

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

વાર્ષિક લવાજમ
₹. ૫૦-૦૦

મીડિયાની સકારાત્મક ભૂમિકા ભજવતું

- ગુજરાત પહોંચું ગામડે ગામડે...
- ગુજરાત વચ્ચું લોકઠેયે...

કારણ કે,

- સામયિકની લોકાભિમુખ નીતિ,
- સરકારનું નહિ, છ કરોડ ગુજરાતીઓનું પાક્ષિક...

જેમાં,

- નવી દિશા, નવી કલમ, નવા વિચાર,
- અધિકૃત માહિતી અને સતત સત્ય સમાચાર...

એનું પરિણામ છે...

- લોકોનો અદમ્ય ઉત્સાહ,
- વાચકોનો અસરકારક પ્રતિભાવ,
- વિવેચકોનો ઉમદા અભિપ્રાય...

અને ફેલાવામાં અગ્રહરોળમાં...

- ગુજરાતી ભાષામાં પ્રસિધ્ધ થતાં સામયિકોમાં અગ્રેસર ફેલાવો...!
- સમસ્યા અને સંવેદનાની વાતો...
- જનકલ્યાણની યોજનાની વાતો...
- લોકોની અપેક્ષાઓ અને સરકારના નિર્ણયોની વાતો...
- કાર્યસિદ્ધિઓ અને અવનવી અનેક વાતો...

ગુજરાત પાક્ષિક કાર્યાલય

માહિતી નિયામકની કચેરી,

ગુજરાત રાજ્ય,

બ્લોક નં. ૧૯/૧,

ડો. જીવરાજ મહેતા ભવન,

ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦.

ફોન : ૦૭૯-૨૩૨૫૪૪૧૨

ફેક્સ : ૦૭૯-૨૩૨૫૪૪૧૫

ઈ-મેઈલ :

gujaratmagazine@gmail.com

વેબસાઈટ :

www.gujaratinformation.net

● લવાજમ ●

કોઈપણ કોમ્પ્યુટરાઈઝ પોસ્ટ ઓફિસમાં અથવા જિલ્લા માહિતી કચેરીઓ ખાતે ભરી શકાશે

છેલ્લામાં છેલ્લી વાત લઈને આવે છે આપના સુધી...

ઘટનાઓની વણઝાર વચ્ચે નિયમિત પહોંચે છે આપના સુધી...

સત્ય અને નિષ્ઠાના માર્ગે કર્તવ્ય નિભાવે છે આપના સુધી...

ગુજરાત પાક્ષિક પ્રતિ પખવાડિયે લઈને આવે છે લોકકલ્યાણની વાત, આમ જનતાને ઉપયોગી જાણકારીની વાત, સરકારી યોજનાઓની વાત અને ગુજરાતના વણઝારના વિકાસની વાત

વિદ્યાર્થી મિત્રો,

રાજ્યના યુવાનો પોતાના જ્ઞાન અને કૌશલ્યના વિકાસનો ભરપુર ઉપયોગ રાજ્યની પ્રગતિ માટે કરે તે જરૂરી છે. રાજ્ય સરકારે યુવાનો માટે અનેક યોજનાઓ, કાર્યક્રમો અમલી બનાવ્યા છે. આ ઉપરાંત કેન્દ્ર સરકારની યુવાલક્ષી સ્ટાર્ટ અપ ઈન્ડિયા, સ્કીલ ઈન્ડિયા જેવી યોજનાઓ સાથે હાલના સમયની માંગ અને જરૂરિયાતના સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ થકી યુવકોના કૌશલ્યને રાજ્ય સરકાર વધુ પ્રાધાન્ય આપી રહી છે.

ઉજ્જવળ કારકિર્દીના ઘડતર માટે આપેલી વિવિધ પરીક્ષાઓમાં સુપેરે ઉત્તીર્ણ થયા બાદ સેવી રાખેલા સોનેરી સપનાઓને સાકાર કરવા ઘણાં આયોજન વિચારી રાખ્યાં હશે. આપ સૌ સફળ થાઓ આપના સોનેરી સપના સાકાર કરો રાજ્ય સરકાર સદાય આપની સાથે-સંગાથે છે.

યોગ્ય કારકિર્દીની દિશા પ્રાપ્ત થાય તે માટે માહિતી ખાતા દ્વારા “ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી વિશેષાંક - ૨૦૧૮” આપ સૌને ઉપયોગી નીવડે તેવી શુભેચ્છા સહ ઉત્તીર્ણ થનાર તમામને અભિનંદન.

વિજય રૂપાણી

મુખ્યમંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય

વિદ્યાર્થી મિત્રો માટે તેમના જીવન ઘડતરનો એક મહત્વનો મુકામ એટલે ધોરણ-૧૦ અને ૧૨ની પરીક્ષાના પરિણામો. આ પરિણામો એ કારકિર્દી ઘડતર માટેનો જીવનનો ટર્નિંગ પોઈન્ટ છે. આ સમયે આપની પાસે ભાવિ અભ્યાસક્રમની વિગતો અને માર્ગદર્શન ઉપલબ્ધ હોય તો આગળનો પથ કંડારવામાં સ્વાભાવિક રીતે સરળતા રહે. પરિણામો અને કારકિર્દીની પસંદગીની વચ્ચેના આ તબક્કે માહિતી ખાતા દ્વારા ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮ વિદ્યાર્થીઓના હાથમાં મૂકીને તેમને ઉપયોગી જાણકારી આપવાનો એક સ્તુત્ય પ્રયાસ છે. મને આશા છે કે આપ સહુ વિદ્યાર્થી મિત્રોને તે ઉપયોગી થઈ પડશે.

ગુજરાત સરકાર યુવાવર્ગ માટે રોજગાર-સ્વરોજગારની વિવિધ દિશાઓ ચીંધવા, અને યુવાશક્તિમાં કૌશલ્ય નિર્માણ કરવા કટીબદ્ધ છે. નવભારતના નિર્માણ માટે ગુજરાતની યુવાશક્તિ પોતાનું મહત્તમ યોગદાન આપે તે બાબતને અગ્રતા આપીને રાજ્ય સરકાર યુવાનોના શૈક્ષણિક વિકાસની સાથે સાથે રોજગાર-સ્વરોજગાર તેમજ કૌશલ્ય નિર્માણ માટે સજાગ છે.

વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓને ઉપયોગી એવા પ્રકાશન બદલ માહિતી ખાતાના કર્મચોગી મિત્રોને બિરદાવતા મને આનંદ થાય છે. વિદ્યાર્થી મિત્રોને તેમની ભાવિ કારકિર્દી માટે શુભકામનાઓ.

નિતિનભાઈ પટેલ

નીતિનભાઈ પટેલ

નાયબ મુખ્યમંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય

આપ સૌ કારકિર્દી પસંદગીના માર્ગ પર નિર્ણાયક તબક્કે આવી પહોંચ્યા છો. કારકિર્દીની પસંદગીમાં આપનું સોનેરી ભવિષ્ય છુપાયેલું હોઈ ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે કારકિર્દી વિષયક માર્ગદર્શન આપની આવતીકાલને વધુ ઉજ્જવળ અને પરિણામલક્ષી બનાવશે. રાજ્ય સરકારના માહિતીખાતા દ્વારા પ્રકાશિત ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮ આપની ભાવિ કારકિર્દી માટે પથદર્શક બનશે એવી મને શ્રદ્ધા છે.

રાજ્ય સરકાર તમામ ક્ષેત્રે વિકાસના દ્વાર ખોલી યુવાનોને રોજગાર-સ્વરોજગાર ઉપલબ્ધ થાય તે માટે સઘન સંનિષ્ઠ પ્રયાસો કરી રહી છે. આપ ઉચ્ચ કારકિર્દી પસંદ કરી દેશ અને રાજ્યના વિકાસમાં સહયોગી બનો એવી આશા છે.

આપ સૌની શ્રેષ્ઠ કારકિર્દી બને અને ભવિષ્ય ઉજ્જવળ બને તેવી હૃદયપૂર્વકની શુભકામનાઓ.

ભૂપેન્દ્રસિંહ યુડાસમા
શિક્ષણમંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય

બાલ્યકાળથી અત્યાર સુધીમાં આપ સૌ અભ્યાસના અનેક સોપાનો સર કરીને અહીં પહોચ્યાં છો, હવે એક નિર્ણાયક ઘડી આવી પહોંચી છે. આપે આ સમયે કરેલો નિર્ણય આપને જિંદગીના ઉચ્ચત્તમ શિખરો સુધી પહોંચાડશે એમાં બે મત નથી.

વિશ્વના સૌથી વધુ યુવા શક્તિ ધરાવતા ભારતમાં યુવાનોના કૌશલ્ય નિર્માણ સહિત અનેક દિશામાં રાજ્ય સરકારે વિવિધ નક્કર પગલાં લીધાં છે ત્યારે આપ સૌને સફળ કારકિર્દી માટે શુભેચ્છા પાઠવું છું. જીવનના આ નિર્ણાયક તબક્કે આપની ભાવિ કારકિર્દી પસંદ કરવાના નિર્ણયમાં સહાયરૂપ થવા માટે માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રતિવર્ષ ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક પ્રસિદ્ધ કરવાની પરંપરા રહી છે. દીર્ઘદષ્ટા મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીની પ્રગતિશીલ સરકારે યુવાનોના કૌશલ્ય નિર્માણ માટે પ્રતિવર્ષ અનેકવિધ પરિણામલક્ષી નિર્ણયો લઈ એનો અસરકારક અમલ કર્યો છે. ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ તબીબી, ઈજનેરી તથા સુપરસ્પેશિયલ અભ્યાસક્રમોમાં કારકિર્દી બનાવી શકે એ માટે બેઠકોમાં વધારો થયો છે. ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણની સવલતના પરિણામે ગુજરાતનો યુવાન આજે વૈશ્વિક દ્વાર ખટખટાવી રહ્યો છે.

આપ સૌને માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રકાશિત “કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮” સહાયરૂપ નીવડે તેવી આશા રાખું છું.

અશ્વિનીકુમાર આઈ.એ.એસ.
સચિવ, માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ

આજનો યુગ કોઈપણ ક્ષેત્રમાં કૌશલ્ય મેળવી આગળ આવવાનો યુગ છે. આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં યોગ્ય કારકિર્દીની પસંદગી માટે યોગ્ય માર્ગદર્શન આવશ્યક છે.

પ્રાથમિક, માધ્યમિક, ઉચ્ચતર માધ્યમિક અભ્યાસ પૂરો કરી આપ સૌ કારકિર્દી ઘડતરના અત્યંત મહત્વપૂર્ણ તબક્કે આવી પહોંચ્યા છો. આજે વિદ્યાર્થીઓ પાસે ઉત્તમ ભવિષ્ય બનાવવા માટે અઢળક વિકલ્પો છે, માર્ગો ઘણા છે પણ સફળતારૂપી મંજિલ એક છે. તેથી સ્વાભાવિક છે કે વિદ્યાર્થીને મૂંઝવણ થાય કે કયા ક્ષેત્રમાં આગળ વધવું ? આપની આ ગડમથલને ચોક્કસ દિશા આપવા માટે રાજ્યના માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રકાશિત “ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮” આપને જરૂર સહાયરૂપ થશે.

વિશેષાંકમાં અનુભવી વિષય નિષ્ણાત લેખકોની નીવડેલી કલમથી કારકિર્દી ઘડતર માટેના ઉપયોગી મહત્તમ વિષયોને આવરી લેવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે. વિદ્યાર્થીઓ, વાલીઓ તથા રોજગારવાંચ્છુ યુવક-યુવતીઓ સર્વેને આ વિશેષાંક ખૂબ ઉપયોગી નીવડશે એવી મને આશા છે. યુવાનો માટે અત્યંત ઉપયોગી એવા ગુજરાત રોજગાર સમાચાર કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક પ્રસિદ્ધ કરવાની કામગીરી સાથે સંકળાયેલ વિષય નિષ્ણાતો અને માહિતી ખાતાના કર્મચોગી મિત્રોને અભિનંદન.

આપ સૌ યોગ્ય નિર્ણય લઈ ઉજ્જવળ કારકિર્દી બનાવી આગળ વધો તેવી શુભેચ્છા...

અશોક કાલરીયા

અશોક કાલરીયા આઈ.એ.એસ.
માહિતી નિયામક

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

તંત્રી	: અશોક કાલરિયા
સહતંત્રી	: અરવિંદ પટેલ
કાર્યવાહક તંત્રી	: પુલક ત્રિવેદી
સંપાદક	: રતિલાલ તુરી
ઉપસંપાદક	: મિનેષ ત્રિવેદી
સહસંપાદક	: પ્રવિણ સોનારીયા
વિતરણ વ્યવસ્થા	: ઈશ્વર ઠાકોર રમેશ પરમાર ગીતાબેન દેસાઈ
પ્રકાશક	: માહિતી નિયામક, ઠ્ઠોક નં. ૧૯/૧, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, જુના સચિવાલય, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૦, ગુજરાત રાજ્ય

પ્રોસેસિંગ અને મુદ્રણ : સરકારી ફોટો લિથો પ્રેસ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૪

કિંમત : રૂ. ૨૦-૦૦

વિદ્યાર્થીઓને કારકિર્દી અંગેની જાણકારી અને માર્ગદર્શન મળી રહે એ આશયથી કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યો છે. અનુભવી અને વ્યવસાયિક તજજ્ઞો દ્વારા સંપૂર્ણ ચોકસાઈ રાખીને વિગતો પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે. આમ છતાં વિદ્યાર્થી મિત્રો કે વાલી મિત્રોને તેમાં કોઈ હકીકત અંગે વધુ જાણકારી પ્રાપ્ત કરવી હોય તો સંબંધિત લેખક / સંસ્થાનો સંપર્ક કરવા વિનંતી છે.
આ વિશેષાંકમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા લેખોનાં પુનઃ મુદ્રણ માટે માહિતી નિયામકશ્રીની પૂર્વ મંજૂરી મેળવવી આવશ્યક છે.

અનુક્રમણિકા

નિશ્ચિત ધ્યેય - સચોટ લક્ષ્ય

ક્રમ	વિષય	લેખક	પા.નં.
૧	'Be a Warrior' not a 'Worrier' ચોક્કા બનો, હતાશ નહીં	- ભવેન કચ્છી	૩
૨	મજબૂત કારકિર્દી માટે મનને મજબૂત બનાવો	- દિવ્યાંશુ એચ. દવે	૬
૩	સફળતાના મંત્ર	- પ્રા. પ્રવીણચંદ્ર ઠક્કર	૮
૪	કરીયર હવે માત્ર ડિગ્રી પર આધારિત નથી	- રાજેશ શર્મા	૧૨
૫	પરિણામને કારકિર્દી પર હાવી ન થવા દેશો...	- મૌલિક સોની	૧૫

ધોરણ-૧૨ પછીના વિકલ્પો

૧	ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમો	- પ્રો. (ડો.) જી. પી. વડોદરીયા	૧૯
૨	ધોરણ - ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ પછી શું ?	- મધુબેન દવે	૪૩
૩	તબીબી અભ્યાસક્રમોનું કટ ઓફ લીસ્ટ	- પ્રવેશ સમિતિ	૪૭
૪	ધોરણ ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) બાદ કારકિર્દીની તકો	- રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૫૫
૫	ફાર્માન્શિયલ મેનેજમેન્ટના આકર્ષક અભ્યાસક્રમો	- આર. એન. કોટક	૬૨
૬	વોટર રિસોર્સીસ મેનેજમેન્ટ :	- નેહા શર્મા	૬૮
૭	ધોરણ ૧૨ પછી યોજાતી પ્રવેશ કસોટીઓ	- તૃપ્તી ઉપાધ્યાય	૭૨
૮	ગ્રાફિક ડિઝાઇન ફેશન ટેક્નોલોજી : કારકિર્દીના નૂતન અવસરો	- પ્રભાબેન કોટક	૭૭
૯	સંવેદના સાથે સેવાની તક આપતું : પેરા મેડિકલ ક્ષેત્ર	- ડો. પૂજા કોટક	૮૨
૧૦	સાહસ અને પડકારરૂપ કારકિર્દી : મરીન એન્જિનિયરિંગ	- રશ્મિબેન વી. જાદવ	૮૫
૧૧	પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાઓના આકર્ષક અભ્યાસક્રમો	- આર.એન.કોટક	૮૮
૧૨	સુરક્ષા સાથે કારકિર્દી : ગુજરાત રાજ્ય રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી	- ડો. સુમિતકુમાર ચૌધરી	૯૨
૧૩	આધુનિક જગતનો પડકારરૂપ અભ્યાસક્રમ : ફોરેન્સિક સાયન્સ	- ડો. રમેશભાઈ જે. ભાયાણી	૯૫
૧૪	મર્ચન્ટ નેવીમાં સાહસિક કારકિર્દી	- એસ.આર. વિજયવર્ગીય	૯૮
૧૫	હોશ અને હિંમત માંગતી ફાયર ટેક્નોલોજી	- શ્રેયા જે. વોરા	૧૦૩
૧૬	“હોટલ, ટૂરિઝમ અને હોસ્પિટાલિટી ક્ષેત્રે કારકિર્દી”	- રંજના વિજયવર્ગીય	૧૦૫
૧૭	ઝળહળતી કારકિર્દી માટે સતત વિકાસશીલ પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજિંગ ઉદ્યોગ	- ભગીરથભાઈ પટેલ	૧૦૯

ધોરણ-૧૦ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો

૧	ધોરણ ૧૦ પછી ડિપ્લોમા કરીને એન્જિનિયર બનો	- મેમ્બર સેક્રેટરી	૧૧૩
૨	ધો. ૧૦ પછીના વિકલ્પો	- લીનાબેન એમ. ચૌહાણ	૧૧૭
૩	આઈ.ટી.આઈ.ના રોજગારલક્ષી વિવિધ અભ્યાસક્રમો	- એસ.આર. વિજયવર્ગીય	૧૨૪

વિશેષ માહિતી

ક્રમ	વિષય	લેખક	પા.નં.
૧	પબ્લિક સર્વિસ ક્ષેત્રમાં પ્રભાવક કારકિર્દી	- પંકજ ઓંધિયા	૧૩૯
૨	રસપ્રદ અને રોમાંચક કેરિયરની તક આપે છે પત્રકારિતા	- યોગેશ પંડ્યા	૧૪૦
૩	વૈજ્ઞાનિક સંશોધન-અભ્યાસની પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા : IISC	- ડંકેશ ઓઝા	૧૪૪
૪	સાયબર સિક્યોરિટીમાં ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમો	- મનન ઠક્કર	૧૪૬
૫	જેમ્સ અને જવેલરી ક્ષેત્રે ઝળહળતી કારકિર્દી	- એસ. આર. વિજયવર્ગીય	૧૪૯
૬	કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન, જનસંપર્ક અને ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ	- આરતી પંડ્યા	૧૫૨
૭	એનિમેશન ક્ષેત્રે રસપ્રદ કારકિર્દી	- ડો. પૂજા કોટક	૧૫૫
૮	એજ્યુકેશન લોન	- લીનાબેન એમ. ચૌહાણ	૧૫૯
૯	શિક્ષણ માટે સહાયક બનતી શિષ્યવૃત્તિઓ	- ચારુશીલા આર .મકવાણા.	૧૬૨
૧૦	ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં ઉપલબ્ધ વિવિધ અભ્યાસક્રમો	- પ્રા.પુનિતા હર્ષે	૧૬૯
૧૧	ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીના કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો	- કમલામની આર. રાવ	૧૭૩
૧૨	ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU)	- હેમંત પી. પટેલ	૧૭૬
૧૩	કરીયરના બે નવા ફંડા-ક્રાઉડ ફંડિંગ અને રેફરલ માર્કેટિંગ	- રાજેશ શર્મા	૧૮૦
૧૪	સ્વાસ્થ્ય અને સંસ્કૃતિનો વારસો-લક્ષ્મીશ યોગ યુનિવર્સિટી	- ઓમ દવે	૧૮૪
૧૫	ઝડપી રોજગાર આપતી સ્વરોજગાર માટેની યોજનાઓ	- બી. ડી. જોબનપુત્રા	૧૮૮
૧૬	નવા પ્રકારની કારકિર્દીના ક્ષેત્રો અને અભ્યાસક્રમો	- રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૨૦૭
૧૭	ભારતીય સંરક્ષણ દળોમાં બેસ્ટ કારકિર્દી	- જીગ્નેશ યુનારા	૨૧૦
૧૮	બોર્ડના પરિણામો બાદ પ્રવેશ માટે મહત્વની વેબસાઈટ્સ	-	૨૧૫
૧૯	અગત્યની વેબસાઈટ્સ	-	૨૧૬

નિશ્ચિત ધ્યેય - સચોટ લક્ષ્ય

નિશ્ચિત ધ્યેય, સચોટ લક્ષ્ય... મંજિલ હવે દૂર નથી...

બોર્ડની પરીક્ષાઓ માત્ર તમારી સમજણનું આકલન કરે છે. બુદ્ધિમત્તા ચકાસે છે. સુવર્ણ ભવિષ્ય તરફના માર્ગ પર પહેલું કદમ છે. ઘણા વિદ્યાર્થીઓ માટે આ અનુભવ આનંદદાયક, રોમાંચક હોય છે. કેટલાંક મિત્રો માટે હતાશાભર્યો, નિરાશાજનક હોય છે. ખરી કસોટી આ તબક્કે જ થાય છે. અપેક્ષા મુજબના પરિણામો ન આવવાથી નાસીપાસ થઈ જતાં વિદ્યાર્થીઓને માત્ર એટલું જ કહેવાનું કે, જે કાંઈ થાય છે, તે સારા માટે થાય છે ! આ હકીકત છે. ઈતિહાસ તેનો સાક્ષી છે. પ્રારંભમાં નિષ્ફળ ગયેલા વિદ્યાર્થીઓએ નિરાશા ખંખેરી, નવો માર્ગ અપનાવી, ઝઝૂમીને સ્વયંની પ્રતિભાનો વિશ્વને પરચો આપ્યો છે. ઉદાહરણો ઘણાં આપી શકાય તેમ છે. તેની કોઈ સીમા નથી. દરેકની આગવી કથા છે. તમે પણ જો નિરાશાના વમળમાં ફસાયા હોવાનો અનુભવ કરતા હોવ તો, મુક્ત થઈ જાવ. ગતિ, માર્ગ સદાય ભવિષ્યની દિશા તરફ આગળ વધવાની આપણને પ્રેરણા આપે છે. કીડીનું ઉદાહરણ સતત યાદ રાખવું. પ્રયત્નો ક્યારેય પડતા મૂકવા નહીં... સફળતાનો જ માત્ર વિચાર કરવો... અને તે આગળ મળવાની જ છે... તે નક્કી છે.

જો લક્ષ્ય હશે નક્કી,
તો સફળતા છે પાકડી !

નિશ્ચિત ધ્યેય - સચોટ માર્ગદર્શન

૧	'Be a Warrior' not a 'Worrier' યોદ્ધા બનો, હતાશ નહીં	- ભવેન કચ્છી	૩
૨	મજબૂત કારકિર્દી માટે મનને મજબૂત બનાવો	- દિવ્યાંશુ એચ. દવે	૬
૩	સફળતાના મંત્ર	- પ્રા. પ્રવીણચંદ્ર ઠક્કર	૮
૪	કરીયર હવે માત્ર ડિગ્રી પર આધારિત નથી	- રાજેશ શર્મા	૧૨
૫	પરિણામને કારકિર્દી પર હાવી ન થવા દેશો...	- મૌલિક સોની	૧૫

ગમતાનો કરીએ ગુલાલ... કારકિર્દીનો કરીએ વિચાર,
લક્ષ્યને આપીએ આકાર, સપનાઓ કરીએ સાકાર...

‘Be a Warrior’ not a ‘Worrier’ યોદ્ધા બનો, હતાશ નહીં

- ભવેન કચ્છી

સફળતા એટલે શું ? સફળ થવાની પ્રક્રિયા ખરી કે ? સફળતા અંગે જે પણ વાંચ્યું, સાંભળ્યું કે સફળ વ્યક્તિઓના ચરિત્રોનો અભ્યાસ કર્યો તેમાંથી જે ગુણો કે લાક્ષણિકતાઓ આપણે તારવીએ છીએ તે જરૂરી તો છે પણ હજુ સફળતા માટેની મૂળ ચોટલી આપણે પકડી નથી શક્યા એટલે ખંત, નિષ્ઠા, આત્મવિશ્વાસ, નવો ચીલો ચાતરનારા કે દુનિયાની બીબાઢાળ સોચથી જુદું કરનારા તેવી રેસીપી પ્રેરણાત્મક પ્રવચનોમાં આપવામાં આવે છે પણ અંગત રીતે જો અમને સૌથી વધુ સ્પર્શ્યા હોય તો તે બાસ્કેટબોલ લેજન્ડ માઈકલ જોર્ડનના આ અંગેના વિચારો છે.

માઈકલ જોર્ડન કહે છે મને સૌથી વધુ પુછાતો પ્રશ્ન એ હોય છે કે, તમે આ મુકામ પર કઈ રીતે પહોચ્યા ? જોર્ડન ઉમેરે છે કે ખરેખર હું પણ વિચારતો થાઉં છું કે, એવું કયું એક પરિબળ છે કે જે મને આ ઊંચાઈ પર લાવ્યું.

જોર્ડને ભાગ્યે જ કોઈ સફળ હસ્તીઓએ જણાવી હોય તેવી વાત કરી કે ખરેખર તમે જે ધ્યેય ધરાવતા હો છો તેનાં પગથિયાં ચઢવાં દરમિયાન મોટે ભાગે નિષ્ફળતા, જાકારો (રિજેક્શન) મળતાં હોય છે. સંજોગો, હરિફાઈ કે સામી વ્યક્તિની તમારી મૂલવણી તમને જ્યાં હતા ત્યાં ધકેલી દે. તમારે તો કઈ ખામી કે સંજોગો તમને અટકાવે છે તેમાં સજજ થઈને પ્રયત્નો જારી રાખવાના છે એટલે કે સફળતા માટેના બંધ દ્વારની નજીક જઈને તેને ખટખટાવવાનાં છે. અર્થાત્ નેવર ગિવ અપ. જોર્ડન તેના અનુભવને યાદ કરે છે કે કારકિર્દીના શરૂનાં વર્ષોમાં મને કોઈ ક્લબ કરારબદ્ધ નહોતી કરતી પણ પ્રત્યેક સીઝનમાં સારા સ્કોર સાથે હું ટીમ સિલેક્શન માટેના ડ્રાફ્ટિંગમાં સામેલ થઈ જતો પણ મને સારી ક્લબ નહોતી મળતી. ફરી નિષ્ફળતા... વધુ એક.. નિષ્ફળતા અને તેના પછી ફરી એક જાકારો મળે તો પણ જો તમે આ સફર જારી રાખો તો ગણિતના નિયમ પ્રમાણે તમારો દસ

ટ્રાયલમાંથી એકમાં નંબર લાગી જાય. ઘણાને પહેલા જ પ્રયત્ને સફળતાનું પ્લેટફોર્મ મળી જાય છે પણ આગળ જતાં તેને તે ટકાવી નથી રાખતાં અને એવું પણ બને કે નાસીપાસ થયા વગર વ્યક્તિ પ્રયત્ન કરતી રહે અને સફળતાનું પ્લેટફોર્મ થોડું મોડું મળે પણ તે પછી તેમાં યશકલગી ઉમેરાતી જ રહે.

જોર્ડનના કહેવાનો મતલબ એટલો કે ‘લગે રહો’ એ જ સફળતા માટેનું સૂત્ર. સફળતાની સીડી નહીં અહીં નિષ્ફળતાની સીડીની વાત છે. તમે નિષ્ફળતાની સીડીનાં પગથિયાં ચડતા રહો છો આગળનું એક પગથિયું સફળતાનું આવે આવે ને આવે જ...

એક પ્રસિદ્ધ લેખકના ૩૭ લેખ કારકિર્દીના પ્રારંભે સંપાદક દ્વારા નકારાયા હતા. જે ૩૮મો લેખ (આમ જુઓ તો અમારો પ્રથમ પ્રકાશિત લેખ) હતો તે જ સફળતાનું પ્રથમ પગથિયું હતું. હવે જ્યારે તમારા ૧૫-૨૦-૨૫ લેખ નકારાય ત્યારે કાં તો તમે તમારો આત્મવિશ્વાસ ગુમાવી દો કે ડિપ્રેશનમાં સરી જાવ. કાયમ માટે તમે લેખન માટે અનફીટ છો તેમ માની આ ક્ષેત્ર જ છોડી દો તેવું બને.

ફિલ્મ કલાકારો તેના જુદા જુદા ફોટો, વીડિયો, પ્રોફાઈલ અને કામના અનુભવ દર્શાવતી ફાઈલ લઈને લોકલ ટ્રેનમાં બેસીને એક પછી એક ફિલ્મ નિર્માતા, નિર્દેશકો, એજન્સીના દ્વાર ખખડાવીને તેમનો દિવસ પૂરો કરે છે.

ખેલાડીઓ ટીમમાં સ્થાન મેળવવા કે લીગમાં કરારબદ્ધ થવા સતત પ્રેક્ટિસ અને પરફોર્મ કરે છે. ખેલાડી નિષ્ફળતાના દોરમાં બ્રેક લઈને કે ઈજા થાય તો સર્જરી કરાવીને પણ ફિઝિયો પાસે પુનઃસ્થાપન કરીને મેદાન કે કોર્ટમાં બમણા ઈરાદા સાથે પરત ફરે છે. જીતવા માટે ૩૦૦ રનનો પડકાર હોય અને ૧૦૦ રનમાં પાંચ વિકેટ પડી ગઈ હોય તો પણ ક્રીક પરના બેટ્સમેન જીતવા માટે જ રમે છે અને જીતી પણ બતાવે છે.

વન-૩માં એક ટીમ ૨૦૦માં ખખડે તો પણ હરીફ ટીમને તે પણ નહીં કરવા દઈએ તેવો મિજાજ બતાવીને જીતે છે. તમે કીડી કે મંકોડાને જોજો. ગળપણથી ખેંચાઈને તે ગમે ત્યાંથી આવી પહોંચશે તમે તેને એક વખત દૂર કરશો તો ફરી આવશે..ફરી તેમ કરશે. બીજી દિશાએથી આવશે. છેલ્લે તેનાથી તે ગોળની ગાંગડી નહીં ઊંચકાય તો ભાઈબંધોની ફોજ ખડકીને ગળી વસ્તુને તેના દર નજીક ઊંચકીને મૂકીને જ ઝંપશે. આત્મશ્રદ્ધા નહિ ગુમાવવાની અને નિષ્ફળતા જ સફળતાનો માર્ગ છે તે સિદ્ધાંત મનમાં દઢ કરવો કોઈ

ઈન્ટરવ્યૂ લેનાર, સમાજ તમારા વાલી તમારે માટે ભલે અભિપ્રાય બાંધે પણ તમે મનથી તેઓને આ માટેના હકદાર ના માનો.

ગૂગલ, એમેઝોન અને એપલના ઈન્ટરવ્યૂના પહેલા જ રાઉન્ડમાં રિજેક્ટ થયેલા માઈકોસોફ્ટના પાંચ રાઉન્ડની જટિલ પ્રક્રિયા બાદ જોબ મેળવતા હોય છે. મહેનતની સાથે નસીબ જેવું પણ કંઈક છે તેમ શ્રદ્ધા રાખવી ખોટી નથી. તો ચાલો સફળતાની સીડી તરફ જઈએ.

- જો તમે એવી આત્મશ્રદ્ધા ધરાવશો કે તમે સરસ

દુનિયાએ ભલે આશા મૂકી દીધી પણ.... ખેલાડી પાસેથી પ્રેરણા લઈ શકાય

કોમેન્ટેટર હર્ષા ભોગલે શ્રીલંકાના ભૂતપૂર્વ કેપ્ટન મર્વન અટાપટ્ટુના કેરિયર ગ્રાફનું તેના પ્રેરણાત્મક પ્રવચનમાં અવારનવાર ઉદાહરણ આપે છે.

અટાપટ્ટુએ તેની કારકિર્દીની સૌ પ્રથમ ટેસ્ટમાં બંને ઈનિંગમાં શૂન્ય રન નોંધાવ્યા હતા. તેને તે પછીની ટેસ્ટમાં વધુ તક આપ્યા વગર પડતો મુકાયો હતો.

પુનરાગમનના મક્કમ ઈરાદા સાથે તે રોજના પાંચ-પાંચ કલાક નેટ પ્રેક્ટિસ કરતો હતો. શ્રીલંકાના ઘરઆંગણાના ક્રિકેટમાં પણ રમતો રહ્યો. ઘરઆંગણાના ક્રિકેટના ધરખમ ફોર્મ અને ધગશને જોતાં, પસંદગી સમિતિએ તેને ૨૧ મહિના પછી ફરી ટેસ્ટ ટીમમાં તક આપી. આ વખતે પ્રથમ ઈનિંગમાં શૂન્ય અને બીજી ઈનિંગમાં તેણે એક જ રન બનાવ્યો. ફરી તેને પડતો મૂકાયો. અટાપટ્ટુએ જરા પણ નાસીપાસ થયા વગર ફરી એ જ રીતે રોજના પાંચ-છ કલાક નેટ પ્રેક્ટિસ જારી રાખી. હવે તેણે ઘરઆંગણાના ક્રિકેટમાં પહેલા કરતા પણ રનનાં ઢગલાં ખડકવાનું શરૂ કર્યું. સતત આ રીતે મીડિયામાં ચમકતો રહેતો હોઈ પસંદગી સમિતિ પર ફરી તેને ટેસ્ટ ટીમમાં લેવાનું દબાણ સર્જાયું. ૧૭ મહિના વધુ વીતી ચૂક્યા હતા અને તેને તેની કારકિર્દીની વધુ એક ટેસ્ટ રમવા મળી. ઉફ... અટાપટ્ટુએ ફરી બંને ઈનિંગમાં મીડિયું નોંધાવ્યું. ફરી તરત જ તેને પડતો મૂકાયો. બધા માનતા હતા કે હવે અટાપટ્ટુની કારકિર્દી પણ પૂર્ણવિરામ મુકાઈ ગયું. કોઈ વિવેચકે કહ્યું કે તેનામાં આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટનો મિજાજ જ નથી તો કોઈએ તેનું ક્રિકેટ જ્ઞાન પ્રદર્શિત કરતા કોમેન્ટ કરી કે તેની બેટિંગ ટેકનિક ઉચ્ચ લેવલના ક્રિકેટ માટે છે જ નહીં.

હારે તે બીજા... અટાપટ્ટુએ તેના યુનિવર્સિટી ક્રિકેટના બોલર મિત્રોને બોલાવીને અવિરત પ્રેક્ટિસ કરતા રહીને તેની બેટિંગ ટેકનિકમાં વધુને વધુ પરફેક્શન મેળવવા માંડ્યું. તેને નાની વયે સૌ પ્રથમ ટેસ્ટ રમવા મળી હોઈ, ઉંમરની રીતે તેને ફાયદો હતો. હવે ત્રણ વર્ષ પછી તેને ફરી શ્રીલંકાની ટીમમાં સ્થાન મળે છે. બસ હવે તેનો સુવર્ણકાળ શરૂ થયો. અટાપટ્ટુએ શ્રીલંકા તરફથી ૫૦૦૦થી વધુ ટેસ્ટ રન ખડક્યા. જેમાં ૧૬ સદી અને છ બેવડી સદીનો સમાવેશ થતો હતો. તે શ્રીલંકાનો કેપ્ટન બનવામાં પણ સફળ થયો.

જી હા.. અટાપટ્ટુને તેની ટેસ્ટ કારકિર્દીના બે રન બનાવવા માટે ત્રણ વર્ષ લાગ્યાં હતાં ! ત્રણ વર્ષ વધુ એક તકના ઉમેરો તો છ વર્ષ !

હર્ષા ભોગલે શ્રોતાઓને કે જેનામાં મોટાભાગના યુવાનો હોય છે તેમને પૂછે છે કે આ હદે નિષ્ફળતા, હતાશા અને દબાણને કોણ નિયંત્રણમાં જાળવી શકે ? મોટાભાગના તો ડિપ્રેશનમાં આવી જાય. રમત જ છોડીને અન્ય કારકિર્દી અપનાવી લે કે ઈંગ્લિશ કાઉન્ટી રમવા ચાલ્યા જાય. વ્યસનના રવાડે પણ ચઢી જાય. પણ તેણે અસાધારણ દઢ મનોબળ બતાવ્યું. વિદ્યાર્થી મિત્રોએ જ નહીં યુવા પેઢીએ પણ અટાપટ્ટુ અને અન્ય રમતોના ખેલાડીઓએ જુદા જુદા સંજોગોમાં આત્મશ્રદ્ધા કેળવીને અભિગમ દર્શાવ્યો છે તેમાંથી પ્રેરણા મેળવવી જોઈએ.

દેખાવ કરી જ શકશો તો માનજો તમે અડધી સફળતા તો મેળવી લીધી.

- તમને જે પણ આવડતું હોય તો તેને પહેલા પૂર્ણ કરો જેથી તમને એટલી તો મનોમન ખાતરી થશે તે તમે ઉત્તીર્ણ થવા જેટલા કે તેની નજીકના માર્ક મેળવી લીધા.

- સફળ થવાની શરૂઆત કરનાર પહેલેથી મહાન નથી હોતો તેની એક જ ખાસિયત હોય છે કે તેણે શરૂઆત કરી હોય છે.

- ઓર્ડિનરી અને એક્સ્ટ્રા ઓર્ડિનરી વચ્ચેનો ફર્ક તે શબ્દમાં જ “એક્સ્ટ્રા” છે તે જ હોય છે.

- જો તમારા માટે કંઈક મહત્વનું હશે તો તમે તેનો રસ્તો કાઢીને જ રહેશો અને મહત્વનું નહીં લાગતું હોય તો બહાનાં કાઢશો.

- જીવનના બે કાયદા છે. કાયદા નંબર ૧ ક્યારે હોંસલો ગુમાવીને કોઈ ધ્યેય છોડી ના દો અને કાયદા નંબર ૨ એ કે કાયદા નંબર ૧ને કાયમ યાદ રાખો.

- હું વ્યક્તિ પર્વતથી શિખરે પહોંચ્યો તેથી તેને દાદ નથી આપતો પણ કેટલી બધી વખત એક ટૂક પર પહોંચી પર્વતારોહક તળેટીએ પટકાય છે અને ફરી બેઠો થઈને પ્રયત્ન જારી રાખે છે. તેના હોંસલાને સલામ કરું છું.

- જો તમને એમ લાગતું હોય કે તમે ભારે યાતનાપૂર્ણ પરિશ્રમના સમયગાળામાંથી પસાર થઈ રહ્યા છો તો પણ ચાલુ જ રાખજો. આ જ સંકેતો છે કે તમે હવે સફળતાની નજીક છો.

- નિષ્ફળતા તો વધુ સારી રીતે ફરી તૈયારી કરવાની, દેખાવ કરવાની મળેલી તક છે.

- તમે પાણીમાં પડી જતા મૃત્યુ નથી પામતા પણ ત્યાંને ત્યાં જ પડ્યા રહેવાને લીધે ગૂંગળાઈ જતા હો છો માટે હાથ-પગ મસ્તિષ્ક હલાવો.

- વર્ષાઋતુમાં આકાશમાં મેઘધનુષને જુઓ અને અંધારામાં તારાના દર્શન કરો. આપણે સફળતામાંથી નહીં, નિષ્ફળતામાંથી જ શીખીએ છીએ.

- ધારો કે તમારામાંથી એવો અવાજ નીકળે કે ‘હું પેઈન્ટિંગ નથી કરી શકતો’ તો તમે થોડી સજજતા કેળવી ધરાર તે કરવાનો પ્રયત્ન કરો. તમે તમારા નકારાત્મક અવાજને શાંત પાડી દો. ગમે તેવું પણ પેઈન્ટિંગ તો તમે જ કરી જ શકશો. હવે તેને સુધારવા તરફ આગળ વધો.

- દરેકને પોતપોતાની મર્યાદા અને ખાસિયત ઈશ્વરે બક્ષી છે. માછલી પાસેથી વૃક્ષ પર ચઢવાની કે ઊડવાની આશા ના રખાય અને પંખી માછલી બનીને તરી ના શકે. તમે તમારી મર્યાદાથી વિચલિત ના થાવ પણ તમને મળેલી આગવાપણાને બહાર લાવો.

- અરે હું પડી જઈશ તો ? પણ માની લો કે તમે ઊડવાની ક્ષમતા તે પ્રયત્ન કરવા દરમિયાન પ્રાપ્ત કરી લો તો ?

- બી એ ‘વોરિયર’ નોટ એ વરિયર યોદ્ધા બનો સતત ચિંતા કરનારા નહીં. જો તમને કંઈ ચેલેન્જ નહીં કરતું હોય તો તમને તે તમારામાં ‘ચેન્જ’ આપવાની પણ કોઈ શક્યતા નથી. નથિંગ ઈઝ ‘Impossible’ આ શબ્દ પોતે જ કહે છે કે I M Possible.

એમ-૭૦૪, સર્જન ટાવર, સુભાષ ચોક પાસે,
મેમનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૫૨.

મજબૂત કારકિર્દી માટે મનને મજબૂત બનાવો

- દિવ્યાંશુ એચ. દવે

આ અંક પ્રસિદ્ધ થઈને વાચકોના હાથમાં આવશે ત્યારે ધો-૧૦ અને ૧૨ની બોર્ડની પરીક્ષાઓ પૂરી થઈ ગઈ હશે ને વિદ્યાર્થીઓ તેમજ તેમના વાલીઓ નિરાંતનો શ્વાસ લેતા હશે, થોડી નવરાશની પળો માણતા હશે. આ વિશ્રાંતિ અને આરામ થકી તન-મનને તાજગીપૂર્ણ બનાવ્યા પછી તરત જ જે પ્રશ્ન આવીને ઊભો રહે છે, એ છે કારકિર્દી પસંદ કરવાનો! એમાં મદદ કરવા અત્યારે તો સરકારી ને ખાનગી એમ બંને ક્ષેત્રે ઘણી બધી વ્યવસ્થાઓ-જેવી કે, રસકસોટી, સમાયોજન કસોટી, બુદ્ધિ કસોટી ને પરામર્શ વગેરે ઉપલબ્ધ છે. પરંતુ જ્યાં સુધી આપણે પોતે આપણી માનસિક ભૂમિકા પર સ્પષ્ટ ન હોઈએ, ત્યાં સુધી આ બધું ખાસ મદદરૂપ થતું નથી. આપણા સમાજમાં કારકિર્દી પસંદ કરવાની બાબતમાં દેખાદેખી, અનુકરણ અને અવાસ્તવિક આકાંક્ષાઓ વધુ પ્રભાવી છે, એવું અનુભવે જાણવા મળ્યું છે. ભારતીય મનોવિજ્ઞાન અનુસાર મનની સ્થિરતા એ જ એની મજબૂતીનો પાયો છે, ને મનની સ્થિરતા, બુદ્ધિની તેજસ્વિતા એટલે કે વિચારોની સ્પષ્ટતાનો સાથ મળે તો મજબૂત કારકિર્દી રચાવાના સંજોગો પેદા થાય. તો આવો, આ લેખના માધ્યમથી કેટલીક વૈચારિક સ્પષ્ટતાઓ કેળવવાનો પ્રયાસ કરીએ, જેથી કારકિર્દી પસંદગીનો માર્ગ ચોખ્ખો દેખાય. કેટલીક સાચી ઘટનાઓનાં ઉદાહરણોની મદદથી મારી વાત મૂકવાનો પ્રયાસ કરીશ.

એક વિદ્યાર્થીનીને કારકિર્દી પસંદગી બાબતે પૂછતાં તેણે કહ્યું કે કમ્પ્યુટર એને ખૂબ જ પસંદ છે. એટલે વાતને આગળ ધપાવતા મેં પૂછ્યું કે તમને ગણિતમાં તો રસ ખરો ને? કેમકે “કમ્પ્યુટર એ ગણિતનું બાળક છે.” તો એ વિદ્યાર્થીનીએ સ્પષ્ટ ના પાડતા કહ્યું કે, “ગણિત તો મને જરાય ગમતું નથી. એમાંય પેલી ભૂમિતિની સાબિતીઓ તો બિલકુલ પલ્લે નથી પડતી.” હવે, અહીં મુદ્દો એ છે કે કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રના કોઈપણ વિભાગ-હાર્ડવેર, સોફ્ટવેર, નેટવર્કિંગ, એપ્લિકેશન કે પ્રોગ્રામિંગ ગમે તેમાં કામ કરવું હશે તો લોજિક વિના-ગાણિતિક પ્રક્રિયા સમજ્યા વિના ચાલવાનું નથી. ફક્ત કમ્પ્યુટર સ્કીન પરના રૂપાળા

ગ્રાફિક્સથી અંજાઈને જો કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રની કારકિર્દી પસંદ કરી બેસીએ તો અર્થનો અનર્થ થઈ જાય. આ વાત ધ્યાને લઈને જ્યારે એ વિદ્યાર્થીનીને ફેશન ડિઝાઈનીંગના ક્ષેત્રની કારકિર્દી પસંદ કરવાનું કહેવામાં આવ્યું તો એ તેણે ન સ્વીકાર્યું કેમ કે વૈચારિક સ્પષ્ટતા નહોતી.

બીજું ઉદાહરણ થોડું જુદું છે. આપણે ત્યાં ‘ભણવું’ એટલે ૧૨-સાયન્સ, મેડિકલ, એન્જિનિયરિંગને બહુ તો CA-CS એવો અર્થ થાય છે. જો તમે બીજી કોઈ વિદ્યાશાખામાં ભણતા હો તો “ભણો છો” એવું નથી કહી શકાતું! આવા વાતાવરણમાં અસંખ્ય વિદ્યાર્થીઓનું સ્વપ્ન હોય છે, ડોક્ટર બનવાનું! શહેરોની મોટી મલ્ટી-સ્પેશિયલ હોસ્પિટલોના દર્શ્યો, જેમાં એપ્રનધારી ને ગળામાં સ્ટેથોસ્કોપ ભરાવેલા ડોક્ટર્સ દેખાતા હોય, એ સૌને પ્રભાવિત કરે છે ને ડોક્ટર તરીકેની કારકિર્દી માટે પ્રેરે છે. આવી એક “મોહગ્રસ્ત” વિદ્યાર્થીનીએ ધો-૧૨ પછી પેમેન્ટ સીટ પર MBBSમાં એડમિશન લીધું. કોલેજ શરૂ થયાના ત્રણેક મહિના બાદ એનેટોમીના પ્રોફેસરે વિદ્યાર્થીઓને શબઘરમાં પડેલા એક શબનો ડાબો હાથ કાપી લાવવા કહ્યું. એ ગ્રૂપમાં આ વિદ્યાર્થીની પણ હતી. સૂગ, ભય અને જુગુપ્સાથી તેની હાલત ખરાબ થઈ ગઈ. એને ત્યાં જ ઉલટી થઈ ને એ આઘાતમાં સરી પડી. બીજીવાર કોલેજ જવાની કે શબ વિચ્છેદન કરવાની તેની હિંમત જ ન ચાલી ને છેવટે એડમિશન રદ કરાવવું પડ્યું.

ગામડાના એક અત્યંત હોશિયાર વિદ્યાર્થીને ૧૨ સાયન્સ (ગ્રૂપ A)માં સારા ગુણ મેળવ્યા બાદ ઈલેક્ટ્રોનિક્સમાં જાણીતી કોલેજમાં એડમિશન મળ્યું. આ વિદ્યાર્થીએ મને પૂછ્યું, “શું BE કર્યા પછી મને મારા ગામમાં જોબ મળી જશે?” આ પ્રશ્નનો કોઈ જવાબ મારી પાસે નહોતો. ઘણું સમજાવ્યા છતાં શહેરના આધુનિક જીવનથી ગભરાયેલા આ વિદ્યાર્થીએ એડમિશન રદ કરાવ્યું ને B.Sc. કરી શિક્ષકની જોબથી સંતોષ માન્યો!

વળી એક હોનહાર વિદ્યાર્થીને સિવિલ ઈજનેર

બની એરકંડીશન ઓફિસમાં બેસી બાંધકામના પ્લાન-પરસ્પેક્ટીવ, સ્ટ્રક્ચર-ડિઝાઇન બનાવવાના મનસૂબા હતા. એડમિશન મળી ગયું, B.E.(civil)ની ડિગ્રી પણ મળી ગઈ ને નોકરી પણ મળી ગઈ. હવે આ નોકરી તો ‘સાઈટ એન્જિનિયર’ તરીકે હતી. એટલે, ટાઢ-તડકો-વરસાદ જોયા વિના ખુલ્લામાં સતત ઊભા રહેવું પડે, ખૂબ ચાલવું પડે, દડમજલ કરવી પડે! હાઈરાઈઝ બિલ્ડિંગમાં લિફ્ટ વિના જ ચડ-ઊતર કરવી પડે, આ જીવન એમણે વિચાર્યા કરતા સાવ જુદું નીકળ્યું. છેવટે જોબ છોડી દીધી ને ટ્યુશન ક્લાસ કરી સંતોષ માની લીધો!

એક અત્યંત તેજસ્વી ને સંવેદનશીલ વિદ્યાર્થી ૧૨ સાયન્સમાં ઢગલો માર્ક્સ મેળવી એડમિશન માટે આર્ટ્સ કોલેજમાં આંટાફેરા કરતો હતો. એક પરિચિતની નજર પડતાં પૂછ્યું, “કેમ અહીં?” તો કહે કે, “મારે લેખક — કવિ- પત્રકાર બનવું છે.” આ સાંભળી પેલા પરિચિત સજ્જનને તો આઘાત જ લાગ્યો! “અરે તને ગણિત- ફિઝિક્સમાં આટલા સરસ માર્ક્સ છે ને તારે લેખક બનવું છે? ન જ ચાલે!” એ વિદ્યાર્થીને પરાણે B.E (Mech.)માં એડમિશન અપાવ્યું. ડિગ્રી પણ સારા ગુણથી મળી. જોબ પણ સરસ છે- છતાં એને પોતાને કોઈ સંતોષ નથી; જીવન જાણે વેઠિયા મજૂર જેવું થઈ ગયું છે. છાપામાં કોઈ મસ્ત આર્ટિકલ વાંચે કે કોઈ ગઝલ સાંભળે તો આજે પણ ગુમસૂમ થઈ જાય છે, ખોવાઈ જાય છે!

આ તમામ ઉદાહરણો વાસ્તવિક છે. હજી આવાં બીજાં અનેક ઉદાહરણો આપી શકાય તેમ છે, પરંતુ આપવાની જરૂર નથી. જરૂર એટલે નથી કે આવાં અનેક ઉદાહરણો વાચકોની આસપાસ મળી જ આવશે. જરૂર છે, એમાંથી બોધપાઠ લેવાની ને અસરકારક પરિબળોને ઓળખી તેમને સમતોલ કરવાની.

હવે, વૈચારિક સ્પષ્ટતા કોને કહેવાય એ દર્શાવતાં બે ઉદાહરણો જોઈએ. ૧૨ સાયન્સ (A B ગ્રૂપ) ખૂબ સારા માર્ક્સ સાથે પાસ કરેલ એક વિદ્યાર્થી સાથે એડમિશન અંગેના કાઉન્સેલિંગમાં જવાનું થયું. એ વખતના નિયમો પ્રમાણે એને (ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, કમ્પ્યુટર, ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન, ફિઝિયોથેરાપી) કેમિકલ સિવાય તમામ ઈજનેરી શાખામાં ને એમ.બી.બી.એસ સિવાય તમામ મેડિકલ શાખાઓમાં એડમિશન મળતું હતું. વિચારવિમર્શ કરવા અમે ચાની કિટલી પર બેઠા. મેં એને ઈલેક્ટ્રોનિક્સ- કમ્પ્યુનિકેશનમાં એડમિશન

લેવા સમજાવ્યું; તેના ફાયદાઓ વિશે વાત કરી. પરંતુ એ વિદ્યાર્થીએ કહ્યું, “હું B.E (EC) સરસ રીતે થઈ જ જઉં પણ મને પોતાને સૌથી વધુ મઝા ફિઝિયોથેરાપીમાં આવશે.” મેં આનંદાશ્ચર્ય અનુભવ્યું. અત્યારે એ વિદ્યાર્થી સમાજમાં બહુ નામાંકિત ફિઝિયોથેરાપિસ્ટ તરીકે પોતાની સફળ કારકિર્દીનો આનંદ માણે છે.

એવું જ બીજું ઉદાહરણ એક વિદ્યાર્થીનીનું છે. ૧૨ સાયન્સ ‘બી’ ગ્રૂપમાં સારા માર્ક્સ મેળવ્યા પછી મેરિટ અનુસાર આયુર્વેદમાં એડમિશન મળવાનું નક્કી હતું. કાઉન્સેલીંગમાં જવા માટે નીકળ્યા ત્યાં એણે મને કહ્યું, “મને આયુર્વેદમાં ખૂબ રસ છે, ગમે પણ છે, સમજાય પણ છે. પરંતુ મને ડોક્ટરની જિંદગી પસંદ નથી.!” મને સુખદ આશ્ચર્યનો આંચકો લાગ્યો. મેં પૂછ્યું, “તો પછી તું શું કરવા માંગે છે?” એણે કહ્યું, “મારે બાયોટેકનોલોજી ભણીને હર્બલ મેડિસિન ઉપર રિસર્ચ કરવું છે. રિસર્ચ એકેડેમિક્સમાં જવું છે.” આજે એ વિદ્યાર્થીની જાણીતી યુનિવર્સિટીમાં પ્રોફેસર છે ને એનું રિસર્ચ પણ એની નિર્ધારિત દિશામાં ચાલી રહ્યું છે.

આવો, હવે આ ઘટનાઓનું થોડું પૃથક્કરણ કરી નક્કર સિદ્ધાંતો પર પહોંચીએ. પ્રથમ ઉદાહરણમાં તો મુખ્ય પરિબળ નાદાનિયત છે, પરિપક્વતાનો અભાવ છે. શું, શા માટે ગમે છે એ જ ખબર નથી. પરિણામે, કમ્પ્યુટરને બદલે કોમર્સ ભણીને સંતોષ માનવાનો વારો આવ્યો. બીજું ઉદાહરણ દેખાદેખીથી- અનુકરણથી ડોક્ટર બનવાની દોડનું છે. એમાં વડીલોની મહેચ્છાઓ પણ કારણભૂત હોઈ શકે. પરિણામે પ્રથમ ચરણમાં જ હતાશા મળી. ત્રીજું ઉદાહરણ બંધિયાર માન્યતાઓનું છે. અહીં કારકિર્દીની ઈચ્છા ને સંભાવના પર ચોક્કસ પરિસ્થિતિમાં જ જીવવાની ઈચ્છા સર્વોપરી સાબિત થઈ; પરિણામે જીવન ફંટાઈ ગયું. ચોથું ઉદાહરણ પણ કંઈક આવું જ છે — વ્યક્તિને પોતાના “કર્ફ્ટ ઝોન”માંથી બહાર નથી નીકળવું. જીવનશૈલીએ કારકિર્દીને ખરાબે ચઢાવી દીધી. પાંચમું ઉદાહરણ વડીલોની ગેરવાજબી મહેચ્છાઓ વિરુદ્ધ વ્યક્તિગત આદર્શવાદના સંઘર્ષનું છે. પરિણામે જીવનમાં પૈસા તો મળ્યા પણ જિંદગીનો રસ જતો રહ્યો. જે સરવાળે મોટી નિષ્ફળતા કહેવાય.

સી-૪૦૧, ઉગતી હાઈટ્સ,
કુડાસણ,
ગાંધીનગર-૩૮૨૪૨૧.

સફળતાના મંત્ર

- પ્રા. પ્રવીણચંદ્ર ઠક્કર

વિદ્યાર્થી મિત્રો, તમે સેવેલાં સપનાઓને કાલ્પનિક જીવનમાં નહીં વાસ્તવિક વિશ્વમાં પરિવર્તિત કરવા માટે, તમારા દિશાદર્શન-માર્ગદર્શન માટે, ગુજરાત સરકારના માહિતી વિભાગે પ્રેરણાસ્રોત સમાન આ દળદાર વિશેષાંક દર વર્ષની જેમ સુલભ કરી આપ્યો છે. આ પ્રકાશનમાં પ્રસ્તુત અધ્યયનશીલ લેખકોના દરેક લેખ તમે ઝીણવટપૂર્વક વાંચી જશો. તેના ઉપર સતત ચિંતન-મનન કરશો. તમારા વાલી, શિક્ષકો, મિત્રો સાથે વિચાર વિમર્શ કરશો તો ઈચ્છેલી સફળતાના તમે નિઃશંકપણે, સ્વામી બની શકશો. આ પ્રસ્તુત લેખનો વિષય છે, 'સફળતાના મંત્ર'. તમારી તીવ્ર કામનાઓ સાથે પુરુષાર્થના સમન્વય દ્વારા પ્રાપ્ત થતી સ્વની ઉપલબ્ધિ એટલે સફળતા. જ્યારે કોઈપણ સાધ્ય સિદ્ધ કરવા માટેના વિધિપૂર્વક, સાતત્યપૂર્ણ, શક્તિદાયી શબ્દો એટલે 'મંત્ર'.

ધોરણ-૧૦ પછી પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી, કમ્પ્યુટર સાયન્સ, જવેલરી કે ડિઝાઈનના નિષ્ણાત, ફેશન ડિઝાઈનર, વેલ્ડર, ઈલેક્ટ્રિશિયન, લેબ. ટેકનિશિયન, પોલીસ કોન્સ્ટેબલ, કેમિકલ પ્લાન્ટ ઓપરેટર જેવા સ્થાન ઉપર પહોંચવાની મહેચ્છા હોય કે ધોરણ ૧૨ પછી એકાઉન્ટન્ટ, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ, બેન્કર, કૃષિ વૈજ્ઞાનિક, એરફોર્સ કે આર્મી ઓફિસર, એર હોસ્ટેસ કે ઈજનેર, ડોક્ટર, મોબાઈલ એપ ડેવલપર, કાર્ટૂનિસ્ટ, વકીલ, શિક્ષક, ટી.વી. એન્કર, ડિટેક્ટિવ, જર્નાલિસ્ટ-પત્રકાર કે કલેક્ટર જેવા સનદી અધિકારી તરીકે પ્રસ્થાપિત થવું હોય તો તમારે આયોજિત, નિરંતર અને ધૈર્યપૂર્ણ યાત્રા કરવી પડશે. ચાલો હવે આપણે તપાસીએ સફળતાના છ મંત્રોને :

૧. નિશ્ચિત, સ્પષ્ટ અને વાસ્તવિક ધ્યેયનું નિર્ધારણ.

૨. સમયપાલન અને એકાગ્રતા.

૩. હકારાત્મકતા-વિધેયાત્મકતા.

૪. આત્મવિશ્વાસ

૫. નિષ્ફળતા એ પરાજય નથી. હિંમત અને હામ આપણા મિત્રો છે.

૬. ખોરાક, ઊંઘ, વાણી પર સંયમ.

(૧) નિશ્ચિત, સ્પષ્ટ અને વાસ્તવિક ધ્યેયનું નિર્ધારણ:

'સાવ અમારી જાત અલગ છે. કરવી છે તે વાત અલગ છે.'

સૂતેલાનાં સ્વપ્ન અલગ છે ને જાગે તેની રાત અલગ છે.'

સફળતાનું પ્રારંભબિંદુ છે અદમ્ય આકાંક્ષા. માત્ર ઈચ્છા કોઈ પરિણામ લાવી શકતી નથી પણ સળગતી મહત્વાકાંક્ષા આપણી અંદર રહેલ પ્રચંડ ઊર્જાને આયોજનબદ્ધ, એકાગ્ર, સંવાદી અને પરિણામલક્ષી બનાવે છે. આ આકાંક્ષાનું બીજું નામ છે ધ્યેય. બીજા કોઈનાથીયે અંજાયા વિના આપણી ક્ષમતા, શક્તિ, મર્યાદાઓ પારખીને, કુટુંબની આર્થિક-સામાજિક પરિસ્થિતિ, કદ, જવાબદારી લક્ષ્યમાં રાખીને નિશ્ચિત, સ્પષ્ટ અને વાસ્તવિક ધ્યેય નક્કી કરો. આપણી પાસે આવતીકાલનો કાર્યક્રમ, રોડમેપ, યોજના હશે તો અવશ્ય પ્રગતિના પંથે પ્રયાણ કરી શકાશે. ક્યાં અને ક્યારે જન્મવું એ આપણા હાથની વાત નથી. તે કાબૂ બહારની ઘટના છે. આપણું શરીર, મા-બાપ કે તેમના મા-બાપની આનુવંશિકતા ઉપર આધાર રાખે છે પણ ધ્યેયને કારણે શરીરના જીન્સ ઉપર મનના જીન્સનો વિજય પ્રાપ્ત થાય છે. ધ્યેય આપણા સંકલ્પ, ઉત્સાહ, જિજ્ઞાસા, જવાબદારી, શક્તિ અને સાહસને જન્મ આપે છે. નક્કી કરેલ ધ્યેયને લખી રાખો. લખેલ ધ્યેય દરરોજ ઊઠીને વાંચો અને પછી તેના સપનાં જુઓ. આપણા અર્ધજાગ્રત મનમાં ધ્યેયની છબી, બ્લૂ પ્રિન્ટ સ્થાપી દો. ધ્યેય આપણા પ્રયત્નોને ચાલકબળ પૂરું પાડે છે.

અમરેલી જિલ્લાના સાવરકુંડલા ગામના સામાન્ય પરિવારના નટવર ગાંધીએ લક્ષ્ય નક્કી

કર્ચુ હતું અમેરિકન સરકારમાં ઉચ્ચ અધિકારી પદે બિરાજમાન થવાનું. એકલશુરા નટવરભાઈ દોરી-લોટો લઈને મુંબઈ પહોંચે છે. ટિયાય છે, ટિપાય છે નોકરી કરતા કરતા સિડનમ કોલેજના સ્નાતક થાય છે. ખંડ સમયની સેવાઓ દ્વારા કમાણી કરીને અમેરિકાની એટલાન્ટા યુનિવર્સિટીમાં પ્રોફેસરપદ પ્રાપ્ત કરે છે. ડોક્ટરેટ થઈ જાય છે અને હવે અમેરિકન નાગરિકત્વ મળી જતાં ડિસ્ટ્રિક્ટ ઓફ કોલમ્બિયા વોશિંગ્ટનના ચીફ ફાઈનાન્સિયલ ઓફિસરના શિખર પર આરૂઢ થઈ જાય છે. વિશ્વબંકના સલાહકાર બને છે. કવિ નટવરભાઈની પંક્તિ છે : ‘અહીં ઊઘડી આંખ, પાંખ પ્રસરી ઊડ્યો, આભ હું’. વિશેષ અભ્યાસ માટે વાંચો તેમની આત્મકથા ‘એક અજાણ્યા ગાંધીની આત્મકથા’ ઈમેજ પબ્લિકેશન.

(૨) સમય પાલન અને એકાગ્રતા :

સમયનું આયોજન અને શિસ્તબદ્ધ પાલન એ સફળતાની પ્રમુખ ચાવી છે. શક્તિનો સ્ત્રોત છે. જ્ઞાનનો કુવારો છે. સમય અંગે રોબર્ટ ફોસ્ટની એક પ્રસિદ્ધ રચનાનો હરિવંશરાય બચ્ચને જે અનુવાદ કર્યો છે તે ચાર પંક્તિના શબ્દો ધ્યાનપૂર્વક વાંચવા જેવા છે.

‘ગહન, સઘન, મનમોહક,
બન તરુ મુઝકો આજ બુલાતે હૈ.
કિન્તુ કિયે જો વાદે મૈને,
યાદ મુઝે આ જાતે હૈ.’

ટી.વી. કે મોબાઈલ જેવા ઉપકરણો આપણને સતત આમંત્રણ આપ્યાં કરે છે પણ ધારેલા સમયમાં જો આપણે સફળતા હાંસલ કરવી હોય તો અભ્યાસનાં કક્ષા-ગાળો ધ્યાનમાં રાખીને સમયના શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ માટે ટૂંકા અને લાંબા ગાળાનું આયોજન ઘડી કાઢવું જોઈએ. ગાંધીજીએ વકીલાતના ગાળા દરમિયાન ગીતાજી કંઠસ્થ કરવાનું નક્કી કર્યું. દરરોજ સવારે બ્રશ કરતી વખતે દીવાલ ઉપર ચિપકાવેલા કાગળમાં લખેલા શ્લોકો વાંચીને તેમણે ત્રણ અધ્યાય પાકા કરી લીધા. કવિ લોંગ ફેલોએ કોફી બનાવતી વખતે મળતી દસ મિનિટનો ઉપયોગ કરીને તેમની પ્રસિદ્ધ કૃતિ ‘ઈન્ફરનો’ તૈયાર કરેલી.

વાચન સ્વાધ્યાય માટે સમયની જે ફાળવણી થઈ હોય ત્યારે એકાગ્રતાપૂર્વક અભ્યાસ કરીએ. સૂર્યના કિરણોને કોઈ એક બિંદુ ઉપર કેન્દ્રિત કરવાથી જેમ

પ્રચંડ ઊર્જા પેદા થાય છે તેમ એક જ સમયે અભ્યાસ પર મન સંકેન્દ્રિત કરવાથી ધારેલાં પરિણામો મળે છે. વાચનના સમય દરમિયાન કોઈને ન મળીએ કે વાચનખંડમાં વ્યવસ્થિત ગોઠવેલી વાચન સામગ્રી જેવા નાના નાના મુદ્દાઓ પણ સમયનું ‘મૂલ્ય’ વધારી આપે છે. સંપત્તિ, સત્તા, સ્વાસ્થ્ય કે શબ્દો માટે જે કાળજી આપણે રાખીએ છીએ તેવી ગંભીરતા સમયપાલન માટે હશે તો ગમે તેવા અવરોધોની વચ્ચે પણ મંજિલ સુધી પહોંચી શકીશું. યાદ રાખીએ સમય એ લોહી છે. જેમ લોહી સમગ્ર શરીરમાં પરિભ્રમણ કરીને ઈન્દ્રિયો-મનને સ્વસ્થ- તાજાં-નિરોગી રાખે છે તેમ સમય વ્યવસ્થાપનને ‘યોગ’ માનીશું તો આપણી આજ અને આવતીકાલને પ્રકાશવંત બનાવી શકીશું.

(૩) હકારાત્મકતા - વિદેયાત્મકતા :

દરેક મનુષ્યને એક દિવસમાં ૬૦૦૦૦ જેટલા વિચારો-તરંગો આવે છે. કોઈ પણ પ્રસંગ ઘટના વિષે આપણે બોલીએ છીએ- સાંભળીએ છીએ કે વાંચીએ છીએ ત્યારે આપણું મગજ એક સેકન્ડના હજારમા ભાગ જેટલી ગતિએ, મગજમાં આવેલા કોષ-ન્યુરોન્સ વચ્ચે રાસાયણિક પ્રક્રિયા કરીને વિચારોનું અર્થઘટન કરે છે અને પછી શરીરના વિવિધ ભાગો- ઈન્દ્રિયો- મનને પ્રતિક્રિયા કરવાનો આદેશ આપે છે. આ અર્થઘટન પૂર્વજો, માતા પિતા-પરિવારના સંસ્કાર, સામાજિક શૈક્ષણિક પર્યાવરણ ઉપર અવલંબિત હોય છે. વ્યક્તિ પોતે પ્રેરક વાચન-સત્સંગ આત્મબળ દ્વારા દૃઢ નિશ્ચય સેવીને હકારાત્મક બની જાય તો તેના કારકિર્દી ઘડતર માટેના તમામ પ્રયાસો કારગત નીવડે છે. મનના મેનેજમેન્ટ દ્વારા સ્થાપિત હકારાત્મકતાથી વિધાયક વિચારોનું કેન્દ્રીકરણ થઈ જતા અસાધારણ-પ્રભાવશાળી ફોર્સ પેદા થાય છે. વ્યક્તિ આનંદી, ઉત્સાહી, શાંત, નિર્ભય આત્મવિશ્વાસથી સભર, શ્રદ્ધાવાન, પ્રજ્ઞાવાન બની જાય છે. મનુષ્યના વલણ-વર્તન-માન્યતા-કલ્પનાશક્તિ-દરેક પરિબળ સર્જનાત્મક બને છે. હતાશા-નિરાશા-વિષાદને કોઈ સ્થાન રહેતું નથી અને ધારેલા ટાર્ગેટને સિદ્ધ કરવામાં આપોઆપ સફળતા પ્રાપ્ત થઈ જાય છે.

બ્રહ્માંડની ઉત્પત્તિ-નિર્માણ ક્ષેત્રે, ઈંગ્લેન્ડના વિશ્વવિખ્યાત સંશોધક, ગણિતજ્ઞ, ખગોળવૈજ્ઞાનિક જેનું શરીર પૃથ્વી ઉપર અને મન, બુદ્ધિ, હૃદય

બ્રહ્માંડમાં ભ્રમણ કર્યા કરે છે તેવા સ્ટીફન હોકિંગ (જન્મ : ૮-૧-૧૯૪૨) ૨૧ વર્ષની વયે મોટર ન્યુરોન નામક અસાધ્ય બીમારીનો શિકાર બન્યા હતા. શરીરના સ્નાયુઓ અનિયંત્રિત થઈ જતા ચાલવા-બોલવા કે ખોરાક લેવા માટે તેઓ અસમર્થ બની ગયા હતા પણ હકારાત્મકતાને કારણે તેમના મન-બુદ્ધિને કઈ અસર થઈ નહોતી. ઓક્સફર્ડ યુનિવર્સિટીમાંથી કોસ્મોલોજી વિષય સાથે તેઓ પ્રથમ વર્ગમાં ગૅજયુએટ થયા. કેમ્બ્રિજ યુનિવર્સિટીમાંથી ‘બ્રહ્માંડ અને બ્લેકહોલમાંથી વિકિરણ ઉત્સર્જન’ - વિષય ઉપર પીએચ.ડી.ની પદવી પ્રાપ્ત કરી તેમનું પુસ્તક ‘અ બ્રીફ હિસ્ટરી ઓફ ટાઈમ’ સૌ વિદ્યાર્થીઓએ મનન કરવા જેવું છે.

(૪) આત્મવિશ્વાસ :

હકારાત્મકતાનો સાથીદાર છે ‘આત્મવિશ્વાસ’. આપણા જાદુઈ જાગ્રત-અજાગ્રત મનની અપાર શક્તિઓને પૂરેપૂરી ઓળખી લઈએ અને પછી તે મનમાં આત્મશ્રદ્ધાનું વાવેતર કરી દઈએ. આપણી પાસે જુદા જુદા વિષયોનું અઢળક સાહિત્ય હશે પણ તેની સાથે જ આપણી સફળ થવાની ક્ષમતામાં નિઃશંક શ્રદ્ધા હશે તો લક્ષ્યાંકને આંબી જતા કોઈ અટકાવી શકાશે નહીં.

આત્મવિશ્વાસનો પરમ શત્રુ છે ‘ભય’. આપણે કોઈ પરીક્ષામાં સંજોગોવશાત નિષ્ફળ ગયા ત્યારે પરિવારના સભ્યો-મિત્રો આપણને ઉતારી પાડતા હોય છે. ત્યારે ક્ષુબ્ધ થયા વિના સંપૂર્ણ આશાવાદથી આગળ વધ્યા કરીશું તો સફળતા શબ્દને અવશ્ય સાર્થક કરી શકીશું.

દિલ્હીની નાનકડી ઓરડીમાં રહેતા રિક્ષાચાલકના સંતાન ગોવિંદ જયસ્વાલ આજે કલેક્ટર છે. તેમનું ટાઈમ ટેબલ જુઓ. સવારે ૬:૦૦ વાગે ઉત્થાન. રાત્રે ૧:૦૦ વાગે શયન. ૧૬ કલાક આત્મવિશ્વાસ સાથે અધ્યયન. નહિં મોબાઈલ કે નહિં ઈન્ટરનેટ. હિમાચલપ્રદેશના બસ કંડક્ટરની દીકરી શાલિની એમ.એસસી. પછી સનદી સેવાની પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થઈ જિલ્લા પોલીસ વડાના પદ સુધી પહોંચી શકી કે હરિયાણાના અજીત યાદવ પ્રજ્ઞાયક્ષુ હોવા છતાં આજે ત્રિપુરાના સબડિવિઝનલ મેજિસ્ટ્રેટ તરીકે ફરજ બજાવી રહ્યા છે તે પોતાની જાત ઉપરના અતૂટ વિશ્વાસને પરિણામે જ.

ભારતીય એર ફોર્સમાં સૌ પ્રથમ વરિષ્ઠ મહિલા ઓફિસર - વાઈસ એરમાર્શલ બનવાનું શ્રેય પદ્માવતી બંદોપાધ્યાયને મળ્યું છે તેનું રહસ્ય છે તેમની ધ્યેય નિષ્ઠા, પડકારો ઝીલવાનું સામર્થ્ય અને અપાર આત્મવિશ્વાસ. કારગીલના યુદ્ધ સમયે માર્ઈનસ ૩૦ ડિગ્રીમાં તેઓ કામ કરતા હતા. અપ્રતિમ શૌર્યને પરિણામે તેઓ સન્માનજનક સ્થાને પહોંચી શક્યા છે.

(૫) નિષ્ફળતા એ પરાજય નથી, હિંમત અને હામ આપણાં મિત્ર છે

સફળતાના વિચારોએ જ્યારે આપણા મનનો કબજો લીધો હોય ત્યારે ક્યારેક દેખાતી-અનુભવાતી અસફળતા અસહ્ય, અરુચિકર, નિરાશાજનક જણાય છે પણ વાસ્તવમાં નિષ્ફળતા એ પરાજય નથી. તેને અવળા ગ્રહો, ભાગ્ય કે પૂર્વજન્મના કર્મોનું ફળ માનવાની જરૂર નથી. આપણા સંજોગો, પરિસ્થિતિ, ભૂલો કે મર્યાદાઓનું તે પરિણામ હોય છે. ભૂતકાળમાંથી લાભદાયી બોધપાઠ મેળવીએ. પણ તેને બોજ બનાવીએ નહિ. ભૂતકાળ વર્તમાનને બદલી શકતો નથી કે ભવિષ્ય પર તેનો કોઈ પ્રભાવ હોતો નથી. પ્રત્યેક સૂર્યોદય આપણામાં નવી પ્રેરણાનો સંચાર કર્યા કરે છે. નિષ્ફળતા અંતિમ નથી. તે અલ્પકાલીન હોય છે. જ્યાં સુધી નક્કી ન કરીએ કે આપણે હાર્યા છીએ ત્યાં સુધી આપણે ખરેખર હાર્યા હોતા નથી અને વળી ક્યારેક આપણે અહંકારમુક્ત રહી શકીએ તે માટે ય કુદરત નિષ્ફળતાનો અનુભવ કરાવે છે. સફળ થવા આપણે પૂરા સમર્થ જ છીએ એટલે વિચારો અને ક્રિયાઓને ચકાસી વ્યવસ્થિત બનાવીએ, આયોજનમાં રહેલી ઉણપો સુધારી લઈએ. ડરી ગયા વિના પડકારોને સચોટપણે ઝીલીએ પછી આપણને સફળતાની સીડી ચડતા કોઈ રોકી શકશે નહીં.

થોમસ આલ્વા એડિસન વીજળીના બલ્બની શોધમાં અનેક વખત નિષ્ફળ ગયા હતા પણ અગણિત પ્રયત્નો પછી તેઓ લક્ષને પરિપૂર્ણ કરી શક્યા હતા. ચોટીલા જિ. સુરેન્દ્રનગરના તુષાર સુમેરા, ૩૫% માર્ક્સ સાથે મેટ્રિકની પરીક્ષામાં પાસ થયા હતા પણ પછી સંકલ્પબળ સેવીને અંગ્રેજી વિષય સાથે બી.એ., બી.એડ. થયા. વિદ્યાસહાયકની નોકરી સ્વીકારી. સખત મહેનત કરીને સનદી સેવાની પરીક્ષા આપી. ચાર વખત નિષ્ફળ ગયા પણ હિંમત અને હામના

સહારે પાંચમા પ્રયત્ને પાસ થઈ ગયા.

અસફળતા સમયે આપણી લાગણીઓ ખાસ કરીને ક્રોધ, ઈર્ષ્યા ઉપર કાબૂ મેળવી લેવો આવશ્યક છે. મનનું સમતોલન રાખવું જરૂરી છે. આપણે ગુસ્સો કરીએ છીએ ત્યારે મગજમાં એડ્રેનાલીન નામના હોર્મોન્સનો સ્ત્રાવ વધી જાય છે. તે આપણા મન, પાચનતંત્ર અને હૃદય ઉપર નકારાત્મક અસરો કરે છે. નિષ્ફળતા સમયે આપણી ઊર્મિઓ પર સ્વનિયંત્રણ મેળવી શારીરિક, માનસિક સ્વસ્થતા જાળવી રાખવી જોઈએ. બીજા વિશ્વયુદ્ધ સમયે જર્મનો, લંડન શહેર ઉપર બોમ્બમારો કરી રહ્યા હતા ત્યારે તે સમયના વડાપ્રધાન વિન્સન્ટ ચર્ચિલને ભારે ગુસ્સો આવવા લાગ્યો. તેઓ મન ઉપર અંકુશ રાખવા ઘરમાં મંગાવી રાખેલાં લાકડાં કુહાડીથી ફાડવા લાગી જતા !

(૬) ખોરાક, ઊંઘ, વાણી ઉપર સંયમ :

આપના શરીરનો પ્રત્યેક કોષ ચેતનાથી ભરેલો છે. તેઓ એકબીજાને સતત માહિતીનું આદાન પ્રદાન કરતા રહે છે. શરીર માટેની કોઈપણ પ્રકારની બેદરકારી, જુલમ કે આળસ શરીર દ્વારા જ સમજાય છે માટે સફળતા માટે શરીરની કાળજી ખૂબ જ મહત્વની છે. સ્વસ્થ શરીરમાં જ સ્વસ્થ મન અને પ્રાણવાન પ્રાણ વસતા હોય છે. સાદા, સંયમિત, પ્રમાણસર અને નિયમિત ખોરાકનું યોગ્ય રીતે પાચન થઈ જાય છે. સરસ ઊંઘ આવે છે. વહેલી સવારે ઊઠીએ ત્યારે સ્ફૂર્તિ હોય છે. દિવસનો પ્રારંભ પ્રસન્નતાથી થાય છે. આપણે ખાવા માટે જીવતા નથી જીવવા માટે ખાઈએ છીએ એટલે સંયમિત ખોરાકથી મન ઉપર કાબૂ વધશે. મન

વધુ શક્તિશાળી બનશે અને પરિણામે ધ્યેય સિદ્ધિમાં સફળતા પ્રાપ્ત થશે.

ખોરાકની સાથે જ ઊંઘ પર સંયમ જરૂરી છે. વધારે કે ઓછી ઊંઘ ને પરિણામે એકાગ્રતાથી, ઝીણવટથી, કાળજીથી અભ્યાસ થઈ શકતો નથી. પરિણામે પરીક્ષાના સમયે ઉજાગરા વેઠવા પડે છે. અભ્યાસ પૂરો કરવા માટે અથાગ પરિશ્રમ કરવાની ફરજ પડે છે. યોગ્ય ઊંઘથી આત્મવિશ્વાસ વધે છે. કાર્યદક્ષતા વિકસે છે. અભ્યાસ માટે પર્યાપ્ત સમય મળે છે. ખોરાક અને ઊંઘની જેમ જ વાણી પણ સાચવીને વાપરવાની છે. વાણી પર સંયમના અભાવે આપણે ખોટી જગ્યાએ ડંફાસો મારીએ છીએ તેની વિપરીત અસર સફળતાના પ્રયત્નો પર થાય છે. નકામા વાદ-વિવાદ, બિનજરૂરી તર્ક-વિતર્ક ને કારણે આપણી શ્રદ્ધા ઘટે છે. બીજાના વિચારોના પ્રભાવ હેઠળ આવી જવાય છે. ખપ પૂરતું બોલીએ અને યોગ્ય સમયે, યોગ્ય વ્યક્તિ સમક્ષ જ રજૂઆત કરીએ. વાણી અને પાણી સાચવીને જ વપરાય. વાણી પરનો સંયમ શક્તિનો સંચાર કરે છે. સહિષ્ણુતા વધારે છે. મનને કેન્દ્રિત કરે છે તેથી સફળતાને ગતિ પ્રાપ્ત થાય છે.

સમાપન :

સફળતાના આ તમામ મંત્રો પરસ્પર પૂરક છે. તેને બરાબર સમજીએ, રટણ કરીએ, આત્મસાત કરીએ અને પછી આચરણમાં ઉતારીએ. તેની સાથે જ માહિતી-જ્ઞાનના સંચય દ્વારા સજજતા વધારતા જઈએ, સ્વજાગૃતિ સાથે સ્વતપાસ કરીએ. માનસિકતા, વલણ-વર્તન-વ્યવહારને વિધાયક બનાવીએ, સર્જનાત્મક અભિગમ વિકસાવીએ. નિયમિત વ્યાયામ, કસરત, યોગાસન, પ્રાર્થના, ધ્યાન દ્વારા શરીર-મનની કેળવણી કરતા રહીએ તો નિશ્ચયપણે અર્જુનથી માંડીને અબ્દુલ કલામની જેમ ધારેલા લક્ષ્યને આપણે સિદ્ધ કરી શકીશું.

“ટાંકણાના ઘા સહીને પણ કદી તૂટે નહીં,
એ જ આરસપહાણ નિજ પર શિલ્પને ધારી શકે.”

૨૦૨, ‘ઓર્કિડ’,
તસ્કીન સોસાયટી,
શુક્લનગર ચાર રસ્તા,
સમા, વડોદરા-૨.

કરીયર હવે માત્ર ડિગ્રી પર આધારિત નથી

- રાજેશ શર્મા

થોડા સમય પહેલાં રણબીર કપૂર અને દીપિકા પદુકોણેની ફિલ્મ 'તમાશા' આવી હતી. એ. આર. રહેમાનના અદ્ભુત સંગીત અને તેમાં પણ 'હીર તો બડી સેડ હૈ' ગીતના કારણે લોકોને આ ફિલ્મ ગમી ગયેલી પણ 'તમાશા' માં ગમવા જેવી એક બીજી પણ વાત હતી. આ વાત હતી, ફિલ્મમાં કોઈ પણ પ્રકારના ઉપદેશ વિના સમજાવાતું જીવનનું એક નક્કર સત્ય.

શું છે આ સત્ય ?

આ સત્યની વાત કરીએ એ પહેલાં 'તમાશા'ના રણબીરની વાત કરી લઈએ.

'તમાશા' ફિલ્મમાં રણબીર કપૂર એવા યુવકની ભૂમિકામાં છે કે જેને પોતાને રસ ના પડતો હોય એવો વિષય પિતાના આગ્રહના કારણે એને લેવો પડે છે. તેને પોતાને સ્ટોરી ટેલિંગ એટલે કે વાર્તા કહેવામાં મજા આવે છે પણ પિતા સામે બોલી શકતો નથી તેથી એન્જિનિયરિંગનું ભણે છે ને પછી પોતાને રસ નથી તેવી પ્રોડક્ટ મેનેજરની નોકરી કરે છે. આ કારણે તેની જિંદગી બેકાર બની જાય છે અને બધો રસ ગુમાવીને એકદમ મિકેનિકલ જિંદગી જીવવા માંડે છે. એક સમયે જિંદગીની ભરપૂર મજા માણતો છોકરો બોરિંગ માણસ બનીને રહી જાય છે. 'તમાશા' ફિલ્મ હતી એટલે હીરોઈન દીપિકા પદુકોણે રણબીરની જિંદગીમાં આવે છે ને તેને બોરિંગ લાઈફમાંથી બહાર કાઢીને તેને ગમતા કામમાં જોતરી દે છે પણ એ ફિલ્મ હતી તેથી તેમાં એવું થાય, વાસ્તવિક જીવનમાં એવું બનતું નથી.

'તમાશા'ના રણબીર કપૂરની સ્ટોરી ખરેખર તો આપણે ત્યાં મોટા ભાગના યુવક-યુવતીઓની સ્ટોરી છે. આપણે ત્યાં મોટા ભાગના યુવક-યુવતીઓને પોતે કઈ સ્ટ્રીમમાં જવું છે કે પછી શું ભણવું છે કે કેવી કારકિર્દી પસંદ કરવાનો કે નક્કી કરવાનો અધિકાર નથી હોતો. તેમના બદલે માતાપિતા નક્કી કરે એ સ્ટ્રીમમાં તેમણે જવું પડે છે. બલ્કે તેમને પરાણે ધકેલી દેવાય છે. હોશિયાર વિદ્યાર્થી હોય તો ગમે તે સ્ટ્રીમમાં સારા

માર્ક્સ લાવીને કરીયર બનાવી લે પણ એ કરીયરમાં તેને બહુ મજા નથી પડતી. પછી જિંદગીભર તેને એવો વસવસો રહ્યા કરે છે કે આ રસ વિનાનું કામ કરવાના બદલે આપણને ગમતી સ્ટ્રીમ પસંદ કરી હોત તો સારું હતું.

'તમાશા' ફિલ્મમાં તમે ગમતા ના હોય તેવા કામમાં જાઓ તો શું થાય ને કેવી અવદશા થાય તે સરળ રીતે બતાવાયું હતું. સાથે સાથે બીજી પણ એક વાત સમજાવાઈ હતી. આ વાત જ જીવનનું નક્કર સત્ય છે.

શું છે આ સત્ય ?

એ જ કે, તમે તમારું ગમતું કામ કર્યા વિના પણ કરીયર બનાવી શકો ને તેના માટે કોઈ ડિગ્રીની જરૂર નથી. 'તમાશા' ફિલ્મમાં રણબીર છેલ્લે સ્ટોરી ટેલર તરીકે કામ કરતો બતાવાયો છે ને આ કામ માટે કોઈ ડિગ્રીની જરૂર નથી હોતી.

અત્યારે જમાનો બદલાયો છે ને સાથેસાથે કરીયરના કન્સેપ્ટ પણ બદલાયા છે ત્યારે આ વાત બહુ મહત્વની છે. અત્યારે ટેકનોલોજીનો પ્રભાવ વધ્યો છે તેના કારણે કારકિર્દીના વિકલ્પો પણ વધ્યા છે. પહેલાં જોબ કરવા માટે તમારે ઓફિસે જવું ફરજિયાત હતું ને સાથે સાથે તમારી પાસે ફોર્મલ ડિગ્રી જરૂરી હતી પણ હવે એવું રહ્યું નથી. હવે ઓફિસે જવાની જરૂર નથી એ રીતે કરીયર બનાવવા માટે ડિગ્રીની પણ જરૂર નથી. તમારી પાસે ડિગ્રી હોય તો તેમાં કશું ખોટું નથી પણ ડિગ્રી હશે તો જ કરીયર બનશે એ કન્સેપ્ટ હવે રહ્યો નથી.

દુનિયામાં ઘણા બધા એવા સફળ લોકો આવ્યા કે જેમની પાસે કોઈપણ પ્રકારની ફોર્મલ ડિગ્રી નહોતી છતાં તેમણે બહુ મોટા સામ્રાજ્ય ખડાં કર્યાં. અત્યારે દુનિયામાં જે લોકો સૌથી સફળ મનાય છે તેવા મોટા ભાગના લોકો એવા છે કે જેમની પાસે ફોર્મલ ડિગ્રી જ નહોતી છતાં તેમણે એવી કરીયર બનાવી કે કોઈને પણ ઈર્ષા થાય. નવી પેઢીને તેમને અનુસરવાનું મન થાય.

એપલનું સામ્રાજ્ય ખડું કરનારા સ્ટીવ જોબ્સ પાસે કોઈ ડિગ્રી નહોતી. સ્ટીવ જોબ્સ કોલેજ ડ્રોપઆઉટ હતા ને છતા તેમણે કેવડુ મોટું સામ્રાજ્ય ખડું કર્યું તે આપણે જોઈએ છીએ. માર્કોસોફ્ટના ચેરમેન બિલ ગેટ્સ પણ ફોર્મલ ડિગ્રી વિના જ આટલું મોટું સામ્રાજ્ય ખડું કરી ગયા. અત્યારે ફેસબુક ને વોટ્સએપ બધે છવાયેલાં છે. ફેસબુકના સ્થાપક માર્ક ઝુકરબર્ગ છે. ઝુકરબર્ગે પણ કોઈ ડિગ્રી નથી લીધી ને છતાં તેમણે આખી દુનિયા જેના પર વારી ગઈ છે તેવું સામ્રાજ્ય ઊભું કર્યું.

આ સિવાય બીજાં પણ ઘણાં નામો આ યાદીમાં ગણાવી શકાય પણ પછી મૂળ વાત બાજુ પર રહી જશે તેથી આ યાદી હવે અહીં ટૂંકાવીએ. આ વાંચનારા વિદ્યાર્થીઓને થશે કે, સ્ટીવ જોબ્સ કે બિલ ગેટ્સ જેવા લોકો ડિગ્રી વિના સફળ થયા એ સાચું પણ એવા લોકોની સંખ્યા કેટલી? બહુ ઓછા લોકો એવા હોય કે જે આ રીતની સફળતા મેળવી શકે. બીજું એ કે સ્ટીવ જોબ્સ, બિલ ગેટ્સ, માર્ક ઝુકરબર્ગ વગેરે ભલે ફોર્મલ ડિગ્રી ના મેળવી શક્યા પણ એ લોકો જિનિયસ તો હતા જ તેથી તેમને સફળતા મળી. બીજી તરફ બધા વિદ્યાર્થીઓ કંઈ જોબ્સ, ગેટ્સ કે ઝુકરબર્ગ જેવા જિનિયસ ના હોય. નવ્વાણું ટકા વિદ્યાર્થી તો એવરેજ હોય. ઘણામાં સાહસ કરવાની ક્ષમતા ના હોય તો ઘણાના સંજોગો એવા ના હોય.

આ સંજોગોમાં સામાન્ય વિદ્યાર્થીને ડિગ્રી વિના ચાલે ખરું ?

આ સવાલ એકદમ સાચો છે અને તેનો જવાબ પણ એ જ છે કે અસામાન્ય પ્રતિભા ના ધરાવતો હોય તેવો સામાન્ય વિદ્યાર્થી પણ ડિગ્રી હોય તો જ કરીયર બનાવી શકે તે વાત ખોટી છે. ફોર્મલ ડિગ્રી વિના પણ તે એવાં કામ કરી શકે કે જેમાં બહુ કૌશલ્યની પણ જરૂર નથી અને ડિગ્રીની પણ જરૂર નથી.

કોઈને આ વાત કહેતા ભી દીવાના ઓર સુનતા ભી દીવાના જેવી લાગશે પણ આ હકીકત છે. તમારી પાસે કોઈ ડિગ્રી ના હોય પણ પર્સનલ કોમ્પ્યુટર કે લેપટોપ હોય તો તમે ઘેરબેઠાં પણ કામ કરી શકો તે પ્રકારની કરીયર હવે શક્ય છે. ઘેર બેઠાં કામ કરવાથી દર મહિને ચોક્કસ પગાર મળે એવી જોબ્સ ઉપરાંત હવે એવાં કામ પણ મળે છે કે જેમાંથી તમે પગાર કરતાં વધારે સારી કમાણી કરી શકો અને સાથે તમારા સમયે

કામ કરવાની આઝાદી પણ મેળવી શકો. અહીં એવાં જ કામની માહિતી આપી છે કે જે તમે ઘેરબેઠાં કરી શકો.

આ બધાં કામ એવાં છે કે જેમાં તમારે ખાસ શૈક્ષણિક લાયકાતની જરૂર નથી પડતી. અત્યારે દુનિયામાં લાખો લોકો આ કામ કરીને નિરાંતની જિંદગી જીવે છે. ભારતમાં પણ એવા લોકોની સંખ્યા વધતી જાય છે. જોબ સિક્યોરિટીની ચિંતા છોડીને લોકો આ કામો તરફ વળી રહ્યાં છે અને પોતાની જિંદગીને બહેતર બનાવી રહ્યાં છે. ઘણાં લોકો આ કામ ફુલ ટાઈમ કરે છે તો ઘણાં લોકો પાર્ટ ટાઈમ કરે છે. નોકરી પૂરી કર્યા પછી ઘરે આવીને બે-ત્રણ કલાક માટે આ કામ કરીને એ લોકો પગાર જેટલી જ એક્સ્ટ્રા ઈન્કમ ઊભી કરી લે છે. આ કામમાં ફાવટ આવી જાય પછી નોકરીની ગુલામી છોડનારા લોકોની સંખ્યા પણ વધી રહી છે. અહીં કેટલીક પાંચ જોબની માહિતી આપી છે કે જે તમે તમારી અનુકૂળતા પ્રમાણે ફુલ ટાઈમ કે પાર્ટ ટાઈમ કરીને સારી કમાણી કરી શકો છો. તેના કારણે તમારો આત્મવિશ્વાસ વધશે ને ડિગ્રી વિના પણ કરીયર બનાવી શકાય છે તે સ્પષ્ટ થશે.

ભારતમાં અત્યારે ઘેરબેઠાં કામ આપતી સૌથી મોટી જોબ પ્રૂફ રીડરની છે. ઈન્ટરનેટનો પ્રભાવ વધ્યો અને સોશિયલ મીડિયાનું ચલણ વધ્યું તેના કારણે ફ્રી લાન્સ રાઈટિંગ અને ફુલ ટાઈમ બ્લોગિંગ વધ્યું. પરિણામે પ્રૂફ રીડરની માંગ પણ વધી ગઈ છે. તમારી પાસે અંગ્રેજી ભાષાનું સારું જ્ઞાન હોય અને વાંચવામાં રસ પડતો હોય તો આ કામગીરી તમારા માટે શ્રેષ્ઠ છે. અંગ્રેજી ઉપરાંત પ્રાદેશિક ભાષામાં પણ પ્રૂફ રીડિંગનું ભરપૂર કામ મળે છે. આ કામમાં ભાષા સાથે ગ્રેજ્યુએશન કર્યું હોય તો સારું પણ ચોક્કસ શૈક્ષણિક લાયકાત જરૂરી નથી. જે લોકો સતત વાંચતા હોય એ લોકોને આ કામ કંટાળાજનક નહીં લાગે તેથી એ લોકો આ કામ સારી રીતે કરી શકે. પ્રૂફ રીડર તરીકે કામ કરનારને હિન્દી કે પ્રાદેશિક ભાષા આવડતી હોય તો તેના પ્રૂફ રીડિંગનું કામ પણ મળી શકે. આ કરીયરમાં વરસે એક લાખ રૂપિયાથી ૪ લાખ સુધીની કમાણી થઈ શકે છે.

આજ પ્રકારની બીજી કરીયર ટ્રાન્સલેટરની છે. તમને અંગ્રેજી તથા હિન્દી ઉપરાંત કોઈ પ્રાદેશિક ભાષા સારી આવડતી હોય તો તમે ઘેરબેઠાં ટ્રાન્સલેટર

તરીકે કામ કરી શકો. અત્યારે દુનિયા નાની બની ગઈ છે તેથી એક ભાષામાંથી બીજી ભાષામાં ટ્રાન્સલેશન એટલે કે અનુવાદની ડગલે ને પગલે જરૂરિયાત પડે છે. ભારતમાં અંગ્રેજી-હિન્દીમાંથી પ્રાદેશિક ભાષા અને પ્રાદેશિક ભાષામાંથી અંગ્રેજી-હિન્દી એમ બંને ભાષામાં ટ્રાન્સલેટર્સની ડિમાન્ડ છે. આ પ્રકારની કામગીરીમાં તમારે વર્બલ ટ્રાન્સલેશન કરવાનું હોય છે. આ કામ કરવા ચોક્કસ શૈક્ષણિક લાયકાત જરૂરી નથી. સતત વાચન કરતા હો અને ભાષા પર સારી પકડ હોય તો સારા ટ્રાન્સલેટર બની શકો. જેટલી વધારે ભાષા આવડે તેટલો વધારે ફાયદો થાય. અત્યારે સંખ્યાબંધ વેબસાઈટ્સ તમને આ કામ ઓફર કરે જ છે અને તમે તમને કામ આપનાર કોણ છે તે જાણ્યા વિના તગડી કમાણી કરી શકો છો. આ કામમાં લોકો વરસે ૧.૨૦ લાખ રૂપિયાથી ૧૨ લાખ રૂપિયા સુધીની કમાણી કરી લે છે.

આ જ પ્રકારની જોબ વેબ ડેવલપર/ ડિઝાઈનર/ વેબ માર્કેટિંગની છે. દુનિયામાં વેબસાઈટ્સનો પ્રભાવ વધતો જાય છે તેની સાથે સાથે વેબ ડેવલપર, વેબ ડિઝાઈનર્સ અને વેબ માર્કેટિંગની માંગ પણ વધતી જાય છે. ડિઝાઈન, ફાઈન આર્ટ્સમાં ડિપ્લોમા ધરાવતી વ્યક્તિ આ કામ કરી શકે પણ તે ના હોય તો પણ ચાલે. થોડીક પ્રેક્ટિસ કરીને કોઈ પણ વ્યક્તિ આ કામ કરી શકે. વેબસાઈટની ટેકનિકલ તથા ગ્રાફિકલ બાબતોની માહિતી હોવી જરૂરી છે. આ કામમાં તમે જેના માટે કામ કરતા હો તે ક્લાયન્ટનો સંતોષ મહત્વનો હોય છે તેથી તમારે ટાર્ગેટ ઓરિયન્સ, બ્રાન્ડિંગ, પ્રોડક્ટ પોઝિશનિંગ, માર્કેટ, વેબ ટ્રાફિક વગેરેની સમજ કેળવવી પડે. આ ઉપરાંત તમારે સતત નવા ટ્રેન્ડથી પણ વાકેફ રહેવું પડે. આ જોબ ક્રિએટિવ છે તેથી જેનામાં ક્રિએટિવિટી હોય તે આ કામમાં વધારે સફળ થાય અને ઝડપથી આગળ વધી શકે. આ કામમાં પણ વરસે ૧.૨૦ લાખ રૂપિયાથી ૬ લાખ રૂપિયા સુધી કમાઈ શકાય છે.

અત્યારે ડિગ્રી વિનાની સૌથી હોટ કરીયર મેડિકલ ટ્રાન્સ્ક્રીપ્શનિસ્ટની છે. આ જોબ માટે માત્ર ભારતમાં જ નહીં પણ સમગ્ર દુનિયામાં સૌથી વધારે માણસોની જરૂર પડે છે. મેડિકલ ટ્રાન્સ્ક્રીપ્શનિસ્ટે ડોક્ટર્સ તથા અન્ય મેડિકલ પ્રોફેશનલ્સના ઓડિયો કે વિડીયો રેકોર્ડિંગને આધારે રિપોર્ટ, મેમો તથા અન્ય

ડોક્યુમેન્ટ બનાવવાના હોય છે. આ માટે તમારી પાસે સાંભળવાની તથા તેને આધારે ટાઈપ કરવાની ક્ષમતા જોઈએ. આ માટેના સર્ટિફિકેશન કોર્સ ચાલે છે તે કરી લેવાથી કામ સરળ થાય છે પણ તેને માટે ડિગ્રીની જરૂર નથી. જરૂર સમજની છે. આ પ્રકારનાં કામ વિદેશથી વધારે પ્રમાણમાં મળે છે તેથી તમારે વિદેશમાં બોલાતા અંગ્રેજી ઉચ્ચારોથી માહિતગાર થવું જરૂરી છે. આ કામમાં તમે માહેર થઈ જાઓ પછી તમને ધાર્યા રૂપિયા મળતા હોય છે. તમે ધારો તો મહિને બે લાખ રૂપિયા પણ કમાઈ શકો.

એ જ રીતે વિદેશમાં અલગ અલગ વિષયો ભણાવવા માટે ટ્યૂટરની ભારે માંગ છે. તમારી પાસે કોલેજની ડિગ્રી ના હોય પણ કોઈ પણ વિષયને ઊંડાણથી સમજવાની ક્ષમતા હોય, ધીરજ હોય અને ઈન્ટરનેટ સાથે કોમ્પ્યુટર હોય તો તમે ટ્યૂટર બની શકો. ટ્યૂટર તરીકે તમારે વિદ્યાર્થીઓનો આત્મવિશ્વાસ વધારવાનું તથા તેમનામાં કોર્સ વિશેની સમજ વધારવાનું કામ કરવાનું હોય છે. તમારે એક વર્ચ્યુઅલ ક્લાસરૂમ ઊભો કરવો પડે. તમારી પાસે કોમ્યુનિકેશન સ્કીલ, વિષયનું જ્ઞાન તથા મોટિવેટ કરવાની ક્ષમતા હોય તો તમે શ્રેષ્ઠ ટ્યૂટર બની શકો. ટ્યૂટર તરીકે કામ કરવા અત્યંત સજજતા જરૂરી છે અને વિદેશની સ્કૂલોમાં ભણાવાતા અભ્યાસક્રમોથી માહિતગાર થવું પડે પણ તમને ફાવટ આવી જાય પછી તમે ધારો તેટલી કમાણી કરી શકો. આ કમાણી પાછી ટેક્સ ફ્રી હોય છે એ અલગ ફાયદો છે. આ કામમાં વરસે ૭૨ હજાર રૂપિયાથી ૧૫ લાખ રૂપિયા સુધીની કમાણી થાય છે.

આ તો થોડાંક ઉદાહરણ આપ્યાં પણ એ સિવાય બીજી ઘણી આ પ્રકારની કારકિર્દી છે. તમે શાંત ચિત્તે વિચારશો ને તમારી આસપાસ નજર નાંખશો તો પણ તમને સમજાશે કે આપણી આસપાસ જ ઘણી એવી કરીયર પડી છે કે જેના માટે કોઈ ડિગ્રીની જરૂર નથી. ડિગ્રી વિના પણ સરળતાથી એ કરીયર બનાવી શકાય છે.

ડિગ્રી વિના કરીયર નહીં બને એ ડર હોય તો હવે કાઠી નાંખજો ને એવી કરીયર વિશે વિચારજો કે જેમાં તમને મજા આવે ને સાથે સારું વળતર પણ મળે.

૩૮૭, વિભૂષા બંગ્લોઝ,

હોમિયોપેથિ કોલેજ સામે, બોપલ, અમદાવાદ-૫૮.

૫

પરિણામને કારકિર્દી પર હાવી ન થવા દેશો...

- મૌલિક સોની

પરિણામ + પ્રતિભાવ = કારકિર્દી

મોટાભાગે દુનિયાની દરેક વ્યક્તિનું અંતિમ લક્ષ્ય તો સુખ, શાંતિ અને સમૃદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવાનું જ હોય છે. ખરું ને ! પણ યાદ રાખજો મિત્રો, આ લક્ષ્ય પ્રાપ્તિમાં તમે સ્કૂલમાં મેળવેલ પરિણામ તો માત્ર એક પડાવ જ હોય છે. કદાચ એવું બને કે કોઈને પોતાનું ધારેલું પરિણામ મળી જાય, તો કોઈને વળી ધાર્યા કરતાં સાવ વિપરીત પરિણામ મળે. પરંતુ શું તેનો મતલબ એવો છે કે આ પરિણામથી જ તમારી સફળતા કે નિષ્ફળતા નક્કી થઈ જાય છે ..? ક્યા-રે-ય નહીં.. યુ આર રાઈટ!

આ પરિણામથી સફળતા કે નિષ્ફળતા તો નક્કી નથી જ થતી, કારણ કે આ તો માત્ર એક પડાવ જ હતો. આ પડાવમાં તમે શ્રેષ્ઠ પરિણામ મેળવ્યું હોય તો સફળતા મળે તેની ગેરંટી નથી અને હા, કદાચ નબળું પરિણામ આવ્યું હોય તો નિષ્ફળતા મળે તે પણ જરૂરી નથી જ.

ભવિષ્યમાં તમે સફળ થશો કે નિષ્ફળ, તેનો આધાર તો અત્યારે તમે જે પરિણામ મેળવ્યું છે, તેને તમે કેવો પ્રતિભાવ આપો છો ? તેની ઉપર રહે છે. આ માટે એક સમીકરણ છે.

પરિણામ + પ્રતિભાવ = કારકિર્દી

આવો, આ સમીકરણને એક ઉદાહરણથી સમજાવે. ત્રણ મિત્રો હતા. સુરેશ, રમેશ અને મહેશ. ત્રણેય મિત્રોએ ધોરણ ૧૨ની પરીક્ષા આપી હતી. તેમાં સુરેશને સારા માર્ક્સ આવ્યા અને તે ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે વિદેશ ગયો. જ્યારે રમેશ અને મહેશને સાવ સામાન્ય પરિણામ આવ્યું, તેથી તેઓ ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે વિદેશ ના જઈ શક્યા.

આ બાબતથી રમેશ ખૂબ જ નિરાશ થઈ ગયો અને મનોમન વિચારવા લાગ્યો, કે ઓહ, હવે મારું શું

થશે ? મારું તો નસીબ જ ખરાબ છે, વગેરે વગેરે... તેને સારી કોલેજમાં એડમિશન મળવા છતાં તેના મનમાં નકારાત્મકતા હોવાના કારણે અભ્યાસમાં મન નહોતું લાગતું. પરિણામે કોલેજમાં તેનું પરિણામ વધારે નબળું આવે છે અને તે સાવ નાસીપાસ થઈ જાય છે. જેની અસર તેની કારકિર્દી પર પણ પડે છે.

પરંતુ મહેશ ! તેનું તો પરિણામ નબળું આવ્યું હોવા છતાં એકદમ હકારાત્મક અને શક્તિશાળી પ્રતિભાવ આપે છે, જેમ કે આ વખતે ભલે મારું નબળું પરિણામ આવ્યું, વાંધો નહીં, પણ હવે હું કોલેજમાં વધારે મહેનત કરીશ અને મારું હવે પછીનું પરિણામ શ્રેષ્ઠ લાવીશ જ...! આવું ધ્યેય નક્કી કરીને તે પૂરા આત્મવિશ્વાસથી મહેનત કરવા લાગે છે. પરિણામે કોલેજના છેલ્લા વર્ષમાં તે સારું પરિણામ મેળવીને ગ્રેજ્યુએટ થાય છે અને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશનના કોર્સમાં વિદેશની કોલેજમાં તેને સ્કોલરશીપ સાથે એડમિશન

પણ મળી જાય છે.

જોયું ને મિત્રો, તમને મળેલ પરિણામથી તમારી સફળતા કે નિષ્ફળતા નક્કી થતી જ નથી, પરંતુ તે પરિણામને તમે કેવો પ્રતિભાવ આપો છો, તેનાથી જ તમારી કારકિર્દીનું ઘડતર થાય છે.

આ આખી વાતને આધ્યાત્મિકતા સાથે પણ સરખાવી શકાય. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને અર્જુનને આપેલી પેલી શિખામણ તો તમને યાદ જ હશે, ‘કર્મણ્યે વાધિકારસ્તૈ, મા ફલેષુ કદાયન’ અર્થાત્ ‘તું ફળની આશા રાખ્યા સિવાય કર્મ કર્યે જા, તને તારા કર્મ પ્રમાણેનું ફળ મળી જ જશે.’

તમે તમારું ધ્યાન માત્ર કર્મ કરવા પર જ લગાડો. ફળની એટલે કે પરિણામની અપેક્ષા રાખશો નહીં. પરિણામની અપેક્ષા રાખવી નહીં તેનો મતલબ માત્ર એવો થાય છે, કે કદાચ નબળું પરિણામ મળે તો નિરાશ ન થાઓ, કારણ કે ઈશ્વર કદાચ તમારા માટે ભવિષ્યમાં વધારે સારું પરિણામ ઈચ્છે છે, એટલે જ તમને અત્યારે આવું પરિણામ મળ્યું હશે. પણ યાદ રાખજો, તમને તમારી મહેનત પ્રમાણેનું ફળ તો ચોક્કસ મળશે જ.

આ માટેનું એક ઉદાહરણ મને યાદ આવે છે.

વિપ્રો નામની આઈ.ટી. કંપનીના ચેરમેન અઝીમ પ્રેમજીનું નામ તો તમે ચોક્કસ સાંભળ્યું જ હશે. તેઓનું કોલેજમાં સારું પરિણામ ન આવ્યું, તેમને તો પોતાની શ્રેષ્ઠ કારકિર્દી બનાવવી હતી. નબળું પરિણામ આવવા છતાં તેમણે ખૂબ જ હકારાત્મક પ્રતિભાવ આપ્યો કે કંઈ વાંધો નહીં, હવે હું વધારે મહેનત કરીશ અને શ્રેષ્ઠ કારકિર્દી બનાવીશ-જ ! આવા શક્તિશાળી વિચારો સાથે તેમણે વિપ્રો નામની આઈ.ટી. કંપનીની સ્થાપના કરી અને આજે આપણે સૌ તેમની સફળતા વિશે જાણીએ જ છીએ.

તો એક પરીક્ષામાં સારું પરિણામ આવે કે નબળું, તેનાથી તમારા આખા જીવનની કારકિર્દી નક્કી નથી થઈ જતી, પરંતુ જો તમે તે પરિણામને હકારાત્મક પ્રતિભાવ આપો, તો ચોક્કસ ઉત્તમ કારકિર્દીનું ઘડતર થાય છે.

ડી-૩૦૧, સમર્પણ ટાવર,
જ્ઞાનજ્યોત સ્કૂલની બાજુમાં,
પ્રભાત ચોક, ઘાટલોડિયા,
અમદાવાદ-૬૧

ઘોરણ-૧૨ પછીના વિકલ્પો

ઘોરણ-૧૨ પછીના વિકલ્પો

૧	ઘોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમો	- પ્રો. (ડો.) જી. પી. વડોદરીયા	૧૯
૨	ઘોરણ - ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ પછી શું ?	- મધુબેન દવે	૪૩
૩	તબીબી અભ્યાસક્રમોનું કટ ઓફ લીસ્ટ	- પ્રવેશ સમિતિ	૪૭
૪	ઘોરણ ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) બાદ કારકિર્દીની તકો	- રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૫૫
૫	ફાઇનાન્શિયલ મેનેજમેન્ટના આકર્ષક અભ્યાસક્રમો	- આર. એન. કોટક	૬૨
૬	વોટર રિસોર્સીસ મેનેજમેન્ટ: યશસ્વી કારકિર્દી આપતો વૈશ્વિક અભ્યાસક્રમ	- નેહા શર્મા	૬૮
૭	ઘોરણ ૧૨ પછી યોજાતી પ્રવેશ કસોટીઓ	- તૃપ્તી ઉપાધ્યાય	૭૨
૮	ગ્રાફિક ડિઝાઇન ફેશન ટેક્નોલોજી : કારકિર્દીના નૂતન અવસરો	- પ્રભાબેન કોટક	૭૭
૯	સંવેદના સાથે સેવાની તક આપતું : પેરા મેડિકલ ક્ષેત્ર	- ડો. પૂજા કોટક	૮૨
૧૦	સાહસ અને પડકારરૂપ કારકિર્દી : મરીન એન્જિનિયરિંગ	- રશ્મિબેન વી. જાદવ	૮૫
૧૧	પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાઓના આકર્ષક અભ્યાસક્રમો	- આર. એન. કોટક	૮૮
૧૨	સુરક્ષા સાથે કારકિર્દી : ગુજરાત રાજ્ય રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી	- ડો. સુમિતકુમાર ચૌધરી	૯૨
૧૩	આધુનિક જગતનો પડકારરૂપ અભ્યાસક્રમ : ફોરેન્સિક સાયન્સ	- ડો. રમેશભાઈ જે. ભાયાણી	૯૫
૧૪	મર્યદા નેવીમાં સાહસિક કારકિર્દી	- એસ.આર. વિજયવર્ગીય	૯૮
૧૫	હોશ અને હિંમત માંગતી ફાયર ટેક્નોલોજી	- શ્રેયા જે. વોરા	૧૦૩
૧૬	હોટલ, ટૂરિઝમ અને હોસ્પિટાલિટી ક્ષેત્રે કારકિર્દી	- રંજના વિજયવર્ગીય	૧૦૫
૧૭	ઝળહળતી કારકિર્દી માટે સતત વિકાસશીલ પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજિંગ ઉદ્યોગ	- ભગીરથભાઈ પટેલ	૧૦૯

સફળતાની કરી છે કામના...
પુરુષાર્થની કરી છે આરાધના...
મંજિલ મેળવવા કરી છે સાધના
સચોટ કારકિર્દીની ઉપાસના
ઉન્નત ભવિષ્ય માટે કરી છે મનોકામના...

ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમો

- પ્રો. (ડૉ.) જી. પી. વડોદરીયા

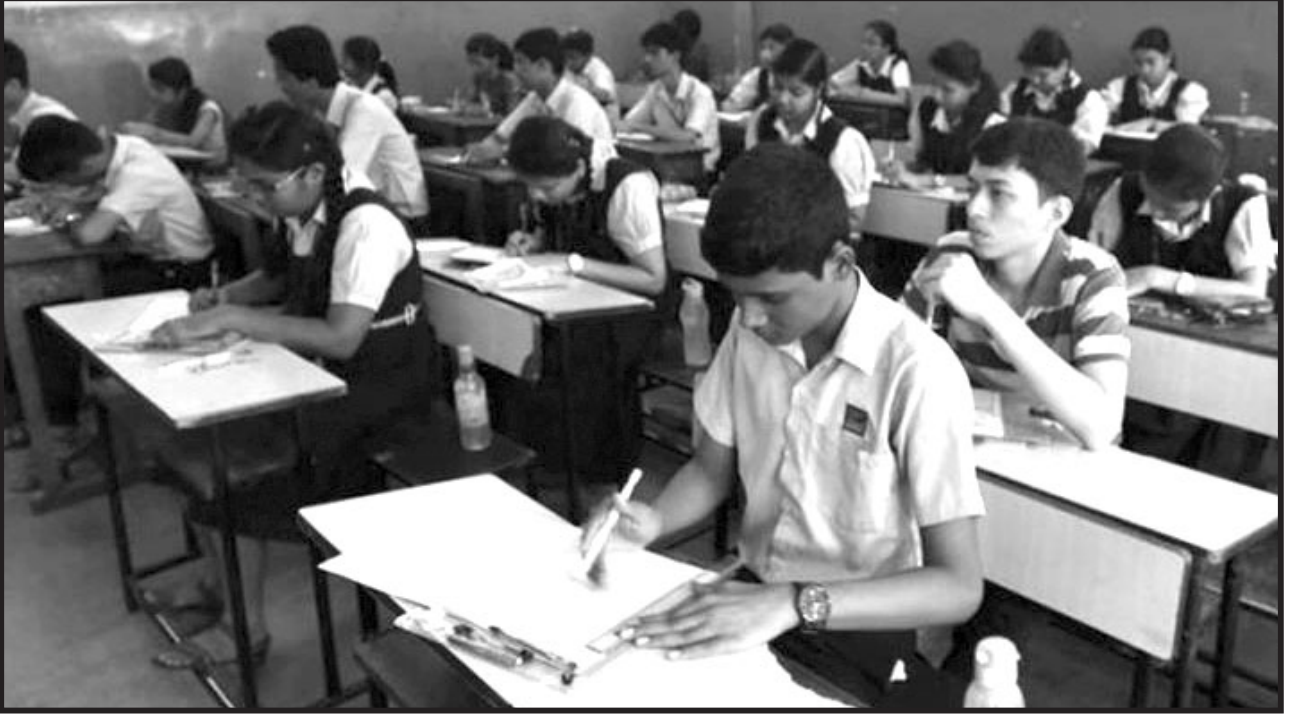
કોઈપણ પ્રગતિશીલ રાષ્ટ્ર માટે ટેકનોલોજીનો વિકાસ એ પાયાની જરૂરિયાત છે. આજે વિશ્વના દરેક રાષ્ટ્રને ટેકનોલોજીનું મહત્વ સમજાઈ ચૂક્યું છે, અને આથી દરેક રાષ્ટ્ર એનો મહત્તમ વિકાસ કરી, પોતાના રાષ્ટ્રને એ દિશામાં સમૃદ્ધ બનાવવા કોશિશ કરે છે. ટેકનોલોજીના વિકાસમાં ટેકનિકલ શિક્ષણની ભૂમિકા મહત્વની છે. કોઈપણ વિકસિત રાષ્ટ્ર માટે ટેકનિકલ શિક્ષણ એ મહત્વની બાબત ગણવામાં આવે છે. ટેકનિકલ શિક્ષણ એટલે ઈજનેરી/ફાર્મસી તથા એને અનુરૂપ વ્યવસાયને લગતું શિક્ષણ.

છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે આપણા દેશે ઘણી પ્રગતિ કરી છે. કોમ્પ્યુટર અને આઈ.ટી. ક્ષેત્રે આપણે હરણફાળ ભરી છે. ગુજરાતનો ફાળો પણ એમાં અગ્રગણ્ય છે, એને અનુરૂપ અભ્યાસક્રમોનું શિક્ષણ રાજ્યમાં જ પ્રાપ્ત થાય એ માટે ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ તેમજ ફાર્મસી કોલેજોની સંખ્યામાં પણ ઉત્તરોત્તર વધારો થતો રહ્યો છે. ચાલુ વર્ષ એટલે કે, ૨૦૧૭-૧૮ સુધીમાં રાજ્યમાં કુલ ૨૧૮ સંસ્થાઓમાં કુલ ૭૩,૩૮૭ બેઠકો ડિગ્રી ઈજનેરી તથા ડિગ્રી/ ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમો માટે ઉપલબ્ધ હતી. ડિગ્રી ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં વિવિધ અભ્યાસક્રમો જેવા કે, બાયો ટેકનોલોજી, બાયો મેડિકલ એન્જિનિયરિંગ, એરોનોટીકલ એન્જિનિયરિંગ, મરિન એન્જિનિયરિંગ, માઈનીંગ એન્જિનિયરિંગ, હોટલ અને ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટ જેવા નવા અભ્યાસક્રમોની સાથે સાથે મિકેનિકલ, ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન અને કન્ટ્રોલ, સિવિલ, કોમ્પ્યુટર, ઈલેક્ટ્રિકલ, આઈ.ટી., કેમિકલ, ઓટોમોબાઈલ ઈજનેરી તેમજ ટેક્સટાઈલ ઈજનેરી જેવા અનેકવિધ કન્વેન્શનલ અને સ્પેશ્યલાઈઝ્ડ ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ તેમજ ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમોનું શિક્ષણ રાજ્યની સરકારી, અનુદાનિત તેમજ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓ દ્વારા આપવામાં આવી રહ્યું છે.

રાજ્યમાં ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ, ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશની કાર્યવાહી રાજ્ય સરકારના વિધાન મંડળ દ્વારા પારિત પ્રવેશ અને ફી નિયમન માટેના અધિનિયમ ‘‘ગુજરાત પ્રોફેશનલ ટેકનિકલ એજ્યુકેશન સંસ્થાઓ (પ્રવેશ અને ફી નિયમન) અધિનિયમ ૨૦૦૭’’ અન્વયે રાજ્ય સરકાર દ્વારા રચવામાં આવેલ એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ (ACPC), એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ કેમ્પસ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૧૫, મારફતે કેન્દ્રીયકૃત પ્રવેશ પદ્ધતિ દ્વારા ગુણવત્તાના આધારે તૈયાર કરેલ મેરિટ યાદી મુજબ કરવામાં આવે છે. જેમાં રાજ્યની સરકારી અને અનુદાનિત સંસ્થાઓની કુલ મંજૂર થયેલી તમામ બેઠકો માટે તેમજ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની ૭૫% બેઠકો માટે જે તે વર્ષે પ્રવેશની કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે. સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની ૨૫% બેઠકો કે જે સંચાલક મંડળની બેઠકો તરીકે ઓળખાય છે, જેની પ્રવેશ કાર્યવાહી જે-તે સંસ્થા સ્તરે સંસ્થા દ્વારા કરવામાં આવે છે.

ચાલુ વર્ષ એટલે કે ૨૦૧૬-૧૭ ના વર્ષ માટે ACPC દ્વારા રાજ્યની વિવિધ સંસ્થાઓમાં ઉપલબ્ધ ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ઉપલબ્ધ ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ, ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશની કાર્યવાહી કરવામાં આવેલ હતી. જેની વિગતો અને અનુરૂપ કોડ (સંજ્ઞા)ની વિગત ટેબલ-૧ (Annexure - I) માં આ સાથે સવિસ્તાર આપવામાં આવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭ દરમિયાન ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી ACPC ખાતે જોડાયેલ ૧૪૧ સરકારી, અનુદાનિત અને સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓમાં ચાલતા ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગના જુદા જુદા સ્નાતક અભ્યાસક્રમો માટે કુલ ૬૮૨૮૩ બેઠકો, ડિગ્રી ફાર્મસી અભ્યાસક્રમો માટે ૬૮ સંસ્થાઓમાં ૪,૫૭૪ બેઠકો, ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમો માટે ૮ સંસ્થાઓમાં ૫૩૦ બેઠકો ઉપલબ્ધ

હતી.

આ ઉપરાંત ગુજરાત રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓ માટે રાજ્યમાં આવેલી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (NIT) સુરત, અમદાવાદ, ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ફાસ્ટ્રક્ચર, ટેકનોલોજી રિસર્ચ એન્ડ મેનેજમેન્ટ (IIT-RAM) અમદાવાદ, ધીરુભાઈ અંબાણી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર ઈન્ફોર્મેશન એન્ડ કોમ્પ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (DAICT), ગાંધીનગર, પંડિત દીનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU) ગાંધીનગર તથા નિરમા યુનિવર્સિટી, જી.એસ.એફ. સી., વડોદરા ખાતે મંજૂર થયેલી બેઠકોમાંથી કેટલીક બેઠકો રાજ્યના તેમજ રાજ્ય બહારના વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓએ રાષ્ટ્રીય સ્તરની પ્રાવેશિક પરીક્ષા આપેલા હોય, તેઓ માટે જુદા જુદા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં અનામત રાખવામાં આવે છે, તે અંગેની સવિસ્તાર માહિતી જે-તે સંસ્થા ખાતેથી ઉપલબ્ધ થઈ શકશે.

ચાલુ વર્ષ માટે જો કોઈ સંસ્થાઓ કે બેઠકોમાં વધારો થશે તો તે અંગેની સવિસ્તાર માહિતી ACPC દ્વારા આપવામાં આવતી માહિતી પુસ્તિકામાં સામેલ કરવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન મળી રહે તે હેતુથી વિવિધ સંસ્થાઓ તેમજ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ ક્યા મેરિટ ક્રમાંક તેમજ મેરિટ ગુણ પર અટકતો હતો તેની જુદી જુદી કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે અલગથી

માહિતી ટેબલ-૨ (Annexure-II) માં આપવામાં આવેલ છે.

પ્રવેશ પાત્રતા :

ઉમેદવારે ડિગ્રી ઈજનેરી તથા ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહની (૧૦ + ૨ પેટર્ન) અથવા તેને સમકક્ષ પરીક્ષા કે જેને 'લાયકાતની પરીક્ષા' ઉલ્લેખવામાં આવે છે, તે જે તે વર્ષ માટે નિયમોનુસાર જરૂરી લઘુત્તમ ગુણમર્યાદા સાથે નીચેની પૈકી કોઈ એક શાળામાંથી પાસ કરેલ હોવી જોઈએ.

- (૧) ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ સાથે સંલગ્ન માન્ય શાળાઓ.
- (૨) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલી સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ એજ્યુકેશન, નવી દિલ્હીની માન્ય શાળાઓ.
- (૩) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયન સ્કૂલ સર્ટિફિકેટ એકઝામિનેશન્સ, નવી દિલ્હીની માન્ય શાળાઓ.
- (૪) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઓપન સ્કૂલીંગ, નવી દિલ્હી માન્ય શાળા/સેન્ટર.
- (૫) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ ઈન્ટરનેશનલ સ્કૂલ બોર્ડ માન્ય શાળા/સેન્ટર. અને જે-તે વર્ષની પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં જે-તે વર્ષ

માટે ગુજરાત સરકારે માન્ય રાખેલ 'પ્રાવેશિક પરીક્ષા' આપેલ હોવી જોઈએ.

વખતોવખત પ્રવેશ પાત્રતામાં ફેરફાર થતા હોવાથી જે તે શૈક્ષણિક વર્ષ માટે સરકાર તરફથી બહાર પાડવામાં આવતા ઠરાવને આધારે પ્રવેશ સમિતિ તરફથી માહિતી પુસ્તિકામાં આપેલી માહિતી આધારભૂત ગણવામાં આવે તે જરૂરી છે.

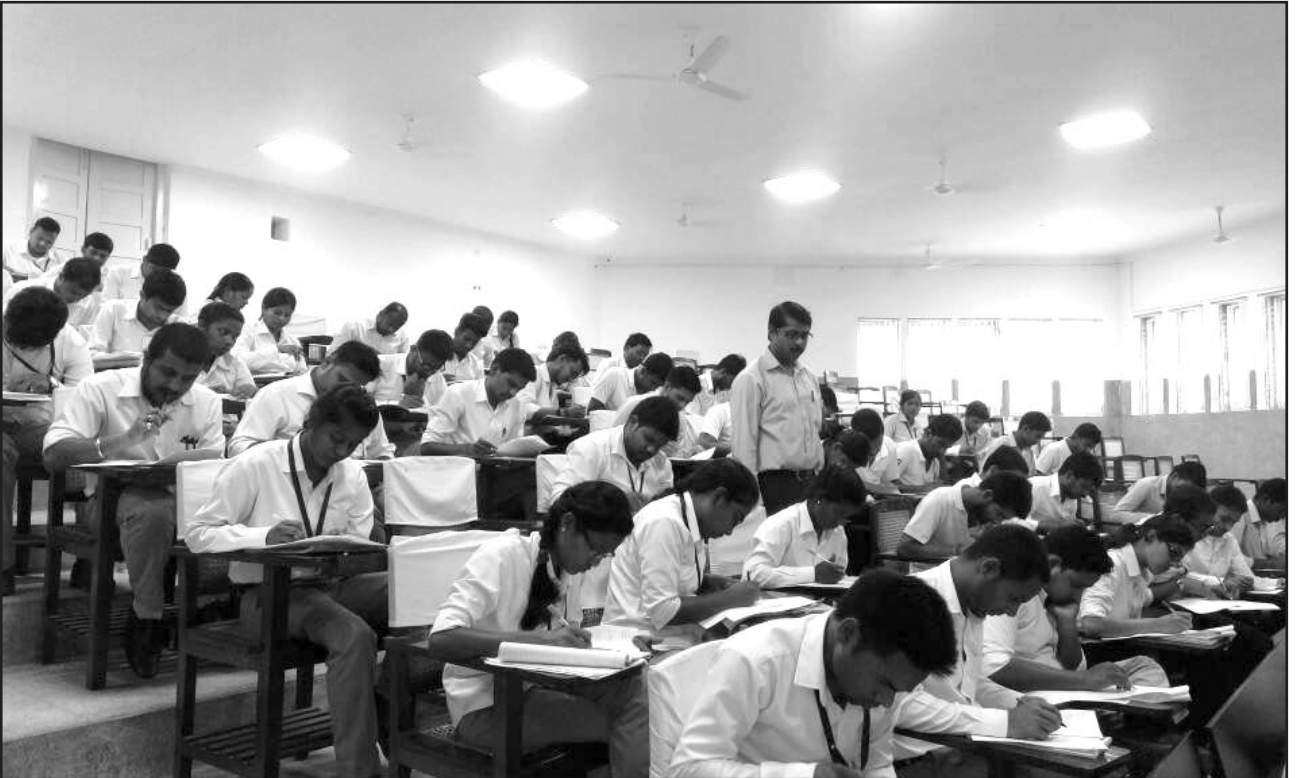
ACPC દ્વારા ભરવાની થતી બેઠકોમાંથી ૭% અનુસૂચિત જાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે, ૧૫% અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે અને ૨૭% બેઠકો સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓ માટે અનામત રાખવામાં આવે છે. લશ્કરી તેમજ અર્ધલશ્કરી દળોના ચાલુ/માજી સૈનિકોના સંતાનો માટે ૧% બેઠક અનામત રાખવામાં આવે છે. વિકલાંગ ઉમેદવારો માટે ૫% બેઠકો P.W.D. એક્ટ ૧૯૮૫ પ્રમાણે જે-તે જાતિની બેઠકોમાં અનામત રાખવામાં આવે છે. તદ્દુપરાંત AICTE, નવી દિલ્હી દ્વારા ચાલુ સાલે મંજૂર થયેલી બેઠકોની ૫% બેઠકો સંખ્યાધિક બેઠકો એવા ઉમેદવારો કે જેઓનાં કુટુંબની તમામ સ્ત્રોતોમાંથી થતી વાર્ષિક રૂ. ૬ લાખ કરતાં ઓછી હોય, તેઓને મેરિટના ધોરણે ફાળવવા સંસ્થાઓને

જણાવવામાં આવેલ હતું.

પ્રવેશ પ્રક્રિયા :

ધોરણ-૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)નું પરિણામ બહાર પડ્યા પછી તુરત જ એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ (ACPC) દ્વારા રાજ્યના વ્યવસાયિક ઈજનેરી તથા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ ફાળવવાની કાર્યવાહીની શરૂઆત કરવામાં આવે છે. પ્રવેશ પ્રક્રિયા માટે જરૂરી પ્રમાણપત્રો જેવા કે જાતિ પ્રમાણપત્ર, નોન - કીમીલેયરનું સર્ટિફિકેટ વગેરે અંગે પૂરતી માહિતી મળી રહે તે માટે તથા સમિતિ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ હેલ્પ સેન્ટરોની માહિતી મળી રહે તે માટે પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા અગાઉથી રાજ્યના અગ્રણી વર્તમાનપત્રોમાં જાહેરખબર આપી ઉમેદવારોને માહિતગાર કરવામાં આવે છે. તદ્દુપરાંત સમિતિની વેબસાઈટ www.jacpcldce.ac.in ઉપર વખતોવખત જરૂરી માહિતીઓ, સૂચનાઓ મૂકવામાં આવે છે.

ગુજરાત સરકાર દ્વારા પ્રવેશ વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯થી ડિગ્રી ઈજનેરી તથા ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમોની ઓનલાઈન પ્રવેશ પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવેલ છે. પ્રવેશ પ્રક્રિયાની શરૂઆતમાં વિદ્યાર્થીઓએ રાજ્યભરમાં સમિતિ દ્વારા નક્કી કરાયેલી

અધિકૃત બેંક શાખાઓ ખાતેથી માહિતી પુસ્તિકા અને PIN મેળવવાના હોય છે, જેની મદદથી ઉમેદવારોએ સમિતિની વેબસાઈટ www.gujacpc.nic.in ઉપર રજિસ્ટ્રેશન કરાવવું ફરજિયાત છે. ઉમેદવારોને રજિસ્ટ્રેશનની પ્રક્રિયા તથા પ્રવેશ પ્રક્રિયાના વિવિધ તબક્કાઓથી સંપૂર્ણપણે માહિતગાર કરવા માટે પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા રજિસ્ટ્રેશન સમયે માહિતી પુસ્તિકા આપવામાં આવે છે, જેનો અભ્યાસ પ્રવેશ ઈચ્છુક ઉમેદવારોએ કરવો અત્યંત જરૂરી છે.

ફાર્મસીના સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ ઈચ્છુક ઉમેદવારોને સંસ્થાની માન્યતાની માહિતી અર્થે ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયાની વેબસાઈટ www.pci.nic.in જોઈ લેવી હિતાવહ છે.

ફીનું ધોરણ :

પ્રવેશ વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ દરમિયાન જુદી જુદી સંસ્થાઓમાં ફીનું ધોરણ નક્કી કરવા માટે રાજ્ય દ્વારા નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના નિવૃત્ત ન્યાયાધીશના વડપણ હેઠળ એક ફી નિયંત્રણ સમિતિની રચના કરવામાં આવેલી છે. ફી નિયંત્રણ સમિતિ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ ફી મુજબ જ દરેક સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓએ ફી લેવાની રહે છે. સંસ્થાની ફી અંગેની માહિતી અર્થે ફી સમિતિની વેબસાઈટ www.frctech.ac.in જોઈ લેવી હિતાવહ છે.

.... અને વધુ ...

વ્યવસ્થિત અને સફળતાપૂર્વકના કારકિર્દી-આયોજન માટે નીચેની બાબતોને ધ્યાનમાં રાખો :

(૧) તમારી શારીરિક શક્તિને પિછાણો :

કેટલાક વ્યવસાયો અમુક ચોક્કસ પ્રકારની શારીરિક કાર્યશક્તિ માંગે છે. જેમ કે સુરક્ષા સેવાઓ, પાયલોટ કે એરહોસ્ટેસનો વ્યવસાય. વ્યક્તિના શારીરિક બંધારણમાં ઉંમર અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. કેટલાક અગત્યના અભ્યાસક્રમોમાં અને વ્યવસાયમાં પ્રવેશમર્યાદા નક્કી કરવામાં આવે છે. આથી, આપણે આપણા શિક્ષણનું એવી રીતે આયોજન કરવું જોઈએ કે જેથી જરૂરી શારીરિક ક્ષમતામાં આવીએ.

(૨) તમારા બુદ્ધિચાતુર્યને (Intelligence) ને ઓળખો :

દરેક વ્યક્તિમાં સામાન્ય માનસિક શક્તિ હોય છે, જેને બુદ્ધિચાતુર્ય કહેવામાં આવે છે. પરંતુ તેની

કક્ષા જુદી જુદી હોય છે. તમારું બુદ્ધિચાતુર્ય જાણવું એ તમારા શૈક્ષણિક અને વ્યવસાયિક ધંધા-રોજગારના આયોજનની એક બાબત છે. અભ્યાસક્રમની પસંદગી જો ખોટી થાય તો વ્યક્તિ તેમાં નિષ્ફળ જતાં નાસીપાસ થાય છે.

(૩) તમારી અભિયોગ્યતા (Aptitude) ને જાણો :

તમારી વિશિષ્ટ અને સુષુપ્ત કાર્યશક્તિ વિશે જાણકારી મેળવવી એ પણ એટલું જ અગત્યનું છે. દરેક વ્યક્તિમાં એક કે તેથી વધુ વિશિષ્ટ શક્તિ રહેલી હોય છે અને તેને શરૂઆતમાં શોધી કાઢવી કે પારખી લેવી જરૂરી છે. કારકિર્દીના આયોજનમાં વિશિષ્ટ શક્તિઓનું જ્ઞાન અત્યંત આવશ્યક છે. કારણ કે, આજની વ્યવસાયિક દુનિયામાં આવી શક્તિઓને સાંકળી લઈ વ્યવસાય/નોકરીની તકો આપવામાં આવતી હોય છે.

વધુમાં, વ્યવસાય અને વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમોનું આયોજન કરતી વખતે રસને મહત્વ આપવું જોઈએ. વ્યક્તિએ પસંદ કરેલ અભ્યાસક્રમમાં રસ હોય તો તે બધી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરીને પોતાનું ધ્યેય સિદ્ધ કરે છે.

(૪) તમારા સ્વભાવની ખાસિયતો અને વલણોને જાણો :

અભ્યાસક્રમ અને તે પછીથી તેને અનુરૂપ વ્યવસાયમાં સફળ થવા માટે તમારા સ્વભાવની ખાસિયતો તેમજ વલણો અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. પોતાના સ્વભાવને શું અનુકૂળ છે કે નથી તેનો ખ્યાલ હોવો જરૂરી છે. ઘર, સમાજ, સંજોગો, વ્યવસાય પરત્વે વ્યક્તિ અનુકૂળન સાથે તે જરૂરી છે. કેટલાક વ્યવસાયમાં વસ્તુઓ સાથે કામ લેવાનું હોય છે. જ્યારે કેટલાકમાં માણસો સાથે વ્યવહાર કરવાનો હોય છે. તો કેટલાકમાં વિચાર અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. જીવનનાં મૂલ્યો અને યોગ્ય વલણો વ્યક્તિને સાચી રીતે વિચારતી કરી શકશે અને ધ્યેયસિદ્ધિ અને સફળતામાં તેનો ફાળો મહત્વનો છે.

મેમ્બર સેક્રેટરીશ્રી

એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ
એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ કેમ્પસ,
અમદાવાદ.

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
Degree Engineering Courses													
1	DAIICT, Gandhinagar	B.Tech(ICT)	581-59	51	99.8687	267	99.5052	5566	90.9211	120	99.7534	*****	*****
2	DAIICT, Gandhinagar	Info&Comm	581-17	229	99.5799	1755	97.044	33137	39.1185	717	98.7046	889	98.4077
3	DDU (GIA), NADIAD	Computer	109-1D	310	99.4258	3995	93.4212	27497	50.7973	776	98.6037	3915	93.544
4	NIRMA Uni, ABAD	Computer	126-1D	341	99.3664	3275	94.6068	-----	-----	1079	98.0943	1241	97.7979
5	NIRMA Uni, ABAD	IT	126-1E	635	98.8446	5516	91.01	-----	-----	2268	96.1834	*****	*****
6	MSU, BARODA	CompSc	107-1C	664	98.7991	3051	94.9502	26546	52.6652	1245	97.7939	5136	91.5529
7	MSU, BARODA	Mech	107-1F	757	98.6408	2466	95.8615	23583	58.5042	1758	97.0375	5423	91.1542
8	LDCE, ABAD	Computer	101-1D	777	98.6037	4911	91.8861	24404	56.8536	1960	96.6964	1492	97.4479
9	PDPU, Raisan	Petroleum	582-57	836	98.5013	2943	95.1427	31033	43.6043	3001	95.0304	*****	*****
10	PDPU, Raisan	Computer	582-1D	838	98.4936	4815	92.0526	-----	-----	3315	94.5382	2274	96.1716
11	NIRMA Uni, ABAD	Mech	126-1F	883	98.4157	3966	93.4596	-----	-----	4007	93.4027	4495	92.5694
12	BVM (GIA), VVNAGAR	Computer	108-1D	920	98.3575	6690	89.03	28582	48.5201	2384	95.9829	*****	*****
13	DDU (SFI), NADIAD	Computer	136-1D	925	98.3541	7686	87.4273	-----	-----	2079	96.4946	5272	91.3647
14	MSU, BARODA	Chemical	107-1W	955	98.3007	3673	93.9385	22983	59.6788	1756	97.0403	*****	*****
15	LDCE, ABAD	IT	101-1E	1205	97.857	6493	89.3377	31425	42.8426	2997	95.0378	4820	92.0376
16	PDPU, Raisan	Info&Comm	582-17	1236	97.8078	6637	89.1177	-----	-----	5918	90.2996	*****	*****
17	LDCE, ABAD	Mech	101-1F	1257	97.7719	2768	95.3975	15720	73.4128	2824	95.3276	4491	92.5862
18	DDU (GIA), NADIAD	Chemical	109-1W	1364	97.6199	5575	90.9161	27917	49.8878	2286	96.149	12204	79.6596
19	SEAS, AU, ABAD	Info&Comm	570-17	1432	97.5312	11894	80.2364	-----	-----	4529	92.5125	11426	81.0304
20	VGEC, GNAGAR	Computer	105-1D	1522	97.3918	7237	88.1363	33556	38.2591	3385	94.4266	7702	87.39
21	MSU, BARODA	Electrical	107-1L	1609	97.2736	4661	92.3251	14109	76.2876	3237	94.6555	10580	82.538
22	LDCE, ABAD	Chemical	101-1W	1738	97.0608	9132	84.9384	24420	56.8231	2819	95.3342	8115	86.659
23	BVM (GIA), VVNAGAR	Mech	108-1F	1775	97.0063	6753	88.9386	22840	59.9445	3185	94.741	4762	92.1383
24	VGEC, GNAGAR	IT	105-1E	1789	96.9782	7888	87.0532	34229	36.8535	3942	93.4863	8342	86.256
25	NIRMA Uni, ABAD	Chemical	126-1W	1842	96.8927	6844	88.7778	-----	-----	4249	93.0009	7481	87.7589
26	DDU (SFI), NADIAD	IT	136-1E	2037	96.5592	12961	78.2776	-----	-----	5057	91.6539	6274	89.6946
27	VGEC, GNAGAR	Mech	105-1F	2263	96.1938	7330	87.9915	22034	61.4921	3814	93.6993	5032	91.6947
28	GCET, VVNAGAR	Computer	129-1D	2298	96.1226	11420	81.0398	-----	-----	6206	89.8109	14329	75.8793
29	MSU, BARODA	Electronics	107-1A	2511	95.7834	8826	85.4524	32824	39.7836	6154	89.893	9138	84.9285
30	GEC, GNAGAR	Computer	115-1D	2528	95.7459	9313	84.6624	39221	24.1877	5020	91.7081	9543	84.2633
31	DDU (SFI), NADIAD	Chemical	136-1W	2625	95.6109	11040	81.7008	-----	-----	5867	90.3769	12384	79.3435
32	BVM (SFI), VVNAGAR	Mech	140-1F	2685	95.5346	15964	72.9205	-----	-----	4449	92.6453	*****	*****
33	GEC, GNAGAR	IT	115-1E	2783	95.3845	8735	85.6016	41553	13.0564	5409	91.1712	*****	*****
34	LDCE, ABAD	Electrical	101-1L	2810	95.3565	5884	90.3472	15924	72.998	4571	92.4491	5921	90.294
35	IITRAM, ABAD	Mech	586-1F	2820	95.3334	13243	77.8192	-----	-----	6492	89.3413	17487	70.2074
36	BVM (SFI), VVNAGAR	IT	140-1E	2831	95.3233	14799	75.0593	-----	-----	6203	89.8131	14587	75.4362
37	SCET, SURAT	Computer	127-1D	2832	95.3228	19043	67.283	-----	-----	7041	88.4412	*****	*****
38	PDPU, Raisan	Mech	582-1F	2861	95.2778	10981	81.7993	-----	-----	8197	86.5096	5780	90.5345
39	NIRMA Uni, ABAD	EC	126-16	3021	94.9943	10626	82.463	-----	-----	9833	83.7976	7951	86.9564
40	VGEC, GNAGAR	Chemical	105-1W	3041	94.9658	10096	83.391	34155	37.0015	4058	93.3218	*****	*****
41	PDPU, Raisan	Chemical	582-1W	3145	94.8118	8044	86.7763	-----	-----	8306	86.3197	*****	*****
42	MSU, BARODA	Civil	107-1S	3283	94.6026	7335	87.9867	15762	73.3324	5984	90.192	16066	72.7538
43	NIRMA Uni, ABAD	Electrical	126-1L	3309	94.5524	10608	82.4932	-----	-----	8182	86.5316	*****	*****
44	CPIT, CHANGA	Computer	138-1D	3319	94.534	17944	69.2519	-----	-----	8647	85.7421	20019	65.3254
45	BVM (GIA), VVNAGAR	Electrical	108-1L	3361	94.4629	8385	86.2094	20033	65.3083	4579	92.4358	9229	84.8098
46	LDCE, ABAD	Civil	101-1S	3387	94.4258	7494	87.7406	8737	85.5996	5370	91.2376	9138	84.9285
47	NIRMA Uni, ABAD	Civil	126-1S	3477	94.2716	8893	85.3516	39663	22.7816	8668	85.7125	*****	*****

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
48	GCET, VVNAGAR	IT	129-1E	3523	94.1914	18039	69.0841	-----	-----	9010	85.1274	*****	*****
49	DDU (GIA), NADIAD	EC	109-16	3637	94.0128	13996	76.4592	-----	-----	8108	86.6719	9139	84.9285
50	GEC, SURAT	Mech	116-1F	3862	93.6136	11891	80.2477	23855	57.9116	5561	90.9256	15058	74.5693
51	LDCE, ABAD	IC	101-1R	3918	93.5349	13068	78.1083	-----	-----	7802	87.1914	10350	82.9523
52	SCET, SURAT	Computer-2	127-38	4133	93.2048	30898	43.894	-----	-----	10357	82.9488	*****	*****
53	Adani, Ahmedabad	Info&Comm	597-17	4331	92.8606	12636	78.906	-----	-----	13637	77.0563	15980	72.8805
54	LDCE, ABAD	EC	101-16	4395	92.7464	11995	80.0533	-----	-----	7793	87.2062	5358	91.2502
55	SEAS, AU, ABAD	Mech	570-1F	4552	92.4762	15361	74.0725	-----	-----	10791	82.1658	*****	*****
56	SCET, SURAT	IT	127-1E	4769	92.1268	18663	67.9691	-----	-----	11221	81.389	10366	82.9359
57	VGEC, GNAGAR	Civil	105-1S	4770	92.1248	8171	86.5455	14571	75.4546	6776	88.9053	10641	82.4419
58	GEC, BHARUCH	Chemical	113-1W	4822	92.0327	13057	78.125	35449	34.1096	7374	87.9273	*****	*****
59	NIRMA Uni, ABAD	IC	126-1R	4830	92.0208	12288	79.5287	-----	-----	10781	82.1796	*****	*****
60	LDCE, ABAD	Auto	101-1I	5269	91.366	9724	83.9738	32008	41.5987	7190	88.2237	15383	74.0413
61	DDU (GIA), NADIAD	Civil	109-1S	5344	91.2805	12378	79.3474	22380	60.8529	8315	86.2974	*****	*****
62	BVM (GIA), VVNAGAR	Civil	108-1S	5377	91.2245	12378	79.3474	20822	63.8367	7262	88.1093	6514	89.2921
63	VGEC, GNAGAR	Electrical	105-1L	5453	91.096	11164	81.4964	21882	61.8049	7792	87.2078	8592	85.8359
64	CPIT, CHANGA	IT	138-1E	5553	90.9505	25698	54.3363	-----	-----	11456	80.9973	24281	57.0749
65	IITRAM, ABAD	Electrical	586-1L	5600	90.8556	13243	77.8192	-----	-----	12203	79.6631	*****	*****
66	ADIT, KARMSAD	Computer	139-1D	5652	90.7658	19219	66.8809	-----	-----	14269	75.9993	18286	68.6456
67	GEC, BhNAGAR	Computer	111-1D	5685	90.7125	14612	75.3875	-----	-----	8749	85.5846	*****	*****
68	INDUS Uni., ABAD	Computer	148-1D	5916	90.2996	23223	59.2044	-----	-----	18973	67.4198	19654	66.059
69	DDU (GIA), NADIAD	IC	109-1R	5943	90.2576	16174	72.5559	-----	-----	10861	82.0137	*****	*****
70	GCET, VVNAGAR	Chemical	129-1W	5957	90.2356	14580	75.4525	-----	-----	10212	83.1952	*****	*****
71	PDPU, Raisan	Electrical	582-1L	5986	90.1851	14531	75.5358	-----	-----	17089	70.9422	*****	*****
72	IITRAM, ABAD	Civil	586-1S	6024	90.1158	10910	81.9236	-----	-----	10975	81.8051	*****	*****
73	GEC, SURAT	Civil	116-1S	6122	89.9246	13404	77.5177	16133	72.6137	9775	83.8865	15351	74.0852
74	DPIATR, Changa	Computer	608-1D	6127	89.9243	-----	-----	-----	-----	15478	73.8626	*****	*****
75	SEAS, AU, ABAD	Chemical	570-1W	6236	89.7577	16384	72.183	-----	-----	30953	43.7388	*****	*****
76	LDCE, ABAD	Environment	101-1U	6320	89.6186	14996	74.7015	34989	35.199	10465	82.7429	14125	76.2675
77	DDU (SFI), NADIAD	Mech	136-1F	6353	89.5548	13867	76.67	-----	-----	12588	78.985	19259	66.8023
78	MSU, BARODA	Met. Mat. Eng.	107-7C	6553	89.2317	27007	51.7715	-----	-----	9412	84.4836	*****	*****
79	DPIATR, Changa	CompSc	608-1C	6582	89.1956	-----	-----	-----	-----	20779	63.9222	36640	31.3834
80	SVPIT, VASAD	Computer	132-1D	6617	89.1564	19839	65.6922	-----	-----	14776	75.1029	8514	85.9614
81	SSASIT, SURAT	Computer	184-1D	6687	89.037	32758	39.9317	-----	-----	15692	73.4698	38041	27.7584
82	GEC, SURAT	Electrical	116-1L	6770	88.9154	14271	75.996	18289	68.6355	10660	82.4006	15360	74.0725
83	VGEC, GNAGAR	EC	105-16	6839	88.7882	18192	68.7946	-----	-----	11999	80.0439	9676	84.0632
84	LJIET, ABAD	Computer	154-1D	6995	88.5195	20231	64.9214	-----	-----	13542	77.2434	12759	78.6819
85	BVM (GIA), VVNAGAR	Electronics	108-1A	7149	88.291	39534	23.2212	-----	-----	11791	80.4083	*****	*****
86	LDCE, ABAD	Rubber	101-1Y	7631	87.5203	22537	60.5447	-----	-----	13370	77.5679	*****	*****
87	GEC, RAJKOT	Computer	117-1D	7660	87.4657	33386	38.6164	-----	-----	13011	78.1837	14161	76.2052
88	SCET, SURAT	Chemical	127-1W	7670	87.4532	34241	36.8069	-----	-----	15509	73.816	*****	*****
89	DPIATR, Changa	IT	608-1E	7760	87.2775	-----	-----	-----	-----	24087	57.4806	*****	*****
90	GCET, VVNAGAR	Mech	129-1F	7789	87.2102	20458	64.4599	-----	-----	16565	71.857	14620	75.3651
91	LJIET, ABAD	IT	154-1E	7839	87.1299	17818	69.5221	-----	-----	14107	76.2876	*****	*****
92	PDPU, Raisan	Civil	582-1S	7909	87.0178	13532	77.2567	-----	-----	15365	74.0655	17463	70.2586
93	VVP, RAJKOT	Computer	128-1D	8039	86.7809	27565	50.6901	-----	-----	16183	72.5391	-----	-----
94	GSFCU, Vadodara	Chemical	599-1W	8134	86.6117	15166	74.3962	-----	-----	15031	74.6172	*****	*****
95	ADIT, KARMSAD	IT	139-1E	8209	86.4915	28524	48.6531	-----	-----	21385	62.7675	20651	64.1442

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
96	GEC, RAJKOT	Mech	117-1F	8228	86.4481	21635	62.2589	41271	15.2857	10192	83.2368	11365	81.1496
97	LJIET, ABAD	Computer-2	154-38	8308	86.3181	30857	43.9685	-----	-----	18436	68.3907	16799	71.4584
98	LDCE, ABAD	Bio-Med	101-13	8374	86.2219	24867	56.0314	-----	-----	14740	75.1589	*****	*****
99	VGEC, GNAGAR	IC	105-1R	8389	86.2042	17499	70.178	-----	-----	13773	76.8291	12873	78.4557
100	SCET, SURAT	Civil	127-1S	8420	86.1579	17624	69.9197	27890	49.9342	14991	74.716	-----	-----
101	LDRP, GNAGAR	Computer	147-1D	8489	86.0194	19280	66.7505	-----	-----	23373	58.8788	16414	72.1366
102	Adani, Ahmedabad	Civil Infra.	597-3S	8600	85.8215	18080	68.9815	-----	-----	16155	72.5921	18204	68.7815
103	INDUS Uni., ABAD	CompSc	148-1C	8795	85.5094	26410	52.9161	-----	-----	30599	44.5223	*****	*****
104	SVPIT, VASAD	Aero	132-1O	8903	85.3299	15398	74.0053	-----	-----	25429	54.8673	*****	*****
105	GEC, BhnAGAR	IT	111-1E	8969	85.1975	29316	47.0503	-----	-----	13406	77.5176	13890	76.6392
106	GEC, VALSAD	Chemical	112-1W	9047	85.0849	34664	35.925	39771	22.3496	14208	76.1246	-----	-----
107	LDRP, GNAGAR	IT	147-1E	9063	85.0387	18093	68.9669	-----	-----	24182	57.2952	24539	56.5917
108	Shroff, BHARUCH	Chemical	563-1W	9182	84.8716	25916	53.9196	-----	-----	19173	67.0245	20668	64.1122
109	SVPIT, VASAD	IT	132-1E	9304	84.6719	33750	37.904	-----	-----	17801	69.5671	30657	44.3871
110	DDU (SFI), NADIAD	IC	136-1R	9358	84.5619	19251	66.8066	-----	-----	18803	67.7309	*****	*****
111	INDUS Uni., ABAD	IT	148-1E	9466	84.3925	27860	50.0221	-----	-----	26462	52.7886	*****	*****
112	LJIET, ABAD	Info&Comm	154-17	9597	84.1786	28333	49.0879	-----	-----	28189	49.4067	13830	76.7387
113	LDRP, GNAGAR	Computer-2	147-38	9697	84.0155	28205	49.3425	-----	-----	27734	50.3031	*****	*****
114	CKPCET, SURAT	Computer	134-1D	9802	83.8469	38495	26.432	-----	-----	18043	69.0549	*****	*****
115	GEC, RAJKOT	Civil	117-1S	10002	83.5385	20056	65.2849	33612	38.1709	12877	78.4379	19617	66.1417
116	GCET, VVNAGAR	Mecha	129-1H	10188	83.2376	-----	-----	-----	-----	34670	35.9117	24493	56.6874
117	LEC, MORBI	Chemical	102-1W	10210	83.1971	36337	32.1023	-----	-----	15002	74.6737	20038	65.3064
118	GEC, BhnAGAR	Civil	111-1S	10272	83.0834	23891	57.8345	24618	56.4719	13382	77.5515	27161	51.5203
119	GEC, BhnAGAR	Mech	111-1F	10342	82.9738	30131	45.4067	-----	-----	16186	72.5382	18127	68.9144
120	MSU, BARODA	WaterMan	107-1V	10343	82.9735	-----	-----	-----	-----	26071	53.6336	*****	*****
121	DDU (SFI), NADIAD	EC	136-16	10408	82.8478	-----	-----	-----	-----	35815	33.3381	*****	*****
122	Adani, Ahmedabad	Electrical	597-1L	10429	82.8144	20674	64.1025	-----	-----	34078	37.1702	*****	*****
123	GEC, SURAT	Environment	116-1U	10467	82.7429	34231	36.8455	35875	33.2281	16005	72.8465	*****	*****
124	BIT,VADODAR	CompSc	144-1C	10506	82.6824	32094	41.3965	-----	-----	26010	53.742	30981	43.697
125	Aditya, Abad	Computer	587-1D	10693	82.3568	32657	40.1748	-----	-----	25193	55.3738	*****	*****
126	VVP, RAJKOT	IT	128-1E	10701	82.3285	-----	-----	-----	-----	26068	53.6379	*****	*****
127	GEC, BHARUCH	Mech	113-1F	10734	82.2739	23539	58.6043	31700	42.2857	15813	73.2314	21952	61.6654
128	LDCE, ABAD	PlasticTech	101-73	10911	81.9215	-----	-----	-----	-----	20068	65.2749	17462	70.2615
129	GEC, GNAGAR	EC	115-16	10982	81.7902	31389	42.8956	-----	-----	20677	64.1005	14395	75.7709
130	LEC, MORBI	IT	102-1E	11247	81.3463	38193	27.3553	-----	-----	16232	72.4547	*****	*****
131	LDRP, GNAGAR	Mech	147-1F	11301	81.2646	17577	70.0252	-----	-----	22544	60.542	18948	67.4667
132	BIT,VADODAR	CompSc-2	144-37	11325	81.2179	40556	19.2808	-----	-----	35806	33.3878	35836	33.2915
133	LJIET, ABAD	Chemical	154-1W	11400	81.0759	37771	28.522	-----	-----	27254	51.2855	*****	*****
134	GEC, BHARUCH	Civil	113-1S	11453	80.9997	25756	54.243	19608	66.1516	17375	70.4373	22908	59.7931
135	CPIT, CHANGA	Mech	138-1F	11579	80.7938	-----	-----	-----	-----	32842	39.7393	26382	52.9781
136	SCET, SURAT	Electrical	127-1L	11609	80.7412	34158	36.9988	-----	-----	30851	43.9734	*****	*****
137	BVM (GIA), VVNAGAR	Prod	108-1G	11667	80.636	-----	-----	-----	-----	19679	66.0145	19436	66.434
138	SVPIT, VASAD	Mech	132-1F	11840	80.3317	38897	25.1869	-----	-----	28182	49.4149	23678	58.2773
139	GCET, VVNAGAR	Electrical	129-1L	11851	80.3004	15964	72.9205	-----	-----	28613	48.4886	*****	*****
140	GCET, VVNAGAR	Civil	129-1S	12015	80.0155	28606	48.4956	-----	-----	23015	59.6322	-----	-----
141	GEC, SURAT	EC	116-16	12017	80.0115	-----	-----	-----	-----	19474	66.3734	*****	*****
142	LEC, MORBI	Mech	102-1F	12157	79.7682	18339	68.5745	-----	-----	18673	67.944	*****	*****
143	VVP, RAJKOT	Chemical	128-1W	12812	78.5892	-----	-----	-----	-----	30259	45.1716	*****	*****

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
144	GEC, VALSAD	Civil	112-1S	12898	78.3968	25585	54.5938	17313	70.5358	17405	70.3609	34569	36.0947
145	GEC, MODASA	Computer	104-1D	13371	77.5676	41309	15.0234	-----	-----	21358	62.8121	20806	63.8701
146	GEC, VALSAD	Mech	112-1F	13374	77.5651	36701	31.2241	29609	46.4725	18513	68.2669	26685	52.4223
147	GEC, BHUJ	Chemical	106-1W	13462	77.3925	39203	24.27	-----	-----	21003	63.4913	27132	51.5882
148	BVM (SFI), VVNAGAR	EC	140-16	13465	77.3748	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
149	Aditya, Abad	IT	587-1E	13789	76.8108	30945	43.7638	-----	-----	26345	53.0614	-----	-----
150	AIT, ABAD	IT	146-1E	13973	76.506	29836	45.9973	-----	-----	38527	26.354	-----	-----
151	FETR, Isroli	CompSc	555-1C	14099	76.2985	40343	20.2355	-----	-----	24526	56.6428	-----	-----
152	SSEC, BhNAGAR	IT	103-1E	14166	76.1992	-----	-----	-----	-----	19029	67.3005	23101	59.4426
153	LDRP, GNAGAR	Civil	147-1S	14514	75.5493	23041	59.5635	-----	-----	28891	47.9273	-----	-----
154	AIT, ABAD	Computer	146-1D	14555	75.4988	35362	34.3515	-----	-----	41684	11.5877	30391	44.8979
155	NAVRACHNA, Vadodara	CompSc	571-1C	14565	75.4765	40383	20.0105	-----	-----	-----	-----	-----	-----
156	MSU, BARODA	TextEngg	107-12	14594	75.4121	31029	43.6211	-----	-----	21414	62.7219	36793	31.0468
157	GEC, VALSAD	Electrical	112-1L	14735	75.1641	28530	48.6161	23959	57.7025	20629	64.1811	25327	55.0807
158	SSMIT, BHARUCH	Chemical	130-1W	14921	74.8329	27645	50.5065	-----	-----	21229	63.0365	-----	-----
159	GEC, MODASA	IT	104-1E	14933	74.8113	-----	-----	-----	-----	21972	61.6185	34687	35.896
160	GEC, RAJKOT	Auto	117-1I	15035	74.6114	38029	27.7971	-----	-----	23020	59.6055	-----	-----
161	GEC, PATAN	Civil	110-1S	15061	74.5571	21832	61.9019	38932	25.0589	23876	57.8673	33166	39.076
162	GEC, BHARUCH	Electrical	113-1L	15106	74.4957	26754	52.299	27937	49.8673	21454	62.6488	20443	64.5017
163	SSEC, BhNAGAR	Electrical	103-1L	15115	74.4677	39752	22.4207	36937	30.673	18920	67.5261	-----	-----
164	GEC, PATAN	CompSc	110-1C	15144	74.4169	41593	12.6533	-----	-----	23200	59.253	16413	72.1366
165	VGEC, GNAGAR	PowerElect	105-1N	15242	74.2782	36033	32.8398	-----	-----	27687	50.4032	-----	-----
166	MSU, BARODA	TextTech	107-1Z	15369	74.0602	29673	46.3084	-----	-----	26898	52.02	-----	-----
167	LDCE, ABAD	TextTech	101-1Z	15421	73.9703	26101	53.5557	-----	-----	25084	55.5689	-----	-----
168	LJIET, ABAD	Mech	154-1F	15657	73.533	24450	56.7633	-----	-----	33140	39.1118	27684	50.4123
169	LJIET, ABAD	Civil	154-1S	15685	73.485	22325	60.9499	-----	-----	30503	44.6939	26151	53.4546
170	LEC, MORBI	Civil	102-1S	15862	73.13	38933	25.0566	33374	38.6653	20950	63.5682	26989	51.8359
171	SALITER, Abad	Computer	174-1D	16130	72.6247	-----	-----	-----	-----	39508	23.2845	39680	22.7058
172	GIT, G.NAGAR	Computer	152-1D	16370	72.2055	-----	-----	-----	-----	-----	-----	29995	45.6511
173	GEC, GNAGAR	IC	115-1R	16418	72.122	35231	34.6327	-----	-----	24563	56.5415	18081	68.9788
174	GEC, DAHOD	Computer	114-1D	16453	72.0722	36236	32.3737	40459	19.7067	26225	53.3116	21952	61.6654
175	GEC, VALSAD	Environment	112-1U	16511	71.9617	-----	-----	38360	26.835	22048	61.4804	-----	-----
176	LEC, MORBI	Electrical	102-1L	16536	71.9077	31724	42.2295	-----	-----	22673	60.2797	40329	20.2607
177	GEC, PATAN	Electrical	110-1L	16770	71.5108	28688	48.3311	38830	25.3295	31838	42.02	20003	65.3835
178	GEC, MODASA	Mech	104-1F	16794	71.4688	36298	32.2122	40003	21.5487	24654	56.4018	25925	53.8941
179	SILVEROAK, Abad	Computer	179-1D	17054	70.9777	-----	-----	-----	-----	39038	24.7826	24838	56.0532
180	LJIET, ABAD	Mech-2	154-31	17250	70.6352	25287	55.1409	-----	-----	35774	33.4426	-----	-----
181	GEC, PALANPUR	Civil	119-1S	17520	70.1419	26737	52.3374	37681	28.6927	23040	59.5636	-----	-----
182	SSEC, BhNAGAR	Civil	103-1S	17649	69.8653	37874	28.1675	37468	29.1977	21916	61.7305	29565	46.5483
183	MEFGI-FOE, Rajkot	Computer	176-1D	17715	69.7229	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
184	SSEC, BhNAGAR	Mech	103-1F	17805	69.5526	-----	-----	-----	-----	21872	61.8172	22088	61.3879
185	Ganpat Uni. UVPCE, MEHS	Computer	131-1D	17875	69.4079	-----	-----	-----	-----	29747	46.1552	-----	-----
186	SILVEROAK, Abad	IT	179-1E	18071	69.0092	-----	-----	-----	-----	33360	38.6727	25355	55.0306
187	CKPCET, SURAT	Civil	134-1S	18270	68.678	33827	37.7425	41683	11.5887	21798	61.9552	-----	-----
188	GCET, VVNAGAR	EC	129-16	18406	68.4621	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
189	SCET, SURAT	EC	127-16	18424	68.4215	-----	-----	-----	-----	30884	43.9201	-----	-----
190	GEC, PATAN	Mech	110-1F	18646	68.0103	32789	39.8515	-----	-----	28512	48.6777	18669	67.944
191	SVPIT, VASAD	Civil	132-1S	18659	67.9723	24767	56.1887	-----	-----	36284	32.2576	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
192	SALCE, ABAD	Computer	574-1D	18813	67.707	38762	25.5969	-----	-----	40770	18.3117	*****	*****
193	GEC, GNAGAR	Met	115-1J	18818	67.7058	40520	19.4478	-----	-----	31567	42.5123	39375	23.7384
194	ADIT, KARMSAD	Mech	139-1F	18861	67.6235	-----	-----	-----	-----	36064	32.741	30617	44.4586
195	LJIET, ABAD	Civil-2	154-52	18863	67.6235	33183	39.0479	-----	-----	31825	42.0578	*****	*****
196	GIT, G.NAGAR	IT	152-1E	19031	67.3005	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
197	SCET, SURAT	Elect-2	127-32	19226	66.8642	38117	27.5887	-----	-----	34785	35.6521	-----	-----
198	GEC, MODASA	Civil	104-1S	19234	66.838	29450	46.7543	28944	47.7934	26944	51.9224	36737	31.1283
199	FETR, Isroli	Chemical	555-1W	19288	66.7085	-----	-----	-----	-----	23762	58.0816	-----	-----
200	ADIT, KARMSAD	FoodTech	139-15	19354	66.5936	-----	-----	-----	-----	33978	37.4043	*****	*****
201	LDRP, GNAGAR	Mech-2	147-31	19518	66.2993	39673	22.7413	-----	-----	35538	33.9381	*****	*****
202	CGPIT, TARSADI	Computer	171-1D	19697	65.9659	-----	-----	-----	-----	37234	29.9428	-----	-----
203	VVP, RAJKOT	Mech	128-1F	19703	65.9597	-----	-----	-----	-----	40319	20.2917	40919	17.5093
204	GEC, PALANPUR	Mech	119-1F	19760	65.8624	37660	28.7225	-----	-----	27806	50.1375	*****	*****
205	ITM, VADODARA	CompSc	559-1C	19785	65.7898	-----	-----	-----	-----	-----	-----	34285	36.7037
206	SSASIT, SURAT	Civil	184-1S	19810	65.7481	40455	19.7251	-----	-----	26229	53.3112	-----	-----
207	GEC, GODHRA	Mech	118-1F	20023	65.3229	32925	39.58	38809	25.4074	28813	48.102	*****	*****
208	Aditya, Abad	Chemical	587-1W	20178	65.0247	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
209	GEC, MODASA	Electrical	104-1L	20245	64.8972	-----	-----	34912	35.3977	31648	42.3617	23337	58.9554
210	MSU, BARODA	TextProcess	107-11	20436	64.5199	-----	-----	-----	-----	34452	36.3323	*****	*****
211	GSFCU, Vadodara	Mech	599-1F	20947	63.5802	39700	22.6676	-----	-----	-----	-----	*****	*****
212	SILVEROAK, Abad	Computer-2	179-38	20967	63.538	-----	-----	-----	-----	-----	-----	29936	45.7581
213	SalETI, Abad	Computer	593-1D	21073	63.32	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
214	GEC, GNAGAR	Bio-Med	115-13	21305	62.9114	-----	-----	-----	-----	28258	49.2478	38962	24.9836
215	SSNPITR, Umrahkh	CompSc	159-1C	21410	62.7333	-----	-----	-----	-----	33165	39.0797	-----	-----
216	VVP, RAJKOT	Civil	128-1S	21419	62.7168	28220	49.3159	-----	-----	40259	20.5064	31160	43.3805
217	SALCE, ABAD	IT	574-1E	21433	62.6875	41374	14.4983	-----	-----	-----	-----	39680	22.7058
218	ADIT, KARMSAD	Civil	139-1S	21440	62.6697	37176	30.0812	-----	-----	39899	21.9167	*****	*****
219	LDRP, GNAGAR	Electrical	147-1L	21451	62.649	30346	45.0036	-----	-----	-----	-----	36430	31.939
220	IAR, Gandhinagar	Computer	612-1D	21537	62.4758	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
221	LJIET, ABAD	EC	154-16	21544	62.4556	-----	-----	-----	-----	-----	-----	33394	38.5917
222	GEC, PALANPUR	Electrical	119-1L	21910	61.7446	39032	24.7837	-----	-----	29905	45.8401	*****	*****
223	GEC, BHUJ	Civil	106-1S	21991	61.5848	38531	26.3254	41265	15.3616	26727	52.3585	30451	44.772
224	VVP, RAJKOT	Electrical	128-1L	23212	59.2361	40380	20.0235	-----	-----	-----	-----	-----	-----
225	ApolloET, Abad	Computer	588-1D	23254	59.1379	-----	-----	-----	-----	-----	-----	35692	33.594
226	GEC, MODASA	Auto	104-1I	23389	58.8603	-----	-----	-----	-----	33559	38.2583	39983	21.6005
227	GEC, BHUJ	Mech	106-1F	23508	58.6245	-----	-----	-----	-----	30535	44.6091	29138	47.4322
228	SSIT, Bhat	Computer	592-1D	23684	58.2647	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
229	GEC, DAHOD	Mech	114-1F	23830	57.9457	-----	-----	41448	13.9623	32012	41.5802	33116	39.1526
230	FETR, Isroli	Civil	555-1S	23903	57.8168	-----	-----	38562	26.2459	32366	40.8316	*****	*****
231	GEC, GODHRA	Civil	118-1S	23988	57.6385	39238	24.1503	35708	33.5822	32971	39.4578	*****	*****
232	GEC, RAJKOT	EC	117-16	24071	57.515	-----	-----	-----	-----	36689	31.2554	25060	55.5991
233	CPIT, CHANGA	Civil	138-1S	24256	57.143	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
234	CGPIT, TARSADI	IT	171-1E	24269	57.1076	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
235	INDUS Uni., ABAD	Mech	148-1F	24371	56.9288	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
236	SSMIT, BHARUCH	CompSc	130-1C	24438	56.7958	-----	-----	-----	-----	38266	27.1208	*****	*****
237	SCET, SURAT	IC	127-1R	24640	56.4274	-----	-----	-----	-----	37652	28.7397	*****	*****
238	Ganpat Uni. UVPCE, MEHS	IT	131-1E	24758	56.2008	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
239	ApolloET, Abad	IT	588-1E	24787	56.1586	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
240	MEFGI-FOE, Rajkot	IT	176-1E	25261	55.192	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
241	INDUS Uni., ABAD	Civil	148-1S	25357	55.0178	40788	18.1803	-----	-----	-----	-----	26151	53.4546
242	GEC, BHARUCH	EC	113-16	25403	54.9431	-----	-----	-----	-----	39841	22.1219	27982	49.7879
243	GEC, GODHRA	Electrical	118-1L	25634	54.4828	39291	23.9393	36973	30.5966	33379	38.66	36740	31.1252
244	BMCET, SUART	Computer	156-1D	25774	54.2081	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
245	GEC, BHUJ	Electrical	106-1L	25824	54.128	-----	-----	-----	-----	33571	38.2488	38464	26.533
246	ATMIYA, RAJKOT	Computer	137-1D	25946	53.8414	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
247	GEC, BhNAGAR	EC	111-16	26186	53.4009	-----	-----	-----	-----	34928	35.3609	33141	39.1109
248	Gyanmanjari, Bhavnagar	Computer	596-1D	26198	53.3731	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
249	IAR, Gandhinagar	Chemical	612-1W	26297	53.1591	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
250	GEC, DAHOD	Civil	114-1S	26307	53.1119	-----	-----	37970	27.9721	32436	40.6632	-----	-----
251	GEC, RAJKOT	IC	117-1R	27594	50.598	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
252	Aditya, Abad	Aero	587-1O	27707	50.3382	-----	-----	-----	-----	-----	-----	33832	37.7251
253	GEC, DAHOD	Electrical	114-1L	28145	49.4948	-----	-----	38409	26.7027	36525	31.6459	41487	13.6463
254	BVM (SFI), VVNAGAR	Prod	140-1G	28170	49.4282	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
255	LJIET, ABAD	Auto	154-1I	28520	48.6667	41833	7.63483	-----	-----	-----	-----	-----	-----
256	ALPHA, KALOL	IT	164-1E	28641	48.395	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
257	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Computer	607-1D	28751	48.157	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
258	GPERI, Mevad	Computer	568-1D	29035	47.5874	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
259	VIE, KOTAMBI	Computer	173-1D	29246	47.2252	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
260	CKPCET, SURAT	Mech	134-1F	29336	47.0137	-----	-----	-----	-----	38643	25.9667	-----	-----
261	Aditya, Abad	Civil	587-1S	29567	46.5457	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
262	ALPHA, KALOL	Computer	164-1D	30066	45.549	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
263	SVPIT, VASAD	Electrical	132-1L	30266	45.1677	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
264	GEC, BHUJ	Environment	106-1U	30275	45.1555	-----	-----	-----	-----	36607	31.4711	-----	-----
265	Aditya, Abad	Mech	587-1F	30306	45.0929	34172	36.9516	-----	-----	-----	-----	-----	-----
266	PACIFIC, SURAT	Computer	575-1D	30686	44.3028	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
267	SVPIT, VASAD	IC	132-1R	30815	44.0461	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
268	ATMIYA, RAJKOT	IT	137-1E	30964	43.713	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
269	DARSHAN, RAJKOT	Computer	166-1D	31102	43.475	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
270	SVBIT, UNAVA	Computer	172-1D	31238	43.2057	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
271	MEFGI-FOPG, Rajkot	Computer	576-1D	31395	42.8851	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
272	MSCET, VESU	Computer	580-1D	31612	42.4375	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
273	ADIT, KARMSAD	Auto	139-1I	31855	41.981	37317	29.6186	-----	-----	-----	-----	-----	-----
274	LEC, MORBI	Prod	102-1G	32404	40.7222	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
275	SSEC, BhNAGAR	IC	103-1R	32482	40.593	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
276	VVP, RAJKOT	EC	128-16	32755	39.9463	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
277	SALCE, ABAD	Chemical	574-1W	32826	39.7836	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
278	INDUS Uni., ABAD	Auto	148-1I	33446	38.456	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
279	BIT,VADODAR	Mech	144-1F	33551	38.2684	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
280	GEC, BhNAGAR	Prod	111-1G	33657	38.1019	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
281	NSIT, Jetalpur	CompSc	157-1C	34462	36.2978	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
282	JIVRAJMEHTA,ANAND	Computer	553-1D	34680	35.9053	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
283	SSASIT, SURAT	Mech	184-1F	35011	35.1636	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
284	GEC, MODASA	EC	104-16	35113	34.9214	-----	-----	-----	-----	-----	-----	37552	29.0431
285	KITRC, KALOL	Computer	149-1D	35347	34.3967	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
286	LDRP, GNAGAR	EC	147-16	35578	33.8831	-----	-----	-----	-----	-----	-----	37044	30.4028
287	LJIET, ABAD	IC	154-1R	35749	33.5174	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18 Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
288	SCET, SURAT	TextTech	127-1Z	35932	33.0707	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
289	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	IT	607-1E	35968	33.0148	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
290	Ganpat Uni. ICT, MEHSANA	Info&Comm	606-17	36108	32.6151	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
291	BIT,VADODAR	Mech-2	144-31	36122	32.5786	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
292	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Mech	131-1F	37031	30.4547	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
293	SPCE, Bakrol	Computer	591-1D	37492	29.113	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
294	CPIT, CHANGA	EC	138-16	37749	28.5511	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
295	GEC, DAHOD	EC	114-16	38163	27.4553	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
296	SaIETI, Abad	Chemical	593-1W	38301	27.0482	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
297	VIE, KOTAMBI	IT	173-1E	38359	26.835	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
298	SSNPITR, Umrakh	Civil	159-1S	38435	26.6226	-----	-----	41610	12.5663	-----	-----	-----	-----
299	Gyanmanjari, Bhavnagar	IT	596-1E	38462	26.533	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
300	CGPIT, TARSADI	Chemical	171-1W	38489	26.4609	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
301	HGCE-ABAD	IT	153-1E	38865	25.2487	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
302	INDUS Uni., ABAD	EC	148-16	38955	24.9997	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
303	SVBIT, UNAVA	IT	172-1E	39190	24.2782	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
304	LEC, MORBI	Industrial	102-1K	39503	23.2896	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
305	SILVEROAK, Abad	Civil	179-1S	39739	22.4797	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
306	SSMIT, BHARUCH	IT	130-1E	39918	21.8552	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
307	BAIT, Surat	Computer	610-1D	40144	20.9112	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
308	AMIRAJ, SANAND	CompSc	573-1C	40311	20.3081	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
309	MEFGI-FOT, Rajkot	Info&Comm	561-17	40488	19.6053	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
310	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Chemical	607-1W	41282	15.224	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
311	LEC, MORBI	PowerElect	102-1N	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
312	SSEC, BhNAGAR	EC	103-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
313	SSEC, BhNAGAR	Prod	103-1G	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
314	GEC, BHUJ	EC	106-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
315	GEC, BHUJ	Mining	106-1P	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
316	GEC, PATAN	EC	110-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
317	GEC, GODHRA	EC	118-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
318	GEC, PALANPUR	Mining	119-1P	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
319	VVP, RAJKOT	Bio-Tech	128-14	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
320	VVP, RAJKOT	Nano	128-58	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
321	SSMIT, BHARUCH	Mech	130-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
322	SSMIT, BHARUCH	Electrical	130-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
323	SSMIT, BHARUCH	Civil	130-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
324	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Bio-Med	131-13	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
325	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	EC	131-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
326	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Mecha	131-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
327	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Auto	131-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
328	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Electrical	131-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
329	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Marine	131-1Q	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
330	Ganpat Uni. UVPCE, MEHSANA	Civil	131-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
331	SVPIT, VASAD	EC	132-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
332	CUSHAH, WADHWAN	EC	133-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
333	CUSHAH, WADHWAN	Computer	133-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
334	CUSHAH, WADHWAN	IT	133-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
335	CUSHAH, WADHWAN	Mech	133-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
336	CUSHAH, WADHWAN	Auto	133-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
337	CUSHAH, WADHWAN	Electrical	133-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
338	CUSHAH, WADHWAN	IC	133-1R	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
339	CUSHAH, WADHWAN	Civil	133-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
340	CUSHAH, WADHWAN	Mech-2	133-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
341	CUSHAH, WADHWAN	Elect-2	133-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
342	CKPCET, SURAT	EC	134-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
343	CKPCET, SURAT	Electrical	134-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
344	SKPCE, VISNAGAR	EC	135-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
345	SKPCE, VISNAGAR	Computer	135-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
346	SKPCE, VISNAGAR	IT	135-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
347	SKPCE, VISNAGAR	Mech	135-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
348	SKPCE, VISNAGAR	Electrical	135-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
349	SKPCE, VISNAGAR	Civil	135-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
350	ATMIYA, RAJKOT	EC	137-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
351	ATMIYA, RAJKOT	Mech	137-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
352	ATMIYA, RAJKOT	Electrical	137-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
353	ATMIYA, RAJKOT	IC	137-1R	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
354	ATMIYA, RAJKOT	Civil	137-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
355	ATMIYA, RAJKOT	Mech-2	137-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
356	ATMIYA, RAJKOT	Civil-2	137-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
357	CPIIT, CHANGA	Electrical	138-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
358	ADIT, KARMSAD	EC	139-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
359	ADIT, KARMSAD	Electrical	139-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
360	LCIT, BHANDU	CompSc	141-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
361	LCIT, BHANDU	Mech	141-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
362	LCIT, BHANDU	Electrical	141-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
363	LCIT, BHANDU	Civil	141-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
364	PIET, VAGHODIA	EC	143-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
365	PIET, VAGHODIA	CompSc	143-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
366	PIET, VAGHODIA	IT	143-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
367	PIET, VAGHODIA	Mech	143-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
368	PIET, VAGHODIA	Electrical	143-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
369	PIET, VAGHODIA	Aero	143-1O	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
370	PIET, VAGHODIA	Civil	143-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
371	BIT,VADODAR	EC	144-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
372	BIT,VADODAR	Electrical	144-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
373	BIT,VADODAR	Civil	144-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
374	BIT,VADODAR	Civil-2	144-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
375	MGIT, NAVSARI	Computer	145-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
376	MGIT, NAVSARI	Mech	145-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
377	MGIT, NAVSARI	Electrical	145-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
378	MGIT, NAVSARI	Civil	145-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
379	MGIT, NAVSARI	Mech-2	145-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
380	MGIT, NAVSARI	Elect-2	145-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
381	AIT, ABAD	EC	146-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
382	AIT, ABAD	Mech	146-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
383	AIT, ABAD	Auto	146-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
384	AIT, ABAD	Electrical	146-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
385	AIT, ABAD	Civil	146-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
386	AIT, ABAD	Mech-2	146-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
387	LDRP, GNAGAR	Auto	147-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
388	LDRP, GNAGAR	Elect-2	147-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
389	INDUS Uni., ABAD	Electrical	148-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
390	INDUS Uni., ABAD	Metal. Eng.	148-7D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
391	KITRC, KALOL	EC	149-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
392	KITRC, KALOL	IT	149-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
393	KITRC, KALOL	Mech	149-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
394	KITRC, KALOL	Electrical	149-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
395	KITRC, KALOL	Civil	149-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
396	KITRC, KALOL	Mech-2	149-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
397	SPEC, Linch	EC	150-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
398	SPEC, Linch	Computer	150-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
399	SPEC, Linch	IT	150-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
400	SPEC, Linch	Mech	150-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
401	SPEC, Linch	Auto	150-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
402	SPEC, Linch	Electrical	150-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
403	SPEC, Linch	Civil	150-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
404	RK Uni., RAJKOT	EC	151-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
405	RK Uni., RAJKOT	Computer	151-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
406	RK Uni., RAJKOT	IT	151-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
407	RK Uni., RAJKOT	Mech	151-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
408	RK Uni., RAJKOT	Electrical	151-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
409	RK Uni., RAJKOT	Civil	151-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
410	RK Uni., RAJKOT	Mech-2	151-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
411	RK Uni., RAJKOT	Computer-2	151-38	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
412	RK Uni., RAJKOT	Civil-2	151-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
413	RK Uni., RAJKOT	AgriEngg	151-75	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
414	RK Uni., RAJKOT	Comp(Cloud-IS)	151-7F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
415	GIT, G.NAGAR	EC	152-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
416	GIT, G.NAGAR	Mech	152-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
417	GIT, G.NAGAR	Electrical	152-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
418	GIT, G.NAGAR	Civil	152-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
419	HGCE-ABAD	EC	153-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
420	HGCE-ABAD	Computer	153-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
421	HGCE-ABAD	Mech	153-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
422	HGCE-ABAD	Auto	153-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
423	HGCE-ABAD	Electrical	153-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
424	HGCE-ABAD	Civil	153-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
425	HGCE-ABAD	Computer-2	153-38	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
426	BHGARDI, Rajkot	Computer	155-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
427	BHGARDI, Rajkot	IT	155-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
428	BHGARDI, Rajkot	Mech	155-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
429	BHGARDI, Rajkot	Electrical	155-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
430	BHGARDI, Rajkot	Civil	155-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
431	BHGARDI, Rajkot	CompSc-2	155-37	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
432	BMCET, SUART	EC	156-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
433	BMCET, SUART	Electronics	156-1A	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
434	BMCET, SUART	Mech	156-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
435	BMCET, SUART	Auto	156-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
436	BMCET, SUART	Civil	156-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
437	BMCET, SUART	Mech-2	156-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
438	BMCET, SUART	Civil-2	156-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
439	NSIT, Jetalpur	EC	157-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
440	NSIT, Jetalpur	Mech	157-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
441	NSIT, Jetalpur	Auto	157-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
442	NSIT, Jetalpur	Electrical	157-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
443	NSIT, Jetalpur	Civil	157-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
444	SRCE, Rajkot	EC	158-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
445	SRCE, Rajkot	CompSc	158-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
446	SRCE, Rajkot	IT	158-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
447	SRCE, Rajkot	Mech	158-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
448	SRCE, Rajkot	Electrical	158-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
449	SRCE, Rajkot	Mech-2	158-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
450	SSNPITR, Umrakh	EC	159-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
451	SSNPITR, Umrakh	Mech	159-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
452	SSNPITR, Umrakh	Electrical	159-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
453	SSNPITR, Umrakh	Chemical	159-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
454	NOBEL, JUNAGADH	EC	161-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
455	NOBEL, JUNAGADH	CompSc	161-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
456	NOBEL, JUNAGADH	IT	161-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
457	NOBEL, JUNAGADH	Mech	161-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
458	NOBEL, JUNAGADH	Electrical	161-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
459	NOBEL, JUNAGADH	Civil	161-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
460	NOBEL, JUNAGADH	Mech-2	161-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
461	NOBEL, JUNAGADH	Elect-2	161-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
462	KIT, JAMNAGAR	EC	162-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
463	KIT, JAMNAGAR	Computer	162-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
464	KIT, JAMNAGAR	Mech	162-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
465	KIT, JAMNAGAR	Electrical	162-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
466	KIT, JAMNAGAR	Civil	162-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
467	KIT, JAMNAGAR	Chemical	162-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
468	SIGMA, Bakrol	EC	163-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
469	SIGMA, Bakrol	Computer	163-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
470	SIGMA, Bakrol	IT	163-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
471	SIGMA, Bakrol	Mech	163-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
472	SIGMA, Bakrol	Electrical	163-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
473	SIGMA, Bakrol	Civil	163-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
474	SIGMA, Bakrol	Mech-2	163-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
475	SIGMA, Bakrol	Elect-2	163-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
476	ALPHA, KALOL	EC	164-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
477	ALPHA, KALOL	Mech	164-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
478	ALPHA, KALOL	Electrical	164-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
479	ALPHA, KALOL	Civil	164-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
480	MEC, BESNA	EC	165-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
481	MEC, BESNA	Computer	165-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
482	MEC, BESNA	Mech	165-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
483	MEC, BESNA	Auto	165-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
484	MEC, BESNA	Electrical	165-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
485	MEC, BESNA	Civil	165-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
486	MEC, BESNA	Mech-2	165-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
487	MEC, BESNA	Elect-2	165-32	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
488	DARSHAN, RAJKOT	Mech	166-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
489	DARSHAN, RAJKOT	Electrical	166-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
490	DARSHAN, RAJKOT	Civil	166-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
491	Auram, Rajkot	EC	168-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
492	Auram, Rajkot	Computer	168-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
493	Auram, Rajkot	IT	168-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
494	Auram, Rajkot	Mech	168-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
495	Auram, Rajkot	Electrical	168-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
496	Auram, Rajkot	Civil	168-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
497	SRPATEL, DABHI	Computer	170-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
498	SRPATEL, DABHI	Mech	170-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
499	SRPATEL, DABHI	Civil	170-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
500	CGPIT, TARSADI	EC	171-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
501	CGPIT, TARSADI	Mech	171-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
502	CGPIT, TARSADI	Auto	171-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
503	CGPIT, TARSADI	Electrical	171-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
504	CGPIT, TARSADI	Civil	171-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
505	SVBIT, UNAVA	EC	172-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
506	SVBIT, UNAVA	Mech	172-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
507	SVBIT, UNAVA	Electrical	172-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
508	SVBIT, UNAVA	Civil	172-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
509	VIE, KOTAMBI	Mech	173-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
510	VIE, KOTAMBI	Electrical	173-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
511	VIE, KOTAMBI	Civil	173-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
512	VIE, KOTAMBI	Mech-2	173-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
513	SALITER, Abad	EC	174-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
514	SALITER, Abad	Mech	174-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
515	SALITER, Abad	Auto	174-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
516	SALITER, Abad	Electrical	174-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
517	SALITER, Abad	IC	174-1R	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
518	SALITER, Abad	Civil	174-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
519	SALITER, Abad	Mech-2	174-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
520	SALITER, Abad	Civil-2	174-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
521	SABAR-MAHILA, Tajpur	EC	175-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
522	SABAR-MAHILA, Tajpur	Computer	175-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
523	SABAR-MAHILA, Tajpur	IT	175-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
524	MEFGI-FOE, Rajkot	EC	176-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
525	MEFGI-FOE, Rajkot	Mech	176-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
526	MEFGI-FOE, Rajkot	Auto	176-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
527	MEFGI-FOE, Rajkot	Electrical	176-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
528	MEFGI-FOE, Rajkot	IC	176-1R	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
529	MEFGI-FOE, Rajkot	Civil	176-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
530	MEFGI-FOE, Rajkot	Environment	176-1U	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
531	IIST, KADI	EC	177-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
532	IIST, KADI	Computer	177-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
533	IIST, KADI	Mech	177-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
534	IIST, KADI	Electrical	177-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
535	IIST, KADI	Civil	177-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
536	EC, TUWA	Computer	178-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
537	EC, TUWA	Mech	178-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
538	EC, TUWA	Electrical	178-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
539	EC, TUWA	Civil	178-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
540	SILVEROAK, Abad	EC	179-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
541	SILVEROAK, Abad	Mech	179-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
542	SILVEROAK, Abad	Aero	179-1O	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
543	SILVEROAK, Abad	Mech-2	179-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
544	SILVEROAK, Abad	Civil-2	179-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
545	Aadishwar, Bhoyan	EC	180-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
546	Aadishwar, Bhoyan	Computer	180-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
547	Aadishwar, Bhoyan	IT	180-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
548	Aadishwar, Bhoyan	Mech	180-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
549	Aadishwar, Bhoyan	Auto	180-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
550	Aadishwar, Bhoyan	Electrical	180-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
551	Aadishwar, Bhoyan	Elect&Electro	180-1M	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
552	Aadishwar, Bhoyan	Civil	180-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
553	Aadishwar, Bhoyan	Chemical	180-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
554	Aadishwar, Bhoyan	Mech-2	180-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
555	MIT, PILUDARA	Computer	181-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
556	MIT, PILUDARA	Mech	181-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
557	MIT, PILUDARA	Auto	181-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
558	MIT, PILUDARA	Civil	181-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
559	GROWMORE, Berna	Computer	182-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
560	GROWMORE, Berna	IT	182-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
561	GROWMORE, Berna	Mech	182-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
562	GROWMORE, Berna	Electrical	182-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
563	GROWMORE, Berna	Civil	182-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
564	KJIET, SAVALI	EC	183-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
565	KJIET, SAVALI	Computer	183-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
566	KJIET, SAVALI	IT	183-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
567	KJIET, SAVALI	Mech	183-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
568	KJIET, SAVALI	Auto	183-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
569	KJIET, SAVALI	Electrical	183-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
570	KJIET, SAVALI	Civil	183-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
571	SSASIT, SURAT	EC	184-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
572	SSASIT, SURAT	Electrical	184-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
573	GITS, MOYAD	Computer	191-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
574	GITS, MOYAD	IT	191-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
575	GITS, MOYAD	Mech	191-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
576	GITS, MOYAD	Electrical	191-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
577	GITS, MOYAD	Civil	191-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
578	MBPWIE, VVNAGAR-MAHIL	EC	192-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
579	MBPWIE, VVNAGAR-MAHIL	Info&Comm	192-17	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
580	MBPWIE, VVNAGAR-MAHIL	Computer	192-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
581	MBPWIE, VVNAGAR-MAHIL	IT	192-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
582	CIPET, AHMEDABAD	Manufact	193-1T	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
583	CIPET, AHMEDABAD	PlasticEngg	193-1X	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
584	PIT, VAGHODIA	Bio-Med	195-13	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
585	PIT, VAGHODIA	Info&Comm	195-17	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
586	PIT, VAGHODIA	CompSc	195-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
587	PIT, VAGHODIA	IT	195-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
588	PIT, VAGHODIA	Mech	195-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
589	PIT, VAGHODIA	Mecha	195-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
590	PIT, VAGHODIA	Auto	195-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
591	PIT, VAGHODIA	IC	195-1R	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
592	PIT, VAGHODIA	Civil	195-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
593	PIT, VAGHODIA	Chemical	195-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
594	PIT, VAGHODIA	AgriEngg	195-75	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
595	SUBHASH, JUNAGADH	EC	196-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
596	SUBHASH, JUNAGADH	CompSc	196-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
597	SUBHASH, JUNAGADH	IT	196-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
598	SUBHASH, JUNAGADH	Mech	196-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
599	SUBHASH, JUNAGADH	Electrical	196-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
600	SUBHASH, JUNAGADH	Civil	196-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
601	SAMARTH, HIMATNAGAR	EC	197-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
602	SAMARTH, HIMATNAGAR	Computer	197-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
603	SAMARTH, HIMATNAGAR	Mech	197-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
604	SAMARTH, HIMATNAGAR	Electrical	197-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
605	SAMARTH, HIMATNAGAR	Civil	197-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
606	HJD, KERA	CompSc	198-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
607	HJD, KERA	Mech	198-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
608	HJD, KERA	Electrical	198-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
609	HJD, KERA	Civil	198-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
610	TATVA, MODASA	EC	199-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
611	TATVA, MODASA	IT	199-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
612	TATVA, MODASA	Mech	199-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
613	TATVA, MODASA	Electrical	199-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
614	TATVA, MODASA	Civil	199-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
615	SATSANGI, VADASMA	CompSc	551-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
616	SATSANGI, VADASMA	Mech	551-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
617	SATSANGI, VADASMA	Mecha	551-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
618	SATSANGI, VADASMA	Auto	551-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
619	SATSANGI, VADASMA	Electrical	551-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
620	SATSANGI, VADASMA	Civil	551-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
621	LAXMI, VALSAD	EC	552-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
622	LAXMI, VALSAD	CompSc	552-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
623	LAXMI, VALSAD	IT	552-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
624	LAXMI, VALSAD	Mech	552-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
625	LAXMI, VALSAD	Auto	552-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
626	LAXMI, VALSAD	Electrical	552-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
627	LAXMI, VALSAD	Civil	552-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
628	JIVRAJMEHTA,ANAND	Mech	553-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
629	JIVRAJMEHTA,ANAND	Electrical	553-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
630	JIVRAJMEHTA,ANAND	Civil	553-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
631	LTIET, RAJKOT	CompSc	554-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
632	LTIET, RAJKOT	Mech	554-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
633	LTIET, RAJKOT	Electrical	554-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
634	LTIET, RAJKOT	Civil	554-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
635	FETR, Isroli	Mech	555-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
636	FETR, Isroli	Electrical	555-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
637	Veerayatan, Mandvi	EC	556-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
638	Veerayatan, Mandvi	Computer	556-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
639	Veerayatan, Mandvi	IT	556-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
640	Veerayatan, Mandvi	Mech	556-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
641	Veerayatan, Mandvi	Electrical	556-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
642	Veerayatan, Mandvi	Civil	556-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
643	Veerayatan, Mandvi	Chemical	556-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
644	Arrdeka, Khedbrahm	EC	557-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
645	Arrdeka, Khedbrahm	Computer	557-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
646	Arrdeka, Khedbrahm	Mech	557-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
647	Arrdeka, Khedbrahm	Electrical	557-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
648	Arrdeka, Khedbrahm	Civil	557-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
649	Vidhyadeep, Kim	EC	558-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
650	Vidhyadeep, Kim	Computer	558-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
651	Vidhyadeep, Kim	Mech	558-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
652	Vidhyadeep, Kim	Electrical	558-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
653	Vidhyadeep, Kim	Civil	558-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
654	ITM, VADODARA	EC	559-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
655	ITM, VADODARA	Mech	559-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
656	ITM, VADODARA	Auto	559-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
657	ITM, VADODARA	Electrical	559-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
658	ITM, VADODARA	Civil	559-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
659	ITM, VADODARA	Mech-2	559-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
660	AMEC, Dhari	Computer	560-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
661	AMEC, Dhari	Mech	560-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
662	AMEC, Dhari	Mecha	560-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
663	AMEC, Dhari	Auto	560-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
664	AMEC, Dhari	Electrical	560-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
665	AMEC, Dhari	Civil	560-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
666	MEFGI-FOT, Rajkot	Computer	561-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
667	MEFGI-FOT, Rajkot	IT	561-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
668	MEFGI-FOT, Rajkot	Mech	561-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
669	MEFGI-FOT, Rajkot	Auto	561-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
670	MEFGI-FOT, Rajkot	Civil	561-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
671	MEFGI-FOT, Rajkot	Chemical	561-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
672	Hansaba, Patan	Computer	562-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
673	Hansaba, Patan	Mech	562-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
674	Hansaba, Patan	Electrical	562-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
675	Hansaba, Patan	Civil	562-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
676	Hansaba, Patan	Mech-2	562-31	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
677	Hansaba, Patan	Civil-2	562-52	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
678	Shroff, BHARUCH	Mech	563-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
679	Shroff, BHARUCH	Electrical	563-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
680	Shroff, BHARUCH	Chem.Tech.	563-54	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
681	Shroff, BHARUCH	Env.Sc.Tech.	563-56	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
682	Leads, Matar	Computer	564-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
683	Leads, Matar	Mech	564-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
684	Leads, Matar	Electrical	564-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
685	Leads, Matar	Civil	564-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
686	IJET, Dharmaj	Computer	565-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
687	IJET, Dharmaj	Mech	565-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
688	IJET, Dharmaj	Auto	565-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
689	IJET, Dharmaj	Electrical	565-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
690	IJET, Dharmaj	Civil	565-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
691	OMECE, Junagadh	Computer	566-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
692	OMECE, Junagadh	Mech	566-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
693	OMECE, Junagadh	Electrical	566-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
694	OMECE, Junagadh	Civil	566-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
695	OMECE, Junagadh	Chemical	566-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
696	OMIT, Shahera	EC	567-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
697	OMIT, Shahera	Computer	567-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
698	OMIT, Shahera	Mech	567-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
699	OMIT, Shahera	Electrical	567-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
700	OMIT, Shahera	Civil	567-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
701	GPERI, Mevad	Mech	568-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
702	GPERI, Mevad	Electrical	568-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
703	GPERI, Mevad	Civil	568-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
704	JMSabva, BOTAD	Computer	569-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
705	JMSabva, BOTAD	Mech	569-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
706	JMSabva, BOTAD	Electrical	569-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
707	JMSabva, BOTAD	Civil	569-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
708	NAVRACHNA, Vadodara	Mech	571-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
709	NAVRACHNA, Vadodara	Electrical	571-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
710	NAVRACHNA, Vadodara	Civil	571-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
711	SPNVTC, WADHWAN	Computer	572-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
712	SPNVTC, WADHWAN	Mech	572-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
713	SPNVTC, WADHWAN	Electrical	572-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
714	SPNVTC, WADHWAN	Civil	572-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
715	AMIRAJ, SANAND	Mech	573-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
716	AMIRAJ, SANAND	Electrical	573-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
717	AMIRAJ, SANAND	Civil	573-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
718	SALCE, ABAD	Mech	574-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
719	SALCE, ABAD	Mecha	574-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
720	SALCE, ABAD	Civil	574-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
721	SALCE, ABAD	Mech-2	574-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
722	PACIFIC, SURAT	Mech	575-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
723	PACIFIC, SURAT	Electrical	575-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
724	PACIFIC, SURAT	Civil	575-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
725	PACIFIC, SURAT	Chemical	575-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
726	MEFGI-FOPG, Rajkot	Civil	576-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
727	MEFGI-FOPG, Rajkot	Mech-2	576-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
728	SCET, KALOL	Computer	577-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
729	SCET, KALOL	Mech	577-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
730	SCET, KALOL	Auto	577-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
731	SCET, KALOL	Electrical	577-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
732	SCET, KALOL	Civil	577-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
733	BALAJI, MAKHIYALA	Computer	578-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
734	BALAJI, MAKHIYALA	Mech	578-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
735	BALAJI, MAKHIYALA	Electrical	578-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
736	BALAJI, MAKHIYALA	Civil	578-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
737	GIDCDEC, NAVSARI	Computer	579-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
738	GIDCDEC, NAVSARI	Mech	579-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
739	GIDCDEC, NAVSARI	Auto	579-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
740	GIDCDEC, NAVSARI	Electrical	579-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
741	GIDCDEC, NAVSARI	Civil	579-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
742	MSCET, VESU	Mech	580-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
743	MSCET, VESU	Auto	580-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
744	MSCET, VESU	Electrical	580-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
745	MSCET, VESU	Civil	580-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
746	MSCET, VESU	Mech-2	580-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
747	Rai Uni., Dholka	Bio-Tech	583-14	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
748	Rai Uni., Dholka	FoodTech	583-15	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
749	Rai Uni., Dholka	CompSc	583-1C	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
750	Rai Uni., Dholka	IT	583-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
751	Rai Uni., Dholka	Mech	583-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
752	Rai Uni., Dholka	Auto	583-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
753	Rai Uni., Dholka	Electrical	583-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
754	Rai Uni., Dholka	Civil	583-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
755	Rai Uni., Dholka	Environment	583-1U	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
756	Rai Uni., Dholka	AgriEngg	583-75	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
757	Neotech, Vadodara	Computer	584-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
758	Neotech, Vadodara	Mech	584-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
759	Neotech, Vadodara	Electrical	584-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
760	Neotech, Vadodara	Civil	584-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
761	Neotech, Vadodara	Mech-2	584-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
762	DADET, Khatraj	Computer	585-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
763	DADET, Khatraj	Mech	585-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
764	DADET, Khatraj	Civil	585-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
765	DADET, Khatraj	Mech-2	585-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
766	Aditya, Abad	Electrical	587-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
767	Aditya, Abad	Mech-2	587-3I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
768	ApolloET, Abad	Mech	588-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
769	ApolloET, Abad	Electrical	588-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
770	ApolloET, Abad	Civil	588-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
771	Aarya-Veer, Rajkot	Mech	589-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
772	Aarya-Veer, Rajkot	Civil	589-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
773	Aarya-Veer, Rajkot	Chemical	589-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
774	Agrawal, Navsari	Computer	590-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
775	Agrawal, Navsari	Mech	590-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
776	Agrawal, Navsari	Electrical	590-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
777	Agrawal, Navsari	Civil	590-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
778	Agrawal, Navsari	Chemical	590-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
779	SPCE, Bakrol	IT	591-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
780	SPCE, Bakrol	Mech	591-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
781	SPCE, Bakrol	Electrical	591-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
782	SPCE, Bakrol	Civil	591-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
783	SSIT, Bhat	EC	592-16	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
784	SSIT, Bhat	Mech	592-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
785	SSIT, Bhat	Electrical	592-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
786	SSIT, Bhat	Civil	592-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
787	SaIETI, Abad	Mech	593-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
788	SaIETI, Abad	Civil	593-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
789	ITM Voca, Vadodara	Computer	594-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
790	ITM Voca, Vadodara	Mech	594-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
791	ITM Voca, Vadodara	Mecha	594-1H	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
792	ITM Voca, Vadodara	Elect&Electro	594-1M	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
793	ITM Voca, Vadodara	Civil	594-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
794	Gyanmanjari, Bhavnagar	Mech	596-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
795	Gyanmanjari, Bhavnagar	Electrical	596-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
796	Gyanmanjari, Bhavnagar	Civil	596-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
797	GSFCU, Vadodara	Civil	599-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
798	SHGEC, Amreli	Computer	600-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
799	SHGEC, Amreli	Mech	600-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
800	SHGEC, Amreli	Auto	600-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
801	SHGEC, Amreli	Electrical	600-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
802	SHGEC, Amreli	Civil	600-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
803	KnowlTE, Anand	Computer	603-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
804	KnowlTE, Anand	IT	603-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
805	KnowlTE, Anand	Mech	603-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
806	KnowlTE, Anand	Auto	603-1I	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
807	KnowlTE, Anand	Civil	603-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
808	PrimeIET, Navsari	Computer	604-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
809	PrimeIET, Navsari	Mech	604-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
810	PrimeIET, Navsari	Electrical	604-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
811	PrimeIET, Navsari	Civil	604-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
812	PrimeIET, Navsari	Chemical	604-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
813	MKCETR, Patan	Computer	605-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
814	MKCETR, Patan	IT	605-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
815	MKCETR, Patan	Mech	605-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
816	MKCETR, Patan	Electrical	605-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
817	MKCETR, Patan	Civil	605-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
818	Ganpat Uni. ICT, MEHSANA	CompSc (Big Data)	606-3A	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
819	Ganpat Uni. ICT, MEHSANA	CompSc (Mobile)	606-78	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
820	Ganpat Uni. ICT, MEHSANA	CompSc (Cloud)	606-79	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
821	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	TextEngg	607-12	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
822	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Mech	607-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
823	PPSSE, PPS Uni., Kosamba	Civil	607-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
824	FDMDCE, Dahegam	Computer	609-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
825	FDMDCE, Dahegam	IT	609-1E	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
826	FDMDCE, Dahegam	Mech	609-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
827	FDMDCE, Dahegam	Electrical	609-1L	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
828	FDMDCE, Dahegam	Civil	609-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
829	BAIT, Surat	Aero	610-1O	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
830	BAIT, Surat	Chemical	610-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
831	BAIT, Surat	Nano	610-58	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
832	BAIT, Surat	Robotics	610-7G	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
833	VRGCET, Porbandar	Computer	611-1D	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
834	VRGCET, Porbandar	Mech	611-1F	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
835	VRGCET, Porbandar	Civil	611-1S	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
836	VRGCET, Porbandar	Chemical	611-1W	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
837	IAR, Gandhinagar	Bio-Tech	612-14	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
Degree Pharmacy Courses													
1	LM, ABAD-BP	B.Pharm.	201-18	199	98.4498	2144	87.8234	5986	65.8801	950	93.9204	5282	70.2853
2	MSU, BARODA-BP	B.Pharm.	204-18	254	98.0326	2662	85.2059	2215	87.5145	894	94.2599	*****	*****

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
3	ARCP,VVNAGR-GOV-BP	B.Pharm.	202-18	331	97.5962	3290	81.9502	5830	66.8573	1076	93.238	6646	61.6791
4	BKMODI, RAJKOT-BP	B.Pharm.	203-18	743	95.1566	4182	76.9121	7021	59.1925	1556	90.6829	9814	36.7802
5	NIRMA, ABAD-BP	B.Pharm.	226-18	1160	92.8436	4323	76.0554	-----	-----	3464	81.0235	6254	64.1442
6	ARCP,VVNAGR-SFI-BP	B.Pharm.	234-18	1476	91.1331	4295	76.2067	8696	46.7419	2840	84.3096	*****	*****
7	BABARIA,VADODRA-BP	B.Pharm.	250-18	1790	89.6465	3627	80.1378	-----	-----	4339	75.9788	5009	72.0046
8	AONEPC, ENASAN-BP	B.Pharm.	294-18	2254	87.325	4738	73.6782	-----	-----	3423	81.2251	*****	*****
9	KBIP, GNAGAR-BP	B.Pharm.	227-18	2558	85.7342	7980	52.2662	-----	-----	10534	28.9224	6084	65.3064
10	SAL, Abad-BP	B.Pharm.	306-18	2703	85.059	7735	54.0598	-----	-----	7589	55.1092	*****	*****
11	ATMIYA, RAJKOT-BP	B.Pharm.	253-18	2821	84.4214	6010	65.7439	-----	-----	9768	37.1246	8822	45.6975
12	DDU, NADIAD-BP	B.Pharm.	266-18	3099	83.0717	11064	18.9195	-----	-----	8732	46.5264	5081	71.6056
13	Sau.Uni., Rajkot	B.Pharm.	320-18	3142	82.8635	9081	43.4431	-----	-----	7377	56.6562	8180	50.8594
14	LJIT, ABAD-BP	B.Pharm.	237-18	3236	82.2765	7247	57.5328	-----	-----	7458	56.0566	-----	-----
15	MALIBA, BARDOLI-BP	B.Pharm.	233-18	3298	81.9219	8543	47.9313	-----	-----	5872	66.6319	8895	45.1306
16	ARIHANT, ADALAJ-BP	B.Pharm.	252-18	3406	81.3186	9516	39.4549	-----	-----	8974	44.3245	6743	61.0454
17	PIONEER, VADODARA-BP	B.Pharm.	298-18	3537	80.6743	5442	69.3709	-----	-----	8145	51.1299	9890	35.9478
18	SNMPPC, NAVAPURA-BP	B.Pharm.	295-18	3959	78.1868	9201	42.4141	-----	-----	7642	54.7859	-----	-----
19	APC, ANAND-BP	B.Pharm.	229-18	4276	76.3263	7040	59.0598	-----	-----	9270	41.7445	8807	45.7935
20	BMCP, SURAT-BP	B.Pharm.	278-18	4402	75.6914	10475	29.7435	-----	-----	8567	47.6738	-----	-----
21	CKPITHAWALA-BP	B.Pharm.	263-18	4551	74.8536	8695	46.7419	-----	-----	9164	42.7457	*****	*****
22	RPCP, CHANGA-BP	B.Pharm.	240-18	4666	74.1337	8946	44.6954	-----	-----	-----	-----	-----	-----
23	RKU, RAJOT-BP	B.Pharm.	260-18	4821	73.1485	-----	-----	-----	-----	-----	-----	10120	33.6589
24	SWAMI-SALVAV-BP	B.Pharm.	267-18	4951	72.3239	9063	43.6482	9635	38.3134	9024	44.0045	*****	*****
25	SNLPCP, UMARAKH-BP	B.Pharm.	242-18	5227	70.7162	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
26	NCP, JUNAGADH-BP	B.Pharm.	277-18	5268	70.3843	8791	45.8855	-----	-----	10425	30.3456	*****	*****
27	SSSPC, ZUNDAL-BP	B.Pharm.	247-18	5827	66.859	9269	41.7445	-----	-----	-----	-----	-----	-----
28	SDPC, KIM-BP	B.Pharm.	249-18	5865	66.6787	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
29	NOOTAN, VISNAGAR-BP	B.Pharm.	270-18	5892	66.5518	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
30	ROFEL, VAPI-BP	B.Pharm.	232-18	6660	61.5888	10001	34.8846	-----	-----	10428	30.2945	*****	*****
31	LJIT, ABAD-BP	B.Pharm.-2	237-17	6676	61.4798	10396	30.6797	-----	-----	-----	-----	-----	-----
32	KBRAVAL, SHERTHA-BP	B.Pharm.	259-18	6717	61.2208	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
33	SKP, MEHSANA-BP	B.Pharm.	228-18	6732	61.0998	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
34	KIP, KALOL-BP	B.Pharm.	283-18	6932	59.8785	-----	-----	-----	-----	-----	-----	10248	32.3959
35	SVBIP, UNAVA-BP	B.Pharm.	307-18	7439	56.2149	8440	48.8326	-----	-----	-----	-----	*****	*****
36	PARUL, VAGHODIA-BP	B.Pharm.	246-18	7520	55.6523	11094	18.1428	-----	-----	-----	-----	-----	-----
37	PARULIPR, WAGHODIYA-BP	B.Pharm.	251-18	7712	54.2681	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
38	INDUKAKA,NEWVVN-BP	B.Pharm.	238-18	8023	52.0282	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
39	SIP, CHILODA-BP	B.Pharm.	272-18	8153	51.0643	-----	-----	-----	-----	-----	-----	9814	36.7802
40	SARV, MEHSANA-BP	B.Pharm.	230-18	8316	49.7527	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
41	LDCP, BHOLAV-BP	B.Pharm.	312-18	8359	49.4163	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
42	SIGMA,VAGHODIYA-BP	B.Pharm.	236-18	8446	48.7624	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
43	RDGARDI-BP	B.Pharm.	262-18	8563	47.7032	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
44	ITMSP, Vadodara	B.Pharm.	321-18	8776	46.0704	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
45	SMSHAH, Amsaran-BP	B.Pharm.	317-18	8830	45.6499	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
46	IPCPR, DHARMAJ-BP	B.Pharm.	268-18	9082	43.4425	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
47	SPCP, BAKROL-BP	B.Pharm.	279-18	9083	43.437	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
48	SHARDA, PETHAPUR-BP	B.Pharm.	297-18	9168	42.6816	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
49	SWAMINARA, KALOL-BP	B.Pharm.	285-18	9348	41.039	10455	30.0141	-----	-----	-----	-----	*****	*****
50	CUSHAH, WADHWAN-BP	B.Pharm.	241-18	9669	38.0191	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

The Admission Committee For Professional Courses, 2017-18
Degree Engineering & Degree/Diploma Pharmacy Cut off Marks

Sr. No.	Institute	Course	IC_Code	OPEN		SC		ST		SEBC		DS	
				Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.	Rank	M.M.
51	APMC, HNAGAR-BP	B.Pharm.	235-18	10409	30.5292	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
52	AKSHAR, JAMNAGAR-BP	B.Pharm.	286-18	11106	17.6919	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
53	BMSHAH, MODASA-BP	B.Pharm.	231-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
54	SJTPTC, RAJKOT-BP	B.Pharm.	243-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
55	RBPMP, ATKOT-GIRL-BP	B.Pharm.	244-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
56	LBRAO, KHAMBAT-BP	B.Pharm.	245-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
57	VIP, JAKHANIA-BP	B.Pharm.	248-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
58	AMRELI-MAHILA-BP	B.Pharm.	254-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
59	AMARGADH-BP	B.Pharm.	255-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
60	NRVIP, JUNAGADH-BP	B.Pharm.	256-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
61	SKCP, SARSA-BP	B.Pharm.	265-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
62	MVCP, UPLETA-BP	B.Pharm.	271-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
63	KVIP, SAVARKUNDLA-BP	B.Pharm.	273-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
64	SAMANVAY, BOTAD-BP	B.Pharm.	274-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
65	RAMPARA-BP	B.Pharm.	275-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
66	RatnaCP, BECHRAJI-BP	B.Pharm.	281-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
67	Satsangi, VADASMA-BP	B.Pharm.	282-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
68	SWAMI, KEVADIA-BP	B.Pharm.	293-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
69	AVANTIKA, NAVALGADH-BP	B.Pharm.	296-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
70	SHIVAM, VALASAN-BP	B.Pharm.	302-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
71	SUBASH, JUNAGADH-BP	B.Pharm.	316-18	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
Diploma Pharmacy Courses													
1	DAYARAM, BARDOLI-DP	D.Pharm.	407-19	5207	70.8156	8819	45.7278	-----	-----	10775	25.2202	*****	*****
2	ARCP, VVNAGAR-DP	D.Pharm.	405-19	5847	66.7971	-----	-----	-----	-----	10016	34.7574	-----	-----
3	SSPC, BNAGAR-DP	D.Pharm.	409-19	6224	64.2858	-----	-----	-----	-----	8193	50.8026	*****	*****
4	BKMODI, RAJKOT-DP	D.Pharm.	403-19	6477	62.6857	-----	-----	-----	-----	9026	43.9856	-----	-----
5	LM, ABAD-DP	D.Pharm.	401-19	7511	55.7374	-----	-----	-----	-----	10681	26.7649	-----	-----
6	MMC, KHAMBHAT-DP	D.Pharm.	402-19	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
7	TOLANI, ADIPUR-DP	D.Pharm.	406-19	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
8	BMSHAH, MODASA-DP	D.Pharm.	408-19	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	*****	*****
9	SHARDA, PETHAPUR-DP	D.Pharm.	525-19	VAC	VAC	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

VAC Vacant Seats

----- Conversion

***** No Allocation of Seats

કોઈપણ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા આ વિગતો તમારી પાસે તૈયાર છે ?

ધોરણ-૧૨માં ઉત્તીર્ણ થયા બાદ વિવિધ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે કેટલાંક જરૂરી પ્રમાણપત્રોની આવશ્યકતા રહેશે. આ પ્રમાણપત્રોની પ્રમાણિત કરેલી ઝેરોક્ષ નકલો તૈયાર રાખો.

● ધોરણ-૧૦ની માર્કશીટ ● ધોરણ-૧૦નું પ્રમાણપત્ર ● ધોરણ-૧૨ની માર્કશીટ ● પાસપોર્ટ સાઈઝના ૨૦ ફોટોગ્રાફ્સ ● સ્વયંનું નામ, સરનામું લખેલા પરબીડિયાં ● શાળા અભ્યાસ દરમિયાન પ્રાપ્ત કરેલા રમત-ગમત, એન.સી.સી., સામાજિક પ્રવૃત્તિને લગતા તેમજ અન્ય કોઈ પ્રમાણપત્ર હોય તો તે ● ધોરણ-૧૧ની માર્કશીટ ● જાતિ અંગેનું સક્ષમ અધિકારી દ્વારા અપાયેલું પ્રમાણપત્ર (લાગુ પડતું હોય તો) ● અન્ય પદ્ધતિ વર્ગમાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે 'નોન કિમિલેયર' અંગેનું છેલ્લા વર્ષનું પ્રમાણપત્ર ● શાળા છોડ્યાનું પ્રમાણપત્ર ● પ્રયત્ન પ્રમાણપત્ર ● ચારિત્ર્યનું પ્રમાણપત્ર (જરૂરી હોય ત્યાં)

ધોરણ - ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ પછી શું ?

- મધુબેન દવે

વિશ્વમાં જ્ઞાનથી વિશેષ કશું જ નથી. જ્ઞાનના અનેકવિધ આયામોમાં વિજ્ઞાન એક વિશિષ્ટ આયામ છે. તેનું પણ સમાજમાં ખાસ પ્રકારનું મહત્વ છે. વિજ્ઞાન એ મનુષ્યના જીવનને સુખી, સંપન્ન અને સરળ બનાવવાનો રાજમાર્ગ છે. ધોરણ-૧૨માં વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં અભ્યાસ કરનારા વિદ્યાર્થીઓ આ રાજમાર્ગ પર ચાલીને બે દૃષ્ટિએ સફળતાને પામી શકે : એક તો, વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં અભ્યાસ કરી પોતાની કારકિર્દી ઘડી શકે અને બીજું, એ કારકિર્દી દ્વારા સમાજને સુખમય જીવન જીવવામાં મદદરૂપ બની શકે.

ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં સારી રીતે અભ્યાસ કર્યા પછી ઉજ્જવળ કારકિર્દી ઘડનારા અનેક અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. આમાંના કેટલાક અભ્યાસક્રમો સમાજમાં અતિ જાણીતા અને પ્રતિષ્ઠિત ગણાતા વ્યવસાયો પ્રાપ્ત કરાવી શકે તેવા છે, તો

કેટલાક અભ્યાસક્રમો હજુ ઓછા જાણીતા છે. પરંતુ ભવિષ્યમાં જેમાં પ્રગતિની ભરપૂર સંભાવનાઓ છે, તે પ્રકારના છે. કેટલાક અભ્યાસક્રમો એવા છે, જેમાં ઉચ્ચ ટકાવારીની જરૂર પડે. તો કેટલાક અભ્યાસક્રમો એવા છે, જેમાં ઓછી ટકાવારીએ પ્રવેશ મળતો હોવા છતાં વિદ્યાર્થીઓ તેમાં પોતાની મહેનત, બુદ્ધિ અને નિષ્ઠાના આધારે અભ્યાસ કરી શ્રેષ્ઠ કારકિર્દીની સાથે નામ અને દામ બંને કમાઈ શકે છે. તો, આવો વિદ્યાર્થીમિત્રો આ ક્ષેત્રના અભ્યાસક્રમો પર એક દૃષ્ટિપાત કરીએ :

૧. તબીબી ક્ષેત્ર : (Medical and Para-medical Courses) :

“B” તથા “AB” ગ્રૂપના ઉચ્ચ ગુણાંક મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓ “NEET” કસોટી પાસ કર્યા બાદ નીચે મુજબના અભ્યાસક્રમોમાં પોતાના મેરિટ અનુસાર પ્રવેશ મેળવી શકે છે :

ક્રમ	ડિગ્રી	પૂરુ નામ	સમયગાળો
૧	M.B.B.S.	બેચલર ઓફ મેડિસિન એન્ડ બેચલર ઓફ સર્જરી	૪ વર્ષ ૬ માસ + ૧૨ માસ ઈન્ટર્નશીપ
૨	B.D.S.	બેચલર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી	૪ વર્ષ ૬ માસ + ૬ માસ ઈન્ટર્નશીપ
૩	B.A.M.S.	બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક મેડિસિન એન્ડ સર્જરી	૪ વર્ષ ૬ માસ + ૧૨ માસ ઈન્ટર્નશીપ
૪	B.H.M.S.	બેચલર ઓફ હોમિયોપેથિક મેડિસિન એન્ડ સર્જરી	૪ વર્ષ ૬ માસ + ૧૨ માસ ઈન્ટર્નશીપ
૫	B.Pt.	બેચલર ઓફ ફિઝિયોથેરાપી	૪ વર્ષ + ૬ માસ ઈન્ટર્નશીપ
૬	B.U.M.S.	બેચલર ઓફ યુનાની મેડિસિન એન્ડ સર્જરી	----
૭	B.P.O.	બેચલર ઓફ પોસ્ટેટિક્સ એન્ડ ઓથોટિક્સ	----
૮	B.O.	બેચલર ઓફ ઓપ્ટોમેટ્રી	----
૯	B.O.T.	બેચલર ઓફ ઓક્યુપેશનલ થેરાપી	----
૧૦	B.Sc. (Nursing)	બેચલર સાયન્સ ઈન નર્સિંગ	----
૧૧	B.Nr.	બેચલર ઓફ નેયરોપથી	----
૧૨	B.Sc.(A & ST)	બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન ઓડિયોલોજી એન્ડ સ્પીચ થેરાપી	----

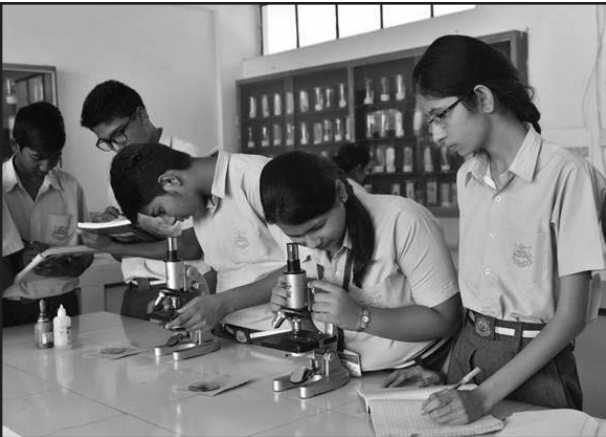
નોંધ : પ્રવેશ માટે તથા વિશેષ માહિતી માટે સંપર્ક કરો : પ્રવેશ સમિતિ, સિવિલ હોસ્પિટલ કમ્પાઉન્ડ, ગાંધીનગર.

www.medadmgujarat.org

૨. એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્ર : (Engineering)

“A” તથા “AB” ગ્રૂપના ઉચ્ચ ગુણાંક મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓ “JEE” કસોટી પાસ કર્યા બાદ નીચે મુજબના અભ્યાસક્રમોમાં પોતાના મેરિટ અનુસાર પ્રવેશ મેળવી શકે છે. ટેકનોલોજીનાં ક્ષેત્રમાં ભારત વિશ્વમાં અગ્રેસર બનવા જઈ રહ્યું છે. તેમાં ગુજરાતનું યોગદાન પણ નોંધપાત્ર રહ્યું છે. આ ક્ષેત્રમાં અનેક નવીન માર્ગો કંડારાઈ રહ્યા છે. વિજ્ઞાનપ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓ તેના પર ચાલી સફળ કારકિર્દી બનાવી શકે છે.

- સિવિલ, મિકેનિકલ, ઇલેક્ટ્રિકલ, ઓટોમોબાઈલ કેમિકલ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ ટેલિકોમ્યુનિકેશન, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કન્ટ્રોલ, કમ્પ્યુટર, ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી, પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી, રબર ટેકનોલોજી, પ્રોડક્શન એન્જિનિયરિંગ, ટેક્સટાઈલ એન્જિનિયરિંગ, ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્જિનિયરિંગ, પાવર ઇલેક્ટ્રોનિક્સ... વગેરે. આ તમામ જાણીતી શાખાઓ છે, જેમાં અભ્યાસ કર્યા પછી સફળ કારકિર્દીની સારી એવી તકો રહેલી છે.
- તદ્દુપરાંત નવાં ક્ષેત્રોમાં એન્વાયર્નમેન્ટ ટેકનોલોજી, મેકાટ્રોનિક્સ, એરોનોટિક્સ, બાયો-મેડિકલ એન્જિનિયરિંગ, ફાયર ટેકનોલોજી, નેનો ટેકનોલોજી, ઈરિગેશન એન્ડ વોટર - મેનેજમેન્ટ, મરિન એન્જિનિયરિંગ જેવાં ક્ષેત્રો પ્રમાણમાં નવાં છે અને ભવિષ્યમાં વધુ રોજગારી આપનારાં ક્ષેત્રો છે.
- ઉપરોક્ત તમામ અભ્યાસક્રમો આઠ સેમેસ્ટરના છે.

- ઉપરોક્ત તમામ અભ્યાસક્રમો આપનારી કોલેજો પૈકી મોટાભાગની કોલેજો ગુજરાત ટેકનોલોજિકલ યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન છે.
- તદ્દુપરાંત ટેકનિકલ શિક્ષણક્ષેત્રે કેટલીક ખાનગી યુનિવર્સિટી પણ અત્યંત પ્રતિષ્ઠિત ગણાય છે, જેવી કે - પંડિત દીનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી, નિરમા યુનિવર્સિટી, ધીરુભાઈ અંબાણી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઇન્ફોર્મેશન એન્ડ કમ્પ્યુટર ટેકનોલોજી- જેમાં એન્જિનિયરિંગ અને ટેકનોલોજીના સ્નાતક, અનુસ્નાતક અને રિસર્ચ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો મળી રહે છે.

૩. ફાર્મસી ક્ષેત્ર :

ફાર્મસી ક્ષેત્રે બે સ્તરના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે :

૧. D.Pharm (ડિપ્લોમા ઈન ફાર્મસી) મુદત ૨ વર્ષ અને ૨. B.Pharm (ડિગ્રી - બેચલર ઈન ફાર્મસી) મુદત ૪ વર્ષ.
- મેરિટના આધારે કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા પ્રવેશ-પ્રક્રિયામાં સામેલ થઈ પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. ઉપયોગી વેબસાઈટ : www.pci.nic.in, www.gujacpc.nic.in

૪. આર્કિટેકચર ક્ષેત્ર :

B.Arc. (બેચલર ઓફ આર્કિટેકચર)નો ૫ વર્ષ ૬ માસનો અભ્યાસક્રમ એવા વિદ્યાર્થીઓ માટે છે, જેઓ ગણિતીય શક્તિની સાથેસાથે કલ્પનાશક્તિ અને ચિત્રકલાની શક્તિ પણ ધરાવતા હોય. “A” ગ્રૂપના વિષયો સાથે ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહની પરીક્ષા પાસ કર્યા પછી “NATA” ની પ્રવેશકસોટી દ્વારા પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. કસોટીમાં જનરલ એબિલિટી, ગ્રૂપ-ડિસ્કશન, ડ્રોઈંગ એપ્ટિટ્યૂડ, ઇન્ટરવ્યુના આધારે મેરિટ લિસ્ટ બને છે.

૫. કૃષિ ક્ષેત્ર :

કૃષિપ્રધાન ભારત દેશમાં હવે આવશ્યકતા છે, કૃષિ ક્ષેત્રમાં નવીન પ્રયોગો અને આધુનિક ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરનારા યુવાવર્ગની ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ પછી આ ક્ષેત્ર પણ પુષ્કળ સંભાવનાઓ ધરાવનારું ક્ષેત્ર છે. આ ક્ષેત્રમાં કૃષિની સાથે પશુપાલન અને ડેરી-ટેકનોલોજી, ફૂડ-ટેકનોલોજીનો પણ સમાવેશ થાય છે. આ ક્ષેત્રે નીચેના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે :

ક્રમ	અભ્યાસક્રમ	પૂરું નામ	મુદત
૧	B.V.Sc. & A.H.	બેચલર ઓફ વેટરનરી સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી	૫ વર્ષ
૨	B.Tech.(Agri)	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી(કૃષિ)	૪ વર્ષ
૩	B.Sc. (Agri)	બેચલર ઓફ સાયન્સ (કૃષિ)	૪ વર્ષ
૪	B.Sc. (Fisheries)	બેચલર ઓફ સાયન્સ (મત્સ્યવિદ્યા)	૪ વર્ષ
૫	B.Sc. (Horticulture)	બેચલર ઓફ સાયન્સ (વનવિદ્યા)	૪ વર્ષ
૬.	B.Sc. (Horticulture)	બેચલર ઓફ સાયન્સ (બાગાયતવિદ્યા)	૪ વર્ષ
૭	B.Sc. (Home-Science)	બેચલર ઓફ સાયન્સ (ગૃહવિદ્યા)	૩ વર્ષ
૮	B.R.S.	બેચલર ઓફ રૂરલ સ્ટડીઝ	૩ વર્ષ

૬. શિક્ષણ ક્ષેત્ર :

જો તમને શિક્ષણકાર્યમાં રુચિ હોય, તો વિજ્ઞાન-ગણિત જેવા વિષયોમાં શિક્ષક બની વિદ્યાર્થી -આલમ, સમાજ અને રાષ્ટ્રની સેવા કરવાની ઉત્તમ તક પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.

- P.T.C. (પ્રાયમરી ટિચર્સ સર્ટિફિકેટ) એ બે વર્ષની મુદતનો અભ્યાસક્રમ કરી પ્રાથમિક શાળામાં શિક્ષક બની શકાય છે. પ્રવેશ મેરિટના આધારે કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિ મારફતે મળે છે. www.ptcgujarat.org
- B.Sc. B.Ed. વિજ્ઞાન કે ગણિતના વિષય સાથે સ્નાતક (B.Sc.) થયા બાદ B.Ed. કરી માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક તરીકેની તક મેળવી શકાય છે. તદુપરાંત B.Sc. B.Ed. ઈન્ટીગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ પણ ભોપાલ અને ગાંધીનગર ખાતે (www.iite.org) ઉપલબ્ધ છે.
- M.Sc. B.Ed. કરી ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષક તરીકેની તક પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.
- વિજ્ઞાન કે ગણિતના વિષયોમાં અનુસ્નાતક થઈ U.G.C. NET પરીક્ષા પાસ કરી કોલેજ કક્ષાએ અધ્યાપક બની શકાય છે.

૭. સંશોધન ક્ષેત્ર :

વિજ્ઞાનનાં વિવિધ ક્ષેત્રો જેવાં કે, તબીબી, ઔષધ- નિર્માણ, અવકાશ, સંદેશા-વ્યવહાર, ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, જિનેટિક્સ, બાયોટેકનોલોજી, નેનોટેકનોલોજી વગેરે ક્ષેત્રોમાં સંશોધન કરવા માટે પણ અનેક સંભાવનાઓ છે, જેનો લાભ લઈ શકાય.

૮. અન્ય આકર્ષક અભ્યાસક્રમો :

- B.E. (Marine Engineering) ૪ વર્ષ

ભાવનગર તથા ગાંધીધામ-કચ્છ ખાતે.

- B.Sc. (Fire Technology) ૩ વર્ષ સાણંદ તથા વડોદરા ખાતે. હિંમત અને સાહસભરી કામગીરી કરવા ઉત્સુક “એ”ગ્રૂપના વિદ્યાર્થીઓ માટે નોકરીની ૧૦૦ ટકા ગેરંટી આપતો અભ્યાસક્રમ.
 - B.Sc. (Hospitality and Hotel Management) ૩ વર્ષ ગાંધીનગર, અમદાવાદ તથા રાજકોટ ખાતે. જાન્યુઆરી - માર્ચ દરમિયાન અરજી કરી મે માસમાં પ્રવેશ પરીક્ષા આપી પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.
 - B.H.T.M. (Hotel and Tourism Management) ૩ વર્ષ. www.jacpcidce.ac.in, www.nchmct.org વેબસાઈટ જોવી.
 - સંરક્ષણ ક્ષેત્રે આર્મી, નેવી, એર ફોર્સમાં જોડાવા માટે N.D.A. ની પરીક્ષા આપી શકાય છે.
 - C.A., M.B.A., I.T. ના ઈન્ટીગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો પણ સારા ગણી શકાય.
 - DOEACના વિવિધ કમ્પ્યુટર અભ્યાસક્રમો પણ સારી કારકિર્દી આપી શકે છે.
 - B.Sc. (Lab Technology), B.Sc. (Radiology), B.Sc. (Cardiology), B.Sc. (Operation Theatre Technology), B.Sc. (Anesthesia Technology), મુદત ૩ વર્ષ આ તમામ અભ્યાસક્રમો બેંગલુરુ અથવા મેંગલુરુ ખાતે થાય છે.
- આ પ્રકારના કેટલાક સર્ટિફિકેટ, ડિગ્રી અને અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમો ગુજરાતમાં પણ

ઉપલબ્ધ છે.

- M.Sc. (EC), Integrated ૪ વર્ષ સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી રાજકોટ ખાતે થાય છે.
- B.Tech, (Plastic Technology), CIPET, GIDC, વટવા, અમદાવાદ, મુદત : ૪ વર્ષ.
www.cipet.gov.in
- પત્રાચાર દ્વારા પણ ઈજનેરી અભ્યાસક્રમો આપતી કેટલીક સંસ્થાઓ:
- A.M.I.E.
કોલકાતા, એરોનોટિકલ સોસાયટી, ન્યુ દિલ્હી, ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ ટેલિકોમ્યુનિકેશન, ન્યુ દિલ્હી.
- C.P.L. (કોમર્શિયલ પાયલોટ લાયસન્સ) :
“એ” ગ્રૂપના વિદ્યાર્થીઓ પ્રવેશ પરીક્ષા મારફતે જોડાઈ ૧૪ માસની ટ્રેનિંગ લઈ કોમર્શિયલ પાયલોટ બની શકે છે.
- ડિપ્લોમા ઈન ઓપ્થેલ્મિક ટેકનોલોજી ૨ વર્ષ.
સિવિલ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ.
- ડિપ્લોમા ઈન મેડિકલ લેબ ટેકનોલોજી ૩ વર્ષ.
આ અભ્યાસક્રમ વિવિધ સંસ્થાઓમાં ઉપલબ્ધ છે.

- B.P.T. (SNDT UNIVERSITY)
૪ વર્ષ આ અભ્યાસક્રમ ફક્ત બહેનો માટે સ્વામિનારાયણ ફિઝિયોથેરાપી કોલેજ (રેસિડેન્શિયલ મહિલા કોલેજ), કડોદરા ચાર રસ્તા, પલસાણા જિ. સુરત (આનું ફોર્મ અલગથી ભરવું પડે છે.)

- B.Sc. (Nursing), (SNDT UNIVERSITY)
આ અભ્યાસક્રમ જુદી જુદી સંસ્થાઓમાં ફક્ત બહેનો માટે મળે છે.

આમ ધોરણ -૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહના તમામ કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓ માટે અનેકવિધ પ્રકારની તકો પૂરી પાડતા અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. ગુજરાતમાં તેમજ અન્ય રાજ્યોમાં અનેક અભ્યાસક્રમો મળે છે. વિદ્યાર્થીઓ સમયસરના આયોજન, જાગરૂકતા તથા પરિશ્રમથી યોગ્ય દિશા પસંદ કરી ઉજ્જવળ કારકિર્દી ઘડી શકે છે.

વ્યવસાય માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ, અમદાવાદ.

તબીબી અભ્યાસક્રમોનું કટ ઓફ લિસ્ટ

- પ્રવેશ સમિતિ

MBBS

Branch	OPEN		SC			ST			SE		
	NEET(%)	Gen.Rank	NEET(%)	Gen.Rank	Cat.Rank	NEET(%)	Gen.Rank	Cat.Rank	NEET(%)	Gen.Rank	Cat.Rank
AMED	99.122	163	94.7	992	22	83.505	3743	36	95.897	782	77
BMED	98.517	275	92.256	1530	41	79.742	4864	63	93.174	1343	164
SMED	97.964	380	91.196	1769	50	76.118	5976	87	91.62	1679	210
BHMED	96.591	635	87.824	2625	78	72.062	7435	143	90.201	2023	281
RMED	97.582	464	88.006	2583	75	72.062	7396	142	90.282	1998	276
JMED	96.635	624	87.449	2702	83	71.5	7586	147	90.282	2007	279
SOLMED	95.804	796	86.092	3051.5	96.5	67.948	8813	209	88.632	2407	358
SOLMED-NQ	51.15	15344		0	0		0	0		0	0
GMED	95.024	930	85.49	3208	107	64.347	10090	265	87.541	2675	401
GMED-MQ	90.747	1887		0	0		0	0		0	0
GMED-NQ	52.571	14662		0	0		0	0		0	0
PATMED	91.903	1604	80.149	4737	173	59.815	11884	381	84.082	3613	642
PATMED-MQ	88.714	2371		0	0		0	0		0	0
HIMMED	92.597	1461	83.619	3702	132	61.394	11220	341	84.082	3605	640
HIMMED-MQ	89.478	2187		0	0		0	0		0	0
HIMMED-NQ	50.831	15422		0	0		0	0		0	0
GOTMED	95.178	910	85.285	3261	112	64.347	10074	264	86.498	2939	452
GOTMED-MQ	93.362	1290		0	0		0	0		0	0
GOTMED-NQ	54.504	13894.5		0	0		0	0		0	0
JUMED	92.662	1440	79.882	4836	177	57.243	12778	434	84.853	3396	587
JUMED-MQ	89.394	2203		0	0		0	0		0	0
VALMED	92.98	1385	81.078	4476	161	65.067	9905	256	84.635	3438	596
VALMED-MQ	88.974	2308		0	0		0	0		0	0
VALMED-NQ	54.213	14014		0	0		0	0		0	0
NHLG	94.813	973	83.036	3879	134	61.878	10980	321	86.299	2993	471
NHLG-MQ	88.801	2360		0	0		0	0		0	0
NHLG-NQ	43.376	17440		0	0		0	0		0	0
NHLL	95.375	877	85.692	3128	101	45.105	16995	878	83.269	3799	679
SMCG	93.174	1332	79.064	5102	200	66.419	9405	236	82.324	4094	750
SMCG-MQ	87.917	2605		0	0		0	0		0	0
SMCG-NQ	63.429	10474		0	0		0	0		0	0
SMCL	94.249	1093	77.481	5560	228	48.313	16237	741	82.561	4005	729
KMED	90.361	1983	77.481	5590	229	52.883	14533	551	80.279	4705	907
KMED-MQ	85.49	3201		0	0		0	0		0	0
KMED-NQ	78.769	5167		0	0		0	0		0	0

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

CUMED	91.41	1725	78.494	5265	209	56.965	12957	445	83.152	3830	687
CUMED-MQ	84.958	3350		0	0		0	0		0	0
LGMED	93.959	1157	81.588	4332	152	60.567	11551	366	84.41	3506	616
LGMED-MQ	86.786	2877		0	0		0	0		0	0
BHUMED	90.747	1886	78.627	5238	207	54.504	13852	501	82.076	4148	768
BHUMED-MQ	83.036	3869		0	0		0	0		0	0
GCSMED	91.975	1591	79.194	5046	194	57.78	12648	420	81.834	4237	794
GCSMED-MQ	86.786	2863		0	0		0	0		0	0
PRMED	88.887	2335	77.189	5681	238	52.883	14544	553	80.279	4721	912
PRMED-MQ	84.635	3429		0	0		0	0		0	0
PRMED-NQ	70.176	8008		0	0		0	0		0	0
VADMED	91.41	1728	79.882	4844	180	56.965	12864	438	82.796	3927	709
VADMED-MQ	88.546	2428		0	0		0	0		0	0
MKMED	90.12	2030	78.494	5269	210	53.179	14505	548	81.078	4471	851
MKMED-MQ	85.589	3173		0	0		0	0		0	0

BDS

Mopup Closure B.D.S After MQ Convert					
INST_NAME	BRANCH	OP_CLOSE	SC_CLOSE	ST_CLOSE	SE_CLOSE
GOVT. DENTAL COLLEGE AND HOSPITAL, AHMEDABAD	AD	2347	271	587	1108
AHMEDABAD DENTAL COLLEGE, AHMEDABAD	AHD	14390	858		
AHMEDABAD DENTAL COLLEGE, AHMEDABAD	AHD-MQ		0	0	0
AHMEDABAD DENTAL COLLEGE, AHMEDABAD	AHD-NQ		0	0	0
A.M.C. DENTAL COLLEGE, AHMEDABAD	AMCD	3896	337		2031
A.M.C. DENTAL COLLEGE, AHMEDABAD	AMCD-MQ		0	0	0
COLLEGE OF DENTAL SCIENCE, BHAVNAGAR	AMRD	13793	1228		
COLLEGE OF DENTAL SCIENCE, BHAVNAGAR	AMRD-MQ		0	0	0
COLLEGE OF DENTAL SCIENCE AND RESEARCH CENTRE, BOPAL-AHMEDABAD	BOPD	15080	867		
COLLEGE OF DENTAL SCIENCE AND RESEARCH CENTRE, BOPAL-AHMEDABAD	BOPD-MQ		0	0	0
VAIDIK DENTAL COLLEGE AND RESEARCH CENTER , DAMAN	DAMD	7986	316	715	
GOENKA RESEARCH INSTITUTE OF DENTAL SCIENCE., PIPLAJ	GD	15509	897		
GOVT. DENTAL COLLEGE AND HOSPITAL, JAMNAGAR	JD	2868	359	1136	1345
MANUBHAI PATEL DENTAL COLLEGE AND DENTAL HOSPITAL,VADODARA	MPD	5030	362		2413
MANUBHAI PATEL DENTAL COLLEGE AND DENTAL HOSPITAL,VADODARA	MPD-MQ	7778	0	0	0
DHARMSINH DESAI INSTITUTE OF DENTAL SCIENCES, NADIAD	ND	15356	1084		
DHARMSINH DESAI INSTITUTE OF DENTAL SCIENCES, NADIAD	ND-MQ		0	0	0
SIDDHPUR DENTAL COLLEGE. SOCIETY FOR GUJARAT DENTAL HEALTH EDUCATION & RESEARCH	SD	15317	629		4766
SIDDHPUR DENTAL COLLEGE. SOCIETY FOR GUJARAT DENTAL HEALTH EDUCATION & RESEARCH	SD-MQ		0	0	0
KARANAVALI SCHOOL OF DENTISTRY, UVARSA	UKD	15440	691		
KARANAVALI SCHOOL OF DENTISTRY, UVARSA	UKD-MQ		0	0	0
KARANAVALI SCHOOL OF DENTISTRY, UVARSA	UKD-NQ		0	0	0
NARSIHBHAI PATEL DENTAL COLLEGE, VISNAGAR	VD	15486	1176		
NARSIHBHAI PATEL DENTAL COLLEGE, VISNAGAR	VD-MQ		0	0	0

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

Pera Medical Course : Neet

Inst Name	Course	OP			SC		ST		SE	
		Gen.Merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit
A.J. SAVALA HOMOEOPATHY COLLEGE, MEHSANA	B.H.M.S.	8228	13209	799	18050	1104	10793	2762		
AARIHANT HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE & RESEARCH INSTITUTE COLLEGE, ADALAJ-KALOL HIGHWAY, GANDHINAGAR	B.H.M.S.	12873	15460	984			16101	4744		
AHMEDABAD HOMOEOPATHY COLLEGE, GHUMA-AHMEDABAD	B.H.M.S.	9681	12713	752	17936	1081	12522	3355		
ANAND HOMOEOPATHY COLLEGE & RESEARCH INSTITUTE, ANAND	B.H.M.S.	7015	11721	669	18089	1112	9291	2232		
ANANYA COLLEGE OF AYURVED, KALOL	B.A.M.S.	7925	9066	481	17771	1040	10748	2743		
ANANYA COLLEGE OF HOMOEOPATH, KIRC CAMPUS, AHMEDABAD-MEHSANA HIGHWAY, KALOL	B.H.M.S.	14516	16327	1110	17096	901	17007	5321		
ARYA VEER HOMOEOPATHY MEDICAL COLLEGE, GUNDA, RAJKOT	B.H.M.S.	18158								
BACHUBHAI GOVINDBHAI GARAIYA AYURVED COLLEGE, RAJKOT	B.A.M.S.	11248	12319	723	16269	745	14520	4095		
BARODA HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE, VADODARA	B.H.M.S.	9455	13550	824	17610	1006	12236	3263		
BHARGAVA AYURVEDA MEDICAL COLLEGE, ANAND	B.A.M.S.	11062	11744	671	17742	1031	13392	3661		
C.D. PACHCHIGAR HOMOEOPATHY COLLEGE , SURAT	B.H.M.S.	6063	13102	786	17406	963	8500	1985		
C.N. KOTHARI HOMOEOPATHY COLLEGE & RESEARCH CENTRE, VYARA	B.H.M.S.	11134	15634	1001	17548.5	992.5	14450	4064		
DHANVANTRY AYURVED COLLEGE AND HOSPITAL,KOYDAM,VIRPUR,MAHISAGAR	B.A.M.S.	10770	11476	651	18005	1091	13054	3543		
DR. V.H. DAVE HOMOEOPATHY COLLEGE, ANAND	B.H.M.S.	7114	11698	666	18114	1116	9715	2397		
EVA COLLEGE OF AYURVEDA, SUPEDI, ZANZMER ROAD, TA. DHORAJI, DIST. RAJKOT	B.A.M.S.	9896	11306	634	17037	886	13767	3804		
GLOBAL INSTITUTE OF AYURVED, RAJKOT	B.A.M.S.	8996	10764	593	16271	746	12040	3200		
GOVERNMENT HOMOEOPATHY MEDICAL COLLEGE, AT DENTHALI,TALUKA-SIDDHAPUR, DIST. PATAN	B.H.M.S.	7693	11594	661	18067	1106	10017	2492		
GOVINDBHAI JORABHAI PATEL AYURVED COLLEGE, V V NAGAR, ANAND	B.A.M.S.	7883	10167	557	17584	997	11270	2930		
GOVT. AYURVED COLLEGE, JUNAGADH	B.A.M.S.	4229	6883	321	15666	643	5730	1176		
GOVT. AYURVED COLLEGE, VADODARA	B.A.M.S.	3986	6430	284	14073	516	5678	1164		
GOVT. AKHANDANAND AYURVED COLLEGE, AHMEDABAD	B.A.M.S.	4136	6670	304	14438	544	5628	1155		
GUJARAT HOMOEOPATHY COLLEGE, SAVLI-VADODARA	B.H.M.S.	8272	13294	807	18084	1110	11368	2964		
INDIAN INSTITUTE OF AYURVED RESEARCH & HOSPITAL, KALAWAD ROAD, RAJKOT	B.A.M.S.	8175	11377	642	18206	1141	9680	2383		
JAWAHARLAL NEHRU HOMOEOPATHY MEDICAL COLLEGE, VAGHODIA	B.H.M.S.	12120	15890	1034	18102	1115	15151	4337		
JAY JALARAM HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE & HOSPITAL ,TA: SHAHERA, DIST: PANCHMAHAL	B.H.M.S.	18167								
K J INSTITUTE OF AYURVED & RESEARCH , VADODARA	B.A.M.S.	9566	10611	585	17713	1023	13947	3874		
KAMDAR HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE & RESEARCH CENTRE, RAJKOT	B.H.M.S.	15185	17243	1275	15930	689	16726	5148		
LALITABEN RAMNIKLAL SHAH HOMOEOPATHY COLLEGE , RAJKOT	B.H.M.S.	16785	17475	1324			17664	5722		
LAXMIBEN HOMOEOPATHIC INSTITUTE AND RESEARCH CENTRE, AT&POST- BHANDU, MEHSANA	B.H.M.S.	18141								
MAHARSHI PATANJALI INSTITUTE FOR YOG AND NATUROPATHY EDU. & RES. JAMNAGAR	Naturopathy	18176								
MANJUSHREE RESEARCH INSTITUTE OF AYURVEDIC SCIENCEJ, PIPLAJ, GANDHINAGAR	B.A.M.S.	6879	9009	477	17972	1086	11522	3017		
MERCHANT HOMOEOPATHY MEDICAL COLLEGE AND HOSPITAL, MEHSANA	B.H.M.S.	18157								
MORARJI DESAI COLLEGE OF NATUROPATY, VADODARA	Naturopathy	18212								
MURLIDHAR AYURVED COLLEGE, RAJKOT	B.A.M.S.	11060	11847	681	18134	1127	15101	4317		
NETRA CHIKITSA AYURVED COLLEGE, AMRELI	B.A.M.S.	11724	12934	770	17808	1047	15140	4332		
NOBLE AYURVED MEDICAL COLLEGE, JUNAGADH	B.A.M.S.	10987	12451	732			15050	4296		
NOBLE HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE AND RESEARCH INSTITUTE, JUNAGADH	B.H.M.S.	12550	16701	1179			15941	4643		
PARUL INSTITUTE OF AYURVED, VAGHODIA, VADODARA	B.A.M.S.	9013	11238	630	18121	1120	13265	3610		
PIONEER (M S PATHAK) HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE & HOSPITAL , VADODARA	B.H.M.S.	9710	14208	880	18013	1094	15626	4494		
R K UNIVERSITY AYURVEDIC COLLEGE,, KASTURBADHAM, RAJKOT	B.A.M.S.	8320	11364	639	18048	1103	11521	3016		
RAJKOT HOMOEOPATHY COLLEGE, RAJKOT	B.H.M.S.	9612	15266	965			12360	3304		
S. S. AGRAWAL HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE, GANDEVI ROAD, NAVSARI	B.H.M.S.	11761	16193	1085	17864	1061	16188	4802		
SHETH J.P. AYURVED COLLEGE, BHAVNAGAR	B.A.M.S.	4198	6688	307	15956	696	5617	1150		
SHREE GULABKUMBARA AYURVED COLLEGE, JAMNAGAR	B.A.M.S.	3574	6495	293	15579	636	5184	1020		
SHREE H.N.SHUKLA HOMOEOPATHY MEDICAL COLLEGE, RAJKOT	B.H.M.S.	11918	16333	1111	18187	1137	15524	4463		
SHREE J.S. AYURVED COLLEGE, NADIAD	B.A.M.S.	6156	9067	482	17493	980	9295	2234		
SHREE MAHALAXMI MAHILA HOMOEOPATHY COLLEGE (ONLY FOR GIRLS), VADODARA	B.H.M.S.	11707	16094	1065	17974	1087	16012	4686		
SHREE O.H. NAZAR AYURVED COLLEGE, SURAT	B.A.M.S.	3882	6885	323	15828	658	5797	1197		
SHREE R M D AYURVED COLLEGE & HOSPITAL, WAGHALDHARA	B.A.M.S.	10273	12475	734	18120	1119	14319	4017		
SHREE SHAMLAJI HOMOEOPATHY COLLEGE, GODHARA	B.H.M.S.	13228	16778	1194	17229	923	15973	4661		
SHREE V M MEHTA INSTITUTE OF AYURVED,KALAVAD, RAJKOT	B.A.M.S.	5789	8194	413	17504	983	6907	1510		
SHRI B.G.GARAIYA HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE, KALIPAT, RAJKOT	B.H.M.S.	12904	16761	1187	17760	1036	16146	4775		
SMT. MALINI KISHORE SANGHAVI HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE, MIYAGAM, DIST- VADODARA	B.H.M.S.	11242	16412	1127	16934	867	15346	4404		
STATE MODEL INSTITUTE OF AYURVEDA SCIENCES, KOLAVADA, GANDHINAGAR	B.A.M.S.	4160	6742	312	14422	543	5537	1123		
SWAMI VIVEKANAND HOMOEOPATHY COLLEGE, BHAVNAGAR	B.H.M.S.	12136	16769	1191	17723	1026	14099	3937		
SWAMINARAYAN AYURVED COLLEGE, TA.-KALOL, GANDHINAGAR	B.A.M.S.	7427	8255	420	17923	1077	10829	2779		

Pera Medical Course : Gujarat Board

Inst Name	Course	OP		SC		ST		SE	
		Gen.Merit	Gen.Merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit
AAKAR COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, OGNAG, GOTA-VADSAR RD., AHMEDABAD.	B.Physiotherapy	113476		118961	1388	126120	2319	116664	5600
AHMEDABAD INST.OF MEDICAL SCIENCES, COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, LAPKAMAN-AHMEDABAD	B.Physiotherapy	114058		120631	1568	129336	3277	119064	6497
Ahmedabad Institute of Physiotherapy, Gota	B.Physiotherapy	123590		125881	2269			127503	9322
AHMEDABAD PHYSIOTHERAPY COLLEGE,BOPAL	B.Physiotherapy	125403		127073	2431	126999	2562	129719	9963
Ambaji Nursing College, A/P: Ganeshpura, Tal: Kadi, Dist: Mahesana	B.Sc. Nursing	129337						115516	5190
AMC Met Nursing College,VS general Hospital Campus,Ahmedabad	B.Sc. Nursing	109560		112053	697	123593	1762	112541.5	4079.5
ANANYA COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, KIRC CAMPUS, KALOL, GANDHINAGAR.	B.Physiotherapy	125419		127361	2476	129192	3214	127945	9452
Ananya School of Nursing ,KALOL	B.Sc. Nursing	118102		119952.7	1478.5	127808	2794	125336	8667
APOLLO INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,NARODA DEHGAM ROAD,AHMEDABAD	B.Physiotherapy	125026		127944	2557	127897	2815	129435	9882
APPOLO INSTITUTE OF NURSING , GANDHINAGAR	B.Sc. Nursing	112181		114132	903	121503	1367	114888	4952
ARUSH PHYSIOTHERAPY,SAHIBAUG,AHMEDABAD	B.Physiotherapy	129414							
Ashok & Rita Patel INST.OF PHYSIOTHERAPY,CHANGA	B.Physiotherapy	129551							
B.M.C.B COLLEGE OF NURSING,BHUJ	B.Sc. Nursing	129216				120635	1232	112855	4197
B.N. PATEL COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, ANAND	B.Physiotherapy	129467							
B.N. Patel Institute of Paramedical and Science, Anand	Optometry	128796							
BALAJI COLLEGE OF NURSING , AT-Gondal	B.Sc. Nursing	129066		117121	1197			112330	3995
BHAGYALAXMI COLLEGE OF NURSING, MODASA	B.Sc. Nursing	125653		129593	2768	128256	2922	128101	9497
Bharatmaiya College of Physiotherapy, Surat	B.Physiotherapy	110401		113222	804	126570	2448	118890	6432
BITS Institute of Physiotherapy, Varnama, Vadodara	B.Physiotherapy	118056		128230	2602	124751	1989	127766	9398
BRAHMANANAD COLLEGE OF NURSING ,JUNAGADH	B.Sc. Nursing	123319		126439	2348	125131.5	2076.5	127000	9175
C M Patel Physiotherapy college,Gandhinagar	B.Physiotherapy	121283		126556	2363	128696	3055	128080	9493
C.M.PATEL COLLEGE OF NURSING,GANDHINAGAR	B.Sc. Nursing	113846		118233	1318	122645	1574	119761	6764
C.U. SHAH PHYSIOTHERAPY COLLEGE, SURENDRANAGAR.	B.Physiotherapy	129210							
C.U.SHAH COLLEGE OF AUDIOLOGY AND SPEECH THERAPY, SURENDRANAGAR	AUDIOLOGY AND SPEECH	114914		120612	1567	126654	2477	118584	6308
C.U.Shah Institute Of Nursing , Surendranagar	B.Sc. Nursing	129641						110918	3472
Chanakya College Of Physiotherapy, BHUJ	B.Physiotherapy	124122							
CHAROTAR INSTITUTE OF PARAMEDICAL SCIENCE,(B.OPTOMETRY),CHARUSAT CAMPUS,CHANGA,ANAN	Optometry	118552		121332	1648	126954	2550	121552.5	7411.5
Chaudhari Institute of Nursing , SECTOR 7 , GANDHINAGAR	B.Sc. Nursing	115599		116248	1112	121662	1391	120462	7010
CHITRINI NURSING COLLEGE FOR WOMEN, PRANTIJ, TA: SABARKANTHA	B.Sc. Nursing	129588				121193	1319	116169	5421
COLLEGE OF NURSING , CIVIL HOSPITAL CAMPUS , AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	103591	128825	106339.7	288.7	113007	444	105533	1553
COLLEGE OF NURSING , SURAT	B.Sc. Nursing	107930		111727.5	664.5	113574	484	109668	3014
COLLEGE OF NURSING SR.T. GENERAL HOSPITAL CAMPUS,BHAVNAGAR	B.Sc. Nursing	108147		111958	687	114297	527	109672	3017
College of Nursing, Ahmedabad Institute of Nursing Science, Lapkaman, Ahmedabad.D	B.Sc. Nursing	421476.5		117936	1288	123775	1798	124405	8383
COLLEGE OF NURSING,JAMNAGAR	B.Sc. Nursing	107370	121723	112048.5	696.5	115806	648	109338	2890
COLLEGE OF NURSING,VADODARA	B.Sc. Nursing	106411		108381	437	112961	441	108612	2622
D L Patel BSc Nursing College, Himmatnagar	B.Sc. Nursing	128721		115778.5	1064.5				
D M PATEL, PHYSIOTHERAPY COLLEGE, STATION RD, AMRELI.	B.Physiotherapy	128735							
DALJA PHYSIOTHERAPY COLLEGE, AT & PO KANERA,N.H.NO.8,NR. BAREJA, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	125779							
Dayaman Institute Of Physiotherapy, JAMNAGAR	B.Physiotherapy	128782							
DINSHA PATEL COLLEGE OF NURSING, NADIAD	B.Sc. Nursing	117863		122440	1778	122437	1528	129377	9865
DIWALIBA OPTOMETRY COLLEGE, BARDOLI, SURAT	Optometry	128910							
DR.AMBEDKAR COLLEGE OF NURSING,DAHEGAM	B.Sc. Nursing	126265		128909	2688	129598	3371	129408	9874
EKTA NURSING COLLEGE, NAVIMATRAL , KHEDBHRAMA	B.Sc. Nursing	129322						116351	5499
GCS COLLEGE OF NURSING,NR CHAMUNDA BRIDGE,AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	112060		115641	1053	124687	1975	117890	6043
Gokul Nursing College , Siddhpur	B.Sc. Nursing	121452		124150	1997	127386	2677	124601	8449
Gokul Physiotherapy college, Patan	B.Physiotherapy	127248							
GOVERNMENT. COLLEGE OF NURSING , DHARPUR, PATAN	B.Sc. Nursing	106951		108494	443	114529	538	108779	2682
GOVT. COLLEGE OF NURSING, RAJKOT.	B.Sc. Nursing	107711		112301	722	113277	461	109842	3079
GOVT. ORTHOTICS AND PROSTHETICS COLLEGE, AHMEDABAD	Orthotics	107044		111180	617	117081	771	107367	2173
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE , DAHOD	B.Physiotherapy	108576		114145	905	121048	1297	110449	3307
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE , JAMNAGAR	B.Physiotherapy	106714		116929	1178	123045	1643	110258	3224
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	103935		110248	560	121557	1377	107969	2381
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE, SURAT	B.Physiotherapy	103488	115092	114017	891	120623	1229	107627	2263
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE, VADODARA	B.Physiotherapy	105352	126504	113996	889	125552	1551	109522	2960
Grow More Institute Of B.Sc. Nursing, Himmatnagar.	B.Sc. Nursing	121059		115150	1003	125558	2184	125206	8628
GVM NURSING COLLEGE AT: ANIYAD TA : SAHERA, DIST : PANCHMAHAL	B.Sc. Nursing	126126		117249	1212	128048	2860	128199	9532
GVT. COLLEGE OF NURSING, GENERAL HOSPITAL AT: SIDDHPUR	B.Sc. Nursing	107573		109241	495	115011	584	108945	2750
H.V. Desai & S.D. Desai School of Optometry, Drashti Netralaya, Chakalia road, Dahod	Optometry	122820		122882	1836	123525.5	1745.5	125225	8635
HARI JYOT OPTOMETRY COLLEGE, NAVSARI	Optometry	120882		124605	2066	126181	2334	126489	9019
HARIVANDANA PHYSIOTHERAPY COLLEGE, RAJKOT	B.Physiotherapy	129424							
J.G.COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	114139		127814	2538	125854	2249	128565	9625
J.K. COLLEGE OF NURSING, Padra, Vadodara	B.Sc. Nursing	422770.5				129473	3327	114344	4764
JG COLLEGE OF NURSING , AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	113137		117822	1269	123752	1793	118973	6463
JOITIBA COLLEGE OF NURSING,BHANDU	B.Sc. Nursing	115378.5		117638	1255	122616	1565	121168	7259
K J Institute Of Nursing , VADASMA	B.Sc. Nursing	129427						117424	5873

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

K.D. BARAD PHYSIOTHERAPY COLLEGE, GIR-SOMNATH	B.Physiotherapy	128901							
K.J. INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY, PADRA, VADODARA	B.Physiotherapy	128946							
K.M. PATEL INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY COLLEGE, KARASAD	B.Physiotherapy	121292	127895.5	2547.5	126224	2349	129039	9767	
KAMDAR COLLEGE OF NURSING, RAJKOT	B.Sc. Nursing	129457	115515	1039			111855	3820	
KAMDAR INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,KALAVAD ROAD,RAJKOT	B.Physiotherapy	128172							
KAMLA AMRUT PHYSIOTHERAPY COLLEGE, GANDHINAGAR	B.Physiotherapy	129486.5							
Khyati college of nursing, Ahmedabad	B.Sc. Nursing	115200	118317	1325	125285	2117	116748	5641	
KHYATI COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY,THALTEJ-SILAJI ROAD PALODIYA,AHMEDABAD	B.Physiotherapy	129532							
Khyati Institute of Physiotherapy, Shahibaug Ahmedabad.	B.Physiotherapy	129263							
Knowledge Institute Of Nursing , BAKROL	B.Sc. Nursing	121013	127035	2427	128269	2926	126784	9116	
Knowledge Institute Of Physiotherapy, Bakrol, Anand	B.Physiotherapy	127716							
Krishnaben Mukeshbhai Jani College of Nursing	B.Sc. Nursing	128953			128872	3112	117664	5966	
L. J. INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY, SARKHEJ-SANAND CIRCLE, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	117156	124303	2017			129120	9804	
Late RATIBHAI PRABHUDAS PATEL NURSING COLLEGE, ANAND	B.Sc. Nursing	123487	128393	2622	128687	3051	128854	9717	
M.B. GOHIL PHYSIOTHERAPY COLLEGE, NAVSARI	B.Physiotherapy	129045							
M.M. SHAH PHYSIOTHERAPY COLLEGE, MEHMDAVAD, KHEDA	B.Physiotherapy	129458							
Mahatma Gandhi Physiotherapy College, KRISHNAGAR, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	128472							
Mahaveer College of Nursing, Aravali.	B.Sc. Nursing	122021.5	126282	2326	129563	3360	126817	9125	
MANIBA - BHULA NURSING COLLEGE,BARDOLI	B.Sc. Nursing	120278	124839	2106	124822	2006	128059	9486	
MANIKAKA TOPAWALA INSTITUTE OF NURSING, CHANGA (CHAROTAR INSTI OF NURSING)	B.Sc. Nursing	119613	127807	2537	125393	2142	129182	9824	
Manjushree Institute Of Nursing Science , Pethapur-Mahudi Road, Dist- Gandhinagar	B.Sc. Nursing	128639			122112	1468	117182	5802	
MERCHANT PHYSIOTHERAPY COLLEGE,BASNA, MEHSANA	B.Physiotherapy	124941							
MOTHER TERESA COLLEGE OF NURSING, GOTHAVA, VISNAGAR	B.Sc. Nursing	122006	123764	1939	126651	2476	126603	9056	
Muni Seva Ashram College Of Nursing , WAGHODIA	B.Sc. Nursing	121389	122548	1795	125398	2144	125964	8873	
MURLIDHAR COLLEGE OF NURSING, BHAVNAGAR ROAD, RAJKOT	B.Sc. Nursing	127918			121311.5	1347.5	113114	4302	
N.R. INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,CHAMUNDA BRIDGE,AHMEDABAD	B.Physiotherapy	124145							
NAGAR SCHOOL OF OPTOMETRY, AHMEDABAD	Optometry	113395	115496	1037	114628	545	122514	7760	
NarNarayan Shastri Institute of nursing , DASKROI	B.Sc. Nursing	122912	124065	1980	127492	2698	129107.5	9796.5	
Neotech Institute Of Physiotherapy, Godhra	B.Physiotherapy	128769							
NOOTAN COLLEGE OF NURSING, VISNAGAR, MAHESANA	B.Sc. Nursing	117483	122879	1835	124135	1863	122973	7915	
NOOTAN COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, VISNAGAR	B.Physiotherapy	129530							
P P SAVANI School of Nursing , MANGROL	B.Sc. Nursing	125261	128536	2641	126466	2419	114950	4981	
P.P.Savani School Of Physiotherapy, Surat	B.Physiotherapy	129717							
PARUL INST. OF PHYSIOTHERAPY,VAGHODIYA	B.Physiotherapy	129619							
PARUL INSTITUTE OF NURSING, VAGHODIYA	B.Sc. Nursing	124737	125103	2147	126872	2529	129007	9755	
PIONEER COLLEGE OF NURSING, VADODARA	B.Sc. Nursing	117265	122279	1759	119571	1070	128023	9477	
PIONEER PHYSIOTHERAPY COLLEGE, VADODARA	B.Physiotherapy	129401							
R.K.UNIVERSITY SCHOOL OF PHYSIOTHERAPY, RAJKOT	B.Physiotherapy	129325.7							
Ratnaprabha Nursing School , VADNAGAR	B.Sc. Nursing	129455			122123	1472	110871	3449	
S S AGRAWAL COLLEGE OF NURSING, GANDEVI ROAD, NAVSARI	B.Sc. Nursing	117351	124994	2130	122811	1610	129543	9909	
S.BRAHMAKUMAR BHATT (SBB) PHYSIOTHERAPY COLLEGE, Elisbridge, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	112203	119179	1414			123187	7991	
S.G.PATEL INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,PETLAD,DHARMAJ	B.Physiotherapy	126180							
S.S.AGRAVAL INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY, NAVSARI	B.Physiotherapy	129065							
Sadbhav INSTITUTE Of Nursing , RUPAL , SABARKANTHA	B.Sc. Nursing	128898.5	113883	872					
SAHJANAND COLLEGE OF NURSING,ZUNDAL	B.Sc. Nursing	117613	122481	1785	125565	2188	127280	9259	
SAHRDA COLLEGE OF NURSING, PANSAR, TAL : KALOL	B.Sc. Nursing	129529					116983	5736	
SANDRA SHROFF ROFEL COLLEGE OF NURSING , VAPI	B.Sc. Nursing	124308	127767	2534	125497	2168	128129	9507	
SARVAJANIK PHYSIOTHERAPY COLLEGE, SURAT	B.Physiotherapy	108955	115537	1043	126113	2318	114493	4810	
Sarvoday College of Physiotherapy, Kalol, Gandhinagar.	B.Physiotherapy	127745							
SATISH GOSWAMI COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, VEHLAL, DASKROI, AHMEDABAD.	B.Physiotherapy	126476							
SCHOOL OF NURSING ZYDUS HOSPITAL AND HEALTHCARE PVT. LTD.	B.Sc. Nursing	124911	127142	2442	129319	3273	116090	5393	
Shama College Of Nursing , DANILIMDA	B.Sc. Nursing	126859	127184	2449	128544	3017	129558	9914	
SHAMA INTITUTE OF MEDICAL SCIENCE, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	127459							
Shantam College Of Nursing , NARODA	B.Sc. Nursing	122758.5	125345	2181	126308.5	2374.5	128677	9660	
SHANTNIKETAN EDUCATION CAMPUS, PADASMA GOZARIA, TAL :MANSI, DIST:GANDHINAGAR	B.Sc. Nursing	122182	113418	825	126870	2528	126916	9155	
SHARDABEN EDUCATION TRUST,PETHAPUR,GANDHINAGAR	B.Physiotherapy	129139							
Shashikala & Dhansukhlal Dadarwala College of Nursing, Dahod	B.Sc. Nursing	129299			128178	2893	118023	6092	
SHREE ANAND COLLEGE OF NURSING,RAJKOT	B.Sc. Nursing	128312			119901	1121	113861	4576	
Shree Babubhai Girdharlal Patel Physiotherapy College,Opp.General Post Office,J.P.Road,Anand-388001	B.Physiotherapy	129428							
Shree Bhatimaiya College of Optometry, Vesu Road, Surat	Optometry	119374	126440	2349	127630	2737	124735	8494	
Shree Hansarajbhai Savajibhai Radadiya Nursing College, At. Kalavad Road , Ta. Jamkandorana , Dist. Rajkot	B.Sc. Nursing	128927.5			122782	1605	118046	6103	
SHREE K.K. SHETH PHYSIOTHERAPY COLLEGE, RAJKOT	B.Physiotherapy	112211.5	118997	1393	123112	1661	128654	9651	
Shree Krishna Institute Of Nursing , BHABHAR	B.Sc. Nursing	129271			122702.5	1592.5	116301	5476	
SHREE SAHAJANAND INST.OF NURSING,BHAVNAGAR	B.Sc. Nursing	125104			129380	3293	125696	8787	
Shree Sahajanand Institute of Physiotherapy, Ghogha Road, Bhavnagar	B.Physiotherapy	129413.5							
Shree Saraswati Kanya Kelavani Mandal Sanchalit College of Nursing , KADI	B.Sc. Nursing	123334	123945	1962	125930	2272	127054	9191	
SHREE SULESHWARI COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY,BHANDU,VISNAGAR	B.Physiotherapy	123287.5							
Shree Swaminarayan College Of Nursing, A/P: Saij, Kalol	B.Sc. Nursing	129078			128339	2960	114415	4786	

Shree Swaminarayan Nursing College, Kevadia Colony, Dist: Namada	B.Sc. Nursing	129501				121622	1385	118396	6233
SHREE SWAMINARAYAN PHYSIOTHERAPY COLLEGE,RANIP,AHMEDABAD	B.Physiotherapy	121203	126952	2415	128938	3136	129599	9925	
Shree Swaminarayan R.P. Badiyani and S.R. Badiyani Institute of Nursing , chhaya , porabandar	B.Sc. Nursing	129208	117444	1239					
SHREY INSTITUTE OF NURSING, NARANPURA, AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	120264	120812	1590	124861	2018	126887	9144	
Shri G.H. Patel College of Nursing, Karamsad	B.Sc. Nursing	421659	118416	1338	122013	1448	118640	6339	
Shri Ghantakarna PHYSIOTHERAPY COLLEGE , GODHARA	B.Physiotherapy	127788							
Shri H N SHukla Nursing Institute, Amargadh, Rajkot	B.Sc. Nursing	127974					110499	3326	
Shri Jivanbhai Jorabhai Desai Physiotherapy College, Mehsana	B.Physiotherapy	120168							
SHRI ODHAVRAM PHYSIOTHERAPY COLLEGE, SURAT	B.Physiotherapy	127024.5							
SHRI PANDIT NATHULALAJI PHYSIOTHERAPY COLLEGE, SURENDRANAGAR	B.Physiotherapy	128134							
SHRI SARASWATI B.SC . NURSING COLLEGE , DHORAJI	B.Sc. Nursing	129556					114608	4855	
SHUBHAM INSTITUTE OF NURSING SCIENCE AND RESEARCH CENTER, AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	122002	124039	1975	128758	3083	128005	9472	
SIGMA PHYSIOTHERAPY COLLEGE, VADODARA.	B.Physiotherapy	124830							
Smt Mital Y.Patel Mahila Nursing College , JASDAN , RAJKOT	B.Sc. Nursing	129014			121975	1440	117338.5	5848.5	
Smt. Shantagauri Rasiklal Shah (Rangwala) Physiotherapy College, Kadi, Mehsana	B.Physiotherapy	129262							
Soham College of Nursing, Ahmedabad	B.Sc. Nursing	120404	122087	1740	124462	1934	129183	9825	
SPB PHYSIOTHERAPY COLLEGE, UGAT-BHESTAN ROAD, SURAT	B.Physiotherapy	110119	120501	1551	128523	3013	118750	6380	
SRIMAD RAJCHANDRA COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, BARDOLI	B.Physiotherapy	128776							
STRI KELAVANI UTTEJAK MANDAL COLLEGE OF NURSING, AHMEDABAD.	B.Sc. Nursing	120302	124741	2093	128993	3156	128787	9692	
SWAMINARAYAN PHYSIOTHERAPY COLLEGE , JAMNAGAR.	B.Physiotherapy	117288.5	129028	2703			122278	7681	
T & TV SCHOOL OF NURSING, SURAT.	B.Sc. Nursing	115575	124139	1995	120388	1195	122958	7909	
VENUS INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,ADALAJ KALOL HIGHWAY,GANDHINAGAR	B.Physiotherapy	128788							
Vibrant Nursing College, Surat	B.Sc. Nursing	126155			127011	2566	127883	9434	
Victoria Jubilee College of Nursing, Ahmedabad.	B.Sc. Nursing	119629	123546	1913	128061	2863	125856	8849	
Victoria Jubilee College Of Physiotherapy, Ahmedabad	B.Physiotherapy	129622							
VIDHYADEEP INSTITUTE OF NURSING,Vidhyadeep Campus, AT:Anita(Kim),Dis: Surat	B.Sc. Nursing	128802			129538	3350	118996	6473	
VIDHYADEEP INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY, Surat	B.Physiotherapy	129451							
Vina Singhi College of Nursing, Ahmedabad	B.Sc. Nursing	118364	125796.5	2253.7	128511	3008	127566	9336	
VINAYAK INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,ANAND	B.Physiotherapy	127269							
Vinayaka College of Nursing, Nadiyad	B.Sc. Nursing	129378			120923	1273	116269	5466	
Vinayaka College Of Physiotherapy, Nadiyad	B.Physiotherapy	128812							
Vinayaka Institute of Nursing, Anand.	B.Sc. Nursing	128945			129634	3386	114686	4878	

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

Pera Medical Course : CBSE

Inst Name	Course	OP Gen.Merit	SC		ST		SE	
			Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit
AAKAR COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, OGNAG, GOTA-VADARSAR RD., AHMEDABAD.	B.Physiotherapy	201567						
AHMEDABAD INST.OF MEDICAL SCIENCES. COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, LAPKAMAN-AHMEDABAD	B.Physiotherapy	201712						
AHMEDABAD PHYSIOTHERAPY COLLEGE,BOPAL	B.Physiotherapy	201478						
AMC Met Nursing College,VS general Hospital Campus,Ahmedabad	B.Sc. Nursing	201226					201696	252
APPOLO INSTITUTE OF NURSING , GANDHINAGAR	B.Sc. Nursing	201715						
Ashok & Rita Patel INST.OF PHYSIOTHERAPY,CHANGA	B.Physiotherapy	201455						
Bharatimaya College of Physiotherapy, Surat	B.Physiotherapy	201452						
BITS Institute of Physiotherapy, Varnama, Vadodara	B.Physiotherapy	201023						
C M Patel Physiotherapy college,Gandhinagar	B.Physiotherapy	201530						
C.M.PATEL COLLEGE OF NURSING,GANDHINAGAR	B.Sc. Nursing	201492						
Chanakya College Of Physiotherapy, BHUJ	B.Physiotherapy	201404						
Chaudhari Institute of Nursing , SECTOR 7 , GANDHINAGAR	B.Sc. Nursing	201675						
COLLEGE OF NURSING , CIVIL HOSPITAL CAMPUS , AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	200888					200815	107
COLLEGE OF NURSING , SURAT	B.Sc. Nursing	200652	201617	134			201268.5	176.5
COLLEGE OF NURSING SR.T. GENERAL HOSPITAL CAMPUS,BHAVNAGAR	B.Sc. Nursing	200922			201448	67		
COLLEGE OF NURSING, LAPKAMAN-AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	201572						
COLLEGE OF NURSING,JAMNAGAR	B.Sc. Nursing	201031						
COLLEGE OF NURSING,VADODARA	B.Sc. Nursing	200628			201592	86	201175	161
D L Patel BSc Nursing College, Himmatnagar	B.Sc. Nursing	201533.5						
Dayaman Institute Of Physiotherapy, JAMNAGAR	B.Physiotherapy	201461						
GCS COLLEGE OF NURSING,NR CHAMUNDA BRIDGE,AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	201515			201716	100		
GOVERNMENT. COLLEGE OF NURSING , DHARPUR, PATAN	B.Sc. Nursing	201040						
GOVT. COLLEGE OF NURSING, RAJKOT.	B.Sc. Nursing	201235.5			201624	91		
GOVT. ORTHOTICS AND PROSTHETICS COLLEGE, AHMEDABAD	Orthotics	201400						
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE , DAHOD	B.Physiotherapy	200657						
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE , JAMNAGAR	B.Physiotherapy	200873					201421	207
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	200415			201722	101	200704	91
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE, SURAT	B.Physiotherapy	200257			201563	81		
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE, VADODARA	B.Physiotherapy	200351			201544	78	201468	214
Grow More Institute Of B.Sc. Nursing, Himmatnagar.	B.Sc. Nursing	201622						
GVT. COLLEGE OF NURSING, GENERAL HOSPITAL AT: SIDHPUR	B.Sc. Nursing	201009			201689	97		
HARI JYOT OPTOMETRY COLLEGE, NAVSARI	Optometry	201721						
HARIVANDANA PHYSIOTHERAPY COLLEGE, RAJKOT	B.Physiotherapy	201704						
J.G.COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	200880					201186	163
JG COLLEGE OF NURSING , AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	201686						
K.M. PATEL INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY COLLEGE, KARAMSAD	B.Physiotherapy	200507						
KAMDAR INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,KALAVAD ROAD,RAJKOT	B.Physiotherapy	201562						
KHYATI COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY,THALTEJ-SILAJ ROAD PALODIYA,AHMEDABAD	B.Physiotherapy	201604						
Khyati Institute of Physiotherapy, Shahibaug Ahmedabad.	B.Physiotherapy	201291						
Knowledge Institute Of Physiotherapy, Bakrol, Anand	B.Physiotherapy	201225						
L. J. INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY, SARKHEJ-SANAND CIRCLE, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	201477						
MERCHANT PHYSIOTHERAPY COLLEGE,BASNA, MEHSANA	B.Physiotherapy	201680						
NAGAR SCHOOL OF OPTOMETRY, AHMEDABAD	Optometry	201335						
Neotech Institute Of Physiotherapy, Godhra	B.Physiotherapy	201457						
PARUL INST. OF PHYSIOTHERAPY,VAGHODIYA	B.Physiotherapy	201283	201694	146				
PARUL INSTITUTE OF NURSING, VAGHODIYA	B.Sc. Nursing	201602						
PIONEER COLLEGE OF NURSING, VADODARA	B.Sc. Nursing	201541						
PIONEER PHYSIOTHERAPY COLLEGE, VADODARA	B.Physiotherapy	201534						
S S AGRAWAL COLLEGE OF NURSING, GANDEVI ROAD, NAVSARI	B.Sc. Nursing	201519						
S.BRAHMAKUMAR BHATT (SBB) PHYSIOTHERAPY COLLEGE, Elisbridge, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	200417						
S.G.PATEL INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,PETLAD,DHARMAJ	B.Physiotherapy	201583						
SANDRA SHROFF ROFEL COLLEGE OF NURSING , VAPI	B.Sc. Nursing	201587						
SARVAJANIK PHYSIOTHERAPY COLLEGE, SURAT	B.Physiotherapy	200608						
SCHOOL OF NURSING ZYDUS HOSPITAL AND HEALTHCARE PVT. LTD.	B.Sc. Nursing	201407						
Shantam College Of Nursing , NARODA	B.Sc. Nursing	201547						
SHARDABEN EDUCATION TRUST,PETHAPUR,GANDHINAGAR	B.Physiotherapy	201102						
Shree Babubhai Girdharlal Patel Physiotherapy College,Opp.General Post Office,J.P.Road,Anand-388001	B.Physiotherapy	201638						
Shree Bharatimaya College of Optometry, Vesu Road, Surat	Optometry	200902						
Shree Hansarajbhai Savajibhai Radadiya Nursing College, At. Kalavad Road , Ta. Jamkandorana , Dist. Rajkot	B.Sc. Nursing	201310						
SHREE K.K. SHETH PHYSIOTHERAPY COLLEGE, RAJKOT	B.Physiotherapy	201576						
SHREE SAHAJANAND INST.OF NURSING,BHAVNAGAR	B.Sc. Nursing	201316						
Shree Sahajanand Institute of Physiotherapy, Ghogha Road, Bhavnagar	B.Physiotherapy	201091						
SHREE SWAMINARAYAN PHYSIOTHERAPY COLLEGE,RANIP,AHMEDABAD	B.Physiotherapy	201289					201695	251
Shree Swaminarayan R.P. Badiyani and S.R. Badiyani Institute of Nursing , chhaya , porabandar	B.Sc. Nursing	201190						
Shri G.H. Patel College of Nursing , Karamsad	B.Sc. Nursing	201677						
Shri H N Shukla Nursing Institute, Amargadh, Rajkot	B.Sc. Nursing	201476						
SIGMA PHYSIOTHERAPY COLLEGE, VADODARA.	B.Physiotherapy	200818						
SPB PHYSIOTHERAPY COLLEGE, UGAT-BHESTAN ROAD, SURAT	B.Physiotherapy	201473					201668	244
SRIMAD RAJCHANDRA COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, BARDOLI	B.Physiotherapy	201096					201666	243
STRI KELAVANI UTTEJAK MANDAL COLLEGE OF NURSING, AHMEDABAD.	B.Sc. Nursing	201591						
SWAMINARAYAN PHYSIOTHERAPY COLLEGE , JAMNAGAR.	B.Physiotherapy	201380						
VENUS INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY,ADALAJ KALDO HIGHWAY,GANDHINAGAR	B.Physiotherapy	201489						
Vinayaka Institute of Nursing, Anand.	B.Sc. Nursing	201436						

Pera Medical Course : ISCE

		OP						
Inst Name		Gen.Merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit
BITS Institute of Physiotherapy, Varnama, Vadodara	B.Physiotherapy	300073						
COLLEGE OF NURSING , CIVIL HOSPITAL CAMPUS , AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	300050						
COLLEGE OF NURSING,JAMNAGAR	B.Sc. Nursing	300120						
GOVERNMENT. COLLEGE OF NURSING , DHARPUR, PATAN	B.Sc. Nursing	300103						
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE , JAMNAGAR	B.Physiotherapy	300119						
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	300078						
GOVT. PHYSIOTHERAPY COLLEGE, VADODARA	B.Physiotherapy	300060						
L. J. INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY, SARKHEJ-SANAND CIRCLE, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	300128						
S S AGRAWAL COLLEGE OF NURSING, GANDEVI ROAD, NAVSARI	B.Sc. Nursing	300117						
S.BRAHMAKUMAR BHATT (SBB) PHYSIOTHERAPY COLLEGE, Elisbridge, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	300070						
SHUBHAM INSTITUTE OF NURSING SCIENCE AND RESEARCH CENTER, AHMEDABAD	B.Sc. Nursing	300122						
T & TV SCHOOL OF NURSING, SURAT.	B.Sc. Nursing	300115						
VIDHYADEEP INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY, Surat	B.Physiotherapy	300096						

Pera Medical Course : Medical Quota

		OP						
Inst Name	Course	Gen.Merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit	Gen.Merit	Cat.merit
AHMEDABAD INST.OF MEDICAL SCIENCES, COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, LAPKAMAN-AHMEDABAD	B.Physiotherapy	427140						
HARI JYOT OPTOMETRY COLLEGE, NAVSARI	Optometry	427082						
K.M. PATEL INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY COLLEGE, KARASAD	B.Physiotherapy	431337						
P.P.Savani School Of Physiotherapy, Surat	B.Physiotherapy	430277.9						
S.BRAHMAKUMAR BHATT (SBB) PHYSIOTHERAPY COLLEGE, Elisbridge, AHMEDABAD	B.Physiotherapy	422868						
Sarvoday College of Physiotherapy, Kalol, Gandhinagar.	B.Physiotherapy	430466						
Shree Bhartimaiya College of Optometry, Vesu Road, Surat	Optometry	428313						
SHRI ODHAVRAM PHYSIOTHERAPY COLLEGE, SURAT	B.Physiotherapy	426194						
SRIMAD RAJCHANDRA COLLEGE OF PHYSIOTHERAPY, BARDOLI	B.Physiotherapy	431477						

ઘોરણ ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) બાદ કારકિર્દીની તકો

- રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય

ઘોરણ - ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) ને મુખ્યત્વે બે વિભાગમાં વહેંચી શકાય. ૧) વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ સ્ટ્રીમ) અને ૨) વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ સ્ટ્રીમ).

ઘોરણ - ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) પાસ કર્યા બાદ, વિદ્યાર્થી મિત્રોને વિજ્ઞાન પ્રવાહની જેમ કારકિર્દી અંગેના અનેક વિકલ્પો મળી રહે છે. જેમાંના કેટલાંક વિકલ્પોની ચર્ચા અત્રે પ્રસ્તુત છે.

ઘોરણ : ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) બાદની કારકિર્દીની તકો

I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ) બાદ

- A. સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો :
[B.com, B.B.A., B.C.A., B.Sc.(IT),
B.Sc. (યોગા), B.A. (જર્નાલિઝમ)
B.S.W., B.B.A. (હોટલ મેનેજમેન્ટ) B.P.A.
B.Voc., B.B.A. (Hons. - IT મેનેજમેન્ટ),
B.Com. (ઓનર્સ)/B.B.A. (લિબરલ સ્ટડીઝ),
B.P.E.S., IGNOU, BAOUના અભ્યાસક્રમો
- B. પ્રોફેશનલ / વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમો :
[C.A., C.S., C.M.A., D.S.E.]
- C. ૫ વર્ષીય ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો :
[M.B.A., M.Sc (IT),
B.Com. + LL.B., M.Com, M.A.M.]
- D. સર્ટિફાઈડ અભ્યાસક્રમો

I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ) બાદની કારકિર્દીની તકો:

- A. સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો :
૧. B.Com.(બેચલર ઓફ કોમર્સ) :
અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ
અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : બેંક,
વીમા કંપની, ઔદ્યોગિક ગૃહોમાં એકાઉન્ટન્ટ
તરીકેની કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો, ઓફિસમાં
ક્લેરીકલ કાર્ય કરવા ઇચ્છુકો, ભવિષ્યમાં
કે ગ્રેજ્યુએશનની સાથોસાથ C.A., C.S.,

C.M.A. તરીકેની કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો,
ભવિષ્યમાં સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા આપીને કારકિર્દી
બનાવવા ઇચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ભવિષ્યની કારકિર્દીનું
ક્ષેત્ર નક્કી ન કર્યું હોય, તેવા કોમર્સ પ્રવાહના
વિદ્યાર્થીઓ આ અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ પણ
પોતાના તમામ વિકલ્પો ખુલ્લા રાખી શકે છે.
કોમર્સ વિદ્યાશાખામાં સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવતો
લોકપ્રિય અભ્યાસક્રમ છે.

સંપર્ક : આ અભ્યાસક્રમ રાજ્યની પ્રણાલિકાગત
અભ્યાસક્રમો ચલાવતી તમામ મોટી
યુનિવર્સિટીઓમાં ચાલે છે. જેમાં અનેક ગ્રાન્ટેડ
તેમજ સેલ્ફ ફાઈનાન્સ કોલેજો જોવા મળે છે.
મેરિટ પદ્ધતિથી તેમાં પ્રવેશ મળે છે.

૨. B.B.A. (બેચલર ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ) :
અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ
અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં
M.B.A. તરીકેની કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો,
મોટા કોર્પોરેટ હાઉસમાં જોબ મેળવવા
ઇચ્છનારાઓ.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : M.B.A. માટેની
પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરવામાં સરળતા, B.B.A.
કરનાર વિદ્યાર્થીનો M.B.A. ના કોર્સના પ્રથમ
વર્ષનો અભ્યાસક્રમ આપોઆપ તૈયાર થઈ જાય.
સંપર્ક : રાજ્યની ઘણી યુનિવર્સિટીઓમાં આ
અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. મેરિટને આધારે તેમાં
પ્રવેશ મળી શકે છે.

નોંધ : પ્રિમિયર યુનિવર્સિટીમાંથી ભવિષ્યમાં
M.B.A. કરવા ઇચ્છુકોએ આ અભ્યાસક્રમના
બીજા વર્ષથી જ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની તૈયારી શરૂ
કરી દેવી હિતાવહ છે.

૩. B.C.A. (બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) :
અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : કમ્પ્યુટરમાં રસ ધરાવતા તેમજ કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : આ અભ્યાસક્રમ રોજગારલક્ષી છે.

સંપર્ક : રાજ્યની ઘણી ખરી મોટી અને જાણીતી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

નોંધ : B.C.A. કર્યા બાદ, વિદ્યાર્થીઓએ આગળ અભ્યાસ છોડી દેવાને બદલે M.C.A. કરવું જોઈએ કે જેથી રોજગારીની વધુ સારી તકો મળી શકે.

૪. B.Sc. (I.T.) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ડિજિટલ ઈન્ડિયા તેમજ સ્ટાર્ટ અપ ઈન્ડિયાના આ યુગમાં રોજગારીની વિશાળ તકો રહેલી છે.

સંપર્ક : સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીની રાજકોટ, જુનાગઢ, સુરેન્દ્રનગર ખાતે આવેલી કોલેજોમાં આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. ઉપરાંત ૫ વર્ષીય M.Sc.(IT) અભ્યાસક્રમ ચલાવતી રાજ્યની તમામ યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ થઈ જાય છે. ટૂંક સમયમાં બીજી કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ શરૂ કરે તેવી શક્યતાઓ છે.

૫. B.Sc. (યોગા) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - યોગા) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : યોગ શિક્ષક / અધ્યાપક / કો-ઓર્ડિનેટર, યોગ ઈન્સ્ટ્રક્ટર કે યોગ થેરાપિસ્ટ તરીકેની કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : શાળા / કોલેજ / ઈન્સ્ટિટ્યૂટ / જિમ્નેશિયમ / હોટલ - રિસોર્ટમાં કામ મળવા ઉપરાંત વિદેશોમાં યોગ તજજ્ઞોની માંગ રહે છે.

સંપર્ક : લક્ષ્મીશ યોગ યુનિવર્સિટી, 'લોટસ વ્યૂ', નિરમા યુનિવર્સિટીની સામે, છારોડી, એસ.જી.હાઈવે, અમદાવાદ - ૩૮૨૪૮૧.

(www.lyu.ac.in) આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીમાં ૧ વર્ષનો તેમજ MPIYNER (મહર્ષિ પતંજલિ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ) અને ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી (જામનગર) ખાતે પણ ચાલે છે. ઉપરાંત અગામી વર્ષે ઘણી કોલેજો તેમજ યુનિવર્સિટી પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ ચલાવવાનું આયોજન કરી રહી છે.

૬. B.A. ઈન એડવાન્સ જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : પત્રકારત્વના કોઈપણ પ્રકારના માધ્યમ (રેડિયો, ટીવી, વર્તમાનપત્રો વગેરે)માં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : સામાન્ય રીતે ગ્રેજ્યુએશન બાદ થતો અભ્યાસક્રમ અહીં HSC બાદ ઉપલબ્ધ છે. ટેલીવિઝન મીડિયા, રેડિયો પ્રોડક્શન માટે સ્ટૂડિયોની વ્યવસ્થા છે.

સંપર્ક : ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લેંગ્વેજ સ્ટડીઝ એન્ડ એપ્લાઈડ સોશિયલ સાયન્સ (ઈલયાસ), સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિદ્યાનગર-૩૮૮૧૨૦. આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ એમ. એસ. યુનિવર્સિટી વડોદરા, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, મગદલ્લા રોડ સુરત તેમજ ખાનગી ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ પણ ચલાવે છે.

૭. B.S.W. (બેચલર ઓફ સોશિયલ વર્ક) અને BRS (બેચલર ઓફ રૂરલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : સમાજ સેવા તેમજ ગ્રામીણ જીવન પરના અભ્યાસ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : NGO ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવવા માટે પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ એક આદર્શ વિકલ્પ છે.

સંપર્ક : સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી (જુનાગઢ,

રાજકોટ), કચ્છ યુનિવર્સિટી (ભચાઉ), ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી (વિજયનગર), દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી (ભરૂચ), સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી (આણંદ), ગુજરાત યુનિવર્સિટી, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ (સાદરા તેમજ રાંધેજ) એમ ઘણા સ્થળોએ ઉપલબ્ધ છે. BRSનો અભ્યાસક્રમ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી (સૂરત) તેમજ ગ્રામ ભારતી વિદ્યાપીઠ, લોકભારતી તેમજ ખાનગી સંસ્થાઓમાં ચલાવવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત પણ કેટલીક સંસ્થાઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.

૮. B.B.A. ઈન હોટલ મેનેજમેન્ટ :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ
અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : હોટલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝના ક્ષેત્રમાં વિવિધ પ્રકારની રોજગારી દેશ તેમજ વિદેશમાં મેળવવા ઈચ્છુકો, સ્વતંત્ર રીતે હોટલનો વ્યવસાય કરવા ઈચ્છુકો.
સંપર્ક :- B.B.A. ઈન હોટલ મેનેજમેન્ટ અંગે લગભગ દરેક મોટા શહેરમાં યુનિવર્સિટી માન્ય ખાનગી કોલેજો આવેલી છે. જેમાં સરળતાથી પ્રવેશ મળી શકે છે. જ્યારે IHM માટે JEE, ધ તાજ ગ્રૂપની હોટેલ્સ માટે IHM-A, ઓબેરોય માટે STEP, સીમ્બાયોસીસ માટે SET-GEN, જેવી એન્ટ્રસ ટેસ્ટ પાસ કરવી જરૂરી છે.

૯. B.P.A. (બેચલર ઈન પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ / B.Music(બેચલર ઈન મ્યુઝીક) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ
અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : વિવિધ કલાઓ પાસ કરીને અભિનય, નૃત્ય, ગાયકી, સંગીત જેવા ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે
સંપર્ક : ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ GIET કેમ્પસ હેલ્મેટ ચાર રસ્તા પાસે અમદાવાદ (ગુજરાત યુનિવર્સિટી), જે.જી.કોલેજ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૫૪, ગુજરાત કોલેજ એલિસબ્રિજ અમદાવાદ, ફેકલ્ટી ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી વડોદરા, ધોળકિયા મ્યુઝિક કોલેજ, શિહોર (ભાવનગર યુનિવર્સિટી), સરદાર પટેલ

યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગર, અર્જુનલાલ હિરાણી કોલેજ, રાજકોટ (યાદી અપૂર્ણ છે.) (સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી).

નોંધ : ગુજરાત યુનિવર્સિટીના ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ દ્વારા ૫ વર્ષનો ઈન્ટિગ્રેટેડ MPA નો અભ્યાસક્રમ પણ ચાલે છે.

૧૦. B.Voc. (બેચલર ઓફ વોકેશનલ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ
અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : અભ્યાસ પૂર્ણ કરી ઝડપથી વ્યવસાયલક્ષી રોજગારી મેળવવા ઈચ્છુકો માટે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યા બાદ રોજગારી મળી રહે છે, ઉપરાંત વિદ્યાર્થી પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય પણ કરી શકે છે. અભ્યાસ દરમિયાન વિદ્યાર્થીને સ્કોલરશીપ પણ પ્રાપ્ત થાય છે.

આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ UGC માન્ય કમ્યુનિટી કોલેજોમાં ચલાવવામાં આવે છે. જેની વાર્ષિક મહત્તમ ફી રૂ. ૧૦,૦૦૦/- હોય છે. જેમાં સેમેસ્ટર દીઠ ૮૦% હાજરી ધરાવનાર વિદ્યાર્થીઓને માસિક રૂ. ૧,૦૦૦ સ્ટાઈપેન્ડ આપવામાં આવે છે. જ્યારે TISS (Tata Institute of Social Science)ના સ્કૂલ ઓફ વોકેશનલ એજ્યુકેશન દ્વારા વર્ક ઈન્ટિગ્રેટેડ B.Voc. ચાલવવામાં આવે છે. જેની વાર્ષિક ફી રૂ. ૨૮,૪૦૦/- છે. જેમાં ૩ માસ બાદ માસિક રૂ. ૫,૦૦૦/- થી રૂ. ૧૫,૦૦૦/- ના સ્ટાઈપેન્ડથી ઓન ધ જોબ ટ્રેનિંગ પૂરી પાડવામાં આવે છે.

સંપર્ક : સરકારશ્રીની યોજના મુજબ આ અભ્યાસક્રમ સરકારી ગ્રાન્ટ દ્વારા જુદી જુદી યુનિવર્સિટીઓની કોમ્યુનિટી કોલેજોમાં ચાલે છે. આ માટે UGCની વેબસાઈટ www.ugc.ac.in નો સંપર્ક કરવો. જ્યારે TISS દ્વારા ચલાવાતા અભ્યાસક્રમ માટે www.sve.tiss.edu નો સંપર્ક કરવો.

૧૧. B.B.A.(Hons.IT મેનેજમેન્ટ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ
અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ઈ-કોમર્સમાં

રસ ધરાવનારાઓ, IT ક્ષેત્રમાં સ્ટાર્ટઅપ કરવા ઇચ્છુકો માટે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : મેનેજમેન્ટ તેમજ IT એમ બંને વિષયોમાં સ્પેશિયલાઈઝેશન મળે છે.

સંપર્ક : SEMCOM, વલ્લભવિદ્યાનગર, - ૩૮૮૧૨૦, જિ.આણંદ

વેબસાઈટ : www.semcom.ac.in

૧૨. B.Com. (ઓનર્સ) / B.A. (ઓનર્સ) / B.B.A. (લિબરલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ક્રિએટીવ તેમજ મલ્ટીટેલેન્ટેડ વિદ્યાર્થીઓને ઓફ-બીટ તેમજ વૈશ્વિક કારકિર્દી બનાવવા માટે ઉપયોગી.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતાઓ : વિદેશોમાં રોજગારીની સારી તક અપાવતા પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમમાં ઘણા વિષયોનું જ્ઞાન આપીને વિદ્યાર્થીઓનો સર્વાંગી વિકાસ થાય તેના પર ભાર મૂકવામાં આવે છે.

સંપર્ક : પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU), રાયસણ, ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sls.pdpu.ac.in

૧૩. B.P.E.S. (બેચલર ઈન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : રમત - ગમત ક્ષેત્રમાં અથવા શારીરિક શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : રમત - ગમત ક્ષેત્રે શિક્ષક, કોચ, કોમેન્ટેટર, સંશોધક જેવી કારકિર્દીની તકો ઉપલબ્ધ છે.

સંપર્ક : સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, G-૪, સેક્ટર-૧૫, સરકારી કોમર્સ કોલેજ કેમ્પસ, મહાત્મા મંદિર પાસે, યુથ હોસ્ટેલની સામે, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૫ વેબસાઈટ :

www.sgsu.edu.in

૧૪. IGNOUના અભ્યાસક્રમો :

અભ્યાસક્રમો : B.B.A. (હોટલ એન્ડ ટૂરિઝમ, બેન્કિંગ, ઈન્સ્યોરન્સ જેવા ઘણા વિષયો), B.Sc. (હોસ્પિટલ મેનેજમેન્ટ), B.G.M.A. (ગ્રાફિક્સ, મીડિયા, એનિમેશન), B.C.A.,

B.Com., B.A., ફોરેન લેંગ્વેજસના કોર્સીસ વગેરે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ઓપન યુનિવર્સિટી હોવાથી વિદ્યાર્થી ઘેર બેઠાં અભ્યાસ કરી શકે છે.

સંપર્ક : ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી, છારોડી, એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ.

વેબસાઈટ : www.ignou.ac.in

૧૫. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો :

અભ્યાસક્રમો : B.Com., B.A., B.B.A. (હોટલ એન્ડ ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ), B.B.A. (ઈન્સ્યોરન્સ એન્ડ બેન્કિંગ), B.B.A. (એર ટ્રાવેલ મેનેજમેન્ટ), B.C.A. (મલ્ટી મીડિયા), BMGA (બેચલર ઈન મીડિયા ગ્રાફિક્સ એન્ડ એનિમેશન), DBA (ડિપ્લોમા ઈન બિઝનેસ એડમીનીસ્ટ્રેશન), DCA (ડિપ્લોમા ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન્સ), અંગ્રેજી અને ફ્રેંચ ભાષાના સર્ટિફિકેટ કોર્સીસ વગેરે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ઓપન યુનિવર્સિટી હોવાથી વિદ્યાર્થી ઘેર બેઠાં અભ્યાસ કરી શકે છે.

સંપર્ક : ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, જ્યોર્તિમય પરિસર, બાલાજી મંદિર સામે, એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦.

વેબસાઈટ : www.baou.edu.in

B. પ્રોફેશનલ / વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમો :

૧. અભ્યાસક્રમનું નામ : C.A. (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા ૧. C.A. Foundation, 2. CA Inte, 3. C.A. ફાઈનલ છે. દરેક તબક્કોની પરીક્ષા ક્રમશઃ અઘરી બનતી જાય છે. H.S.C. પાસ થયા બાદ કરાતા આ અભ્યાસક્રમનું રજિસ્ટ્રેશન S.S.C. બાદ પણ થઈ શકે છે. તાજેતરમાં આ અભ્યાસક્રમ અંગે ઘણા ફેરફારો થઈ ચૂક્યા છે, અને આગામી દિવસોમાં હજુ ઘણા સુધારા - વધારા થવાની શક્યતા હોઈ વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICAI 'અન્વેક્ષક' ૨૭, કફ પરેડ, મુંબઈ - ૪૦૦૦૦૫ અથવા ICAI, ૧૨૩, સરદાર પટેલ કોલોની, સરદાર

પટેલ સ્ટેડિયમ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૪,
વેબસાઈટ : www.icai.org

૨. **અભ્યાસક્રમનું નામ : C.S. (કંપની સેક્રેટરી)**
અભ્યાસક્રમની વિગતો : આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા ૧) C.S. ફાઉન્ડેશન ૨) ઈન્ટર અથવા એકિઝક્યુટિવ અને ૩) ફાઈનલ અથવા પ્રોફેશનલ છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICSI હાઉસ, ૨૨, ઈન્સ્ટિટ્યૂશનલ એરિયા, લોદી રોડ, નવી દિલ્હી-૧૧૦૦૦૩, વેબસાઈટ : www.icsi.org
૩. **અભ્યાસક્રમનું નામ : C.M.A. (કોસ્ટ એન્ડ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ)**
અભ્યાસક્રમની વિગતો : અગાઉ I.C.W.A. તરીકે ઓળખાતો આ પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ હવે C.M.A. તરીકે ઓળખાય છે. આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા છે. ૧) ફાઉન્ડેશન, ૨) ઈન્ટરમીડિયેટ અને ૩) ફાઈનલ છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICAI, ૩૦૩, સારપ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ પાછળ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩. વેબસાઈટ : www.icmai.in
નોંધ : જેઓને એકાઉન્ટ્સ, ફાઈનાન્સ જેવા ફિલ્ડમાં રસ હોય અને વિદેશોમાં આ અંગેની કારકિર્દી બનાવવી હોય, તે નીચે જણાવેલા અભ્યાસક્રમો અપનાવી શકે છે. આ અભ્યાસક્રમો આપણા દેશમાં ચલાવાય છે. અને તેની એકઝામ પણ ભારતમાં લેવાય છે.
CEP - Certified Financial Planner, મુળ U.S.A.
ACCA - Association of Chartered Certified Accountants, મુળ U.K.
CIMA- Chartered Institute of Management Accountants., મુળ U.K. U.S.A.
૪. **અભ્યાસક્રમનું નામ : D.S.E. (ડિપ્લોમા ઈન સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન)**
અભ્યાસક્રમની વિગતો : વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : બાઈમ પીપલર્સ એસોસિયેશન, ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ રોડ, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ-૧૫,

બી.કે. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેન્ટલ હેલ્થ, આશ્રમ રોડ, નહેરુબ્રિજ, અમદાવાદ, ટ્રેનિંગ કોલેજ ઓફ ટીચર ઓફ ડેફ એન્ડ બ્લાઈન્ડ, નવરંગપુરા, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ, અક્ષર ટ્રસ્ટ, મેઘદૂત, આર.સી. દત્ત રોડ, વડોદરા, ટીચર ટ્રેનિંગ કોલેજ, ન્યુ ફિલ્ટર પાછળ, વિદ્યાનગર, ભાવનગર-૧૫, કોલેજ ઓફ સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન, ઈન્દ્રપ્રસ્થ, ભુજ હાઈવે, તા.અંજાર, જિ.કચ્છ, નટરાજ રિસર્ચ સેન્ટર એન્ડ ટ્રેનિંગ કોલેજ, કાળવા બીડ, ભાવનગર.

C. ૫ વર્ષીય ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો :

૧. **M.B.A. (માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડ્મિનિસ્ટ્રેશન) :**
સંપર્ક : કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ, કચ્છ યુનિવર્સિટી ભુજ, ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા, કડી સર્વ વિશ્વ વિદ્યાલય ઉપરાંત અન્ય સંસ્થાઓમાં પણ આ અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે.
૨. **M.Sc.(C.A.I.T.)(M.Sc. ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) :**
સંપર્ક : કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ-૯, I.T., ભવન હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી પાટણ-૩૮૪૨૬૫, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ઉધના મગદલ્લા રોડ, સુરત-૩૯૫૦૦૭, I.T., ભવન સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી રાજકોટ, શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી ભુજ, ઈન્ડસ યુનિવર્સિટી અમદાવાદ, ગણપત યુનિવર્સિટી ખેરવા. (યાદી અપૂર્ણ છે.)
૩. **B.Com + LL.B./B.A. + LL.B./B.B.A. + LL.B. :**
CLAT ની પરીક્ષા પાસ કરનારને આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મળે છે.
વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ : www.clat.ac.in નો સંપર્ક કરવો.
૪. **M.Com. (માસ્ટર ઓફ કોમર્સ) :**
સંપર્ક : S.D. સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ, તેમજ રાજ્યની કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ.

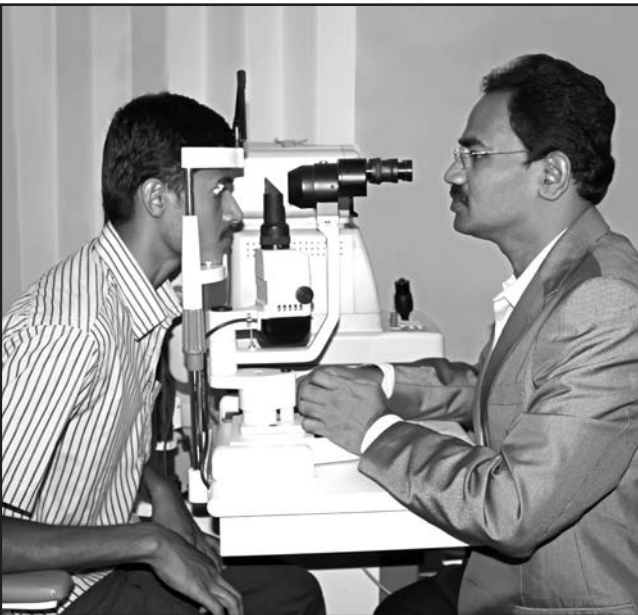
૫. **M.A.M. (માસ્ટર ઓફ એપ્લાઈડ મેનેજમેન્ટ)**
સંપર્ક : ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી,
અમદાવાદ.
વેબસાઈટ : www.mammca.ac.in

D. સર્ટિફાઈડ અભ્યાસક્રમ :

જેમાં NSE સર્ટિફિકેશન, BSE સર્ટિફિકેશન, CSB સર્ટિફાઈડ સ્ટોક બ્રોકર (શેર બજારમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે), CIB સર્ટિફાઈડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ બેંકર, સર્ટિફાઈડ એક્યુરી (બેન્ક, ઇન્સ્યોરન્સ તેમજ ફાઈનાન્સમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે).

II. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટસ) બાદ

૧. B.A.
૨. B.Sc. (હોમ સાયન્સ)
૩. G.N.M./A.N.M.
૪. B.A. + B.Ed.
૫. M.A.
૬. A.T.D.
૭. B.F.A.
૮. ઇન્ટરિયર ડિઝાઈન
૯. એરલાઈન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ
૧૦. કોલ સેન્ટર આસિસ્ટન્ટ
૧૧. થી ૧૯. વાણિજ્ય પ્રવાહની જેમ કરી શકાતા કોમન અભ્યાસક્રમો

II. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટસ)ના અભ્યાસક્રમો :

૧. **B.A. (બેચરલ ઓફ આર્ટસ) :**
અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)
નોંધ : વિનયન વિદ્યાશાખામાં સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવતો અભ્યાસક્રમ રાજ્યની પ્રણાલિકાગત અભ્યાસક્રમો પૂરા પાડતી તમામ મોટી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. મેરિટને આધારે કોલેજોની પસંદગી થઈ શકે. ગ્રેજ્યુએશનમાં મુખ્ય વિષય તરીકે યુનિવર્સિટી / કોલેજ મુજબ અલગ અલગ વિકલ્પો મળી શકે. પરંતુ અંગ્રેજી / અર્થશાસ્ત્ર / મનોવિજ્ઞાન જેવા મુખ્ય વિષયો સાથે આ અભ્યાસક્રમ કરનારાઓ હાલમાં ઈનડિમાન્ડ છે. રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી દ્વારા B.A. ઈન સિક્યુરિટી મેનેજમેન્ટનો અભ્યાસક્રમ પણ ચલાવવામાં આવે છે. આ માટે રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદનો સંપર્ક કરવો.
૨. **B.Sc. (હોમ સાયન્સ) / B.A. (હોમ સાયન્સ) :**
અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ
સંપર્ક : અમદાવાદની બી.ડી. આર્ટસ કોલેજ તેમજ S.L.U. કોલેજ, વડોદરાની ફેકલ્ટી ઓફ હોમ સાયન્સ એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, સૂરતની Z.F. વિમેન્સ કોલેજ તેમજ શેઠ પી.ટી. મહિલા કોલેજ, વનિતા આશ્રમ, આઠવા લાઈન્સ, ભાવનગરની શામળદાસ કોલેજ, જામનગરની A.K. દોશી કોલેજ, દાંતીવાડાની કોલેજ ઓફ હોમ સાયન્સ, ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન, સરદાર કૃષિનગર ઉપરાંત અન્ય સંસ્થાઓમાં પણ આ અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે.
૩. **G.N.M. (જનરલ નર્સિંગ એન્ડ મિડવાઈફરી) / ANM (ઓકઝીલરી નર્સિંગ એન્ડ મિડવાઈલ્સ) :**
નોંધ : આમ તો આ અભ્યાસક્રમ વિજ્ઞાન પ્રવાહનો છે પરંતુ ખાલી પડેલ બેઠકો ઉપર અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ થનાર સામાન્ય પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને પણ પ્રવેશ મળે છે. વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ www.diplomanursing.in નો સંપર્ક કરવો.
૪. **B.A., B.Ed. (બેચલર ઓફ આર્ટસ + બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન) :**

સંપર્ક : ટિચર્સ યુનિવર્સિટી, I.I.T.E. ગાંધીનગર, કેલોરેક્સ ટિચર્સ યુનિવર્સિટી, દિલ્હી પબ્લીક સ્કૂલ, ભોપલ, અમદાવાદ, રિજીયોનલ કોલેજ (એજ્યુકેશન) ભોપલ, મધ્ય પ્રદેશ. ઉપરાંત અન્ય સંસ્થાઓમાં પણ આ અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે.

૫. M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ) :

સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - ૩૦, ગાંધીનગર

૬. A.T.D. (આર્ટ ટીચર ડિપ્લોમા) - ૨ વર્ષ

૭. B.F.A. (બેચલર ઓફ ફાઈન આર્ટસ) - ૫ વર્ષ / ૪ વર્ષ

સંપર્ક : સી.એન. કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટસ, આંબાવાડી, અમદાવાદ, એસ.પી. યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગર, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત, ભાવનગર યુનિવર્સિટી, ભાવનગરની કોલેજો. ઉપરાંત અન્ય સંસ્થાઓમાં પણ આ અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે.

૮. ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન :

સંપર્ક : C.E.P.T. યુનિવર્સિટી અમદાવાદ, સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ યુનિવર્સિટી, સ્કૂલ ઓફ ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન વલ્લભ વિદ્યાનગર, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સુરત, નેશનલ સ્કૂલ ઓફ ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન રાજકોટ, એમ. એસ. યુનિવર્સિટી વડોદરા, સંખ્યાબંધ પ્રાઈવેટ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ. (યાદી અપૂર્ણ છે.)

૯. એરહોસ્ટેસ / ફ્લાઈટ સ્ટુઅર્ટ અને એરલાઈન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ :

૧૮ થી ૨૦ વર્ષની ઉંમર ધરાવતા તેમજ છોકરીઓ માટે જરૂરી ૧૬૦ સે.મી. અને છોકરાઓ માટે જરૂરી ૧૭૦ સે.મી. ઊંચાઈ ધરાવનારાઓ માટે ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમ માટે ગુજરાત ફ્લાઈંગ ક્લબ, સિવિલ એરોડ્રામ, હરણી રોડ, વડોદરાનો સંપર્ક કરવો. કોમર્શિયલ પાઈલોટ લાયસન્સ (CPL) કોર્સ માટે H.S.C. માં વિજ્ઞાન/ વાણિજ્ય પ્રવાહ હોવો જરૂરી છે. જ્યારે એરહોસ્ટેસ / ફ્લાઈટ સ્ટુઅર્ટ કે એરલાઈન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ માટે કોઈપણ પ્રવાહ

સાથે H.S.C. કરેલું હોવું જરૂરી છે. અત્રે યાદ રહે કે આ અભ્યાસક્રમ બાદ રોજગારીની કોઈ ગેરંટી હોતી નથી.

૧૦. કોલ સેન્ટર આસિસ્ટન્ટ :

અંગ્રેજી ભાષા ઉપર પ્રભુત્વ હોય, તો ITI સરદારનગર, અમદાવાદ, ITIકાલુપુર રેલવે સ્ટેશન સામે, અમદાવાદ ITI સેક્ટર - ૧૫ 'ઘ' રોડ, ગાંધીનગર અથવા www.talimrojgar.org નો આ અભ્યાસક્રમ માટે સંપર્ક કરવો.

૧૧. થી ૨૦. :

૧૧. B.Sc. (યોગા), ૧૨. B.A. (જર્નાલિઝમ), ૧૩. B.S.W., ૧૪. B.B.A. (હોટલ મેનેજમેન્ટ), ૧૫. B.P.A./B.Music, ૧૬. B.Voc., ૧૭. B.B.A.(Hons.), ૧૮. B.P.E.S., ૧૯. IGNOUના અભ્યાસક્રમો, ૨૦. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો આ અભ્યાસક્રમોની વિગતો ઉપર I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ)ની હોવાથી તેમાંથી જોઈ લેવી.

૩-બી, જીવન સ્મૃતિ સોસાયટી,
મીરામ્બિકા માર્ગ, નારણપુરા,
અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩

ફાઈનાન્શિયલ મેનેજમેન્ટના આકર્ષક અભ્યાસક્રમો

- આર.એન.કોટક

ધોરણ- ૧૨(સામાન્ય પ્રવાહ) પાસ કર્યા બાદ, વિદ્યાર્થી મિત્રોને વિજ્ઞાનપ્રવાહની જેમ કારકિર્દી અંગેના બહેતર વિકલ્પો રહે છે. જેમાં કેટલાક વિકલ્પોની ચર્ચા અત્રે પ્રસ્તુત છે.

ધોરણ- ૧૨ (સામાન્ય પ્રવાહ) બાદની કારકિર્દીની તકો

I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ) બાદ

II. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ) બાદ

પ્રોફેશનલ / વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમો :

I. અભ્યાસક્રમનું નામ : C.A. (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા (1) C.P.T., (2) I.P.C.C. અને C.A. ફાઈનલ છે. દરેક તબક્કાની પરીક્ષા ક્રમશઃ અઘરી બનતી જાય છે. H.S.C. પાસ થયા બાદ કરાતા આ અભ્યાસક્રમનું રજિસ્ટ્રેશન S.S.C. બાદ પણ થઈ શકે છે. તાજેતરમાં આ અભ્યાસક્રમ અંગે ઘણા ફેરફારો થઈ ચૂક્યા છે, અને આગામી દિવસોમાં હજુ ઘણા સુધારા-વધારા થવાની શક્યતા હોઈ વધુ માહિતી માટે...

સંપર્ક : ICAI અન્વેક્ષક ૨૭, કફ પરેડ, મુંબઈ - ૪૦૦૦૦૫ અથવા ICAI, 123, સરદાર પટેલ કોલોની, સરદાર પટેલ સ્ટેડિયમ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૪, વેબસાઈટ : www.incai.org.

અભ્યાસક્રમનું નામ : C.S. (કંપની સેક્રેટરી)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા (૧) C.S. ફાઉન્ડેશન (૨)ઈન્ટર અથવા એકિઝક્યુટિવ અને (૩) ફાઈનલ અથવા પ્રોફેશનલ છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICSI હાઉસ, ૨૨ ઈન્સ્ટિટ્યૂશનલ એરિયા, લોદી રોડ, નવી દિલ્હી - ૧૧૦૦૦૩, વેબસાઈટ : www.icsi.org.

અભ્યાસક્રમનું નામ : C.M.A. (કોસ્ટ એન્ડ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ) :

અભ્યાસક્રમની વિગતો : અગાઉ I.C.W.A. તરીકે ઓળખાતો આ પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ હવે C.M.A. તરીકે ઓળખાય છે. આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા છે. (૧) ફાઉન્ડેશન, (૨) ઈન્ટરમીડિયેટ અને (૩) ફાઈનલ છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICAI, 303, સારપ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ પાછળ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ- ૩૮૦૦૧૩. વેબસાઈટ : www.icwai.org

A. સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો :

૧. B.A., B.Com., B.B.A., B.C.A., B.Sc. (I.T.)
૨. B.Sc. (હોમ સાયન્સ)
B.Sc.(યોગા), B.A.(જર્નાલિઝમ)
B.S.W., B.B.A.(હોટલ મેનેજમેન્ટ), B.P.A.
૩. B.A. + B.Ed.

B.Voc., B.B.A. (Hons. - IT મેનેજમેન્ટ),
૪. M.A.

B.Com. (ઓનર્સ) / B.B.A. (લિબરલ
સ્ટડીઝ), B.P.E.S., IGNOU, BAOUNA
અભ્યાસક્રમો

૫. B.F.A.

B. પ્રોફેશનલ/વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમો :

૬. ઈન્ટિરીયર ડિઝાઇન

૭. એરલાઇન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ

C. ૫ વર્ષીય ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો :

૮. M.Com., M.A.M. કરી શકાતા કોમન
અભ્યાસક્રમો વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ) બાદની
કારકિર્દીની તકો :

૧. B.Com. (બેચલર ઓફ કોમર્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : એકાઉન્ટન્ટ
તરીકે કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો, ઓફિસમાં કલેરિકલ
કાર્ય કરવા ઈચ્છુકો, ભવિષ્યમાં કે ગ્રેજ્યુએશનની
સાથોસાથ C.A., C.S., C.M.A. તરીકેની કારકિર્દી
બનાવવા ઈચ્છુકો, ભવિષ્યમાં સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા
આપીને કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ભવિષ્યની કારકિર્દીનું
ક્ષેત્ર નક્કી ન કર્યું હોય, તેવા વિદ્યાર્થીઓ આ અભ્યાસ
કરી પોતાના તમામ વિકલ્પો ખુલ્લા રાખી શકશે.

સંપર્ક : કોમર્સ વિદ્યાશાખામાં સૌથી વધુ
સંખ્યા ધરાવતો લોકપ્રિય આ અભ્યાસક્રમ રાજ્યની
પ્રણાલિકાગત અભ્યાસક્રમો ચલાવતી તમામ મોટી
યુનિવર્સિટીઓમાં ચાલે છે. જેમાં અનેક ગ્રાન્ટેડ તેમજ
સેલ્ફ ફાયનાન્સ કોલેજો ઉપલબ્ધ.

2. B.B.A.(બેચલર ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં
M.B.A. તરીકેની કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો, મોટા
કોર્પોરેટ હાઉસમાં જોબ મેળવવા ઈચ્છનારાઓ.

અભ્યાસની વિશેષતા : M.B.A. માટેની
પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરવામાં સરળતા તેમજ કોઈપણ
યુનિવર્સિટીના M.B.A.ના કોર્સના પ્રથમ વર્ષનો
અભ્યાસક્રમ આપોઆપ તૈયાર થઈ જાય.

સંપર્ક : રાજ્યની ઘણી યુનિવર્સિટીઓમાં આ

અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. મેરિટને આધારે તેમાં પ્રવેશ
મેળવી શકે છે.

નોંધ : પ્રીમિયર યુનિવર્સિટીમાંથી ભવિષ્યમાં
M.B.A. કરવા ઈચ્છુકોએ આ અભ્યાસક્રમના બીજા
વર્ષની જ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની તૈયારી શરૂ કરી દેવી
હિતાવહ છે.

૩. B.C.A. (બેચલર ઓફ કોમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : કોમ્પ્યુટરમાં
રસ ધરાવતા તેમજ કોમ્પ્યુટર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા
ઈચ્છુકો

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : આ અભ્યાસક્રમ
રોજગારલક્ષી છે.

સંપર્ક : રાજ્યની ઘણી ખરી મોટી અને જાણીતી
યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

નોંધ : B.C.A. કર્યા બાદ, વિદ્યાર્થીઓએ આગળ
અભ્યાસ છોડી દેવાને બદલે M.C.A. કરવું જોઈએ કે
જેથી રોજગારીની વધુ સારી તકો મળી શકે.

૪. B.Sc. (I.T.) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - ઈન્ફર્મેશન
ટેકનોલોજી) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં
ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા
ઈચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ડિજિટલ ઈન્ડિયા
તેમજ સ્ટાર્ટ અપ ઈન્ડિયાના આ યુગમાં રોજગારીની
વિશાળ તકો રહેલી છે.

સંપર્ક : સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, યુનિવર્સિટી
રોડ, રાજકોટ. ફોન નં.(૦૨૮૧) ૨૫૭૮૫૦૧,
૨૫૭૮૫૧૨, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીની રાજકોટ
ખાતે આવેલી ૧૫ કોલેજો, જૂનાગઢની ચાર કોલેજો
તેમજ સુરેન્દ્રનગરની એક કોલેજમાં આ અભ્યાસક્રમ
ચલાવવામાં આવે છે.

વેબસાઈટ : www.saurashtrauniversity.
edu. આગામી વર્ષે બીજી કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ આ
પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ શરૂ કરે તેવી શક્યતાઓ છે.

૫. B.Sc. (યોગા) (બેચલર ઓફ સાયન્સ યોગા) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : યોગ શિક્ષક

/ અધ્યાપક / કો-ઓર્ડિનેટર, યોગ ઈન્સ્ટ્રક્ટર કે યોગ થેરાપિસ્ટ તરીકેની કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : શાળા / કોલેજ / ઈન્સ્ટિટ્યૂટ / જિમ્નેશિયમ / હોટલ - રિસોર્ટમાં કામ મળવા ઉપરાંત વિદેશોમાં યોગ તજજ્ઞોની માંગ રહે છે.

સંપર્ક : લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી, 'લોટસ-વ્યૂ', નિરમા યુનિવર્સિટીની સામે, છારોડી, એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ- ૩૮૨૪૮૧

હેલ્પલાઈન : (૦૨૭૧૭) ૨૯૭૪૦૫

વેબસાઈટ : www.lyu.ac.in

નોંધ : આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીમાં એક વર્ષનો તેમજ MPIYNER (મહર્ષિ પતંજલિ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ) અને ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી (જામનગર) ખાતે પણ ચાલે છે.

૬. B.A. ઈન એડવાન્સ જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કોમ્યુનિકેશન :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ(૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : પત્રકારત્વના કોઈપણ પ્રકારના માધ્યમ (રેડિયો, ટીવી, વર્તમાનપત્રો વગેરે)માં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : સામાન્ય રીતે ગ્રેજ્યુએશન બાદ થતો અભ્યાસક્રમ અહીં HSC બાદ ઉપલબ્ધ છે. ટેલિવિઝન મીડિયા, રેડિયો પ્રોડક્શન માટે સ્ટુડિયોની વ્યવસ્થા છે.

સંપર્ક : ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લેંગ્વેજ સ્ટડીઝ એન્ડ એપ્લાઈડ સોશિયલ સાયન્સ, ભીખાભાઈ પટેલ કોલેજ કેમ્પસ, ICICI બેંક સામે, ભાઈકાકા સ્ટેચ્યૂ, મોટા બજાર, વલ્લભવિદ્યાનગર, આણંદ- ૨૮૮૧૨૦, હેલ્પલાઈન : (૦૨૬૯૨) ૨૩૦૧૯૦

નોંધ : આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ વીર નર્મદ શિક્ષણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, મગદલ્લા રોડ, સુરત તેમજ ખાનગી ઈન્સ્ટિટ્યૂટસ પણ ચલાવે છે.

૭. B.S.W. (બેચલર ઓફ સોશિયલ વર્ક) અને BRS (બેચલર ઓફ રૂરલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : સમાજ સેવા તેમજ ગ્રામીણ જીવન પરના અભ્યાસક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : B.S.W.નો

અભ્યાસક્રમ સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી (જુનાગઢ, રાજકોટ), કચ્છ યુનિવર્સિટી (ભચાઉ), ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી (વિજયનગર), દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી (ભરૂચ), સરદાર પટેલ, યુનિવર્સિટી (આણંદ), ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ (સાદરા તેમજ રાંધેજી) એમ ઘણાં સ્થળોએ ઉપલબ્ધ છે. BRSનો અભ્યાસક્રમ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી (સુરત) તેમજ ગ્રામ ભારતી વિદ્યાપીઠ, લોકભારતી તેમજ ખાનગી સંસ્થાઓમાં ચલાવવામાં આવે છે.

૮. B.B.A. ઈન હોટલ મેનેજમેન્ટ :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : હોટલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝના ક્ષેત્રમાં વિવિધ પ્રકારની રોજગારી દેશ તેમજ વિદેશમાં મેળવવા ઇચ્છુકો, સ્વતંત્ર રીતે હોટલનો વ્યવસાય કરવા ઇચ્છુકો

નોંધ : B.B.A. ઈન હોટલ મેનેજમેન્ટ અંગે લગભગ દરેક મોટા શહેરમાં યુનિવર્સિટી માન્ય ખાનગી કોલેજો આવેલી છે, તેમજ ઓબેરોય, વેલકમ, તાજ જેવા મોટા હોટલ ગ્રૂપોએ પોતાની ઈન્સ્ટિટ્યૂટસ પણ સ્થાપેલ છે. ગુજરાત રાજ્યમાં ACPC હસ્તક કેટલીક કોલેજોમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. જે માટે www.jacpcldce.ac.in.

૯. B.P.A. (બેચલર ઈન પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ / બેચલર ઈન મ્યુઝિક) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : વિવિધ કલા ખાસ કરીને સંગીતના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે ફેકલ્ટી ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ, એમ. એસ.યુનિવર્સિટી વડોદરા, ધોળકિયા, મ્યુઝિક કોલેજ, શિહોર, Email : info@dholakia-mucic.rog (ભાવનગર યુનિવર્સિટી), સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગર, અર્જુનલાલ હિરાણી કોલેજ, રાજકોટ સંપર્ક: www.hiranicollege.rog (સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી), જે. જી. કોલેજ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૫૪, તેમજ ગુજરાત કોલેજ, એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ.

૧૦. B.Voc. (બેચલર ઓફ વોકેશનલ) :

અભ્યાસની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : અભ્યાસ પૂર્ણ

કરી ઝડપથી વ્યવસાયલક્ષી રોજગારી મેળવવા ઈચ્છુક માટે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યા બાદ રોજગારી મળી રહે છે ઉપરાંત વિદ્યાર્થી પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય પણ કરી શકે છે. અભ્યાસ દરમિયાન વિદ્યાર્થીને સ્કોલરશિપ પણ પ્રાપ્ત થાય છે.

આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ UGC માન્ય કોમ્યુનિટી કોલેજોમાં ચલાવવામાં આવે છે. જેની વાર્ષિક મહત્તમ ફી ૧૨,૦૦૦/- હોય છે. જેમાં સેમેસ્ટર દીઠ ૮૦% હાજરી ધરાવનાર વિદ્યાર્થીઓને માસિક ૧૦૦૦ સ્ટાઇપેન્ડ આપવામાં આવે છે. જ્યારે TISS(Tata Institute of Social Science)નાં સ્કૂલ ઓફ વોકેશનલ એજ્યુકેશન દ્વારા વર્ક ઇન્ટિગ્રેટેડ B.Voc. ચલાવવામાં આવે છે. જેની વાર્ષિક ફી ૨૯,૪૦૦ છે. જેમાં ૩ માસ બાદ માસિક ૫૦૦૦/- થી ૧૫,૦૦૦ના સ્ટાઇપેન્ડથી ઓન ધ જોબ ટ્રેનિંગ પૂરી પાડવામાં આવે છે.

સંપર્ક : સરકારશ્રીની યોજના મુજબ આ અભ્યાસક્રમ સરકારી ગ્રાન્ટ દ્વારા જુદી જુદી યુનિવર્સિટીઓની કોમ્યુનિટી કોલેજોમાં ચાલે છે. આ માટે UGCની વેબસાઇટ www.ugc.inનો સંપર્ક કરવો. જ્યારે TISS ચલાવાતા અભ્યાસક્રમ માટે www.sve.tiss.edu સંપર્ક કરવો.

૧૧. B.B.A. (Hons IT. મેનેજમેન્ટ) :

મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : મેનેજમેન્ટ તેમજ IT એમ બંને વિષયોમાં સ્પેશિયલાઈઝેશન મળે છે.

સંપર્ક : SEMCOM, વલ્લભવિદ્યાનગર,

૩૮૮૧૨૦. જિ. આણંદ.

ફોન નં. : (૦૨૬૯૨) ૨૩૩૫૬૨૪ વેબસાઇટ

: www.semcom.ac.in

૧૨. B.Com (ઓનર્સ) / B.A.(ઓનર્સ) / B.B.A. (લિબરલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ક્રિએટિવ તેમજ મલ્ટીટેલેન્ટેડ વિદ્યાર્થીઓને ઓફ-બીટ તેમજ વૈશ્વિક કારકિર્દી બનાવવા માટે ઉપયોગી.

સંપર્ક : પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU), રાયસણ, ગાંધીનગર.

ફોન નં. : (૦૭૯) ૨૩૨૭૫૨૩૧, ૯૯૦૯૯૭૯૬૨૧

વેબસાઇટ : www.sis.pdpu.ac.in

૧૩. B.P.E.S. (બેચલર ઈન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : રમત-ગમત ક્ષેત્રમાં અથવા શારીરિક શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : રમત-ગમત ક્ષેત્રે શિક્ષક, કોચ, કોમેન્ટેટર, સંશોધક જેવી કારકિર્દીની તકો ઉપલબ્ધ છે.

સંપર્ક : સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, (ગ-૪), સેક્ટર-૧૫, સરકારી કોમર્સ કોલેજ કેમ્પસ, મહાત્મા મંદિર પાસે, યૂથ હોસ્ટેલની સામે, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૫

હેલ્પલાઇન : (૦૭૯) ૨૩૨૮૮૩૬૪,

વેબસાઇટ : www.sgsu.edu.in

૧૪. IGNOUના અભ્યાસક્રમો :

અભ્યાસક્રમો : B.B.A. (હોટલ ટૂરિઝમ, બેન્કિંગ, ઈન્સ્ટોરન્સ જેવા ઘણા વિષયો), B.Sc. (હોસ્પિટલ મેનેજમેન્ટ), B.G.M.A. (ગ્રાફિક્સ, મીડિયા, એનિમેશન) B.C.A., B.Com., B.A., ફોરેન લેંગ્વેજસના કોર્સિસ વગેરે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ઓપન યુનિવર્સિટી હોવાથી વિદ્યાર્થી ઘેરબેઠાં અભ્યાસ કરી શકે છે.

સંપર્ક : ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી, છારોડી, એચ. જી. હાઈવે, અમદાવાદ.

વેબસાઈટ : www.ignou.ac.in.

A. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો :

અભ્યાસક્રમો : B.Com., B.A., B.P.P. વગેરે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ઓપન યુનિવર્સિટી હોવાથી વિદ્યાર્થી ઘેરબેઠાં અભ્યાસ કરી શકે છે.

સંપર્ક : ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, જયોર્તિમય પરિસર, બાલાજી મંદિર સામે, એસ. જી. હાઈવે, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૬૦

હેલ્પલાઈન : (૦૭૯) ૨૭૬૬૩૭૪૮

વેબસાઈટ : www.baou.edu.in

અભ્યાસક્રમનું નામ : D.S.E. (ડિપ્લોમા ઈન સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન) :

અભ્યાસક્રમની વિગતો : વધુ માહિતી માટે સંપર્ક: બ્લાઈન્ડમેન પીપલ્સ એસોસિયેશન, ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ રોડ, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ-૧૫, બી. કે. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેન્ટલ હેલ્થ , આશ્રમ રોડ, નહેરૂ બ્રિજ, અમદાવાદ, ટ્રેનિંગ કોલેજ ઓફ ટીચર ઓફ ડેફ એન્ડ બ્લાઈન્ડ, નવરંગપુરા, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ, અક્ષર ટ્રસ્ટ, મેઘદૂત, આર.સી.દત્ત રોડ, વડોદરા, ટીચર ટ્રેનિંગ કોલેજ, ન્યુ ફિલ્ટર પાછળ, વિદ્યાનગર, ભાવનગર - ૧૫, કોલેજ ઓફ સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન, ઈન્દ્રપ્રસ્થ , ભૂજ હાઈવે, તા.અંજાર, જી.કચ્છ, નટરાજ રિસર્ચ સેન્ટર એન્ડ ટ્રેનિંગ કોલેજ, કાળવા બીડ, ભાવનગર.

C. 5 વર્ષીય ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો :

૧. M.B.A.(માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડ્મિનિસ્ટ્રેશન) :

સંપર્ક : કે.એસ.સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ, કચ્છ યુનિવર્સિટી, ભૂજ,

ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા, કડી સર્વ વિશ્વ વિદ્યાલય.

● M.Sc. (C.A.I.T.) M.Sc. ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) :

સંપર્ક : કે. એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ-૯, ફોન નં. (૦૭૯) ૨૬૩૦૫૯૭૨, વેબસાઈટ : www.gujaratuniversity.in., I.T. ભવન હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ- ૩૮૪૨૬૫, ફોન નં. ૨૩૩૬૪૨, વેબસાઈટ : www.ngu.ac.in., વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, ઉધના-મગદલ્લા રોડ, સુરત- ૩૯૫૦૦૭, ફોન : (૦૨૬૧) ૩૨૯૦૭૫૪, વેબસાઈટ : www.sguit.rog, I.T. ભવન સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, રાજકોટ, શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી, ભૂજ, ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા.

● B.Com., LL.B. : CLATની પરીક્ષા પાસ કરનારને આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મળે છે.

વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ : www.gnl.ac.inનો સંપર્ક કરવો.

● M.Com. (માસ્ટર ઓફ કોમર્સ) :

સંપર્ક : S.D. સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

● M.A.M. (માસ્ટર ઓફ એપ્લાઈડ મેનેજમેન્ટ)

સંપર્ક : ગુજરાત ટેકનોલોજિકલ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

1. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ) બાદના અભ્યાસક્રમો :

- B.A. (બેચલર ઓફ આર્ટ્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

નોંધ : વિનયન વિદ્યાશાખામાં સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવતો અભ્યાસક્રમ રાજ્યની પ્રણાલિકાગત અભ્યાસક્રમો પૂરા પાડતી તમામ મોટી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. મેરિટને આધારે કોલેજોની પસંદગી થઈ છે.

ગ્રેજ્યુએશનમાં મુખ્ય વિષય તરીકે યુનિવર્સિટી / કોલેજ મુજબ અલગ અલગ વિકલ્પો મળી શકે છે. પરંતુ અંગ્રેજી / અર્થશાસ્ત્ર / મનોવિજ્ઞાન જેવા મુખ્ય વિષયો સાથે આ અભ્યાસક્રમ કરનારાઓ હાલમાં ઈન ડિમાન્ડ છે. રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી દ્વારા B.A. ઈન સિક્યુરીટી મેનેજમેન્ટનો અભ્યાસક્રમ પણ ચલાવવામાં

આવે છે. આ માટે રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ ફોન નં.(૦૭૯) ૨૨૬૮૪૨૨૨૨નો સંપર્ક કરવો.

2. B.Sc. (હોમ સાયન્સ) / B.A. (હોમ સાયન્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

સંપર્ક : અમદાવાદની બી.ડી.આર્ટ્સ કોલેજ તેમજ S.L.U. કોલેજ, વડોદરાની ફેકલ્ટી ઓફ હોમ સાયન્સ એમ.એસ.યુનિવર્સિટી, સૂરતની Z.F. વિમેન્સ કોલેજ તેમજ શેઠ પી. ટી. મહિલા કોલેજ, વનિતા આશ્રમ, આઠવા લાઈન્સ, ભાવનગરની શામળદાસ કોલેજ, જામનગરની A.K. દોશી કોલેજ, દાંતીવાડાની કોલેજ ઓફ હોમ સાયન્સ, ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન, સરદાર કૃષિનગર.

3. G.N.M.(જનરલ નર્સિંગ એન્ડ મિડવાઈફરી)/ ANM (ઓકિઝલરી નર્સિંગ એન્ડ મિડવાઈફરી) :

નોંધ : આમ તો આ અભ્યાસક્રમ વિજ્ઞાન પ્રવાહનો છે. પરંતુ ખાલી પડેલ બેઠકો ઉપર ધો.૧૨ અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ થનાર સામાન્ય પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને પણ મેરિટથી પ્રવેશ મળે છે. વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ : www.diplomanursing.in નો સંપર્ક કરવો.

4. B.A., B.Ed. (બેચલર ઓફ આર્ટ્સ બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન) :

સંપર્ક : ટીચર્સ યુનિવર્સિટી, I.I.T.E. ગાંધીનગર, કેલોરેક્સ ટીચર્સ યુનિવર્સિટી, દિલ્હી પબ્લિક સ્કૂલ, બોપલ, અમદાવાદ, રીજિયોનલ કોલેજ (એજ્યુકેશન) ભોપાલ, મધ્યપ્રદેશ.

5. M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ) : ૨ વર્ષ

સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - ૩૦, ગાંધીનગર.

6. A.T.D. (આર્ટ ટીચર ડિપ્લોમા) - ૨ વર્ષ

7. B.F.A. (બેચલર ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ) - ૫ વર્ષ / ૪ વર્ષ

સંપર્ક : સી.એન.કોલેજ ઓફ ફાઈન આર્ટ્સ, આંબાવાડી, અમદાવાદ, એસ.પી. યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગર, એમ.એસ.યુનિવર્સિટી, વડોદરા, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત, ભાવનગર યુનિવર્સિટી, ભાવનગરની કોલેજો. (યાદી અપૂર્ણ છે.)

8. ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન :

સંપર્ક : C.E.P.T. અમદાવાદ, સ્કૂલ ઓફ ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન, વલ્લભવિદ્યાનગર (વેબસાઈટ : www.apied.in), વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સૂરત, નેશનલ સ્કૂલ ઓફ ઈન્ટરિયર ડિઝાઈન, રાજકોટ, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા.

9. એર હોસ્ટેસ/ફ્લાઈટ સ્ટુઅર્ટ અને એરલાઈન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ :

૧૮ થી ૨૦ વર્ષની ઉંમર ધરાવતા તેમજ છોકરીઓ માટે જરૂરી ૧૬૦ સે.મી. અને છોકરાઓ માટે જરૂરી ૧૭૦ સે.મી. ઊંચાઈ ધરાવનારાઓ માટે ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમ માટે ગુજરાત ફ્લાઈંગ ક્લબ, સિવિલ એરોડ્રામ, હરણી રોડ, વડોદરાનો સંપર્ક કરવો. કોમર્શિયલ પાઈલોટ લાઈસન્સ (CPL) કોર્સ માટે H.S.C.માં વિજ્ઞાન/વાણિજ્ય પ્રવાહ હોવો જરૂરી છે. જ્યારે એરહોસ્ટેસ/ફ્લાઈટ સ્ટુઅર્ટ કે એરલાઈન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ માટે કોઈપણ પ્રવાહ સાથે H.S.C. કરેલું હોવું જરૂરી છે.

10. કોલ સેન્ટર આસિસ્ટન્ટ :

અંગ્રેજી ભાષા ઉપર પ્રભુત્વ હોય, તો ITI સરદારનગર, અમદાવાદ, ITI કાલુપુર રેલવે સ્ટેશન સામે, અમદાવાદ કે ITI સેક્ટર-૧૫ 'ગ' રોડ, ગાંધીનગર અથવા www.talimrojgar.rog આ અભ્યાસક્રમ માટે સંપર્ક કરવો.

● પ્રકીર્ણ અભ્યાસક્રમો :

11. B.Sc.(યોગા)

12. B.A. (જર્નાલિઝમ)

13. B.S.W.

14. B.B.A.(હોટલ મેનેજમેન્ટ)

15. B.P.A.

16. B.Voc.

17. B.B.A. (Hons.)

18. B.P.E.S.

19. IGNOUના અભ્યાસક્રમો,

સાંઈ, ૧, બોમ્બે- હાઉસીંગ સોસાયટી,

યુનિવર્સિટી રોડ,

રાજકોટ - ૩૬૦ ૦૦૫

વોટર રિસોર્સીસ મેનેજમેન્ટ: યશસ્વી કારકિર્દી આપતો વૈશ્વિક અભ્યાસક્રમ

- નેહા શર્મા

દુનિયા બદલાઈ રહી છે અને સાથેસાથે કારકિર્દીના આયામો પણ બદલાઈ રહ્યા છે. દસ વરસ પહેલાં જે ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવી શકાય તે વિશે કોઈ વિચારતું નહોતું તે ક્ષેત્ર અત્યારે કારકિર્દીની રીતે હોટ ગણાય છે. એકદમ બિનપરંપરાગત ગણાય તેવાં ઘણાં ક્ષેત્રોમાં કારકિર્દીની એવી તકો ઉપલબ્ધ થઈ છે કે જેનો કોઈએ વિચાર પણ કર્યો નહોતો. દસ વરસ પહેલાં જે ક્ષેત્રોમાં જવાથી વિદ્યાર્થીઓ દૂર ભાગતા તે ક્ષેત્રમાં જવા અત્યારે પડાપડી થઈ રહી છે. અલબત્ત એ પછીય હજુ ઘણાં એવાં ક્ષેત્રો છે જ કે જેના વિશે લોકો બહુ ગંભીરતાથી વિચારતા નથી. ખરેખર તો આ ક્ષેત્ર આપણું ભાવિ છે પણ કમનસીબે આ ક્ષેત્રો વિષે જાગૃતિ નથી તેથી વિદ્યાર્થીઓ આ ક્ષેત્રોમાં જવાનું વિચારતા નથી. આ ક્ષેત્રોમાં એક ક્ષેત્રે વોટર રિસોર્સીસ મેનેજમેન્ટનું છે.

કેન્દ્રમાં નરેન્દ્ર મોદીની સરકાર આવી પછી તેમણે વોટર મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે અસરકારક પગલાં લીધાં છે. તેની અસર ધીરે ધીરે વર્તાશે અને લોકોમાં પણ જાગૃતિ આવશે તે જોતાં ભવિષ્યમાં આ ક્ષેત્રે રોજગારીની પુષ્કળ તકો ઉપલબ્ધ થશે. બીજું એ કે વોટર મેનેજમેન્ટ વૈશ્વિક વિષય છે. દુનિયાના બીજાં દેશોમાં અને ખાસ તો વિકસિત દેશોમાં તો વોટર મેનેજમેન્ટને અત્યંત ગંભીરતાથી લેવામાં આવે છે તેથી વૈશ્વિક સ્તરે પણ તમે સારી કારકિર્દી બનાવી શકો. આ ઉપરાંત આ વિષય સામાજિક રીતે પણ મોટી ક્રાંતિ લાવી શકે તેવો છે. તમે આ વિષયના નિષ્ણાત તરીકે દેશના કરોડો લોકોના જીવનમાં પરિવર્તન લાવી શકો, તેમનાં જીવનને સુખમય બનાવી શકો તે જોતાં આ માત્ર કારકિર્દી નહીં પણ ક્રાંતિ સર્જવાનું માધ્યમ પણ છે. આ કારકિર્દી તમને એક સંતોષ આપી શકે તેવી છે.

વોટર રિસોર્સીસ મેનેજમેન્ટને સમજવા માટે આ વિષયનું થોડુંક બેકગ્રાઉન્ડ જાણવું જરૂરી છે. પાણી અને તેના ઉપયોગ, પાણીનો વેડફાટ તથા તમે કઈ રીતે

વોટર રિસોર્સીસ મેનેજમેન્ટ દ્વારા લોકોનાં જીવનને બદલી શકો તે જાણવું જરૂરી છે.

પૃથ્વીના કુલ ક્ષેત્રફળમાંથી ત્રણ ભાગ પાણી અને ચોથો ભાગ જમીનનો છે એવું આપણે સ્કૂલમાં હતા ત્યારે ભણતા. પૃથ્વી પર એ રીતે પાણી વધારે છે પણ તકલીફ એ છે કે પાણીના કુલ જથ્થામાં ૯૭ ટકા પાણીનો જથ્થો સમુદ્રમાં છે. આ પાણી સ્વાદમાં ખારું હોવાથી તે વપરાશ માટે સીધું ઉપયોગમાં લઈ શકાતું નથી. આ સિવાય લગભગ ૨.૭ ટકા પાણી વિશાળ હિમક્ષેત્રોમાં બરફરૂપે છવાયેલું છે. ટૂંકમાં ૯૯.૭ ટકા પાણી એવું છે કે જે સીધી રીતે ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેમ નથી. માત્ર ૦.૩૦ ટકા મીઠું પાણી સરોવરો નદીઓ, કૂવા દ્વારા આપણા માટે પ્રાપ્ય છે. શુદ્ધ જળ અથવા મીઠું પાણી આપણા કેટલું મહત્વ ધરાવે છે તે કહેવાની જરૂર નથી. પાણી દરેક સજીવ માટે અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવા અનિવાર્ય છે તે જોતાં પાણીનું યોગ્ય સંચાલન બહુ મોટો પડકાર પણ છે. ખાસ કરીને ભારતમાં તો આ બહુ મોટી ચેલેન્જ છે. ભારત જળ સંપત્તિથી સમૃદ્ધ દેશ છે. ભારત પાસે લાંબો દરિયા કિનારો છે અને વિશાળ જળસંપત્તિ ધરાવતી નદીઓ છે. ભારતમાં ઉપલબ્ધ જળભંડારની વિગતો જોતા સમજાય કે આપણી પાસે કુદરતી રીતે ઉપલબ્ધ જળ પૂરતા પ્રમાણમાં છે એ છતાં આપણે ત્યાં પાણીની હંમેશાં તંગી રહે છે. તેનું કારણ એ છે કે, યોગ્ય પ્રમાણમાં પાણી હોવા છતાં આપણે તેનું યોગ્ય આયોજન કરી શકતા નથી. ભારતમાં ખાસ કરીને વરસાદી પાણીનો યોગ્ય ઉપયોગ કરવા માટે કોઈ આયોજન નથી થતું. ભારતમાં ચોમાસામાં વરસાદ પૂરતા પ્રમાણમાં પડે છે અને વરસાદ દ્વારા દર વર્ષે ૪૦ કરોડ હેક્ટર જેટલો પાણીનો જથ્થો પ્રાપ્ત થાય છે. જેમાંથી ૭ કરોડ હેક્ટર પાણી તાત્કાલિક વહી જાય છે. ૧૧.૫૦ કરોડ હેક્ટર નદી, સરોવર, કૂવામાં એકત્રિત થાય છે અને ૨૧.૫૦ કરોડ હેક્ટર જમીનમાં શોષાય છે. ટૂંકમાં ચોમાસામાં જે પાણી આવે છે તેમાંથી સીધી

રીતે માત્ર ૨૫ ટકા પાણી જ આપણે સાચવી શકીએ છીએ. લગભગ ૨૦ ટકા પાણી તો વેડફાઈ જ જાય છે ને ૫૦ ટકા કરતાં વધારે પાણી, પાણીનાં તળ ઊંચાં લાવે છે પણ સીધી રીતે તેનો ઉપયોગ થઈ શકતો નથી. એ પાણીને બહાર લાવવા માટે તમારે વીજળી સહિતનાં સંસાધનોનો ઉપયોગ કરવો જ પડે છે. આ સ્થિતિ આપણે ત્યાં પાણીના સંગ્રહના આયોજનનો અભાવ બતાવે છે.

ભારતમાં પાણીનો સૌથી વધારે ઉપયોગ સિંચાઈમાં થાય છે. ભારતમાં કુલ જળસ્રોતના ૯૨ ટકા જળસ્રોત સિંચાઈ માટે વપરાય છે. પાણીના યોગ્ય આયોજનના કારણે જે સ્થિતિ સર્જાય છે તે એ છે કે આપણે સિંચાઈ માટે નદીઓ પર વધારે પડતા નિર્ભર છીએ. ભારતમાં અનેક નાની મોટી નદીઓ વહે છે પણ ૧૨ મુખ્ય નદીઓ છે. આ નદીઓમાં ગંગા, બ્રહ્મપુત્રા અને મેઘના સૌથી મોટી નદીઓ છે. આ સિવાય બીજી મુખ્ય નદીઓમાં સિંધુ, ગોદાવરી, કિષ્ના, અને મહા નદીનો સમાવેશ થાય છે. આ પૈકી ગંગા, બ્રહ્મપુત્રા અને મેઘના એ ત્રણ મુખ્ય નદીઓનો જળસંગ્રહ વિસ્તાર ૨૫ કરોડ ૨૮ લાખ હેક્ટર જેટલો છે. જે કુલ જળસંગ્રહ વિસ્તારના ૪૩ ટકા જેટલો છે. સિંધુ, ગોદાવરી, કિષ્ના, અને મહા નદીનો ૧૦.૩૫ કરોડ હેક્ટર જળસંગ્રહ ધરાવે છે. આ સિવાયની મધ્યમ કદની નદીઓનો જળસંગ્રહ વિસ્તાર ૨૫ લાખ હેક્ટર જેટલો છે. ભારતની સિંચાઈ મહદ અંશે આ નદીઓ પર આધારિત છે ને એ સિવાય વરસાદી પાણી પર આધારિત છે પણ વરસાદી પાણીના સંચાલનના અભાવે સિંચાઈની સમસ્યા રહે જ છે. ભારતમાં સિંચાઈ માટે પાણી એટલે જરૂરી છે કે, ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખેતી હજુ કેન્દ્ર સ્થાને છે. ભારતમાં વધતી જતી વસ્તીને અનાજ પૂરું પાડવા, ઔદ્યોગિક વિકાસ જળવાય રહે તે માટે કાયોમાલ પૂરો પાડવા તથા સેવાક્ષેત્રના વિકાસ માટે ખેતી જોઈએ અને તેના કારણે સિંચાઈ માટે પાણીની જરૂર વધતી ગઈ છે. છેલ્લાં કેટલાંક વરસોમાં વરસાદની અનિશ્ચિતતા વધી છે, અને તેથી ભૂગર્ભ જળ પરનો આધાર વધતો ગયો છે. આ ઉપરાંત ૮ ટકા પાણી ઔદ્યોગિક અને ઘર વપરાશ માટે વપરાય છે.

ભારતમાં પાણીના કુલ વપરાશમાં ૧૫ ટકા પાણી ઉદ્યોગોમાં વપરાય છે. ઉદ્યોગો પાણીનો વપરાશ

સીધો અને પરોક્ષ એમ બે રીતે કરે છે. ઠંડાપીણાં, ફૂડ, વગેરે ઉદ્યોગમાં પાણીનો સીધો વપરાશ થાય છે કેમ કે તેમાં પાણી મુખ્ય ઘટક તરીકે વપરાય છે. આ સિવાય મોટાભાગના ઉદ્યોગોમાં ગરમીનું વહન કરવા પ્રોસેસિંગ કરવા માટે પાણીનો ઉપયોગ કરે છે. આ ઉપયોગ પાણીનો પરોક્ષ ઉપયોગ બતાવે છે. આ રીતે વપરાતા પાણીમાંથી ૯૫ ટકા જેટલું પાણી પ્રદૂષિત બનાવીને બહાર છોડવામાં આવે છે. આ પ્રદૂષિત પાણી નજીકના તળાવ, નદી, કુવા કે ભૂગર્ભ જળને પ્રદૂષિત બનાવે છે. વોટર મેનેજમેન્ટમાં આ પ્રકારના પાણીના સંચાલનનો પણ સમાવેશ થાય જ છે. આ સિવાય વિશ્વમાં સૌથી વધુ ચાર પગવાળા પશુઓ ભારતમાં છે. આ પશુઓની સંખ્યામાં વધારો થતો જાય છે. તેમના જીવન માટે તેમજ પાલતુ પશુઓને નવડાવવા ધોવડાવવામાં માટે પાણીનો વપરાશ વધતો જાય છે.

ઔદ્યોગિક વિકાસ, ખેતી ક્ષેત્રે સિંચાઈ અને પ્રોસેસિંગ માટે દેશની માથાદીઠ આવક વધતા સુખ-સગવડના સાધનો વધવાના કારણે સેવા ક્ષેત્રનો વિકાસ થયો છે. સેવા ક્ષેત્રમાં પણ વીજળીની માંગમાં ધરબમ વધારો થતો જાય છે. વીજળીના ઉત્પાદન માટે પાણીની માંગમાં ઝડપી વધારો થઈ રહ્યો છે. પાવર પ્લાન્ટ ઉદ્યોગોના ભાગે આવતા પાણી પૈકી ૮૮ % પાણીનો ઉપયોગ કરે છે. ભારતમાં એક મેગાવોટ વીજળીનું ઉત્પાદન કરવા ૮૦ ઘનમીટર પાણી વેડફાય છે. આ પણ એક સમસ્યા છે અને તેને પણ નિયંત્રણમાં લાવવું પડે.

આ બધાં એવાં ક્ષેત્રો છે કે જેમાં બહુ જોરદાર વોટર મેનેજમેન્ટ જરૂરી છે. ભારતમાં પાણીની ઉપલબ્ધિ અને આવશ્યકતા જોતાં ભારતમાં પાણીની અછત છે તેવું કહી શકાય નહીં પણ એ છતાં દેશમાં પૂરતું પાણી નથી તેવી સ્થિતિ છે. ભારતમાં પાણીની અછત છે તેવા હાલ છે ને વાસ્તવમાં આ અછત કૃત્રિમ છે. પાણીની આ અછત એટલા માટે છે કે આપણે ઉપલબ્ધ પાણીનો બગાડ કરીએ છીએ, જરૂર કરતાં પાણીનો વધુ પડતો વપરાશ કરીએ છીએ, ઉપલબ્ધ જળસ્રોત કે જળાશયોની જાળવણી કરતાં નથી અને બીજાબાજુ જળસંગ્રહની કાર્યક્ષમ વ્યવસ્થા આપણે વિકસાવી શક્યા નથી. પરિણામે ઉપલબ્ધ જળસ્રોત ઘટવા લાગ્યા છે અને જળ કટોકટીનું નિર્માણ થયું છે.

આ સ્થિતિમાં વોટર રિસોર્સ મેનેજમેન્ટ મહત્વનું બની ગયું છે અને તેની ભવિષ્યમાં જબરદસ્ત માગ ઊભી થશે. અત્યારે નવી નવી ટેકનોલોજી આવતી જાય છે અને એન્જિનિયરિંગ કૌશલ્યો વિકસતા જાય છે ત્યારે આપણે ત્યાં પણ આધુનિક ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરી જળ વ્યવસ્થાપન વધુ મજબૂત બનાવવું પડે તે સ્થિતિ આવશે જ ને તેના કારણે આ વોટર મેનેજમેન્ટના નિષ્ણાતોની જરૂર પડશે. વર્તમાન પેઢીની પાણીની જરૂરિયાત પૂર્ણ થાય, ઉપલબ્ધ જળસ્રોતની જાળવણી થાય, પાણીની ગુણવત્તા જળવાઈ રહે, પાણીનો કરકસરભર્યો ઉપયોગ થાય અને આવનારી પેઢીને ઊભી થનાર પાણીની જરૂરિયાતને પણ પહોંચી શકાય તેવું આયોજન કરી શકે તેવા લોકોની જરૂર ઊભી થશે. આ રીતે પાણીનું મેનેજમેન્ટ થશે તો પાણીની અછતનો કોઈ પ્રશ્ન રહેશે નહીં. જળસંકટથી બચવાનો મહત્વનો ઉપાય એ યોગ્ય પ્રકારનું વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટ જ છે તેથી આ કારકિર્દીનું ભાવિ ઉજ્જવળ છે.

વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટમાં ઘણી બાબતો આવી જાય છે ને તેમાં સૌથી મહત્વની બાબત વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ છે. દરવર્ષે કુદરત તરફથી આપણને વરસાદનું પાણી જંગી પ્રમાણમાં પ્રાપ્ત થાય છે. આ વરસાદી પાણી સંગ્રહ કરવા માટે અગાઉના સમયમાં જે ભૂગર્ભ ટાંકા બનાવવામાં આવતા હતા તેવા ટાંકા બનાવવા જોઈએ તેવાં સૂચનો નિષ્ણાતો કરે છે. દરેક બહુમાળી મકાનમાં એવી વ્યવસ્થા કરવી જોઈએ કે વરસાદના એક એક ટીપા પાણીનો સંગ્રહ કરી શકાય. આ વરસાદી પાણીના મેનેજમેન્ટ માટે નિષ્ણાતો જોઈશે. શહેરોમાં ખાસ આ નવા નિષ્ણાતો જોઈશે કેમ કે શહેરોમાં વરસાદી પાણીના સંગ્રહની સ્થિતિ ગંભીર છે. આ સિવાય વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટમાં ચેકડેમ પણ મહત્વના છે. ગુજરાતમાં થયેલી પ્રગતિ, મળેલા સારા પરિણામો પરથી સાબિત થયું છે કે ચેકડેમના કારણે ભૂગર્ભ જળ સ્તર પર આવે છે. આ ઉપરાંત જમીનનું સંતુલન ખોરવાતું નથી અને વીજ વપરાશ ઘટે છે તેના કારણે ભવિષ્યમાં નાના ડેમ પણ વધશે. વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટમાં ગ્રામીણ વિસ્તારમાં ખેત તલાવડી મહત્વની છે. વરસાદની અછતના સમયમાં પાકને બચાવી શકાય. ખેડૂત પોતાની સિંચાઈ સગવડ કરી શકે અને પાસેની જમીનમાં ભેજ જળવાઈ રહે

તે માટે કઈ રીતે ખેતતલાવડી બનાવવા માટે પણ વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટસ એક્સપર્ટ્સ જોઈએ. આ ઉપરાંત દરિયામાં નિરર્થક વહી જતા નદીઓના પાણીનો આ યોજના વડે સંગ્રહ કરી શકાય. પાણીનો સંગ્રહ થાય, ખારાશ આગળ વધતી અટકે, સિંચાઈની સગવડ વધે, ભૂગર્ભ જળ સ્તર ઊંચા આવે, સિંચાઈનો ખર્ચ ઘટે, મત્સ્ય ઉછેર થઈ શકે તે માટે બંધારા યોજના સહિતના ઉપાયો કરવા પડે. એ પણ વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટનો ભાગ છે. વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટનો બીજો મહત્વનો ભાગ વેલ રિચાર્જિંગ છે. વરસાદનું પાણી વૈજ્ઞાનિક ઢબે કૂવાઓમાં ઊતારવામાં આવે તો કૂવાઓ ફરી જીવંત બને. ભૂગર્ભ જળ સ્તર ઘટતાં જાય છે ત્યારે આ પધ્ધતિ ઘણી જ ઉપયોગી થઈ શકે તેમ છે. કૂવાઓ રિચાર્જ થવાથી સિંચાઈ માટેનો ખર્ચ ઘટ્યો છે અને વધુ વિસ્તારમાં સિંચાઈ થઈ શકે છે. પાણીમાં ક્ષારનું પ્રમાણ નિયંત્રિત થઈ શકે છે તે જોતાં વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટના નિષ્ણાતોની આ ક્ષેત્રમાં માગ વધશે. આ સિવાય સામાન્ય લોકોનાં ઘરોમાં વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ કરવાની માગ પણ વધશે. મોટા મકાનોમાં વરસાદ પાણીનો સંગ્રહ કરવાના મોટા ટાંકા બનાવી પાણીનો ઉપયોગ કરવાની આપણી પરંપરા હતી ને લોકો એ તરફ પાછા વળશે જ. દરેક ઘર પર એટલો વરસાદ પડે છે કે તેમાં રહેનારને જરૂરી પીવાનું પાણી વર્ષભર મળી રહે. જો વૈજ્ઞાનિક રીતે પાણીનો સંગ્રહ કરવામાં આવે તો ગુણવત્તાસભર પાણી વર્ષ દરમિયાન મળી રહે. ઘરવપરાશ માટે થતાં પાણીના વપરાશમાં કરકસર થાય અને લોકો પાણી વેડફે નહી તેની કાળજી લેવી, સરકાર દ્વારા ઘરવપરાશ માટે આયાતી પાણી પુરવઠા માટે પણ મીટર લગાવવાની વ્યવસ્થા ગોઠવવી વગેરે પણ વોટર મેનેજમેન્ટ જ છે. ઘર વપરાશનું પાણી એક વખત ઉપયોગમાં લઈ ફરી તેનો ઉપયોગ થાય તેની કાળજી રાખવી જોઈએ ને તેને માટે માર્ગદર્શન આપવા તથા તેનું મિકેનિઝમ ગોઠવવા પણ વોટર રિસોર્સિસ મેનેજમેન્ટના નિષ્ણાતોની જરૂર પડશે.

એ જ રીતે ખેતીમાં પિયત પદ્ધતિ બદલવી એ પણ વોટર મેનેજમેન્ટ છે. આપણી હાલમાં પ્રચલિત ધોરિયા બનાવી પાકને પાણી આપવાની પધ્ધતિમાં પાણીનો વ્યાપક બગાડ થાય છે કેમ કે તેમાં માટી ઘણું

પાણી પી જાય છે. આપણે ઈઝરાયેલની જેમ રિસાયકલ થયેલાં પાણીનો ઉપયોગ વડે ટપક સિંચાઈ પધ્ધતિ વડે પાકવેલામાં આવે તો પાણીનો બચાવ થઈ શકે તેમ છે અને આ પણ વોટર મેનેજમેન્ટનો એક ભાગ છે.

આ તો થોડાંક ઉદાહરણ આપ્યાં પણ આ રીતે ઘણાં ક્ષેત્રો એવાં છે કે, જ્યાં વોટર મેનેજમેન્ટ નિષ્ણાતોની જરૂર પડે ને તેથી આ કારકિર્દી યશસ્વી છે. આપણે ઈઝરાયલ જેવા દેશ તરફ મીટ માંડવી જોઈએ હવે ત્યાં કઈ રીતે વોટર મેનેજમેન્ટ જોરદાર કારકિર્દી છે તે વિચારવું જોઈએ. ઈઝરાયલ ઘણી બધી રીતે જોરાવર છે ને ટ્યૂકડો દેશ હોવા છતાં તેણે સાયન્સ અને ટેકનોલોજીમાં અભૂતપૂર્વ પ્રગતિ કરી છે. ઈઝરાયલમાં સાયન્સ અને ટેકનોલોજીનો પ્રભાવ કેટલો છે તેનો અંદાજ એ વાત પરથી જ આવે કે ત્યાં દર દસ હજાર નોકરિયાતોમાંથી ૧૪૦ લોકો વિજ્ઞાની, ટેકનિશિયન કે એન્જિનિયર તરીકે કામ કરે છે. દુનિયામાં બીજા કોઈ દેશમાં વિજ્ઞાની કે એન્જિનિયરનું આટલું ઊંચું પ્રમાણ નથી. અમેરિકામાં આ પ્રમાણ ૮૫ છે ને જાપાન જેવા સાયન્સ-ટેકનોલોજીના દાદા મનાતા દેશમાં પણ આ પ્રમાણ ૮૦ છે. કોઈને થશે કે આટલા બધા વિજ્ઞાની ને એન્જિનિયરોને નોકરીએ રાખીને ઈઝરાયલ શું કરતું હશે? તેનો જવાબ એ છે કે ઈઝરાયલે કુદરત સામે જ બાથ ભીડી છે ને તેની આસપાસના બધા દેશો કુદરતી સંજોગો સામે લાચાર બનીને બેઠા છે ત્યારે ઈઝરાયલે રણમાં નંદનવન ઊભું કર્યું છે.

ઈઝરાયલ સાવ ખારોપાટ છે ને ત્યાં ભૂગર્ભનાં જળ પણ ખારાં છે તેથી સામાન્ય સંજોગોમાં ખેતી ના થઈ શકે કે પીવાનું પાણી ના મળે. દુનિયાના બધા દેશો આવા સંજોગો સામે હથિયાર હેઠાં મૂકી દે છે ને એ વિસ્તારને છોડી જ દે છે. તેના બદલે ઈઝરાયલે તેની સામે બાથ ભીડીને ડિસેલિનેશન અને વોટર સાયકલિંગ અપનાવ્યું છે. ડિસેલિનેશન એટલે ખારા પાણીમાંથી મીઠું અને સજીવો માટે હાનિકારક દ્રવ્યો દૂર કરીને તેને શુદ્ધ પાણી બનાવવું. એ પાણી પીવામાં વાપરી શકાય એવું બનાવે છે. ઈઝરાયલના પીવાના પાણીની ૫૦ ટકા જરૂરિયાત તો આ રીતે ડિસેલિનેશનમાંથી જ પૂરી પડાય છે. ઈઝરાયલ પાસે ટેકનોલોજીની તાકાત કેવી જબરદસ્ત છે તેનો આ પુરાવો છે.

ઈઝરાયલે ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરીને ખેતીમાં

પણ ક્રાન્તિ કરી છે. ખારાં જળથી ખેતી ના થાય એટલે ઈઝરાયલે ખારા પાણીને શુદ્ધ કરવાની ને પછી તેનો સંગ્રહ કરવાની ટેકનોલોજી વિકસાવી છે. એટલું જ નહીં પણ ડ્રીપ ઈરિગેશન પધ્ધતિ પણ વિકસાવી છે. ડ્રીપ ઈરિગેશન એટલે કુવારાથી સાવ ઓછું પાણી વાપરીને સિંચાઈ કરવી. તેના જોરે ઈઝરાયલ ખેતીમાં અવ્વલ બન્યું છે. મજાની વાત એ છે કે ઈઝરાયલ પોતાની પીવાના પાણી ને ખેતીની જરૂરિયાત તો આ ક્રાન્તિકારી શોધથી પૂરી કરે જ છે પણ આ ટેકનોલોજીના આધારે બનાવેલાં ઈકિવપમેન્ટ્સ વેચીને ધીંગી કમાણી પણ કરે છે. ઈઝરાયલ દર વર્ષે આ રીતે ટેકનોલોજીની નિકાસ દ્વારા જ ૨૦૦ કરોડ ડોલર (લગભગ ૧૩,૦૦૦ કરોડ રૂપિયા)ની કમાણી કરી છે. ઈઝરાયલ સોલર એનર્જીનો પણ ભરપૂર ઉપયોગ કરે છે. ઈઝરાયલમાં ૮૦ ટકા ઘરો સોલર એનર્જીનો ઉપયોગ કરે છે. આ ઘરોની તમામ જરૂરિયાતો સોલર એનર્જીથી નથી સંતોષાતી પણ પાણી ગરમ કરવા જેવાં કે પંખા-ટ્યુબલાઈટ ચલાવવા જેવાં કામો માટે તેમણે ઈલેક્ટ્રિસિટીનો ઉપયોગ નથી કરવો પડતો.

ઈઝરાયલની જેમ ભારતમાં પણ દરિયાનું ભરપૂર પાણી છે તે જોતાં ભવિષ્યમાં ભારત પણ એ રસ્તે જશે જ ને એ વખતે જે લોકો વોટર ટેકનોલોજીમાં નિષ્ણાત હશે તેમને લાભ મળશે.

ગુજરાતમાં હાલમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી, મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટીમાં વોટર મેનેજમેન્ટના કોર્સિસ ચાલે છે. વિદ્યાર્થીઓ તેમાં દાખલ થઈને સારી કારકિર્દી બનાવી શકે છે. ઈન્ટરનેટ પર સર્ચ કરશો તો આ અભ્યાસક્રમોની વિગતો મળશે. આ ઉપરાંત દેશભરમાં તો સંખ્યાબંધ અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. તમે ઈન્ટરનેટ પર સર્ચ કરીને આ અભ્યાસક્રમો વિશે માહિતી મેળવી શકો ને તેનો લાભ લઈ શકો.

તો, કારકિર્દી અને સામાજિક ક્રાન્તિ બંનેના સમન્વય જેવા વોટર મેનેજમેન્ટના પાઠ ભણવા તૈયાર થઈ જાઓ.

૩૮૭, વિભૂષા બંગ્લોઝ,
હોમિયોપથિ કોલેજ સામે,
બોપલ, અમદાવાદ-૫૮.

ઘોરણ ૧૨ પછી યોજાતી પ્રવેશ કસોટીઓ

- તૃપ્તી ઉપાધ્યાય

મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ H.S.C. કર્યા બાદ કોઈ પ્રીમિયર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સમાં એડમિશન મળે, તેવું સ્વપ્ન જોતા હોય છે. આવા સમયે જુદી - જુદી પ્રીમિયર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ પૈકી કેટલીક પ્રીમિયર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સની એડમિશન ટેસ્ટની માહિતી આપી દઈએ.

૧. IIM - ઈન્દોરની IPM - AT :

IIM (ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ) છેલ્લાં ઘણા વર્ષોથી હાઈએસ્ટ પેકેજનો રેકોર્ડ ધરાવે છે. વિદ્યાર્થી ચાહે સાયન્સ, કોમર્સ કે આર્ટ્સ સ્ટ્રીમનો હોય, મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓનું ડ્રિમ IIM-Iમાં પ્રવેશ મેળવવાનું હોય છે. કોઈપણ વિદ્યાશાખામાંથી ગ્રેજ્યુએશન કર્યા બાદ, CATની કઠિન એક્ઝામમાં સારો સ્કોર કરીને તો IIMના MBA માં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. પરંતુ ૧૯૯૬ માં સ્થપાયેલ IIM-Iના નામે ઓળખાતી IIM-ઈન્દોરમાં ઘોરણ 12 / HSC પછી IPM-A આપીને ૫ વર્ષીય ઈન્ટિગ્રેટેડ MBAમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.

પ્રવેશ પરીક્ષાનું નામ : IPM -ATઅભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ : M.B.A. (૫ વર્ષ)

લઘુતમ લાયકાત : કોઈપણ વિદ્યાશાખામાંથી ઘોરણ ૧૨ /HSC લઘુતમ ૬૦% સાથે પાસ

IPM - ATની ટેસ્ટ પેટર્ન

ક્વોન્ટિટેટીવ એબિલીટી : ૬૦ પ્રશ્નો

વર્બલ એબિલીટી : ૪૦ પ્રશ્નો

કુલ : ૧૦૦ પ્રશ્નો,

કુલ માર્ક્સ : ૪૦૦, સમય મર્યાદા : ૧૫૦ મિનિટ

માર્કિંગ : દરેક પ્રશ્નના સાચા જવાબના ૪ માર્ક્સ

અને દરેક પ્રશ્નના ખોટા જવાબના ૧ નેગેટિવ માર્ક

(ઉમેદવારનો સ્કોર - લઘુતમ સ્કોર)

(મહત્તમ સ્કોર - લઘુતમ સ્કોર)

ઓનલાઈન ફોર્મ બહાર પડવાનો સમય : માર્ચ

માસનું બીજું અઠવાડિયું

રજીસ્ટ્રેશન કરવાનો અંતિમ સમય : એપ્રિલ

માસનું બીજું અઠવાડિયું

એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટનો સમય : મે માસનું બીજું અઠવાડિયું

મહત્તમ વય મર્યાદા : ૨૦ વર્ષ (૩૦ જુલાઈ - ૨૦૧૮ સુધીમાં)

ઉપરોક્ત એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટના કટ ઓફ માર્ક્સને આધારે ઉમેદવારને પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂ માટે પસંદ કરવામાં આવે છે. જેમાં નીચે મુજબની પેટર્નનો સમાવેશ થાય છે.

એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટના ૫૦%

પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂના ૩૫%

WAT (Written Ability Test) ૧૫%

કુલ ૧૦૦%

સંપર્ક : IIM - ઈન્દોર, રાઉ-પીથામપુર રોડ, ઈન્દોર-૪૫૩૫૫૬, મધ્યપ્રદેશ.

વેબસાઈટ : www.iimidr.ac.in

૨. પ્રીમિયર પ્રાઈવેટ મેનેજમેન્ટ કોલેજો માટે UGAT:

ઉપર જણાવ્યા મુજબ જે રીતે IIM-I જેવી પ્રતિષ્ઠિત ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે IPM-ATની એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ આપવી પડે છે.

તેજ રીતે સમગ્ર દેશની મોટાભાગની પ્રીમિયર પ્રાઈવેટ મેનેજમેન્ટ કોલેજોમાં એડમિશન માટે UGATની એન્ટ્રન્સ એક્ઝામ આપવી પડે છે.

પ્રવેશ પરીક્ષાનું નામ : UGAT

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ: B.B.A. (૩વર્ષ), M.B.A. (૫ વર્ષ)

લઘુતમ લાયકાત : કોઈપણ વિદ્યાશાખામાંથી ઘોરણ ૧૨ /HSC પાસ

- UGAT ની ટેસ્ટ પેટર્ન

અંગ્રેજી ભાષા : ૪૦ પ્રશ્નો

જનરલ નોલેજ : ૩૦ પ્રશ્નો

ન્યુમેરિકલ અને ડેટા એનાલિસીસ : ૩૦ પ્રશ્નો

રીઝોનીંગ અને ઈન્ટેલિજન્સ : ૩૦ પ્રશ્નો

કુલ : ૧૩૦ પ્રશ્નો

કુલ માર્ક્સ : ૧૩૦ સમય મર્યાદા : ૧૨૦ મિનિટ
માર્કિંગ : દરેક પ્રશ્નના સાચા જવાબ માટે ૧
માર્ક્સ અને દરેક પ્રશ્નના ખોટા જવાબ માટે
૦.૨૫ નેગેટિવ માર્ક

ઓનલાઈન ફોર્મ બહાર પડવાની તારીખ :
જાન્યુઆરી માસનું પ્રથમ અઠવાડિયું
રજીસ્ટ્રેશન કરવાની અંતિમ તારીખ : મે માસનું
પ્રથમ અઠવાડિયું

એપ્લીટ્યૂડ ટેસ્ટની તારીખ : મે માસનું બીજું
અઠવાડિયું

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

વેબસાઈટ : www.aima.in

નોંધ : ઉપરોક્ત એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ ઉપરાંત જિન્દાલ
ગ્લોબલ બિઝનેસ સ્કૂલ પોતાના ૫ વર્ષના
ઈન્ટિગ્રેટેડ M.B.A. કોર્સ માટે પોતાની અલગ
એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ JSAT લે છે. (સંપર્ક : www.personvue.com/jsat)

તે જ પ્રમાણે ૩ વર્ષના B.B.A. કોર્સિસ માટે
પુનાની સીમ્બાયોસીસ યુનિવર્સિટી દ્વારા SET,
મુંબઈની નરસી મોનજી યુનિવર્સિટી દ્વારા
NPAT નામની એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ લેવાય છે. જ્યારે
બેંગલુરુની માઉન્ટ કાર્મલ, નોઈડાની એમીટી
ઈન્ટરનેશનલ બિઝનેસ સ્કૂલ, કોલકત્તાની જે.ડી.
બીરલા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ વગેરે પ્રીમિયર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ
હોવા છતાં ધોરણ ૧૨ / HSCની ટકાવારીને
આધારે પોતાના મેનેજમેન્ટ અભ્યાસક્રમોમાં
પ્રવેશ આપે છે.

૩. નેશનલ યુનિવર્સિટી સંલગ્ન સ્ટેટ નેશનલ લો યુનિવર્સિટી માટે CLAT અને LSAT :

છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી ત્રણ વર્ષના પરંપરાગત
LL.B. કરવાને બદલે ધોરણ ૧૨ / HSC
(કોઈપણ સ્ટ્રીમ) બાદ પ કે ૬ વર્ષના ગ્રેજ્યુએશન
+ LL.B. ના ઈન્ટિગ્રેટેડ કોર્સિસમાં પ્રવેશ લેવાનું
ચલણ વધ્યું છે.

પ્રવેશ પરીક્ષાનું નામ : CLAT અને LSAT
અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ : B.A. / B.Com. / B.Sc.
/ B.B.A. / B.L.S. + LL.B. (૫ વર્ષ) અને
B.Tech. + L.L.B. (૬ વર્ષ)

લઘુત્તમ લાયકાત : B.A. / B.Com. / B.Sc.
/ B.B.A. / B.L.S. + LL.B. (૫ વર્ષ) માટે
કોઈપણ વિદ્યાશાખામાંથી ધોરણ ૧૨ / HSC
પાસ. જ્યારે B.Sc. + LL.B. (૫ વર્ષ) માટે
ધોરણ ૧૨ / HSC વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A / B /
AB ગ્રૂપ પૈકી કોઈપણ ગ્રૂપ) માંથી પાસ, જ્યારે
B.Tech. + LL.B. (૬ વર્ષ) માટે ધોરણ ૧૨ /
HSC વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A ગ્રૂપ) માંથી પાસ

CLATની ટેસ્ટ પેટર્ન

લિંગલ : ૫૦ પ્રશ્નો

જનરલ નોલેજ : ૫૦ પ્રશ્નો

લોજિક / તર્ક : ૪૦ પ્રશ્નો

અંગ્રેજી : ૪૦ પ્રશ્નો

ગણિત : ૨૦ પ્રશ્નો

કુલ : ૨૦૦ પ્રશ્નો

LSATની ટેસ્ટ પેટર્ન

રીડિંગ કોમ્પ્રીહેન્શન : ૨૫ પ્રશ્નો

લોજિકલ રીઝોનીંગ - ૧ : ૨૫ પ્રશ્નો

લોજિકલ રીઝોનીંગ - ૨ : ૨૫ પ્રશ્નો

એનાલિટીકલ રીઝોનીંગ : ૨૫ પ્રશ્નો

કુલ : ૧૦૦ પ્રશ્નો

CLAT માટે

LSAT માટે

ઓનલાઈન ફોર્મ બહાર પડવાનો સમય ૧
જાન્યુઆરી

ઓક્ટોબર પ્રથમ અઠવાડિયું

પ્રવેશ પરીક્ષાની તારીખ

૧૩, મે ૨૦૧૮

૨૦, મે ૨૦૧૮

પ્રવેશ પરીક્ષાની સમયમર્યાદા

૧૨૦ મિનિટ

૧૪૦ મિનિટ

નેગેટિવ માર્કિંગ : પ્રશ્નદીઠ ૦.૨૫ માર્ક

સંપર્ક : www.clat.ac.in www.pearsonvueindia.com

નોંધ : CLAT પાસ કરનારાઓને નેશનલ લો
યુનિવર્સિટી સંલગ્ન રાજ્ય લો યુનિવર્સિટીઓમાં
પ્રવેશ મળે છે. જ્યારે LSAT પાસ કરનારાઓને
ખાનગી કોલેજોમાં પ્રવેશ મળે છે. જો કે

નેશનલ લો યુનિવર્સિટી (NLU), દિલ્હીમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે CLAT કે LSATને ૧૦૦ માર્ક્સને બદલે AILET (અંદાજિત તારીખ ૬ મે) આપવાની રહે છે. (સંપર્ક : www.nludelhi.ac.in)

૪. PDPUની SLS :

ગુજરાત રાજ્યની પ્રથમ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી એવી પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટીએ પોતાના પ્રથમ પ્રયત્નમાં જ NAAC નો 'A' ગ્રેડ મેળવેલો છે. જેમાં લિબરલ સ્ટડીઝનો અભ્યાસક્રમ તેના વિદ્યાર્થીઓને કોર્પોરેટ જગતનું એક્સ્પોઝર પૂરું પાડે છે. PDPUમાં સ્ટૂડન્ટ્સ એક્સચેન્જ પ્રોગ્રામ હેઠળ યુનિવર્સિટીના ૨૮૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ વિદેશની કોન્ફરન્સિસમાં દર વર્ષે ભાગ લે છે. વર્ષી વર્ષ દરમિયાન ૪૦ થી વધુ દેશોના વિદ્યાર્થીઓ આ યુનિવર્સિટીમાં આવે છે. થિયેટર, લિડરશીપ, મ્યુઝિક / પેઈન્ટીંગ / કવિતા જેવા વિવિધ પ્રકારના અસંખ્ય વિષયો શીખવાની વિદ્યાર્થીને તક પ્રાપ્ત થાય છે. ખાસ કરીને ક્રિએટિવ તેમજ મલ્ટી ટેલેન્ટેડ વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓ ઓફ - બીટ તેમજ ગ્લોબલ કરિયરમાં રસ ધરાવતા હોય, તેઓ PDPUમાં લિબરલ સ્ટડીઝનો અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે SLS નામની એડ્મિશન ટેસ્ટ આપતા હોય છે. લિબરલ સ્ટડીઝના અભ્યાસક્રમો : B.A.(Hons.),

B.Com (Hons.), B.Sc.(Hons.) અને B.B.A.

પ્રવેશ માટે લઘુત્તમ લાયકાત : HSC (કોઈપણ સ્ટ્રીમમાં)

SLSની ટેસ્ટ પેટર્ન :

જનરલ નોલેજ	: ૪૦ પ્રશ્નો	૪૦ માર્ક્સ
વર્બલ એબિલીટી	: ૨૦ પ્રશ્નો	૨૦ માર્ક્સ
ક્વોન્ટિટેટિવ એબિલીટી	: ૨૦ પ્રશ્નો	૨૦ માર્ક્સ
લોજિકલ રિઝોનીંગ	: ૨૦ પ્રશ્નો	૨૦ માર્ક્સ
કુલ	૧૦૦ પ્રશ્નો	

૧૦૦ માર્ક્સ નોંધ : આ ટેસ્ટમાં નેગેટિવ માર્કિંગ નથી. સમય મર્યાદા : ૯૦ મિનિટ (સમય : સવારે ૧૦ થી ૧૧:૩૦)

ત્યારબાદ ઉપરોક્ત એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટના ૫૦%

ક્રિએટીવ નિબંધ રાઈટીંગના ૨૫%

પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂના ૨૫%

કુલ ૧૦૦% ના આધારે મેરિટ લિસ્ટ તૈયાર થાય છે.

ક્રિએટિવ નિબંધ રાઈટીંગની સમય મર્યાદા : ૩૦ મિનિટ (સમય : સવારે ૧૧:૩૦ થી ૧૨)

ઓનલાઈન ફોર્મ બહાર પડવાનો સમય : એપ્રિલ માસનું પ્રથમ અઠવાડિયું

રજીસ્ટ્રેશન કરવાનો અંતિમ સમય : મે માસનું ચોથું અઠવાડિયું

એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટનો સમય : મે માસનું ચોથું અઠવાડિયું

લિબરલ સ્ટડીઝમાં પ્રાપ્ય કુલ બેઠકો : ૪૮૦ કે જેમાં B.Com.(Hons.) 120, B.Sc. (Hons.) 60 B.A. (Hons.) અને B.B.A. મળીને ૨૮૦.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.sls.pdpu.ac.in

૫. ઘ તાજ ગ્રૂપ ઓફ હોટેલ્સ ની IHM - A :

હોટલ મેનેજમેન્ટના વિવિધ ફિલ્ડમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો જો તાજ ગ્રૂપ ઓફ હોટેલ્સની ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા હોય, તો તેમણે IHM - Aની એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ આપવી જ રહી. અહીં B.A. (ઓનર્સ) હોટલ મેનેજમેન્ટના પ્રવેશની ચર્ચા કરી છે.

- IHM - Aની ટેસ્ટ પેટર્ન :

પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂ : ૫૦ માર્ક્સ

ગ્રૂપ ડિસ્ક્શન : ૩૦ માર્ક્સ

પ્રોફાઇલ ટેસ્ટ : ૨૦ માર્ક્સ

કુલ ૧૦૦ માર્ક્સ

અભ્યાસક્રમના પ્રવેશના તબક્કાઓ :

૧. સૌ પ્રથમ ઉમેદવારે રૂ. ૧,૫૦૦ ભરીને ઓનલાઇન પ્રોફાઇલ ટેસ્ટ આપવાની રહે છે.

૨. બીજા તબક્કે ઉમેદવારે ૧,૫૦૦ શબ્દોમાં સ્ટેટમેન્ટ ઓફ પર્પઝ લખવાનું રહે છે. અહીં IHM-A નું શિક્ષણ ઉમેદવારનું વ્યક્તિત્વ, હોસ્પિટાલિટીના વિશ્વમાં ભવિષ્યમાં કેવી ભૂમિકા ભજવી શકશે જેવા ટોપિક પર જણાવવાનું રહે છે.

૩. હવે ઉમેદવારને ગ્રૂપ ડિસ્ક્શન (G.D.) અને પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂ (P.I.) માટે તાજ ગ્રૂપ ઓફ હોટેલ્સની કોલકત્તા, ચેન્નાઈ, નવી દિલ્હી કે મુંબઈ શાખામાં હાજર થવાનું રહે છે. જેમાં કમ્યુનિકેશન સ્કીલ્સ, એનાલિટીકલ સ્કીલ્સ, જનરલ અવેરનેસ, સર્વિસ ઓરિએન્ટેશન, પર્સનાલિટી ફેક્ટર વગેરે પર ભાર મૂકવામાં આવે છે. G.D.P.I. માટે પુરુષ અને સ્ત્રી ઉમેદવારોના ટ્રેસ કોડ પણ નક્કી કરવામાં આવેલો છે.

૪. છેલ્લા તબક્કે IHM - A દ્વારા પરિણામની જાહેરાત કરવામાં આવે છે.

ઓનલાઇન ફોર્મ બહાર પડવાનો સમય : મે માસનું છેલ્લું અઠવાડિયું

રજીસ્ટ્રેશન કરવાનો અંતિમ સમય : જૂન માસનું પહેલું અઠવાડિયું

એડમિશન ટેસ્ટનો સમય : જૂન માસનું ચોથું અઠવાડિયું

સંપર્ક : www.ihmaurangabad.ac.in

૬. ઈન્ડિયન આર્મી, નેવી તેમજ એરફોર્સમાં NDA :

દેશ સેવા કરવા ઈચ્છુક રાષ્ટ્રપ્રેમી યુવા વર્ગ NDAની ટેસ્ટ પાસ કરીને B.A., B.Sc., B.E.ના અભ્યાસક્રમોમાં જોડાઈને ભવિષ્યમાં ઈન્ડિયન આર્મી, ઈન્ડિયન નેવી કે ઈન્ડિયન એરફોર્સમાં પોતાની ગૌરવપૂર્ણ કારકિર્દી બનાવી શકે.

પ્રવેશ પરીક્ષાનું નામ : NDA (ડિકેન્સ કોર્સિસ) અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ : B.A. / B.Sc. / B.E.

લઘુત્તમ લાયકાત : B.A. માટે ધોરણ ૧૨ / HSC (કોઈપણ સ્ટ્રીમ) પાસ

B.Sc. / B.E. માટે ધોરણ ૧૨ / HSC (ફિઝિક્સ તથા મેથ્સ. વિષયો સાથે) પાસ

મહત્તમ વયમર્યાદા : ૧૬.૫ વર્ષથી ૧૯ વર્ષ

- NDAની ટેસ્ટ પેટર્ન :

૨ પ્રશ્નપત્રો

પ્રશ્નપત્ર ૧ મેથ્સ. ૧૨૦ પ્રશ્નો

૩૦૦ માર્ક્સ

પ્રશ્નપત્ર ૨ જનરલ એબિલીટી ૧૫૦ પ્રશ્નો

૬૦૦ માર્ક્સ

(જનરલ નોલેજ અને અંગ્રેજી)

કુલ ૨૭૦ પ્રશ્નો

૮૦૦ માર્ક્સ

સમય મર્યાદા : દરેક પ્રશ્નપત્ર માટે ૧૫૦ મિનિટ
માર્કિંગ : પ્રથમ પ્રશ્નપત્રમાં દરેક સાચા જવાબના
૨.૫ માર્ક્સ, તેમજ દરેક ખોટા જવાબના
નેગેટીવ ૦.૮૩ માર્ક્સ, બીજા પ્રશ્નપત્રમાં દરેક
સાચા જવાબના ૪ માર્ક્સ, તેમજ દરેક ખોટા
જવાબના નેગેટીવ ૧.૩૩ માર્ક્સ.

નોંધ : NDAની પ્રવેશ પરીક્ષા દર વર્ષમાં બે વાર
લેવાતી હોય છે.

ઓનલાઈન ફોર્મ બહાર પડવાનો સમય :
જાન્યુઆરી-ફેબ્રુ માસ અને જૂન - જુલાઈ માસ
રજીસ્ટ્રેશન કરવાનો અંતિમ સમય :
ફેબ્રુઆરી અને જુલાઈ માસ
એડમિશન ટેસ્ટનો સમય : માર્ચ -
એપ્રિલ માસ અને સપ્ટે.-ઓક્ટો. માસ
સંપર્ક : www.upsconline.nic.in

૭. એન્જિનિયરિંગ માટેની BITSAT :

ધોરણ ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ 'A' ગ્રૂપના
મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ JEE Main અને JEE
Advancedના ૨ - ૨ પ્રશ્નપત્રોની તૈયારી કરીને
IIT તેમજ NITમાં પ્રવેશ મેળવવાનો પ્રયત્ન
કરતા જ હોય છે. તેજ રીતે બીટ્સ, પિલાની
જેવી પ્રીમિયર ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં પ્રવેશ મેળવવા
માટે BITSATની તૈયારી પણ કરતા જ હોય
છે. BITSAT ને આધારે બીટ્સ, પિલાનીના
B.Pharmના અભ્યાસક્રમમાં પણ એડમિશન
મળી શકે છે.

- BITSATની ટેસ્ટ પેટર્ન :

	પ્રશ્નો	માર્ક્સ
મેથ્સ. / બાયોલોજી	૪૫	૧૩૫
ફિઝિક્સ	૪૦	૧૨૦

કેમેસ્ટ્રી	૪૦	૧૨૦
અંગ્રેજી	૧૫	૪૫
લોજિકલ રિઝનીંગ	૧૦	૩૦
કુલ	૧૫૦	૪૫૦

સમયમર્યાદા : ૧૮૦ મિનિટ

માર્કિંગ : પ્રત્યેક પ્રશ્નના સાચા જવાબ માટે ૩
માર્ક્સ અને પ્રત્યેક પ્રશ્નના ખોટા જવાબ માટે ૧
નેગેટિવ માર્ક

ઓનલાઈન ફોર્મ બહાર પડવાનો સમય :

જાન્યુઆરી-ફેબ્રુ માસ

રજીસ્ટ્રેશન કરવાનો અંતિમ સમય : માર્ચ માસ

એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટનો સમય : મે માસ

સંપર્ક : www.bitsadmission.com

૮. મેડિકલ માટેની AIMS :

ધોરણ ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ 'B' ગ્રૂપના
મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ NEET તૈયારી કરતા
જ હોય છે. પરંતુ કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ AIMSની
એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટની પણ તૈયારીઓ કરતા હોય છે.

- AIMSની ટેસ્ટ પેટર્ન :

	પ્રશ્નો	માર્ક્સ
બાયોલોજી	૬૦	૬૦
ફિઝિક્સ	૬૦	૬૦
કેમેસ્ટ્રી	૬૦	૬૦
જનરલ નોલેજ	૨૦	૨૦
કુલ	૨૦૦	૨૦૦

સમયમર્યાદા : ૧૨૦ મિનિટની કમ્પ્યુટર બેઈઝ્ડ
એક્ઝામ

માર્કિંગ : દરેક પ્રશ્નના સાચા જવાબ માટે ૧ માર્ક
અને દરેક પ્રશ્નના ખોટા જવાબ માટે ૦.૩૩
નેગેટિવ માર્ક

ઓનલાઈન ફોર્મ બહાર પડવાનો સમય :

જાન્યુઆરી માસની મધ્યમાં

રજીસ્ટ્રેશન કરવાનો અંતિમ સમય : ફેબ્રુઆરી

માસની મધ્યમાં

એડમિશન ટેસ્ટનો સમય : મે માસની મધ્યમાં

૩-બી, જીવન સ્મૃતિ સોસાયટી,
મીરામ્બિકા માર્ગ, નારણપુરા,
અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩

ગ્રાફિક ડિઝાઇન ફેશન ટેકનોલોજી : કારકિર્દીના નૂતન અવસરો

- પ્રભાબેન કોટક

પ્રવર્તમાન યુગની સ્પર્ધાનો મુખ્ય વિષય બની ચૂકેલી 'ફેશન' કલ્પનાશીલતા અને સર્જનાત્મકતાથી ભરપૂર છે. ફેશન ક્ષેત્રે શિક્ષણથી યોગ્ય માર્ગદર્શન મળે તો સફળતા રહેલી છે. વિશ્વના અન્ય દેશોની જેમ ભારતમાં છેલ્લાં ઘણાં વર્ષોથી ફેશન પ્રત્યે લોકોમાં વૈજ્ઞાનિક અભિગમ કેળવાતો જાય છે. ફેશન ટેકનોલોજી એક ઉદ્યોગ તરીકે વિકસવા લાગી છે ને ભારતમાં તો લોકો ડિઝાઇનર્સ કલેક્શન પહેરવા માંડ્યા છે. આધુનિક યુગમાં નવી ચીજવસ્તુઓની ડિઝાઇનનું અનેરું મહત્ત્વ છે. ચીજવસ્તુઓની ડિઝાઇનમાં નવીનતા શૈક્ષણિક અભ્યાસક્રમ સાથે જોડાય ત્યારે માનવીના જીવનમાં આમૂલ પરિવર્તન આવે છે.

ગુજરાતની પોલીસ માટેના વસ્ત્ર (પરિધાન)ની ડિઝાઇન, રેલવેના ડબ્બાની ડિઝાઇન, રેલવે એન્જિનનું મોડલ અને એનિમેશન તેમજ ફિલ્મક્ષેત્રે જુદી જુદી પ્રવૃત્તિઓમાં નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઇન મહત્ત્વનું સ્થાન ધરાવે છે. ફેશન ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રે ભારતમાં અતિ આધુનિક ગણી શકાય તેવા અભ્યાસક્રમોની સવલતો પ્રાપ્ત છે જેમાં મુખ્યત્વે N.I.D. અને N.I.F.T. ગણાય છે.

નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઇન રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સંસ્થા છે તેનાં અભ્યાસક્રમો વિશે માહિતી મેળવીએ.આ સંસ્થાના બધા અભ્યાસક્રમો અંગ્રેજી માધ્યમમાં છે.

અમદાવાદ પાલડી પાસે સરદાર પુલ નજીક N.I.D. આવેલી છે. ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કોમ્યુનિકેશન ટેક્સટાઇલ અને આઈ.ટી. ડિઝાઇન ક્ષેત્રે આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ખ્યાતિ પામેલ શૈક્ષણિક અને રિસર્ચ સંસ્થા છે. મિનિસ્ટ્રી ઓફ કોમર્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ગવર્નમન્ટ ઓફ ઇન્ડિયા હેઠળ ચાલતી સ્વતંત્ર સંસ્થા છે.

ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ :

ધો. ૧૨ કોઈપણ પ્રવાહમાં અંગ્રેજી વિષય સાથે

પાસ કર્યા પછીનો છે. જેમાં ૬૦ સીટ છે. તે G.D.P.D. નામે જાણીતો છે. જ્યારે પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા પ્રોગ્રામિંગ ડિઝાઇન G.D.P.D. સ્નાતક પછીનો છે. તેમાં ૧૭૫ સીટ છે.

A. ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા પ્રોગ્રામિંગ ડિઝાઇન :

આ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ૧૦+૨ની હાયર સેકન્ડરી પરીક્ષા પાસ કરનાર કોઈપણ પ્રવાહમાં અંગ્રેજી વિષય સાથે ચાલુ વર્ષે પરીક્ષામાં બેસનાર હોય, પરિણામ બાકી હોય તેઓ પણ અરજી કરી શકે છે. ૨૨ વર્ષની વયમર્યાદા ધરાવનારને પ્રવેશ મળે છે. અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોને ઉપલી વયમર્યાદામાં ૩ વર્ષની છૂટ મળે છે. અભ્યાસક્રમની મુદત ૪ વર્ષની છે. અભ્યાસક્રમનાં ક્ષેત્રો નીચે મુજબ છે.

- ૧) કોમ્યુનિકેશન ડિઝાઇન
ગ્રાફિક ડિઝાઇન
એનિમેશન ફિલ્મ ડિઝાઇન
ફિલ્મ અને વીડિયો કોમ્યુનિકેશન
એકિઝબિશન ડિઝાઇન
- ૨) ટેક્સટાઇલ અને એપરલ ડિઝાઇન
- ૩) ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિઝાઇન
પ્રોડક્ટ ડિઝાઇન
ફર્નિચર ડિઝાઇન
સિરામિક અને ગ્લાસ ડિઝાઇન

B. પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા પ્રોગ્રામ ઇન ડિઝાઇન :

આ અભ્યાસક્રમમાં કોઈપણ શાખામાં સ્નાતક પછી કે તેની સમકક્ષ લાયકાતવાળા વિદ્યાર્થીઓ કે જેમણે માગ્યા મુજબનો અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરેલ હોય તેને પ્રવેશ મળે છે. અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવાનો સમયગાળો બે થી અઠી વર્ષનો હોય છે. આમાં નિપૂણતા મેળવવા માટે નીચે મુજબનાં ક્ષેત્ર છે.

ઈન્ડસ્ટ્રિયલ ડિઝાઈન :

ક્રમ	અભ્યાસક્રમનું નામ	લાયકાત
૧.	પ્રોડક્ટ ડિઝાઈન (અમદાવાદ)	બી.ટેક., બી.ઈ. (મિકેનિકલ), મીકાટ્રોનિક, બી.આર્ક
૨.	ફર્નિચર ડિઝાઈન (અમદાવાદ)	બી.ટેક., બી.ઈ. સિવિલ
૩.	સિરામિક અને ગ્લાસ ડિઝાઈન(અમદાવાદ)	બી.આર્ક, બી.એફ.એસ. સિરામિક એન્ડ ગ્લાસ ટેકનોલોજી, સિરામિક અને ગ્લાસ સંબંધિત ક્ષેત્રમાં
૪.	ટોય ડિઝાઈન એન્ડ ડેવલોપમેન્ટ (ગાંધીનગર)	બી.ટેક, બી.ઈ., બી.સી.એ. બી.આઈ.ટી., બી.આર્ક., ઇન્ટિરિઅર ડેવલોપમેન્ટી થેરપી અથવા ઉપરનાં ક્ષેત્રમાં સ્નાતક સાથેનો અનુભવ.
૫.	ટ્રાન્સપોર્ટેશન એન્ડ ઓટોમોબાઈલ ડિઝાઈન	બી.ટેક,બી.ઈ. (ઓટોમોબાઈલ) મિકેનિકલ, મીકાટ્રોનિક, બી.આઈ. (ડિઝાઈન સ્કૂલ ઈન ઈન્ડિયા)

ટેક્સટાઈલ એપરલ એન્ડ એસેસરીઝ ડિઝાઈન :

ક્રમ	અભ્યાસક્રમનું નામ	લાયકાત
૧.	ટેક્સટાઈલ ડિઝાઈન (અમદાવાદ)	બી.એફ.એ. એપ્લાયડ આર્ટ્સ ટેક્સટાઈલ હેન્ડલૂમ ટેકનોલોજી, ટેક્સટાઈલ નીટ વેર, ફેશન ડિઝાઈન, હોમ સાયન્સ ટેક્સટાઈલ અને કલોથિંગ સાથે.
૨.	એપરલ ડિઝાઈન (ગાંધીનગર)	બી.એફ.એ. એપ્લાયડ આર્ટ્સ ટેક્સટાઈલ હેન્ડલૂમ ટેકનોલોજી, ટેક્સટાઈલ નીટ વેર, ફેશન ડિઝાઈન, હોમ સાયન્સ ટેક્સટાઈલ એ કલોથિંગ સાથે.
૩.	લાઈફ સ્ટાઈલ એસેસરીઝ ડિઝાઈનીંગ (ગાંધીનગર)	બી.એફ.એ. એપ્લાયડ આર્ટ્સ, ડિઝાઈન, બી.આર્ક., ઇન્ટિરિઅર ડિઝાઈન, એસેસરીઝ ડિઝાઈન અને સંબંધિત શાખામાં ટેક્સટાઈલ એન્જિનિયરીંગ

કોમ્યુનિકેશન ડિઝાઈન :

ક્રમ	અભ્યાસક્રમનું નામ	લાયકાત
૧.	ગ્રાફિક ડિઝાઈન (અમદાવાદ)	બી.એફ.એ. એપ્લાયડ આર્ટ્સ, બી.આર્ક., ઇન્ટિરિઅર ડિઝાઈનના અનુભવ સાથે સ્નાતક
૨.	એનિમેશન ફિલ્મ ડિઝાઈન(અમદાવાદ)	બી.એફ.એ.એપ્લાયડ આર્ટ્સ, ડિઝાઈન બી.આર્ક., કોમ્યુનિકેશન મિડિયા, ફિલ્મ એન્ડ ટી.વી. માસ મીડિયા એનિમેશન
૩.	ફિલ્મ એન્ડ વીડિયો કોમ્યુનિકેશન (અમદાવાદ)	હ્યુમિનિટીઝ આર્ટ્સ, વિઝ્યુઅલ કોમ્યુનિકેશન, માસ મિડિયા અથવા કોઈપણ શાખામાં સ્નાતક કામના અનુભવ સાથે
૪.	ફોટોગ્રાફી ડિઝાઈન (ગાંધીનગર)	

આઈ.ટી.આઈ. ડિઝાઈન અન્ય ડિઝાઈન:

ક્રમ	અભ્યાસક્રમનું નામ	લાયકાત
૧.	ન્યુ મીડિયા ડિઝાઈન (ગાંધીનગર)	બી.એફ.એ. એપ્લાયડ આર્ટ્સ, બી.ટેક, બી.આઈ.ટી., બી.આર્ક, વિઝ્યુઅલ કોમ્યુનિકેશન, માસ મીડિયા, બી.એસ. સી.(કોમ્પ્યુટર સાયન્સ), બી.સી.એ.
૨.	ઈન્ફર્મેશન ડિઝાઈન (બેંગ્લોર)	-
૩.	ઈન્ટરએક્શન ડિઝાઈન (બેંગ્લોર)	-
૪.	યુનિવર્સલ ડિઝાઈન (બેંગ્લોર)	-
૫.	ડિજિટલ ગેઈમ ડિઝાઈન (બેંગ્લોર)	-
૬.	ઈન્ફર્મેશન એન્ડ (ડિજિટલ ડિઝાઈન (બેંગ્લોર)	બી.એફ.એ.એપ્લાઈડ આર્ટ્સ, બી.ટેક.,બી.આઈ.ટી., બીઆર્ક, વિઝ્યુઅલ કોમ્યુનિકેશન પેઈન્ટિંગ, માસ મીડિયા , બી.ઈ., બી.એસ.સી.(કોમ્પ્યુટર સાયન્સ) , બી.આર્ક.

વધુ માહિતી માટે સંસ્થાનો અને વેબસાઈટનો સંપર્ક કરવો (web : www.nid.edu.)

સંસ્થાનું સરનામું નીચે મુજબ છે.

(૧) National Institute of Design
પાલડી, અમદાવાદ- ૩૮૦ ૦૦૭.
ફોન.(૯૧) ૭૯૨૬૬ ૨૯૫૦૦ /
(૦૭૯) ૨૬૬૨૯૬૦૦
ફેક્સ. +૯૧ ૭૯૨૬૬૨૧૧૬૭

(૨) National Institute of Design
ધ-૦, એક્સટેન્શન રોડ, ઈન્ફોસિટી નજીક,
ગાંધીનગર.
ફોન. (૯૧) ૭૯૨૩૨૬૫૫૦૦
ફેક્સ. +૯૧ ૭૯૨૩૨૪૪૫૧૮

(૩) National Institute of Design
12, H.M.T. Link Road, Off Tumkur
Road, Bengaluru
Phone : +80-23373006
Fax : + 80-23373086.

કેમ્પસ ઈન્ટરવ્યૂ મારફત તેમજ જુદાં જુદાં ઈલેક્ટ્રોનિક પ્રિન્ટ મીડિયાના માધ્યમથી N.I.D.ના તાલીમાર્થીઓને ઉચ્ચ પગારે નોકરીએ સ્થાન આપે છે.

આવી જ એક બીજી રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સંસ્થા N.I.F.T. વિશે જાણકારી મેળવીએ ફેશન ડિઝાઈન અને ફેશન એજ્યુકેશનમાં વિશ્વ કક્ષાએ જાણીતી ટોપટેન ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં ભારતની N.I.F.T.નું નામ છે.

N.I.F.T. એક્ટ ૨૦૦૬ કાયદો પાલમિટમાં પસાર થઈ ગયો છે. એપ્રિલ ૨૦૦૭થી N.I.F.T. વિશ્વની સૌથી પ્રથમ અને એકમાત્ર ફેશન એજ્યુકેશનની પ્રીમિયમ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ બની ગઈ છે કે જે પોતે પોતાના વિદ્યાર્થીને બેચલર ડિગ્રી, માસ્ટર ડિગ્રી અને પીએચ.ડી.ની ડિગ્રી આપી શકે છે. કોઈપણ વિષય સાથે ધોરણ ૧૨ પાસને નિફ્ટના બેચલર ડિગ્રી કોર્સમાં એડમિશન મળે છે. એવી જ રીતે કોઈપણ વિષય સાથે બેચલર ડિગ્રી ધરાવતા હોય તો તેમને N.I.F.T.ના માસ્ટર ડિગ્રી કોર્સમાં પ્રવેશ મળે છે. ફેશન ડિઝાઈન ક્ષેત્રમાં N.I.F.T.ની ડિગ્રીનું મહત્વ ઈન્ટરનેશનલ લેવેલે ઘણું સાડું છે

એડમિશન માટે પ્રવેશ પ્રક્રિયા

નિફ્ટના બેચલર ડિગ્રી કોર્સ તેમજ માસ્ટર ડિગ્રી કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે પ્રવેશ પરીક્ષા આપવાની હોય છે. તે ૩૨ શહેરમાં લેવાય છે. ઉમેદવાર કોઈપણ કેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. પરીક્ષા પાસ કર્યા બાદ મેરિટના આધારે પ્રવેશ મળે છે. પ્રવેશ અંગેની જાહેરાત જાણીતા સમાચારપત્રોમાં લગભગ નવેમ્બર મહિનામાં આવે છે. ફોર્મ ઓનલાઈન ભરવાનું હોય છે. વધુમાં વધુ ઉંમર ૨૩ વર્ષની છે. એસ.સી., એસ.ટી. અને વિકલાંગને ૫ વર્ષની છૂટછાટ આપવામાં આવે છે. આ બધા જ કોર્સ અંગ્રેજી માધ્યમમાં હોય છે. આ અંગેની વધુ જાણકારી માટે વેબસાઈટ અને સંસ્થાઓની મુલાકાત કરી જરૂરી માહિતી મેળવી શકો છો.

વેબસાઈટ : www.nift.ac.in

NIFT ના ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો

NIFTના ધોરણ ૧૨ પછીના

બેચલર ઓફ ડિઝાઇનના ચાર વર્ષનો ફુલટાઈમ કોર્સ:

બેચલર ડિગ્રી પછીના બે વર્ષનો ફુલટાઈમ માસ્ટર ઓફ ડિઝાઇન તેમજ માસ્ટર ઓફ ફેશન મેનેજમેન્ટ કોર્સ ચાલે છે.

બેચલર ઓફ ડિઝાઇનના કોર્સ : ધો. ૧૨ કોઈપણ વિષય સાથે પ્રાપ્ત કર્યા પછી પ્રવેશ મળી શકે તેવા નિફ્ટના બેચલર ઓફ ડિઝાઇનના કોર્સ નીચે પ્રમાણે છે.

ફેશન ડિઝાઇન : કેમ્પસ : બેંગલુરુ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કાંગરા, કોલકતા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટણા કોલકતા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટણા, રાયબરેલી, શિલોંગ, જોધપુર અને શ્રીનગર.

સીટ સંખ્યા : ૪૫૦

એસેસરીઝ ડિઝાઇન :

કેમ્પસ : બેંગલુરુ, ભોપાલ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કાંગા, કોલકતા, મુંબઈ, નવીદિલ્હી, પટણા, રાયબરેલી, શિલોંગ અને જોધપુર.

સીટ સંખ્યા : ૪૨૦

ફેશન કોમ્યુનિકેશન :

કેમ્પસ : બેંગલુરુ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કાંગરા, કોલકતા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટણા, રાયબરેલી, જોધપુર અને શ્રીનગર

સીટ સંખ્યા : ૪૨૦

નેટવેર ડિઝાઇન :

કેમ્પસ : બેંગલુરુ, ચેન્નાઈ, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કોલકતા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી.

સીટ સંખ્યા : ૨૧૦

લેઘર ડિઝાઇન :

કેમ્પસ : ચેન્નાઈ, કોલકતા, નવી દિલ્હી , રાયબરેલી

સીટ સંખ્યા : ૧૨૦

ટેક્સટાઈલ ડિઝાઇન :

કેમ્પસ : બેંગલુરુ, ભોપાલ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કાંગારા, કોલકતા,

મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટણા, જોધપુર

સીટ સંખ્યા : ૩૯૦

ફેશન ટેક્નોલોજી :

કેમ્પસ : બેંગલુરુ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કોલકતા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટણા, રાયબરેલી, શિલોંગ અને જોધપુર

સીટ સંખ્યા : ૩૬૦

માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો (ડિઝાઇન સ્પેકસ)

માસ્ટર ઓફ ડિઝાઇન

કેમ્પસ : કન્નુર, મુંબઈ, નવી દિલ્હી,

સીટ સંખ્યા : ૯૦

માસ્ટર ઓફ ફેશન ટેક્નોલોજી

કેમ્પસ : બેંગલુરુ, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, નવી દિલ્હી,

સીટ સંખ્યા : ૧૦૦

માસ્ટર ઓફ ફેશન મેનેજમેન્ટ

કેમ્પસ : બેંગલુરુ, ભોપાલ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કોલકતા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટણા, રાયબરેલી, શિલોંગ, જોધપુર

સીટ સંખ્યા : ૪૨૦

ડ્યુઅલ ડિગ્રી પ્રોગ્રામ : ન્યુયોર્કની ફેશન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેક્નોલોજી સાથે નીફ્ટના ડ્યુઅલ ડિગ્રી કોર્સ ચાલે છે. બેચલર ઓફ ડિઝાઇનના ધો. ૧૨ પછીનાં ૪ વર્ષના કોર્સમાંથી પહેલા ૨ વર્ષ ભારતમાં, ત્રીજું વર્ષ ન્યુયોર્કમાં અને ફાઈનલ વર્ષ ફરી નીફ્ટમાં કરવાનું રહે છે. આ કોર્સમાં નીફ્ટમાં કરવાનું રહે છે. આ કોર્સમાં નીફ્ટ અને FIT બંનેની ડિગ્રી મળે છે.

ભારતમાં નીફ્ટના સેન્ટરો : બેંગલુરુ, ભોપાલ, ભુવનેશ્વર, ચેન્નાઈ, ગાંધીનગર, હૈદરાબાદ, કન્નુર, કાંગરા, કોલકતા, મુંબઈ, નવી દિલ્હી, પટણા, રાયબરેલી, શિલોંગ, જોધપુર અને શ્રીનગર

ગુજરાતમાં ગાંધીનગરમાં નીફ્ટ કેમ્પસ : ગાંધીનગરમાં એસ. જી. રોડ પર 'ધ-૦', ચાર રસ્તા પાસે, ઈન્ફોસિટીની પાછળ આવેલ છે.

હોસ્ટેલ સુવિધા : ભાઈઓ અને બહેનો માટે અલગ-અલગ હોસ્ટેલ.

ફેશન બિઝનેસનું ફિલ્ડ :

ફેશન બિઝનેસનું ફિલ્ડ સેલિબ્રિટી બનવાના સપનાને સાકાર કરે છે. ફેશન ડિઝાઇન એ ફેશન

બિઝનેસના ફિલ્ડ તરીકે ઓળખાય છે. વિશ્વ આખામાં આજે ફેશન બિઝનેસનું બહુ મોટું બજાર છે. ફેશન બિઝનેસનું ફિલ્ડ વિવિધતાથી ભરપૂર છે અને તેમાં વિકાસની શક્યતાઓ ઘણી વધારે છે.

● ફિલ્મના હીરો-હીરોઈનના વસ્ત્રોમાં ફેશન ડિઝાઈન

- ટીવી સિરિયલ અને ટીવી કાર્યક્રમમાં ડિઝાઈન
- ફેશન શો વર્લ્ડ
- ફેશન મેગેઝિન અને ફેશન જર્નાલિઝમ
- મોડલિંગના ફિલ્ડમાં
- મીસ ઇન્ડિયા અને મીસ વર્લ્ડ જેવી સૌંદર્ય

સ્પર્ધામાં

- જવેલરી ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં
- ગારમેન્ટ અને કોસ્મ્યુમ ડિઝાઈનમાં
- લક્ઝરિયસ બ્રાન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં
- ફેશન ડિઝાઈન સાથે સંબંધિત અનેક ફિલ્ડ

ઉપરોક્ત અનેક ફિલ્ડમાં આજે ફેશન બિઝનેસની હાજરી જોવા મળે છે. ફેશન ડિઝાઈનમાં રસ હોય કે સેલિબ્રિટીની દુનિયામાં જવું હોય તો નિફ્ટમાં પ્રવેશ મેળવવાનું સપનું રાખજો.

આ સિવાય અન્ય સંસ્થાઓમાં આવા અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે.

- Amro Design Institute ADI
- આ સંસ્થામાં ચાલતા અભ્યાસક્રમો

ફેશન એન્ડ ઇન્ટરિયર ડિઝાઈનિંગ કોર્સિસ

- બી.એસ.સી. (એપરલ એન્ડ ફેશન

ટેકનોલોજી) - ૩ વર્ષ

- ડિપ્લોમા ઇન ફેશન ડિઝાઈન - ૧ વર્ષ
- ડિપ્લોમા ઇન ઇન્ટરિયર ડિઝાઈન - ૧ વર્ષ
- જવેલરી ડિઝાઈનિંગ કોર્સિસ - ૧ વર્ષ
- ડિપ્લોમા ઇન જવેલરી ડિઝાઈનિંગ - ૧ વર્ષ

સરનામું : ૪૦૧, શુભમ્ કોમ્પ્લેક્ષ, સંજીવની હોસ્પિટલ સામે, વસ્ત્રાપુર તળાવ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૫૩. ફોન : (૦૭૯) ૨૬૮૫૬૭૦૨, ૨૬૮૫૪૨૯૧, ૪૦૦૦૮૪૨૯૧

Email - info@amrodesign.or

આવી જ એક બીજી સંસ્થા :

Edit Institute of Designing

Edit Institute of designingમાં ચાલતા

કોર્સિસ :

ફેશન એન્ડ ઇન્ટરિયર ડિઝાઈનિંગ કોર્સિસ :

- ડિપ્લોમા ઇન ફેશન ડિઝાઈન - ૧ વર્ષ
- ડિપ્લોમા ઇન ઇન્ટરિયર ડિઝાઈન - ૧ વર્ષ
- ડિપ્લોમા ઇન જવેલરી ડિઝાઈન - ૧ વર્ષ
- ડિપ્લોમા ઇન ટેક્સટાઈલ ડિઝાઈનિંગ - ૧ વર્ષ

સરનામું : M-૫, જોલી સ્કવેર, શ્રીરામ મંદિરની સામે, શ્રી રામ ચોક , ઘોડદોડ રોડ, સુરત. ફોન નં. : ૦૨૬૧ ૩૦૧૫૪૧૮ Email : info@editindia.com

આ ઉપરાંત ઈગ્નુમાં પણ સર્ટિફિકેટ કોર્સ થઈ શકે છે. વધુ માહિતી માટે નિયામકશ્રી, ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી, પ્રાદેશિક કેન્દ્ર , સરખેજ - ગાંધીનગર હાઈવે, નિરમા યુનિવર્સિટીની સામે, છારોડી, અમદાવાદ ફોન નં. ૦૨૭૧ ૨૪૨૯૭૫. Email : www.ignou.ac.in.

આ સિવાય પણ અન્ય ખાનગી સંસ્થાઓ ફેશન ડિઝાઈનના ડિપ્લોમા તેમજ ટૂંકાગાળાના અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે. વિદ્યાર્થીઓ તથા વાલીઓ જાતે ચકાસણી કરી તેમાં અભ્યાસ કરી શકે છે. ઈન્ટરનેટ ઉપર સર્ચ કરી શકાય આ રીતે આધુનિક યુગ સાથે તાલ મેળવી કારકિર્દી પણ ફેશનેબલ બનાવી શકાય.

શ્રી સાંઈ-૧,
બોમ્બે- હાઉસીંગ સોસાયટી,
યુનિ.રોડ, રાજકોટ - ૩૬૦ ૦૦૫.

સંવેદના સાથે સેવાની તક આપતું : પેરા મેડિકલ ક્ષેત્ર

- ડૉ. પૂજા કોટક

(cgagujarat@gmail.com)

વિજ્ઞાનપ્રવાહ ('B'ગ્રૂપ)માં અભ્યાસ કરતાં મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ તેઓના માતા-પિતાનું મહદ્અંશે સ્વપ્ન ડોક્ટર કે અન્ય મેડિકલ - પેરા મેડિકલ ક્ષેત્રોમાં જવાનું હોય છે. વિદ્યાર્થી જગતમાં વર્ષોથી મેડિકલ તેમજ પેરા મેડિકલ ફિલ્ડ પ્રત્યેકનું આકર્ષણ જોવા મળે છે. મેડિકલ તેમજ પેરા મેડિકલ ફિલ્ડમાં ઊંચી ટકાવારીને આધારે પ્રવેશ ચોક્કસ મળી શકે, પરંતુ તેમાં સફળતા મેળવવા માટે વિદ્યાર્થીમાં તે અંગેની સમજ, જરૂરી ગુણો, કૌશલ્યોરૂપી એપ્ટિટ્યૂડ હોવો જરૂરી છે. આથી વિદ્યાર્થીમાં વિજ્ઞાન પ્રવાહ - 'B' ગ્રૂપની પસંદગી માટે જરૂરી ક્ષમતા - કૌશલ્યોથી શરૂ કરીને મેડિકલ તેમજ પેરા મેડિકલના વિવિધ ફિલ્ડમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે કયા પ્રકારની ક્ષમતા હોવી જરૂરી છે, તેની વિગતવાર ચર્ચા કરીશું. કારણ કે વિદ્યાર્થી સારી શૈક્ષણિક ટકાવારીને આધારે આવા ક્ષેત્રોમાં પ્રવેશ તો મેળવી લે છે, પરંતુ રસ, આવડત, સમજ, કૌશલ્યના અભાવે તે આવા ક્ષેત્રોમાં સારી કારકિર્દી બનાવી શકતો નથી.

'B' ગ્રૂપની પસંદગી : સામાન્ય રીતે ગણિત કરતા વિજ્ઞાન વિષયમાં વધુ રસ ધરાવનારા વિદ્યાર્થીઓ વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં 'B' ગ્રૂપની પસંદગી કરતા હોય છે. આમ છતાંયે આવા વિદ્યાર્થીઓનું ગણિત સારું હોય તે જરૂરી છે.

આ લાયકાત ધરાવનાર વિદ્યાર્થી વિજ્ઞાનપ્રવાહ 'B' ગ્રૂપની પસંદગી કરી લે, ત્યારબાદ ધોરણ-૧૨ / HSC વિજ્ઞાનપ્રવાહ 'B' ગ્રૂપ સાથે પાસ કર્યા બાદ તેઓની સમક્ષ ઘણા વિકલ્પો ઉદ્ભવે છે, તેમાંથી કેટલાંક મુખ્ય વિકલ્પો પૈકી કયા વિકલ્પની પસંદગી કેવા વિદ્યાર્થીઓએ કરવી જોઈએ. તેની ચર્ચા નીચે કરી છે.

ફાર્મસી : જે વિદ્યાર્થીઓને કેમેસ્ટ્રી વિષય ગમતો હોય, તેમજ આ વિષય તેઓનો મજબૂત

હોય, તેવા વિદ્યાર્થીઓ ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ 'B' ગ્રૂપ બાદ 'ફાર્મસી'નો વિકલ્પ પસંદ કરી શકે. અહીં વિદ્યાર્થીને કેમિકલ રિ-એક્શનમાં રસ હોય, તે ઇચ્છનીય છે. ફાર્મસીને કારકિર્દીના ફિલ્ડ તરીકે પસંદ કરવું હોય, તો ધોરણ-૧૨ સાયન્સ 'B' ગ્રૂપ પાસ કર્યા બાદ, B.Pharm(૪ વર્ષ) + D.Pharm (૨ વર્ષ)ના અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકાય. ફાર્મસીમાં ડિપ્લોમા કર્યા બાદ ડિગ્રી તેમજ ડિગ્રી બાદ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ (M.Pharm) કરી શકાય. ફાર્મસીના કરિયર ફિલ્ડમાં મેડિકલ રિપ્રેઝન્ટેટિવ (M.R.), ફાર્માસિસ્ટ, એનાલિસ્ટ, રિસર્ચર વગેરે જેવા રોજગારીના સ્ત્રોતની ઉપલબ્ધિ છે.

નર્સિંગ : ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ 'B' ગ્રૂપ પાસ કર્યા બાદ નર્સિંગ ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ મેળવવા તરફ ઝોક વધી રહ્યો છે. જેઓ હ્યુમન બોડીને પ્રાથમિક કક્ષાએ જ સમજવા ઇચ્છુક હોય, તેમજ બીજાની આગેવાની હેઠળ કાર્ય કરવા તૈયાર હોય તેઓ નર્સિંગના કારકિર્દીના ક્ષેત્રને પસંદ કરી શકે. આ માટે લોકોની સેવા કરવાનો સ્વભાવ હોય, તે જરૂરી છે. પાસ કરીને ભવિષ્યમાં વિદેશમાં જવા ઇચ્છુકો માટે નર્સિંગ ફિલ્ડની પસંદગીએ એક આદર્શ વિકલ્પ બની શકે છે. નર્સિંગની કારકિર્દીમાં પ્રવેશ મેળવવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ B.Sc.નર્સિંગ (૪ વર્ષ) કે GNN - General Nursing Midwifery (૩.૫ વર્ષ) કે ANM - Auxiliary Nurses Midwives (૨ વર્ષ)ની પસંદગી કરી શકે. છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી મુખ્યત્વે સ્ત્રીઓનાં ગણાતાં આ ફિલ્ડ માં પુરૂષ સ્ટાફની માંગ અને કમાણી વધી રહી છે.

વેટરનરી સાયન્સ : પશુ-પંખીઓની સારવાર કરવા ઇચ્છુકો, પ્રકૃતિ પ્રેમી વિદ્યાર્થીઓ માટે કારકિર્દી બનાવવાનો આ એક આદર્શ વિકલ્પ છે. વર્તમાનયુગમાં મોટા શહેરોના નામાંકિત વેટરનરી ડોક્ટરોની કમાણી માણસોની સારવાર કરનાર ફિઝિશિયન તેમજ સર્જનની કમાણી કરતાં વધુ હોય છે. ભવિષ્યમાં વિદેશ જઈને ત્યાં

સ્થાયી થવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓએ આ ફિલ્ડની પસંદગી કરવી જોઈએ. આ માટે B.V.Sc. - Bachelor or Veterinary Science (૫.૫ વર્ષ) ના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી લેવો જોઈએ.

વિવિધ પેરામેડિકલ : સતત નવું જાણવાની ઇચ્છા ધરાવનારા નિયમિત રીતે કલાકો સુધી અભ્યાસ કરી શકે તેવા, ઝડપી નિર્ણય શક્તિ ધરાવનાર વિદ્યાર્થીઓ

પોતાની કારકિર્દી માટે નીચે મુજબ મેડિકલ ફિલ્ડની પસંદગી કરી શકે છે.

મેડિકલ ફિલ્ડમાં પણ હોમિયોપેથી, નેચરોપેથી, આયુર્વેદ, ડેન્ટલ, ફિઝિયોથેરાપી, વેટરનરી જેવી અનેક શાખાઓ હોવાથી, તેમાં પણ પ્રવેશ માટે જરૂરી ટકાવારી ઉપરાંત ખાસ પ્રકારે ક્ષમતા, રસ, ગુણો હોવા જોઈએ તેની પણ ચર્ચા કરી લઈએ..

● અન્ય પેરામેડિકલ અભ્યાસક્રમો પદવી પ્રમાણપત્ર :

ક્રમ	અભ્યાસક્રમનું નામ	મુદત
૧.	B.A.S.L.P. (બેચલર ઓફ ઓડિઓલોજી એન્ડ સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી)	૩ વર્ષ
૨.	B.E.M.S. (બેચલર ઓફ ઇલેક્ટ્રોહોમિઓપેથી મેડિસીન એન્ડ સર્જરી)	૪ વર્ષ
૩.	B.A.P. (બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક ફાર્મસી)	૪ વર્ષ
૪.	B.U.M.S. (બેચલર ઓફ યુનાની મેડિસિન એન્ડ સર્જરી)	૫.૫ વર્ષ
૫.	B.M.L.T. (બેચલર ઓફ મેડિકલ લેબ ટેકનોલોજી)	૩ વર્ષ
૬.	D.M.L.T. (ડિપ્લોમા ઈન મેડિકલ લેબ ટેકનોલોજી)	૨ વર્ષ
૭.	B.Optom (બેચલર ઓફ ઓપ્ટોમેટ્રી)	૨ વર્ષ
૮.	B.R.I.T. (બેચલર ઓફ રેડિયો-ડાયગ્નોસીસ એન્ડ ઈમેજિંગ ટેકનોલોજી)	૩ વર્ષ
૯.	B.O.T. (બેચલર ઓફ ઓક્યુપેશનલ થેરાપી)	૪ વર્ષ
૧૦.	B.P. & O. (બેચલર ઓફ પ્રોસ્થેટીક્સ એન્ડ ઓર્થોટીક્સ)	૪ વર્ષ
૧૧.	B.M.R. (બેચલર ઓફ મેન્ટલ રીહેબિલિટેશન)	૪ વર્ષ
૧૨.	B.S.L.H. (બેચલર ઓફ સ્પીચ, લેંગ્વેજ એન્ડ હીઅરીંગ)	-
૧૩.	B.R.T. (બેચલર ઈન રિહેબિલિટેશન થેરાપી)	૪ વર્ષ
૧૪.	B.A.S.M. (બેચલર ઓફ ઓલ્ટરનેટિવ સીસ્ટમ ઓફ મેડિસિન)	૨ વર્ષ
૧૫.	R.A. (રેડિઓલોજી ડાયગ્નોસિસ એન્ડ થેરાપી)	૧ વર્ષ
૧૬.	R.D. & T. (રેડિઓલોજી ડાયગ્નોસીસ એન્ડ થેરાપી)	૨ વર્ષ

Ayurved

પેરામેડિકલના આ વિવિધ અભ્યાસમાં પ્રવેશ માટેની ક્ષમતા હોવી જરૂરી છે. સાથોસાથ તેમના માટે રોજગારી સ્ત્રોત સરકાર, ખાનગી કે ઉદ્યોગક્ષેત્રમાં વિવિધ જગ્યાઓ ઉપર પ્રાપ્ય થાય છે. અત્રે સ્વરોજગારી અભિગમના અભ્યાસક્રમો પણ છે. મેડિકલની સાથોસાથ પેરામેડિકલનો વિકાસ થતો હોય અત્રે રોજગારી વિપુલ પ્રમાણમાં પ્રાપ્ય છે.

હોમિયોપેથી : જેઓ બીમાર વ્યક્તિને ડોઝ આપીને રોગ પ્રતિકારક શક્તિ વધારવા ઇચ્છુક હોય, તેવા વિદ્યાર્થીઓએ હોમિયોપેથીના ફિલ્ડને પસંદ કરવું જોઈએ. વળી એલર્જી રોગોની સારવાર કરવામાં રસ ધરાવનારા વિદ્યાર્થીઓ માટે પણ હોમિયોપેથીનું

કારકિર્દીનું ક્ષેત્ર એક આદર્શ વિકલ્પ બની શકે છે. હોમિયોપેથીએ મૂળ જર્મનીનું વિજ્ઞાન છે, જેને કેટલાક નિષ્ણતો એલોપેથી અને આયુર્વેદની વચ્ચેની થેરાપી તરીકે ઓળખે છે. હોમિયોપેથીમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે BHMS (બેચલર ઓફ હોમિયોપેથી મેડિસિન એન્ડ સર્જરી)નો ૫.૫ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકાય.

નેચરોપેથી : જેઓ બીમાર વ્યક્તિના શરીરની અંદરને બદલે બહારથી ટ્રીટમેન્ટ (કસરત, આહાર વગેરે) કરવા ઈચ્છુક હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ નેચરોપેથીનો વિકલ્પ પસંદ કરી શકે છે. તેઓને ન્યુટ્રિશિન, બ્યૂટીફિકેશનમાં રસ હોવો જરૂરી છે. નેચરોપેથીમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે BNYS (બેચલર ઓફ નેચરોપેથી એન્ડ યોગિક સાયન્સ) નો ૪.૫ વર્ષ + ૧ વર્ષની ઈન્ટર્નશીપ ધરાવતો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકાય.

આયુર્વેદ : આયુર્વેદમાં રસ ધરાવનારા વિદ્યાર્થીઓ પાસે સંસ્કૃતનું બેઝિક જ્ઞાન હોવું જરૂરી છે. દવાની સાઈડ ઈફેક્ટને ધ્યાનમાં રાખીને રોગની તાત્કાલીક નહીં, પરંતુ કાયમી સારવાર કરવા ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ આયુર્વેદમાં કારકિર્દી બનાવી શકે. જો કે તેમાં વિદ્યાર્થીને નેચરલ સાયન્સ - વૃક્ષો, ફળ, ફૂલ વગેરેમાં રસ હોવાની પૂર્વશરત પણ રહેલી છે. આયુર્વેદિક સારવારના પરિણામ માટે ધીરજનો ગુણ હોવો જરૂરી છે. આયુર્વેદમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે

BAMS (બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક મેડિસિન એન્ડ સર્જરી) નો ૪.૫ વર્ષ + ૧ વર્ષની ઈન્ટર્નશીપ ધરાવતો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકાય.

ડેન્ટલ : જે વિદ્યાર્થીઓ મેડિકલના જનરલ વિષયો ભણવાને બદલે એક જ સિસ્ટમમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુક હોય, તેમણે 'ડેન્ટલ' ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવી જોઈએ. હાલના સમયમાં ઓર્થોડોન્ટિસ્ટ (વાંકાયૂંકા દાંતની સારવાર કરનાર ડોક્ટર)ની ડિમાન્ડ વધેલી છે. ડેન્ટલમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે BDS (બેચલર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી)નો ૪ વર્ષ + ૧ વર્ષની ઈન્ટર્નશીપ ધરાવતો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકાય.

ફિઝિયોથેરાપી : સ્પોર્ટ્સ, એક્સરસાઈઝ વગેરેમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીઓ ફિઝિયોથેરાપીને કારકિર્દીના ક્ષેત્ર તરીકે પસંદ કરી શકે છે. આવા વિદ્યાર્થીઓમાં ફિટનેસ જાળવવામાં રસ તેમજ સેવા કરવાની ઈચ્છા હોવી જરૂરી છે. મહેનતુ વિદ્યાર્થી આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકે. ફિઝિયોથેરાપીમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે BPT (બેચલર ઓફ ફિઝીયોથેરાપી)નો ૪.૫ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકાય. આ તમામ અભ્યાસ સુવિધા ગુજરાતમાં છે.

પૂજા કલીનીક,
જયશ્રી કોમ્પ્લેક્ષ, રૈયા ચોકડી,
રૈયા રોડ, રાજકોટ-૭

સાહસ અને પડકારરૂપ કારકિર્દી : મરીન એન્જિનિયરિંગ

- રશિમબેન વી. જાદવ

ધોરણ - ૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) પછી ઉજ્જવળ કારકિર્દી ઘડવાના અસંખ્ય વિકલ્પો મળી રહે છે. જે વિદ્યાર્થીઓ ધોરણ ૧૧ અને ૧૨ માં “A” અથવા “A+B” ગ્રૂપ પસંદ કરે છે તેઓ માટે એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્રની અનેક શાખાઓ માંથી કોઈપણ શાખામાં પ્રવેશ મેળવી (મેરિટ આધારે) જે તે ક્ષેત્રમાં નિપુણ બનવાની તક પ્રાપ્ત થાય છે. ઈજનેરીના કોઈપણ ક્ષેત્રમાં અભ્યાસ કરવાથી વિદ્યાર્થી પોતે મેળવેલ જ્ઞાનનો શ્રેષ્ઠ પ્રાયોગિક ઉપયોગ કરતા શીખે છે. ઈજનેરીનો વિદ્યાર્થી અભ્યાસના અંતે પોતાનામાં કેળવાયેલી ક્ષમતા વડે સારી નોકરી કે પોતાનો ધંધો શરૂ કરીને આવકનો સ્ત્રોત ઊભો કરી શકે છે.

મરીન એન્જિનિયરિંગ એ ઇજનેરી ક્ષેત્રની ઉત્તમ કારકિર્દી ગણી શકાય.

ભારત પાસે ૧૬૦૦૦ કિ.મી. લાંબા દરિયા કિનારાનું કુદરતી વરદાન છે. તો ગુજરાત પણ ૧૬૦૦

કિ.મી. લાંબો દરિયા કિનારો ધરાવે છે. આમ, આપણા દેશમાં મરીન એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્રમાં કાઠું કાઢવા માંગતા વિદ્યાર્થીઓ માટે સારી તક રહેલી છે.

મરીન એન્જિનિયરિંગ એ વિજ્ઞાનની એક એવી શાખા છે જે જહાજોના સ્થાપત્ય (આર્કિટેક્ચર) સાથે સંકળાયેલ છે. પ્રાચીનકાળમાં નૌકા નિર્માણ માટે લાકડાનો ઉપયોગ થતો હતો. હાલના સમયમાં જહાજોનો અનેકવિધ અને મહત્તમ ઉપયોગ થઈ શકે તે હેતુથી નૌકા નિર્માણમાં વિજ્ઞાનની અદ્યતન ટેકનોલોજી અને સાધનો વપરાય છે. આમ મરીન એન્જિનિયરિંગ ની તાલીમ દરમિયાન નૌકાનું વૈજ્ઞાનિક ઢબે સંચાલન કરવાની કળા શીખવવામાં આવે છે. જહાજોની મશીનરીની મરામત, જહાજોના બાંધકામમાં આધુનિક ટેકનોલોજીથી સજ્જ સાધનોનો ઉપયોગ, જહાજોની ડિઝાઇન, જહાજોમાં વીજ અને વીજ-ઉત્પાદક વ્યવસ્થા, ઊંજણ અને બળતણ વ્યવસ્થા તદ્દુપરાંત

જહાજમાં વાતાનુકૂલ યંત્રની વ્યવસ્થા વગેરે મરીન એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસ દરમિયાન વિદ્યાર્થી શીખે છે.

મરીન એન્જિનિયરિંગનો અભ્યાસ પૂર્ણ કરીને આવેલા વિદ્યાર્થીમાં અનેક પ્રકારના ગુણો ઊતરી આવે છે જેવાં કે પડકાર ઝીલવાની ક્ષમતા, સ્વયં શિસ્ત, જૂથમાં કામ કરવાની કળા, દરિયા કિનારાના વિસ્તારોમાં કામ કરવાની આવડત વગેરેથી તેનું વ્યક્તિત્વ ઝળકે છે.

મરીન એન્જિનિયરિંગમાં ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમ :

- (૧) મરીન એન્જિનિયરિંગની પાયાની બાબતો જાણવા માટે તેનો ડિપ્લોમાનો અભ્યાસક્રમ સારો ગણી શકાય. મરીન એન્જિનિયરિંગના ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધોરણ ૧૦ પાસ કરેલું હોવું જોઈએ. આ અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો ત્રણ વર્ષનો હોય છે.
- (૨) સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધોરણ ૧૨ પાસ ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી અને

મેથ્સ વિષયો સાથે કરેલું હોવું જોઈએ. મરીન એન્જિનિયરિંગના વિષય સાથે સ્નાતક કક્ષાએ B.E., B.TECH અને B.Sc. in Marine Engineering જેવાં અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. જો વિદ્યાર્થીએ મરીન એન્જિનિયરિંગનો ડિપ્લોમા કોર્સ કરેલો હોય તો પણ તે સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમમાં જોડાવા માટે લાયક ઠરે છે, જે માટે ૧૭ થી ૨૫ વર્ષની ઉંમર હોવી જોઈએ.

- (૩) અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે B.TECH in marine engineering કરેલું હોવું જોઈએ. M.TECH in marine engineering એ બે વર્ષનો અનુસ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ છે.

મરીન એન્જિનિયરિંગના અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ કરાવતી સંસ્થાઓના નામ નીચે મુજબ છે.

ક્રમ	સંસ્થાનું નામ	અભ્યાસક્રમનું નામ	સમયગાળો
૧.	મરીન યુનિવર્સિટી કોલેજ, ગાંધીધામ-કચ્છ, ગુજરાત	બી.ઈ. મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૨.	યુ. વી. પટેલ કોલેજ ઓફ મરીન એન્જિનિયરિંગ, ગણપત યુનિવર્સિટી, મહેસાણા	બી. ટેક કોલેજ ઓફ મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૩.	શાંતિલાલ શાહ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ, ભાવનગર, ગુજરાત	બી.ઈ. મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૪.	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ નેવલ આર્કિટેક્ચર, AAMET યુનિવર્સિટી, તમિલનાડુ	ડોક્ટર ઓફ ફિલોસોફી ઈન મરીન બાયો ટેકનોલોજી	૨ વર્ષ
૫.	ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી મરીન એન્જિનિયરિંગ	બી.ઈ. મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૬.	IIT, ખડગપુર, પશ્ચિમ બંગાળ	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી(ઓશન એન્જિનિયરિંગ એન્ડ નેવલ આર્કિટેક્ચર	૪ વર્ષ
૭.	તોલાની મેરીટાઈમ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, મુંબઈ, મહારાષ્ટ્ર	એમ.ટેક. મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૮.	આંધ્ર યુનિવર્સિટી કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ, વિશાખાપટ્ટનમ	બેચલર ઓફ એન્જિનિયરિંગ(મરીન)	૪ વર્ષ
૯.	IIT, ચેન્નાઈ, તમિલનાડુ	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી(ઓશન એન્જિનિયરિંગ એન્ડ નેવલ આર્કિટેક્ચર	૪ વર્ષ

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

૧૦.	સી.વી. રામન કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ, ભુવનેશ્વર, ઓરિસ્સા	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી(મરીન એન્જિનિયરિંગ)	૪ વર્ષ
૧૧	વિશ્વકર્મા મેરીટાઈમ મેરીટાઈમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, પૂણે, મહારાષ્ટ્ર	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૧૨	મહારાષ્ટ્ર એકેડમી ઓફ નેવલ એન્ડ ટ્રેનીંગ, પૂણે, મહારાષ્ટ્ર	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૧૩	ઇન્ટરનેશનલ મરીન એકેડમી, ચેન્નાઈ, તમિલનાડુ	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૧૪	ગુરુકુળ વિદ્યાલય ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, પંજાબ	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૧૫.	ચંડીગઢ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, ચંડીગઢ, પંજાબ	બેચલર ઓફ મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૧૬.	ગ્લોબલ એકેડમી ઓફ ટેકનોલોજી, બેંગલોર, કર્ણાટક	બેચલર ઓફ મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ
૧૭	ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ શીપ ટેકનોલોજી, કોચીન યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, કોચીન, કેરલા	બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી નેવલ આર્કિટેક્ચર એન્ડ શીપ બિલ્ડીંગ	૪ વર્ષ
૧૮.	નુરુલ ઇસ્લામ કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ, ઉત્તર પ્રદેશ	બેચલર ઓફ મરીન એન્જિનિયરિંગ	૪ વર્ષ

વ્યવસાય માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ, અમદાવાદ.

- આર.એન.કોટક

મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ HSC કે ગ્રેજ્યુએશન કર્યા બાદ કોઈ પ્રતિષ્ઠિત ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં એડમિશન મળે, તેવું સ્વપ્ન જોતાં હોય છે. આવા સમયે જુદી-જુદી પ્રતિષ્ઠિત ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ પૈકી કેટલીક ઇન્સ્ટિટ્યૂટના કોર્સ તથા એડમિશન ટેસ્ટની માહિતી મેળવીએ.

(૧) IIM-MBAP/PGDM અને ઇન્દોરની IDMAT:

IIM (ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ:) છેલ્લાં ઘણાં વર્ષોથી હાઈએસ્ટ પેકેજનો રેકોર્ડ ધરાવે છે. વિદ્યાર્થી ચાહે સાયન્સ, કોમર્સ કે આર્ટ્સ સ્ટ્રીમનો હોય, મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓનું ડ્રિમ IIMમાં પ્રવેશ મેળવવાનું હોય છે. કોઈપણ વિદ્યાશાખામાંથી ગ્રેજ્યુએશન કર્યા બાદ, CAની કઠિન એક્ઝામમાં સારો સ્કોર કરીને તો IIMના MBAમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. પણ IPM-AT આપીને ૫ વર્ષીય ઇન્ટિગ્રેટેડ MBAમાં પ્રવેશ IIM ઇન્દોર મેળવી શકાય છે.

- IPM-ATની ટેસ્ટ પેટર્ન
- અકવોન્ટિટેટિવ એબિલિટી : ૬૫% પ્રશ્નો
- વર્બલ એબિલિટી : ૩૫% પ્રશ્નો
- કુલ પ્રશ્નો : ૧૦૦
- કુલ માર્ક્સ : ૪૦૦
- સમયમર્યાદા : ૨:૩૦ કલાક
- નેગેટિવ માર્કિંગ : પ્રશ્ન દીઠ ૧ માર્ક (ઉમેદવારનો સ્કોર - લઘુત્તમ સ્કોર) (મહત્તમ સ્કોર - લઘુત્તમ સ્કોર)
- રજિસ્ટ્રેશન કરવાની અંતિમ તારીખ એપ્રિલ(ઓનલાઈન) (જે તે વર્ષની)
- એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટની તારીખ મેની તારીખ (સમય ૧૦ થી ૧૨:૩૦)
- એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટ માટેની લઘુત્તમ લાયકાત : HSC (કોઈપણ સ્ટ્રીમમાં લઘુત્તમ ૬૦%)
- મહત્તમ વય મર્યાદા : ૨૦ વર્ષ (૩૦ જુલાઈ સુધીમાં)

ઉપરોક્ત એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટના કટ ઓફ માર્ક્સને આધારે ઉમેદવારને પર્સનલ ઇન્ટરવ્યૂ માટે પસંદ

કરવામાં આવે છે, જેમાં નીચે મુજબની પેટર્નનો સમાવેશ થાય છે.

- એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટના : ૫૦%
- પર્સનલ ઇન્ટરવ્યૂના : ૩૫ %
- WAT (Written Ability Test) ૧૫%
- કુલ : ૧૦૦%
- વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

IIM-ઇન્દોર, રાઉ-પીથામપુર રોડ, ઇન્દોર ૪૫૩૫૫૬ (મધ્યપ્રદેશ)

● ICFAI યુનિવર્સિટી પદવીઓ :

દેશનાં ૭ રાજ્યોમાં પોતાની યુનિવર્સિટી ધરાવતી, ૮ શહેરોમાં IBSના કેમ્પસ ધરાવતી ICFAI યુનિવર્સિટીના IBSને એર ઇન્ડિયા, સ્પાઈસ જેટ તેમજ ગો-એરના ઇન ફ્લાઈટ મેગેઝિન્સના સર્વે મુજબ ૨૦૧૩માં A+++ કેટેગરી તેમજ ટોપ પ્રોફેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર હાયર એજ્યુકેશન ઇન ઇન્ડિયાનું બિરુદ મળી ચૂક્યું છે. છેલ્લાં ૧૯ વર્ષોથી ૧૦૦% પ્લેસમેન્ટનો ટ્રેક રેકોર્ડ સાથે અત્યાર સુધીમાં ૩૭,૦૦૦થી વધુ વિદ્યાર્થીઓ દેશમાં અને ૧,૦૦૦ થી વધુ વિદ્યાર્થીઓ વિદેશોમાં સારા પેકેજ મેળવી ચૂક્યા છે. તેની સમૃદ્ધ લાઈબ્રેરીમાં ૩,૦૦૦થી વધુ ભારતીય - આંતરરાષ્ટ્રીય જર્નલ્સનો સમાવેશ થાય છે. લેખક ખુદે અત્યા ૨ સુધીમાં ૧,૬૦૦થી વધુ પુસ્તકો પ્રકાશિત કરેલાં છે. તેમજ ૧૬ પ્રોફેશનલ મેગેઝિન્સ, ૪૮ રિસર્ચ જર્નલ્સ નિયમિત પ્રકાશિત કરે છે.

IBSની ટેસ્ટ પેટર્ન

- ડેટા એનાલિસીસ અને ડેટા ઇન્ટરપ્રિટેશન : ૩૦ માર્ક્સ
- કવોન્ટિટેટિવ એબિલિટી : ૩૦ માર્ક્સ
- રીડિંગ કોમ્પ્રિહેન્શન : ૩૦ માર્ક્સ
- વર્બલ એબિલિટી : ૫૦ માર્ક્સ
- કુલ : ૧૪૦ માર્ક્સ CBT કમ્પ્યુટર બેઝ્ડ ટેસ્ટ (ઓનલાઈન) લઘુત્તમ લાયકાત : કોઈપણ

વિદ્યાશાખામાં ગ્રેજ્યુએટ

- સમયમર્યાદા : ૨ કલાક
- IBSATની કામગીરી : ડિસેમ્બર માસથી શરૂ
- ત્યારબાદ ગ્રૂપ ડિસ્ક્શન : ૨૫% ભાર
- પર્સનલ ઈન્ટરવ્યુ : ૨૫% ભાર
- પાસ્ટ એકેડેમિક રેકોર્ડ : ૫૦% ભાર

નોંધ : સ્ત્રી સશક્તિકરણના યુગમાં મહિલા ઉમેદવારોને પ્રોત્સાહન આપવા તેઓને ૫ સ્કોર વધુ આપવામાં આવે છે.

પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂમાં મેનેજમેન્ટમાં રસ હોવાના કારણે, દેશના વિકાસમાં યોગદાન આપવાની ભાવના, ક્રિએટિવ થિંકિંગ, તેમજ અભિગમ ઉપર વધુ ભાર મૂકવામાં આવે છે. અહીં મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રના ટ્રેડિશનલ વિષયો ઉપરાંત લીગલ એન્વાયરમેન્ટ ઓફ બિઝનેસ, ઈફેક્ટિવનેસ લેબ તેમજ સોફ્ટ સ્કિલ પણ શીખવવામાં આવતા હોવાથી વિદ્યાર્થીઓમાં Peer Learning Skill (સહઅધ્યાયીઓ પાસેથી શીખવાનું કૌશલ્ય) ખાસ ચકાસવામાં આવે છે. IBS અત્યાર સુધીમાં પોતાના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ૫,૫૦૦થી વધુ ECCH યુરોપિયન કેસ ક્લિયરિંગ હાઉસની માન્યતા પ્રાપ્ત કેસ સ્ટડી પ્રકાશિત કરી ચૂક્યું છે. જેમાંના ઘણાં બરા વૈશ્વિક કક્ષાએ સારી રકમની રોયલ્ટી સાથે વેચાયા પણ છે. હમણાં બીજી ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૭માં “થોટ લીડરશીપ એવોર્ડ” કેસ સ્ટડી રિસર્ચ સેન્ટર દ્વારા મળેલ છે. આથી જો વિદ્યાર્થીએ ગ્રેજ્યુએશન કક્ષાએ કોઈ લઘુશોધ નિબંધ લખ્યો હોય, તો તેને પ્રવેશ મેળવવો સરળ બને છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.ibsindia.org

૩. PDPU (લિબરલ સ્ટડીઝ પદવી):

ગુજરાતના પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટીએ પોતાના પ્રથમ પ્રયત્નમાં જ NAACનો ‘A’ ગ્રેડ મેળવેલો છે. જેમાં લિબરલ સ્ટડીઝનો અભ્યાસક્રમ તેના વિદ્યાર્થીઓને કોર્પોરેટ જગતનું એકસ્પોઝર પૂરું પાડે છે. PDPU માં સ્ટુડન્ટ્સ એક્સચેન્જ પ્રોગ્રામ હેઠળ યુનિવર્સિટીના ૨૮૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ વિદેશની કોન્ફરન્સિસમાં દર વર્ષે ભાગ લે છે. વર્ષીય દરમિયાન ૪૦થી વધુ દેશોના વિદ્યાર્થીઓ આ યુનિવર્સિટીમાં આવે છે. થિયેટર, લીડરશીપ, મ્યુઝિક / પેઈન્ટિંગ / કવિતા જેવા વિવિધ

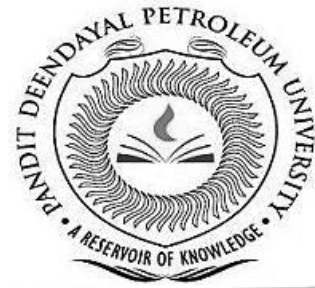
પ્રકારના અસંખ્ય વિષયો શીખવાની વિદ્યાર્થીને તક પ્રાપ્ત થાય છે. ખાસ કરીને ક્રિએટિવ તેમજ મલ્ટી ટેલેન્ટેડ વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓ ઓફ - બીટ તેમજ ગ્લોબલ કારિયરમાં રસ ધરાવતા હોય, તેઓ PDPUમાં લિબરલ સ્ટડીઝના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે કીક નામની એડમિશન ટેસ્ટ આપતા હોય છે.

લિબરલ સ્ટડીઝમાં અભ્યાસક્રમો : BA (Hons.), B.Com (Hons.), B.Sc. (Hons.) અને B.B.A.

પ્રવેશ માટે લઘુત્તમ લાયકાત : HSC (કોઈપણ સ્ટ્રીમમાં)

SLSની ટેસ્ટ પેટર્ન :

- જનરલ નોલેજ : ૪૦ પ્રશ્નો ૪૦ માર્ક્સ
 - વર્બલ એબિલિટી : ૨૦ પ્રશ્નો ૨૦ માર્ક્સ
 - ક્વોન્ટિટેટિવ એબિલિટી : ૨૦ પ્રશ્નો ૨૦ માર્ક્સ
 - લોજિકલ રિઝનિંગ : ૨૦ પ્રશ્નો ૨૦ માર્ક્સ
 - કુલ ૧૦૦ પ્રશ્નો : ૧૦૦ માર્ક્સ
 - સમય મર્યાદા : ૯૦ મિનિટ (સમય : સવારે ૧૦ થી ૧૧:૩૦)
 - ત્યારબાદ ઉપરોક્ત એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટ ના ૫૦%
 - ક્રિએટિવ નિબંધ રાઈટિંગના ૨૫%
 - પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂના ૨૫%
 - કુલ ૧૦૦%ના આધારે મેરિટ લિસ્ટ તૈયાર થાય છે.
- ક્રિએટિવ નિબંધ રાઈટિંગની સમયમર્યાદા : ૩૦

મિનિટ (સમય : સવારે ૧૧:૩૦ થી ૧૨)

નિબંધમાં વિદ્યાર્થીઓના વિચારોને વધુ મહત્ત્વ આપવામાં આવે છે. નિબંધમાં વ્યાકરણ તેમજ જોડણીની ભૂલને ધ્યાનમાં લેવાતી નથી. નિબંધને અંગ્રેજી/હિન્દી કે ગુજરાતી ભાષામાં લખી શકાય છે. વિદ્યાર્થીને ક્રિએટિવ નિબંધો કેવા હોય, તેવી જિજ્ઞાસાને સંતોષવા ભૂતકાળની પરીક્ષાઓમાં પુછાયેલા કેટલાંક ક્રિએટિવ નિબંધોની યાદી જણાવી દઈએ.

(૧) ધારો કે તમે ચોરના ખિસ્સામાં રહેલું ચપ્પુ છો

(૨) ધારો કે તમે પૃથ્વી પરનું છેલ્લું વૃક્ષ છો, અને તમે તમારા નવજીવનનો સાર જણાવો છો.

(૩) તમે હેરીપોટર છો, અને તમે એક દિવસ માટે સ્કૂલ પ્રિન્સિપાલ બની જઈને જાદૂ કરી શકો છો. લિબરલ સ્ટડીઝમાં પ્રાપ્ત કુલ બેઠકો ૪૮૦ કે જેમાં B.Com., (Hons.) 60, B.A. (Hons.) અને B.B.A. મળીને ૨૮૦. દર વર્ષે ૪ થી ૫ ગણા વિદ્યાર્થીઓ એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટ હોય છે.

એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટમાં રજિસ્ટ્રેશન કરવાની અંદાજિત અંતિમ તારીખ : ૨૨ મે, ૨૦૧૭ (ઓન લાઈન)

એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટની અંદાજિત તારીખ : ૨૭ મે, ૨૦૧૭ (પેપર - પેન્સિલ) (નેગેટિવ માર્કિંગ નથી.)

સંપર્ક PDPUમાં ગાંધીનગર હાઈવે, ગાંધીનગર -૩૮૨૦૦૭

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : 2www.sls.pdpu.ac.in

૪) EDI ની PGDM પદવી :

૨૦૧૨ના વર્ષમાં ભારતી ટોપ એન્ટરપ્રિનિયોરશીપ પ્રોગ્રામમાં સ્થાન મેળવનાર, ૨૦૧૩ના વર્ષના AICTSE-CII ના સર્વે મુજબ પશ્ચિમ ભારતની પ્રથમ અને સમગ્ર ભારતની ટોપ-૬ મેનેજમેન્ટ. ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં સ્થાન મેળવનાર તેમજ USASBE (યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ એસોસિએશન ફોન સ્મોલ બિઝનેસ એન્ડ એન્ટરપ્રિનિયોરશીપ દ્વારા જેના અભ્યાસક્રમને આઉટ સ્ટેન્ડિંગ એન્ટરપ્રિનિયોરશીપ પ્રોગ્રામ-એબ્રોડનો એવોર્ડ મળેલ છે, તેવી EDI (એન્ટરપ્રિનિયોરશીપ) ડેવલપમેન્ટ ઓફ ઈન્ડિયા)ના બે વર્ષના PGDM અભ્યાસક્રમ માટે EAT (એન્ટરપ્રિનિયરીપ એપ્ટિટ્યૂડ ટેસ્ટ) આપવી પડે છે.

સૌ પ્રથમ વિદ્યાર્થીએ CAT/MAT/ XAT/ ATMA/CMA પૈકી જે કોઈ ટેસ્ટ આપી હોય, તેના સ્કોરને આધારે EDIની EAT આપી શકાય છે. ત્યારબાદ પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂ લેતા પહેલાં દરેક વિદ્યાર્થીની એક બિહેવિરલ ટેસ્ટ લેવાય છે કે જે ૪૦ મિનિટની ૫૦ થી ૬૦ પ્રશ્નોની હોય છે. આ એક સાઈકોમેટ્રિક ટેસ્ટ હોવાથી તે માટે વિદ્યાર્થીએ કોઈ ખાસ તૈયારી કરવાની રહેતી નથી. પરંતુ ઉદ્યોગ સાહસિક બનવા માટે જરૂરી લીડરશીપ, ડિસીઝન મેકિંગ જેવી ક્ષમતાને ચકાસવા માટે આવી ટેસ્ટ લેવામાં આવે છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : EDI સંસ્થા ઈન્દિરા બ્રીજ, અમદાવાદ. WWW.ediindia.rog

(૫) UPES વિવિધ પદવીઓ :

UPES (યુનિવર્સિટી ઓફ પેટ્રોલિયમ એન્ડ એનર્જી સ્ટડીઝ), દહેરાદૂન એ સમગ્ર ભારતની પેટ્રોલિયમ એન્ડ એનર્જી સ્ટડીઝની સર્વ પ્રથમ યુનિવર્સિટી છે. જેની સફળતા મળ્યા બાદ, તેઓએ (૧) B.Tech. + LL.B. (૬ વર્ષ), (૨) MBA, (૩) LAW, (૪) B. Des., (૫) B. Plan, (૬) M. Des., (૭) M.A. (એનર્જી ઈકોનોમિક્સ) જેવા અભ્યાસક્રમો શરૂ કર્યા છે. જે પણ ઘણા જ લોકપ્રિય બની ચૂક્યા છે. અત્રે અહીં UPES ની EEE (ઈકોનોમિક્સ એન્ટ્રન્સ એકઝામ)ની વિગતો આપેલ છે.

EEEની ટેસ્ટ પેટર્ન :

લઘુતમ લાયકાત : UGC માન્ય કોઈપણ યુનિવર્સિટીમાંથી B.A. (જનરલ ઈકોનોમિક્સ / માઈક્રો ઈકોનોમિક્સ / મેક્રો ઈકોનોમિક્સ / મેથેમેટિક્સ / સ્ટેટેસ્ટિક્સ પૈકી કોઈપણ એક વિષય સાથે) અથવા B.Com. કે B.Tech. (મેથેમેટિક્સ/ સ્ટેટેસ્ટિક્સ).

એકઝામ માટે રજિસ્ટ્રેશન કરવાની તેમજ ટેસ્ટની તારીખ : બીજું અઠવાડિયું જૂન,

● સામાન્ય અંગ્રેજી, રીડિંગ કોમ્પ્રીહેન્શન, વર્બલ રિઝોનિંગ, વર્બલ એબિલિટી : ૨૫ પ્રશ્નો / માર્ક્સ

● એનાલિટિકલ અને લોજિક રિઝોનિંગ : ૨૫ પ્રશ્નો/માર્ક્સ

● કવોન્ટિટેટિવ ડેટા ઈન્ટરપ્રિટીશન અને ડેટા સફિશીયન્સી : ૨૫ પ્રશ્નો

● જનરલ ઈકોનોમિક્સ, માઈક્રો ઈકોનોમિક્સ, મેક્રો ઈકોનોમીક્સ ૨૫ પ્રશ્નો/માર્ક્સ

● કુલ ૧૦૦ પ્રશ્નો/માર્ક્સ

સમયમર્યાદા : ૨ કલાક (નેગેટિવ માર્કિંગ નથી)

નોંધ : B.Com. તેમજ B.Tech.ના વિદ્યાર્થીઓને અર્થશાસ્ત્ર અંગેના ૨૫ પ્રશ્નો/૨૫ માર્ક્સને બદલે મેથેમેટિક્સ તેમજ સ્ટેટેસ્ટિક્સ અંગેના ૨૫ પ્રશ્નો / ૨૫ માર્ક્સ પૂછવામાં આવશે.

ઉપરોક્ત EEE ટેસ્ટમાં પાસ થયા બાદ પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂમાં પસંદ થયેલા વિદ્યાર્થીઓને M.A. (એનર્જી ઈકોનોમિક્સ)માં પ્રવેશ મળે છે. જેનો અભ્યાસક્રમ પાસ કર્યા બાદ વિદ્યાર્થીઓને ભારતની તેમજ વિદેશની મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓમાં સારા પેકેજવાળી જોબ મળી શકે છે. UPES દ્વારા ચલાવાતા અન્ય અભ્યાસક્રમો અને તે અંગેની એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ

અભ્યાસક્રમનું નામ અન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ

1. M.B.A. UPES MET
2. B.Tech. UPES EAT
3. Law UL-SAT
4. B.Des. UPES-DAT (Online Text)
5. B.Plan U-PAT
6. M.Des. UPES-DAT

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : UPES દહેરાદૂન

ઉત્તરાખંડ : www.upes.ac.in

(દ) અન્ય મહત્વની પદવીઓ :

ઉપરોક્ત પદવી કસોટીની વિગતો ઉપરાંત લિબરલ સ્ટડીઝ માટે www.sala/edi/in), FEAT) Flame યુનિવર્સિટી, પુના, www.flame.edu.in), હોટલ મેનેજમેન્ટ માટે STEP (ઓબેરોય ગ્રૂપ, www.oberoigroup.com), JEE (IHM, www.nchm.ni.in), IHM-A (ઔરંગાબાદ યુનિવર્સિટી, www.inmaurangabad.acin), મેનેજમેન્ટ માટે UGAT (પ્રાઈવેટ કોલેજો માટે www.aima.in), SAT (સિમ્બાયોસીસ યુનિવર્સિટી, પુના, www.set-test.rog), NPAT (નરસી મોનજી યુનિવર્સિટી, મુંબઈ www.nmims.ed), લો ફિલ્ડ માટે CLAT (નેશનલ લો યુનિવર્સિટી, સંલગ્ન કોલેજો માટે www.clat.ac.in), AILET (NLU- દિલ્હી, www.nludeli.ac.in LSAT (પ્રાઈવેટ કોલેજો www.pearsonvueindia.com) વગેરેનો પણ સમાવેશ થાય છે. જેની જાહેરાતો પ્રકટ થાય છે. સંપર્ક કરો : ગુજરાતની સંસ્થાઓ NID, CEPT, DAKT પણ આ ક્ષેત્રની નામાંકિત યુનિ. પ્રકારની ગણાય છે.

‘સાઈ’, ૧, બોમ્બે હાઉસીંગ સોસાયટી, યુનિવર્સિટી રોડ, રાજકોટ - ૩૬૦ ૦૦૫.

EDI

સુરક્ષા સાથે કારકિર્દી : ગુજરાત રાજ્ય રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી

- ડૉ. સુમિતકુમાર ચૌધરી

ભારતની સર્વપ્રથમ આંતરિક સુરક્ષા પોલીસ યુનિવર્સિટી ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત અને યુ.જી.સી.માન્ય સ્થાપના : ૨૦૦૯

રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી, ભારતની પ્રથમ આંતરિક સુરક્ષા યુનિવર્સિટી છે. જેની સ્થાપના સને - ૨૦૦૯ માં ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા શ્રી નરેન્દ્ર મોદી, યુનિવર્સિટીમાં ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમ અને યોગ્યતા

તત્કાલિન મુખ્યમંત્રીના વરદ હસ્તે કરવામાં આવેલ છે. આ યુનિવર્સિટી દ્વારા આંતરિક સુરક્ષા ક્ષેત્રે યુવાનોને સુબદ્ધ ઉત્તમ તાલીમ આપવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટીમાં સુરક્ષાને અનુલક્ષી આધુનિક ટેકનોલોજીના જ્ઞાન સાથે કોર્સ ચલાવવામાં આવે છે.

ક્રમ અભ્યાસક્રમ	બેઠક	સમયગાળા	લાયકાત કુલ કોર્સ ફી
૧ સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન ફોટોગ્રાફી	૨૦	૩ મહિના	કોઈપણ પ્રવાહમાં ધોરણ - ૧૨ પાસ રૂ. ૨૦,૦૦૦(મહિલાઓ અને સેવાકાલીન પોલીસકર્મીઓ માટે ૫૦%)
૨ ડિપ્લોમા ઈન પોલીસ સાયન્સ	૮૦	૧ વર્ષ (૨ સેમેસ્ટર)	કોઈપણ પ્રવાહમાં ધોરણ - ૧૨ પાસ રૂ. ૨૧,૦૦૦(મહિલા માટે ૫૦%) ડિપોઝિટ - રૂ. ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૩ બી.ટેક. (કમ્પ્યુટર સાયન્સ અને એન્જિનિયરિંગ)	૪૦	૪ વર્ષ (૮ સેમેસ્ટર)	વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં ધોરણ - ૧૨ પાસ (ભૌતિકશાસ્ત્ર, ગણિત, રસાયણશાસ્ત્ર, અંગ્રેજી) રૂ. ૧,૬૦,૦૦૦ (મહિલા માટે ૫૦%) ડિપોઝિટ- રૂ. ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૪ બી.એ- સિક્યોરિટી મેનેજમેન્ટ (૪૦ ગુજરાતી, ૪૦ અંગ્રેજી માધ્યમ)	૮૦	૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)	કોઈપણ પ્રવાહમાં ધોરણ - ૧૨ પાસ રૂ. ૩૦,૦૦૦ (મહિલા માટે ૫૦%) ડિપોઝિટ- રૂ. ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૫ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન પોલીસ સાયન્સ	૪૦	૧ વર્ષ (૨ સેમેસ્ટર)	કોઈપણ પ્રવાહમાં વિદ્યાશાખાના સ્નાતક રૂ. ૨૧,૦૦૦(મહિલા માટે ૫૦%) ડિપોઝિટ રૂ. ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૬ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન સાયબર સિક્યુરીટી એન્ડ સાયબર ફોરેન્સિક	૩૦	૧ વર્ષ (૨ સેમેસ્ટર) આર્ટસ સિવાય)	કોઈપણ પ્રવાહમાં વિદ્યાશાખાના સ્નાતક રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ ડિપોઝિટ રૂ. ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૭ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન ઈન્ડસ્ટ્રીયલ સિક્યોરિટી	૨૦	૧ વર્ષ (૨ સેમેસ્ટર)	કોઈપણ પ્રવાહમાં વિદ્યાશાખાના સ્નાતક રૂ. ૩૦,૦૦૦(મહિલા માટે ૫૦%) ડિપોઝિટ રૂ. ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૮ એમ.એ. ઈન ક્રિમિનોલોજી	૨૫	૨ વર્ષ	કોઈપણ પ્રવાહમાં વિદ્યાશાખાના સ્નાતક

		(૪ સેમેસ્ટર)	રૂ. ૬૦,૦૦૦(મહિલા માટે ૫૦% ડિપોઝિટ રૂ ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૯ એમ.એ. ઈન પોલીસ એડમિનિસ્ટ્રેશન	૨૫	૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)	કોઈપણ પ્રવાહમાં વિદ્યાશાખાના સ્નાતક રૂ. ૬૦,૦૦૦(મહિલા માટે ૫૦% ડિપોઝિટ રૂ ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૧૦ એમ.ટેક ઈન સાયબર સિક્યોરિટી	૪૦	૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)	બી.ઈ/બી.ટેક(સીઈ/સીએસ/આઈટી/ઈસી/આઈસીટી/ઈલેક્ટ્રોનિક્સ), એમ.એસ.સી (સીએસ/આઈટી)અથવા એમ.સી.એ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦(મહિલા માટે ૫૦% ડિપોઝિટ રૂ ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૧૧ એલ.એલ.એમ ઈન ક્રાઈમ એન્ડ સિક્યોરિટી લો	૪૦	૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)	કાયદામાં સ્નાતક રૂ. ૮૦,૦૦૦ (મહિલા માટે ૫૦%) ડિપોઝિટ રૂ ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૧૨ માસ્ટર ઓફ ફિલોસોફી (ક્રિમિનોલોજી)	જેતેવર્ષે ખાલી જગ્યા	૧ વર્ષ (૨ સેમેસ્ટર)	કોઈપણ સંલગ્ન પ્રવાહમાં વિદ્યાશાખાના સ્નાતક રૂ. ૧૬,૦૦૦ (મહિલા માટે ૫૦%) ડિપોઝિટ રૂ ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)
૧૩ માસ્ટર ઓફ ફિલોસોફી (પોલીસ એડમિનિસ્ટ્રેશન)	જેતેવર્ષે ખાલી જગ્યા	૧ વર્ષ (૨ સેમેસ્ટર)	કોઈપણ સંલગ્ન પ્રવાહમાં વિદ્યાશાખાના સ્નાતક રૂ. ૧૬,૦૦૦ (મહિલા માટે ૫૦%) ડિપોઝિટ રૂ ૨૦૦૦/- (રિફન્ડેબલ)

સંશોધન પીએચ.ડી (વધુ મહિતી માટે યુનિ. વેબસાઈટની મુલાકાત લેવી.)

- વર્તણૂક વિજ્ઞાન (Behavioural Science)
- ન્યાય સહાયક વિજ્ઞાન (Forensic Science)
- આઈ.ટી એન્ડ સાયબર સિક્યોરિટી (Information Technology and Cyber Security)
- કાયદો (Law)
- અપરાધશાસ્ત્ર (Criminology)
- પોલીસ વહીવટ (Police Administration)
- આંતરિક સુરક્ષા અને વ્યવસ્થાપન (Internal Security & Management)

પ્રવેશ પ્રક્રિયા

- પ્રવેશ પ્રક્રિયા એપ્રિલ-મે માસમાં પ્રારંભ થાય છે. તેની વિગતો વેબ સાઈટ પર તેમજ સમાચાર પત્રોમાં પ્રસિધ્ધ કરાવામાં આવે છે.
- યુનિવર્સિટીના વિવિધ અભ્યાસક્રમોમા (પીએચ. ડી. અને એમ. ફિલ સિવાય) એન.સી.સી

ઉમેદવારો, રમતવીર ઉમેદવારોને પ્રવેશમાં અગ્રિમતા આપવામાં આવે છે.

- પ્રવેશ તથા કોર્સને લગતી માહિતી માટે યુનિવર્સિટીનો સંપર્ક કરી શકાશે. ફોન નં-૦૭૯-૨૨૬૮૪૨૨૨, ૨૨૬૮૪૧૭૩, મો ૯૯૭૮૪૪૬૯૧૨ (કામકાજના સમય દરમિયાન) ઈ- મેઈલ : academicbr@rsu.ac.in. ફેક્સ : ૦૭૯-૨૨૬૮૩૭૬૨, વેબસાઈટ : www.rsu.ac.in

કારકિર્દીની તકો

આ યુનિવર્સિટીમાંથી સફળતા પૂર્વક અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરનાર વિદ્યાર્થીને ગુજરાત સરકાર દ્વારા પોલીસ કોન્સ્ટેબલ, પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટરની ભરતીમાં નીચે દર્શાવ્યા મુજબના વધારાના ગુણ આપીને અગ્રતા આપવામાં આવે છે.

ડિપ્લોમા/ડિગ્રી કોર્સમાં પ્રાપ્ત પી.એસ.આઈ/

આઈ.ઓ/ એ.એસ.આઈ કોન્સ્ટેબલની ભરતી

	ભરતી પરીક્ષામાં ઉમેરવાના ગુણ	પરીક્ષામાં ઉમેરવાના ગુણ
ડિસ્ટીન્કશન	૧૫ ગુણ	૫ ગુણ
પ્રથમ વર્ગ	૧૨ ગુણ	૪ ગુણ
દ્વિતીય વર્ગ	૯ ગુણ	૩ ગુણ
અન્ય ઉત્તીર્ણ	૫ ગુણ	૨ ગુણ

- ગુજરાત ઔદ્યોગિક સુરક્ષાદળની નોકરીમાં રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટીમાં પાસ થયેલા વિદ્યાર્થીઓ માટે રોજગારીની તક

પ્લેસમેન્ટ

- અત્યાર સુધીમાં પોલીસ ભરતીમાં ૧૬૧ વિદ્યાર્થીઓ પોલીસ કોન્સ્ટેબલ, ૧૫ વિદ્યાર્થીઓ પોલીસ સબ ઇન્સ્પેક્ટરમાં પસંદગી તેમજ ૧ વિદ્યાર્થી આસિસ્ટન્ટ સબ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે પસંદગી પામેલ છે.
- યુનિવર્સિટી દ્વારા વિદ્યાર્થીઓના પ્લેસમેન્ટ માટે જોબ ફેરનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટીના ૨૨૫ વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાત ઔદ્યોગિક સુરક્ષા દળ તેમજ ખાનગી સુરક્ષા સંસ્થામાં, ૧૦ વિદ્યાર્થીઓ ટ્રાફિક બિગ્રેડ, ૨ વિદ્યાર્થી આઈ.ટી.આઈમાં ઇન્સ્ટ્રક્ટર, ૧ વિદ્યાર્થી એરફોર્સ, ૩ વિદ્યાર્થી સામાજિક સેવા સંસ્થામાં નિમણૂક પામ્યા છે. તેમજ ૧૬ વિદ્યાર્થીઓ આઈ. ટી. ક્ષેત્રની ખાનગી કંપનીઓમાં અને ૨ વિદ્યાર્થીઓ

શૈક્ષણિક સંસ્થામાં સેવા આપી રહ્યા છે.

- રક્ષા શક્તિ યુનિ.ના વિવિધ કોર્સના વિદ્યાર્થીઓ ઇન્ટર્નશીપ માટે ગયેલ છે.

શિષ્યવૃત્તિ

અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ, સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત અને અન્ય અનામત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓને સરકારના નિયમ મુજબ સ્કોલરશીપ યોજનાનો લાભ મળવા પાત્ર છે.

સંપર્ક:- રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી, ન્યુ મેન્ટલ કોર્નર, મેઘાણીનગર, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૧૬ (ગુજરાત) ફોન નં. ૦૭૯ - ૨૨૬૮૪૨૨૨, ૨૨૬૮૪૧૭૩. મો - ૯૯૭૯૮૪૬૯૧૨ (કામકાજના સમય દરમિયાન) ઈ- મેઈલ : academicbr@rsu.ac.in. ફેક્સ : ૦૭૯-૨૨૬૮૩૭૬૨

ફેસબુક : RakshaShaktiUni, વેબસાઈટ : www.rsu.ac.in

કેમ્પ રોડ, ન્યુ મેન્ટલ કોર્નર, મેઘાણીનગર, અમદાવાદ-૧૬.

આધુનિક જગતનો પડકારરૂપ અભ્યાસક્રમ : ફોરેન્સિક સાયન્સ

- ડૉ. રમેશભાઈ જે. ભાયાણી

સદીઓથી જગતમાં વિવિધ પ્રકારના ગુનાઓ થતા આવે છે ચોરી, ખૂન, બળાત્કાર, આત્મહત્યા જેવા અપરાધ થયા ત્યારબાદ પોલીસ કાર્યવાહીનો પ્રારંભ થાય છે. પોલીસમેન ગુનાવાળી જગ્યાનું બારીકાઈથી અવલોકન કરે છે. આ ઓપરેશનમાં તેઓ ડોગ સ્કવોડની મદદ લે છે ને સાથે સાથે ફોરેન્સિક સાયન્સના નિષ્ણાતોની ટીમની પણ મદદ લેવામાં આવે છે. ફોરેન્સિક સાયન્સની અતિ આધુનિક ટેકનિક્સની મદદથી સાચા ગુનેગારો સુધી ઝડપથી પહોંચી શકાય છે. ફોરેન્સિક સાયન્સ એટલે એવું કહી શકાય કે ગુનાશોધનનું અનોખું વિજ્ઞાન જે ન્યાયાલયને સહાયરૂપ થાય છે. ટૂંકમાં એ “ન્યાય સહાયક” છે.

ન્યાય સહાયક વિજ્ઞાન એટલે ગુનાની તપાસ અને ન્યાયિક અનુશાસનમાં વૈજ્ઞાનિક રીતો અને સિદ્ધાંતોનો ઉપયોગ પણ કહી શકાય. ફોરેન્સિક સાયન્સ લેબોરેટરી એટલે ન્યાય સહાયક વિજ્ઞાનની પ્રયોગશાળા.

ફોરેન્સિક સાયન્સ શબ્દથી ગુજરાતમાં ઘણા લોકો પરિચિત છે. કારણ કે અમદાવાદ ખાતે ઉત્તમ કક્ષાની ફોરેન્સિક સાયન્સ લેબોરેટરી છે તેમજ ગાંધીનગર ખાતે પણ આવેલ છે. ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સીઝ યુનિવર્સિટીની શરૂઆત ૨૦૦૮થી ગાંધીનગર ખાતે શરૂ કરવામાં આવેલ આ યુનિવર્સિટીને યુ.જી.સી.ની માન્યતા પ્રાપ્ત થયેલ છે અને રાજ્યની યુનિવર્સિટી છે. આ યુનિવર્સિટીમાં સ્નાતક પછીના અભ્યાસક્રમો તેમજ પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન અને પીએચ.ડી.ના અભ્યાસક્રમો ચાલે છે.

સામાન્ય રીતે ફોરેન્સિક પ્રયોગશાળામાં નીચે પ્રમાણે પરીક્ષણ/ પૃથક્કરણ કરવામાં આવે છે.

- (૧) પેટ્રોલિયમ પદાર્થો, ખાદ્યતેલ, ઔષધો, રંગો, જંતુનાશક દવાઓ, ખાતર, સિમેન્ટ વગેરેની ભેળસેળની ચકાસણી.
- (૨) ચરસ, ગાંજો, ભાંગ, અફીણ, હેરોઈન, મોસ્કીન તથા તેના ઉત્પાદનો અને અન્ય માદક

પદાર્થોના નમુનાઓમાં પદાર્થની ઓળખ અને પ્રમાણ શોધવાં.

- (૩) આગના બનાવોમાં અવશિષ્ટ પદાર્થોમાં સળગી ઊઠે તેવા પદાર્થોની હાજરી શોધી આગ લાગવાનું કારણ શોધવું.
- (૪) વિસ્ફોટક બનાવોમાં સ્થળપરીક્ષણ કરવું, તેનું કારણ વિસ્ફોટક પદાર્થની જાણકારી મેળવી અને તેની શક્તિનું માપન કરવું.
- (૫) આપઘાતના, અકસ્માત મૃત્યુને હત્યા કરવાના કિસ્સામાં મરણોત્તર... તબીબે લીધેલા વિવિધ અંગો, અવયવોનું પરીક્ષણ કરવું, ઝેરની હાજરી અને માત્રા શોધવી.
- (૬) દારૂબંધીના કેસોમાં વ્યક્તિના લોહીના નમૂનાઓ લઈ પરીક્ષણ કરવા લેવા જેવા દારૂ પીવાની અસરો તેના લોહી પેશાબ દ્વારા પરીક્ષણ કરવા.
- (૭) ઘર, દુકાન, કારખાના તથા મોટા ઔદ્યોગિક સંકુલોમાં વિસ્ફોટ અને આગના બનાવો, વિદ્યુત શોર્ટસર્કિટને કારણે થયેલ છે કે કેમ, યાંત્રિક ખામી કે અકસ્માત થયેલ છે તે નક્કી કરવું.
- (૮) ગોળીબારના કિસ્સામાં મળતા હથિયારો દારૂગોળાનું પરીક્ષણ કરવું, ગોળીબાર ક્યારે અને કેટલા અંતરેથી થયેલ છે તે નક્કી કરવું, ફિંગરપ્રિન્ટો લેવી તેનું પૃથક્કરણ કરવું.
- (૯) ગુનાના સ્થળેથી પ્રાપ્ત થતી દરેક વસ્તુનું ભૌતિક પરીક્ષણ કરવું, ફિંગરપ્રિન્ટો લેવી તેનું પૃથક્કરણ કરવું.
- (૧૦) ચોરેલા વાહનો, કિંમતી દાગીના તેના પર ભૂંસી નાખેલા ઓળખના નામ કે નંબરો ફરીથી ઉપસાવવા જેથી તેના મૂળ માલિકને શોધી શકાય લખાણ કે દસ્તાવેજમાં કરેલ ફેરફાર, સુધારણાની ચકાસણી કરવી, બનાવટી ચલણી નોટો કે સિક્કાનું પરીક્ષણ કરવું.

(૧૧) ખૂન, બળાત્કાર, આત્મહત્યા કે અપમૃત્યુના બનાવોમાં કપડાં કે હથિયાર વગેરે લોહી, લાળ, વીર્ય કે અન્ય શરીર દ્રવ્યની ઓળખ અને વર્ગીકરણ કરવું, હાડકાં કે ખોપરી વગેરેના પરીક્ષણોને આધારે વ્યક્તિની ઉંમર, જાતિ, બાંધો અને તેની ઓળખ શોધવી, પિતૃત્વની ચકાસણી કરવી.

(૧૨) ખોરાક કે પાણીમાં થતાં ઝેરીકરણના બનાવોમાં ખોરાક, હોજરીમાંનો પદાર્થ, પીણાં, વાસણો વગેરેમાં જીવાણુ સંક્રમણની ચકાસણી કરવી.

(૧૩) બ્રેન મેપિંગ ટેસ્ટ તેને બેનવેલ ફિંગર પ્રિન્ટિંગ પણ કહેવાય છે. જેની શોધ ૧૯૯૦માં હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટીના વૈજ્ઞાનિક ડૉ. લોરેન્સ ફેસ્વેલએ કરેલી. આ માટેનું ખાસ યંત્ર છે જે સ્વયં સંચાલિત અને કોમ્પ્યુટરાઈઝડ છે. તેના મુખ્ય ચાર ભાગ છે. (૧) ઈલેક્ટ્રો એન્સેલોકલોગ્રામ (૨) ઈવોક રિલેટેડ પોટેન્શિયલ (૩) મેટ્રોલિક કેપ અને (૪) બે કોમ્પ્યુટર જેનું માપ કરવાનું છે તે વ્યક્તિને ખાસ રૂમમાં લઈ જવામાં આવે છે.

(૧૪) લાઈ ડિટેક્ટર ટેસ્ટ તેને પોલીગ્રાફ પણ કહે છે. જેમાં વ્યક્તિની સાથે વાત કરતી વખતે શ્વસન, રૂધિરાભિસરણ, ચેતાતંત્રીય વગેરેનો અભ્યાસ એક સાથે થાય છે તેમની આંગળી પર ગેલ્વેનિક વીજાગ્ર લગાડીને ગેલ્વેનિક વીજતરંગ તરફનો પ્રતિભાવ નોંધવામાં આવે છે. પ્રશ્નોના જવાબ કેવા આપે છે તેના આધારે વ્યક્તિને જાણી શકાય છે.

(૧૫) એન્થોપોમેટ્રિક પદ્ધતિ જેમાં માનવ મૂતદેહના અમુક અંગો મળે તો શરીરના જુદાં જુદાં અવયવો વચ્ચેના અંતર માપીને એન્થોપોમેટ્રિક પદ્ધતિ દ્વારા લાશની ઓળખ મેળવી શકાય.

(૧૬) નાર્કોએનાલિસિસ : ખોટું બોલતા આરોપીના મોઢે સાચું બોલાવવાની ટેકનિક... માટે ખાસ પ્રકારના ઈજેક્શન આપીને સાચી હકીકત મેળવવામાં આવે છે.

(૧૭) ડી.એન.એ ટેસ્ટ : ફોરેન્સિક સાયન્સ ડી.એન.એ. (જીન) સાથે ખૂબ સંકળાયેલું છે. માનવીના શરીરમાં કોઈક ઉત્સર્ગ જેમકે પરસેવો, લીંટ, પેશાબ, થૂંક કે વીર્યના નમૂના દ્વારા વ્યક્તિની

ઓળખ મેળવી શકાય છે. જે કાનૂની દૃષ્ટિએ પણ માન્ય ગણવામાં આવે છે.

(૧૮) સુપર ઈમ્પોઝીશન ટેકનિક : આ પદ્ધતિમાં મૂતકના શરીરના જૂજ અને વેરણછેરણ અંગો, ખોપરી, હાડપિંજર મળે તો આ ટેકનિક વડે તેની જાણકારી ઝડપથી મેળવી શકાય છે.

(૧૯) ગેસકોમેટોગ્રાફી : આ યંત્ર દ્વારા કોઈપણ રાસાયણિક તત્વોની જાણકારી મળે છે તેને આધારે તે પદાર્થ નક્કી કરી શકાય છે.

(૨૦) એન્ટોમોલોજી પદ્ધતિ : તેના દ્વારા જીવજંતુની હાજરી ઉપરથી મૃત્યુની તપાસ કરતી પદ્ધતિ છે. જેના દ્વારા મૃત્યુનું કારણ મૃત્યુનો સમય શોધવાની દિશામાં આગળ વધી નિર્ણયો લઈ શકાય. આ ઉપરાંત ફોરેન્સિક સાયન્સમાં સાઈબર ક્રાઈમ વગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

ઉપરાંત અભ્યાસને આવરી લેવા માટે ગુજરાત સરકારે ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સીસ યુનિવર્સિટીની ગાંધીનગર ખાતે સ્થાપના કરવામાં આવી છે જેને યુ.જી.સી. એ માન્યતા આપી છે જે સ્ટેટ યુનિવર્સિટી છે ૨૦૦૯થી ફોરેન્સિક સાયન્સીઝ યુનિવર્સિટી શરૂ કરવામાં આવી છે. આ યુનિવર્સિટી ગાંધીનગર સેક્ટર - ૧૮માં પોલીસભવન પાછળ આવેલી છે. (૧) ફોરેન્સિક સાયન્સીઝ (૨) બિહેવિયરલ સાયન્સીઝ (૩) રિસર્ચ એન્ડ ડેવલોપમેન્ટ. પ્રત્યેક ભવન ડાયરેક્ટર દ્વારા સંચાલિત છે.

નિયમિત અભ્યાસક્રમોમાં જોઈએ તો

(૧) એમ.એસસી. ઈન ફોરેન્સિક સાયન્સ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર ફુલ ટાઈમ)

(૨) એમ.એસસી. ઈન ફોરેન્સિક સાયન્સ એન્ડ ઈન્ફર્મેશન એસ્યોરન્સ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર ફુલ ટાઈમ)

(૩) એમ ટેક સાઈબર સિક્યુરીટી એન્ડ ઈન્સિડન્ટ રિસ્પોન્સ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર ફુલ ટાઈમ)

(૪) એમ.એસસી. ઈન હોમ લેન્ડ સિક્યુરીટી એન્ડ એન્ટિટેરરિઝમ (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર ફુલ ટાઈમ)

(૫) એમ.એસસી. ઈન ફોરેન્સિક ઓડોન્ટોલોજી (બે વર્ષ - ૪ સેમેસ્ટર ફુલ ટાઈમ)

(૬) પી.જી. ડિપ્લોમા ઈન ફિંગરપ્રિન્ટ સાયન્સ (એક

- વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર કુલ ટાઈમ)
- (૭) પી.જી. ડિપ્લોમા ઈન ફોરેન્સિક ડોક્યુમેન્ટ એન્ડ એક્ઝામિનેશન (એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર કુલ ટાઈમ)
- (૮) પી.જી. ડિપ્લોમા ઈન ફોરેન્સિક મેનેજમેન્ટ (એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર કુલ ટાઈમ)
- (૯) પી.જી. ડિપ્લોમા ઈન ફોરેન્સિક એકાઉન્ટિંગ (એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર કુલ ટાઈમ)
- (૧૦) માસ્ટર ઓફ હોસ્પિટલ મેનેજમેન્ટ (બે વર્ષ- ૪ સેમેસ્ટર કુલ ટાઈમ)
- (૧૧) પોસ્ટ બેઝિક ડિપ્લોમા ઈન ફોરેન્સિક નર્સિંગ (એક વર્ષ - ૨ સેમેસ્ટર કુલ ટાઈમ)

ઓનલાઈન કોર્સ :

કેટલાક ઓન લાઈન સર્ટીફિકેટ કોર્સ શરૂ કર્યા છે જેમા (૧) સાઈબર લો, (૨) સાઈબર ક્રાઈમ ઈન્વેસ્ટિગેટર (૩) કોમ્પ્યુટર ફોરેન્સિક એક્સપર્ટ (૪) સાઈબર સિક્યોરીટી એક્સપર્ટ (૫) ઈન્ટેલેક્ચ્યુઅલ પ્રોપર્ટીરાઈટ્સ આ બધા જ કોર્સ ઓન લાઈન છે. જેની મુદત ૬ માસની છે. વ્યવસાય સાથે રસ ધરાવતી વ્યક્તિ સાઈબર ક્રાઈમના ક્ષેત્રમાં અભ્યાસ કરી શકે. આ યુનિવર્સિટીમાં પરદેશ પણ જઈ શકાય છે.

જરૂરી લાયકાત : સ્નાતક થયા પછીના

અભ્યાસક્રમો છે. વિવિધ અભ્યાસક્રમો માટે ખાસ વિષયો સાથેના સ્નાતકો જોડાય શકે છે. એમ.બી.બી. એસ. પછીના પણ અભ્યાસક્રમો છે.

કારકિર્દીની તકો : ફોરેન્સિક સાયન્સમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ કર્યા પછી કાયદાનું અમલીકરણ કરતી સંસ્થાઓ જેવી પોલીસ ન્યાયતંત્ર અને સરકારી અથવા ખાનગી તપાસનીય સંસ્થાઓમાં કારકિર્દીની તકો રહેલ છે. ઉપરાંત ફોરેન્સિક સાયન્સમાં પણ શૈક્ષણિક કાર્ય માટે પણ જોડાઈ શકે છે. સરકારના અન્ય વિભાગો જેવા કે ઈન્ટેલિજન્સ બ્યુરો, સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઈન્ટેલિજન્સ તેમજ રાજ્યોની ગુનાશોધક શાખામાં તપાસનીશ અધિકારી તરીકે નોકરી મળી શકે. સેવા વર્ગ-૧ અને સેવા વર્ગ -૨માં નિમણૂક મળી શકે.

સરનામું : વિશેષ જાણકારી માટે ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટી, સેક્ટર-૧૮, એ, પોલીસ ભવન પાછળ, ગાંધીનગર ફોન નં. ૦૭૯ - ૨૩૨૫૬૨૬૫ ફેક્સ - ૦૭૯ - ૨૩૨૫૬૨૫૧ દ્વારા વિશેષ માહિતી મેળવી શકાય.

નિયામક,
ઓ.વી. શેઠ પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર,
રેસકોર્સ, રાજકોટ - ૩૬૦૦૦૧

F S L in INDIA

1. Directorate of FSL State Govt.Mumbai (Maharastra) 022 26670755
2. FSL Szngolz (Maharastra) 020 65200864
3. Directorate of FSL Service state Govt. Bhopal (MP) 075 52779657
4. Central FSL - Chandigadh 084 7290251
5. International FSL PUNE (Maharastra) 020 41264864
6. FSL Ahmedabad (Gujarat) 079 22681776
7. Forensic Hand Writing finger print expert PUNE (Maharastra 090 11864864
8. State FSL Banglore (Karnataka) 080 22943763
9. State FSL Bhuvneswar Orissa
10. Regional FSL Guntur(AP)
11. Regional FSL VIJAYWADA (AP) 0866257753
12. Central FSL Guwahati (Assam) 0361 2571143

મર્યન્ટ નેવીમાં સાહસિક કારકિર્દી

- એસ. આર. વિજયવર્ગીય

આજના જમાનાની સૌથી મહાન બ્રાન્ડ “એપલ” ના સંસ્થાપક “સ્ટિવ જોબ્સ” એટલી બધી વખત નિષ્ફળ નીવડ્યા છે કે તેમણે પોતાની કંપનીને ખતમ જ કરી દીધી હતી, ત્યારે પરિસ્થિતિને ગંભીર બનાવ્યા વિના હિંમત અને શાણપણ દાખવીને “સ્ટિવ જોબ્સે” સૌથી મુલ્યવાન કંપનીની રચના કરી હતી. જે દર્શાવે છે કે નિષ્ફળ જનારા લોકો કાયમી શરમમાં મૂકાતા નથી અને એક મહાન ઉદ્યોગના નિર્માણની પ્રક્રિયામાં મર્યન્ટ નેવી ગુજરાતનાં ૧૬૦૦ કિ.મી. ના દરિયાકિનારાને મધ્યે નજર રાખતા, ચેલેન્જિંગ અને ડાયનેમિક અવસર અપાવશે તેમાં કોઈ જ બેમત નથી.

જીવન નિર્વાહ કરવાના બે જ માર્ગ છે. કાં તો તમે કોઈ નોકરી કરો અથવા તો તમારો પોતાનો કોઈ ઉદ્યોગ ધંધો શરૂ કરો. જો તમે યુવાન હો તો નોકરી કરવાનું પસંદ કરો જેવી કે, એન્જિનિયર-ડોક્ટર-સી. એ. બનીને નોકરી કરવી એ બહુ જ સરળ કામ છે. પરંતુ મર્યન્ટ નેવીમાં નોકરી કરવી અને નોકરીનો અનુભવ મેળવ્યા બાદ ખડતલ કારકિર્દી ઘડવી એ ખમીર માંગી લે તેમ છે. તેમજ યુવાનોને આકર્ષે તેવી રોજગારીની ઉત્તમ તક છે. મોટા ભાગના યુવાનો પોતાનો જ ઉદ્યોગ કે ધંધો શરૂ કરવાનું વધારે પસંદ કરે છે. આવા ઉદ્યોગ-ધંધામાં નિષ્ફળતા અને સફળતાની દિશામાં એક જ પગલું હોય છે, તે સ્વીકારવું રહ્યું. કશુંક નવું અથવા સાહસિક કરવું તે મૂળ આઈડિયા છે. એ આપણે સૌ જાણીએ છીએ કે કંઈક નવું અને પડકારજનક કરવું તેમાં બહુ જ જોખમ સમાયેલાં હોય છે. આવા બહુ જ વિરાટ પાયા ઉપર જોખમ લેવા કરતાં રોજગાર અને સ્વરોજગાર અપાવતા મર્યન્ટ નેવીનાં વિવિધ કોર્સ વિશેની માહિતી પ્રાપ્ત કરીએ.

● સાહસ અને પ્રવાસનની સાથે રોજગારી આપતા મરીન અભ્યાસક્રમો :

ગુજરાત ઉપર દરિયાની કૃપા છે અને તેને ૧૬૦૦ કિ.મીનો લાંબો દરિયાઈ પટ મળેલ છે.

આટલો ધૂધવતો અને વિકાસનો સાદ પાડતો સમુદ્ર ભાગ્યે જ કોઈ પ્રદેશને સાંપડ્યો હશે. આથી સદીઓથી અત્રે નાના-મોટા ઉદ્યોગ ધંધાના વિકાસની અને સાહસિક રોજગારીના વિવિધ સ્વરૂપોની રચના થયેલ છે. આ વિસ્તારની આસપાસ સમુદ્રપ્રેમી યુવાનો અને વ્યાપારીઓ માટે મરીન મેનેજમેન્ટ, પોર્ટ મેનેજમેન્ટ, મરીન ટેકનોલોજી, પ્રવાસન, શિપિંગ, મર્યન્ટ નેવી, નવીન શોધખોળ અને સંશોધનનાં ક્ષેત્રો હવે વિશિષ્ટતાથી આકાર લે છે ત્યારે યુવાનોને આ ક્ષેત્રમાં પ્રદાર્પણ કરવું ગમશે. તેમાં રોજગારી ઉપરાંત સાહસ અને પ્રવાસન પણ સમાયેલ છે. ગુજરાતમાં મરીન યુનિવર્સિટીની સંભાવના અને માંગ ખૂબ છે.

મર્યન્ટ નેવીમાં કારકિર્દી

દુનિયાભરમાં ફરવાની અને દરિયાઈ સાહસ કરવાની તક ઉપરાંત ઊંચો પગાર ઘણા યુવાનોને આ ફિલ્ડમાં કારકિર્દી બનાવવા આકર્ષે છે. મર્યન્ટ નેવીમાં કારકિર્દી એ ફક્ત આર્થિક રીતે જ નહીં પણ સંતોષકારક અને થોડી પડકારરૂપ પણ છે. મર્યન્ટ શિપમાં એક દેશમાંથી બીજા દેશમાં માલસામાનની હેરફેર કરવા માટે ઘણા અધિકારીઓ /કર્મચારીઓ જોડાય છે.

ગુજરાતમાં દરિયાઈ ક્ષેત્રોનો વિકાસ ધ્યાને લેતાં નેવી મર્યન્ટની તકો વિશાળ છે.

ગુજરાત રાજ્યનાં દરિયાકાંઠાના મુખ્ય વિસ્તાર પોરબંદર, વેરાવળ, માંગરોળ ખાતે FTD ફિશરીઝ ટર્મિનલ શરૂ થવાથી ફિશરીઝ પ્રોડક્ટ, મત્સ્ય, રસાયણ તથા રોજંદી મત્સ્ય ખેતી અને શોધ સંશોધન પ્રવૃત્તિ વિકસી છે. આમાં ૬૮૫૯૭૦ જેટલા મેટ્રિક ટનનું ઉત્પાદન છે, જેની કિંમત આશરે રૂ.૭.૮૬ કરોડની આંકવામાં આવે છે. ગુજરાતનો દરિયા કિનારો હરિયાળો અને મનગમતો હોવાથી પ્રવાસન ઉદ્યોગ પણ અત્રે વિકસ્યો છે. ઉપરાંત મુસાફરોની અવર-જવરમાં પણ કાર્ગો સર્વિસ ઉપયોગમાં આવે છે. જે માલ વહન પણ કરે છે. પેટ્રોલિયમ પ્રોડક્શન માટે દરિયાઈ

શારકામની પ્રવૃત્તિ પણ છે. કંડલા બંદર વ્યાપારનો KEPT ઝોન પણ ખૂબ વિકસ્યો છે. INS વાલસુરા ઇન્ડિયન નેવીની પ્રશિક્ષણ સંસ્થા, જામનગરમાં છે.

તાજેતરમાં માનનીય વડાપ્રધાનશ્રી દ્વારા ગુજરાત મેરીટાઈમ બોર્ડના માધ્યમથી ઘોઘા (ભાવનગર) થી દહેજ (ભરૂચ) પેસેન્જર ફેરી સર્વિસ ૫ જાન્યુઆરી ૨૦૧૮ જેને રો-રો ફેરી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે જે શરૂ કરવામાં આવી છે. ભવિષ્યમાં કાયમી ધોરણે ૨૧૦૦૦ મુસાફરોને વાહન કરી શકે એવી કેપેસિટી ધરાવે તેવી ચાર શીફ્ટ ઓપરેટ કરવામાં આવશે. જેમાં ૮૨૦ ટન વજન અને દુનિયાની લાંબામાં લાંબી ૯૬ બાય ૭.૫ મીટર લીક્સ્પાન ધરાવતી સેવા શરૂ કરવામાં આવશે જેમાં વાહન સાથે પેસેન્જર મુસાફરી કરી શકશે અને ભાવનગરથી ભરૂચનો આઠ થી દસ કલાકનો માર્ગ ૪ થી ૪:૩૦ કલાકમાં પૂર્ણ થવા સાથે પેટ્રોલ/ડિઝલ બચનાર છે. તેમજ ટ્રાફિકની સમસ્યાનું સમાધાન થનાર છે. ભવિષ્યમાં દરિયાઈ મુસાફરી આહ્લાદક બનાવનાર છે. દરિયાઈ મુસાફરીને વેગવંતી તેમજ આર્થિક ઉપાર્જન કરનારી બનાવવા માટે ગુજરાત સરકાર અને ભારત સરકાર પ્રયત્નશીલ છે. આ સેવાથી નેવી મર્યન્ટ ક્ષેત્રે રોજગારીની વિપુલ તકો ઉત્પન્ન થશે. જેમાં જહાજના પાઈલોટ (કેપ્ટન), રડાર ઓપરેટર, ખલાસી, તેમજ કેબીનક્રૂ અને અન્ય આનુષંગિક સ્ટાફ જોઈશે. જે રોજગારીના નવા કિસ્સાઓ ખોલનાર છે.

મર્યન્ટ નેવી યોગ્યતા માપદંડ:

મર્યન્ટ નેવીમાં જોડાવા માટે ધોરણ-૧૨ Physics, Chemistry અને Mathematics સાથે પાસ કરવું પડે છે. અને પ્રવેશ Screening Test અને મુખ્ય લેખિત પરીક્ષા પાસ કર્યા પછી મળે છે. ઉમેદવારોએ Ship Training Course પૂરો કરવો પડે છે. આ કોર્સ સામાન્ય રીતે ટૂંકા ગાળાનો છે. જ્યાં ઉમેદવારો મુસાફરીના પાયાનાં સલામતી પગલાં વિશે શીખે છે. ઉમેદવારો ભારતીય અપરણિત જ હોવા જોઈએ.

મર્યન્ટ નેવી માટેની યોગ્યતા શું છે. ?

- બધા જ મર્યન્ટ નેવી વ્યક્તિઓની તાલીમની જવાબદારી ભારત સરકારની છે. જે સ્તર વહન વિભાગ દ્વારા કાર્ય કરે છે. જો ઉમેદવાર આ ફિલ્ડમાં પ્રવેશવા ઈચ્છતા હોય તો તેમણે, મિકેનિકલ કે મરીન શાખામાંથી B.Sc. ની ડિગ્રી

મેળવવી પડે છે. અમુક સંજોગોમાં વિદ્યાર્થીઓ કે જેમણે બારમું ધોરણ Physics, Chemistry, Mathematics સાથે પાસ કર્યું હોય તે યોગ્ય રીતે જોડાઈ શકે છે. ઉમેદવારે ભારત સરકારના નિયમ મુજબ Master And Mates નું યોગ્યતા સર્ટિફિકેટ મેળવવું પડે છે.

- આ ફિલ્ડમાં રોજગારીની ઘણી તકો છે. મર્યન્ટ નેવી એ નેવીથી અલગ છે.
- જરૂરિયાત: બીજા Matesનું સર્ટિ મેળવ્યા પછી અધિકારી બીજા કે ત્રીજા બોર્ડ સારા પગાર પર મૂકવામાં આવે છે. દરિયાઈ સેવા અધિકારીને First Mate અને Second Mate માટે સક્ષમ બનાવે છે.

મર્યન્ટ નેવી જોબ પ્રોસ્પેક્ટ

- મર્યન્ટ નેવી માટેની શ્રેષ્ઠ સંસ્થા T.S.Chanakya છે. જે ઉમેદવાર અહીં યોગ્ય ઠરે છે. તેણે ૩ વર્ષની Nautical Scienceની તાલીમ મેળવવી પડે છે. પછી એક વર્ષની પ્રેક્ટિકલ તાલીમ કેક વિભાગમાં પૂરી કરવી પડે છે.
- મુંદ્રા, પીપાવાવ, દહેજ ખાતે આ ક્ષેત્રની આનુષંગિક પ્રવૃત્તિઓનો વિકાસ થતો જાય છે. એકંદરે અહીં સંકલિત અને સુગ્રથિત વિકાસ જોવા મળે છે અને તેથી આ ક્ષેત્રે આવનારા દિવસોમાં રોજગારી સર્જનનું વિશાળ ક્ષેત્ર બને તેવી પૂરી શક્યતા છે. આ પડકાર ઝીલવા માટે શૈક્ષણિક યોગ્યતા અને પ્રશિક્ષણ જરૂરી બને છે. આ પ્રશિક્ષણની કેટલીક સુવિધાઓ નીચે દર્શાવેલ છે.

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

ક્રમ	અભ્યાસક્રમની મુદત	પ્રવેશ લાયકાત/ વિધિ	સંસ્થા/સંપર્ક સુત્ર
૧	બી.ઇ. (મરીન) (૪ વર્ષ) બી.ટેક. (મરીન) (૪ વર્ષ)	ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન+મેરિટ કસોટી	તોલાની ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેરીટાઇમ, ઈન્દુરી, કર્વે રોડ, પુણે (મહારાષ્ટ્ર) તથા MANET ઈન્સ્ટિટ્યૂટ પુણે
૨	બી.ઇ. (મરીન ઈજનેરી) (૪ વર્ષ)	ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન+JEE કસોટી મેરિટ	MERI મરીન એન્જિનિયરીંગ રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, તારાતોલ્લા માર્ગ, કોલકતા-૮૮ (ફોન) ૨૪૦૧૦૬૭૭ (MERI+JEE બે અલગ અરજી કરવી)
૩	પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન પોર્ટ મેનેજમેન્ટ (૨ વર્ષ) (MBA સમકક્ષ)	BE, B.Sc, B.Com. ૬૫% (મેરિટથી)	બી.કે. સ્કુલ ઓફ મેનેજમેન્ટ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ-૯
૪	એમ.એસસી. (મરીન સાયન્સ) (૨ વર્ષ)	બી.એસસી. (વિજ્ઞાન)	ભાવનગર યુનિવર્સિટી, (મરીન વિભાગ), ભાવનગર.
૫	એમ.એસસી. (મરીન સાયન્સ) (૨ વર્ષ)	બી.એસસી. (વિજ્ઞાન)	ગોવા યુનિવર્સિટી, પો. સાન્તાક્રુઝ, તેલઈગાંવ, ગોવા-૪૦૩૦૦૨
૬	એમ.એસસી. (મરીન બાયોલોજી/ જીઓલોજી/ઓશનોગ્રાફી)	બી.એસસી. (વિજ્ઞાન)	કોચીન યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, કોચીન-૬૮૨૦૦૨
૭	બી.એસસી. (નેવી ઓફીસર) (જોબ સંકલિત) (૩ વર્ષ)	ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન+NDA પરીક્ષા	UPSC ધોલપુર હાઉસ, શાહજહાં માર્ગ, ન્યુ દિલ્હી, વેબ સાઈટ upsc.gov.in
૮	બી.ઇ. (નૌકા ઈજનેર) (જોબ સંકલિત) (૪ વર્ષ)	ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન ૭૦ ટકા+પ્રવેશ કસોટી	ભારતીય નૌકાદળ ઈજનેરી ભરતી બોર્ડ, આર.કે.પુરમ, ન્યુ દિલ્હી-૬૬, વેબ સાઈટ www.nausenabharati.mil.in
૯	બી.એસસી. (મરીન સાયન્સ) (૩ વર્ષ)	ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન	ગોવા યુનિવર્સિટી, પો. સાન્તાક્રુઝ, તેલઈગાંવ, ગોવા-૪૦૩૦૦૨
૧૦	બી.ઇ. (મરીન) (૪ વર્ષ), બી.એસસી. (મરીન), બી.એસસી. (નોટીકલ સાયન્સ) (૪ વર્ષ)	ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન+મેરિટ કસોટી	આર.એલ. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ નોટિકલ સાયન્સ, મદુરાઈ, -તામિલનાડુ (BITS પિલ્લાનીના સહયોગથી)
૧૧	બી.એફ.એસસી. (નોટિકલ સાયન્સ)	ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન+JEE કસોટી મેરિટ	ટ્રેનિંગ શીપ, યાણકચ, મુંબઈ-૧ (TS+JEEએ બંનેની અલગ અરજી કરવી) જાહેરાત મુજબ
૧૨	બી.એફ.એસસી. (ફિશરીઝ) (૪ વર્ષ)	ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન	કોલેજ ઓફ ફિશરીઝ, જુનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, વેરાવળ-૩૬૨૨૬૫
૧૩	મરીન ઈજનેરી પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન (૨ વર્ષ)	બી.ઇ (મિકેનિકલ) (૫૫ ટકા)	ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેરીટાઇમ સ્ટડીઝ, ISBT કેમ્પસ, બોગદા, વાસ્કોડીગામા, (ગોવા) ૪૦૩૮૦૨ (ફોન) (૦૮૩૨) ૨૫૨૦૯૮૬

૧૪	ડિપ્લોમા ઈન શિપીંગ મેનેજમેન્ટ (૨ વર્ષ)	સ્નાતક	નરોત્તમ મોરારજી, ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ શિપીંગ, મોરારજી માર્ગ, મુંબઈ-૧
૧૫	એમ.એસસી. (ગુલોજી) (૨ વર્ષ)	બી.એસસી. (વિજ્ઞાન)	ઉત્કલ યુનિવર્સિટી, વાણિવિહાર, ભુવનેશ્વર-૭૫૧૦૦૪ (ઓરિસ્સા)

નેશનલ લેવલની સેન્ટ્રલ સોલ્ટ એન્ડ મરિન રિસર્ચ સંસ્થા, ભાવનગરમાં છે. ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટીની ફિશરીઝ ટ્રેનિંગ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, વેરાવળ ખાતે કાર્યરત છે. સેન્ટ્રલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફિશરીઝ ટેકનોલોજી CIFT નું સંશોધન પ્રશિક્ષણ કેન્દ્ર, વડોદરા તથા વેરાવળમાં છે.

કોર્સની વિગત:

ભારત દેશની નેવી મર્યન્ટ માટે પ્રખ્યાત તાલીમી સંસ્થા T.S.CHANAKYA INSTITUTE માટે નીચેના સરનામા ઉપર સંપર્ક કરી શકાય છે. તેમજ વેબસાઈટ Website : www.imumumbai.com સરકેસ કરવાથી વિગત જાણી શકાય છે.

Karave, Nerul,

Navi Mumbai- ૪૦૦૭૦૬.

Tel : ૯૧-૨૨-૨૭૭૦૩૮૭૬ / ૨૭૭૦૧૯૩૫

Fax No. ૯૧-૨૨-૨૭૭૦૦૩૯૮

E-mail : tschanakya.mumbaicampus@imu.co.in

T.S. Chanakya ભવિષ્યના અધિકારીઓને શિક્ષણ અને તાલીમ આપે છે. Bombay University સાથે સંલગ્ન તેનો અભ્યાસક્રમ Marine Education વિશે ઊંડી સમજ આપે છે. તે English, Applied Mathematics, Physics and Electronics, Computer Science and Marine Management જેવા વિષયોનો સમાવેશ કરે છે. તાલીમ કાર્યક્રમ ઉમેદવારોને હોદ્દા મુજબ શારીરિક અને માનસિક રીતે સજ્જ બનાવે છે. પ્રેક્ટિકલમાં નીચેના વિષયોનો સમાવેશ કરે છે. Astronomy, Chart Work, Practical Navigation, Magnetic and Gyro Compasses, Electronic Navigation Aids (Radar, Decca, Satellite Navigatro etc.) વિદ્યાર્થીઓને નૌકા સંભાળ અને જીવન સલામતી અંગેના સંખ્યાબંધ અનુભવ આપવામાં આવે છે.

The Marine Engineering Research

Institution (MERI), જે પહેલા Directroate of Marine Engineering તરીકે ઓળખાતું હતું તે Marine Engineering Education આપે છે. તેનું મુખ્યાલય કલકત્તામાં છે. અને તેની શાખા મુંબઈમાં છે. પરીક્ષા બે ભાગમાં લેવાય છે. અને જેણે MERI પાસ કર્યું તેને ભાગ આ માંથી મુક્તિ મળે છે. ભાગ બ માં દરિયાઈ અનુભવનો સમાવેશ થાય છે. MERI પછી તેને Merchant Navy Shipમાં જુનિયર ઈજનેર તરીકે નીમવામાં આવે છે. સારા કામ અને પરીક્ષા પૂર્ણ કર્યા પછી તેમને બઢતી આપવામાં આવે છે.

ઇજનેર અધિકારીઓ માટે તાલીમ

ચાર વર્ષ માટે તાલીમ આપવામાં આવે છે. ત્યાર બાદ સ્નાતકની પદવી આપવામાં આવે છે. આ કોર્સ ઈજનેરી પ્રથમ ડિગ્રી સમકક્ષ છે. આ ડિગ્રી સાથે ઉમેદવાર સરકારમાં સેવા આપવા માટે પસંદ થઈ શકે છે. અભ્યાસક્રમ એ રીતે બનાવવામાં આવ્યો છે. કે વ્યક્તિ Engineering Sciences થી માહિતગાર થાય. કોર્સ સિવાય વિદ્યાર્થીઓને અન્ય કામોમાં પણ ભાગ લેવાનો હોય છે. તેની વિગત T.S. Chanakya અને MERIમાં પ્રવેશ માટે જરૂરી છે.

યોગ્યતા / વય મર્યાદા

પ્રવેશ બંને પરિણીત તથા અપરણીતને આપવામાં આવે છે. તેમની ઉંમર ૨૦ વર્ષથી વધુ ન હોવી જોઈએ. દાખલ તારીખ વર્ષની ૧લી સપ્ટેમ્બરે ગણાશે. SC/STના ઉમેદવારોને ૫ વર્ષ છૂટછાટ આપવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક યોગ્યતા

ઉમેદવારોએ ધોરણ-૧૦ પછી Chemistry, Mathematics અને Physics શીખ્યા હોવાની સાબિતી આપવી પડે છે. થોડી યોગ્યતા પરીક્ષાઓ આ મુજબ છે.

1. All India Seniro School Certificate Examination of CBSE
2. Higher Secondary Examination

3. Indian School Certificate Examination of council of Indian School of Examination, New Delhi

4. Intermediate Science/ Technology

પસંદગી માપદંડ:

પસંદગી IIT દ્વારા પ્રવેશ પરીક્ષાથી થાય છે. લેખિત પરીક્ષા અને ઈન્ટરવ્યૂ પછી મેરીટ તૈયાર કરવામાં આવે છે. T.S.Chanakya અને MERI સરકારને ભરતી અંગે મદદ કરે છે.

રેટિંગ :

ભારતમાં ૩ સંસ્થા ૩ મહિના માટે તાલીમ આપે છે.

1. T.S. Bhadra (Calcutta)
2. T.S. Mekhala (Vishakhapatanam)
3. T.S. Navalakshi

રેડિયો અધિકારી :

જે કોઈ રેડિયો અધિકારી બનવા માંગતું હોય તો તેમણે e-Certificate of Competency Examinationની પરીક્ષા પાસ કરવી પડે છે. જે વિદ્યાર્થીઓએ SSC પાસ કર્યું હોય અને ૧૭ વર્ષ કરતાં વધુ વય હોય તો તે આ સંસ્થામાં જોડાઈ શકે છે.

વળતર અને લાભ

અહીં પગાર ઊંચો મળે છે. ચૂકવણી કંપની-કંપની દીઠ શહેર દેશ નિકાસ અને આયાતની જરૂરિયાત મુજબ અલગ હોય છે.

T.S.Chanakya અને MERIના સ્નાતકોને ઓછામાં ઓછાં ૫૦૦૦૦ થી ૨ લાખ સુધી યોગ્યતા મુજબ પગાર મળે છે. બધા કુ સભ્યોને ભોજન આપવામાં આવે છે.

ઈ/ચા મદદનીશ નિયામક (રોજગાર)
મેઘાણીનગર, અમદાવાદ.

દોશ અને હિંમત માંગતી ફાયર ટેકનોલોજી

- શ્રેયા જે. વોરા

આધુનિક ભારત વિકાસના વિશ્વને અચંબિત કરી દે છે. વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી, ઈન્ફર્મેશન, ફેશન, ટુરિઝમ જેવા અનેકવિધ ક્ષેત્રોમાં વિકાસની ગતિએ રોજગારના અગણિત દ્વાર ખોલ્યાં છે. તેમાં ફાયર ટેકનોલોજીનું ક્ષેત્ર પણ મહત્વનું ગણી શકાય. છેલ્લાં દશેક વર્ષથી ફાયર ટેકનોલોજીના અભ્યાસ દ્વારા યુવાનોને રોજગારની વિશેષ તકો પર પ્રાપ્ત થઈ છે.

જ્યારે ફાયર ક્ષેત્રની વાત આવે ત્યારે સામાન્ય જનમાનસમાં આગ લાગવાની દુર્ઘટના અને દોડતા ફાયરમેન જ દૃષ્ટિગોચર થાય છે. વાસ્તવમાં વાત થોડી અલગ છે. સાહસ, અભ્યાસ અને ટેકનોલોજીના સંદર્ભમાં વિચારતા, આ ક્ષેત્રમાં રોજગારની ભરપૂર તકો મળી રહે છે. તે પણ યાદ રાખવા જેવું ખરું. સાહિત્યમાં યથાર્થ જ કહેવાયું છે સાહસમાં જ 'શ્રી' (લક્ષ્મી)નો વાસ છે. આ અર્થમાં ફાયર ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રનો અભ્યાસ નિશ્ચિતપણે ધંધો- નોકરી - રોજગાર (શ્રી- ધન)અપાવે છે.

આ ક્ષેત્રમાં બે પ્રકારના અભ્યાસક્રમો પ્રાપ્ય છે.

- (૧) સ્નાતક કક્ષાના
- (૨) આઈ . ટી. આઈ. કક્ષાના.

૧. B .Sc (FIRE)- ધો. ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહના PCM, PCBM (A-AB) ગ્રૂપના વિદ્યાર્થીઓ આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે .

અભ્યાસનો સમયગાળો ત્રણ વર્ષનો છે.

ગુજરાતમાં ફાયર ટેકનોલોજીના સ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસ કરાવતી બહુપ્રતિષ્ઠિત કોલેજ સાણંદ, અમદાવાદમાં આવેલ છે. 'કોલેજ ઓફ ફાયર ટેકનોલોજી, ૮૬, ખોડાગામ, વિરમગામ હાઈવે, સાણંદ, અમદાવાદ. Tel. No. ૦૨૧૭-૨૭૩૨૦૬ www.firecollege.co.in

પ્રવેશ માટે છ /૫ જયમંગલ હાઉસ, ગાંધીગ્રામ

રેલવે સ્ટેશન સામે , આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ, ૩૮૦૦૦૬ (ph. No. ૨૬૫૮૪૦૮૦)નો સંપર્ક કરવો. વિદ્યાર્થીએ પ્રવેશ કસોટી આપવાની રહે છે

પ્રવેશ મેળવ્યા બાદ ત્રણ વર્ષના અભ્યાસકાળ દરમિયાન વિદ્યાર્થીએ અંગ્રેજી, ગણિત, અને શારીરિક યોગ્યતા ની કસોટી આપવાની રહે છે .

પ્રવેશ મેળવ્યા બાદ ત્રણ વર્ષના અભ્યાસકાળ દરમિયાન વિદ્યાર્થીએ અંગ્રેજી, ગણિત, ફિઝિક્સ, એપ્લાઈડ મિકેનિક્સ, હાઈડ્રોલિક્સ , હેવી વેલ્ડિંગ્સ એન્ડ ઓટોમોબાઈલ્સ, ફાયર સર્વિસ મેનેજમેન્ટ, ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ, સાલ્વેજ એન્ડ ફાયર કોડ્સ (લો) તથા પ્રેક્ટિકલ કરવાના રહે છે .

આ અભ્યાસ પછી રોજગારની શક્યતાઓ નિશ્ચિતપણે વધી જાય છે . અગ્નિશમન ક્ષેત્રનો ઉદ્યોગ લગભગ રૂ. ૫૫,૦૦૦ કરોડનો થવા જઈ રહ્યો છે .

ત્યારે આ પ્રકારની તાલીમ પામેલ યુવાનોના રોજગારની શક્યતાઓ વિપુલ પ્રમાણમાં છે. સરકારી ક્ષેત્રના મોટા યુનિટો, ખાનગી કંપનીઓ, સંરક્ષણ, રેલવે, એરપોર્ટ, વિદ્યુતબોર્ડ, ઇલેક્ટ્રિસિટી કંપની, મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન, નગરપાલિકાઓ, જિલ્લા પંચાયતો, ખાણ-ખનીજ ક્ષેત્ર, રિફાઈનરી, ગેસ પ્લાન્ટ, પેટ્રોકેમિકલ સંકુલ, રિલાયન્સ, એસ્સાર, ડોમ્સ, અદાણી વગેરે જેવી વિરાટ ખાનગી કંપનીઓના અનેક યુનિટોમાં ફાયર ટેકનોલોજી નિષ્ણાતોની જરૂર પડે છે .આમાં અભ્યાસ કરનારા યુવાનોને છેલ્લા વર્ષની પરીક્ષાના પરિણામ આવતા સુધીમાં તો રોજગાર મળી પણ જાય છે. તે પણ ઊંચા પગારધોરણ સાથે. વિવિધ પદ જેવા કે ફાયર કન્સલ્ટન્ટ, લાયઝન ઓફિસર વગેરે. જેમને નોકરીના બદલે સ્વતંત્ર વ્યવસાય કરવામાં રસ હોય તેઓ ઉત્પાદક કે વિકેતા તરીકે પણ રોજગારી મેળવી શકે છે.

●ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન આ કોલેજનું અસરકારક શિક્ષણ, સુંદર વાતાવરણ કેમ્પસને આકર્ષક - પ્રભાવી બનાવે છે. અત્યાર સુધીના તમામ વિદ્યાર્થીઓને રોજગાર મળી ચૂક્યો છે જે તેની સફળતા છે.

I.T.I (આઈ. ટી. આઈ.)

ધો. ૧૦ પાસ કર્યા પછી વિદ્યાર્થી આ કોર્સ કરી શકે છે. પેટર્નનો ફાયરમેન I.T.I ના કોર્સ ઘણી જગ્યાએ ચાલે છે. ૧ વર્ષની મુદતનો આ કોર્સ છે.

- I.T.I (સેફ્ટી એન્ડ સિક્યુરિટી કોર્સ) ૧- વર્ષ કોલેજ ઓફ ફાયર ટેકનોલોજી , મુ. ખોડા, સાણંદ - વિરમગામ હાઈવે, અમદાવાદ .

ફાયરમેન ટ્રેનિંગ કોર્સ .

- એન્ટી ફાયર ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ કોર્સ. ઉમા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાયર ટેકનોલોજી, બાવળા બગોદરા હાઈવે , રામનગર, જી . અમદાવાદ .

ફોન નં (૦૨૧૭)૨૩૦૧૬૫

- મવડી ફાયર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, નેશનલ ફાયર એકેડમી, મેઈન રોડ , રાજકોટ .
- નેશનલ ફાયર એકેડમી, સરદાર પટેલ એસ્ટેટ, આજવા - વાઘોડિયા રિંગ રોડ, વડોદરા.
- ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાયર એન્ડ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ, ગોત્રી રોડ, વડોદરા.
- ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફાયર એન્ડ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ, પોર, વડોદરા.
- ફાયર એકેડમી, નંદેસરી, ગોધરા .

વિદ્યાર્થી મિત્રો ! તમારા જોશને હોશમાં બદલી સાહસપૂર્ણ કારકિર્દી બનાવવા, રોજગારીની તકને નિશ્ચિત બનાવવા, ફાયર ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રને પસંદગીના ક્ષેત્રમાં સ્થાન આપો ધન્યવાદ.

૩૦૪, ટાવર-૧,
મોનાલિસા એપાર્ટમેન્ટ,
મોર મોલ નજીક, માંજલપુર, વડોદરા.

હોટલ, ટૂરિઝમ અને હોસ્પિટાલિટી ક્ષેત્રે કારકિર્દી

- રંજના વિજયવર્ગીય

ટ્રાવેલ એન્ડ ટૂરિઝમ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં ૨૦૨૫ સુધીમાં ભારતમાં ૪૬ મિલિયન રોજગારનો અવસર ઉત્પન્ન થઈ શકે તેમ જણાય છે. ભારતની અંદર ટૂરિઝમનું ફિલ્ડ ખૂબજ શક્તિશાળી માધ્યમ છે. ભારત દેશમાં ભૌગોલિક દૃષ્ટિએ ખૂબજ સૌન્દર્ય અને સમૃદ્ધિ વિખરાયેલી છે. જેને ટૂરિઝમ ક્ષેત્રે વિકસાવવા માટે ભારત સરકાર દ્વારા યથાર્થ પ્રયત્નો કરવામાં આવી રહ્યા છે.

**કુછ દિન તો ગુજારો ગુજરાત મેં
કચ્છ નહિ દેખા તો કુછ નહિ દેખા”**

ઉક્ત જાહેરાત ફિલ્મસ્ટાર અમિતાભ બચ્ચનના મુખે સાંભળ્યા બાદ તેમજ ટીવી ઉપર જાહેરાત આવ્યા બાદ કચ્છનો ટૂરિઝમ ખૂબજ પ્રચાર-પ્રસાર પામ્યો છે. આપ પણ ફિલ્મસ્ટારની જેમ ટૂરિઝમ ગાઈડ તેમજ ટૂર ઓપરેટર તરીકે એક અલગ છાપ વ્યક્તિત્વ ઊભું કરી શકો છો. ભારતમાં ગુજરાત, ગોવા, મધ્યપ્રદેશ, રાજસ્થાન, કર્નાટક, કેરાલા, મહારાષ્ટ્ર, ઉત્તર પ્રદેશ,

પંજાબ, ચંડીગઢ, હરિયાણા, જમ્મુ કાશ્મીર, આંદામાન નિકોબાર, નેપાળ જેવા પ્રદેશોમાં ખૂબજ વિપુલ પ્રમાણમાં હોટલ, ટૂરિઝમ અને હોસ્પિટાલિટી ક્ષેત્રે રોજગારના અવસરો ઉપલબ્ધ છે.

આવો હોટલ, ટૂરિઝમ અને હોસ્પિટાલિટી ક્ષેત્રે કારકિર્દી ઘડતર દ્વારા ભૌગોલિક, ઐતિહાસિક, આર્થિક અને દેશની રોજગારીની સમૃદ્ધિનો ઉપયોગ કરીએ.

● ટ્રાવેલ અને ટૂરિઝમ ક્ષેત્રે ઉત્તમ તક:

રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટ ઉપર ગ્રાહકોને આકર્ષવા માટે સર્વિસ કસ્ટમર કેર એક્ઝિક્યુટીવ, ગ્રાઉન્ડ હેન્ડલિંગ સ્ટાફ, ટૂર ઓપરેટર, ઈવેન્ટ મેનજર, ટિકિટીંગ ઓફિસર, એડવેન્ચર ટૂરિઝમ એક્ઝિક્યુટીવ, ટ્રાન્સપોર્ટ ઓફિસર, હોટલ કન્સલ્ટન્ટ, લોજિસ્ટીક, એરલાઈન્સ હોટલ અને ટૂરિઝમ ડિપાર્ટમેન્ટ અને ખાનગી ક્ષેત્રમાં રોજગારીની વિશાલ તકો રહેલી છે. હોટલ ઉદ્યોગમાં ઓપરેશન, ફ્રન્ટ ઓફિસ, હાઉસકીપિંગ, ફૂડ એન્ડ બેવરેજ,

એકાઉન્ટન્ટ, મેન્ટેનન્સ, સેલ્સ માર્કેટિંગ, પબ્લિક રિલેશન, અને સિક્યુરીટી ક્ષેત્રે રોજગારના અવસરો ઉપલબ્ધ છે.

ટૂરિઝમ ડિપાર્ટમેન્ટમાં ટૂર પ્લાનર અને ટૂર ગાઈડની જગ્યાઓ સારા પગારની હોય છે. રિઝર્વેશન અને કાઉન્ટર સ્ટાફ, સેલ્સ અને માર્કેટિંગનો સ્ટાફ તેમજ ઈન્ટરપ્રિટર એટલેકે દુભાષિયાની આવશ્યકતા હોય છે. ઉપરોક્ત તમામ કામગીરી માટે ધોરણ ૧૨ પાસ, સોફ્ટ સ્કીલ જેમાં કોમ્પ્યુટરનું જ્ઞાન, ભાષાઓનું સારું જ્ઞાન જેમાં ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી હોવું જોઈએ ટૂરિઝમ ક્ષેત્રે વિદેશી ભાષાઓના જાણકાર યુવાનોની ખોટ વર્તાય છે. ટૂરિઝમ અને ટ્રાવેલ ક્ષેત્રે ગ્રેજ્યુએટ યુવાનો પોતાનું કૌવત વધુ સારી રીતે દર્શાવી શકે છે. ઉદાહરણ સ્વરૂપે B.A થયેલ યુવાનો ઈતિહાસ/ભૂગોળ અને કળા તથા આર્કિટેક ઓફ ઈન્ડિયાનું સારું જ્ઞાન ધરાવતા હોય તો ટૂરિસ્ટોને આકર્ષી શકે છે. તેમજ પોતાની કામગીરીને આનંદિત બનાવવા સાથે પોતાના કૌશલ્યની સારી કિંમત મેળવી શકે છે.

ડિપ્લોમા ઈન પબ્લિક રિલેશન અથવા ડિપ્લોમા ઈન એડવર્ટઈઝીંગ હોટલ અને ટૂરિઝમ ક્ષેત્રે કારકિર્દી ઘડવામાં ખૂબજ મહત્વનું છે. સારું બોલવાની કળા, સારું લખવાની કળા, કારકિર્દી ઘડવામાં મહત્વનું યોગદાન આપી શકે છે. પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટની ડિગ્રી

એડમિનિસ્ટ્રેટર અથવા મેનેજર બનવા માટે ખૂબજ મહત્વની છે. કેટલાક શોર્ટ ટમ કોર્સ કે જેના એટિકેટ, પ્રેજન્ટેશન તથા ગ્રાહકોને ગમતી બાબતો સમજવી અને સંક્ષિપ્તમાં રજૂ કરતા આવડે તેવા કૌશલ્યની માંગ રહે છે.

ટૂર્સ એન્ડ ટ્રાવેલિંગમાં માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટમાં મહત્વનું યોગદાન આપે છે. વર્ષે પાંચ લાખથી વધુ શરૂઆતની સેલેરી મળતી હોય છે. આ ક્ષેત્રમાં મહિલા અને પુરુષ બંને માટે સમાન તકો રહેલી છે. મોટી હોટલો ફાઈવ સ્ટાર હોટલો, સેવન સ્ટાર હોટલો તેમજ રિસોર્ટ અને નાના મોટા રેસ્ટોરન્ટ તથા હોટેલ્સમાં સરળતાથી રોજગારી પ્રાપ્ત થાય છે. હોટલ ટુરિઝમ ક્ષેત્રે રોજગારી મેળવનાર વ્યક્તિ ચૂસ્ત, દુરસ્ત, તંદુરસ્ત તેમજ પ્રકૃતિલત રહે છે. કેમ કે રોજ નવા નવા વ્યક્તિ સાથેના સંપર્કથી કૌશલ્યની કદર મેળવી શકે છે.

● હોટલ મેનેજમેન્ટ અને હોસ્પિટાલિટી મેનેજમેન્ટ:

જ્યારે આપણે ધંધાકીય કારણોસર નોકરી અર્થે રજાઓ માણવા કે બીજા કોઈ કારણોસર ઘરથી દૂર રહેવાનું થાય ત્યારે મોટાભાગે આપણે હોટલમાં રહેવું પડે. હોટલને એક વ્યવસાય તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. વ્યવસાયિક કારણોસર મિટિંગ્સ, કોન્ફરન્સનું આયોજન તથા હવે લગ્ન પ્રસંગ, રિસેપ્શન સમારંભ પણ હોટલમાં થાય છે. મનોરંજન ને ખાણી-પીણી માટે

પણ આપણે હોટલમાં જ જઈએ છીએ.

હોટલ મેનેજમેન્ટ એ બહુ વિશાળ શબ્દ છે. હોટલમાં ફ્રન્ટ ઓફિસએ બધી જ પ્રવૃત્તિઓનું કેન્દ્ર કહી શકાય. અહીં બુકિંગનો રેકોર્ડસ રાખવામાં આવે છે. સામાન્ય માહિતી પૂરી પાડવામાં આવે છે. મુલાકાતીઓના આગમનથી લઈને ફૂડ અને બેવરેજ ડિપાર્ટમેન્ટએ નામ પ્રમાણે રસોડાની સંપૂર્ણ વ્યવસ્થા સંભાળે છે. હાઉસકીપીંગ એ હોટલના રૂમોની વ્યવસ્થા, ચોખ્ખાઈ, દેખાવ સુવિધા ઇત્યાદિની સંભાળ રાખે છે. રૂમ સર્વિસની કાળજી પણ લે છે. આ ઉપરાંત હોટલમાં એકાઉન્ટસ, સિક્યોરીટી, મેઈન્ટેનન્સ ઇત્યાદિ વિભાગો પણ કાર્યરત હોય છે.

● રોજગારની તકો :

ભારતમા ટૂરિઝમ ક્ષેત્રે અઢળક રોજગારીની તકોનું નિર્માણ થયું છે. જે નીચે મુજબ મેળવી શકાય.

એરલાઈન્સ, રેલવે, કાર રેન્ટલસ એન્ડ કોચીસ, રેલવે રિઝર્વેશન, પેકેજર્સ, કુરિયર સર્વિસીસ, પાસપોર્ટ વિઝા અને અન્ય આનુષંગિક સેવાઓ, ટ્રાવેલ એજન્ટ,

ટૂર ઓપરેટર, ટૂરિસ્ટ ઓફિસર તરીકે રોજગારીની તકો રહેલી છે.

ધો. ૧૨ પાસ પછીના વિદ્યાર્થીઓ માટે ટૂરિઝમ એડમિનિસ્ટ્રેશન આશીર્વાદ રૂપની વડી શકે છે. વૈવિધ્યપૂર્ણ સંસ્કૃતિ તથા એક-એકથી ચઢિયાતા પ્રવાસન કેન્દ્રો હોવાથી હાલમાં પ્રવાસન ક્ષેત્રે ભારત તરફ પ્રવાસીઓની અવર-જવરમાં વૃદ્ધિ થઈ રહી છે. સ્નાતક થયેલ ઉમેદવારો “માસ્ટર ઓફ ટૂરિઝમ એડમિનિસ્ટ્રેશન” (M.T.A.) કોર્સ કરી શકે છે.

પ્રવાસન ક્ષેત્રેનું મહત્ત્વ હવે સર્વસ્વીકૃત બન્યું હોવાથી અર્થતંત્રમાં તેનું યોગદાન વધવા લાગ્યું છે. આજે વિશ્વનો દરેક દેશ પ્રવાસના ઉદ્યોગને મહત્ત્વ આપવા લાગ્યો છે. જેને કારણે પ્રવાસન ક્ષેત્રે માનવ શ્રમનું આયોજન કરી તેમને શિક્ષણ તાલીમ દ્વારા સુસજ્જ બનાવવા ઉપર ખાસ ભાર મૂકવામાં આવે છે. ભારતભરમાં વિવિધ યુનિ.માં ટુરિઝમને લગતા કોર્સ શરૂ કરવામાં આવ્યા છે. જે નીચે મુજબ છે.

ક્રમ	યુનિ.નું નામ	કોર્સ	વેબસાઈટ
૧	દિલ્હી યુનિ.	B.A. (ટૂરિઝમ)	www.du.ac.in
૨	I.I.T.T.M. ગ્વાલિયર	P.G. ડિપ્લોમા	www.iittm.rog
૩	બનારસ હિન્દી યુનિ. વારાણસી, યુ.પી.	M.A. ટૂરિઝમ (૨ વર્ષ)	www.bhu.ac.in
૪	બેંગ્લોર યુનિ., કર્નાટક	M.T.A. (૨ વર્ષ) M.T.A. (૫વર્ષ)	www.bub.ernet.in
૫	મંગલોર યુનિ., કર્નાટક	M.B.A (ટૂરિઝમ)	www.mangalroo university.ac.in
૬	લખનૌ યુનિ. લખનૌ	M.T.A., P.G. ડિપ્લોમા	www.lkouniv.ac.in
૭	મરાઠવાડા યુનિ., ઔરંગાબાદ મહારાષ્ટ્ર.	M.T.A. (૨ વર્ષ) P.G. ડિપ્લોમા	www.bamu.net

ડિગ્રી ઇન હોટલ એન્ડ ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ (BHTM)

સંસ્થાનું નામ : ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોટલ મેનેજમેન્ટ

સરનામું : ભાઈજીપુરા, કુડાસણ (અડાલજ) ગાંધીનગર

ફોન નંબર : (૦૭૯)૨૩૨૭૬૬૫૭

વેબસાઈટ : www.nchmct.rog

ફેક્સ નંબર : (૦૭૯)૨૩૨૭૬૬૫૬

શૈક્ષણિક લાયકાત : અંગ્રેજી વિષય સાથે ધો. ૧૨ પાસ અથવા સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ હોવી જોઈએ.

સંસ્થાનું નામ : ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોસ્પિટાલિટી એન્ડ મેનેજમેન્ટ

સરનામું : આઈ.આઈ.એચ.એમ., પ્લોટ નંબર ૪૪, વાત્રક પોલિટેકનિક કોલેજ પછી, ગણપતિ મંદિર, શાસ્ત્રી નગર, રેલવે સ્ટેશન પાસે વસઈ, (વેસ્ટ) જિલ્લો- પાલઘર (મહારાષ્ટ્ર)

વેબસાઈટ : www.iihm.co.in

ઈ-મેઈલ : info@iihm.co.in / bci.2007@rediffmail.com

ફોન નંબર : ૦૨૫૦ ૨૩૩૦૦૭૭/૨૩૪૭૮૩ ૩/૮૫૫૪૦૨૨૫૫૫/૮૦૧૧૪૧૩૪૪૭

ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોસ્પિટાલિટી એન્ડ મેનેજમેન્ટ સંસ્થામાં નીચે મુજબ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે.

ડિગ્રી કોર્સ :

- B.Sc in Hospitality & Tourism Studies
- B.Sc in Hospitality Studies

ડિપ્લોમા એન્ડ સર્ટિફિકેટ કોર્સ :

- Hotel Operations (2 year)
- Hotel Management & Tourism Studies
- Cookery, Bakery & Confectionary
- Food & Beverage Production / Service
- Front Office Management
- House Keeping Management

ઉપરોક્ત સંસ્થામાં હોસ્ટેલની પણ સગવડ છે. ગમે તે પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓ ઓનલાઈન અથવા ઓફલાઈન ફોર્મ ભરી શકે છે. ત્રણ કલાકની પ્રવેશ પરીક્ષા એપ્રિલ અંતમાં લેવાય છે. સેમેસ્ટર સિસ્ટમ છે. પ્રેક્ટિકલ પણ લેવાય છે.

અન્ય સંસ્થાઓ પણ છે જે આ પ્રમાણેના કોર્સ ચલાવે છે. જે નીચે મુજબ છે.

- એશિયા પેસિફિક ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોટલ એન્ડ ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ - એશિયા પેસિફિક હાઉસ ઉસ્માનપુરા પાણીની ટાંકી પાસે, ઉસ્માનપુરા અમદાવાદ.

- એલ.ડી.કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ કેમ્પસ- નવરંગપુરા અમદાવાદ

- કોલેજ ઓફ હોસ્પિટાલિટી એન્ડ ટૂરિઝમ (CHNT) - રાય યુનિવર્સિટી સરોડા, તા.ધોળકા, અમદાવાદ.

- વિવેકાનંદ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોટલ એન્ડ

ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ - બોધીગ્રામ ને. હા. નં. ૮-બી કુવાડવા રોડ કુચીયાદળ રાજકોટ.

- એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ વેબસાઈટ www.jacpcidce.ac.in

ભારત સરકારના પ્રવાસન મંત્રાલય દ્વારા નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર હોટલ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કેટરિંગ ટેકનોલોજી (NCHMCT)ની સ્થાપના આ વ્યવસાય માટે વ્યવસાયિકોને તાલીમ આપવા કરવામાં આવી છે. આ (NCHMCT) ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિ. સાથે મળીને એક સંયુક્ત પ્રવેશ પરીક્ષા લે છે. આ JEE દ્વારા ત્રણ વર્ષના બેચલર ઓફ સાયન્સ ઈન હોસ્પિટાલિટી એન્ડ હોટલ એડમિનિસ્ટ્રેશનના કોર્સમાં પ્રવેશ મળે છે. આ અભ્યાસક્રમ અમદાવાદ, બેંગ્લોર, મુંબઈ, દિલ્હી, ગોવા, જયપુર, સહિત ચોવીસ જેટલા સ્થળોએ ગવર્નમેન્ટ સ્પોન્સર્ડ હોટલ મેનેજમેન્ટ સંસ્થાઓમાં ચાલે છે.

ટૂરિઝમ એટલે જનમાનસમાં પ્રવર્તતી સામાન્ય છાપ મુજબ પ્રવાસન, પર્યટન, રોમાંચક મુસાફરી, ખાણી-પીણી, રાત્રી રોકાણ, સાઈટ - સીઈંગ વગેરે વગેરે. પરંતુ હકીકતમાં ટૂરિઝમ ઈન્ડસ્ટ્રિઝમાં અનેકવિધ ફિલ્ડમાં કારકિર્દીની એક-એકથી ચઢિયાતી તકો છે. ટૂરિઝમનું ફલક આજે ખૂબજ વિસ્તૃત બની ચૂક્યું છે. આ ક્ષેત્રમાં તાલીમ પામેલા કુશળ વ્યવસાયિકો માટે અગણિત તકો છે.

૪૨, રાધે ટેનામેન્ટ, રાધે ગોલેક્ષી રેસીડેન્સી સામે, નીલસાગર ટેનામેન્ટની બાજુમાં, નરોડા-કઠવાડા રોડ, અમદાવાદ.

ઝબહબતી કારકિર્દી માટે સતત વિકાસશીલ પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજિંગ ઉદ્યોગ

- ભગીરથભાઈ પટેલ

આજે કોઈપણ પ્રોડક્ટ/ચીજવસ્તુની ગુણવત્તા તેના પેકિંગની ગુણવત્તા ઉપર નિર્ભર છે એ સર્વસામાન્ય રીતે સ્વીકૃત થઈ રહ્યું છે. પ્રોડક્ટની સાચી ગુણવત્તા તો તેનો વપરાશ કર્યા બાદ જ ખબર પડે તેવા માહોલમાં પ્રોડક્ટ ખરીદતી વખતે તેના પેકિંગની ગુણવત્તા, વિગતો ઉપર જ નિર્ભર થવું પડે છે, ત્યારે પેકેજિંગની ડિઝાઈન, તેના પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજની ગુણવત્તા અને નવિનતાનું મહત્ત્વ અગ્રીમ સ્થાને આવી જાય છે. અંદરની પ્રોડક્ટ કેવી છે? તે તેની ઉપરના ઈલસ્ટ્રેશન, વિગતોના લેઆઉટ અને પ્રિન્ટિંગની ગુણવત્તા તથા પ્રોડક્ટની સેફ્ટી તેના પેકેજિંગ દ્વારા ગ્રાહકના માનસપટ ઉપર ભરોસાનો એક ભાવ અંકિત કરે છે.

પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજિંગના વિશાળ ક્ષેત્રમાં ત્રણ મહત્ત્વના વિભાગો વિસ્તૃત રીતે સંકળાયેલા છે :

(અ) ગ્રાફિક ડિઝાઈન વિભાગ ટાઈપોગ્રાફી, કોપીરાઈટીંગ, લોગો ક્રિએશન અને તેનું સિલેક્શન વગેરે ગહન અભ્યાસ માગી લે તેવો વિષય છે. વિવિધ રંગો અને રંગોનું વિજ્ઞાન, રંગોની યોગ્ય પસંદગી માનવીના મન ઉપર નિશ્ચિત અસરો પ્રસ્થાપિત કરે છે. અસરકારક ઈલસ્ટ્રેશન માટે ડિજિટલ ફોટોગ્રાફીની અસંખ્ય ટેકનિક્સ તથા વિવિધ કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેરના ઉપયોગ તેને ડેવલપ કરવાની પ્રક્રિયા પણ ઊંડો અભ્યાસ અને સ્કીલ માગી લે છે. ગ્રાફિક ડિઝાઈન વિભાગમાં ક્રિએટીવ માઈન્ડ ધરાવતા, ધીરજ સાથેના ખુશમિજાજ વ્યક્તિઓ ખૂબ જ સફળ થાય છે.

(બ) પ્રિન્ટિંગ વિભાગમાં આકર્ષક પેકેજિંગ માટે પ્રિન્ટિંગની વિવિધ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ થતો હોય છે. કાર્ટન-બોક્સના પ્રિન્ટિંગ માટે સામાન્ય રીતે ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ પદ્ધતિનો મહત્તમ ઉપયોગ થાય છે. સીગલ કલરથી માંડીને પાંચ-છ કલર એક સાથે પ્રિન્ટ કરી શકાય તેવાં કમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ પ્રિન્ટ કંટ્રોલ ધરાવતાં અદ્યતન ભારતીય અને વિદેશી પ્રિન્ટિંગ મશીનો

ગુજરાતના કાર્ટન પેકેજિંગ ઉદ્યોગમાં બહોળા પ્રમાણમાં ઉપયોગમાં લેવાઈ રહ્યાં છે. લેબલ પ્રિન્ટિંગ માટેનાં કમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ અદ્યતન મશીનો પણ આ ઉદ્યોગમાં મોટા પ્રમાણમાં ઉપયોગમાં લેવાય છે. બોક્સ-કાર્ટનને યોગ્ય જરૂરી શેપ/આકાર આપવા માટે વપરાતાં અદ્યતન ટેકનોલોજીવાળાં પંચીંગ અને પેસ્ટીંગ મશીનોના ઓપરેશન માટે મિકેનિકલ તથા ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન કંટ્રોલનો ઊંડો અભ્યાસ જરૂરી છે. ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ માટેની પ્રિ-પ્રેસ ટેકનિક્સ હાઈએન્ડ ટેકનોલોજીથી સભર હોઈ તેમાં પણ ટેકનોલોજીના અભ્યાસુ હોવું આવશ્યક બન્યું છે. બોક્સ પંચિંગ માટેની ડાઈપ્રિપરેશન પ્રોસેસ માટે મેથેમેટિકલ પ્લાનિંગ અને લેઆઉટના જ્ઞાન સાથે વિજ્ઞાનનો પ્રભાવી ઉપયોગ જરૂરી બને છે. પાઉચ-ફ્લેક્સીબલ પેકેજિંગની દુનિયા અજબની છે. તેમાં ફ્લેક્સોગ્રાફી અને ગ્રેવ્યોર પ્રિન્ટિંગ પદ્ધતિ દ્વારા આકર્ષક અને ચમકદાર રંગો સાથે શાર્પ ડિટેઈલ સાથેનું પ્રિન્ટિંગ જે પેકેજિંગ માટે અતિ મહત્ત્વનું પાસું છે તે શક્ય બન્યું છે. આવાં ટેકનોલોજીથી સભર, હાઈસ્પીડ અને કમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ કંટ્રોલવાળાં મશીનો ઓપરેટ કરવા, મેઈન્ટેન કરવા તથા પ્રક્રિયાને મેનેજ કરવા માટે પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના અભ્યાસી ટેકનોક્રેટ્સ માટે વિશાળ તકો સર્જાઈ છે. ફિલ્મનાં મલ્ટીલેયર લેમિનેશન મશીનો દ્વારા પ્રિન્ટિંગના કલરો ફિલ્મનાં બે લેયર વચ્ચે આવી જતાં હોવાથી કલરોની આડઅસરો નાબૂદ થઈ જાય છે. આ ટેકનોલોજીએ ફૂડ પ્રોડક્ટ્સના ઉદ્યોગ માટે સોનેરી દ્વાર ખોલી નાખ્યાં છે. આથી જ તો ફૂડ પેકેજિંગ ઉદ્યોગ સતત વિકાસશીલ વિશાળ ઉદ્યોગ બનવા પામ્યો છે. ફ્લેક્સોગ્રાફી અને ગ્રેવ્યોર પ્રિન્ટિંગના પ્રિ-પ્રેસ વિભાગમાં ફ્લેક્સો પ્લેટ અને ગ્રેવ્યોર સિલિન્ડર તૈયાર કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ પણ હાઈએન્ડ ટેકનોલોજીથી ભરપૂર છે, તેમાં માઈક્રો એન્જિનિયરિંગનો ઊંડો અભ્યાસ અતિ આવશ્યક છે. આમ પેકેજિંગ ઉદ્યોગના પ્રિન્ટિંગ વિભાગમાં

પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીનો અભ્યાસ કરેલા ટેકનોકેટ્સ માટે બિઝનેસ સહિતની અનેક તકો વિશાળ પ્રમાણમાં ઉપલબ્ધ છે. ચારે બાજુ અનેકવિધ રંગોની વચ્ચે પણ સફેદ વસ્ત્રો સાથે પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના અભ્યાસી ટેકનોકેટ્સ સરળતાથી પોતાનાં ટેકનિકલ, મેનેજરીયલ કાર્યો કરી શકે છે. આ વિભાગમાં બહેનો માટે પણ ઉમદા કારકિર્દીની ભરપૂર તકો રહેલી છે.

(ક) પેકેજિંગ/પેકિંગ વિભાગમાં વજનદાર પ્રોડક્ટ્સ માટે કોરુગેટેડ બોક્સ, દવાઓ તથા ઓછા વજનવાળી નાની પ્રોડક્ટ્સ માટે પેપરબોર્ડ કાર્ટન બોક્સ મેન્યુફેક્ચરિંગમાં હેવી મશીનરી અને વિવિધ ઉપકરણો સાથે એડહેસિવનો ઉપયોગ થાય છે. પેપર ટેસ્ટિંગ માટેની અદ્યતન લેબોરેટરીઝ પણ જરૂરી છે. બોક્સબોર્ડ કાર્ટન મેન્યુફેક્ચરિંગ માટે પેપર ટેકનોલોજીનું જ્ઞાન, મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગનું જ્ઞાન તથા મિનિમમ પેપર વેસ્ટેજ અને પ્રોડક્ટની સેફ્ટી માટે સાર્થકની માઈક્રો એક્યુરસી તથા લોકીંગ સિસ્ટમ માટે ઈજ્ઞાણ એન્જિનિયરિંગ કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેરનું જ્ઞાન હોવું આવશ્યક બને છે. પેપર બેગ્સ અને ફ્લેક્સીબલ પાઉચ પેકેજિંગ ઓછા વજનવાળી અને ફુડ પ્રોડક્ટ્સ, સરળતાથી તૂટી જાય/ભુક્કો થઈ જાય તેવી પ્રોડક્ટ્સ માટે ગેસ ફિલીંગ સાથેનાં પાઉચ-બેગ પેકેજિંગ અત્યંત જરૂરી અને મહત્વનાં પુરવાર થયાં છે. પાણી, ફુડ પ્રોડક્ટ્સ સહિતની અનેક એવી પ્રોડક્ટ્સ છે જેનું ફક્ત પેકેજિંગને કારણે જ બહોળા પ્રમાણમાં સરળતાથી વેચાણ થઈ શકે છે. મિલ્ક અને જયુસ જેવી ફુડ પ્રોડક્ટ્સનું કોઈપણ પ્રકારની રૂકાવટ વગર ઓછા સમયમાં મહત્તમ ઝડપથી, લાંબા સમય સુધી સચવાઈ રહે તે રીતે ફિલીંગ અને પેકિંગ કરવા માટે ટેટ્રાપેક પેકેજિંગ પદ્ધતિ સફળ અને મહત્વની પુરવાર થઈ છે. આ ઉપરાંત પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજિંગની અનેક પદ્ધતિઓ આ ઉદ્યોગમાં અમલમાં છે. વિશ્વમાં બહોળા પ્રમાણમાં પેકેજિંગનો ઉપયોગ થઈ રહ્યો છે ત્યારે માઈક્રો એક્યુરસીવાળાં કમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ કંટ્રોલ સાથેનાં હાઈસ્પીડ મશીનો અને ઉપકરણોના ઓપરેશન, મેન્ટેનન્સ તથા રો-મટિરિયલ ટેસ્ટિંગ, ક્વોલિટી કંટ્રોલ (QC) માટે પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજિંગનું જ્ઞાન ધરાવતા ટેકનોકેટ્સની મોટી સંખ્યામાં માંગ ઊભી થવા પામી છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં અને સમગ્ર ભારતમાં પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજિંગ ઉદ્યોગ બહોળા પ્રમાણમાં વિકસિત થયો છે. રોજિંદા જીવનમાં પેકિંગનું મહત્વ રોજરોજ વધી રહ્યું હોવાને કારણે આ ઉદ્યોગમાં વિકાસનું ભવિષ્ય ખૂબ જ ઉજ્જવળ છે.

ભારત દેશમાં પેકિંગ વગરની પ્રોડક્ટ્સ ખરીદતાં વિશ્વાસ ડગી જાય તેવી પરિસ્થિતિનું નિર્માણ થઈ રહ્યું છે તેથી આ ઉદ્યોગમાં પ્રિન્ટિંગ અને પેકેજિંગનું જ્ઞાન (અભ્યાસ) ધરાવનાર માટે સર્વિસ સેક્ટર, સ્ટાર્ટઅપ બિઝનેસ, હાઈપ્રોફાઈલ ઓપરેટર્સ, મેનેજરીઅલ સેવાઓ માટે ઉજ્જવળ કારકિર્દી માટે વિપુલ પ્રમાણમાં તકો સર્જાઈ રહી છે. ગ્રાફિક ડિઝાઈન, પ્રિ-પ્રેસ વિભાગોમાં ટેકનોલોજીનું જ્ઞાન ધરાવતી બહેનો પણ ઉજ્જવળ કારકિર્દી બનાવી રહી છે.

ગુજરાત રાજ્યના અમદાવાદ શહેરમાં આર. સી. ટેકનિકલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, એસ.જી. રોડ, સોલા ખાતે પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીનો એક માત્ર ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. ત્રણ વર્ષના આ અભ્યાસક્રમમાં ધોરણ-૧૦ પાસ વિદ્યાર્થીઓ એડમિશન મેળવી શકે છે. ગુજરાત સરકારના ડાયરેક્ટરેટ ઓફ ટેકનિકલ એજ્યુકેશન અને ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી દ્વારા સંચાલિત આ કોર્સ AICTE દ્વારા એપ્રુવ્ડ છે.

ઉપરાંત મુંબઈ, પૂના, રાજસ્થાન, મનીપાલ (કર્ણાટક) જેવી ઘણી જગાએ પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો તથા ડિગ્રી અને માસ્ટર ડિગ્રીના અભ્યાસક્રમો પણ ચાલે છે. પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજીના અભ્યાસક્રમ બાદ પેકેજિંગ વિષયના વિશેષ જ્ઞાન માટેના સ્પેશિયલ કોર્સ પણ ચાલે છે.

ગુજરાતના ઘણા જિલ્લાઓમાં ITI લેવલના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રિન્ટિંગ મશીન, પ્રોસેસ ઓપરેટર્સના ટૂંકાગાળાના સ્કીલ ડેવલપમેન્ટના કોર્સિસ પણ ચાલે છે, જેમાં સ્કીલ ટેકનિશિયનો (પ્રિન્ટિંગના) તૈયાર થાય છે.

૪૮, મહાલયા બંગલોઝ,
કારગીલ પેટ્રોલ પંપ પાછળ,
એસ.જી.રોડ,
સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦.

ઘોરણ-૧૦ પછી કારકિર્દીના વિકલ્પો

ધોરણ-૧૦ પછી કારકિર્દીના માર્ગો

૧	ધોરણ ૧૦ પછી ડિપ્લોમા કરીને એન્જિનિયર બનો	- મેમ્બર સેક્રેટરી	૧૧૩
૨	ધો. ૧૦ પછીના વિકલ્પો	- લીનાબેન એમ. ચૌહાણ	૧૧૭
૩	આઈ.ટી.આઈ.ના રોજગારલક્ષી વિવિધ અભ્યાસક્રમો	- શ્રી એસ.આર. વિજયવર્ગીય	૧૨૪

પુરુષાર્થની સાથે... પ્રયાસોની પાંખે...
સપના ક્રીશું સાઝાર... સફળતા મેળવશું અપાર...

૨૧ મી સદી વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીની છે. કોમ્પ્યુટર અને આઈ.ટી. ક્ષેત્રે ભારતે હરણફાળ ભરી છે. દુનિયાના વિકસિત દેશોમાં ભારતનું નામ અગ્રગણ્ય છે જેમાં ગુજરાતનો ફાળો નોંધનીય છે અને એને અનુરૂપ અભ્યાસક્રમોનું શિક્ષણ રાજ્યમાં સુપ્રાપ્ય છે.

ધો.-૧૦ (એસ.એસ.સી.)માં ઉત્તીર્ણ થયેલ વિદ્યાર્થીઓ માટે કારકિર્દીની દિશા પસંદ કરવાનું નિર્ણાયક વર્ષ છે. આગળ અભ્યાસ માટેના ઘણા વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે, એમાંનો એક વિકલ્પ ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમનો છે. ગુજરાત રાજ્યની ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાઓમાં પ્રવેશની કાર્યવાહી એ.સી.પી.ડી.સી.સમિતિ દ્વારા થાય છે.

૧. ડિપ્લોમા ઈજનેરીમાં ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમ : સિવિલ, મિકેનિકલ, ઇલેક્ટ્રિકલ, કોમ્પ્યુટર, ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કંટ્રોલ, આર્કિટેક્ચર આસિસ્ટન્ટશીપ, ઓટોમોબાઈલ, મેટલર્જી, સિરામિક, પાવર ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, મેકાટ્રોનિક્સ ઈજનેરી, બાયોમેડિકલ જેવા વિવિધ કન્વેન્શનલ અને સ્પેશ્યલાઈઝડ ડિપ્લોમા ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમોનું શિક્ષણ રાજ્યની સરકારી, અનુદાનિત તેમજ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓ દ્વારા આપવામાં આવી રહ્યું છે.

૨. ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમની મુદત : (૧) ધો.૧૦ બાદ ડિપ્લોમાના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશની મુદત ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર). (૨) ધો.૧૦ પછીના સર્ટિફિકેટ હોલ્ડર માટે ડિપ્લોમાના દ્વિતીય વર્ષમાં પ્રવેશની મુદત ૨ વર્ષ (૪ સેમેસ્ટર)

૩. ડિપ્લોમા અભ્યાસની પ્રવેશ પાત્રતા/લાયકાત: પ્રથમ વર્ષ ડિપ્લોમા ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ઉમેદવારે ઓછામાં ઓછા ૩૫% માર્ક સાથે એસ.એસ.સી ની પરીક્ષા

અંગ્રેજી, ગણિત તેમજ વિજ્ઞાન વિષયો સાથે પાસ કરેલ હોવી જોઈએ. ધો.૧૦ પછીના આઈ.ટી.આઈ/ટીઈબી પેટર્નના અભ્યાસક્રમો પાસ કરેલ તાલીમાર્થીઓ ડિપ્લોમા ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમોમાં ત્રીજા સેમેસ્ટરમાં પ્રવેશ મળે છે. જેની વિગતવાર માહિતી www.acpdc.in પરથી મળી શકશે. વિશેષમાં ધો.૧૦ બાદ ૬ વર્ષનો ઇન્ટીગ્રેટેડ ડિપ્લોમા ડિગ્રી કોર્સ પણ ઉપલબ્ધ છે જેની માહિતી વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે.

૪. અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી: જે વિદ્યાર્થીઓ પ્રોફેશનલ કેરિયર બનાવવા માંગતા હોય તેમજ ધો.૧૦ બાદ ટૂંકા સમયગાળામાં (૩ વર્ષમાં) જ ટેકનિકલ ફિલ્ડમાં નોકરી ઇચ્છુક હોય તેના માટે ડિપ્લોમા શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ છે. ધો ૧૦-૧૨ ના અભ્યાસ અને ત્યારબાદ ૪ વર્ષના ડિગ્રી ઈજનેરી એમ કુલ ૬ વર્ષના સમયગાળાના બદલે ધો.૧૦ બાદ ડિપ્લોમા અને ત્યારબાદ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ તેટલા જ સમયમાં પૂર્ણ થઈ શકે છે અને તેઓ રાજ્યમાં લેવાતી વિવિધ ઈજનેરી માટેની એન્ટ્રન્સ પરીક્ષા આપવાની જરૂર રહેતી નથી.

૫. પ્રવેશ પ્રક્રિયા : ડિપ્લોમા ઈજનેરીના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ અંગેની જાહેરાત ધોરણ-૧૦નું પરિણામ જાહેર થાય તે અરસામાં ગુજરાતના અગ્રગણ્ય સમાચારપત્રોમાં આપવામાં આવે છે. પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા રાજ્યમાં આવેલ ડિપ્લોમા ઈજનેરી સંસ્થાઓમાં ઉમેદવારોને પ્રવેશ અંગેની માહિતી મળી રહે, તેમજ ઓનલાઈન પ્રવેશ પ્રક્રિયાની સમજ આપવાના હેતુથી હેલ્પ સેન્ટરની રચના કરવામાં આવે છે. પ્રવેશ સમિતિની વેબસાઈટ www.acpdc.in ઉપર વખતોવખત માહિતીઓ, સૂચનાઓ મૂકવામાં આવે છે. જે જોતા રહેવું

હિતાવહ છે. ઉમેદવારે પ્રવેશ હેતુ માટે પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા નક્કી થતી બેંકની કોઈપણ શાખા પરથી માહિતી પુસ્તિકા અને પિન મેળવવાનાં રહેશે અને www.gudiploma.nic.in પર જઈને ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન કરાવાનું રહેશે. ત્યારબાદ જ ઉમેદવાર પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં ભાગ લઈ શકશે. ઉમેદવારે અભ્યાસક્રમ અને સંસ્થા માટેની પસંદગી ઓનલાઈન આપવાની રહેશે. ઉમેદવારની પસંદગીના આધારે અને કેટેગરી અને મેરિટ પ્રમાણે નિયમોનુસાર અભ્યાસક્રમ અને સંસ્થા ફાળવવામાં આવશે. ઉમેદવારને ફાળવવામાં આવેલ અભ્યાસક્રમ અને સંસ્થામાં એડમિશન કાયમ કરવા માટે નિયત ફી ભરીને નક્કી કરેલ હેલ્પસેન્ટરમાં જઈને અસલ પ્રમાણપત્રો બતાવી એડમિશન સ્વીપ કઢાવવાની

રહેશે.

૬. અભ્યાસક્રમની અંદાજિત ફીનું ધોરણ : સરકારી સંસ્થાની રૂ.૧૦૦૦ વાર્ષિક ફી છે. જ્યારે સ્વનિર્ભર સંસ્થાની રૂ.૩૦,૦૦૦ થી ૬૦,૦૦૦ વાર્ષિક ફી છે. કન્યાઓ માટે સરકારી સંસ્થામાં ટ્યૂશન ફી શૂન્ય છે. જુદી જુદી સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓમાં ફીનું ધોરણ નક્કી કરવા માટે નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના નિવૃત્ત ન્યાયાધીશના વડપણ હેઠળ એક ફી નિયંત્રણ સમિતિની રચના કરવામાં આવેલી છે. આ સમિતિ દ્વારા વખતોવખત નક્કી કરવામાં આવતી ફી મુજબ જ દરેક સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓએ ફી લેવાની રહે છે. સંસ્થાની ફી અંગેની માહિતી ફી સમિતિની વેબસાઈટ <http://www.frctech.ac.in> જોઈ લેવી હિતાવહ છે.

૭. ઉપલબ્ધ બેઠકો :

અનુ. નંબર	અભ્યાસક્રમ	સરકારી	અનુદાનિત/	PPP સ્વનિર્ભર
૧	આર્કિટેક્ચર આસિસ્ટન્ટશીપ	૧૮૦		૫૧૦
૨	ઓટોમોબાઇલ એન્જિનિયરિંગ	૬૩૦	૬૦	૩૦૧૫
૩	સિવિલ એન્જિનિયરિંગ	૨૮૭૦	૪૨૦	૮૭૬૦
૪	કેમિકલ એન્જિનિયરિંગ	૭૮૦	૪૦	૭૬૫
૫	ઇલેક્ટ્રીકલ એન્જિનિયરિંગ	૩૭૮૦	૩૮૦	૮૨૬૫
૬	મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ	૪૦૫૦	૪૬૫	૧૩૮૩૦
૭	બાયો-મેડિકલ એન્જિનિયરિંગ	૩૬૦		૬૦
૮	કોમ્પ્યુટર એન્જિનિયરિંગ	૨૧૬૦	૧૮૦	૫૬૪૦
૯	ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન	૧૮૬૦	૬૦	૧૪૪૦
૧૦	ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી	૧૩૮૦	૩૦	૮૨૫
૧૧	ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન & કન્ટ્રોલ	૬૬૦		૧૨૦
૧૨	સીએસીડીડીએમ	૩૦૦	૨૦	
૧૩	ફેબ્રિકેશન ટેકનોલોજી	૧૮૦		
૧૪	પ્લાસ્ટિક મોલ્ડ ટેકનોલોજી			૮૦
૧૫	પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી			૮૦
૧૬	પ્રિન્ટિંગ ટેકનોલોજી	૬૦		
૧૭	ટેક્સટાઇલ મેન્યુફેક્ચરિંગ	૧૩૫		૬૦

૮. ડિપ્લોમા પ્રવેશ ૨૦૧૭ના કલોઝરની માહિતી : રાજ્યની વિવિધ સંસ્થાઓના વિવિધ અભ્યાસક્રમોના ગત વર્ષના પ્રવેશના કલોઝરની માહિતી સમિતિની વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ છે, આ સાથે એનેક્સર-૧ માં સામેલ છે.

૯. માનવસંસાધન મંત્રાલય દ્વારા દિવ્યાંગ વ્યક્તિઓ માટેની યોજના : કેન્દ્ર સરકારના માનવ સંસાધન મંત્રાલય દ્વારા દિવ્યાંગ વ્યક્તિઓ માટે વધુમાં કેન્દ્ર સરકારના માનવ સંસાધન મંત્રાલય દ્વારા અશક્તતાવાળી વ્યક્તિઓ માટેની યોજના હેઠળ શારીરિક ખોડખાંપણ ધરાવતા ઉમેદવારો માટે રાજ્યની ચાર સરકારી પોલિટેકનિક (૧) સરકારી પોલીટેકનિક, પાંજરાપોળ સામે, આંબાવાડી, અમદાવાદ (૨) કન્યાઓ માટેની સરકારી પોલિટેકનિક, P.R.L સામે, એલ.

ડી.કોલેજ ઓફ એન્જિ.ની નજીક, નવરંગપુરા, અમદાવાદ (૩) સર ભાવસિંહજી પોલિટેકનિક ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, વિદ્યાનગર, ભાવનગર (૪) ડો. એસ.એન્ડ એસ. ગાંધી કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગ અને ટેકનોલોજી, મજુરાગેટ, સુરતની વિવિધ વિદ્યાશાખાઓમાં કુલ ૮૫ બેઠકો પર પ્રવેશ ઉપલબ્ધ છે.

૧૦. ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાની વિગત : પ્રવેશ વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭નાં દરમિયાન ACPDC દ્વારા ધો.૧૦ પછીના ડિપ્લોમા ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશની કાર્યવાહી કરવામાં આવેલ હતી, જેની વિગતો જેવી કે સંસ્થાનું નામ, સરનામું પાળી પ્રમાણે ચાલતા વિવિધ અભ્યાસક્રમો, બેઠકો તેમજ ફી ની માહિતી સમિતિની વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ છે.

૧૧. સ્કોલરશીપ સહાય : ડિપ્લોમા કક્ષાએ ટેકનિકલ શિક્ષણને વધારે ઉત્તેજન આપવા સરકાર સતત પ્રયત્નશીલ છે. વર્ષ ૨૦૦૭-૦૮ થી ભારત સરકારના માનવ સંસાધન મંત્રાલયની જાહેર કરેલ પુરસ્કૃત યોજનાના પ્રાવધાન અન્વયે ફી માફી યોજના અંતર્ગતની બેઠકો પર પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. આ યોજનાનો લાભ સમાજના તમામ વર્ગના ઉમેદવારો કે જેમના કુટુંબના સભ્યોની બધા જ પ્રકારના સ્ત્રોતમાંથી કુલ વાર્ષિક આવક સરકારશ્રી દ્વારા વખતોવખત નક્કી કરેલ આવક મર્યાદામાં હોય તેઓને મળી શકે છે. ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમોમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને ટ્યૂશન ફી, સાધન-પુસ્તકોની ખરીદી ઉપરાંત જ્યારે પોતાના ઘરથી બહાર દૂરના સ્થળે અભ્યાસ અર્થે જતા હોય છે ત્યારે રહેવા-જમવા માટે પણ ઘણો ખર્ચ થતો હોય છે. આથી અભ્યાસમાં તેજસ્વી આવા વિદ્યાર્થીઓ તેઓના વાલીની મર્યાદિત આવકને કારણે ફી ચૂકવવા તેમજ નિભાવ ખર્ચમાં આર્થિક સહાય વગર અભ્યાસ આગળ

ધપાવવામાં ખૂબ જ મુશ્કેલી અનુભવતા હોય છે. રાજ્યના ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માંગતા તેજસ્વી અને જરૂરિયાતમંદ વિદ્યાર્થીઓની કારકિર્દીના ઘડતર માટે આર્થિક સહાય મળી રહે તે માટે ગુણવત્તા અને આવક (Merit cum Means)ના માપદંડોને ધ્યાને લઈ યોગ્યતાપ્રાપ્ત વિદ્યાર્થીઓને સમાન ધોરણે આર્થિક સહાય આપવા ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમોમાં અભ્યાસ કરતાં તમામ વર્ગોના તેજસ્વી અને જરૂરિયાતમંદ યોગ્યતાપ્રાપ્ત વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ માટે આર્થિક સહાય તેમજ અન્ય સવલતો સમાન ધોરણે મળી રહે તે હેતુથી 'મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબન યોજના' અમલમાં મૂકવામાં આવેલ છે (સરકારશ્રીનો ઠરાવ ક્રમાંક: પરચ/૧૦૨૦૧૪/યુઓઆર-૬/સ તા. ૭/૧૦/૨૦૧૫).

૧૨. નોકરીની તકો : સરકારી તેમજ ખાનગી કંપનીઓમાં ટ્રેડ એપ્રેન્ટિસ, આસિસ્ટન્ટ એન્જિ., મેઈન્ટેનન્સ એન્જિ., ટેકનિશિયન, ડિઝાઇન એન્જિ., મશીનિસ્ટ, ફિલ્ડ- સુપરવાઈઝર, મેનેજમેન્ટ ટ્રેઈની, ટેકનિકલ આસિસ્ટન્ટ, જુનિયર પ્રોગ્રામર તરીકે નોકરીની તક ઉપલબ્ધ છે. તદ્દઉપરાંત પૂરતા અનુભવ બાદ પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાયની વિપુલ તક પણ ઉપલબ્ધ છે.

૧૩. અંદાજિત પ્રારંભિક પગાર : માસિક પગાર ૧૧,૦૦૦/-રૂ થી શરૂ કરી ૪૦,૦૦૦/-રૂ.

૧૪. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક:-

ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન માટે વેબસાઈટ સંસ્થાઓ, હેલ્પ સેન્ટર અને ઓનલાઈન પ્રવેશની માહિતી માટે અધિકૃત વેબસાઈટ, સમિતિનું સરનામું, હેલ્પ લાઈન નંબર

www.gujdiploma.nic.in, www.acpdc.in

બીજો માળ , એ.સી.પી.સી. બિલ્ડિંગ,
એલ.ડી.એન્જિ. કોલેજ કેમ્પસ,
નવરંગપુરા, અમદાવાદ.

ઘો. ૧૦ પછીના વિકલ્પો

- લીનાબહેન એમ. ચૌહાણ

આ પ્રશ્નના જવાબમાં આપણી પાસે ઘણા બધા વિકલ્પો છે. વિદ્યાર્થી પોતાની રસ-રુચિને અનુરૂપ વિકલ્પ વિચારી શકે છે.

ધોરણ ૧૦ પછી ધો. ૧૧, ૧૨ માં પ્રવેશ લઈ શકે છે.

તેમાં વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં A GROUP, B GROUP, AB GROUP, મેડિકલ, પેરામેડિકલ, એન્જિનિયરિંગ, બી.એસ.સી. વગેરે અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે.

સામાન્ય પ્રવાહમાં B.A., B.COM, C.A., વગેરે અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે.

સ્નાતક થઈને G.P.S.C. તથા અન્ય સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ આપી શકે છે.

● રોજગારીની તકો :

ડૉક્ટર, એન્જિનિયર, પ્રોફેસર, આર્મી ઓફિસર, શિક્ષક, ઈન્સ્પેક્ટર શૈક્ષણિક લાયકાત અનુસાર ઉચ્ચ હોદ્દાની નોકરી પ્રાપ્ત કરી શકો તેમજ નિપુણ બિઝનેસમેન બની શકો.

ધો. ૧૧-૧૨ માં અભ્યાસ ન કરવો હોય તો બીજા ઘણા અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે. તેના વિશે જોઈએ

● ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગ કોર્સ :

અભ્યાસક્રમની મુદત ૬ સેમેસ્ટરની છે. જો કે પ્લાસ્ટિક એન્જિનિયરિંગ અને ફેબ્રિકેશન ટેકનોલોજીનો અભ્યાસક્રમ ૮ સેમેસ્ટરનો છે. જેમાં ૨ સેમેસ્ટર ટ્રેનિંગ હોય છે. તે જ પ્રમાણે આર્કિટેક્ચર આસિસ્ટન્ટ શીપનો અભ્યાસક્રમ ૭ સેમેસ્ટરનો હોય છે. જેમાં ૧ સેમેસ્ટર ટ્રેનિંગ હોય છે.

● પ્રવેશ લાયકાત :

ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી સાથે ધોરણ ૧૦ પાસ. ધો. ૧૧-૧૨ માં પોતાની સારી ટકાવારી આવે કે કેમ તેવી શંકા ધરાવનારા માટે આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ એક આદર્શ વિકલ્પ બની શકે છે. આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં ડિપ્લોમા હોલ્ડરનું મૂલ્ય પ્રમાણમાં

ઓછું હોવાથી ભવિષ્યમાં ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કરવાની તૈયારી રાખવી.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો.

એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ ડિપ્લોમા કોર્સિસ, એડમિશન બિલ્ડિંગ, સરકારી પોલિટેકનિક, પાંજરાપોળ પાસે, આંબાવાડી, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫ અથવા GTU ગાંધીનગર હાઈવે અમદાવાદ.

વેબસાઈટ:- www.cdacgujarat.org/ www.gujacpc.nic.in

I.T.I. કક્ષાના અભ્યાસક્રમો:

અત્યારે આપણા માનનીય વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી સ્કીલ બેઝ્ડ એજ્યુકેશન પર ભાર મૂકે છે. તેઓ મેક ઈન ઈન્ડિયાની વાત કરે છે. પરદેશની કંપનીઓને ગુજરાતમાં ઉદ્યોગો સ્થાપિત કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે. આ માટે ગુજરાતમાં સ્વ-રોજગારની ઘણી ઉજળી તકો છે. આ કાર્ય માટે વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણથી સુસજ્જ યુવાધનની જરૂર પડશે. આજના ટેકનિકલ યુગમાં તાલીમ પામેલા ટેકનિશિયનોની ડિમાન્ડ હોય એ સ્વાભાવિક છે. આ પ્રકારની કારકિર્દી ઘડવા માટે I.T.I.નાં અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. આ અભ્યાસક્રમોને મુખ્યત્વે બે પ્રકારમાં વહેંચી શકાય.

૧. N.C.V.T. નાં રાષ્ટ્રીય કક્ષાના અભ્યાસક્રમો.

૨. G.C.V.T. પેટર્નના રાજ્ય કક્ષાના અભ્યાસક્રમો

ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો પૈકી N.C.V.T. પેટર્નનો અભ્યાસક્રમ સફળતાપૂર્વક પાસ કરનારને નેશનલ ટ્રેડ સર્ટિફિકેટ અને G.C.V.T. પેટર્નનો અભ્યાસક્રમ સફળતા પૂર્વક પાસ કરનારને સ્ટેટ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે છે.

અત્યારે આપણા રાજ્યમાં દરેક તાલુકા મથકે I.T.I.ની સંસ્થા છે. સરકારી અને ગ્રાન્ટેડ

સંસ્થાઓ પણ છે. આ I.T.I. સંસ્થામાં ઘણા લાંબા અને ટૂંકા ગાળાના અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. સરકારી

ધારા-ધોરણ મુજબ તેમાં પ્રવેશ અપાય છે. I.T.I.માં લગભગ ૧૨૫ જાતના કોર્સ ચાલે છે. રોજગાર મેળવવા માગતા યુવાનો માટે I.T.I. આશીર્વાદરૂપ છે.

પ્લમ્બિંગ, કાર્પેન્ટરી, બ્લેક-સ્મિથ તેમજ કોમ્પ્યુટરનું કૌશલ્ય ધરાવતા યુવાનો ડિજિટલ ઈન્ડિયા, સ્ટાર્ટ-અપ- ઈન્ડિયા તેમજ મેક ઈન ઈન્ડિયામાં મહત્વનો ભાગ ભજવી રહ્યા છે. વર્તમાન સમયમાં જોઈએ તો વિવિધ વિદ્યાશાખાઓનું જ્ઞાન ધરાવતા ઉમેદવારોની સરખામણીમાં વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ દ્વારા કૌશલ્ય મેળવનાર ઉમેદવારો માટે રોજગારીની વિપુલ તકો રહેલી છે. અપંગ ઉમેદવારો, મહિલાઓ, અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોને ટ્યૂશન ફી ભરવામાંથી મુક્તિ આપવામાં આવે છે. તથા આવક મર્યાદાને ધ્યાને લઈને સંસ્થા ખાતે મંજૂર બેઠકોના ૩૩.૩% તાલીમાર્થીઓને નિયમાનુસાર સ્ટાઈપેન્ડ પણ આપવામાં આવે છે. અન્ય ખાતાઓ દ્વારા પણ નિયત દરે શિષ્યવૃત્તિ આપવામાં આવે છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો.

રોજગાર તાલીમ નિયામકની કચેરી,

૧/૩ ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, સેક્ટર-૧૦, ગાંધીનગર.

www.talimrojgar.rog/www.itiadmission.guj.nic.in

● અભ્યાસક્રમ :

● CAD/CAM/CNC ડાઈમેકિંગ/ટૂલ ડિઝાઇન

મુદત:- ૩ માસ થી ૪ વર્ષ- કોર્સ મુજબ ફુલ ટાઈમ

લાયકાત:- ધોરણ:- ૧૦ પાસ ગણિત,વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો.

ઈન્ડો-જર્મન ટૂલ રૂમ, ૫૦૦૩, ફેઝ -૪, GIDC - વટવા, અમદાવાદ

● કૃષિ પોલિટેકનિકનાં અભ્યાસક્રમ :

આપણા દેશમાં કૃષિ અને પશુપાલન સૌથી વધુ મહત્વ ધરાવે છે. પશુપાલન ક્ષેત્રે તો ગુજરાત કદાચ સૌથી મોખરે છે.

● ડિપ્લોમા ઇન એગ્રિકલ્ચર: (વિવિધ શાખા)

લાયકાત : ધોરણ:૧૦ પાસ. ખેતીવાડીના વિષય ધરાવનારને પ્રથમ પસંદગી.

મુદત : ૨ વર્ષ

કેન્દ્રો : કૃષિ વિદ્યાલય જૂનાગઢ, આણંદ

● લાઈવ સ્ટોક ઇન્સ્પેક્ટર/ પશુ નિરીક્ષક

લાયકાત:- ધોરણ - ૧૦ પાસ અંગ્રેજી સાથે. ખેડૂત પુત્રને ૫% વેઈટેજ આપવામાં આવે છે.

મુદત:- એક વર્ષ

કેન્દ્રો:- સરદાર કૃષિ નગર, દાંતીવાડા, જૂનાગઢ અને નવસારી

● ડિપ્લોમા ઇન હોમ સાયન્સ ટ્રેનિંગ

લાયકાત : ધોરણ - ૧૦ પાસ

મુદત : ૨ વર્ષ

કેન્દ્રો:બાગાયતશાખા, જૂનાગઢ (SC,ST,OBC ને સમાજ કલ્યાણ વિભાગ તરફથી શિષ્યવૃત્તિ મળે છે.) સામાન્ય ઉમેદવારને યુનિ. તરફથી નિયમાનુસાર શિષ્યવૃત્તિ મળે છે.

● સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો:-

- પશુધન નિરીક્ષક તાલીમ
- ગૃહ વિજ્ઞાન તાલીમ
- બેકરી તાલીમ
- મરઘા ઉછેર તાલીમ
- ગ્રામ્ય કારીગર તાલીમ
- માળી તાલીમ

● ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :

- કૃષિ ડિપ્લોમા
- બાગાયત ડિપ્લોમા
- કૃષિ ઈજનેરી
- એગ્રો પ્રોસેસિંગ
- ગૃહ વિજ્ઞાન (બહેનો માટે)
- ન્યુટ્રિશન એન્ડ ડાયટેટિક્સ
- કૃષિ સહકાર, બેન્કિંગ અને માર્કેટિંગ
- ચિકિત્સા અને પશુપાલન

● સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો :

પશુધન નિરીક્ષક:

લાયકાત: ધોરણ-૧૦ પાસ અંગ્રેજી સાથે. ખેડૂત પુત્રને ૫% વેઈટેજ આપવામાં આવે છે.

ગૃહ વિજ્ઞાન તાલીમ: ધોરણ - ૧૦ પાસ.

બે વર્ષનો પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ. પ્રવેશ મેળવનાર સામાન્ય ઉમેદવારને યુનિ. તરફથી નિયમાનુસાર શિષ્યવૃત્તિ મળે છે SC,ST,OBC

ને સમાજ કલ્યાણ વિભાગ તરફથી શિષ્યવૃત્તિ મળે છે.

બેકરી તાલીમ : ધોરણ - ૧૦ પાસ. બેકરી સંસ્થામાંથી બે વર્ષનો બેકરી ઉદ્યોગનો અનુભવ ધરાવનાર માટે ધોરણ ૯ પાસ. ઉંમર - ૧૫ થી ૩૫ વર્ષ

મુદત:-૨૦ અઠવાડિયાનો કોર્સ

કેન્દ્રો:- બેકરી શાખા, જૂનાગઢ, નવસારી, આણંદ

મરઘા ઉછેર તાલીમ : ધોરણ:- ૭ પાસ. મુદત:- ૧૦ અઠવાડિયાનો કોર્સ

કેન્દ્ર:- મરઘા ઉછેર તાલીમ કેન્દ્ર, આણંદ

ગ્રામ્ય કારીગર તાલીમ:- ધોરણ:- ૭ પાસ. મુદત:-૯ પાસ

તાલીમ આપતી સંસ્થા આણંદ મુકામે છે. ખેતીવાડીમાં વપરાતા ઓજારો બનાવવા, રિપેર કરવા અંગેનો ધંધો શરૂ કરી સ્વ-રોજગારી મેળવી શકાય છે.

માળી તાલીમ : ધોરણ-૭ પાસ

મુદત:- ૬ માસનો પ્રમાણપત્રનો કોર્સ. ઉંમર:- ૧૮ થી ૪૦ વર્ષ. જુન માસમાં પ્રવેશ કાર્યવાહી થાય છે.

● **ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો:-**

અંગ્રેજી વિષય સાથે ધોરણ:- ૧૦ પાસ. અથવા માન્ય સમકક્ષ બોર્ડની પરીક્ષા અનુસૂચિત જાતિ અને જનજાતિના ઉમેદવારોએ ૩૩% સાથે તેમજ અન્ય ઉમેદવારો એ ૪૦% સાથે પાસ કરેલ હોય તેવા ઉમેદવારો આ કોર્સ માટે અરજી કરી શકે છે.

● **કૃષિ ડિપ્લોમા- અંગ્રેજી વિષય સાથે**

ધોરણ:- ૧૦ પાસ.

મુદત:- ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

સંસ્થા:- કૃષિ પોલિટેકનિક, ડીસા, જિલ્લો- બનાસકાંઠા

● **બાગાયત ડિપ્લોમા :**

ધોરણ:- ૧૦ પાસ.

મુદત:- ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

બાગાયત પોલિટેકનિક, નવસારી

● **કૃષિ ઇજનેરી :**

ધોરણ:- ૧૦ પાસ.

મુદત:- ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

કૃષિ ઇજનેરી પોલિટેકનિક, દાહોદ.

● **કૃષિ સહાકાર, બેન્કિંગ અને માર્કેટિંગ :**

Plastic Product Making Engineering

અંગ્રેજી વિષય સાથે

ધોરણ : ૧૦ પાસ.

મુદત : ૩ વર્ષ. નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી

● **ગૃહ વિજ્ઞાન ડિપ્લોમા (બહેનો માટે) :**

અંગ્રેજી વિષય સાથે

ધોરણ : ૧૦ પાસ.

મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

સંસ્થા : હોમ સાયન્સ પોલિટેકનિક, અમરેલી.

● **ચિકિત્સા અને પશુપાલન :**

અંગ્રેજી વિષય સાથે

ધોરણ : ૧૦ પાસ.

મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

સંસ્થા : કામધેનુ યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર.

● **ન્યુટ્રિશન એન્ડ ડાયટેટિક્સ :**

અંગ્રેજી વિષય સાથે

ધોરણ : ૧૦ પાસ.

મુદત : ૩ વર્ષ (૬ સેમેસ્ટર)

સંસ્થા : ઈન ફૂડ સાયન્સ એન્ડ હોમ ઈકોનોમિક્સ, આણંદ

● **સ્વ- રોજગારીની તકો:-**

કૃષિક્ષેત્રે નિપુણ ઉમેદવારો પોતાની આવડત, કુશળતા અને અનુભવના આધારે ખેતીવાડીક્ષેત્રે સ્વ- રોજગારી ઊભી કરી શકે છે. જેવી કે જંતુ નાશક દવાઓ બનાવવી અને ખેતીવાડીમાં વપરાતા ઓજારો બનાવવા તેમજ જથ્થાબંધ અથવા છૂટક વેચાણ કરી સ્વ- રોજગારી ઊભી કરી શકે છે. વેટરનરી તથા ડેરી ઉદ્યોગ શરૂ કરીને સ્વ- રોજગારી મેળવી શકે છે.

● **IGNOU (ઈન્ડિયા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી)ના અભ્યાસક્રમો :**

માહિતી માટે સંપર્ક કરો.

S. G. હાઈવે, છારોડી- અમદાવાદ

વેબસાઈટ : www.ignou.ac.in

● **BAOU (બાબા સાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી)ના અભ્યાસક્રમો :**

માહિતી માટે સંપર્ક કરો.

નિરમા યુનિવર્સિટીની બાજુમાં,

S. G. હાઈવે, છારોડી- અમદાવાદ

વેબસાઈટ : www.baou.rog

● **ડી-ફાર્મસી (આયુર્વેદ) :**

મુદત : બે વર્ષ

સંસ્થા : IPS (INSTITUTE OF PHARMACEUTICAL SCIENCE)

C/O ગુજરાત આયુર્વેદિક યુનિવર્સિટી, એ. કે.

જમાલ બિલ્ડિંગ,

ગુરુ નાનક રોડ, જામનગર.

● **ફિમેલ હેલ્થ વર્કર : (ANM કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ)**

મુદત:- ૧૮ માસ, વય:- ૨૫ થી ૩૫ વર્ષની બહેનો માટે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો.

રાજ્યની આરોગ્ય સંસ્થાન, સિવિલ હોસ્પિટલ,

સેક્ટર-૧૨, ગાંધીનગર

● **આયુર્વેદ કમ્પાઉન્ડર:-**

સંસ્કૃત વિષય સાથે ધોરણ:- ૧૦ પાસ.

મુદત:- એક વર્ષ

વય:- ૧૬ થી ૨૩ વર્ષ

સરકારી આયુર્વેદ મહાવિદ્યાલય, આજવા રોડ, વડોદરા.

● **આયુર્વેદ ફાર્મસી ડિપ્લોમા :**

ધોરણ:- ૧૦ પાસ.

મુદત:- બે વર્ષ

IPS (INSTITUTE OF PHARMACEUTICAL SCIENCE)

C/O ગુજરાત આયુર્વેદિક યુનિવર્સિટી, એ. કે.

જમાલ બિલ્ડિંગ,

ગુરુ નાનક રોડ, જામનગર.

વર્તમાન સમયમાં લોકો આયુર્વેદ તરફ વળ્યા છે.

તેથી ભવિષ્યમાં આવા કોર્સની ડિમાન્ડ રહેશે.

● **સેનેટરી ઇન્સ્પેક્ટર ડિપ્લોમા:-**

ધોરણ:- ૧૦ પાસ. મુદત:- ૧૮ માસ

સંસ્થા:- ઓલ ઇન્ડિયા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લોકલ

સેલ્ફ ગવર્નમેન્ટ,

પુષ્પક બિલ્ડિંગ, કામા હોટેલની સામે, ખાનપુર,

અમદાવાદ.

● **પ્રી-પી.ટી.સી.:**

ધોરણ - ૧૦ પાસ.

વય - ૨૨ વર્ષ

સંસ્થા - શ્રીમતી માણેકબા પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ

તાલીમ કેન્દ્ર, અડાલજ.

જિલ્લો - ગાંધીનગર (બહેનો માટે)

● ફાયરમેન કોર્સ:-

ધોરણ:- ૧૦ પાસ.

મુદત:- ૧ વર્ષ જે ઉમેદવારે સાહસિક વૃત્તિ, શારીરિક ક્ષમતા અને રોમાંચક કારકિર્દી બનાવવી હોય તેવા લોકો આ અભ્યાસક્રમ પસંદ કરે છે.

સંસ્થા:- ગુજરાત સરકારના શ્રમ અને રોજગાર વિભાગ દ્વારા G.C.V.T. માન્ય ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા

રોજગારીની તકો:- સરકારી ક્ષેત્રોમાં, મ્યુનિસિપાલિટી તેમજ જિલ્લા અને તાલુકા પંચાયતનાં ફાયર સ્ટેશન, સંરક્ષણ ક્ષેત્રે, રેલવે, એરપોર્ટ, જી.ઈ.બી. વગેરેમાં નોકરીની સારી તકો છે.

● પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી:-

ધોરણ:- ૧૦ પાસ. (ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે)

મુદત:- ૩ વર્ષ

અભ્યાસક્રમનું નામ:-

૧. ડિપ્લોમા ઈન પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી

૨. ડિપ્લોમા ઈન પ્લાસ્ટિક મોલ્ડ ટેકનોલોજી

સંસ્થા:- સેન્ટ્રલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી (CPET)

૬-૩૦ GIDC વિસ્તાર, વટવા, અમદાવાદ.

ઔદ્યોગિક એકમ અથવા પોતાના ધંધા દ્વારા સ્વ-રોજગારી પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.

● ઈન્ડિયન આર્મીમાં સોલ્જર ટેકનિકલ (MER EXAM) :

અપરિણીત પુરુષ ઉમેદવારો કે જેઓ ધોરણ ૧૦ પાસ તથા ૧૬ થી ૨૩ વર્ષ વચ્ચેની વય ધરાવે છે. તેઓને ભારતીય ભૂમિદળમાં જોડાવાની આ પરીક્ષા એક સુવર્ણ તક પૂરી પાડે છે. ઉમેદવારની ઓછામાં ઓછી ઊંચાઈ ૧૬૭ સે.મી., વજન ૫૦ કિ.ગ્રા. તથા છાતીની પહોળાઈ ૭૭/૮૨ સે.મી. હોવી જોઈએ. આ ઉપરાંત ઈન્ડિયન આર્મી સોલ્જર, નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ EXAM તથા ઈન્ડિયન આર્મી સોલ્જર જનરલ ડ્યૂટી EXAM

તથા ઈન્ડિયન આર્મી સોલ્જર ક્લાર્કસ EXAM પણ લેવામાં આવે છે. આ બધી જ પરીક્ષાઓ માટે લાયકાત પસંદગી પ્રક્રિયા ઈન્ડિયન આર્મી સોલ્જર EXAM જેવા જ હોય છે. ધોરણ ૧૦ પાસ ઉમેદવારોને સોલ્જર MERની તક મળે છે. વય મર્યાદા ૧૬ થી ૨૧ વર્ષ છે. શારીરિક યોગ્યતા જરૂરી છે.

આ ભરતી પ્રક્રિયા ગુજરાતમાં લશ્કરી ભરતી કાર્યાલય દ્વારા જિલ્લા અથવા તાલુકા મથકો એ થાય છે. તેમાં જિલ્લાની રોજગાર કચેરીઓ મદદરૂપ બને છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો:-

૧. આર્મી રિક્રુટમેન્ટ કચેરી, કેમ્પના હનુમાન મંદિરની સામે, કેન્ટોન્મેન્ટ, ડફનાળા, શાહીબાગ, અમદાવાદ.

૨. આર્મી રિક્રુટમેન્ટ કાર્યાલય, સેનેટોરિયમ પાસે, જી.જી. હોસ્પિટલ રોડ, જામનગર.

વેબસાઈટ : www.joinindianarmy.nic.in

● વિવિધ જગ્યાઓ માટે યુવાનોની ભરતી :

૧. સોલ્જર જનરલ ડ્યૂટી :

ધોરણ:- ૧૦ પાસ. વય ૧૬ થી ૨૧ વર્ષ

ઊંચાઈ:- ૧૬૭ સે.મી., વજન ૫૦ કિ.ગ્રા. તથા છાતીની પહોળાઈ ૭૭/૮૨ સે.મી.

૨. સોલ્જર ટેકનિકલ અને નર્સિંગ આસિસ્ટન્ટ

ધોરણ:- ૧૦ પાસ. ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે. વય ૧૬ થી ૨૩ વર્ષ

ઊંચાઈ:- ૧૬૭ સે.મી., વજન ૫૦ કિ.ગ્રા.
તથા છાતીની પહોળાઈ ૭૭/૮૨ સે.મી.

૩. સોલ્જર (ટ્રેડસમેન) :

લાયકાત:- નોન મેટ્રિક.

વય ૧૬ થી ૨૫ વર્ષ

ઊંચાઈ:- ૧૬૫ સે.મી., વજન ૫૦ કિ.ગ્રા.
તથા છાતીની પહોળાઈ ૭૭/૮૨ સે.મી.

● ઈન્ડિયન એર ફોર્સ- એરમેન (નોન ટેકનિકલ ટ્રેડ)

અપરિણીત પુરુષ ઉમેદવારો જ અરજી પાત્ર છે.

વય:- ૧૬ થી ૧૮ વર્ષ

ઓછામાં ઓછી શારીરિક ઊંચાઈ ૧૫૨.૫ સે.મી., છાતીની પહોળાઈ ૭૫ સે.મી. તથા ઊંચાઈ અને સપ્રમાણ વજન જરૂરી છે. આ ભરતીમાં ગુજરાત સરકારની જિલ્લા રોજગાર કચેરીઓ મદદરૂપ થાય છે.

● ઈન્ડિયન એર ફોર્સ- એરમેન ઈન ડ્રાઈવ મિકેનિકલ ટ્રાન્સપોર્ટ (MTD) ટ્રેડ:-

અપરિણીત ભારતીય પુરુષ ઉમેદવારો કે જેઓ ૧૬ થી ૧૮ વર્ષની વય તથા ધોરણ:- ૧૦ અંગ્રેજી સાથે ઓછામાં ઓછા ૪૫% સાથે પાસ હોય તે અરજીપાત્ર છે. ઓછામાં ઓછી શારીરિક ઊંચાઈ ૧૬૫ સે.મી., છાતીની પહોળાઈ ૭૫ સે.મી. તથા વજન ઊંચાઈનાં પ્રમાણમાં હોવું જોઈએ. તથા અન્ય તબીબી ધોરણોનું પાલન પણ થવું જોઈએ.

● ભારતીય નૌકા દળમાં ARTIFISHER/ એપ્રેન્ટિસ/ મેટ્રિક એન્ટી રિક્રુટસ:-

લશ્કરી દળોમાં જોડાવાથી મળતા પગાર ભથ્થાં અને બીજી સગવડો ઉપરાંત દેશ માટે કશુંક કરી છૂટવાની જે તક મળે છે. તે વધુ મહત્વની છે. ભારતીય નૌકાદળમાં જોડાવાની ત્રણ અલગ અલગ પ્રકારની તકો આપની પાસે છે. આપણા નૌકાદળમાં નાવિકનું સ્થાન મહત્વનું છે. આપણા નૌકા દળની મશીનરી, શાસ્ત્રો, વિજ્ઞાણ “સેન્સર્સ” અને જહાજ પરના સાધનોને કાર્યાન્વિત કરવાની અને યોગ્ય રીતે જાળવવાનું કાર્ય નાવિકો દ્વારા થાય છે. જામનગર ખાતે INS વાલસુરા નામે આ પ્રકારનું કેન્દ્ર છે. જરૂર

પડ્યે પસંદગીનાં નાવિકોને તાલીમાર્થે વિદેશ પણ મોકલવામાં આવે છે. વળી નાવિકોને નૌકાદળમાંથી છૂટા કરતા પહેલા તેમને પ્રિ-રીલીઝ અભ્યાસક્રમો દ્વારા નાગરિક જીવનમાં ગોઠવાઈ શકે તેની તાલીમ પણ આપવામાં આવે છે. ફક્ત અપરિણીત ભારતીય પુરુષ નાગરિક જ અરજીપાત્ર છે.

● ARTIFISHER એપ્રેન્ટિસ (AA)

વય:- ૧૫ થી ૧૮ વર્ષની વચ્ચે હોવી જોઈએ. ધોરણ-૧૦ ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષયો સાથે ઓછામાં ઓછા ૬૦% સાથે પાસ હોવા જરૂરી છે.

● મર્ચન્ટ નેવી CET :

લાયકાત:- ધોરણ:- ૧૦ ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી સાથે ઓછામાં ઓછા ૪૦% સાથે પાસ. ઉપરાંત એન્જિનિયરિંગ ટ્રેડનો બે વર્ષનો ITI કોર્સ ૫૦% સાથે.

મુદત:- ૬ માસ

શારીરિક યોગ્યતા:- ધારા-ધોરણ મુજબ

વય મર્યાદા:- ૧૭ વર્ષ ૬ મહિનાથી ૨૫ વર્ષ

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો:-

CET, ૪૦૩/૪૦૪, ગ્રેટ ઈસ્ટર્ન ગેલેરિયા, પ્લોટ નં-૨૦,

સેક્ટર-૪, નેરુલ- નવી મુંબઈ.

વેબસાઈટ:- www.seafarers.edu.in

● ઈન્ડિયન નેવીમાં ડોક્યાઈ એપ્રેન્ટિસ EXAM

લાયકાત : ધોરણ - ૧૦ પાસ પુરુષ ઉમેદવારો જ આ પરીક્ષા આપી શકે છે.

વય મર્યાદા - ૧૪ થી ૧૮ વર્ષ

પસંદગી પામેલ ઉમેદવારોને સામાન્ય રીતે ૩ વર્ષ માટે નેવલ ડોક્યાઈ સ્કૂલ, મુંબઈ ખાતે તાલીમ માટે મોકલવામાં આવે છે. આ તાલીમ દરમિયાન દર મહિને સ્ટાઈપેન્ડ પણ ચૂકવવામાં આવે છે.

● ઈન્ડિયન નેવીમાં સેઈલર:-

લાયકાત:- ફક્ત અપરિણીત ભારતીય પુરુષ નાગરિક જ અરજીપાત્ર છે. ધોરણ:- ૧૦ ગણિત, વિજ્ઞાન, સાથે ઓછામાં ઓછા ૫૫ % સાથે પાસ.

વય મર્યાદા:- ૧૬ થી ૧૯ વર્ષ
શારીરિક યોગ્યતા:- ઊંચાઈ ૧૫૭ સે.મી.
ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ પાસ કરવી અનિવાર્ય છે.
શરૂઆતમાં ૨૪ અઠવાડિયાની બેઝિક ટ્રેનિંગ
INS ચિલ્કા ખાતે હોય છે.
વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો:-
ઈન્ડિયન નેવી, C/O INS, વાલસુરા- જામનગર
વેબસાઈટ : www.navisenabharti.mail.in

● CRPFમાં કોન્સ્ટેબલ (જનરલ ડ્યૂટી):-

ફક્ત ભારતીય પુરુષ નાગરિક જ અરજીપાત્ર છે.
લાયકાત:- ધોરણ:- ૧૦ પાસ
વય મર્યાદા:- ૧૮ થી ૨૩ વર્ષ SC અને ST ઉમેદવારો માટે ૫ વર્ષ અને OBC ઉમેદવારો માટે ૩ વર્ષની છૂટ.
શારીરિક યોગ્યતા:- ઊંચાઈ ૧૭૦ સે.મી.
છાતીની પહોળાઈ ૮૦ થી ૮૫ સે.મી. વજન ઊંચાઈનાં સપ્રમાણ હોવું જરૂરી છે.

● BSF (બોર્ડર સિક્યોરિટી ફોર્સ) માં કોન્સ્ટેબલ (જનરલ ડ્યૂટી)

લાયકાત:- ધોરણ:- ૧૦ પાસ
વય મર્યાદા:- ૧૮ થી ૨૩ વર્ષ SC અને ST ઉમેદવારો માટે ૫ વર્ષ અને OBC ઉમેદવારો

માટે ૩ વર્ષની છૂટ. ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ તથા લેખિત કસોટી ફરજિયાત છે.

સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશનની મલ્ટી ટાસ્ક કમ્બાઈન્ડ EXAM

લાયકાત:- ધોરણ:- ૧૦ પાસ

વય મર્યાદા:- ૧૮ થી ૨૫ વર્ષ SC અને ST ઉમેદવારો માટે ૫ વર્ષ અને OBC ઉમેદવારો માટે ૩ વર્ષની છૂટ.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની રૂપરેખા : મુખ્ય બે લેખિત પરીક્ષાઓ (૧) પ્રિલિમિનરી અને (૨) ફાઈનલ વધુ માહિતી માટે સંપર્ક કરો:

સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશન, પ્રતિષ્ઠા ભવન, જૂનું C.G.O બિલ્ડિંગ, M.K. માર્ગ, મુંબઈ- ૪૦૦૦૨૦ વેબસાઈટ:- www.ssc.nic.in

● રેલવે સિક્યુરિટી બોર્ડ:-

રેલવેમાં એટલે કે રેલવે સુરક્ષા દળમાં વોટર કેરિયર, સફાઈવાળા, માળી, ધોબી, દરજી, મોચી જેવા ગૌણ કર્મચારીઓની ભરતી પણ થાય છે. આ પદો માટે ઓછામાં ઓછી શૈક્ષણિક લાયકાત ધોરણ -૮ પાસ છે. અને વય મર્યાદા:- ૧૮ થી ૨૫ વર્ષ છે. ફક્ત પુરુષ ઉમેદવાર જ અરજીપાત્ર છે. ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ તથા લેખિત કસોટી અને મૌખિક કસોટીમાં પાસ થવું ફરજિયાત છે.

રેલવેમાં ગ્રૂપ “ડી” પોસ્ટ અંતર્ગત ગેંગમેન, ટ્રેકમેન, ખલાસી, પ્લેટફોર્મ પોર્ટર, પાર્સલ પોર્ટર, સફાઈવાળા જેવી પોસ્ટ પર પણ ભરતી થાય છે. ઓછામાં ઓછી શૈક્ષણિક લાયકાત ધોરણ -૮ પાસ છે.

વય મર્યાદા:- ૧૮ થી ૩૩ વર્ષ છે. લેખિત પરીક્ષા અને શારીરિક ક્ષમતા કસોટી ફરજિયાત છે. તો વિદ્યાર્થીમિત્રો, આ રીતે ધો. ૧૦ પછી યોગ્ય અભ્યાસક્રમ પસંદ કરીને સમયના યોગ્ય આયોજન દ્વારા કારકિર્દીની ગાડી સફળતાના ટ્રેક પર પૂરપાટ ઝડપથી દોડાવી શકાય છે.

વ્યવસાય માર્ગદર્શન સંસ્થા,
રાયખડ,
અમદાવાદ.

આઈ.ટી.આઈ.ના રોજગારલક્ષી વિવિધ અભ્યાસક્રમો

- એસ.આર. વિજયવર્ગીય

વર્તમાન સમયગાળા દરમિયાન વિવિધ વિદ્યાશાખાઓનું જ્ઞાન ધરાવતા ઉમેદવારોની સરખામણીમાં વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ દ્વારા બહુવિધ કૌશલ્ય મેળવનાર ઉમેદવારો માટે રોજગારી/સ્વરોજગારીની વિપુલ તકો રહેલી છે. ઉચ્ચ લાયકાત મેળવવા પાછળ વધારે પડતો આર્થિક ખર્ચ થાય છે તથા લાંબા સમયગાળાનો ભોગ આપવો પડે છે. એટલું જ નહીં પરંતુ ધોરણ-૧૦, ધોરણ-૧૨ ની પરીક્ષાના પરિણામમાં તો ખૂબ જ ઊંચી ટકાવારીથી ઉત્તીર્ણ થવું પડે છે. આથી ખૂબ જ ઓછા ઉમેદવારો નામાંકિત વિદ્યાશાખાઓમાં ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવી કારકિર્દી બનાવી શકે છે. એ સિવાય મહદ અંશે કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં ૧૦૦ ટકા રોજગારીની કોઈ જ નિશ્ચિતતા રહી નથી. જેના વિકલ્પે ઓછી લાયકાત તથા અન્ય વિદ્યાશાખાઓ માટે જરૂરી હોય તેના પ્રમાણમાં ઓછી ટકાવારી ધરાવતા ઉમેદવારો પણ વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ મેળવી વિવિધ વ્યવસાયિક કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરી રોજગારી/સ્વરોજગારી મેળવી શકે છે.

વર્તમાન સમયમાં ગુજરાત રાજ્યમાં આઈ.ટી.આઈની લાયકાત ધરાવતા યુવાનોને ડિગ્રી કે ડિપ્લોમાની શૈક્ષણિક લાયકાતની સરખામણીએ રોજગારનો અવસર ખૂબ જ ઝડપથી પ્રાપ્ત થાય છે. આઈ.ટી.આઈ એટલે ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ટ્રેનિંગ ઈન્સ્ટિટ્યૂટનાં હુલામણા નામથી ઓળખાતી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાના નેજા હેઠળ ધો. ૧૦ અથવા ધો. ૧૨ અથવા અમુક કોર્સીસ એવા છે કે જેમાં ધો. ૧૦થી ઓછું ભણેલા પણ કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરી આઈ.ટી.આઈનું પ્રમાણપત્ર જે-તે ટ્રેડના કોર્સની મુદત પ્રમાણે એક વર્ષ, બે વર્ષની યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરી કૌશલમ બલમના સિધ્ધાંતને ચરિતાર્થ કરવામાં સફળ નીવડ્યા છે. આઈ.ટી.આઈમાં એન.સી.વી.ટી અને જી.સી.વી.ટી એમ બે પ્રકારના તાલીમ સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. એન.સી.વી.ટી એટલે નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ

ટ્રેનિંગ જે ભારત સરકાર દ્વારા ઓલ ઈન્ડિયા લેવલે માન્યતા પ્રાપ્ત હોય છે. જી.સી.વી.ટી એટલે ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ જે ગુજરાત સરકાર દ્વારા પ્રમાણિત કરવામાં આવે છે. બન્ને પ્રકારના સર્ટિફિકેટ કોર્સમાં તફાવત એ છે કે એન.સી.વી.ટી. કોર્સ ભારત સરકાર દ્વારા ઓલ ઈન્ડિયા લેવલનો કોર્સ હોઈ અંગ્રેજીમાં પ્રશ્નપત્ર આપવામાં આવે છે અને માન્યતા ભારતની તમામ સંસ્થાઓ જ્યાં રોજગાર ઉપલબ્ધ છે ત્યાં પ્રાથમિકતા અપાય છે. જી.સી.વી.ટી પેટર્નનાં કોર્સીસ પણ એટલી જ યોગ્યતા ધરાવે છે પરંતુ ગુજરાત રાજ્યમાં આવા કોર્સીસના માધ્યમથી રોજગાર/સ્વરોજગાર પ્રાપ્ત કરવામાં સરળતા રહે છે. ગુજરાતમાં આઈ.ટી.આઈ.એ રોજગાર મેળવવા માટે સૌથી લોકપ્રિય સર્ટિફિકેટ કોર્સ બનવા પામ્યું છે. ગુજરાત રાજ્ય ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે હરણફાળ ભરી રહ્યું છે તેને ધ્યાનમાં લેતા આઈ.ટી.આઈ.ના ટ્રેડ જેવા કે ફીટર, ટર્નર, વેલ્ડર, મશીનિસ્ટ, ડિઝલ મિકેનિક, ઈલેક્ટ્રિશિયન, વાયરમેન, આર.એફ.એમ. તેમજ અન્ય કેટલાંક ટ્રેડ જેવા કે ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ મિકેનિક, કોમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામિંગ, સ્ટેનોગ્રાફીની લાયકાતવાળા અસંખ્ય કોર્સીસ ખૂબ જ લોકપ્રિય બન્યા છે.

સાંપ્રત સમયગાળામાં રાજ્ય તથા રાષ્ટ્રમાં વિવિધ ક્ષેત્રોના ઔદ્યોગિકીકરણનો વ્યાપ વધી રહ્યો છે. આંતરરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ પણ દેશમાં ઉદ્યોગો સ્થાપી રહી છે, નવાં નવાં ક્ષેત્રો ઊભરી રહ્યાં છે તે સંજોગોમાં વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ મેળવી વ્યવસાયિક કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરનાર ઉમેદવાર માટે રોજગારી/સ્વરોજગારી મેળવવાની વધુ ઉજળી તકો રહેલી છે, તેવું ચોક્કસપણે કહી શકાય. રાજ્યમાં ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ મારફતે અપાતી વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ દ્વારા કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરનાર ઘણા ઉમેદવારો આજે માત્ર રાષ્ટ્રમાં જ નહીં પણ વિદેશમાં પણ સારી એવી રોજગારી મેળવી રહ્યા છે. આથી સરળતાથી રોજગારી/સ્વરોજગારી

પ્રાપ્ત કરવા માટે વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ અપનાવવું એ જ શ્રેષ્ઠ છે. ગુજરાત રાજ્યની પ્રજાના સદભાગ્યે રાજ્ય સરકારના શ્રમ અને રોજગાર વિભાગના નેજા હેઠળ રોજગાર અને તાલીમ ખાતાના નિયંત્રણ હેઠળ રાજ્યના તમામ તાલુકાઓમાં/અંતરિયાળ વિસ્તારો સુધી સરકારી/ગ્રાન્ટ-ઈન-એઈડ/સ્વનિર્ભર ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ (આઈ.ટી.આઈ.) કાર્યરત છે. આમ, રાજ્યમાં વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે વિસ્તૃત અને વ્યાપક તાલીમી સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ છે.

વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત ગ્લોબલ ઈન્વેસ્ટર્સ સમીટની અપ્રતિમ સફળતાએ સિધ્ધ કર્યું છે કે ગુજરાતે આરંભેલી વિકાસકૂચને વિશ્વભરના પ્રતિષ્ઠિત ઉદ્યોગોએ શ્રદ્ધા અને સન્માનસહિત વધાવી લીધી છે. ગુજરાતમાં ઠલવાઈ રહેલા નાણાકીય રોકાણો આ વધામણીની ઝળહળતી શાખ પૂરી કરી રહ્યા છે. રાજ્ય વિકાસની પ્રતીતિ હવે જનસાધારણને પણ થઈ રહી છે. સર્વાંગી વિકાસની આ અનુભૂતિએ રાજ્યમાં વસતા દરેક માનવીને પોતાની પ્રભાવક અસર તળે આવરી લીધો છે. રાજ્યના આ સર્વાંગી વિકાસની સાથોસાથ વ્યક્તિ વિકાસની સમીક્ષા

થાય એ પણ જરૂરી છે.

આપણે આપણી કેળવણી વ્યવસ્થામાં યુવાનોની સમસ્યાઓના ઉકેલોને આવરી લઈને કૌશલ્ય વિકાસ દ્વારા વ્યક્તિ વિકાસની નવી વ્યાખ્યાનું નિર્માણ કર્યું છે અને તેમાં વિકાસના ચાર મૂળભૂત પરિણામો એટલે કે શારીરિક વિકાસ (ફિઝિકલ ક્વોશન્ટ), ચૈતસિક વિકાસ (ઈન્ટેલિજન્ટ ક્વોશન્ટ), ભાવનાત્મક વિકાસ (ઈમોશનલ ક્વોશન્ટ) તથા આધ્યાત્મિક વિકાસ (સ્પિરિચ્યુઅલ ક્વોશન્ટ)ને આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં દરેક તાલુકામાં સરકારી આઈ.ટી.આઈ ઉપલબ્ધ છે. આઈ.ટી.આઈમાં મેરિટનાં ધોરણે પ્રવેશ અપાય છે. મધ્યમ વર્ગના તેમજ અભ્યાસ સાથે રોજગાર મેળવવા માંગતા યુવાનો માટે આઈ.ટી.આઈ આશીર્વાદરૂપ છે. પ્લમ્બિંગ, કારપેન્ટ્રી, બ્લેકસ્મિથ તેમજ કોમ્પ્યુટરનું કૌશલ્ય ધરાવતા યુવાનો ડિજિટલ ઈન્ડિયા, સ્ટાર્ટઅપ ઈન્ડિયા તેમજ મેક ઈન ઈન્ડિયામાં મહત્વનો ભાગ ભજવી રહ્યાં છે. આવો આઈ.ટી.આઈ. વિશે વિવિધ પ્રકારના તાલીમ કૌશલ્ય વિશે માહિતી મેળવીએ.

એન.સી.વી.ટી. પેટર્નના અભ્યાસક્રમો			
ક્રમ	વ્યવસાયનું નામ	ન્યુનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત	અભ્યાસક્રમની મુદત અને પ્રકાર
ધોરણ: ૧૦ની લાયકાતવાળા અભ્યાસક્રમો			
૦૧	મશીનીસ્ટ ગ્રાઈન્ડર		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૨	મિકેનિક (રેફ્રિજરેશન એન્ડ એરકન્ડિશનર)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૩	ડ્રાફ્ટસમેન મિકેનિક	વ્યવસાય ક્રમ નં. ૦૧ થી	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૪	ડ્રાફ્ટસમેન સિવિલ	૨૪ માટે ન્યુનતમ શૈક્ષણિક	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૫	ઇલેક્ટ્રોનિક્સ મિકેનિક	લાયકાત ધોરણ: ૧૦+૨ની	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૬	સર્વેયર	પદ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૭	મરીન ફીટર	(ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૮	ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ મિકેનિક (કેમિકલ પ્લાન્ટ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૦૯	એટેન્ડન્ટ ઓપરેટર (કેમિકલ પ્લાન્ટ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦	લેબોરેટરી આસિસ્ટન્ટ (કેમિકલ પ્લાન્ટ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૧	મેન્ટેનન્સ મિકેનિક (કેમિકલ પ્લાન્ટ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૨	ઇલેક્ટ્રિશિયન		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૩	ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ મિકેનિક		૨ વર્ષ (એન્જિ.)

૧૪	ટુલ એન્ડ ડાઈ મેકર(પ્રેસ ટુલ્સ, જીગ્સ એન્ડ ફિક્ચરર્સ)		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૫	ઈન્ફર્મેશન કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી સિસ્ટમ મેન્ટેનન્સ		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૬	મિકેનિક મોટર વ્હિકલ		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૭	પ્લાસ્ટીક પ્રોસેસિંગ ઓપરેટર		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૮	મિકેનિક ડિઝલ એન્જિન		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૯	ફીટર		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૦	ટર્નર		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૧	મશીનિસ્ટ		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૨	લીફ્ટ એન્ડ એસ્કલેટર મિકેનિક		૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૩	ઈન્ટરિયર ડેકોરેશન એન્ડ ડિઝાઈન		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૪	મિકેનિક ઓટો ઇલેક્ટ્રિકલ એન્ડ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ		૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૫	ફિઝિયોથેરાપી ટેકનિશિયન	વ્યવસાય ક્રમ નં. ૨૫ થી	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૨૬	ફાયનાન્સ એકિઝક્યુટિવ	૪૪ માટે ન્યુનતમ શૈક્ષણિક	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૨૭	મલ્ટીમીડિયા એનિમેશન એન્ડ સ્પેશિયલ ઇફેક્ટ	લાયકાત ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૨૮	સ્ટેનોગ્રાફર સેક્રેટરિયલ આસિસ્ટન્ટ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૨૯	ડેસ્ક ટોપ પબ્લિશીંગ ઓપરેટર		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૦	હોર્ટીકલ્ચર		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૧	હોસ્પિટલ હાઉસ કિપિંગ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૨	હેલ્થ સેનેટરી ઇન્સ્પેક્ટર		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૩	આસિસ્ટન્ટ ટુરિસ્ટ ગાઈડ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૪	કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર કમ પ્રોગ્રામિંગ આસિસ્ટન્ટ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૫	ડ્રેસ મેકિંગ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૬	બેઝિક કોસ્મોટોલોજી		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૭	ફન્ટ ઓફિસ આસિસ્ટન્ટ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૮	પ્રિ-પ્રિપેટરી સ્કુલ મેનેજમેન્ટ આસિસ્ટન્ટ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૩૯	ડેરીંગ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૦	ફેશન ડિઝાઈન ટેકનોલોજી		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૧	ડેન્ટલ લેબોરેટરી ટેકનિશિયન		૨ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૨	ફુટ એન્ડ વેજિટેબલ પ્રોસેસીંગ		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

૪૩	હેલ્થ સેફ્ટી એન્ડ એન્વાયરમેન્ટ	ઊંચાઈ-૧૬૫ સેમી, છાતી-૮૧ સે.મી, કુલાવીને-૮૫ સે.મી., વજન-૫૨ કિ.ગ્રા, MBBS ડોક્ટરનું મેડિકલ ફિટનેસ સર્ટિફિકેટ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૪	હોસ્પિટાલીટી મેનેજમેન્ટ બેઝિક ટ્રેનિંગ (HMBT)(હોટલ મેનેજમેન્ટ કોર્સિસ)		૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૫	ફાયર ટેકનોલોજી એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ સેફ્ટી મેનેજમેન્ટ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૨ પાસ ઊંચાઈ-૧૬૫ સેમી, છાતી-૮૧ સે.મી, કુલાવીને-૮૫ સે.મી., વજન-૫૨ કિ.ગ્રા, M.B.B.S. ડો.નું મેડિકલ ફિટનેસ સર્ટિફિકેટ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૪૬	પ્લમ્બર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૪૭	સ્યુઈંગ ટેકનોલોજી	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
ધોરણ: ૮ ની લાયકાતવાળા અભ્યાસક્રમો			
૪૮	ફાઉન્ડ્રીમેન ટેકનિશિયન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૪૯	વાયરમેન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૦	મિકેનિક ટ્રેક્ટર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૧	સરફેસ ઓરનામેન્ટેશન ટેકનિ. (એમ્પ્રોયડરી)	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૫૨	પેન્ટર જનરલ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૩	ઓલ્ડ એઈજ કેર આસિસ્ટન્ટ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૫૪	શીટ મેટલ વર્કર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૫	જનરલ કારપેન્ટર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૫૬	વેલ્ડર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)

૫૭	મેશન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
----	------	---------------------------------------	-----------------

જી.સી.વી.ટી. પેટર્નના (રાજ્ય કક્ષા) અભ્યાસક્રમો			
ધોરણ: ૧૦ ની લાયકાતવાળા અભ્યાસક્રમો			
ક્રમ	વ્યવસાયનું નામ	ન્યુનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત	અભ્યાસક્રમની મુદત અને પ્રકાર
૫૮	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન લેબોરેટરી આસિસ્ટન્ટ (પેથોલોજી)	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (સાયન્સ અંગ્રેજી વિષય સાથે)	૬ માસ (નોન એન્જિ.)
૫૯	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન મેડિકલ લેબોરેટરી ટેકનોલોજી(પેથોલોજી)	B.sc. (Chemistry/Micro Biology/Bio chemistry/zoology/Botony)	૧ વર્ષ
૬૦	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન બિલ્ડિંગ એન્ડ આર્કિટેક્ચર ડિઝાઇન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૧ વર્ષ
૬૧	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન સિવિલ પ્લાનીંગ એન્ડ ડ્રાફ્ટિંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૨ વર્ષ
૬૨	મિકેનિક રેડિયો એન્ડ ટી.વી.	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૬૩	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન કોમ્પ્યુટર ટીચર્સ ટ્રેનિંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૬ માસ (નોન એન્જિ.)
૬૪	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન ઈ-કોમર્સ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૬૫	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન વેબ ડિઝાઇન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૬૬	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન મલ્ટીમીડિયા ટેકનોલોજી એન્ડ ડી.ટી.પી	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ અથવા ધો. ૧૦ પછીનો AICTE માન્ય ઈજનેરી ડિપ્લોમા અથવા ડિપ્લોમા ઈન ફાઇન આર્ટસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૬૭	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન હાર્ડવેર ટેકનો. નેટવર્ક એન્ડ એડમિનિસ્ટ્રેશન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

૬૮	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન કોમ્પ્યુ. એડેડ ડિઝાઇન એન્ડ ઓટો કેડ-૨૦૦૦	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (સાયન્સ) અથવા I.T.I /D.C/D.M. ટ્રેડ અથવા AICTE માન્ય ઈજનેરી ડિપ્લોમા	૯ માસ
૬૯	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન સોફ્ટવેર પ્રોગ્રામિંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૦	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન ફાઈનાન્સિયલ એડવાઈઝીગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ અથવા પોલિટેકનિક ડિપ્લોમા પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૧	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન ટુલ ટેકનોલોજી	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૭૨	ટેલિફોન મોબાઈલ ફોન રિપેરિંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૯ માસ (એન્જિ.)
૭૩	ઓફસેટ પ્રિન્ટર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૪	સ્ટેનો કમ કોમ્પ્યુ. ઓપરેટર (અંગ્રેજી)	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૫	પ્લેટ મેકર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે)	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૬	સ્ટેનો કમ કોમ્પ્યુ. ઓપરેટર (ગુજરાતી)	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (ગુજરાતી વિષય સાથે)	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૭	કોમ્પ્યુ. એડેડ ક્વાર્ટઝ વોચ કમ મોબાઈલ ફોન મિકેનિક	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૭૮	કોમ્પ્યુ. એડેડ ડ્રેસ મેકિંગ એન્ડ ડ્રેસ ડિઝાઇન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)

૭૯	મેડિકલ ઈકવીપમેન્ટ મિકેનિક	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ તથા N.C.V.T. પેટર્નના R.M.T.V/ELECTRO. MECH./ELECTRI- CIAN ટ્રેડ પૈકી કોઈપણ એક ટ્રેડ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૮૦	સ્ટેનોગ્રાફી ગુજરાતી	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (ગુજરાતી વિષય સાથે)	૧ વર્ષ
૮૧	ફુડ એન્ડ બેવરેજીસ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે) અથવા તેની સમકક્ષ	૯ માસ
૮૨	ફુડ પ્રોડક્શન(કોન્ટિનેન્ટલ/ઈન્ડિયન/ પંજાબી/ચાઈનીઝ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)અથવા તેની સમકક્ષ	૯ માસ
૮૩	હાઉસ કિપિંગ એન્ડ બેકરી	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)અથવા તેની સમકક્ષ	૯ માસ
૮૪	સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન મશીન ટૂલરૂમ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ (ગણિત, વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી વિષય સાથે)(૫૦ ટકા ગુણ આવશ્યક અને અનામત કેટેગરી માટે ૪૦ ટકા ગુણ)	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૮૫	ફાયરમેન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૮૬	સેફ્ટી એન્ડ સિક્યોરીટી મેન.	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૮૭	લીફ્ટ મેન્ટેનન્સ મિકેનિક	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ(વિજ્ઞાન પ્રવાહ અથવા I.T.I ઈલેક્ટ્રીશીયન પાસ)	૧ વર્ષ (એન્જિ.)

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

૮૮	ઓફસેટ પ્રિન્ટર એન્ડ પેકેજર્સ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૮૯	ઇલેક્ટ્રિકલ એપ્લાયન્સીસ રિપેર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૯૦	કોમ્યુનિકેશન એન્ડ સ્પોકન ઈંગ્લીશ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૩ માસ
૯૧	ઓટોમોબાઈલ બોડી રિપેરર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૯૨	ઓટોમોબાઈલ પેઈન્ટ રિપેરર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૯૩	સેલ્સ આસિસ્ટન્ટ(રીટેઈલ)	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ (નોન એન્જિ.)
૯૪	શીપ બિલ્ડીંગ ટેકનિશિયન	ધો. ૧૦ પાસ+ITI વેલ્ડર, ફીટર પાસ	૯ માસ
૯૫	મરીન ઇલેક્ટ્રીશીયન એડવાન્સ	ધો. ૧૦ પાસ+ITI ઇલેક્ટ્રીશીયન, વાયરમેન પાસ	૯ માસ
૯૬	પાઈપ ફિટર મરીન	ધો. ૧૦ પાસ+ITI ફીટર, પ્લમ્બર પાસ	૯ માસ
૯૭	સ્પેશ્યલ પરપઝ વ્હિકલ એન્ડ કેઈન ઓપરેટર	ધો. ૧૦ પાસ+ITI મોટર મિકે.,મિકે. ડીઝલ પાસ	૯ માસ
૯૮	શીટ મેટલ ટેકનિશિયન	ધો. ૧૦ પાસ+ITI શીટ મેટલ પાસ	૯ માસ
૯૯	કારપેન્ટર એન્ડ જોઈનર	ધો. ૧૦ પાસ+ITI કાર પેન્ટર પાસ	૯ માસ
૧૦૦	શીપ બિલ્ડીંગ ટેકનિશિયન એડવાન્સ	ધો. ૧૦ પાસ+ITI વેલ્ડર, ફીટર પાસ	૯ માસ
૧૦૧	ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ મિકેનિક પાવર પ્લાન્ટ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૨	ઇલેક્ટ્રીશીયન પાવર પ્લાન્ટ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૩	ફાર્માસ્યુટિકલ મશીનરી મિકેનિક	ધોરણ: ૧૦ પાસ+ITI FT/ ET/RFM/IM પાસ	૯માસ (એન્જિ.)
૧૦૪	ડોમેસ્ટિક હોમ એપ્લાયન્સ રિપેરીંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ: ૧૦ પાસ	૧ વર્ષ(નોન એન્જિ.)

ધોરણ:૭ તથા ૮ ની લાયકાતવાળા અભ્યાસક્રમો			
૧૦૫	પ્લમ્બીંગ આસિસ્ટન્ટ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૬	મરીન એન્જિનિયરિંગ ટેકનિશિયન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૭	ટુ વ્હિલર ઓટો રિપેરર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૦૮	સ્યુઈંગ મશીન ઓપરેટર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૩ માસ
૧૦૯	આર્મેચર મોટર રિવાઈન્ડીંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૭ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૧૦	મેન્સ એન્ડ વુમન ગારમેન્ટ મેકીંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૭ પાસ	૧ વર્ષ(નોન એન્જિ.)
૧૧૧	જનરલ મિકેનિક	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૭ પાસ	૨ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૧૨	વેલ્ડર કમ ફેબ્રિકેટર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૭ પાસ	૧ વર્ષ (એન્જિ.)
૧૧૩	સર્ટિ કોર્સ ઈન ડાયમન્ડ ગ્રેડિંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૭ પાસ	૩ માસ
૧૧૩- એ	કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનિશિયન	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ(નોન એન્જિ.)
અંધ અપંગ ઉમેદવારો માટે વિશિષ્ટ અભ્યાસક્રમો			
૧૧૪	કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૧૦ પાસ	૧ વર્ષ
૧૧૫	સ્ટેનોગ્રાફી અંગ્રેજી	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૧૦ પાસ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)	૧ વર્ષ
૧૧૬	ઓફસેટ પ્રિન્ટર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૧૦ પાસ	૧ વર્ષ
૧૧૭	એમ્બ્રોયડરી એન્ડ નીડલ વર્ક	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૧૮	કટિંગ એન્ડ ટેલરિંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૧૯	ઓફસેટ પ્રિન્ટિંગ એન્ડ બુક બાઈન્ડીંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૦	આર્મેચર મોટર રિવાઈન્ડીંગ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૭ પાસ (સૂચિત)	૧ વર્ષ

૧૨૧	ડેસ્ક ટોપ પબ્લિશીંગ ઓપરેટર(ડીટીપી)	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૨	પ્લમ્બિંગ આસિસ્ટન્ટ	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૩	ટુ વ્હીલર ઓટો રિપેરર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૪	હેર એન્ડ સ્કીનકેર	ધોરણ: ૧૦+૨ની પધ્ધતિમાં ધોરણ:૮ પાસ	૧ વર્ષ
૧૨૫	ટેલિફોન ઓપરેટર કમ રિસેપ્સનિસ્ટ	ધોરણ: ૧૦ (અંગ્રેજી વિષય સાથે)	૬ માસ

કૌશલ્ય તાલીમને મુખ્ય શિક્ષણ ધારા સાથે જોડાણ અંગેની નીતિ :

શિક્ષણ વિભાગના તારીખ: ૨/૬/૨૦૧૧ના ઠરાવ ક્રમાંક: મશબ/૧૨૧૧/૫૮૦/છ થી જે વિદ્યાર્થીઓએ ધોરણ:૮ પછી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા (ITI)નો બે વર્ષ કે તેથી વધુ સમયગાળાનો માન્યતા પ્રાપ્ત કોર્સ કરેલ હોય અને તે માટેની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી)ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય અને જો તેઓ પોતાની પસંદગી અનુસાર ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધોરણ-૧૦ની અથવા ગુજરાત ઓપન સ્કૂલ એકઝામિનેશન ની ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી વિષયની પરીક્ષા પાસ કરે તો તે વિદ્યાર્થીઓને માધ્યમિક શિક્ષણ પછીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશના હેતુસર ધોરણ:૧૦ ની સમકક્ષ ગણવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે.

જે વિદ્યાર્થીઓ ધોરણ-૧૦ પાસ કર્યા પછી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા (I.T.I)નો બે વર્ષ કે તેથી વધુ સમયગાળાનો માન્યતા પ્રાપ્ત કોર્સ કરેલ હોય અને તે માટેની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી)ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય અને જો તેઓ પોતાની પસંદગી અનુસાર ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધોરણ-૧૨ની અથવા ગુજરાત ઓપન સ્કૂલ એકઝામિનેશનની અંગ્રેજી વિષયની પરીક્ષા પાસ કરે તો તે વિદ્યાર્થીઓને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ પછીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશના હેતુસર ધોરણ-૧૨ની સમકક્ષ

ગણવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે.

શિક્ષણ વિભાગના તારીખ: ૩/૫/૨૦૧૨ના ઠરાવ ક્રમાંક : પરચ/૧૦૨૦૧૨/યુઓઆર-૧/સ તથા તારીખ: ૧૦/૫/૨૦૧૨ના સુધારા ઠરાવમાં જણાવ્યા મુજબ ધોરણ-૧૦ પછીના આઈ.ટી.આઈ. પેટર્નના અભ્યાસક્રમો પાસ કરેલ તાલીમાર્થીઓને ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગના અભ્યાસક્રમોમાં ગ્રીજ સેમેસ્ટરમાં પ્રવેશ આપવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે. પ્રવેશ અંગેનો કાર્યક્રમ તથા પ્રવેશ અંગેની માહિતી www.acpdc.in પરથી મળી શકશે.

સામાન્ય વહીવટ વિભાગના તારીખ: ૧૫/૦૫/૨૦૧૨ ઠરાવ ક્રમાંક: રવભ/૧૦૨૦૧૧/યુ.ઓ./૧૮૦/ક થી જે વિદ્યાર્થીઓએ ધોરણ:૮ પછી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા (I.T.I)નો બે વર્ષ કે તેથી વધુ સમયગાળાનો માન્યતા પ્રાપ્ત કોર્સ કરેલ હોય અને તે માટેની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી)ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય અને જો તેઓએ પોતાની પસંદગી અનુસાર ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધોરણ-૧૦ની અથવા ગુજરાત ઓપન સ્કૂલ એકઝામિનેશનની ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી વિષયની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય તો તેવા ઉમેદવારોને સરકારી નોકરીના હેતુસર ધોરણ:૧૦ની શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા હોવાના ગણવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે.

જે વિદ્યાર્થીઓએ ધોરણ:૧૦ પાસ કર્યા પછી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા (I.T.I)નો બે વર્ષ કે તેથી વધુ સમયગાળાનો માન્યતા પ્રાપ્ત કરેલ હોય અને

તે માટેની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) અથવા ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી)ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય અને જો તેઓએ પોતાની પસંદગી અનુસાર ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની ધોરણ-૧૨ની અથવા ગુજરાત ઓપન સ્કૂલ એકઝામિનેશનની ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી વિષયની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય તો તેવા ઉમેદવારોને સરકારી નોકરીના હેતુસર ધોરણ:૧૨ની શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતા હોવાના ગણવા ઠરાવ કરવામાં આવેલ છે.

ભારત સરકારના શ્રમ અને રોજગાર વિભાગના નેજા હેઠળ, ગુજરાત રાજ્યના શ્રમ અને રોજગાર વિભાગના રોજગાર અને તાલીમ ખાતાની ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ મારફતે રાજ્યના યુવાધનને વિવિધ વ્યવસાયોને લગતા કૌશલ્યની તાલીમ આપવાની પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવે છે. રાજ્યના ઉદ્યોગગૃહોની કુશળ માનવબળની વધતી જતી જરૂરિયાતોને ધ્યાને લઈને ગુણવત્તાસભર અને જરૂરિયાતલક્ષી તાલીમી પ્રશિક્ષણ રાજ્યના યુવાધનને મળી રહે તે માટે રોજગાર અને તાલીમ ખાતાએ બહુઆયામી યોજનાઓ અમલમાં મૂકીને જનસાધારણ માટે રોજગારી અને સ્વરોજગારીના દ્વાર ખોલી આપ્યાં છે. જેની રૂપરેખા નીચે મુજબ છે.

(૧) કારીગર તાલીમ યોજના (સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થા) :

આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિવિધ ઉદ્યોગો અને સેવાક્ષેત્રને કુશળ માનવબળ ઉપલબ્ધ કરાવવાનો તેમજ જુદા જુદા ક્ષેત્રે વિકસતી જતી ટેકનોલોજી અંગે ઉમેદવારોને તાલીમ આપી, રોજગારી/ સ્વરોજગારી મેળવવામાં સહાયભૂત થવાનો છે. આ યોજનાના નિયમન માટે રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ભારત સરકારની નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (એન.સી.વી.ટી) કાર્યરત છે.

મુખ્યત્વે ભારત સરકારના શ્રમ મંત્રાલયની કારીગર તાલીમ યોજના હેઠળ, ગુજરાત રાજ્યની વિવિધ સરકારી/ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ/સ્વનિર્ભર ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં છ માસ, એક વર્ષ, બે વર્ષ કે ત્રણ વર્ષ સુધીની, લાંબા ગાળાની મુદતના વિવિધ વ્યવસાયના અભ્યાસક્રમોની તાલીમ આપવામાં આવે છે.

રાજ્યમાં વ્યવસાયિક તાલીમ માટે વ્યાપક સુવિધાનું નિર્માણ કરવામાં આવેલ છે. જેના ભાગ રૂપે હાલમાં, ૨૮૨ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ (૧૩૦૭૭૨ બેઠકો), ૧૧૩ ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો (૧૩૮૪૪ બેઠકો) તથા ૩૮૪ સ્વનિર્ભર ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો (૨૬૭૧૫ બેઠકો) મળી કુલ ૭૭૯ સંસ્થાઓમાં કુલ ૧,૭૧,૩૩૧ બેઠકો પ્રાપ્ય છે.

આ યોજના હેઠળ ૧૧૧ એન.સી.વી.ટી. પેટર્નના વ્યવસાયોની તેમજ રાજ્ય કક્ષાની ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ (જી.સી.વી.ટી.) પેટર્ન હેઠળના ૬૫ વ્યવસાયોની તાલીમ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ (આઈ.ટી.આઈ.), ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ/ સ્વનિર્ભર ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ, સરકારી ટેકનિકલ હાઈસ્કૂલો વગેરે સંસ્થાઓ ખાતે આપવામાં આવે છે.

આ યોજના અન્વયે એન.સી.વી.ટી. પેટર્નના તેમજ જી.સી.વી.ટી. પેટર્નના ઉપલબ્ધ વ્યવસાયો અને તેના ટ્રેડ કોડ તથા જરૂરી ન્યુનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત, તાલીમનો સમયગાળો વગેરેની વિગતો વેબસાઈટ ઉપર દર્શાવેલ છે. તદ્દનુસાર, ઓછામાં ઓછી ૧૪ વર્ષની વય ધરાવતો કોઈપણ ઉમેદવાર કે જે ધો. ૭ થી ૧૨ સુધીની લાયકાત ધરાવતી હોય તે લાયકાત અનુસારના વ્યવસાયમાં મેરિટના આધારે પ્રવેશ મેળવી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં વ્યવસાયિક તાલીમ પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

સામાન્ય રીતે ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓનું પ્રવેશ સત્ર ઓગસ્ટ માસથી શરૂ થતું હોય છે. જે અંતર્ગત, રોજગાર અને તાલીમ ખાતા દ્વારા દર વર્ષના મે-જૂન માસમાં એસ.એસ.સી.ના પરિણામના એકાદ સપ્તાહમાં વર્તમાનપત્રોમાં પ્રવેશ અંગેની જાહેરાત પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવે છે. સંબંધિત પ્રવેશ સત્રમાં વિવિધ વ્યવસાયમાં ભરવાપાત્ર બેઠકો, સંસ્થાઓ તેમજ વ્યવસાયોની યાદી, પ્રવેશ લાયકાત તેમજ વ્યવસાયિક તાલીમ સંબંધિત અન્ય બાબતોની વિગતવાર માહિતી સંબંધિત માહિતી પુસ્તિકા રોજગાર અને તાલીમ ખાતા દ્વારા પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવે છે. રોજગાર અને તાલીમ ખાતાની વેબસાઈટ (1) <http://www.talimrojgar.rog> (2) <http://itiadmission.guj.nic.in> (3)

<http://itiadmission1.guj.nic.in> ઉપર ઓનલાઇન એપ્લિકેશન માંગવામાં આવે છે, આવેલ એપ્લિકેશન પૃથક્કરણ કરી મેરિટ તૈયાર કરવામાં આવે છે. મેરિટના આધારે પ્રવેશ મેળવવાપાત્ર ઉમેદવારોને રૂબરૂ મુલાકાત માટે બોલાવવામાં આવે છે અને મેરિટના આધારે મળવાપાત્ર વ્યવસાયની ઉપલબ્ધ ખાલી બેઠક ઉપર પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

અપંગ ઉમેદવારો, મહિલાઓ, અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોને ટ્યૂશન ફી ભરવામાં મુક્તિ આપવામાં આવે છે. તદ્દુપરાંત આવક મર્યાદાને ધ્યાને લઈને સંસ્થા ખાતે મંજૂર બેઠકોના ૩૩.૦૩ ટકા તાલીમાર્થીઓને પ્રવર્તમાન નિયમોનુસાર વૃત્તિકા (સ્ટાઈપેન્ડ) પણ આપવામાં આવે છે. તેમજ અ.જ.જા/અ.જા/સા.શૈ.પ. વગેરે કેટેગરીના તાલીમાર્થીઓને રાજ્ય સરકારના સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગ/ આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હેઠળ કાર્યરત અનુક્રમે અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ/વિ.જા. કલ્યાણ/અનુ.જનજાતિ કલ્યાણ ખાતાઓ દ્વારા પણ નિયત દરે શિષ્યવૃત્તિ આપવામાં આવે છે.

છાત્રાલયની સુવિધાઓ: રાજ્યની ૪૮ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ ખાતે છાત્રાલયની સગવડ છે. જેમાં રૂ. ૨૫૦/- અનામત રકમ તથા રૂ. ૫૦/- છ માસિક સર્વિસ ચાર્જ સાથે તાલીમાર્થીને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. અનામતની રકમ તાલીમાર્થીઓ હોસ્ટેલ છોડી જાય ત્યારે પરત કરવામાં આવે છે.

તાલીમ અને સલામતી :

ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ ખાતે મુખ્યત્વે, એન.સી.વી.ટી/ જી.સી.વી.ટી માન્ય અભ્યાસક્રમોમાં નિયત કર્યા અનુસાર સૈધ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક તાલીમ આપવામાં આવે છે. જે પૈકી વિવિધ વ્યવસાયોની પ્રાયોગિક તાલીમ દરમિયાન તાલીમાર્થીઓને વિવિધ યંત્રો તથા ઉપકરણો સાથે કામ કરવું પડે છે. જે દરમિયાન અકસ્માતની સંભાવના વધી જતી હોય છે. જેના કારણે તાલીમાર્થીને જીવ ગુમાવવો પડે અથવા તો સમગ્ર જીવન અપંગ/અશક્ત તરીકે વિતાવવું પડે. આવા સંજોગોમાં ઉપરોક્ત જોખમ સામે રક્ષણ આપવા અને યોગ્ય વીમા કવચ પૂરું પાડવા માટે ગુજરાત સામુહિક જૂથ (જનતા) અકસ્માત વીમા યોજના રૂપિયા એક લાખની મર્યાદામાં ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૦૮

થી સરકારશ્રી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ છે. સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓ ખાતે આપવામાં આવતી વિવિધ વ્યવસાયોની પ્રાયોગિક તાલીમ દરમિયાન તાલીમાર્થીઓને કાચો માલ-સામાન પૂરો પાડવામાં આવે છે. તાલીમ દરમિયાન જરૂરી સાધનો તાલીમાર્થીઓને આપવામાં આવે છે. જે તાલીમ પૂર્ણ થયે સંસ્થામાં પરત જમા કરાવવાના રહે છે.

ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો (ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ) સંસ્થાઓ :

રાજ્ય સરકાર હસ્તકની ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં ચાલતા વ્યવસાયોમાં પ્રવેશ મેળવવા માંગતા ઉમેદવારોના ધસારાને ધ્યાનમાં લઈ તથા સરકારી સંસ્થાઓમાંની હાલની મર્યાદિત પ્રવેશ ક્ષમતાને ધ્યાનમાં લઈ રાજ્ય સરકારે સહાયક અનુદાનના ધોરણે ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો ચલાવવાની યોજના અમલમાં મૂકી છે. તે અન્વયે જે ખાનગી સંસ્થા, ટ્રસ્ટ વગેરેને આ કારીગર તાલીમ યોજના હેઠળના અભ્યાસક્રમો ચલાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને આવી સંસ્થાઓને આવર્તક ખર્ચના ૧૦૦ ટકા પ્રમાણે ગ્રાન્ટ આપવામાં આવે છે. હાલ, રાજ્યમાં ૧૧૩ ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્રો કાર્યરત છે. જેમાં ૧૩૮૪૪ બેઠકો ઉપર તાલીમ સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલ છે.

બાંધકામ ક્ષેત્રની તાલીમ

બાંધકામ વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારોને તાલીમ માટે કુલ ૨૫ સંસ્થાઓમાં કન્સ્ટ્રક્શન સ્કીલ તાલીમ કેન્દ્રો સ્થાપવામાં આવેલા છે. જેમાં આ પ્રકારના ટૂંકાગાળાના વ્યવસાયોમાં તાલીમ આપવામાં આવે છે. જે (૧) બાર બેન્ડિંગ (૨) સ્કે ફોલ્ડિંગ (૩) પ્લમ્બિંગ અને સેનિટેશન (૪) ફોર્મ વર્ક કારપેન્ટરી (૫) કન્સ્ટ્રક્શન ઈલેક્ટ્રિશિયન અને વાયરમેનના વ્યવસાયોમાં અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારોને અદ્યતન તાલીમ આપવા માટેની સુવિધા ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલ છે.

સુપિરિયર ટેક્નોલોજીના અભ્યાસક્રમો બાબત :

રાજ્યના નવયુવાનોને અદ્યતન ટેક્નોલોજીથી તાલીમબદ્ધ કરવા માટે અને ઉદ્યોગ ગૃહોની માંગ અનુસાર આધુનિક ટેક્નોલોજીના સુપિરિયર ટેક્નોલોજીના નવા અભ્યાસક્રમો નિરંતર બદલાતી

ટેક્નોલોજીને ધ્યાને લઈ નવીન ટેક્નોલોજીને અનુરૂપ માનવબળની જરૂરિયાત ઉપસ્થિત થયેલ છે જે માટે આ ખાતા દ્વારા ઓટોમોબાઈલ ક્ષેત્રે, સી.એન.સી. ટેક્નોલોજી, સોલાર ટેક્નોલોજી, કેમિકલ, એન્વાયરમેન્ટ વગેરે સેક્ટરોમાં કુલ ૨૯ સંસ્થાઓ ખાતે નવીન સુપિરિયર ટેક્નોલોજીના વિવિધ સેક્ટરોમાં કુલ ૯૮૪૦ ઉમેદવારોને તાલીમ આપવામાં આવેલ છે.

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણ અને તાલીમનું મહત્ત્વ:

રાષ્ટ્ર તથા રાજ્યનું યુવાધન રોજગારી, સ્વરોજગારી મેળવવા માટે પગભર થાય અને ગૌરવપૂર્ણ આજીવિકા મેળવી શકે તે માટે પર્યાપ્ત શિક્ષણની આવશ્યકતા છે. જેમાં સાહજિકરિતે યુવાધન એસ.એસ.સી., એચ.એસ.સી અને ત્યારબાદ મહદઅંશે વિનયન, વાણિજ્ય, વિજ્ઞાન અથવા અન્ય વિદ્યાશાખાના સ્નાતક/અનુસ્નાતકની લાયકાત હાંસલ કરી સરકારી, ખાનગી ક્ષેત્રમાં નોકરી/રોજગારી મેળવવાની અપેક્ષા રાખતો હોય છે. પરંતુ, આ પ્રકારની રાબેતા મુજબની શૈક્ષણિક લાયકાતોના સહારે રોજગારી મેળવવાની તકો મર્યાદિત છે અથવા તો ઉચ્ચાંક સાથે ઉચ્ચ લાયકાતો મેળવ્યા બાદ પણ રોજગારીની સીમિત તકોનું નિર્માણ થાય છે. જ્યારે બીજી બાજુ ઓછી લાયકાત ધરાવતા, અર્ધશિક્ષિત, સ્કૂલડ્રોપ આઉટ, સામાન્ય શિક્ષણમાં સરેરાશ દેખાવ કરનારા, ટેકનિકલ જ્ઞાનમાં રુચિ ધરાવતા તેમજ વ્યવસાયિક કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરી ઉદ્યોગ જગતમાં, જીવન જરૂરી વ્યવસાયોમાં, કૌશલ્ય દ્વારા રોજગારી/સ્વરોજગારી મેળવવાની અપેક્ષા સેવતો વર્ગ પણ છે અને જે ગતિએ વિશ્વમાં ઔદ્યોગિકીકરણનો વ્યાપ વધી રહેલ છે, ટેક્નોલોજીમાં પરિવર્તન આવી રહેલ છે તે જોતાં આવા કૌશલ્યબદ્ધ વર્ગની/ કુશળ

માનવબળની રાજ્ય, રાષ્ટ્રીય તેમજ વૈશ્વિક સ્તરે પણ વિપુલ પ્રમાણમાં માંગ/જરૂરિયાત ઉપસ્થિત થાય છે. આ તમામ બાબતોની સમતુલા અને સમન્વય રૂપે કૌશલ્ય તાલીમનું અનોખું મહત્ત્વ છે.

મોડ્યુલ એમ્પ્લોયેબલ સ્કીમ MES :

ભારત સરકારના શ્રમ અને રોજગાર મંત્રાલય (DGET), નવી દિલ્હી દ્વારા કૌશલ્ય વિકાસ પહેલ શક્તિ યોજના (SDIS) આધારિત મોડ્યુલર એમ્પ્લોયેબલ સ્કીમ (MES) યોજના વર્ષ ૨૦૦૭-૦૮ થી શરૂ કરેલ છે. રાજ્યમાં અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં રોકાયેલ કામદારો, શાળાકીય શિક્ષણ અધવચ્ચે છોડી જનાર કારખાનામાં કામ કરતા કામદારો કે જેઓ તે પૂરતું કૌશલ્ય ધરાવતા નથી તેવા ઉમેદવારો આ યોજના હેઠળ તાલીમ મેળવી એન.સી.વી.ટી. પ્રમાણપત્ર મેળવી શકે. આ માટે ગુજરાતમાં હાલમાં ૭૬૮ વોકેશનલ ટ્રેનિંગ પ્રોવાઈડર (VTP)ને માન્યતા આપવામાં આવેલ છે. હાલમાં આ યોજના માટે ગુજરાત ખાતે ડીજીઈટી, નવી દિલ્હી દ્વારા પ્રમાણિત કરેલ ૬૧ સેક્ટર અને ૫૭૮ વ્યવસાયોમાં તાલીમ આપવામાં આવેલ છે.

સ્વનિર્ભર તાલીમ સંસ્થાઓ માટેની યોજના :

રાજ્યમાં વ્યવસાયિક તાલીમની સુવિધાઓનું વિસ્તૃતિકરણ કરવા સારું સ્વરોકાણથી એન.સી.વી.ટી./જી.સી.વી.ટી. અભ્યાસક્રમો સ્વનિર્ભર ધોરણે ચલાવવા જાહેર ટ્રસ્ટો/પબ્લિક લિ. કંપનીઓને વર્ષ ૧૯૯૯-૨૦૦૦ના વર્ષથી માન્યતા આપવાનું શરૂ કરેલ છે. હાલમાં ૩૮૪ સંસ્થાઓમાં સ્વનિર્ભર ધોરણે ૨૬૭૧૫ બેઠકો ઉપર તાલીમ સુવિધા મંજૂર થયેલ છે.

મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલ :

રાજ્યની ૪૪ સરકારી ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓમાં સરકારી મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલની સ્થાપના કરવામાં આવેલી છે. તદ્દુપરાંત ૪૫ કૌશલ્યવર્ધન તાલીમ કેન્દ્રોમાં પણ મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલની સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે. આમ કુલ ૮૯ મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કૂલોમાં યોગ્ય, સલામત અને પદ્ધતિસરનું મોટર ડ્રાઈવિંગ શીખવવામાં આવે છે.

ઈ/ચા મદદનીશ નિયામક (રોજગાર)
મેઘાણીનગર,
અમદાવાદ.

વિશેષ માહિતી

વિશેષ માહિતી

૧	પબ્લિક સર્વિસ ક્ષેત્રમાં પ્રભાવક કારકિર્દી	- પંકજ ઔધિયા	૧૩૯
૨	રસપ્રદ અને રોમાંચક કેરિયરની તક આપે છે પત્રકારિતા	- યોગેશ પંડ્યા	૧૪૦
૩	વૈજ્ઞાનિક સંશોધન-અભ્યાસની પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા : IISC	- ડંકેશ ઓગ્રા	૧૪૪
૪	સાયબર સિક્યોરિટીમાં ઉપલબ્ધ અભ્યાસક્રમો	- મનન ઠક્કર	૧૪૬
૫	જેમ્સ અને જવેલરી ક્ષેત્રે ઝળહળતી કારકિર્દી	- એસ. આર. વિજયવર્ગીય	૧૪૯
૬	કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન, જનસંપર્ક અને ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે કારકિર્દી	- આરતી પંડ્યા	૧૫૨
૭	એનિમેશન ક્ષેત્રે રસપ્રદ કારકિર્દી	- ડો. પૂજા કોટક	૧૫૫
૮	એજ્યુકેશન લોન	- લીનાબેન એમ. ચૌહાણ	૧૫૯
૯	શિક્ષણ માટે સહાયક બનતી શિષ્યવૃત્તિઓ	- ચારુશીલા આર .મકવાણા.	૧૬૨
૧૦	ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં ઉપલબ્ધ વિવિધ અભ્યાસક્રમો	- પ્રા.પુનિતા હર્ષે	૧૬૯
૧૧	ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીના કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો	- કમલામની આર. રાવ	૧૭૩
૧૨	ઘરે બેઠાં અભ્યાસની તક આપે છે ઈન્ડિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU)	- હેમંત પી. પટેલ	૧૭૬
૧૩	કરીયરના બે નવા ફંડા-કાઉડ ફંડિંગ અને રેફરલ માર્કેટિંગ	- રાજેશ શર્મા	૧૮૦
૧૪	સ્વાસ્થ્ય અને સંસ્કૃતિનો વારસો-લક્ષ્મીશ યોગ યુનિવર્સિટી	- ઓમ દવે	૧૮૪
૧૫	ઝડપી રોજગાર આપતી સ્વરોજગાર માટેની યોજનાઓ	- બી. ડી. જોબનપુત્રા	૧૮૮
૧૬	નવા પ્રકારની કારકિર્દીના ક્ષેત્રો અને અભ્યાસક્રમો	- રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	૨૦૭
૧૭	ભારતીય સંરક્ષણ દળોમાં બેસ્ટ કારકિર્દી	- જુગ્નેશ યુનારા	૨૧૦
૧૮	બોર્ડના પરિણામો બાદ પ્રવેશ માટે મહત્વની વેબસાઈટ્સ	-	૨૧૫
૧૯	અગત્યની વેબસાઈટ્સ	-	૨૧૬

આપ વિના બળ નહીં, જળ વિના જીવન નહીં...

પુરુષાર્થ વિના સિદ્ધિ નહીં, મહેનત વિના ફળ નહીં...

દિશા વિના કિનારો નહીં, લક્ષ્ય વિના કોઈ માર્ગ નહીં...

માર્ગ વિના મંડિત નહીં, સંકલ્પ વિના સિદ્ધિ નહીં...

પબ્લિક સર્વિસ ક્ષેત્રમાં પ્રભાવક કારકિર્દી

- પંકજ ઔધિયા

મિત્રો, ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ની બોર્ડની મહત્વની અને કારકિર્દીના મધ્યાહન સમાન પરીક્ષાનું પરિણામ જાહેર થઈ ચૂક્યું છે. પર્સન્ટાઈલથી ઓળખાતી પરીક્ષાર્થીઓની તેજસ્વિતા અખબારોના પાનાંઓ ભરી ભરીને તસ્વીરો સાથે છલકાઈ રહી છે. હર્ષ અને ગૌરવભેર આ ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ ની બોર્ડની પરીક્ષાને ‘નાથી’ ને “મહારથી” સાબિત થયેલ ગુજરાતના તેજસ્વી તારલાઓ ભવિષ્યની કારકિર્દીના આકાશમાં કયા ખૂણામાં ચમકશે તેના પર આ ગુજરાત અને દેશની કારકિર્દી – પ્રગતિનો આધાર છે. વિકાસની યાત્રામાં સમગ્ર દેશને નેતૃત્વ પૂરું પાડી રહેલું આ રાજ્ય સિવિલ સર્વિસ – સિવિલ સર્વિસના ક્ષેત્રમાં આ ગુજરાતના તેજસ્વી તારલાઓની સેવા અને બૌદ્ધિક કૌશલ્યને ઝંખી રહ્યું છે-આવકારી રહ્યું છે. જરૂર છે આ ક્ષેત્રમાં ઝંપલાવવા તેજસ્વી તારલાઓ અને તેમના વાલીઓ પેરેન્ટસને નવેસરથી વિચાર કરવાની અને તેમ કરવા માટે આ ક્ષેત્રના તેજસ્વી નિષ્ણાતોએ યોગ્ય સમયસર માર્ગદર્શન – મોટીવેશન પૂરું પાડવાની સૌથી મહત્વની અને આવશ્યક બાબત છે. ગુજરાતની આ તેજસ્વિતા ને તેમની ધોરણ-૧૦ અને ૧૨ પછીની કારકિર્દીલક્ષી સફર માટે નવી રીતે વિચારવા નવી દિશાને સમજીને તેમા સમાયેલી ભવ્ય ઉજ્જવળ અને વૈવિધ્યપૂર્ણ ભવિષ્યની તકોને પિછાણવાની આ માટે ત્રણ વ્યૂહાત્મક તેના ઉત્તરોથી ત્રણ પ્રશ્નો ગુજરાતના કરીઅર કાઉન્સીલરો અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના તજજ્ઞએ ગુજરાતની આ તેજસ્વી તારલાઓ કે જેઓ આ સિવિલ સર્વિસિસ (IAS, IPS, IFS, IRS) કેરીઅર પ્રત્યે સભાન તેમને અને તેમના વાલીઓ અને પેરેન્ટસના “માઈન્ડ સેટ” બદલવા આવશ્યક પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

આ પ્રશ્નો છે. શા માટે સિવિલ સર્વિસ કારકિર્દી? ક્યારથી આ સિવિલ સર્વિસ કારકિર્દી તૈયારી? અને કઈ રીતે આ કારકિર્દીની તૈયારી શા માટે આ કારકિર્દી? ના ઉત્તરમાં જોઈએ તો-પ્રત્યેક મનુષ્યને જન્મ બાદ સમજદાર થયા ત્યારથી મૃત્યુ સુધી મહત્વનો બની રહેવાની સામાજિક જરૂરિયાત તેના શ્વાસની સાથે સાથે પેરેલેલ ધબકતી રહે છે. જેવી સમાજમાં મહત્વ બની

રહેવાની સ્થિતિ બગડે એમ માણસની તબિયત પણ બગડે છે. મહત્વના બની રહેવાની અદમ્ય ઈચ્છા જ મોટાભાગના મનુષ્યને દોડતા-કાર્ય કરતા-મથતા-મરી પડતા ઝઝૂમતા એકસ્ટ્રા એફોર્ટ કરતા રાખે છે. આ મહત્વના બની રહેવાની બનવાની અને આકાંક્ષા એટલેકે મહત્વાકાંક્ષા જ મનુષ્યની પ્રગતિ કારકિર્દીની ગાડીના એન્જિનના FUEL-બળતણ-આગની ભૂમિકા ભજવે છે. લોકો કરોડોપતિમાંથી અબજોપતિ બનવાં દિવસ-રાત મથતા ઝઝૂમતા મહેનત કરતા રહે છે. કરોડોપતિ-અબજોપતિ બનવાં એ માટે પ્રયત્ન કરે છે. કે તે તેના સરપ્લસ એમાઉન્ટને તે સમાજમાં ડોનેટ કરી શકે, લોક ઉપયોગી ખર્ચ કરી શકે અને પ્રતિભાવમાં મહત્વ અને સન્માન પામી શકે. કરોડોપતિમાંથી અબજોપતિ બનવાથી તે બે માંથી ચાર ટાઈમ ભોજન નથી લઈ શકતા પણ (ખરેખર તો ડોક્ટર કેલરી વધે એટલે કેલરી ઘટાડવાનું કહે છે.) પણ મહત્વ-સન્માનનો વધારાનો સ્વાદ આરોગે છે, આ પ્રકારનું સન્માન અને મહત્વ મેળવવા વફાદાર બનવામાં આયુષ્ય પૂરું થવા આવે કે વૃધ્ધત્વ સુધીની સફર ખેડવી પડે છે, જ્યારે આ સિવિલ સર્વિસીસની કારકિર્દી સફળતા પામેલા IAS, IPS, IFS, કે IRS અધિકારી યુવાન ઉંમરેજ આવું મિલિયોનર કે બિલિયોનર સ્ટેટસ મેળવવા સક્ષમ બને છે, સમાજમાં આવા હોદ્દાઓ રેર અને સ્કેર હોય છે અને એટલે જ ગોલ્ડનું સ્ટેટસ પિત્તળ કરતાં ઊંચું રહેલ છે.

આમ, આ કારકિર્દી શ્રેષ્ઠતમ સન્માન અને મહત્વ આપનારી છે, અને આ કારકિર્દીની તૈયારી સમયસર માધ્યમિક શાળા અથવા મોડામાં મોડી કોલેજ કક્ષાએ શરૂ કરવી એ સફળતાનું સ્માર્ટ કદમ છે. અને કઈ રીતે તેની તૈયારી કરવી તેના માટે આ કોલમના આગળના લેખોમાં જણાવ્યું છે. વિશેષમાં યોગ્ય માર્ગદર્શક અને મોટીવેટર બંનેની આવશ્યક મદદ લેવી જોઈએ.

સ્પાર્ક પ્લગ : તકલીફોમાં માંગણીના સંબંધો ખરી પડે ને લાગણીના સંબંધો ખીલી ઊઠે !!

એડિશનલ કલેક્ટર અને ડેપ્યુ. મ્યુ. કમિશનર
ખંડેરાવ માર્કેટ, મહાનગરપાલિકા, વડોદરા.

રસપ્રદ અને રોમાંચક કેરિયરની તક આપે છે પત્રકારિતા

- યોગેશ પંડ્યા

વર્તમાન સમય મીડિયાનો છે અને પત્રકારત્વ એ મીડિયાનો જ એક ભાગ છે. આજના સંદેશાવ્યવહાર અને માહિતી ટેકનોલોજીના યુગમાં કોઈપણ માણસ મીડિયા વગર રહી શકે નહિ. લોકોને સતત તેમની આસપાસ બનતી ઘટનાઓથી માહિતગાર રહેવું ગમે છે. — અને તેને કારણે જ મીડિયા હમેશાં છવાયેલું રહે છે. મીડિયા દ્વારા આપણને સમાચારો પહોંચાડવાનું કાર્ય જે કરે છે- તેને પત્રકાર કે રિપોર્ટર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. પરંતુ- આપણે જેટલું વિચારીએ છીએ તેટલું આ બધું સરળ નથી. આપણે ટીવી- કે ન્યૂઝ ચેનલ પર કે અખબારોમાં કે પછી રેડિયો પર જે સમાચારો મેળવીએ છીએ તેની પાછળ એક આખી ટીમ કામે લાગેલી હોય છે- જેને આપણે પત્રકારત્વ તરીકે ઓળખીએ છીએ.

આપના દેશમાં પત્રકારત્વને લોકશાહીની ચોથી જાગીર ગણવામાં આવી છે. લોકશાહીનો આ ચોથો સ્તંભ છેલ્લા કેટલાક દાયકાઓમાં વધુને વધુ શક્તિશાળી બનીને બહાર આવી રહ્યો છે. સમગ્ર વિશ્વમાં સામાજિક, આર્થિક અને રાજકીય પરિસ્થિતિ ઉપર પત્રકારત્વનો ઊંડો પ્રભાવ રહ્યો છે. વિશ્વમાં ભાગ્યેજ કોઈ એવું ક્ષેત્ર બાકી રહ્યું હશે જેનું કોઈ પત્રકાર દ્વારા રિપોર્ટિંગ કરવામાં આવ્યું નહિ હોય. આપણા દેશમાં આઝાદીની ચળવળ દરમિયાન અને ત્યારબાદ કટોકટીના સમયમાં આપણે પત્રકારત્વની શક્તિ જોઈ ચૂક્યા છીએ. વૈશ્વિકીકરણ અને આર્થિક ઉદારીકરણના છેલ્લા બેથી ત્રણ દાયકાઓમાં પત્રકારત્વનું સ્વરૂપ ઘણું બદલાઈ ગયું છે.

આજે આપણા દેશમાં ૮૦ હજારથી વધુ નાનામોટા અખબારો, ૨૫૦થી વધુ રેડિયો સ્ટેશન, ૫૦૦થી વધુ ટીવી ચેનલો અને ૩૦૦થી વધુ ખાનગી એફ.એમ. રેડિયો ચેનલ કાર્યરત છે. પત્રકારત્વનાં

આ વિવિધ માધ્યમો સમગ્ર દેશને આવરી લે છે- અને તેની સંખ્યામાં દિન-પ્રતિદિન વધારો થઈ રહ્યો છે. માધ્યમોના આ અભૂતપૂર્વ વિકાસની સાથે સંદેશાવ્યવહાર અને માહિતી ટેકનોલોજીની ક્રાંતિથી એક નવા માધ્યમ એટલે કે ન્યુ મીડિયાનો જન્મ થયો છે. ન્યુ મીડિયા, વેબ- કે ઈન્ટરનેટ અથવા સોશિયલ મીડિયા તરીકે ઓળખાતા આ માધ્યમમાં ફેસબુક, ટ્વીટર, વોટ્સ-એપ, અને વેબ-પોર્ટલ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

દુનિયાભરમાં બનતી રોજબરોજની અવનવી ઘટનાઓને લોકો સુધી પહોંચાડવાનું કાર્ય પત્રકારત્વનું છે. સમાચારપત્રો, રેડિયો, ટેલિવિઝન અને હવે લોકોમાં જે વધુને વધુ લોકપ્રિય બની રહ્યા છે- તે સોશિયલ મીડિયા, ન્યુ મીડિયા અને ઈન્ટરનેટથી પત્રકારત્વની દુનિયામાં એક નવી ક્રાંતિ સર્જઈ છે. આવા સમયમાં પત્રકારોની ભૂમિકા અનેકગણી પડકારજનક બની જાય છે. આમ આજના સમયમાં પત્રકારત્વનો વ્યવસાય એ માત્ર સન્માનજનક જ નહિ પરંતુ પડકારજનક પણ બની

પ્રિન્ટ અને ઇલેક્ટ્રોનિક
મીડિયાની ક્રાંતિ પછી હવે
વેબ- પોર્ટલ અને સોશિયલ
મીડિયા સહિત ન્યુ મીડિયામાં
પણ કારકિર્દી માટે સર્જઈ
રહેલી નવી તકો..

રહ્યો છે. એટલું જ નહિ પણ પત્રકાર પોતાના કાર્ય દ્વારા દેશના વિકાસ અને ઘડતરમાં પણ મહત્વપૂર્ણ યોગદાન આપે છે. આમ પત્રકારનું મુખ્ય કાર્ય લોકોને માહિતી પૂરી પાડવાનું અને લોકોને સ્પર્શતા વિવિધ મુદ્દાઓ અંગે તેઓને જાગૃત કરવાનું છે. પત્રકારત્વ માટે એમ કહેવાય છે- કે કલમ અને કેમેરા — એ તલવારથી પણ શક્તિશાળી છે. અને આજના આધુનિક યુગમાં પત્રકારો માટે પણ અનેક નવી નવી તકો સર્જઈ રહી છે. આજના યુગમાં સીધું અને સરળ રિપોર્ટિંગ ચાલી શકે નહિ. આથી પત્રકારત્વના વ્યવસાયમાં પણ વધુ ને વધુ સ્પેશિયલાઈઝેશન કરવું જરૂરી બની રહ્યું છે. આથી

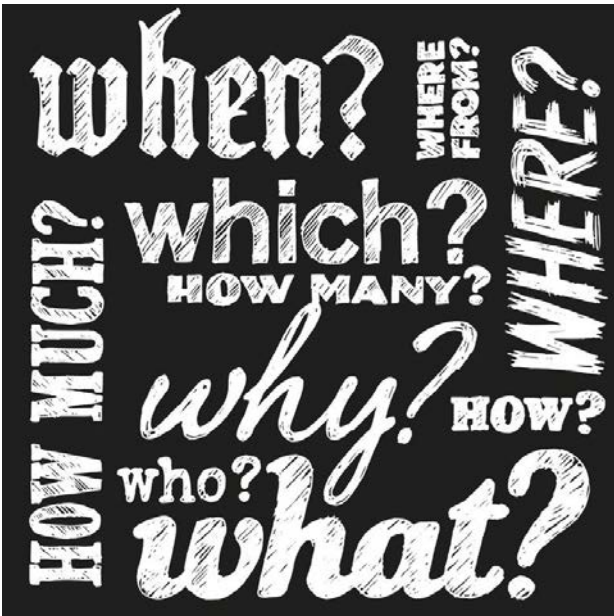
જ આપણે આજના મીડિયામાં રાજકીય, અર્થશાસ્ત્ર, વિજ્ઞાન કે રમતગમત જેવા વિષયો માટે ખાસ રિપોર્ટરો કે પત્રકારોને જોઈ રહ્યા છીએ.

પત્રકારત્વ માટે જરૂરી કૌશલ્ય અને પાત્રતાના માપદંડો: શૈક્ષણિક યોગ્યતા:

પત્રકારત્વમાં સ્નાતકની પદવી મેળવવા માટે ધોરણ ૧૨ પાસની લઘુત્તમ લાયકાત જરૂરી હોય છે. જ્યારે પત્રકારત્વમાં માસ્ટર ડિગ્રી લેવા માટે પત્રકારત્વમાં સ્નાતકની ડિગ્રી મેળવેલી હોવી જરૂરી હોય છે. કેટલીક શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ ધોરણ ૧૨ પછી એક વર્ષનો પત્રકારત્વનો પ્રમાણપત્ર કોર્સ પણ ચલાવે છે.

પત્રકારત્વમાં સ્પેશિયલાઈઝેશન માટે પણ ખાસ કોર્સ ચાલતા હોય છે. જેમાં સ્પોર્ટ્સ, ટેલિવિઝન, ફોટો, તેમજ પ્રેસ લો વગેરે ક્ષેત્ર માટે પત્રકારત્વના કોર્સ સામેલ છે. પરંતુ અહીં એ વસ્તુ યાદ રાખવી જરૂરી છે કે માત્ર કોર્સ કરવાથી કે ડિગ્રી મેળવી લેવાથી પત્રકાર બની જવાની કોઈ ગેરંટી મળતી નથી. આ પ્રકારના કોર્સ તમને પત્રકારત્વના કે તેના વિષયો અંગેની ટેકનિકલ બાબતો વિષે જ્ઞાન આપે છે અને તમને આ ક્ષેત્રમાં પહેલું કદમ રાખવામાં મદદ કરી શકે છે.

જો કે આ વ્યવસાયમાં ટકી રહેવા માટે અને સફળ બનવા માટે કોઈપણ વ્યક્તિ પાસે સારી ન્યૂઝ સ્ટોરી સચોટ શૈલીમાં તૈયાર કરવાની ક્ષમતા સાથે સમાચારોને ઓળખી કાઢવાની ખાસ આવડત- સમાચારોને સૂંઘવાની શક્તિ- પણ હોવી જોઈએ.

વ્યક્તિગત ગુણો કે લાયકાત :

પત્રકાર બનવા માગતી કોઈપણ વ્યક્તિ પાસે જિજ્ઞાસાવાળું દિમાગ હોવું જોઈએ. તેનામાં દ્રઢ ઈચ્છાશક્તિ હોવી જોઈએ. અને તેનામાં કોઈપણ સમાચારોને ટૂંકમાં અને સચોટ રીતે પ્રસ્તુત કરવાની આવડત હોવી જોઈએ. તેનામાં વિચારોની સ્પષ્ટતા હોવી જોઈએ અને પોતાના વિચારોને લેખિત કે મૌખિક રીતે આકર્ષક શૈલીમાં રજૂ કરવાની ક્ષમતા હોવી જરૂરી છે. આ ઉપરાંત પત્રકાર ખૂબજ મુત્સદી હોવો જોઈએ, અને સામાન્ય લોકો તેમજ ખ્યાતનામ લોકો સાથે વાતચીત દરમિયાન તે ખૂબ જ આત્મવિશ્વાસથી ભરપૂર હોવો જોઈએ. પત્રકારમાં કોઈપણ માહિતીને અન્ય અસંબંધ કે ખોટી માહિતીથી જુદી પાડવાની ક્ષમતા હોવી જોઈએ. તેનામાં ટીકા સહન કરવાની તૈયારી હોવી જોઈએ. તેમજ પોતાના જ લખાણોને વારંવાર મઠારવાની કે ફરીથી લખવાની તૈયારી હોવી જોઈએ.

પત્રકારત્વના વ્યવસાયને આપણે મુખ્યત્વે — બે ભાગોમાં વહેંચી શકીએ.

પ્રિન્ટ મીડિયા અને ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયા. પ્રિન્ટ મીડિયા એટલે કે સમાચાર પત્રો, મેગેઝિન, સામયિકો, જર્નલ, ડાઈજેસ્ટ અને ન્યૂઝ એજન્સી વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. જ્યારે ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયામાં મુખ્યત્વે ટેલિવિઝન, રેડિયો અને ન્યુ મીડિયા ઈન્ટરનેટ- વેબ પોર્ટલ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

પ્રિન્ટ મીડિયામાં કારકિર્દીની તકો:

રિપોર્ટર:

સમાચારપત્રો, અખબારો, મેગેઝિન, ન્યૂઝ એજન્સી વગેરેમાં રિપોર્ટર તરીકે કાર્ય કરવા માટે તમારે ઝડપી, સ્પષ્ટ અને સાચા સમાચારો આપવાના હોય છે. આ પ્રકારના કાર્યમાં તમારામાં સમાચારને ઓળખવાની અને તેને નિષ્પક્ષ રીતે રજૂ કરવાની ક્ષમતા હોવી જરૂરી છે. ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયાના રિપોર્ટરને પણ સ્ટોરી આપવામાં આજ પ્રકારે સાવધાની રાખવાની હોય છે.

સંવાદદાતા અથવા વિશેષ રિપોર્ટર:

કોઈપણ ખાસ કે વિશિષ્ટ પ્રસંગ કે વિષયના રિપોર્ટિંગ માટે તમારી પાસે તે પ્રસંગ કે વિષયને લાગતું સંપૂર્ણ જ્ઞાન અને માહિતી હોવી ખૂબ જરૂરી છે. જેમકે રાજકારણ કે રમત-ગમત માટે રિપોર્ટિંગ કરતી વખતે તમારામાં થોડામાં ઘણું સમજી જવાની ક્ષમતા

હોવી જોઈએ- જેને અંગ્રેજીમાં બીટવીન ધ લાઈન્સ - કહેવામાં આવે છે. આવા સમયે તમારી પોતાની સમજણ ઉપર સમાચારોનો ઘણો આધાર રહે છે.

ફીચર રાઈટર :

આ પ્રકારના પત્રકારો માટે ખાસ કોઈ એક વિષય પર ઊંડો અભ્યાસ કરીને તેના ઉપર લોકોને રસ પડે તે રીતે લેખ કે અહેવાલ લખવાનો હોય છે.

લીડ રાઈટર :

આ પ્રકારની જોબમાં તમારે અખબારમાં સંપાદકીય પેજ ઉપર લેખ કે તંત્રી લેખ લખવાનો હોય છે. તેમાં તમારે મહત્વપૂર્ણ ઘટના કે સમાચારો અંગે તમારા મંતવ્યો કે અભિપ્રાય વ્યક્ત કરીને અખબારોના વાચકોમાં અભિપ્રાયનું ઘડતર કરવાનું હોય છે.

પ્રૂફ રીડર :

પ્રૂફ રીડરનું કાર્ય પ્રૂફની કોપીને અંતિમ સંપાદિત કોપી સાથે સરખાવીને તેમાં રહેલી ભૂલો દૂર કરવાની હોય છે. આ પ્રકારની જોબ માટે જે તે વ્યક્તિમાં ભાષા શુદ્ધિ, ગ્રામર, સ્પેલિંગ અને વિવિધ વિરામચિહ્નો ક્યાં આવે તેનું જ્ઞાન હોવું જરૂરી છે.

એડિટર એટલે કે સંપાદક :

આપણે ગુજરાતી છાપાઓમાં તેને તંત્રી તરીકે ઓળખીએ છીએ. વર્તમાનપત્ર કે અખબારોમાં છપાતા તમામ સમાચારોની અંતિમ જવાબદારી તંત્રી કે એડિટરની હોય છે. સમાચારો એકરૂપતા અને સાતત્ય જળવાય રહે અને અખબાર વાચકોને પસંદ પડે તેવો લે-આઉટ આપવાની તેની જવાબદારી છે.

કટાર લેખક :

કટાર લેખક અથવા કોલમિસ્ટ એ અખબાર કે સામાયિકમાં નિયમિત રીતે લેખ લખતી એવી વ્યક્તિ છે કે જે કોઈ ચોક્કસ વિષય ઉપર પોતાના વિચારો અને મંતવ્યો સાથે કટાર લેખન કરે છે. આવી કોલમ રાજકારણ, ફેશન, ફિલ્મ કે તેના જેવા અન્ય કોઈપણ વિષય ઉપર હોઈ શકે છે.

ક્રિટિક- અથવા આલોચક :

આ પ્રકારની ક્ષમતા કેળવવા માટે તમારી પાસે વાચન અને પત્રકારત્વનો લાંબો અનુભવ હોવો જરૂરી છે. આવી વ્યક્તિ પાસે તેના લાંબા અનુભવને આધારે કોઈપણ વિષય ઉપર પોતાનો મત કે ટીકા ટિપ્પણ રજૂ કરવાની ક્ષમતા હોય છે.

ફોટો જર્નાલિસ્ટ :

સફળ ફોટો જર્નાલિસ્ટ કે તસવીરકાર બનવા માટે તમારી પાસે એવી તસવીર લેવાની ક્ષમતા હોવી જોઈએ- કે જેમાં સમાચારો છુપાયેલા હોય. ઘણી વખત એક સારી તસવીર લાંબા સમાચારો કરતા પણ વાચકો ઉપર વધુ પ્રભાવ પાડતી હોય છે. ફોટો જર્નાલિસ્ટ બનવા માટે તમારામાં કઠિન પરિસ્થિતિમાં કાર્ય કરવાની ક્ષમતા અને તૈયારી હોવી જોઈએ. ફોટોગ્રાફીની ટેકનિકલ જાણકારી હોવા ઉપરાંત તેનામાં સારી ફોટો કેપ્શન લખવાની પણ ક્ષમતા હોવી પણ જરૂરી છે.

કાર્ટૂનિસ્ટ :

અખબારોમાં કાર્ટૂનિસ્ટ તરીકે નામના મેળવવા માટે તમારામાં કળા અને રમૂજ વૃત્તિનો સમન્વય હોવો જોઈએ. કાર્ટૂનિસ્ટ મોટે ભાગે જાણીતી વ્યક્તિઓના ઠહાચિત્રો બનાવે છે- અને સાંપ્રત ઘટનાઓ ઉપર કટાક્ષ દ્વારા વાચકોને પોતાનો સંદેશ આપે છે.

ઇલેક્ટ્રોનિક મીડિયામાં કારકિર્દી માટેની તકો :

રિસર્ચર્સ- એટલે કે સંશોધકો :

આ જોબમાં પોતાની ચેનલ કે વેબ સાઈટ માટે રિસર્ચ વર્ક કરવાનું હોય છે. આ માટે તમારે સર્જનાત્મકતા કેળવવી પડે છે- અને રિસર્ચ કાર્યમાં ઊંડો રસ ઉત્પન કરવો પડે છે.

ટીવી રિપોર્ટર કે બ્રોડકાસ્ટ રિપોર્ટર :

આ પ્રકારની જોબમાં તમારામાં સમાચારની સેન્સ હોવા ઉપરાંત તમારી પાસે વાતચીત, સંદેશાવ્યવહાર અને સમાચારોની રજૂઆત માટેની સારી કળા હોવી જોઈએ.

પ્રસ્તુતકર્તા :

તેને આપણે ન્યુઝ પ્રેઝન્ટર તરીકે પણ ઓળખીએ છીએ. વાતચીતની સારી કળા, ભાષા અને વક્તવ્ય અને ભાષા શુદ્ધિ ઉપર પ્રભાવ, સારું સામાન્ય જ્ઞાન, સારી બૌદ્ધિક ક્ષમતા અને અત્યંત તનાવભરી પરિસ્થિતિમાં પણ શાંતિથી કાર્ય કરવાની કળા વગેરે આ જોબમાં ખૂબ જ જરૂરી છે. આ ઉપરાંત આ જોબમાં તમારો શબ્દો ઉપર કંટ્રોલ હોવો જોઈએ તેમજ તમારી પાસે સમાચારોને પ્રભાવી રીતે દર્શકો સુધી પહોંચાડવા માટે સારો ચહેરો અને યોગ્ય હાવભાવ હોવા જરૂરી છે.

ન્યુ મીડિયા- વેબ મીડિયાનો ઉદય અને તેમાં કારકિર્દીની તકો:

ઈન્ટરનેટ — દ્વારા એક વૈશ્વિક ઇલેક્ટ્રોનિક સમાજ ઊભો થયો છે, જે એક બીજા સાથે જોડાયેલો રહેવા ઉપરાંત પોતાના વિચારો અને પ્રતિભાવોનો અન્ય લોકો ઉપર ઝડપભરે પ્રભાવ ઊભો કરી રહ્યો છે. પત્રકારત્વના અન્ય પ્રકારોની સરખામણીમાં આ નવા પ્રકારનું મીડિયા ઘણી રીતે વિશિષ્ટ છે.

તેના દ્વારા છેલ્લામાં છેલ્લા સમાચારો કોઈપણ ખર્ચ વગર મળે છે. વેબ પત્રકારે પોતાના સમાચારોને સચોટ અને રસપ્રદ બનાવવાના હોય છે. અહીં સંપાદન અને સમાચારોની રજૂઆત ખૂબ જ મહત્વની હોય છે જેથી વેબ સર્ફર્સ તે સમાચારોને સ્કેન કરીને તેને પૂરેપૂરા વાંચી શકે નહીં. આ પ્રકારના પત્રકારત્વમાં આકર્ષક કેપ્શન અને મહત્વપૂર્ણ આંકડાઓ હોવા ખૂબ જ જરૂરી હોય છે. આમ વેબ પત્રકાર બનવા માટે અને ન્યુ મીડિયામાં કામ કરવા માટે વ્યક્તિએ સચોટ અને ટૂંકમાં રિપોર્ટ લખવાની શૈલી વિકસાવવી જોઈએ.

આ પ્રકારના પત્રકારત્વમાં સારા પગાર પેકેજની ખૂબ જ સંભાવનાઓ છે. ટ્રેઈની પત્રકાર તરીકે પણ પાંચથી ૧૦ હજાર રૂપિયાથી સ્ટાર્ટ મળી શકે છે અને અનુભવી રિપોર્ટરને ૧૫ હજારથી વધુ અને અનુભવી સંપાદકને ૨૦ હજારથી વધુ પગાર મળી શકે છે.

પત્રકારત્વના ક્ષેત્રમાં મહત્તમ પગાર પેકેજની કોઈ મર્યાદા નથી. પગાર પેકેજ ઉપરાંત પત્રકારોને રહેઠાણ અને મુસાફરી માટે ભથ્થાંઓ પણ મળી શકે છે.

જર્નાલિઝમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ / યુનિવર્સિટીઓ :

નીચે દર્શાવેલી યુનિવર્સિટીઓ અને શૈક્ષણિક

સંસ્થાઓ પત્રકારત્વ અને માસ-કોમ્યુનિકેશનના અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે.

૧. ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ-કોમ્યુનિકેશન- IIMC- નવી દિલ્હી.
 ૨. સરસ્વતી મ્યુઝિક કોલેજ- નવી દિલ્હી.
 ૩. એ.જે.કે. માસ-કોમ્યુનિકેશન એન્ડ રિસર્ચ સેન્ટર- નવી દિલ્હી.
 ૪. નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર મીડિયા સ્ટડીઝ- NIMS- અમદાવાદ,
 ૫. નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એડવર્ટાઇઝિંગ — નવી દિલ્હી,
 ૬. એમિટી સ્કૂલ ઓફ જર્નાલિઝમ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન- નવી દિલ્હી,
 ૭. એશિયન એકેડેમી ઓફ ફિલ્મ એન્ડ ટેલિવિઝન- નોઈડા- નવી દિલ્હી.
 ૮. વિગ્નાન એન્ડ લીગ કોલેજ- નવી દિલ્હી.
 ૯. સરદાર પટેલ કોલેજ ઓફ કોમ્યુનિકેશન એન્ડ મેનેજમેન્ટ- નવી દિલ્હી-
 ૧૦. ટાઈમ્સ સ્કૂલ ઓફ જર્નાલિઝમ — નવી દિલ્હી.
 ૧૧. યુનિવર્સિટી ઓફ દિલ્હી — દિલ્હી.
 ૧૨. એકેડેમી ૧૮ નેટ-વર્ક્સ લિમિટેડ- નવી દિલ્હી.
 ૧૩. ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી- નવી દિલ્હી.
 ૧૪. કમલા નેહરુ કોલેજ- ડી.યુ. નવી દીલ્હી.
 ૧૫. ઇન્ટરનેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ મીડિયા, નવી દિલ્હી.
 ૧૬. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ- કોમ્યુનિકેશન- મનિપાલ- કર્નાટક,
- ગુજરાતની તમામ યુનિવર્સિટીઓ ઉપરાંત કેટલીક ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ અને કેટલાક પ્રતિષ્ઠિત મીડિયા હાઉસ પણ પત્રકારત્વના અભ્યાસક્રમો ઉપરાંત તાલિમ અને ઇન્ટર્નશીપ કોર્સ ચલાવે છે. આ ઉપરાંત દેશના તમામ મોટો શહેરોમાં માસ-કોમ્યુનિકેશન અને જર્નાલિઝમના અભ્યાસક્રમ ચલાવતી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ અને યુનિવર્સિટીઓ કાર્યરત છે.

૧૭, સંબંધ ટૂવીન બંગ્લોઝ, ગુરુદ્વારા પાછળ, થલતેજ, અમદાવાદ.

આપણે ત્યાં વિજ્ઞાન શિક્ષણ પ્રત્યે જોઈએ તેટલો લગાવ જોવા મળતો નથી, વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં વિદ્યાર્થીઓ જાય છે ખરા. પરંતુ તેમાં જઈને તેઓ કાં તો ઈજનેરી કાં તો તબીબી વિદ્યાશાખા તરફ વળી જાય છે. ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર, ભૂસ્તરશાસ્ત્ર વગેરે તરફ જતા નથી. એટલે કે વિજ્ઞાનની મૂળ શાખાઓમાં ટકી રહેતા નથી. તેના સંશોધનોમાં આગળ વધતા નથી.

વિજ્ઞાનનું મહત્ત્વ આપણે સ્વીકારીએ છીએ. પરંતુ આપણે ત્યાં એટલા વૈજ્ઞાનિકો પેદા થતા નથી. વિજ્ઞાન ભણવાની શરૂઆત કરનારા બાળકો ઘણી વાર વૈજ્ઞાનિક થવાનું સ્વપ્ન સેવે છે ખરા. પરંતુ તે માટે જે વિદ્યાશાખામાં ટકી રહેવું જોઈએ અને સંશોધનમાં મચી રહેવાની ધીરજ કેળવતા નથી. સમય જતાં ઉપર જણાવ્યા તે એન્જિનિયરિંગ અને તબીબી એવા બે રાજમાર્ગો તરફ વળી જાય છે.

આનું એક કારણ એ પણ છે કે આપણે ત્યાં વિજ્ઞાન માટેનો જોઈએ તેવો અને તેટલો માહોલ નથી. સૌ પ્રથમ તો વિજ્ઞાનના સારાં પાઠ્યપુસ્તકો, સારી પ્રયોગશાળાઓ, સારા વિજ્ઞાનશિક્ષકો અને સારાં વિજ્ઞાનના સામયિકો હોવાં જરૂરી છે. સહેજ લાંબો વિચાર કરીએ અને વિચારીએ તો ગુજરાતીમાં વિજ્ઞાન અંગેના કેટલાં સામયિકો હશે ? અરે હિન્દી અને અંગ્રેજીમાં પણ તે શોધવાં પડે એવી પરિસ્થિતિ છે. હમણાં થોડા સમય પર પ્રો. યશપાલનું અવસાન થયું. તેઓ તો અવકાશવિજ્ઞાની હતા અને અમદાવાદમાં તે ઈસરોનાં સ્પેસ એપ્લિકેશન સેન્ટરમાં પણ હતા. તેમણે નિવૃત્તિના ગાળામાં વિજ્ઞાનના પ્રસાર માટે સારું કામ કર્યું. દૂરદર્શન પર આપણી આસપાસની રોજબરોજની બાબતો અને તેની પાછળ રહેલા વિજ્ઞાનનાં રહસ્યોને તેમણે પ્રગટ કરી આપ્યાં. આ કાર્યક્રમ તેઓ ઘણો રસપ્રદ અને લોકભોગ્ય બનાવી શકેલા.

ભારતની પ્રજાએ જે બંધારણ પોતે ઘડીને પોતાને

અર્પણ કર્યું છે તેની કલમ-૫૧માં ભારતના નાગરિકો માટેની ફરજો વર્ણવવામાં આવી છે. તેમાંની એક ફરજ એ છે કે નાગરિકોએ વૈજ્ઞાનિક અભિગમ કેળવવો.

આપણે ત્યાં મેનેજમેન્ટના ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે ઘણા બધા ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ છે. જેમાંનું એક અમદાવાદમાં છે. એ જ રીતે ટેકનોલોજીના અભ્યાસ માટે ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી છે. જેમાંનું એક ગાંધીનગરમાં પણ છે. પરંતુ વિજ્ઞાનના ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે IIM અને IIT ની કક્ષાનું સ્વતંત્ર અને અલગ એવું કોઈ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ છે ખરું એવો પ્રશ્ન પૂછીએ તો અનુસ્નાતક થયેલા વિજ્ઞાનના વિદ્યાર્થીઓને પણ તેની ભાગ્યે જ જાણકારી હોય છે !

તેથી, ચાલો આપણે આવા ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ(IISC)ની માહિતી મેળવીએ, તે ઈતિહાસ જાણીએ. તેની સ્થાપનામાં કોણે કેવો રસ લીધો અને કોણે કેવું યોગદાન આપ્યું તે વિશે જાણીએ. કોઈ તેજસ્વી વાયકને કદાચ યાદ આવશે. વિશ્વની ટોચની સંસ્થાઓમાં સ્થાન પામે છે એવા સમાચારો વખતે અપવાદરૂપે ભારતની એક માત્ર સંસ્થાનું નામ વિશ્વની ટોચની સંસ્થાઓમાં ઝળકે છે તે આ IISC છે. જે સંસ્થા સોથી વધુ વર્ષ પહેલાં બેંગલોર ખાતે સ્થપાઈ હતી.

આપણા ઉદ્યોગપતિ જમશેદજી તાતા અને સ્વામી વિવેકાનંદ ઈ.સ. ૧૮૯૩માં એક દરિયાઈ વહાણ પર મુસાફરીમાં ભેગા થઈ ગયા. મુસાફરી જાપાનથી શિકાગો તરફની હતી. ત્યારે આ સંન્યાસી વિવેકાનંદે ભારતમાં વિજ્ઞાનની સંશોધન સંસ્થા હોવી જોઈએ, એવી કંઈક વાત વાતચીતમાં કહેલી. તાતાને એ વાત યાદ રહી ગઈ અને તેમણે એ દિશામાં પ્રવૃત્ત થઈને પરિણામ લાવી જ આપ્યું.

આપણે ગૌરવ લઈ શકીએ કે પારસીઓ સંજ્ઞા બંદરે ઊતર્યા ત્યારથી ગુજરાતીઓ તરીકે ઓળખાય છે. જમશેદજી તાતા (૧૮૩૯-૧૯૦૪) એવા એક દેશભક્ત

હતા. જેમણે કદી જાહેરમાં ભાષણો કર્યા નથી. તેમને મન સંપત્તિ અને ઉદ્યોગ એ જીવનનું લક્ષ્ય ન હતાં. પરંતુ જીવનનું ધ્યેય અને રાષ્ટ્રની પ્રગતિ માટેના તે માત્ર સાધનો હતાં. તેમનું ધ્યેય હતું દેશની સુખ સાધન સામગ્રીને જાગ્રત કરવી અને બીજા રાષ્ટ્રોમાં પોતાના દેશને ઊંચા આસને સ્થાપિત કરવો. પોતાને માટે ધન કમાવવું અને બીજાઓને માટે સંપત્તિનું સર્જન કરવું એ બે તદ્દન જુદી વાતો છે. જમશેદજી માનતા હતા કે “પ્રજાના નબળામાં નબળા કે સૌથી નિરાધાર લોકો મદદ કરવાથી કોઈ દેશ કે સમાજ એટલો આગળ ન વધતો જેટલો સમાજના ઉત્તમમાં ઉત્તમ અને સૌથી વધુ શક્તિશાળી માણસોને પ્રોત્સાહન આપવાથી આ વધી શકે છે. આ જ દેશની સાચી સેવા છે.”

૧૮૫૭માં અંગ્રેજોએ મુંબઈ, મદ્રાસ અને કલકત્તામાં યુનિવર્સિટીઓ તો સ્થાપી હતી. પરંતુ વિજ્ઞાનની સંસ્થા તો તાતાને કારણે જ સ્થપાઈ. તે જમાનામાં વિજ્ઞાનની યુનિવર્સિટી માટે તેમણે ત્રીસ લાખનું દાન આપેલું. જે રકમ આજે કરોડોની ગણાય છે. મૈસુરના મહારાજાએ સંસ્થા માટે જમીન આપેલી. આ જમીન પણ ૩૭૦ એકર જેટલી છે. અહીં વિજ્ઞાનનું ઉચ્ચ કક્ષાનું શિક્ષણ અને સંશોધન હાથ ધરાય તેવી વ્યવસ્થાઓની તેમણે કલ્પના કરી હતી.

અંગ્રેજ વાઈસરોયના સહકારમાં આ બધી પ્રક્રિયા ચાલુ હતી તે દરમિયાન ૧૯૦૪માં જમશેદજીનું અવસાન થયું. તેમ છતાં આ મોટી સંસ્થાએ ૧૯૦૯માં

પોતાનો સંપૂર્ણ આકાર ધારણ કર્યો.

૧૯૪૨માં કાઉન્સિલ ઓફ સાયન્ટિફિક એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ રિસર્ચની સ્થાપના થઈ. ૧૯૫૦માં પહેલી IIT ખડકપુરમાં શરૂ થઈ. આ બધા પૂર્વે તાતાની સંસ્થા શરૂ થયેલી.

નોબેલ પારિતોષિક વિજેતા ડૉ. સી.બી.રામન, પ્રથમ એન્જિનિયર સર વિશ્વેસરૈયા, ડૉ. હોમી ભાભા અને ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ જેવા બધા જ અગ્રગણ્ય વૈજ્ઞાનિકો આ સંસ્થા સાથે સંકળાયેલા હતા.

આ સંસ્થામાં પ્રવેશ મેળવવો થોડો અઘરો છે. પરંતુ પ્રવેશ મેળવ્યા પછી ભારત સરકારની પુષ્કળ સહાય અભ્યાસી-સંશોધકને મળી રહે છે. વિજ્ઞાનનું સર્વોચ્ચ પારિતોષિક ભટનાગર પ્રાઈઝ ગણાય છે. જેના સૌથી વધુ વિજેતાઓ આ સંસ્થાએ પેદા કર્યા છે. સંસ્થાએ ઘણાં સંશોધનો કર્યા છે. તે થકી દેશના વિકાસમાં યોગદાન આપ્યું છે. સંસ્થાની વિગતો અને પ્રવેશ પ્રક્રિયા વિશે વેબસાઈટ ઉપર પુષ્કળ માહિતી ઉપલબ્ધ છે.

લેખ પૂરો કરતાં પહેલાં એક ચિંતાજનક બાબત તરફ ધ્યાન દોરવાનું મન પણ થાય છે. વર્ષો પર દક્ષિણ ભારતની મુલાકાત દરમિયાન, .. આ સંસ્થાની મુલાકાત લેવાનું બનેલું. અદ્યતન અને નવીનતમ અભ્યાસક્રમો ધરાવતી આ સંસ્થા મુક્તપણે અભ્યાસીઓ સંશોધન કરી શકે તેવી પુષ્કળ સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ છે. મુલાકાતથી અમને ઘણી જાત માહિતી મળી અને ઘણો સંતોષ થયો. છેલ્લે મેં પૂછ્યું કે સંસ્થાને કોઈ મુશ્કેલી ખરી ? ત્યારે ભારે હૈયે મારા, યજમાન અધ્યાપકે જણાવ્યું કે ભારત સરકારના ખર્ચે ઉચ્ચ કક્ષાનું સંશોધન શિક્ષણ પ્રાપ્ત કર્યા પછી તેનો લાભ ભારતને ઓછો મળે છે. કારણ કે મોટાભાગના સંશોધકો અન્યત્ર ઊડી જાય છે !

જે વિદ્યાર્થીઓ વૈજ્ઞાનિક સંશોધનમાં રસ અને રુચિ ધરાવે છે અને એ ક્ષેત્રે જ આગળ વધવા તત્પર છે તેમણે જરૂર આ સંસ્થામાં પ્રવેશ માટે પોતાનાં સ્વપ્નો સાકાર કરવાં જોઈએ.

દ, સ્વાગત સીટી,
મુ.પો. અડાલજ,

જિલ્લો ગાંધીનગર - ૩૮૨૧૨૪.

આજના બીટ કોઈન, Crypto currency, block chain, ઓનલાઈન પેમેન્ટ કલ્ચરમાં ઓનલાઈન ફોડ અને સાયબર એટેક્સના હજારો કિસ્સાઓ જોવા મળી રહ્યા છે. સાથે સાથે Cyber Warfare એટલે કે Country Sponsored Cyber attacks પણ વધી રહ્યા છે. આવા સમયે ડિજિટલ જમાનામાં દરેક દેશને પોતાની ખુદની Cyber army ઊભી કરવી જરૂરી બની છે. કે જેથી ઉપર જણાવેલ Internal અને External cyber attacksની સામે Fight આપી શકાય. આની સાથે સાથે I.T. ની નવી ટેકનોલોજીસ પણ ઊભરી રહી છે જેમકે IOT (Internal Of Things), Cloud Computing, Grid Computing, AI -(Artificial Intelligence) વગેરે. આ બધી નવી ટેકનોલોજીસની સાથે નવા cyber security ઊભા થશે કે જેના માટે સાયબર એક્સપર્ટની ખૂબ મોટી જરૂરિયાત રહેશે.

આવા સમયે જો સાયબર વિશ્વના ઉદ્ભવતા કોર્સીસ ને સમજીને કારકિર્દી ઘડવામાં આવે તો સાયબર વિશ્વની આફતોને અવસરમાં ફેરવી શકાય તેમ છે. સાયબર ફિલ્ડમાં Compliance, Technical અને Legal એરિયામાં નીચે મુજબના કોર્સીસમાં આગળ વધી શકાય.

A. Cyber Compliance Courses

1. Certificate in ISO 27001 Standard : ISO 27001 Standard Information Security Management Systemનું વિશ્વ વિખ્યાત Standard છે. આખા વિશ્વમાં મોટી અને SMF Companies ISO 27001નું Implementation અને Audit કરાવે છે.
2. Certificate in ISO 22301 Standard : ISO 22301 Standard એ Business Continuity Management Systemનું વિશ્વ વિખ્યાત Standard છે. ISO 22301નું Implementation અને Audit કરાવવાથી

કંપનીની Disaster Recovery Strength ખાસ્સી વધી જાય છે.

3. Certificate in GDPR : GDPR પૂર્ણરૂપ General Data Protection Regulation છે. GDPR એ યુરોપિયન યુનિયનનો પ્રાયવસી, સિક્યોરિટી અને કમ્પલાયન્સને લગતો નવો કાયદો છે. જેની મુજબ દરેક એવી કંપની કે જે યુરોપિયન દેશો સાથે કામ કરે છે. તેમણે GDPR કમ્પલાયન્સ કરાવવું ફરજિયાત છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.cyberralegalservices.com, Helpline : ૯૫૧૦૧૨૨૯૫૫

B. Technical Cyber Courses

1. Certificate Course in Cyber Security Digital Forensics and Cyber Laws : આ કોર્સમાં સાયબર સિક્યોરિટી એટેક્સ, એથિકલ હેકીંગ, ડિજિટલ ફોરેન્સિક્સ એટલે કે Cyber Crime Investigation અને સાયબરના વિવિધ કાયદાનો અભ્યાસ કરી શકાય છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : BHAVAN'S H.B. Institute of Communication and Management. Website : www.hbinstituteahd.com, Helpline : ૯૭૨૭૨૭૨૭૨૪, ૦૭૯-૨૫૬૦૧૯૪૯
2. Certificate Course in VAPT : VAPT means Vulnerability Assessment and Penetration Testing. આ કોર્સમાં વેબસાઈટ, મોબાઈલ એપ્સ અને સોફ્ટવેરનાં સિક્યોરિટી ઓડિટનું જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. BCA, MCA, M.Sc. (IT), BE, B.Tech. ભણતા વિદ્યાર્થીઓ માટે આ કોર્સ ખૂબજ ઉપયોગી સાબિત થઈ શકે છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક Email Id : cls@

securitytheorem.com

C Cyber Legal Courses :

1. Certificate Course Cyber Criminology and Cyber Laws : આ અભ્યાસક્રમમાં સાયબર ગુનેગારોની માનસિકતા અને ભારતના સાયબર વિષયક કાયદા વિશે ઊંડાણથી જ્ઞાન આપવામાં આવે છે. જેમાં ઈન્ફોર્મેશનલ ટેકનોલોજી કાયદો, ૨૦૦૦ (I.T. Act, 2000), I.T. Amendment Act, 2008 અને તેના કાયદા - પેટા કાયદા - કલમની માહિતી આપવામાં આવે છે.
વધુ માહિતી માટે : cyberlawcouses.ahmedabad@gmail.com
2. Certificate Course in Digital Forensics Investigation and Electronic Laws : આ અભ્યાસક્રમમાં Cyber Crime Investigation Digital એટલે કે Forensics અને Electronic Evidencesના કાયદા વિશે Expert Knowledge આપવામાં આવે છે.
વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : A BHAVAN'S H.B. Institute of Communication and Management.

Website : www.hbinstituteahd.com

Helpline : ૯૭૨૭૨૭૨૭૨૪, ૦૭૯-૨૫૬૦૧૯૪૯

D. સ્નાતક અને અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમો :

૧. નામ : B.Tech Computer Science & Engineering LL.B. (Hons.) with Specialization in Cyber Laws
સમય : ૬ year Full Time
અંદાજિત ફી : રૂ. ૨૦થી રૂ. ૨૨ લાખ
સંસ્થા : College of Legal Studies, University of petroleum and Energy Studies, Dehradun.
વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.upes.ac.in
૨. નામ : M.Tech (Cyber Security)
સમય : ૨ વર્ષનો ફુલ ટાઈમ પ્રોગ્રામ
Fees : સેમેસ્ટર દીઠ રૂ. ૫૦,૦૦૦/-
સંસ્થા : રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.rsu.ac.in
૩. નામ : MSc. in Homeland Security and Anti - Terrorism

સમય : ૨ year (4 Semester)

Fees : રૂ. ૬૦,૦૦૦/- Per Semester

સંસ્થા : Institute of Forensic Science,
GFSU (Gujarat Forensics Science
University) ગાંધીનગર

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.gsfu.edu.in

E. પ્રોફેશનલ્સ કોર્સીસ :

૧. નામ : Certificate in ISO 27001 and ISMS
Lead Auditor

સમય : 1 week Full Time

Fees : રૂ. ૩૦,૦૦૦

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : [www.
cyberralegalservices.com](http://www.cyberralegalservices.com)

૨. નામ : CISM (Certified Info. Security
Manager)

સમય : ૬ Months

Fees : \$ ૪૧૫ થી \$ ૫૪૫

સંસ્થા : ISACA (Information System
Audit and Control Association)

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.isaca.org.

૩. નામ : CISSP (Certified Info. System
Security Professional)

સમય : ૬ Months

સંસ્થા : International Information System
Security Certification Consortium

અંદાજિત ફી : \$ ૫૮૯

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : www.isc2.org

ઉપરોક્ત વિષયવસ્તુ ધરાવતા કોર્સીસ પૂર્ણ કર્યા
બાદ પ્રાપ્ત થતી રોજગારીની તકો :

1. Cyber Investigator
2. ISO 27001 Auditor
3. ISO 22301 Auditor
4. Ethical hacker and Security Auditor
5. Cyber Law Consultant
6. Data Protection Officer
7. GDPR Compliance Officer

૨ જો માળ, આશા કોમ્પ્લેક્ષ,
નવરંગપુરા પોલીસ સ્ટેશન પાઠળ,
અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૯.

જેમ્સ અને જવેલરી ક્ષેત્રે ઝળહળતી કારકિર્દી

- એસ. આર. વિજયવર્ગીય

જ્યારે આપણે ગિલટર્સ, ગ્લેમ અને સ્પાર્કલ વિશે સાંભળીએ છીએ ત્યારે હંમેશાં પ્રથમ એક એવો ઉદ્યોગ મનમાં આવે છે તે ગ્લોઈન્ગ જેમ્સ અને જવેલરી ઇન્ડસ્ટ્રી છે. તો ચાલો જેમ્સ એન્ડ જવેલરી ઇન્ડસ્ટ્રીમાં રોજગાર બાબતે માહિતગાર થઈએ. આ એક વિશાળ અને પ્રાચીન ઉદ્યોગ છે જે રાષ્ટ્રીય અર્થતંત્ર અને રોજગારમાં ખૂબ મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. જેમ્સ એન્ડ જવેલરી સેક્ટર ભારતીય અર્થતંત્રમાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવી રહ્યું છે, જે દેશની કુલ જીડીપીના ૭ ટકા અને ભારતની કુલ વેપારી નિકાસમાં ૧૫.૭૧ ટકા હિસ્સો ધરાવે છે તે ૪.૬૪ મિલિયન કામદારોને રોજગારી આપી રહ્યો છે. સૌથી ઝડપથી વિકસતાં ક્ષેત્રો પૈકી એક તે અત્યંત અને શ્રમપ્રધાન સેક્ટર છે આંતરરાષ્ટ્રીય બજારોમાં 'બ્રાન્ડ ઇન્ડિયા' ને પ્રમોટ કરવા માટે સરકારે તાજેતરમાં રોકાણ કરવા પ્રોત્સાહન આપવા અને ટેકનોલોજી અને કૌશલ્યોને અપગ્રેડ કરવા માટેના વિવિધ પગલાં હાથ ધર્યાં છે. ભારતને તેના નીચા ખર્ચા અને ઉચ્ચ કુશળ કામદારોની ઉપલબ્ધતાને કારણે વૈશ્વિક જવેલરી બજારમાં હબ ગણવામાં આવે છે. ભારત હીરા માટેનું વિશ્વનું સૌથી મોટું કટિંગ અને પોલિશિંગ કેન્દ્ર છે, કટિંગ અને પોલિશિંગ ઉદ્યોગ સરકારની નીતિઓ દ્વારા સારી રીતે ટેકો આપે છે. વધુમાં, જેમ્સ એન્ડ જવેલરી એક્સપોર્ટ પ્રમોશન કાઉન્સિલ (જીજેઈપીસી) ના આંકડા પ્રમાણે, ભારત વિશ્વની પોલિશ્ડ હીરાની ૭૫ ટકા નિકાસ કરે છે

વિકાસશીલ અને વધતી જતી જેમ્સ એન્ડ જવેલરી ઉદ્યોગની માંગ, સંગઠિત વ્યવસ્થા વધુ ડિઝાઈનર્સ અને કામદારોની જરૂરિયાત રોજગારીની તકો પેદા કરે છે. જાગૃકતા અને તકનીકી સુધારણાના અભાવના કારણે આ ક્ષેત્રને કેટલીક સમસ્યાઓનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જવેલરી મેન્યુફેક્ચરિંગ, અમદાવાદની એક પ્રખ્યાત સંસ્થા છેલ્લા ૧૦ વર્ષથી આ ક્ષેત્રમાં સેવા આપી રહી

છે. પ્રારંભિક તબક્કે IIJM એ ઉદ્યોગની જાગૃતિ અને વિકાસ માટે મુક્ત સેમિનારનું સંચાલન કર્યું હતું. કુશળ ડિઝાઈનર્સ અને કામદારો માટે ઉદ્યોગને મદદ કરી રહી છે.

આજનો યુગ ફેશનનો યુગ છે. વિવિધ ક્ષેત્રે અદ્યતન ડિઝાઈનનો નવો કેઝ લોકોને આકર્ષે છે. જેમ્સ અને જવેલરી પણ તેમાંથી બાકાત નથી. સદીઓ પૂર્વેથી હીરા અને તેમાંથી બનતા ઘરેણા મહિલાઓને આકર્ષતાં આવ્યાં છે. રાજા-મહારાજાઓ પણ ડાયમંડના આભૂષણોના શોખીન હતા. બદલાતા સમયની સાથે હવે ડાયમંડ ઉદ્યોગ ફૂલ્યો ફાલ્યો છે. આજે ડાયમંડ માંથી બનતી જેમ્સ અને જવેલરીના ઉદ્યોગો લોકોને ઘેલું લગાડ્યું છે. આ ક્ષેત્રે અવનવી ડિઝાઈનો અને નવી પેટર્નની વધારે માંગ હોવાથી તે માટે નિષ્ણાત અને તાલીમ પામેલા પ્રોફેસરોની ખૂબ માંગ છે.

મિત્રો આપ સૌ જાણતા હશો કે, સુરત ડાયમંડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝનું વૈશ્વિક હબ બન્યું છે. ટૂંક સમયમાં અહીં વિશ્વકક્ષાનું વિશાળ ડાયમંડ બુર્ષ આકાર લેવા જઈ રહ્યું છે. તેથી સ્વાભાવિક રીતે તેને આનુષંગિક ડાયમંડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝને પ્રોફેશનલોની જરૂર પડવાની છે. તેથી જેમ્સ અને જવેલરી ક્ષેત્રે કારકિર્દીની ઉજળી શક્યતાઓ રહેલી છે.

જેમ્સ અને જવેલરીમાં કારકિર્દી

ઇન્ડિયન ડાયમંડ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ- સુરત : ધી જેમ્સ એન્ડ જવેલરી એક્સપોર્ટ પ્રમોશન કાઉન્સિલ (JIEPC) દ્વારા સુરત ખાતે ૧૯૭૮માં સ્થાપિત ઇન્ડિયન ડાયમંડ ઇન્સ્ટિટ્યૂટને કેન્દ્ર સરકારના વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલય દ્વારા સ્પોન્સર્ડ કરવામાં આવી છે. અહીં જેમ્સ અને જવેલરી ક્ષેત્રે મહત્વના અભ્યાસક્રમો ઓફર કરવામાં આવે છે. અહીં હોસ્ટેલની પણ સુવિધા ઉપલબ્ધ છે.

કોર્સની વિગતો:

જવેલરી ક્ષેત્રે:

● ગ્રેજ્યુએટ જવેલરી પ્રોફેશનલ (૩ વર્ષ)

સ્નાતક અથવા તેને સમકક્ષ ફી રૂ. ૬૬,૨૦૦

● હાયર ડિપ્લોમા ઈન જવેલરી ડિઝાઇન એન્ડ મેન્યુફેક્ચરીંગ (૩ વર્ષ-૬ સેમેસ્ટર)

પાત્રતા: ધો. ૧૨ પાસ અથવા તેને સમકક્ષ , ફી પ્રતિ સેમેસ્ટર રૂ. ૪૫,૮૫૦

● ડિપ્લોમા ઈન જવેલરી ડિઝાઇન પ્રોફેશનલ (૨૦ સમાહ)

પાત્રતા: ૧૦+૨, અથવા તેને સમકક્ષ

ફી રૂ. ૪૦,૮૦૦

● ડિપ્લોમા ઈન જવેલરી ડિઝાઇન મેન્યુફેક્ચરીંગ પ્રોફેશનલ (૨૦ સમાહ)

પાત્રતા: ૧૦+૨, અથવા તેને સમકક્ષ

ફી રૂ. ૪૦,૮૫૦

ડાયમંડ ક્ષેત્રે:

● ડિપ્લોમા ઈન પ્રોફેશનલ ડાયમંડ મેન્યુફેક્ચર (૨૪ સમાહ)

પાત્રતા : ૧૦+૨, ફી રૂ. ૪૦,૮૦૦

● ડિપ્લોમા ઈન પ્રોફેશનલ ડાયમંડ ગ્રેડર (૨૦ સમાહ)

પાત્રતા: ૧૦+૨, ફી રૂ. ૪૦,૮૦૦

પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમો:

જેમોલોજીને લગતા અભ્યાસક્રમો:

૧. ડિપ્લોમા ઈન જેમોલોજી પ્રોફેશનલ (૧૬ સમાહ) પાત્રતા ધો. ૧૦+૨ પાસ અથવા તેને સમકક્ષ

ફી, રૂ. ૪૦,૮૫૦

૨. ફાઉન્ડેશન કોર્સ ઈન જેમોલોજી (૮ સમાહ) પાત્રતા ધો. ૧૦ ફી, રૂ. ૨૦,૪૫૦

૩. પત્રાચાર દ્વારા ડિપ્લોમા ઈન જેમોલોજી (૩૬ સમાહ)

પાત્રતા: ધો. ૧૨ પાસ ફી, રૂ. ૨૫,૦૦૦

ફાઉન્ડેશન કોર્સ :

૧. જવેલરી ડિઝાઇન (૬ સમાહ)

૨. પાત્રતા ધો. ૧૦ પાસ ફી, રૂ. ૧૦, ૨૫૦
૨. CAD જવેલરી ડિઝાઇન (૮ સપ્તાહ) પાત્રતા ધો. ૧૦ પાસ ફી, રૂ. ૧૫, ૩૫૦
૩. જવેલરી મેકિંગ (૪ સપ્તાહ) પાત્રતા ધો. ૧૦ પાસ ફી, રૂ. ૧૦, ૨૫૦
૪. જવેલરી કાસ્ટિંગ (૪ સપ્તાહ) પાત્રતા ધો. ૧૦ પાસ ફી, રૂ. ૧૨, ૩૫૦
૫. સ્ટોન સેટિંગ (૪ સપ્તાહ) પાત્રતા ધો. ૧૦ પાસ ફી, રૂ. ૧૨, ૩૫૦

ડિગ્રી કક્ષાના અભ્યાસક્રમો

૧. જેમ્સ એન્ડ જવેલરી ડિગ્રી ફેઝ (ઓનર્સ)-૩ વર્ષ
૨. ડિપ્લોમા ઇન જેમ્સ એન્ડ જવેલરી સ્ટડીઝ -૨ વર્ષ
૩. જેમ્સ એન્ડ જવેલરી ટેકનોલોજી ફેઝ-૪ વર્ષ
૪. ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન જેમ્સ એન્ડ જવેલરી ટેકનોલોજી -૩ વર્ષ
૫. ડિપ્લોમા ઇન જેમ્સ એન્ડ જવેલરી ટેકનોલોજી -૨ વર્ષ
૬. ઇન્ટીગ્રેટેડ પી.જી. રિસર્ચ ઇનીશિએટીવ ઇન જેમ્સ એન્ડ જવેલરી -૪ વર્ષ
૭. માસ્ટર ઇન જેમ્સ એન્ડ જવેલરી સ્ટડીઝ -૩ વર્ષ
૮. પી.જી. ડિપ્લોમા ઇન જેમ્સ એન્ડ જવેલરી સ્ટડીઝ -૨ વર્ષ
૯. પીએચ.ડી / ડોક્ટરેટ ઇન જેમ્સ એન્ડ જવેલરી સેક્ટર-૩ વર્ષ

ટૂંકાગાળાના અભ્યાસક્રમો: (જવેલરી ડિઝાઇન)

૧. સર્ટિફિકેટ ઇન ડિઝાઇન ઇન્ટરપ્રિટેશન ફોર જવેલરી મેન્યુફેક્ચરિંગ (૧ માસ)
 ૨. પ્રોફેશનલ સર્ટિફિકેટ ઇન જવેલરી ડિઝાઇન (૧ વર્ષ)
 ૩. ડિપ્લોમા ઇન જવેલરી ડિઝાઇન (૨ વર્ષ)
 ૪. ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન જવેલરી ડિઝાઇન (૩ વર્ષ)
 ૫. પ્રોફેશનલ સર્ટિફિકેટ ઇન એડવાન્સ જવેલરી રેન્ડરિંગ એન્ડ પ્રેઝન્ટેશન મેથડ (૨ માસ)
- ટેકનોલોજી, જીમોલોજી, જેમ્સ સ્ટોન પોલિશિંગ એન્ડ કટિંગને લગતા ટૂંકાગાળાના અભ્યાસક્રમો ચાલે છે.

સંપર્ક સરનામું; મુખ્ય કેમ્પસ, ઇન્ડિયન

ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જેમ્સ એન્ડ જવેલરી આર.કે.ડેરાવાલા ટાવર, KGK કેમ્પસ, SP-III, EPIP, SEZ ફેઝ-૧ પાસે સીતાપુર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એરિયા જયપુર -૩૦૨૦૨૨. (રાજસ્થાન)

ફોન: ૧૪૧-૨૭૭૧૫૭૭

ઈ-મેઇલ: info@iigjjaipur.com

વેબસાઇટ : www.iigjjaipur.com

સીટી કેમ્પસ : IIGJ રાજસ્થાન ચેમ્બર ભવન,

ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર MI રોડ જયપુર -૩૦૨૦૦૩

સ્કૂલ ઓફ જવેલરી - અમદાવાદ

સ્કૂલ ઓફ જવેલરી ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જવેલરી મેન્યુફેક્ચરીંગ અમદાવાદમાં પણ નીચે મુજબના કોર્સ ઉપલબ્ધ છે.

૨૦૨૫ સુધી જેમ્સ એન્ડ જવેલરી સેક્ટર માટે ૪ લાખથી વધારે ઉદ્યોગ કૌશલ્યનું સર્જન કરવાના લક્ષ્યાંક સાથે, ૨૦૨૫ સુધીમાં જેમ્સ એન્ડ જવેલરી સેક્ટરમાં તેમના નવા સાહસની સ્થાપના માટે ૫૦૦૦ થી વધુ યુવાનોને સંપૂર્ણ માર્ગદર્શન અને ટેકો પૂરો પાડવા, પ્રવર્તમાન માનવશક્તિની ગતિ વધારવા માટે અને વિકાસની સતત પ્રક્રિયામાં આગલા સ્તર પર ટેકનો-ઉદ્યોગસાહસિકતાને પ્રોત્સાહન આપવા માટે; તેજસ્વી અને સ્પાર્કલિંગ જેમ્સ એન્ડ જવેલરી ઉદ્યોગ માટે કુશળ માનવશક્તિની જરૂરિયાત રહેશે.

ઈ/ચા મદદનીશ નિયામક રોજગાર

મેઘાણીનગર, અમદાવાદ.

કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન, જનસંપર્ક અને ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે કારકિર્દી

- આરતી પંડ્યા

કારકિર્દીની દૃષ્ટિએ કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન – જનસંપર્ક અને ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ એ નવું ક્ષેત્ર નથી, પરંતુ બજાર અને ટેકનોલોજીના વિકાસની સાથે આજે ક્ષેત્ર એક ઝડપથી વિકાસ પામતા અને આકર્ષક વળતર આપતા ક્ષેત્ર તરીકે બહાર આવી રહ્યું છે. જો તમારામાં વાતચીત કરવાની કળા હોય, વાતચીતની કળા દ્વારા સામેની વ્યક્તિ ઉપર પ્રભાવ પાડી તેને સમજાવવાની શક્તિ હોય અને હમેશાં કંઈક નવું અને સર્જનાત્મક આયોજન કરવામાં રુચિ હોય તો આ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી માટે વિપુલ તકો રહેલી છે.

પબ્લિક રિલેશન્સ કન્સલ્ટન્ટ અસોસિએશન ઓફ ઇન્ડિયા- PRCAIના શ્રી દિલીપ યાદવના જણાવ્યા અનુસાર આ એક એવું ક્ષેત્ર છે કે તેમાં તમારી બૌદ્ધિક ક્ષમતાની કસોટી થઈ જાય છે. તમને સતત વિવિધ ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રના ટોચના લોકો સાથે કામ કરવાની તક મળે છે, જેમાં સવારે તમે કોઈ આરોગ્ય ક્ષેત્રના નિષ્ણાતને મળ્યા હોવ, તો બપોરે એરોસ્પેસ અને સાંજે લાઈફ સ્ટાઈલ અને ફેશનને લગતા લોકોને મળવાનું થઈ શકે છે. તમે સતત સક્રિય રહી શકો છો. વેલ્યુ ૩૬૦ કોમ્યુનિકેશનના શ્રી કુણાલ કિશોરના જણાવ્યા મુજબ આ ક્ષેત્રમાં તમને ખૂબ જ રસપ્રદ અને અતિ પ્રભાવશાળી વ્યક્તિઓને મળવાની તક મળે છે.

આમ આપણે અગાઉ કહ્યું તેમ આ વ્યવસાય એ વાતચીતની કળાનો વ્યવસાય છે જેમાં તમારે સામેની વ્યક્તિની માનસિકતા સમજીને તેને તમારી વાતોનો સ્વીકાર કરાવવાનો હોય છે. આ એવો વ્યવસાય કે કારકિર્દી છે કે જેમાં તમારે તમારા ઓર્ગેનાઈઝેશન અને લોકોના જાહેર હિત- એમ બંનેની સેવા કરવાની હોય છે.

શિક્ષણ અને તાલીમ :

કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન જનસંપર્ક અને ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ એ એક બીજા સાથે સંકળાયેલા વિષયો છે. તમારી વ્યક્તિગત પ્રતિભા અને રસ અને રુચિ પછી આ

ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ માટે તાલીમ કે કોર્સ ઉપયોગી સાબિત થાય છે. હજુ હમણાં સુધી આ વિષયો અભ્યાસ અને તાલીમની દૃષ્ટિએ માસ-કોમ્યુનિકેશન કે પત્રકારત્વનો જ ભાગ ગણાતા હતા. જોકે હવે મોટા ભાગની શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, યુનિવર્સિટીઓ કે તાલીમ સંસ્થાઓ કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન – જનસંપર્ક અને ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ માટે અલાયદા કોર્સ અને કાર્યક્રમો ચલાવે છે.

આ માટેના અભ્યાસક્રમમાં મોટા ભાગે માસ-કોમ્યુનિકેશનનો અભ્યાસક્રમ આવે છે કે જોકે તેમાં વાતચીત કે પ્રત્યાયનની કળા વધુ વિકસાવવા માટે તેની ટેકનિક ઉપર ભાર મૂકવામાં આવે છે. કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન અને જનસંપર્કના પરંપરાગત અભ્યાસક્રમમાં નીચેના મુદ્દાઓને આવરી લેવામાં આવે છે.

- જાહેર પ્રત્યાયન કે લોક સંપર્કની કળાનો પરિચય.
- ભારતમાં પ્રિન્ટ અને અન્ય માધ્યમોનો ઇતિહાસ અને વિકાસ,
- વિજ્ઞાણ માધ્યમો અને ફોટોગ્રાફી,
- જાહેર-ખબર,
- આંતરિક સંદેશા વ્યવહાર અને માનવ અધિકારો,
- જનસંપર્કમાં માહિતી ટેકનોલોજીની ભૂમિકા અને,
- લોકોની જરૂરિયાતો અને માનસિકતાનો અભ્યાસ,

વિવિધ કોલેજ, યુનિવર્સિટી કે સંસ્થાઓ માર્કેટની જરૂરિયાત મુજબ કોર્સના અભ્યાસક્રમમાં થોડા ફેરફારો કરતી હોય છે. ગુજરાતમાં મોટા ભાગની યુનિવર્સિટી કે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ પત્રકારત્વ કે સમૂહ પ્રત્યાયનના અભ્યાસક્રમમાં જ પી.આર.પ્રોફેશનલ્સને લગતા આ વિષયોને સમાવી લે છે જ્યારે હવે ઘણી સંસ્થાઓ એ કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન – જનસંપર્ક અને ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ માટે અલાયદા અને તાલીમ સાથેના અભ્યાસક્રમો પણ શરૂ કર્યા છે.

કારકિર્દીનો પ્રારંભ :

આ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી વહેલી શરૂ કરવાથી વધુ

ફાયદા મળી શકે છે. મોટા ભાગે કોઈપણ વિષયમાં સ્નાતક પછી આ કોર્સમાં પ્રવેશ મળતો હોય છે. પરંતુ જો પહેલેથી જ કારકિર્દીનું લક્ષ્યાંક નિર્ધારિત કર્યું હોય તો સ્નાતક કક્ષાએ જ પત્રકારત્વ કે માસ કોમ્યુનિકેશન કે પછી જનસંપર્ક કે કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશનના વિષયો પસંદ કરવા વધુ ઉચિત છે. સંબંધિત વિષયમાં સ્નાતકની પદવી મેળવ્યા બાદ તેમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે માસ્ટર ડિગ્રી પણ કરી શકાય છે. કેટલીક સંસ્થાઓ જનસંપર્ક માટેના ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ પણ ચલાવે છે, અને તેના માટે પણ વિચાર કરી શકાય.

જનસંપર્કના અભ્યાસક્રમ માટે મુંબઈ સ્થિત ઝેવિઅર્સ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ-કોમ્યુનિકેશન પ્રમુખ સંસ્થા છે. કેન્દ્ર સરકારના માહિતી પ્રસારણ મંત્રાલય હેઠળની ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ-કોમ્યુનિકેશન - IIMC- નવી દિલ્હી અને પુણે સ્થિત સીમ્બીયોસીસ સ્કૂલ પણ આ માટેની પ્રમુખ સંસ્થાઓમાં સામેલ છે. જોકે હવે સ્થાનિક કક્ષાએ મોટા ભાગની યુનિવર્સિટી અને કોલેજોએ પત્રકારત્વ અને જનસંપર્કના અભ્યાસક્રમો શરૂ કરેલા છે-અને સ્થાનિક જરૂરિયાતોને આધારે આવા અભ્યાસક્રમો ગુજરાતી અને અન્ય સ્થાનિક ભાષામાં પણ ઉપલબ્ધ થતા હોય છે. જોકે અંગ્રેજી વિષય ઉપર પ્રભુત્વ આ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી અને રોજગાર માટે ખૂબ જ સહાયક બને છે.

કારકિર્દીની પસંદગી :

આ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી માટે સૌ પ્રથમ તમારાં અંગત રસ અને રુચિ શેમાં છે- તે જાણવું જરૂરી છે. બીજા લોકો સાથે વાતચીત માટે તમારી પાસે કેવી કળા છે અને મીડિયા અને ઈવેન્ટને લગતા કામો સ્વીકારવાની તમારી તૈયારી છે કે કેમ- તે વિચારી લેવું જોઈએ. જો તમને વાચનનો શોખ હોય અને રોજબરોજના સમાચારો જાણવામાં અને તેના વિશ્લેષણમાં રુચિ હોય તો પત્રકારત્વ કે માસ-કોમ્યુનિકેશન અથવા જનસંપર્ક, કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન કે ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટને કારકિર્દી તરીકે અપનાવી શકાય. આ ક્ષેત્રમાં સેલ્સ કે માર્કેટિંગ ક્ષેત્રે અથવા માહિતી ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે કાર્ય કરતા પ્રોફેશનલ્સ કરતા વધુ સારી સેલેરી અને સવલતો મળી શકે છે.

આ માટેના કોર્સની ફી રૂપિયા ૧૦,૦૦૦થી ૫૦,૦૦૦ જેટલી હોઈ શકે છે. ખાનગી શૈક્ષણિક

સંસ્થાઓ તેનાથી અનેક ગણી ફી લઈ શકે છે. જો કે કોર્સની પસંદગી કરતા પહેલા બજારમાં સંસ્થાની નામના, તેમાં ઉપલબ્ધ શૈક્ષણિક અને તાલીમની સુવિધા વગેરે ખાસ વિચારી લેવા જોઈએ. અભ્યાસ અને તાલીમ કે ઈન્ટર્નશિપ પછી આ ક્ષેત્રમાં નવા પી. આર. પ્રોફેશનલ્સને પ્રારંભિક રૂપિયા ૧૫ હજારના માસિક પેકેજથી કાર્ય મળી શકે છે. જો કે વ્યક્તિગત ક્ષમતા અને કૌશલ્યને આધારે ઉમેદવારોને આનાથી વધુ પેકેજ પણ મળી શકે છે.

માર્કેટ પરિબલો :

હાલમાં પી. આર. પ્રોફેશનલ્સ તરીકે ઓળખાતા કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન - જનસંપર્ક અને ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટને લગતા પ્રોફેશનલ્સની ભારે માંગ છે. આજે આપણા દેશમાં વિવિધ ટીવી-ચેનલ્સ, ન્યૂઝ ચેનલ્સ, વેબ-પોર્ટલ મીડિયા, IT કંપનીઓ, BPO - KPO વગેરેના વિકાસને પગલે પી. આર. પ્રોફેશનલ્સની બજારમાં જોરદાર માંગ વધી રહી છે. હોટેલ મેનેજમેન્ટ, હેલ્થ કેર, શિપિંગ અને લોજિસ્ટિક જેવા અન્ય ક્ષેત્રોમાં પણ પી. આર. પ્રોફેશનલ્સની માંગ વધી રહી છે. તેઓ લોબી મેનેજર્સ, સેલ્સ મેનેજર્સ અને રિસેપ્શનીસ્ટ જેવા પદ ઓફર કરે છે.

છેલ્લા કેટલાક દાયકાઓમાં વિવિધ ઉત્પાદનો અને ઈવેન્ટને પ્રસિદ્ધિ આપવા માટે જે રીતે જાહેર ખબર ઉદ્યોગનો વિકાસ વધી રહ્યો છે, તે જોતા તેમાં પણ પી. આર. પ્રોફેશનલ્સ માટે કારકિર્દીની તકો વધી રહી છે. જાહેર ક્ષેત્રની કંપનીઓ, સરકારી વિભાગો અને લોકોને સેવાઓ પૂરી પાડતી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન જેવી સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓ પણ જનસંપર્ક અધિકારીની સેવાઓ કાયમી ધોરણે લેતા હોય છે. અતિ સમૃદ્ધ અને સંપન્ન લોકો પણ પોતાની ઈમેજ ઊભી કરવા કે ઈમેજ ટકાવી રાખવા માટે પી. આર. પ્રોફેશનલ્સની સેવાઓ મેળવતા હોય છે. આમ આ ક્ષેત્રને આપણે કારકિર્દીની દૃષ્ટિએ ઊભરતું ક્ષેત્ર પણ કહી શકીએ.

હવેના સમયમાં બર્થ ડે અને મ્યુઝિકલ પાર્ટી જેવા કાર્યક્રમોની સાથે લગ્ન રિસેપ્શન જેવા સમારોહ પણ ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ કરતી કંપનીઓને સોંપી દેવામાં આવે છે. આમ કરવાથી હોટેલ કે હોલ બુકિંગથી લઈને ડેકોરેશન, ભોજન અને અન્ય કાર્યક્રમોની જવાબદારી

પણ આ પ્રકારની ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ કરતી કંપનીઓ સાંભળી છે. આ નવા ટ્રેન્ડથી ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટમાં રસ ધરાવતા અને લોકોને કારકિર્દી માટે એક નવું જ ક્ષેત્ર મળ્યું છે.

શ્રેષ્ઠ તકો પૂરી પડતી કંપનીઓ :

વિશ્વભરની શ્રેષ્ઠ જાહેરખબર અને પી.આર. કંપનીઓને પી.આર.પ્રોફેશનલ્સની સતત જરૂર પડતી હોય છે. હવે કેટલીક ભારતીય કંપનીઓ પણ આ ક્ષેત્રમાં આંતરરાષ્ટ્રીય નામના મેળવી ચૂકી છે. ઈન્ફોસીસ, વિપ્રો કે એચ.સી.એલ. જેવી IT કંપનીઓ પણ કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન કે પી.આર. પ્રોફેશનલ્સની સેવાઓ લેતા હોય છે. ભારતમાં ટેલિકોમ કંપનીઓ, કોર્પોરેટ હોસ્પિટલો અને ફાર્મા કંપનીઓ પણ કોર્પોરેટ કોમ્યુનિકેશન કે પી.આર. પ્રોફેશનલ્સની સેવાઓ મેળવતી હોય છે. દેશની ટોચની ટીવી અને ન્યૂઝ ચેનલમાં જોડવા માટે પણ વિચાર કરી શકાય છે.

ખાસ ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો :

એ બાબતમાં કોઈ શંકા નથી કે જેની પાસે વાતચીતની શ્રેષ્ઠ કળા છે કે કોમ્યુનિકેશન સ્કીલ છે

તે આ ક્ષેત્રમાં મોટી સફળતા મેળવી શકે છે. અંગ્રેજી સહિત બે-ત્રણ ભાષા ઉપર પ્રભુત્વ અને કોમ્યુનિકેશન ટેકનિકની તાલીમ આ ક્ષેત્રે વધુ ઉપયોગી થઈ શકે છે. આવી પ્રતિભા ધરાવતા લોકો માટે આ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી એ સ્કાય ઈઝ ધ લિમિટ સમાન છે.

અન્ય પ્રોફેશનલ્સ કરતા આ ક્ષેત્રમાં પે-પેકેટ પણ સારા મળે છે. મોટે ભાગે સારા પકેજ તમારા અનુભવ, કામકાજનો દેખાવ અને ક્ષમતા ઉપર આધારિત હોય છે. જોકે આ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવનાર પી.આર. પ્રોફેશનલ્સ માટે સૌથી વધુ ધ્યાનમાં રાખવાની બાબત એ છે કે વધુને વધુ પૈસા કમાવાની લાલચમાં ઘણા પ્રોફેશનલ્સ વારંવાર નોકરી બદલતા રહે છે. ક્યારેક આ પ્રકારનું વલણ કારકિર્દી માટે ઘાતક પણ સાબિત થઈ શકે છે અને તેનાથી સારા પી.આર. પ્રોફેશનલ્સની કારકિર્દી અનિશ્ચિત પણ બની શકે છે.

૧૭, સંબંધ ટૂવીન બંગ્લોઝ,
ગુરુદ્વારા પાછળ, થલતેજ, અમદાવાદ

એનિમેશન ક્ષેત્રે રસપ્રદ કારકિર્દી

- ડૉ. પૂજા કોટક

રાજ્યમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા એનિમેશનને લગતો અનુસ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે. ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાં M.S.C.(એનિમેશન)નો બે વર્ષનો પૂર્ણકાલિન કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. આ કોર્સની વિશેષતા એ છે કે ખાનગી સંસ્થાઓમાં આ કોર્સની ફી ૩ થી ૫ લાખ લેવામાં આવે છે. જ્યારે ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાં ચારેય સેમેસ્ટરની ફી ખૂબ જ નજીવી રાખવામાં આવી છે. આ કોર્સમાં B.Sc.(B.C.A.) અથવા P.G.DIPLOMA IN ANIMATION કર્યો હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ પ્રવેશ પ્રાપ્ત કરી શકે છે. M.S.C.(એનિમેશન)ના કોર્સમાં વિદ્યાર્થીઓને લેટેસ્ટ સોફ્ટવેરમાં કામ કરવા મળે છે. દરેક વિદ્યાર્થી માટે સોફ્ટવેરનું ભાડું પ્રતિ સેમેસ્ટર ૩ થી ૪ હજાર રૂ. છે. જે ગુજરાત યુનિવર્સિટી ભોગવે છે. લાયસન્સવાળા અને માન્ય સોફ્ટવેર પર વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. આધુનિક સોફ્ટવેર દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ વેબ ડિઝાઇનિંગ, 3D સિન્કોનાઈઝેશન, વિઝ્યુઅલ ડ્રોઈંગ મિક્સિંગ, ઈમેજ એડિટિંગ, ડિઝિટલ ડ્રોઈંગ, 3D એનિમેશન કેરેક્ટર ડિઝાઇનિંગ જેવા વિવિધ વિષયોને ધ્યાનમાં રાખી શિક્ષણ આપવામાં આવે છે.

બેચલર ઓફ એનિમેશન ફુલ ટાઈમ ૩ વર્ષનો કોર્સ ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા કાર્યરત છે. આ કોર્સમાં પ્રવેશ માટે ધો-૧૨માં ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષય સાથે ઉત્તીર્ણ થયેલા હોવા જોઈએ. આજકાલ બજારમાં આવી ડિમાન્ડ આવતા એનિમેશન /VF લગતા કોર્સ ભણાવવામાં આવે છે. જેમાં B.Sc., B.A., P.G. Diploma જેવા અભ્યાસક્રમ ભણાવવામાં આવે છે. આ પ્રકારના અભ્યાસક્રમ ગુજરાતમાં રાજકોટ, સુરત, અમદાવાદ અને વડોદરા ખાતે ઉપલબ્ધ છે, જેની વિગત નીચે મુજબ છે.

- (1) B.A. IN VFX AND ANIMATION,
- (2) MASTER DIPLOMA IN ANIMATION,

- (3) B.Sc. IN ANIMATION, (4) B.Sc. IN DIGITAL FILM MAKING, (5) B.Sc. IN MULTIMEDIA AND ANIMATION, (6) B.Sc. IN ANIMATION AND VISUAL EFFECTS, (7) P.G. DIPLOMA IN VISUAL COMMUNICATIONS, (8) INTERNATIONAL P.G. DIPLOMA IN ANIMATION, (9) B.A. IN 3D ANIMATION AND VISUAL EFFECTS.

વિવિધ પ્રકારની ગેમ્સનું ચલણ એન્ટ્રોઈડ ફોનને લીધે ખૂબ જ વધવા પામ્યું છે. અબાલ-વૃદ્ધ અને યુવાનો સૌ કોઈને ગેમ્સની દુનિયાનાં વપરાશના કારણે એનિમેશન ઈન્ડસ્ટ્રીઝનો વિકાસ પ્રતિવર્ષ ૩૨% થી વધીને ૫૨% સુધી વધી ગયો છે.

એનિમેશન ઈન્ડસ્ટ્રીઝ આજે અકલ્પનીય હરણફાળ ભરી રહ્યું છે. આસ્થા ચેનલ પર આવતા કાર્યક્રમમાં એનિમેશનના માધ્યમથી યોગ શિખડાવવામાં આવે છે. KPMGના એનાલિસિસ અને ઈન્ડસ્ટ્રીઝના તારણો અનુસાર આ વર્ષ સુધીમાં VFX/ એનિમેશન ઈન્ડસ્ટ્રીઝનો વૃદ્ધિ દર ૨૫.૫% જેટલો વધીને અંદાજે ૭.૮ બિલિયન સુધી પહોંચી જશે.

છેલ્લા એક દાયકામાં એનિમેશન ક્ષેત્રે બહુ જ વિકાસ થયો છે. ભારત આજે એનિમેશન અને પ્રોડક્શન ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં હોટ ફેવરીટ બન્યું છે. એનિમેશન બાબતે રીગીંગ, કેરેક્ટર એનિમેશન, રોલ એનિમેશન, લેન્ડસ્કેપ ટેરાડિઝાઈન, ઈન્ડસ્ટ્રિયલ અને આર્કિટેકચરલ વોકથ્રુઝ જેવી અસંખ્ય સંભાવનાઓથી એનિમેશનનું આકાશ ભરાયેલું છે. ભારત સરકારના “MAKE IN INDIA”, “START UP INDIA” પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત મલ્ટીમીડિયામાં સૌથી વધુ પ્રોફેશનલની જરૂર ઊભી થનાર છે. આ આંકડો ૨૭ લાખની આસપાસ પહોંચી જશે. હાલમાં માત્ર બે લાખ એનિમેટર્સ છે. ભારતની એનિમેશન ઈન્ડસ્ટ્રીઝનું કદ ખૂબ જ ઝડપથી વધી રહ્યું

છે. નવા એજ્યુકેશનલ પ્રોગ્રામો આવી રહ્યા છે. USAમાં આવા પ્રોફેશનલ્સની માંગ વિપુલ પ્રમાણમાં છે. આઉટ સોર્સિંગનું પ્રમાણ પણ વધવા પામ્યું છે. 2D-3D એનિમેટર્સ ઈન બિટવિનર્સ, લે-આઉટ આર્ટિસ્ટ, સ્ટોરી બોર્ડ આર્ટિસ્ટ સિવાય પણ એનિમેશન સાથે સંલગ્ન હોય તેવી ઘણી બધી ઉજળી તક માર્કેટમાં ઉપલબ્ધ છે.

પ્રોડક્શન મેનેજર, સ્ટોરી બોર્ડ મેનેજર, પ્રોજેક્ટ મેનેજર, કોમ્યુનિકેશન ડિરેક્ટર, મીડિયા લાયસન્સ જેવી પોસ્ટ માર્કેટમાં ઉપલબ્ધ છે જે એનિમેટીંગની પ્રોફાઈલથી આગવી ઓળખ ધરાવે છે. પોસ્ટ પ્રોડક્શન અને સ્પેશિયલ ઈફેક્ટ્સ આજના યુગમાં ટેલિવિઝન અને સિનેપ્લેક્સમાં ખૂબ જ આકર્ષણનાં કેન્દ્રો બન્યાં છે. મલ્ટીમીડિયા ગ્રાફિક્સ ટાઈટલ, સાઉન્ડ અને અન્ય ઈફેક્ટ્સનું સર્જન લોકપ્રિય બન્યું છે.

એનિમેશન અને VSFનો ઉપયોગ TV, FILMS ADVERTISEMENT, MEDICINE, TRAINING, E-LEARNING, INSURANCE, TEACHING, LEGAL તેમજ આરોગ્ય ક્ષેત્રે 3D VISUALISATION ARCHITECTURE તેમજ ઈન્સ્ટ્રીઝમાં ખૂબ ઉપયોગી પુરવાર થયું છે. કોમ્પ્યુટર, PC, INTERNET, GAMING PLAY STATIONS MOBILE, I-PAD, LAPTOP, વગેરેમાં જાત-ભાતની ગેમ્સનું નિર્માણ કરવામાં આવે છે. આવી ગેમ્સની ખૂબ જ ડિમાન્ડ છે. ઍંગ્રીબર્ડ, કેંડીક્રશ અને રાવણ વગેરે ખૂબ જ લોકપ્રિય બની છે.

હાલમાં એનિમેશન નિષ્ણાતોની વ્યાપક માંગ છે. દેશ-વિદેશમાં એનિમેશનના જાણકારોની તીવ્ર માંગ જણાઈ રહી છે. કોમ્પ્યુટર એનિમેશનનું વિશ્વ આજે જેટ ગતિએ વધી રહ્યું છે. ટેક્નોલોજી ઉત્તરોત્તર સરળ બનતાં એપ્લિકેશનમાં વધારો થઈ રહ્યો છે. PROFESSIONAL ANIMATION માટે માર્કેટ વિસ્તર્યું છે. માત્ર કાર્ટૂન ફિલ્મ કે જાહેરાત ક્ષેત્રે સીમિત ન રહેતાં સિમ્યુલેશન, વેબસાઈટ ડિઝાઈનિંગ, ગેમ્સ ડિઝાઈનિંગ, કોમ્પ્યુટર જનરેટેડ એનિમેશન સુધી વિસ્તરણ પામ્યું છે. એનિમેશન ટેક્નોલોજીનું આધુનિકીકરણ વર્ચુઅલ વિશ્વની રચના કરી હોલિવુડની ફિલ્મોમાં એનિમેશનની કમાલ જોઈ શકાય છે.

પૂના અને દિલ્હીમાં ફિલ્મ અને ટીવી સિરિયલ્સમાં

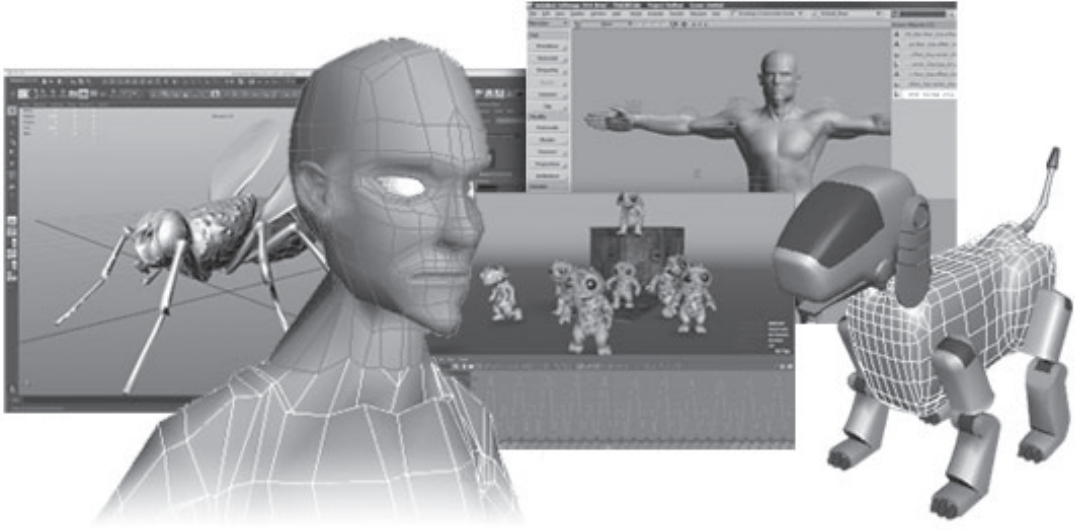
અભિનય શીખવવા માટે બે કોલેજો ઉપલબ્ધ છે. FILM AND TV INSTITUTE OF INDIA જેને FTIનાં ટૂંકા નામે ઓળખવામાં આવે છે. આ કોલેજ પૂના ખાતે આવેલ છે કે જેમાં અભિનય શીખવવામાં આવે છે. એનિમેશનની કામગીરી કરતાં ઘણાં એક્ટરો કોલેજના અભ્યાસ કર્યા બાદ એનિમેશન ક્ષેત્રે ખૂબ જ સારું કમાઈ રહ્યા છે. 3 IDIOTSના ડિરેક્ટર રાજકુમાર હિરાણી, સંજય લીલા ભણશાલી, ડેવિડ ધવન, પ્રકાશ જા જેવા ઉચ્ચ કક્ષાના ડિરેક્ટરોએ આ કોલેજોમાંથી અભ્યાસ પ્રાપ્ત કર્યો છે અને એનિમેટરનો ઉપયોગ કરીને લોકપ્રિયતા હાંસલ કરી છે.

ગુજરાતમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી ખાતે ડિગ્રી સમાવિત VFX/એનિમેશન મલ્ટીમીડિયા માટે ઉપલબ્ધ છે. તદ્ઉપરાંત અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત જેવાં શહેરોમાં પ્રાઈવેટ સંસ્થાઓમાં પણ આ કોર્સિસ માન્યતા પ્રાપ્ત સંસ્થાના નેજા હેઠળ ભણાવાય છે. સફળ કારકિર્દી પ્લેટફોર્મ બિલ્ડ કરવા માટે કુશળતા સાથે તમારા શિક્ષણ સંવર્ધન અને કેળવણી ખૂબ જ મહત્વની છે.

ગુજરાત યુનિવર્સિટી પાયાની જરૂરિયાત સમજે છે અને યુવાન પેઢીને તેજસ્વી ભવિષ્ય આપવા માટે Nature Education Solution- Bangalore સાથે ભાગીદારી કરીને નવાં તેમજ અદ્યતન સોફ્ટવેર પૂરાં પાડે છે. આવા ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો વ્યવહારુ અને “અપ-ટુ-ડેટ” કુશળતાનો સેટ પૂરા પાડીને ઉદ્યોગને મજબૂત સૈદ્ધાંતિક આધાર સાથે જરૂરતને પૂરી પાડવા શિક્ષણ અને ઉદ્યોગ વચ્ચે સેતુ બનાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

● એનિમેશન વિશે થોડી જાણકારી : હાઈ એન્ડ 3D ગ્રાફિક્સ એનિમેશન પરંપરાગત કલા

પ્રતિ, એનિમેશન ઉદ્યોગમાં જબરદસ્ત વધારો થયો છે. આજે, એનિમેશન ટેકનિકલ કુશળતા વિવિધ વ્યવસાયોમાં ઉપયોગી થાય છે, ફિલ્મો, ગેમ્સ, જાહેરાત, એપ્લિકેશન વિકાસ, ઉત્પાદન આધાર અને વેબ વિકાસ લઈને, આ સર્જનાત્મક કુશળતા પણ વધુ ને વધુ જેમ કે ઓટોમોબાઈલ, દવા અને આર્કિટેક્ચર તરીકે ક્ષેત્રોમાં લાગુ કરવામાં આવી રહી છે, આમ વધુમાં વધુ રોજગારીનું સર્જન કરવું અને પરંપરાગત એનિમેટરો તેમજ ડિજિટલ કલાકારો માટે નોકરીની તકો બનાવવી.

વિદ્યાર્થીઓને સારી રીતે શિક્ષણ આપવું, જેથી આજના અત્યંત સ્પર્ધાત્મક ઉદ્યોગમાં તેમની ઊંચી ઉડાન માટે એનિમેશન વ્યાવસાયિક તાલીમ આપે છે. તેમને સારી રીતે તાલીમ અને શિક્ષણ આપવા B.Sc. અને M.Sc. ડિગ્રી કાર્યક્રમો છે. આ અભ્યાસક્રમો સર્જનાત્મક કૌશલ્ય અને ઉભરતા એનિમેટરોની કાલ્પનિક ક્ષમતાઓ સાથે મેળ બેસાડી એક ઉદ્દેશ સાથે તૈયાર કરવામાં આવે છે સંપૂર્ણ સમય ઓફર ભારતની ટોચની એનિમેશન સંસ્થાઓ વચ્ચે છે. વિદ્યાર્થીઓને સ્ક્રિપ્ટ-થી-સ્કીન પ્રક્રિયા શીખવવામાં આવે છે. નીચે પ્રમાણેના અભ્યાસક્રમો મળે છે :

- એનિમેશન એજ, ● 2D અને 3D એનિમેશન ફિલ્મ બનાવવાનાં તમામ પાસાંનો સમાવેશ થાય છે., ● વૈશ્વિક એનિમેશન ઉદ્યોગ ૨૦૧૭ સુધીમાં રૂ.૪,૮૦૦ કરોડ સુધી પહોંચવા માટે અંદાજ છે., ● એનિમેશન ઉદ્યોગ સંભવિત એનિમેટરો માટે અસંખ્ય તકો ઓફર કરે છે., ● વ્યવહારુ તાલીમ અને પ્રયોગો

પર આધારિત અભ્યાસક્રમો, ● M.Sc. એનિમેશન

કોર્સનો ઉદ્દેશ : એનિમેશન એક અભ્યાસક્રમ છે. જે વિદ્યાર્થીઓને એનિમેશન ફિલ્મ નિર્માણ કલાના માસ્ટર માટે સક્રિય છે.

ખાસ લક્ષણો : અલબત્ત એકીકૃત વ્યવહારિક ‘હાથ પર’ ઉદ્યોગ અનુભવ સાથે સૈદ્ધાંતિક જ્ઞાન સાંકળે છે. પસંદગીના વિષય પર મજબૂત ભાર પ્રયોગો વિદ્યાર્થીઓ પરિપ્રેક્ષ્યો અને એડ્સ વિસ્તૃત કરે છે. સંબંધિત સુધારાઓ સાથે અભ્યાસક્રમ સતત પુનઃરચના વર્તમાન ઉદ્યોગ માગ અલબત્ત પાલન કરે છે. સમર્પિત શિક્ષકો અને ઉદ્યોગ આધારિત વ્યવહારુ તાલીમ વિદ્યાર્થીઓ તેની ખાતરી કરવા માટે “સ્પષ્ટતા ધરાવે છે.”

પાત્રતાના માપદંડો : કોઈ પણ ડિગ્રી ધારક.

સમયગાળો : ૨ વર્ષ

માહિતી ટેકનોલોજી વિશે : આઈટી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ અને ટેકનોલોજીસમાં પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ પ્રોગ્રામ ઈજનેરીમાં સ્નાતકની ડિગ્રી, કમ્પ્યુટર સાયન્સ, કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન, આઈટી અથવા તો સંબંધિત ક્ષેત્રો સાથે વિદ્યાર્થીઓ માટે રચાયેલ છે.

એમએસસી આઈટી IMS ટોચના ક્રમે યુનિવર્સિટી પી. જી. કાર્યક્રમ જે વિકાસ પામે છે અને આયોજન કરવા, મેનેજ કરવા માટે જરૂરી કુશળતા પ્રાપ્ત છે, અને તેમાં લાભપ્રદ આઈટી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ટેકનોલોજી છે. વિષયો એસોસિયેટ સ્તર અને ઓળખપત્ર અને વિવિધ આઈટી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ ટેકનોલોજીસ્ટએ ડોમેન્સમાં નિષ્ણાત સ્તર ઓળખપત્ર માટે વિદ્યાર્થીઓને

તૈયાર આ કોર્સ તે આ ઊંચી વૃદ્ધિ સેગમેન્ટમાં તાલીમ આપવામાં વ્યક્તિઓ માટે અનન્ય કારકિર્દીની તકો પૂરી પાડવા માટે ધ્યેય રાખે છે.

બજાર તકો : નાસકોમ મુજબ ૨ લાખ કરતાં વધુ ભારતમાં IMS ઉદ્યોગમાં કામ સ્થિતિએ છે. ઉદ્યોગ માનવશક્તિ તીવ્ર અછતનો સામનો કરી રહી છે. તેથી, તે માત્ર ભારતમાં પ્રથમ વખત આ સ્નાતક કોર્સ લોન્ચ કરવા ગુજરાત યુનિવર્સિટી જેવી યુનિવર્સિટીઓ અને અન્ય લોકો સાથે હાથ મિલાવ્યા. ભારતની અગ્રણી યોગ તાલીમ સંસ્થા સાથે લોજિકલ હતી. અભ્યાસક્રમો - કોર્સ કર્યા પછી ડેસ્કટોપ સપોર્ટ સેવાઓ મેનેજમેન્ટ, સર્વર અને બેકઅપ મેનેજમેન્ટ, નેટવર્ક સંચાલન, ડેટાબેઝ મેનેજમેન્ટ વહીવટ, મેસેજિંગ સિસ્ટમ, સુરક્ષા સેવાઓ મેનેજમેન્ટ, સ્ટોરેજ મેનેજમેન્ટ, વીપીએન સેવાઓ વગેરે નોકરીની તકો પૂરી પાડે છે.

અલબત્ત, જાણવા - સ્વીકારવાનું જ્ઞાન, કુશળતા, સ્પર્ધાત્મક, પ્રત્યાયન કૌશલ્ય, મુશ્કેલી નિવારણ / સમસ્યા હલ કરનારા, વ્યવસાયીકરણ અને ઈચ્છા આપે છે. ઉપરાંત ત્રણ વર્ષના ડિગ્રી કોર્સ, IMS સ્નાતકો પણ વિવિધ આઈટી કંપનીઓ આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રમાણપત્રો મેળવવા દ્વારા આંતરરાષ્ટ્રીય માન્યતા અને વૈશ્વિક ઓળખ મેળવી શકો છો.

અભ્યાસક્રમ : તે વિવિધ આઈટી ઉપકરણો વત્તા હાથ પર વિવિધ પ્લેટફોર્મ પર પ્રોગ્રામિંગ અનુભવ હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેર આર્કિટેક્ચરનું એક અનન્ય મિશ્રણ છે. મુખ્ય વિષયોની નેટવર્ક સ્થાપત્ય, સિસ્કો અને માઈક્રોસોફ્ટ નેટવર્ક સંચાલન, સર્વર પ્લેટફોર્મ્સ છે, ઓપરેટિંગ સિસ્ટમ, ઓપરેશન્સ મેનેજમેન્ટ સાધનો, પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ, આઈટી સેવા મેનેજમેન્ટ etc. અલબત્ત મજબૂત સૈદ્ધાંતિક ફાઉન્ડેશન, વ્યવહાર જ્ઞાન અને દુરસ્થ અનુભવ સાથે વિદ્યાર્થીઓ માટે રચાયેલ છે. આઈટી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ, Desktop અને સર્વર સપોર્ટ, નેટવર્ક આધાર, માહિતી કેન્દ્ર, એપ્સ મેનેજમેન્ટ વગેરે.

સક્રિય ઉદ્યોગ સહયોગ : વિદ્યાર્થીઓને ઉદ્યોગ નિષ્ણાતો વર્ગખંડમાં સોંપાણીઓ, જીવંત પ્રોજેક્ટ અને ઉદ્યોગ ઈન્ટર્નશીપ મહેમાન વ્યાખ્યાતા દ્વારા અધિકાર પ્રથમ સેમેસ્ટરથી ઉદ્યોગ નિપુણતા પૂરી પાડવામાં આવે છે.

આ પ્રકારે વિદ્યાર્થીઓ હાથ પર અનુભવ પણ જૂથમાં કામ અને ઉદ્યોગ Stalwarts તેમના પરિણામો રજૂ કરવા માટે તેમને શીખવા મળશે. તેમના શિક્ષણ દરમિયાન, વિદ્યાર્થીઓ કલ્પના, ડિઝાઈન અને એક વાસ્તવિક સમય મોબાઈલ એપ્લિકેશન વિકાસ થાય છે. આ એક ઉચ્ચ ગુણવત્તા સંપર્કમાં ખાતરી કરશે કે જેથી અમારા વિદ્યાર્થીઓને મોબાઈલ પ્લેટફોર્મ કોઈપણ વાસ્તવિક સમય મોબાઈલ એપ્લિકેશન વિકાસકર્તાઓ બની ત્યારે તેઓ સ્નાતકીય ખાતરી આપી છે.

રોજગાર એક ઉચ્ચ ડિગ્રી સાથે સંકલિત અને નવીન શિક્ષણ આ કોર્સની હાઈલાઈટ્સ છે અને આ બધા અન્ય કાર્યક્રમો તેને અલગ પાડે છે.

ડિલિવરી મોડલ :

આ નિષ્ણાત ટીમની કોર્સ સામગ્રી કે તેના મારફતે ૨૪/૭ કલાક/દિવસ શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉપલબ્ધ છે, જે માટે રચાયેલ છે :

- પ્રશિક્ષક તાલીમ દોરી
- વેબ આધારિત તાલીમ
- કમ્પ્યુટર આધારિત તાલીમ

વેબ આધારિત તાલીમ સેવાઓ શીખવી મેનેજમેન્ટ સોલ્યુશન દ્વારા ઓફર કરવામાં આવે છે. આની મદદ સાથે અંતિમ વપરાશકર્તાઓ એક કેપ્સ્યુલમાં ઈ-લર્નિંગની સામગ્રી, ચર્ચા ફોરમ, પ્રશ્નો અને લેખો જેમાં બધા ઈ-લર્નિંગના લક્ષણોનો સમાવેશ કરીને એક સંપૂર્ણ ઉકેલ પૂરો પાડે છે. અત્રે વ્યાપક કારકિર્દી તકો છે.

ગ્રૂપ દ્વારા ડિઝાઈન અને વેબ આધારિત અને કોમ્પ્યુટર આધારિત તાલીમ માટે ઈ-લર્નિંગ વિકાસ નિપુણતાની અન્ય તક છે. ઈ-લર્નિંગ સામગ્રી વિકસિત ઉદ્યોગ આધારિત છે અને આંતરક્રિયાઓ, સરળ સંશોધક યુક્તિઓ, ગતિશીલ ગ્રાફિક્સ, એનિમેશન આધારિત સ્પષ્ટતા, બનાવટી દેખાવો અને વ્યવહારમાં આધારિત દૃશ્યો સાથે સમાવેશ થાય છે. એકંદરે આ ક્ષેત્ર કારકિર્દીથી ભરપૂર છે.

પૂજા કલીનીક,
જયશ્રી કોમ્પ્લેક્સ,
ચૈયા રોડ, રાજકોટ - ૩૬૦ ૦૦૫.

એજ્યુકેશન લોન

- લીનાબેન એમ. ચૌહાણ

મોંઘવારીના વિશાળ રાક્ષસી જડબામાં શિક્ષણનું ક્ષેત્ર પણ સપડાયેલું છે. આજના શિક્ષણમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ વધુ ખર્ચાળ બનતો જાય છે. હવે સરકારી કે ગ્રાન્ટ લેતી શાળા- કોલેજોની સંખ્યા ઘટતી જાય છે. આથી મધ્યમ વર્ગીય લોકોને પોતાના સંતાનોને ઉચ્ચ અભ્યાસ કરાવવામાં ઘણી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડે છે. બાળક બહુ જ હોશિયાર અને તેજસ્વી હોવા છતાં પૈસાના અભાવે કેટલીકવાર વાલીએ પોતાના બાળકના અભ્યાસની બાબતે સમાધાન કરવું પડે છે.

વર્તમાનમાં શિક્ષણ ફી ઉપરાંત પુસ્તકો, સ્ટેશનરી, હોસ્ટેલ ખર્ચ વગેરે ખૂબ વધી ગયા હોવાથી મધ્યમવર્ગીય લોકો માટે ઉચ્ચ શિક્ષણ સ્વપ્નવત બની ગયું છે. વિદ્યાર્થી ટેલેન્ટેડ હોવા છતાં આર્થિક અભાવે જે-તે ફિલ્ડમાં જઈ શકતા નથી.

તેથી આવા હોશિયાર વિદ્યાર્થીઓની કારકિર્દીનું ઘડતર માત્ર પૈસાને અભાવે અટકે નહીં, એટલા માટે મોટા ભાગની તમામ રાષ્ટ્રીય બેંકો તેમજ ખાનગી બેંકો દ્વારા વિવિધ શૈક્ષણિક લોન આપવામાં આવે છે.

સ્થાનિક અભ્યાસક્રમ માટે કોર્પોરેશન લોન આપે છે.

● લોન મળી શકે તેવા અભ્યાસક્રમો

૧. ૧૦+૨ પદ્ધતિમાં શાળા કક્ષાએ B.A., B.COM., B.SC. વગેરે અભ્યાસક્રમ માટે
૨. અનુસ્નાતક અને Ph.D. ના અભ્યાસ અર્થે
૩. એન્જિનિયરિંગ, મેડિકલ, એગ્રિકલ્ચર, વેટરનરી, ડેન્ટલ, મેનેજમેન્ટ, કોમ્પ્યુટર જેવા પ્રોફેશનલ કોર્સ માટે.
૪. I.C.W.E., C.A., C.F.A. વગેરેના અભ્યાસ માટે.
૫. IIM, IIT, IISC, XIRI, NIFT જેવી સંસ્થાઓમાં અભ્યાસ માટે.
૬. ડિપ્લોમા, ડિગ્રી જેવા UGC, AICTE, ICMR, DCI,CCN દ્વારા માન્ય કોર્સ માટે.

વિદેશ અભ્યાસ માટે માન્ય અભ્યાસક્રમો

૧. સ્નાતક કક્ષાએ માન્ય યુનિવર્સિટીના રોજગારલક્ષી પ્રોફેશનલ કોર્સ માટે
૨. અનુસ્નાતક કક્ષાએ MBA, MS માટે
૩. CIMA લંડન, CPA-USA વગેરે દ્વારા ચાલતા અભ્યાસક્રમ માટે ડૉ. આંબેડકર વિદેશ અભ્યાસ લોન યોજનામાં ૪%ના વ્યાજના દરે રૂ. ૧૫ લાખની લોન.

- પાત્રતાના ધોરણો
- ધોરણ-૧૨ પછીના અભ્યાસક્રમમાં વિદેશ જવા માટે ૫૦% કે તેથી વધુ ગુણ મેળવેલ હોવા જોઈએ.
- સ્નાતક કક્ષા પછીના અનુસ્નાતકમાં જવા માટે ૫૦% કે તેથી વધુ ગુણ મેળવેલ હોવા જોઈએ.
- આવક મર્યાદા નથી.

કોમર્શિયલ પાયલોટની તાલીમ માટે ૪%ના વ્યાજના દરે રૂ. ૨૫ લાખની લોન.

- પાત્રતાના ધોરણો
- પાયલોટની તાલીમ આપતી સંસ્થામાં પ્રવેશ મેળવેલો હોવો જોઈએ.
- મેટ્રિક્યુલેશન કે તેથી વધુ અભ્યાસ હોવો જોઈએ.

- આવક મર્યાદા નથી.
દેશની વિવિધ રાષ્ટ્રીય બેંકો દ્વારા મૂળ ભારતીય નાગરિકોને દેશમાં તેમજ વિદેશોમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે લોન આપવામાં આવે છે.

ભારતમાં શાળાકીય સ્નાતક, અનુ-સ્નાતક અભ્યાસક્રમ માટે તેમજ ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ દ્વારા માન્ય સંસ્થાઓના કાયદાશાસ્ત્ર, મેનેજમેન્ટ અને કોમ્પ્યુટર જેવા વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમ તેમજ UGC, AICTE, AIMBS કે ICMRની માન્યતા પ્રાપ્ત કોલેજો દ્વારા સંચાલિત ડિપ્લોમા તેમજ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો માટે વધુમાં વધુ રૂ. ૪ થી ૨૦ લાખની મર્યાદામાં લોન

મળી શકે છે. વિદેશમાં પ્રતિષ્ઠિત યુનિવર્સિટી દ્વારા વ્યવસાયિક અને ટેકનિકલ અભ્યાસક્રમ જેવા કે MBA, MCA, MS વગેરે ઉપરાંત લંડનથી CIMA વગેરે તેમજ USA થી CPA વગેરે સંસ્થા દ્વારા સંચાલિત અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમો માટે વધુમાં વધુ રૂ. ૧૫ થી ૨૦ લાખની માર્યાદામાં લોન મળે.

લોન માટે ગણતરીમાં લઈ શકાતા ખર્ચાઓ:-

લોન તરીકે મળવાપાત્ર મહત્તમ રકમ ગણવા માટે અભ્યાસ કરવા માટે શાળા, કોલેજ, હોસ્ટેલ, લાઈબ્રેરી તેમજ લેબોરેટરીને ચૂકવવાની સંપૂર્ણ ફી સહિત અભ્યાસ માટે જરૂરી પુસ્તકો, સાધનો, ઉપકરણો, યુનિફોર્મનો ઉપરાંત અભ્યાસ અર્થે ભરવી પડતી જરૂરી કોશન મની કે રિફંડેબલ ડિપોઝિટ વિદેશમાં અભ્યાસના કિસ્સામાં પેસેજ મની તેમજ હવાઈ સફરના ખર્ચ વગેરે ખર્ચાઓનો સમાવેશ કુલ અભ્યાસ ખર્ચમાં કરી શકાય છે. અને લોન લેનારની પરત ચૂકવણી અનુસાર આ કુલ અભ્યાસ ખર્ચ અથવા એજ્યુકેશનની લોનની મહત્તમ મર્યાદા એ બે માંથી જે રકમ ઓછી હોય તેટલી લોન મંજૂર કરવામાં આવે છે.

લોન માટેની જામીનગીરી :-

આમ તો ચાર લાખ રૂપિયા સુધીની એજ્યુકેશન લોન માટે કોઈને પણ કોઈ જાતની જામીનગીરીની જરૂર પડતી નથી પરંતુ કેટલીક બેંકના મેનેજર લોનની રકમને સુરક્ષિત બનાવવા જામીનગીરીનો આગ્રહ રાખે છે. જ્યારે રકમને સંપૂર્ણ સુરક્ષિત કરી શકે તેટલી કિંમતના મકાન, ગવર્નમેન્ટ સિક્યોરીટી, બચતપત્રો, કિસાન

વિકાસ પત્રો, LIC પોલિસી, RBIના બોન્ડ વગેરે સ્વરૂપે જામીનગીરી પૂરી પાડવી જરૂરી છે. કેટલીક બેંકો માં આ જામીનગીરી ઉપરાંત પણ વ્યક્તિગત ગેરેન્ટર આપવા પડે છે. પૂરતી રકમની જામીનગીરી ન હોય તો કેટલીક બેંકો માતા-પિતા તેમજ ત્રાહિત વ્યક્તિની કો-ઓબ્લીગેશન ગેરંટી લઈ હપ્તાની ચૂકવણી માટે વિદ્યાર્થીને ભવિષ્યમાં થનારી આવકનું નામકરણ કરાવીને લોન આપે છે.

લોન માટે જરૂરી દસ્તાવેજ:-

એજ્યુકેશન લોન મંજૂર કરાવવા માટે મોટાભાગની રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો નીચે મુજબના દસ્તાવેજોનો આગ્રહ રાખતી હોય છે.

૧. વિદ્યાર્થી અને વાલી દ્વારા સાદા કાગળમાં લોનની માંગણી કરતું એક અરજીપત્રક
૨. જે-તે અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મળ્યો હોવાની સાબિતી.
૩. અભ્યાસ પૂર્ણ કરવા સુધી થનારા અંદાજિત ખર્ચ નું વિગતવાર પત્રક
૪. જો વિદ્યાર્થીને અભ્યાસ દરમિયાન કોઈપણ જાતની સ્કોલરશીપ, ફી-શીપ વગેરે મળવાની હોય તો તે અંગેનું પ્રમાણપત્ર
૫. ધો. ૧૦ થી શરૂ કરી છેલ્લી પાસ કરેલ પરીક્ષા ની માર્કશીટ
૬. વિદેશ ભણવા જતા વિદ્યાર્થીના કિસ્સામાં પાસપોર્ટની નકલ
૭. બે પાસપોર્ટ સાઈઝના ફોટોગ્રાફ્સ અરજદાર

તથા સહ અરજદાર

૮. સહ અરજદારના બેંક સ્ટેટમેન્ટ ની લેવડ-દેવડની છેલ્લા છ માસની વિગત
૯. છેલ્લા ત્રણ વર્ષના આવક વેરા રિટર્ન, એસેસમેન્ટ ઓર્ડરની નકલ
૧૦. બે બેંક ગેરેન્ટર તેના નામ, સરનામાં, રહેઠાણના જરૂરી પુરાવા, બેંક બેલેન્સ વગેરે
૧૧. લોનની રકમ અન્વયે જરૂરી માર્જિન મની ધરાવતા હોવાના પુરાવા
૧૨. અન્ય કોઈ પણ બેંક અથવા સંસ્થા અથવા પેઢી માંથી લોન મેળવ્યા અંગેનું અને ગેરેન્ટર ન બન્યા હોવાનું કબુલાતનામું
૧૩. લોનની રકમ વધુ હોય ત્યારે જરૂરી સિક્યુરિટી માટે સ્થાવર મિલકત મકાન જમીન વગેરેના દસ્તાવેજ ગીરવે મૂકવા જરૂરી રહે છે.
૧૪. લોન લેનાર વ્યક્તિની મિલકતો અને જવાબદારીઓનું ટૂંકું સ્ટેટમેન્ટ
૧૫. રહેઠાણના પુરાવા માટે પાસપોર્ટ, મતદાર ઓળખ કાર્ડ, રેશનકાર્ડ, પાનકાર્ડ વગેરેની નકલ
૧૬. લોન માટે જરૂરી દસ્તાવેજ દર્શાવેલ છે તેમ છતાં સમયાંતરે બેંક સંસ્થાઓ દ્વારા અમલી બનતા ફેરફારોને આધીન કાર્યવાહી રહે છે. દરેક બેંકની વેબસાઈટ પર વધુ માહિતી મળી શકે છે.
 - www.state bank of india.com
 - www.punjab national bank.org
 - www. Bank of baroda.com
 - www.idbi bank.com
 - www.vijay bank.com
 - www.sbhyd. Com

પ્રોસેસિંગ ચાર્જ:-

લગભગ તમામ પ્રકારની લોન પર લોનની રકમના અમુક ટકા પ્રોસેસિંગ ચાર્જ હોય છે. પરંતુ એજ્યુકેશન લોન તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓને ઉચ્ચ વ્યવસાયિક કે ટેકનિકલ શિક્ષણ મેળવવા મદદ રૂપ થવા ઉમદા આશય સાથે અપાતી હોવાથી મોટાભાગની તમામ રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો દ્વારા એજ્યુકેશન લોન મંજૂર કરવા માટે લગભગ કોઈપણ જાતનો પ્રોસેસિંગ ચાર્જ વસુલ કરવામાં આવતો નથી.

માર્જિન મની:-

ભારતમાં કેટલીક બેંકો દ્વારા અભ્યાસ અર્થે રૂ. ૪ લાખની લોન સુધી માર્જિન મની શૂન્ય રાખવામાં આવી છે. વિદેશ અભ્યાસના કિસ્સામાં ગમે તેટલી રકમની લોન માટે નિયમ અનુસાર ઓછામાં ઓછી ૧૫% માર્જિન મની રાખવામાં આવે છે.

પરત ચુકવણી:-

મોટાભાગની તમામ રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો લોનની પરત ચુકવણીનો સમય અભ્યાસક્રમનો સમય ગાળો+ ૧ વર્ષ અથવા વિદ્યાર્થીને નોકરી મળ્યાના ૬ માસ એ બેમાંથી જે વહેલું હોય તે નક્કી કરે છે. વળી એકવાર પરત ચુકવવાની શરૂ કર્યા પછી મોટા ભાગની બેંકોના નિયમ અનુસાર ૫ + ૧ વર્ષમાં લોન પૂરેપૂરી પરત કરવાની હોય છે.

વ્યાજના દર:-

વ્યાજ દર સતત બદલાતો રહેતો હોવાથી લોન લેતી વખતે તેની ખાતરી કરી લેવી જોઈએ. કેટલીક બેંકો દ્વારા અભ્યાસ ચાલુ હોય ત્યાં સુધી સાદું વ્યાજ ગણવામાં આવે છે. તદુપરાંત કેટલીક બેંકોમાં વિદ્યાર્થી અભ્યાસના બધાં વર્ષોમાં 1st class રિઝલ્ટ લાવે તો તેને પ્રોત્સાહન રૂપે વ્યાજદરમાં એક ટકા લેખે ઘટાડી આપવામાં આવે છે તેજ રીતે દર મહિનાના વ્યાજનો હપ્તો નિયમિત ભરનાર વાલીને પણ વ્યાજદરમાં રાહત આપવામાં આવે છે.

આ રીતે વિદ્યાર્થીના ગુણાંક, અભ્યાસનો પ્રકાર, રહેઠાણ, આવક, ગેરંટી ઇત્યાદિ આધારે આ લોન મળે છે. એજ્યુકેશન લોન તરીકે ઓળખાતી આ યોજના બેંક મુજબ વિવિધ નામાભિધાન પણ પ્રખ્યાત છે. જેમ કે સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા, “શૈક્ષણિક”, સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા “સેન્ટ વિદ્યાર્થી યોજના” બેંક ઓફ ઇન્ડિયા “વિદ્યા વર્ષિની યોજના” વગેરે લોનની શરતો, વિધિ તથા વ્યાજના દર એ બધામાં ફેરફાર થઈ શકે છે. વધુ વિગત માટે જે-તે બેંકના પ્રાદેશિક કાર્યાલય કે મુખ્ય શાખાના અધિકારીનો સંપર્ક કરવો અને બેંકની આપેલ વેબસાઈટ જોવી. આથી જરૂરિયાતવાળા વિદ્યાર્થીઓ આ યોજનાનો લાભ લઈ પોતાની શિક્ષણ યાત્રા આગળ ધપાવી શકે.

વ્યવસાય માર્ગદર્શન સંસ્થા

રાયખડ, અમદાવાદ-૧

શિક્ષણ માટે સહાયક બનતી શિષ્યવૃત્તિઓ

— ચારુશીલા આર . મકવાણા

વિશ્વ જ્યારે વિકાસની હરણફાળ ભરી રહ્યું છે. ત્યારે ભારતીય -ગુજરાતી વિદ્યાર્થી પણ પાછળ રહેવા માંગતો નથી. બૌદ્ધિક સંપદામાં ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ નોંધપાત્ર દેખાવ કરી રહ્યા છે . માત્ર શિક્ષણનું મેરિટ જ નહીં પણ આર્થિક મેરિટની પણ તાતી જરૂરિયાત પડે છે. ઘણીવખત વિદ્યાર્થી આર્થિક મુશ્કેલીઓને કારણે હોશિયાર હોવા છતાં અધવચ્ચેથી ભણવાનું છોડી દે છે. ત્યારે વિદ્યાર્થીની સાથે સમાજને પણ મોટું નુકશાન થાય છે આવું નુકશાન ન થાય તે માટે સરકાર અને ખાનગી સંસ્થાઓ દ્વારા વિદ્યાર્થીને વિવિધ પ્રકારની શિષ્યવૃત્તિઓ આપવામાં આવે છે . વિદ્યાર્થીઓ અને વાલીઓની જાણકારી માટે સંક્ષિપ્તમાં વિગતો નીચે આપવામાં આવી છે. જે-તે સંસ્થા અને વેબસાઈટ પરથી વધુ માહિતી મેળવી શકાય .

ઓ.એન.જી.સી. — ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કોર્પોરેશન લિમિટેડ. તેલ ભવન, દહેરાદૂન

- (૧) દર વર્ષે ૧૦૦ સ્કોલરશીપ— ફુલટાઈમ અભ્યાસક્રમ, એન્જિનિયરિંગ અને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ અભ્યાસક્રમ — જીઓલોજી / જીઓફિઝિક્સ તથા એમ.બી.એ. માટે એનાયત કરે છે.
- (૨) ભારતની માન્ય યુનિવર્સિટી/ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાં પ્રથમ વર્ષમાં એડમિશન મેળવેલ હોવું જોઈએ.
- (૩) ડિગ્રી/પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ અભ્યાસક્રમો માટે ગ્રેડ પોઈન્ટ (૧૦ માંથી ૬) ૬/૧૦ (૬૦%) હોવા જોઈએ.
- (૪) વાલીની વાર્ષિક આવક દોઢ લાખથી વધુ ન હોવી જોઈએ.
- (૫) એસ.સી./એસ.ટી. વિદ્યાર્થીઓને સ્કોલરશીપ આપવામાં આવે છે.
 - સ્કોલરશીપ સંખ્યા:-
 - એન્જિનિયરિંગઅભ્યાસક્રમ માટે એસ.સી.— ૨૫, એસ.ટી. -૧૫= કુલ ૪૦.

- જીઓલોજી/જીઓગ્રાફી માટે એસ.સી.— ૧૭, એસ.ટી.— ૮ = કુલ ૨૫.

- એમ.બી.એ. માટે એસ.સી. — ૭, એસ.ટી.— ૩= કુલ ૧૦.

(૬) સ્કોલરશીપની રકમ:

- એન્જિનિયરિંગના અભ્યાસક્રમ— પ્રથમ વર્ષ અને બીજા વર્ષમાટે દરેક વર્ષે ૧૨,૦૦૦ અને અને ત્રીજા વર્ષ અને ચોથા વર્ષ માટે દરેક વર્ષે રૂ ૧૮,૦૦૦
 - જિઓગ્રાફી /જિઓફિઝિક્સ/ જિઓલોજી/ એમ.બી.એ. માટે પ્રથમ વર્ષ અને બીજા વર્ષ માટે રૂ. ૧૮,૦૦૦.
- વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : ડેપ્યુટી જનરલ મેનેજર, (એ.ડી.એમ) ઓ.એન.જી.સી., તેલ ભવન, દહેરાદૂન (ઉતરાંચલ). Web :www ONGCINDIA.COM

ભારત પેટ્રોલિયમ કોર્પોરેશન લિમિટેડ — સ્કોલરશીપ ફોર હાયર સ્ટડીઝ

- હોશિયાર વિદ્યાર્થીઓને પોતાના પસંદ કરેલા ક્ષેત્રના ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે સ્કોલરશીપ આપે છે.
- ભારતના વિદ્યાર્થીઓ માટે જેમની ઉંમર ૨૫ વર્ષ સુધીની હોય અને આર્ટ્સમાં સ્નાતક કક્ષાએ ૬૫%, એન્જિનિયરિંગ, સાયન્સ અને કોમર્સ (સ્નાતક કક્ષાએ) ૭૦% મેળવેલા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ માટે અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમ માટે આ સ્કોલરશીપ મળે છે.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો. Web: www. bharatpetroleum.com

કે.સી. મહિન્દ્ર ઓઈલ ઇન્ડિયા ટેલેન્ટ સ્કોલરશીપ— ડિપ્લોમા પોલિટેકનિક અભ્યાસક્રમ માટે

- કે. સી. મહિન્દ્ર એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, મુંબઈ

દ્વારા જેમણે પોલિટેકનિક ડિપ્લોમાના પ્રથમ વર્ષમાં એડમિશન લીધેલ હોય તેઓ અરજી કરી શકે છે.

- લોઅર ઈન્કમ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ, વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓ, સંરક્ષણ સેવાના કર્મચારીઓના બાળકોને પ્રથમ પસંદગી આપવામાં આવે છે.
- દર વર્ષે ૫૦૦ વિદ્યાર્થીઓને સ્કોલરશીપ આપવામાં આવે છે.
- દર વર્ષે રૂ/- ૫,૦૦૦ પ્રમાણે ત્રણ વર્ષ સુધી સ્કોલરશીપ મળવાપાત્ર છે.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો. ડેપ્યુટી જનરલ મેનેજર સેલ્સ (ઓટો સેક્ટર) મહિન્દ્રા એન્ડ મહિન્દ્રા લિમિટેડ, બંગલા નં. ૧૨, જિનેશ્વર સોસાયટી, નસીરુદ્દીન ચિસ્તી માર્ગ, શાહીબાગ પોલીસ સ્ટેડિયમ સામે, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૪. ફોન: ૦૭૯- ૨૫૬૨૩૬૧૨/૨૫૬૨૨૦૧૪.

પ્રમુખ સ્વામી મેડિકલ સ્કોલરશીપ “તમે પણ ડોક્ટર બની શકો છો.”

- એચ. એમ. પટેલ પ્રોગ્રામ ફોર એકેડેમિક એક્સેલન્સના નેજા હેઠળ, ટાટા. સી.એ.એમ. સ્કોલરશીપ - તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓ જે આર્થિક કારણોસર એમ.બી.બી.એસ. માં પ્રવેશ નથી મેળવી શકતા, તેવા વિદ્યાર્થીઓ માટે છે. આ સ્કોલરશીપ અંતર્ગત ગુજરાતની અગ્રગણ્ય પ્રમુખ સ્વામી મેડિકલ કોલેજની મેનેજમેન્ટ ક્વોટાની ૧૦ બેઠકો પર પ્રવેશ આપવામાં આવશે. આ યોજના હેઠળ પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓને સ્કોલરશીપ ઉપરાંત રહેવા, જમવા અને જરૂરી પુસ્તકો પણ સંસ્થા દ્વારા વિનામૂલ્યે આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓએ વાર્ષિક માત્ર રૂ/- ૫,૦૦૦ ફી ભરવાની રહેશે.
- આ સ્કોલરશીપનો લાભ ફક્ત પ્રથમ પ્રયત્ને પાસ થનાર વિદ્યાર્થીને ગુણવત્તાના ધોરણે આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસ પૂરો કર્યા પછી ત્રણ વર્ષ સુધી સંસ્થા સંલગ્ન કેન્દ્ર કે ફિલ્ડ પ્રોગ્રામમાં સેવા ફરજિયાત આપવાની રહેશે.
- યોગ્યતા : જે વિદ્યાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક રૂ/- ૨ લાખ કે તેથી ઓછી હોય અને એચ.એસ.

સી. અને ગુજકેટનું સંયુક્ત મેરિટ ૭૫% થી વધુ હોય તે આ યોજના અંતર્ગત પ્રવેશ મેળવવા અરજી કરી શકશે.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : પ્રમુખ સ્વામી મેડિકલ કોલેજ, ગોકુળનગર, કરમસદ. ફોન નં. ૦૨૬૯૨-૨૨૨૪૨૦, ૨૨૮૪૫૪, ૨૨૮૪૫૫

સી.બી.એસ.ઈ. મેરિટ સ્કોલરશીપ સ્કીમ

- ફક્ત એક દીકરી હોય અને જેણે ધો. ૧૦ પાસ(સી.બી.એસ.ઈ.) હોય તેમને રૂ/- ૫૦૦/- દર માસે ૨ વર્ષ સુધી મળશે.
- જે કુટુંબમાં માત્ર એક જ બાળક અને તે પણ ફક્ત દીકરી હોય તેને જ મળવા પાત્ર છે.
- ધો. ૧૦ (CBSE) પરીક્ષા ૬૦% કે તેથી વધુ માર્ક્સ મેળવ્યા હોય અને ત્યાર પછી પણ CBSEની સ્કૂલમાં અભ્યાસ કરતાં હોવા જોઈએ.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : ૧, ડેપ્યુટી સેક્રેટરી (એ એન્ડ વી), CBSE શિક્ષા કેન્દ્ર, ૨, કોમ્યુનિટી સેન્ટર, પ્રીત વિહાર, દિલ્હી-૧૧૦૦૯૨. Web : www.cbse.nic.in/welcome.html

મકાન તથા બાંધકામના શ્રમજીવીઓનાં બાળકોને શિક્ષણ સહાય

મકાન અને બાંધકામ ક્ષેત્રમાં કામ કરતા શ્રમિકો-જેવાં કે ચણતરકામ કરતા કડિયા, મજૂરો, બાંધકામ સાઈટ ઉપર કામ કરતા મજૂરો, પાયા ખોદનાર-ટાઈલ્સ ફિટિંગ કરનાર/ઘસનાર, ઈંટ, માટી, સિમેન્ટ ઉપાડનાર મજૂર, તથા રોડ અને રસ્તાના બાંધકામના મજૂરોના બાળકોને શિક્ષણ સહાય આપવામાં આવે છે.

(૧) શ્રમિકના સંતાનોને ધો. ૧ થી ૧૨ સુધી તબક્કાવાર રૂ. ૨૫૦ થી ૧,૦૦૦ સુધી, આઈ. ટી.આઈ. / ડિપ્લોમા માટે રૂ. ૫,૦૦૦/- ડિગ્રી કોર્સ માટે રૂ. ૧૦,૦૦૦ હોસ્ટેલમાં રહેનારને દોઢ ગણી સહાય મળશે. એન્જિનિયરિંગ, મેડિકલ, એમ.બી.એ., એમ.સી.એ.ના એડમિશન માટે રૂ. ૧૫,૦૦૦/- અને હોસ્ટેલમાં રહે તો ૨૦,૦૦૦/- શિક્ષણ સહાય મેળવી શકે છે.

(૨) ITI માં તાલીમ મેળવે તો રૂ. ૧,૫૦૦ માસિક સ્ટાઈપન્ડ અને તાલીમ પૂર્ણ કરે તો રૂ. ૫,૦૦૦/-

ટુલકિટસ માટે સહાય આપવામાં આવે છે.

(૩) સહાય મેળવવા માટે બાંધકામના શ્રમજીવી તરીકે નોંધણી કરાવી ઓળખકાર્ડ મેળવવું જરૂરી છે.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : જિલ્લા શ્રમ અધિકારીશ્રીની કચેરી / ગ્રામ્ય શ્રમ આયુક્તશ્રીની કચેરી / ફેક્ટરી ઇન્સ્પેક્ટરની કચેરી / બાંધકામ શ્રમયોગી કલ્યાણ બોર્ડ, શ્રમ ભવન ગનહાઉસની બાજુમાં, ખાનપુર, અમદાવાદ.

કલ્ચરલ ટેલેન્ટ સર્ચ સ્કોલરશીપ સ્કીમ

બાળકોના વિવિધ ટેલેન્ટનો વિકાસ થાય તે માટે વિવિધ ફિલ્ડ માટે – મ્યુઝિક, ડાન્સ, પેઇન્ટિંગ, સ્કલ્પચર, કાફ્ટ, આર્ટ વગેરે માટે આપવામાં આવે છે.

- આ સ્કોલરશીપની વાર્ષિક રકમ રૂ/- ૩,૬૦૦ આપવામાં આવે છે.
- આ સ્કોલરશીપ સેન્ટર ફોર કલ્ચરલ રિસોર્સિસ એન્ડ ટ્રેનિંગ, ૧૫-એ, સેક્ટર ૬, ન્યુ દિલ્હી તરફથી અપાય છે.
- ૨૦ વર્ષની ઉંમર પૂરી કરે અથવા ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ પૂરો કરે ત્યાં સુધી જે વહેલા હોય તે મળવા પાત્ર છે.
- રાષ્ટ્રીયકક્ષાએ ૫૦૦ સ્કોલરશીપ આપવામાં આવે છે.
- જેમની ઉંમર ૮ થી ૧૩ વર્ષ સુધીની હોય તે અરજી કરી શકે છે.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : Web : www.ccertindia.gov.in

અનૂસૂચિત જાતિ (SC)ના વિદ્યાર્થીઓને ખ્યાતનામ ખાનગી શાળાઓમાં અભ્યાસ કરવા માટે આર્થિક સહાય નિયામકશ્રી, અનૂસૂચિત જાતિ કલ્યાણ વિભાગ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર દ્વારા ખાનગી ખ્યાતનામ શાળાઓમાં અભ્યાસ માટે આર્થિક સહાય કેટલીક શરતોને આધીન આપવામાં આવે છે.

નીચે જણાવેલી શાળાઓ પૈકી સૈનિક શાળા – બાલાચડીમાં ધો.૬ માં દાખલ થનાર વિદ્યાર્થીઓ અને અન્ય શાળામાં ધો. ૮ થી ૧૧ માં પ્રવેશ મેળવવા અનૂસૂચિત જાતિના વિદ્યાર્થીઓને ગુણવત્તાના ધોરણે પ્રવેશ ફી, ટ્યુશન ફી, ભોજન ખર્ચ, પુસ્તકો, ગણવેશ તથા આનુષંગિક તમામ ખર્ચને પહોંચી વળવા વર્ષે રૂ ૫૦,૦૦૦/- અથવા ખરેખર ખર્ચની રકમ બેમાંથી જે

ઓછી હોય તેટલી રકમની સહાય વિદ્યાર્થીને આપવામાં આવે છે.

કિશોર વૈજ્ઞાનિક પ્રોત્સાહન યોજના : (KVPY) સ્કોલરશીપ

આ સ્કોલરશીપ ભારત સરકારના સાયન્સ અને ટેકનોલોજી ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા આપવામાં આવે છે. ધો. ૧૦ પછીના અભ્યાસક્રમ ધો. ૧૧, ૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહ, ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ, ડિગ્રી પ્યોર/બેઝિક સાયન્સ, બી. આર્ક., મેડિકલ-એમ.બી.બી.એસ., ઇન્ટિગ્રેટેડ, એમ.એસ.સી. તથા રિસર્ચમાં રસ ધરાવનારને માસિક રૂ ૪,૦૦૦ થી ૭,૦૦૦ જેટલી સ્કોલરશીપ તથા કન્ટીજન્સી ખર્ચ રૂ. ૧૬,૦૦૦ થી ૨૮,૦૦૦ જેટલી રકમ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

યોગ્યતા : ધો. ૧૧/૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં હોય અને S.S.C. માં ૮૦% અને H.S.C.માં પ્રથમ વર્ષે ૬૦% (મેથ્સ, સાયન્સ, અંગ્રેજી) ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ બેંગલોર, આઈ.આઈ.ટી.-મુંબઈ અને ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ એન્જિ. એન્ડ રિસર્ચ-કલકત્તા દ્વારા પસંદગીની કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવે છે.

- પાત્રતા ધરાવતા ઉમેદવારોને – લેખિત પરીક્ષા –એપ્ટિટ્યુટ ટેસ્ટ અંગ્રેજી/હિન્દીમાં લેવામાં આવે છે.એપ્ટિટ્યુટ ટેસ્ટના પરિણામના આધારે ઇન્ટરવ્યૂમાં બોલાવવામાં આવે છે. લેખિત ટેસ્ટ તથા ઇન્ટરવ્યૂના પરિણામ ગુણવત્તાના આધારે પસંદગી કરવામાં આવે છે.

- આ યોજનાનો લાભ લેનાર અન્ય કોઈ યોજના હેઠળ સ્કોલરશીપ/સહાય મેળવી શકશે નહીં.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : ધી કન્વીનર, કિશોર વૈજ્ઞાનિક પ્રોત્સાહન યોજના (KVPY), ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ, બેંગલોર. ફોન: ૦૮૦-૨૩૬૦૧૦૦૮, ૨૨૯૩૨૯૭૫/૭૬. Web : www.iisc.ernet.in/kvpy

મૌલાના આઝાદ નેશનલ સ્કોલરશીપ સ્કીમ

માઈનોરીટી કોમ્યુનિટીની હોંશિયાર વિદ્યાર્થીનીઓને મદદરૂપ થવામાં આવે છે.

મૌલાના આઝાદ એજ્યુકેશન ફાઉન્ડેશન – મિનિસ્ટ્રી ઓફ માઈનોરીટી એફેર્સ, ભારત સરકાર દ્વારા આપવામાં આવે છે.

યોગ્યતા: ધો. ૧૦ માં ૫૫% મેળવ્યા હોય અને રેગ્યુલર ધો. ૧૧ માં એડમિશન તે જ વર્ષ લીધેલ હોય તો વાલીની વાર્ષિક આવક રૂ.૧ લાખથી ઓછી હોય તેઓ અરજી કરી શકે છે.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : Web : www.mcef.mnic.in

બૃહદ ભારતીય સમાજ સ્કોલરશીપ

(૧) એન.કે. મહેતા ઈન્ટરનેશનલ હાઉસ, ૧૭૮, બેકબે રિકલેમેશન, બાબુભાઈ એમ. ચીનની માર્ગ, એલ.આઈ.સી., યોગક્ષેમની પાછળ, મુંબઈ-૪૦૦૦૨૦ દ્વારા આપવામાં આવે છે.

(૨) ભારતીય વિદ્યાર્થીઓને ફુલટાઈમ ડિગ્રી કોર્સ - ભારતની ખ્યાતનામ સસ્થાઓમાં મેડિકલ, એન્જિ, ટેકનોલોજી, ફાર્મસી, એગ્રિકલ્ચર, વેટરનરી સાયન્સ, નર્સિંગ એજ્યુકેશન તથા પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ અભ્યાસક્રમ માટે આપવામાં આવે છે.

ફોર્ડ ફાઉન્ડેશન ઈન્ટરનેશનલ ફેલોશીપ પ્રોગ્રામ

: <http://www.frodfound.rog>

- ભારતમાં માન્ય યુનિ. માં માસ્ટર ડિગ્રીના

અભ્યાસ માટે આપવામાં આવે છે.

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ઇન્દિરા ગાંધી સ્કોલરશીપ

કુટુંબમાં માત્ર એક જ બાળક - પુત્રી(Girl) હોયતો માસ્ટર ડિગ્રી - અભ્યાસક્રમ માટે આપવામાં આવે છે.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : Web : www.ugc.ac.in

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ મેરિટ સ્કોલરશીપ

પ્રોફેશનલ કોર્સિસ, મેડિસિનના અભ્યાસક્રમ માટે, સેન્ટ્રલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ / ગવર્નમેન્ટ ઈન્સ્ટિટ્યૂટના અભ્યાસક્રમો (M.B.B.S. ના અભ્યાસક્રમ માટે, પ્રિ. મેડિકલ ટેસ્ટ દ્વારા એડમિશન મળેલ હોય તેમને)

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : Web : www.ugc.ac.in

સી.બી.એસ.ઈ. મેરિટ સ્કોલરશીપ

પ્રોફેશનલ કોર્સિસ, એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસક્રમ માટે, સેન્ટ્રલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ / એ.આઈ.ઈ.ઈ.ઈ (AIEEE) દ્વારા એડમિશન મળેલ હોય તેવી સંસ્થાઓ.

વધુ વિગત માટે સંપર્ક કરો : Web : www.cbse.nic.in

રાજ્ય લેવલે મળતી શિષ્યવૃત્તિઓ

ક્રમ	યોજનાનું નામ	લાભ મેળવવા માટેની પાત્રતા	મળવા પાત્ર રકમ	બેઠકોની સંખ્યા	વાર્ષિક આવક મર્યાદા
૧.	મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબી યોજના	ધો.૧૨ માં ૮૦પર્સેન્ટાઈલ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓને સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમ માટે ૫૦% ટ્યુશન ફી સહાય અને છાત્રાલય તેમજ પુસ્તક સહાય આપવામાં આવે છે.	વાર્ષિક ટ્યુશન ફી ના ૫૦%, રૂ.૧૦,૦૦૦ની મર્યાદામાં, હોસ્ટેલમાં રહેવા જમવા માટેની સહાય વધુમાં વધુ રૂ.૧૨,૦૦૦	મર્યાદા નથી	૬ લાખ
૨	ઉચ્ચ શિક્ષણ શિષ્યવૃત્તિ યોજના	સરકારી અને ગ્રાન્ટેડ શાળા તથા કોલેજ કક્ષાએ જુદા જુદા અભ્યાસક્રમોમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને મળવાપાત્ર છે.	- ધો.૧૧, ૧૨ માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓમાટે - જુદા જુદા સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમ માટે ધો. ૧૧, ૧૨ તથા ફાઈન આર્ટસમાં રૂ.૧૦૦૦	૧૪૪૫	૨ લાખ ૫૦ હજાર

			- સાયન્સ, કાયદો, ફાર્મસીમાં રૂ.૨૦૦૦ આયુર્વેદ, તથા પી.જી.માં રૂ. ૩૦૦૦ અને તબીબી તથા ઇજનેરી કોર્સમાં રૂ.૬૦૦૦		
૩	સંશોધન શિષ્યવૃત્તિ યોજના	અનુસ્નાતક પછી યુનિવર્સિટી ખાતે સાયન્સ શાખામાં સાયન્સના વિષયોમાં સંશોધનનો અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને મળવાપાત્ર થાય છે.	વાર્ષિક રૂ. ૧૦,૦૦૦	૭૨	આવક મર્યાદા નથી
૪	સરકારી કોલેજના વિદ્યાર્થીઓની શિષ્યવૃત્તિ યોજના	માત્ર સરકારી કોલેજ અભ્યાસ કરતા સાયન્સ, કોમર્સ અને આર્ટ્સ પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને	તેઓની યુનિવર્સિટી ખાતે પ્રથમ, બીજો અને ત્રીજા વર્ષમાં પ્રથમ, બીજો અને ત્રીજા ક્રમે ઉત્તીર્ણ થનાર વિદ્યાર્થીઓને એવોર્ડના રૂપમાં અનુક્રમે વાર્ષિક રૂ. ૩,૦૦૦, રૂ.૨,૦૦૦ અને રૂ. ૧,૦૦૦ની રકમ આપવામાં આવે છે વાર્ષિક રૂ. ૩,૦૦૦ રૂ. ૨,૦૦૦ અને રૂ. ૧,૦૦૦ (એક જ વાર)	૨૭૦	આવક મર્યાદા નથી
૫	ફેલોશિપ શિષ્યવૃત્તિ યોજના	ધો.૧૦માં ૭૦ ટકા ઉપર પાસ કર્યા પછી ધો.૧૧ અને ત્યાર પછીના અભ્યાસમાં મેરિટના ધોરણે એસ.સી., એસ.ટી., સા.સૈ.રીતે પછાત અને અન્ય કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓને વાર્ષિક ધોરણે રકમ ચૂકવવામાં આવે છે.	માધ્યમિક કક્ષાએ રૂ.૨૦૦૦/- સ્નાતક કક્ષાએ રૂ. ૩,૦૦૦ અને અનુસ્નાતક કક્ષાએ રૂ.૫,૦૦૦	૧૪૦૦	૨.૫૦ લાખ
૬	પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ શિષ્યવૃત્તિ યોજના	રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ તર-ફથી પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણના વિદ્યાર્થીઓની પરીક્ષા લઈને તે પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થયેલ વિદ્યાર્થીઓને મેરિટ અનુસાર રકમ ચૂકવવામાં આવે છે.	પ્રાથમિકમાં રૂ.૭૫૦/- અને માધ્યમિકમાં રૂ.૧૦૦૦/-	૩૯૦૦	આવક મર્યાદા નથી

કારકિર્દી માર્ગદર્શન વિશેષાંક-૨૦૧૮

૭	આર્થિક રીતે પછાત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓને ફી માફી યોજના	ધો.૧૨ અને સ્નાતક અભ્યાસક્રમના અનુક્રમે ૬૦ ટકા અને ૬૫ ટકા કરતા ઉપર/ઓછા પરિણામના આધારે	અનુક્રમે આખી અને અડધી શિક્ષણ ફી માફી આપવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીએ યુકવેલ શિક્ષણ ફીની ૧૦૦ ટકા અને ૫૦ રકમ	બેઠકોની સંખ્યાની મર્યાદા નથી	રૂ. ૨.૫ લાખ
૮	વોર કન્સેશન સ્કોલરશીપ યોજના	યુદ્ધમાં માર્યા ગયેલા સૈનિકોના બાળકોને શૈક્ષણિક સવલતો આપવામાં આવે છે.	ફી માફી, ગણવેશ, પુસ્તકો તેમજ હોસ્ટેલ ફી વગેરે જેવી શૈક્ષણિક સવલતો આપવામાં આવે છે	બેઠકોની સંખ્યાની મર્યાદા નથી	આવક મર્યાદા નથી.

રાષ્ટ્રીય લેવલે મળતી શિષ્યવૃત્તિઓ

ક્રમ	યોજનાનું નામ નામ	લાભ મેળવવા માટેની પાત્રતા	મળવા પાત્ર રકમ	બેઠકોની સંખ્યા	વાર્ષિક આવક મર્યાદા
૧	નેશનલ સ્કીમ ઓફ ઈન્સેન્ટિવ ટુ ગર્લ્સ ફોર સેકન્ડરી એજ્યુકેશન	સરકારી / સરકારી અનુદાન લેતી તેમજ લોકલ બોડીઝ શાળાઓ અને કસ્તુરબા ગાંધી બાલિકા વિદ્યાલયમાંથી ધોરણ-૮ પાસ થઈ ધોરણ-૯ માં અભ્યાસ કરતી અનુ. જાતિ/ અનુ. જાનજાતિ	રૂ.૩,૦૦૦/-	બેઠકોની સંખ્યાની મર્યાદા નથી	આવક મર્યાદા નથી.
૨	૧૦૦ ટકા કેન્દ્ર પુરસ્કૃત જાતિ બાલિકાઓને લાભ મળવા પાત્ર છે.	વિદ્યાર્થીની ૧૬ વર્ષથી નાની અને અપરિણીત હોવી જોઈએ	-	બેઠકોની સંખ્યાની મર્યાદા નથી	-
૩	સેન્ટ્રલ સેક્ટર સ્કીમ ઓફ સ્કોલર શીપ ફોર કોલેજ એન્ડ યુનિ. સ્ટુડન્ટ્સ	કોલેજ કક્ષાએ મળવા પાત્ર છે. ધો-૧૨, ઓછામાં ઓછા ૮૦ પર્સન્ટાઈલથી પાસ હોવા જોઈએ. મેરિટના ધોરણે કેટેગરી વાઈઝ અને કુમાર/કન્યાને એનાયત કરવામાં આવે છે.	સ્નાતક કક્ષાએ રૂ.૧૦,૦૦૦ અને અનુસ્નાતક કક્ષાએ રૂ. ૨૦,૦૦૦	૩૮૪૪	રૂ.૬ લાખ

આ શિષ્યવૃત્તિઓની જાહેરાત અગ્રણી અખબારોમાં લગભગ જુન માસમાં જોવા મળે છે. આ ઉપરાંત ઘણી એજ્યુકેશનલ સાઈટ પર પણ જોવા મળે છે. સરકાર દ્વારા પ્રાથમિક, માધ્યમિક, સ્નાતક તથા અનુસ્નાતક કક્ષાએ જુદી જુદી શિષ્યવૃત્તિઓ જુદી જુદી જ્ઞાતિના લોકો તેમજ મેરિટ આધારિત પણ આપવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત શિષ્યવૃત્તિઓની વધુ માહિતી ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન બ્લોક નં - ૧૨ ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનરની કચેરીએથી પણ મળી શકે છે .

આ ઉપરાંત ટ્રાયબલ સબપ્લાન શિષ્યવૃત્તિની યોજના પણ અમલમાં છે જેની માહિતી ટ્રાયબલ ડેવલપમેન્ટ ડિપાર્ટમેન્ટ, નવા સચિવાલય, બ્લોક-૮ ગાંધીનગરમાંથી મળી શકે છે. જે રાજ્ય સરકાર દ્વારા

ગુજરાત વિદ્યાપીઠમાં ઉપલબ્ધ વિવિધ અભ્યાસક્રમો

- પ્રા.પુનિતા હર્ષે

આજે સ્પર્ધાના યુગમાં જ્યારે ગ્રેજ્યુએશન પછીના અભ્યાસક્રમ માટે આપણે શોધ કરતા હોઈએ તો એ મોટાભાગે નોકરી અપાવે તેવા અભ્યાસક્રમની જ હોય છે. શિક્ષણ હવે માત્ર શીખવા માટે જ નહીં પરંતુ રોજગાર અપાવે અને એ પણ જલ્દીમાં જલ્દી એવી સમાજની માનસિકતા બની રહી છે. હવે કેટલાક અભ્યાસક્રમો એવા પણ શરૂ થયા છે કે જે તમે ગ્રેજ્યુએશનના શિક્ષણની સાથે સાથે પણ કરી શકો. દેશની અનેક યુનિવર્સિટીઓ અને કોલેજો આવા અનેક વિકલ્પો આપે છે. ગુજરાતમાં હાયર એજ્યુકેશનના સંદર્ભે વાત કરીએ તો અનેક યુનિ.માં ચાલતા વિવિધ વિભાગોની વચ્ચે ગુજરાત વિદ્યાપીઠ એક વિશિષ્ટ યુનિ. છે જે બહુ જ ઓછા ખર્ચમાં ઉચ્ચતમ ડિગ્રી સુધીનું શિક્ષણ આપે છે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠનું મુખ્ય પરિસર એટલે કે મુખ્ય કેમ્પસ અમદાવાદમાં આવેલું છે. આ એક ડીમ્ડ યુનિવર્સિટી છે. વિદ્યાપીઠમાં બાલમંદિરથી માંડીને પીએચ. ડી સુધી અભ્યાસ થઈ શકે છે. વિદ્યાપીઠના જુદા જુદા પાંચ પરિસર છે અને તે તમામ પરિસરમાં શૈક્ષણિક અને સમાજ કેન્દ્રી પ્રવૃત્તિઓ ચાલે છે.

આઝાદી આંદોલનના સેનાનીઓ તૈયાર કરવા માટે મહાત્મા ગાંધીએ ૧૯૨૦માં ગુજરાત વિદ્યાપીઠની સ્થાપના કરી હતી, ત્યારથી માંડીને આજ સુધી વિદ્યાપીઠ અનેક તબક્કામાંથી પસાર થઈ છે. આજે હવે નવા જમાનાની જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ગાંધી વિચારને કેન્દ્રમાં રાખીને ગુજરાત વિદ્યાપીઠ અનેક વિષયોના અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠના અમદાવાદ પરિસરમાં મોટાભાગે એમ.એ, એમ.ફિલ અને પીએચ.ડી કક્ષાના અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. જુદા જુદા વિષયમાં બી.એ કરવા માટે વિદ્યાપીઠના સાદરા અને રાંધેજા કેન્દ્ર (ગાંધીનગર)માં પ્રવેશ લઈ શકાય છે. વિદ્યાપીઠમાં અનેક વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમો ચાલે છે જેના દ્વારા

વિદ્યાર્થીને સીધો જ રોજગાર મળી શકે છે.

વિદ્યાપીઠમાં હોસ્ટેલની સગવડ છે અને રાજ્યસરકાર મારફતે અપાતી શિષ્યવૃત્તિ પણ નિયમાનુસાર આપવામાં આવે છે. ગુજરાતના દૂર દૂરના વિસ્તારોમાંથી અનેક વિદ્યાર્થીઓ અહીં ભણવા માટે આવ્યા અને આજે તેમાંના અનેક વિદ્યાર્થીઓ સમાજમાં અને સરકારી નોકરીઓમાં તેમજ પોતપોતાના વ્યવસાયમાં સફળતાપૂર્વક આગળ વધીને સ્થિર થયા છે. આ તમામ વિદ્યાર્થીઓ પણ પોતાના વિસ્તારમાંથી નવા વિદ્યાર્થીઓને મોકલતા રહેતા હોય છે.

વિદ્યાપીઠમાં વિદ્યાર્થીઓને શહેરોમાં નોકરી કરીને સ્થિર થવાને બદલે ગામમાં જઈને પોતે જે શીખ્યા છે તેનો ગામના વિકાસમાં અને પોતાની ખેતી કે પશુપાલનના વિકાસમાં ઉપયોગ થઈ શકે તે માટે સજ્જ કરવામાં આવે છે.

તમારા માટે વિદ્યાપીઠમાં શીખવવામાં આવતા વિષયોની યાદી, તેનો સમયગાળો અને તેની કેટલી બેઠકો છે તેની વિગતો આ લેખમાં મૂકવામાં આવી છે. વધુ માહિતી તમે તેની વેબસાઈટ www.gujaratvidyapith.org પરથી મેળવી શકો છો.

કેટલાક અગત્યના ફોન નંબર અહીં આપેલા છે. તેના પરથી તમે જે તે સેન્ટરના નંબર મેળવીને માહિતી મેળવી શકો છો. ૦૭૯-૨૭૫૪૧૧૪૮, ૨૭૫૪૦૭૪૬, ૪૦૦૧૬૨૦૦

પ્રવેશની કામગીરી મે મહિનામાં શરૂ થઈ જતી હોય છે. ગુજરાતી છાપામાં તેની જાહેરખબર પણ આવતી હોય છે. ભલેને તમારું રિઝલ્ટ ના આવ્યું હોય, તપાસ કરી રાખીને, જોડવાના બધા કાગળો તૈયાર રાખીને અને જોડવાના ફોટાની કોપી અને જાતિના પ્રમાણપત્રની નકલ કઢાવી રાખીને, તૈયારી કરી લેવી જોઈએ જેથી કરીને જેવી જાહેરખબર આવે કે તરત અરજી કરી શકાય.

કોલેજના છેલ્લા વર્ષનું રિઝલ્ટ ના આવ્યું હોય

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર

તો પણ પ્રવેશ માટેનું ફોર્મ ભરી શકાય છે.
તો... વિદ્યાપીઠમાં તમારું સ્વાગત છે.

આપેલ ટેબલમાં તમે તમારી પસંદગીના
અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી શકો છો.

Certificate: પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	વિષય	સમય	પ્રવેશ યોગ્યતા	સીટ
૧.	Light Music હળવું કંઠ્ય સંગીત	6 month ૬ મહિના	12thStandard ધોરણ ૧૨	
૨.	Chhanda Shashtra છંદ શાસ્ત્ર	૬ months ૬ મહિના	-	
૩.	Art and Craft કળા અને કારીગરી	one year ૧ વર્ષ	12thStandard ધોરણ ૧૨	૨૫
૪.	Certificate in Computer Hardware & Netwrok Technology કમ્પ્યુટર હાર્ડવેર એન્ડ નેટ વર્કિંગ	Six month ૬ મહિના	12thStandard ધોરણ ૧૨	૨૦

Diploma: ડિપ્લોમા

૧	P.G.D in Yoga પી જી ડિપ્લોમા ઈન યોગ	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	-
૨.	P.G.D in Audio-Video પી જી ડિપ્લોમા ઈન ઓડિયો વીડિયો	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૩.	P. G. Diploma in Computer Applications પી જી ડિપ્લોમા ઈન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૪૫
૪.	P.G.D. in Computer Hardware & Netwrok Technology પી જી ડિપ્લોમા ઈન હાર્ડવેર એન્ડ નેટવર્ક ટેક્નોલોજી	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૫.	P.G.D in Population and Development Education પી જી ડિપ્લોમા ઈન પોપ્યુલેશન એન્ડ ડેવલપમેન્ટ એજ્યુકેશન	one year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૫

● Graduation સ્નાતક

૧.	B.Ed (Maths, Science, English, Sanskrit, Gujarati, Home Science, Social Science, Primary Education) બી એડ	One year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૦૦
૨.	B.Ed (Hindi) NCTE Approved બી એડ હિન્દી	One year ૧ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૦૦
૩.	B.S.Sc (Hindi)	Three years	12thStandard	

૪.	બેચલર ઇન સોશલ સાયન્સ હિન્દી B.S.Sc (Histry)	૩ વર્ષ Three years	ધોરણ ૧૨ 12thStandard	૩૦
૫.	બેચલર ઇન સોશલ સાયન્સ (ઈતિહાસ) B.S.Sc. (Gujarati)	૩ વર્ષ Three years	ધોરણ ૧૨ 12thStandard	૩૦
૬.	બેચલર ઇન સોશલ સાયન્સ (ગુજરાતી) B.Sc. (Micro-biology)	૩ વર્ષ Three years	ધોરણ ૧૨ 12th Standard (Sci.)	૩૦
૭.	બેચલર ઇન સોશલ સાયન્સ માઈક્રો બાયોલોજી B.S.Sc. (Home Science)	૩ વર્ષ Three years	ધોરણ ૧૨ 12thStandard	૩૦
૮.	બેચલર ઇન સોશલ સાયન્સ હોમ સાયન્સ B.S.Sc. (Economics)	૩ વર્ષ Three years	ધોરણ ૧૨ 12thStandard	૩૦
૯.	બેચલર ઇન સોશલ સાયન્સ અર્થ શાસ્ત્ર B.S.Sc. (Sociology)	૩ વર્ષ Three years	ધોરણ ૧૨ 12thStandard	૩૦
૧૦.	બેચલર ઇન સોશલ સાયન્સ સમાજ શાસ્ત્ર B.S.Sc. (Rural Development)	૩ વર્ષ Three years	ધોરણ ૧૨ 12thStandard	૩૦
૧૧.	બેચલર ઇન સોશલ સાયન્સ ગ્રામ વ્યવસ્થાપન Bachelor in Physical and Health Education	૩ વર્ષ Three years	ધોરણ ૧૨ 12thStandard	૩૦
૧૨.	બેચલર ઇન ફિઝિકલ એન્ડ હેલ્થ એજ્યુકેશન B.P.Ed	૧ વર્ષ One year	ગ્રેજ્યુએશન Graduation	૫૦

Post-Graduation અનુસ્નાતક /પારંગત

૧.	M.Ed એમ એડ	One year ૧ વર્ષ	B.Ed બી .એડ	૨૫
૨.	M.P.Ed એમ પી. એડ	Two years ૨ વર્ષ	B.P.Ed. બી.પી.એડ	૧૦
૩.	M.Aએમ એ	Two years ૨ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૩૫

(અહીં આપેલ વિષયોમાં એમ.એ કરી શકાય છે.)

(Gujarati, Hindi, Translation, Rural Economics, Histry and Culture, Sociology, Gandhian Philosophy, Journalism and Mass Communication, Jain Study, Buddhist Philosophy.)
(ગુજરાતી, હિન્દી, અનુવાદ, ગ્રામ અર્થ શાસ્ત્ર, ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિ, સમાજશાસ્ત્ર, ગાંધી દર્શન, પત્રકારત્વ અને સમુહ માધ્યમ, જૈન અભ્યાસ, બુદ્ધ દર્શન)

૪.	MCA (Master in Computer Application) AICTE Approved	Three years	Graduation	
	એમ. સી. એ (માસ્ટર ઇન કોમ્પ્યુટર એપ્લીકેશન)	૩ વર્ષ	ગ્રેજ્યુએશન	૪૫

૫.	M.Lib માસ્ટર ઈન લાયબ્રેરી સાયન્સ	Two years ૨ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૧૫
૬.	M.S.W માસ્ટર ઈન સોશયલ વર્ક	Two years ૨ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૨૫
૭.	M.Sc. (Micro-Bio) માસ્ટર ઈન સાયન્સ (માઈક્રોબાયોલોજી)	Two years ૨ વર્ષ	Gradu. in Micro-Bio ગ્રેજ્યુ. માઈક્રો બાયો.	૨૦
૮.	MBA in Rural Managment માસ્ટર ઈન બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (રૂરલ મેનેજમેન્ટ)	Two years ૨ વર્ષ	Bachelor any discipline ગ્રેજ્યુએશન	૩૦
૯.	Human Resources Managment માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપન	Two years ૨ વર્ષ	Graduation ગ્રેજ્યુએશન	૩૦

One year and a two-year course leading to M.Phil is offered in the following subjects:

૧. Education શિક્ષણ
૨. Gujarati ગુજરાતી
૩. Hindi હિન્દી
૪. Rural Economics ગ્રામ અર્થ શાસ્ત્ર
૫. Histroy ઇતિહાસ
૬. Sociology સમાજ શાસ્ત્ર
૭. Social Work સમાજકાર્ય
૮. Gandhian Philosophy ગાંધી દર્શન
૯. Jainism જૈન અભ્યાસો
૧૦. Buddhism બુદ્ધ દર્શન
૧૧. Science and Non-violenc વિજ્ઞાન અને અહિંસા
૧૨. Journalism and Mass Communication પત્રકારત્વ અને સમૂહ પ્રત્યાયન
૧૩. Library and Infromation Science ગ્રંથાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન
૧૪. Archival Science દફતર વિદ્યા
૧૫. Computer Science કોમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન
૧૬. Micro Biology સુક્ષ્મ જીવાણુ વિજ્ઞાન
૧૭. Physical Education શારીરિક શિક્ષણ
૧૮. Rural Managemen ગ્રામ વ્યવસ્થાપન
૧૯. Population and Adult Education વસ્તી અને પ્રૌઢ શિક્ષણ
૨૦. Peace Studies & Conflict Resolution શાંતિ સંશોધન અને સંઘર્ષ નિવારણ

Ph.D : Research scholars can do Ph.D from the Vidyapith in any of the above subjects.

વિવિધ અભ્યાસક્રમોની ફી જાણવા માટે અહીં આપેલી લિંક પર લોગઓન થવાથી જાણકારી મળી રહેશે.

<http://links.gujaratvidyapith.rog/newsandevents/>

Gujarat%20 Vidyapith%20 Fee.pdf

વિવિધ અભ્યાસક્રમનો અભ્યાસક્રમ (સિલેબસ) જાણવા માટે અહીં આપેલી લિંક પર લોગઓન થવાથી જાણકારી મળી રહેશે. <http://gujaratvidyapith.rog/syllabus>

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ,
આશ્રમરોડ, અમદાવાદ.

ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીના કારકિર્દીલક્ષી

અભ્યાસક્રમો

- કમલામની આર. રાવ

સમગ્ર ભારતમાં ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી એકમાત્ર એવી સંસ્થા છે. જે બાળવિકાસના અને બાળશિક્ષણના સર્વાંગીપણાને કેન્દ્રમાં રાખી કાર્ય કરે છે. આ યુનિવર્સિટી મુખ્યત્વે ચાર વિભાગમાં કાર્યરત છે, જેમાં સંશોધન, શિક્ષણ, પ્રશિક્ષણ અને વિસ્તરણનો સમાવેશ થાય છે. આ ચાર વિભાગો પૈકી શિક્ષણ વિભાગ અત્યંત યુનિવર્સિટીએ કેટલાક વિશિષ્ટ પ્રકારના કોર્સિસ કાર્યાન્વિત કરેલ છે, જેની વિગત અત્રે પ્રસ્તુત છે :

ડૉક્ટરલ અભ્યાસક્રમો

Ph.D. (Education)

- પ્રવેશપાત્રતા :
 - M.Ed. અથવા M.A. (Education) લઘુતમ ૫૫%, અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમાનુસાર છૂટછાટ
- સેમેસ્ટર ફી : ૧૫,૦૦૦/-
સમયગાળો : ૬ સેમેસ્ટર
- Ph.D. (Psychology)
 - પ્રવેશપાત્રતા :
 - M.A. (Psychology) લઘુતમ ૫૫%, અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમાનુસાર છૂટછાટ
 - સેમેસ્ટર ફી : ૧૫,૦૦૦/- સમયગાળો : ૬ સેમેસ્ટર
 - Ph.D. અભ્યાસક્રમની ફળશ્રુતિ :
 - શિક્ષણની કોલેજમાં અધ્યાપક થવા માટેની પાત્રતા
 - મનોવિજ્ઞાનના અધ્યાપક થવા માટેની પાત્રતા
 - UGC ના નવા નિયમો આધારિત માન્યતા પ્રાપ્ત કોર્સ
 - સંશોધક તરીકેના સંશોધન કૌશલ્યનો વિકાસ

અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમો

- M. Phil. (Education)
- પ્રવેશપાત્રતા :
 - M.Ed. અથવા M.A. (Education) લઘુતમ

૫૫%, અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમાનુસાર છૂટછાટ

- સેમેસ્ટર ફી : ૭,૦૦૦/- સમયગાળો : ૨ સેમેસ્ટર
- M. Phil. (Psychology)
- પ્રવેશપાત્રતા :
 - M.A. (Psychology) લઘુતમ ૫૫%, અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમાનુસાર છૂટછાટ
- સેમેસ્ટર ફી : ૭,૦૦૦/-
સમયગાળો : ૨ સેમેસ્ટર
- M. Phil. અભ્યાસક્રમની ફળશ્રુતિ :
 - ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીમાંથી M. Phil. કરનાર વિદ્યાર્થીને Ph.D. Entrance test માંથી મુક્તિ અને ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીમાં Ph.D.ના પ્રવેશમાં ૨૦% બેઠકો અનામત રહેશે.
 - સંશોધક તરીકેના સંશોધન કૌશલ્યનો વિકાસ
 - ૨૦૧૬ ની UGC ગાઈડલાઈન મુજબ Ph.D. ના કોર્સવર્કમાંથી મુક્તિ
 - ગુજરાત સરકાર દ્વારા નિયત કરેલ અધ્યાપક સહાયકના મેરિટમાં ૫ ગુણની વૃદ્ધિ
 - શિક્ષણની કોલેજમાં કાર્યરત અધ્યાપકો માટે વ્યવસાયિક વિકાસની તક
- M.A. (Child Psychology)
 - પ્રવેશપાત્રતા :
 - B.A. મનોવિજ્ઞાન સાથે લઘુતમ ૫૦% અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમાનુસાર છૂટછાટ
 - સેમેસ્ટર ફી : ૩,૦૦૦/-
સમયગાળો : ૪ સેમેસ્ટર
 - અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :
 - પ્રોજેક્ટ અને ક્ષેત્રકાર્ય આધારિત જ્ઞાન.
 - બાળમનોવિજ્ઞાન ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવવા માટેની સુવર્ણ તક.
 - બાળમનોવિજ્ઞાનના સિધ્ધાંતોનું સંશોધન

આધારિત જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાની તક.

- બાળકોના શારીરિક, માનસિક, સામાજિક, બોધાત્મક, નૈતિક, આવેગાત્મક, બૌદ્ધિક વગેરે વિકાસને જાણવાની તક.

● **અભ્યાસક્રમની ફળશ્રુતિ :**

- સ્કૂલ કાઉન્સેલર, બાળ સલાહકાર તરીકેની વ્યવસાયિક કારકિર્દી ઘડવાની તક.
- સરકારના બાળ સુરક્ષા, બાળ આરોગ્ય વગેરે જેવા વિભાગોમાં નોકરીની ઉપલબ્ધિ માટેની પાત્રતા.
- બાળ વિકાસ સાથે જોડાયેલી શૈક્ષણિક અને સામાજિક સંસ્થાઓમાં નોકરીની તક.
- મનોવિજ્ઞાન વિદ્યાશાખામાં અધ્યાપક તરીકે કારકિર્દી બનાવવા માટે જરૂરી અભ્યાસક્રમ.

PG Diploma Courses

PG Diploma in Textbook Writing (Part Time)

- પ્રવેશપાત્રતા : કોઈપણ વિષયમાં સ્નાતક.
- સેમેસ્ટર ફી : ૩,૦૦૦/-
સમયગાળો : ૨ સેમેસ્ટર
- અભ્યાસક્રમની વિશેષતા અને ફળશ્રુતિ :
 - શાળાકીય પાઠ્યપુસ્તક લેખન માટે તજજ્ઞતા પ્રાપ્ત કરવા અને લેખનને વ્યવસાય તરીકે અપનાવવા ઉપયોગી અભ્યાસક્રમ.
 - બાળસાહિત્ય અને પાઠ્યપુસ્તક લેખન માટે શૈક્ષણિક, મનોવૈજ્ઞાનિક, અધ્યાપન શાસ્ત્રીય સિધ્ધાંતોની સમજ.
 - પાઠ્યપુસ્તક લેખન માટેનો નવીન અભ્યાસક્રમ.

PG Diploma in School Counseling (Part Time)

- પ્રવેશપાત્રતા : કોઈપણ વિષયમાં સ્નાતક.
- સેમેસ્ટર ફી : ૩,૦૦૦/-
સમયગાળો : ૨ સેમેસ્ટર
- અભ્યાસક્રમની વિશેષતા અને ફળશ્રુતિ :
 - બાળકના સર્વાંગીણ વિકાસને સમજવાને તક.
 - બાળકના મનોવૈજ્ઞાનિક પાસાંઓની જાણકારી
 - બાળકના વિકાસમાં અવરોધક બાબતોને જાણીને તેના ઉકેલોને શોધવાની નિપુણતા.
 - શાળાકીય સલાહકાર તરીકેનો પ્રાયોગિક

અનુભવ પ્રાપ્ત કરવાની તક.

● **અભ્યાસક્રમની ફળશ્રુતિ :**

- શાળાકીય સલાહકાર અને બાળસલાહકાર બનાવવાને પાત્રતા.
- સરકારી અને બિન સરકારી શૈક્ષણિક અને બિનશૈક્ષણિક સંગઠનોમાં નોકરીની તકો.
- બાળકોની શૈક્ષણિક, વર્તનલક્ષી સમસ્યાઓનો ગહન અભ્યાસ પ્રાપ્ત કરવાની સામાજિક ઉત્થાનનાં કાર્યમાં ઉપયોગિતા.
- સેવાકાલિન શિક્ષકો માટે વિશેષ લાયકાત પ્રાપ્ત કરવાની ઉમદા તક.

PG Diploma in Prenatal Care & Education (Part Time)

- પ્રવેશપાત્રતા : કોઈપણ વિષયમાં સ્નાતક.
- અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :
 - જન્મપૂર્વેના વિકાસના આયામોનો અભ્યાસ.
 - આયુર્વેદ તેમજ ભારતીય દર્શનશાસ્ત્રો આધારિત ગર્ભસંસ્કારનો આવિર્ભાવ.
 - જન્મ પૂર્વેના વિકાસના શિક્ષણનો પ્રાયોગિક અભ્યાસ.

● **અભ્યાસક્રમની ફળશ્રુતિ :**

- ગર્ભસંસ્કાર સાથે જોડાયેલ વ્યક્તિઓ — માતૃપિતા, નર્સિંગ—ગૃહવિજ્ઞાનના વિદ્યાર્થીઓ, સામાજિક કાર્યકરો, આંગણવાડી કાર્યકર્તા માટે અત્યંત ઉપયોગી.
- રોજગારી ઉપરાંત ઉત્તમ સંતતિ-વાંચ્છુ દંપતી માટે પણ ઉપયોગી.
- સગર્ભા માતાઓ અને તેના પરિવારોના માર્ગદર્શક તરીકે કાર્ય કરવાની અનન્ય તક.

● **Certificate Courses (Part time)**

- (1) Music (2) Drawing & Painting
પ્રવેશ લાયકાત : લઘુત્તમ ધોરણ - ૮ પાસ
આ ઉપરાંત યુનિવર્સિટી જૂન ૨૦૧૮થી કેટલાક નોખા પ્રકારના અભ્યાસક્રમ શરૂ કરવા જઈ રહી છે જેની વિગત નીચે મુજબ છે :
 - M.Ed. (Elementary Education) (NCTEની મંજૂરીની અપેક્ષાએ)
પ્રવેશપાત્રતા : બી.એડ. / બી.એ., બી.એડ. / બી.એડ. (એલિમેન્ટરી એજ્યુકેશન), ડી.એલ.

એડ. (ડિપ્લોમા ઇન એલિમેન્ટરી એજ્યુકેશન) અને સ્નાતક કક્ષાની પદવી સાથે લઘુત્તમ ૫૦ ટકા ગુણ તથા અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમાનુસાર છૂટછાટ.

સમયગાળો : ૪ સેમેસ્ટર

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :

પૂર્વશાલેય શિક્ષણથી પ્રાથમિક શાળા ક્ષેત્રના અધ્યાપન સંબંધી વિવિધ પાસાંઓની ગહન સમજ. પ્રાથમિક શિક્ષણની સાથે પ્રારંભિક બાળઉછેરના ક્ષેત્રમાં વિશિષ્ટ પાત્રતા પૂરી પાડતો ખાસ અભ્યાસક્રમ. ગર્ભશિક્ષણ, શિશુ પરામર્શન, વાલીશિક્ષણ અને પ્રાથમિક શિક્ષણને વિશેષ પ્રાધાન્ય. પ્રારંભિક શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં નવીન પ્રયોગો અને સંશોધન અભિમુખ અભ્યાસક્રમ. ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીના વિવિધ પ્રકલ્પોમાં સહભાગી બનીને પ્રત્યક્ષ અનુભવો મેળવવાનો અવકાશ.

અભ્યાસક્રમની ફળશ્રુતિ :

પ્રારંભિક બાળશિક્ષણ જેવા મહત્વના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી ઘડવાની નવીન તક. પ્રાથમિક શિક્ષણના આધુનિક સિદ્ધાંત અને વ્યવહારના જ્ઞાન-કૌશલ્યોનું શિક્ષણ. બાળકેળવણીકાર, શાળા વ્યવસ્થાપક, બાળઉછેર પરામર્શક, સંશોધક, પેરેન્ટિંગ તજજ્ઞ અને શિક્ષક પ્રશિક્ષક (અધ્યાપક) તરીકેની ઉજ્જવળ કારકિર્દી.

● M.A. in English

પ્રવેશપાત્રતા : બી.એ. અંગ્રેજી સાથે લઘુત્તમ ૫૦ ટકા અને અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમાનુસાર છૂટછાટ.

સમયગાળો : ૪ સેમેસ્ટર

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :

અંગ્રેજી સાહિત્યના વિવિધ પાસાંઓની ગહન સમજ. બાળસાહિત્ય અને વિવેચનને વિશેષ પ્રાધાન્ય. સાહિત્યના ક્ષેત્રમાં વિશિષ્ટ પાત્રતા પૂરી પાડતો ભારતનો સૌ પ્રથમ અભ્યાસક્રમ. TEEN FICTION અને બાળકવિતાઓ, ગ્રાફિક નવલકથાઓ અને બાળફિલ્મને વિશેષ પ્રાધાન્ય બાળ અને કિશોર સાહિત્યમાં નવીન પ્રયોગ અને સંશોધન અભિમુખ અભ્યાસક્રમ NET અને GSETના અભ્યાસક્રમને ધ્યાનમાં

રાખીને તૈયાર કરેલ અભ્યાસક્રમ.

● M.Sc. Food & Nutrition

પ્રવેશપાત્રતા : B.Sc. Home Science / B.A. Home Science / B.R.S. / B.Sc. Home Science / Food & Nutrition / B.Sc. Clinical Nutrition and Dietetics સાથે લઘુત્તમ ૫૦ ટકા ગુણ તથા અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમાનુસાર છૂટછાટ.

સમયગાળો : ૪ સેમેસ્ટર

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : બાળપોષણ, Prenatal Care and Nutrition, Diet therapy, જન સ્વાસ્થ્ય પોષણ.

● Master of Social Wrok

પ્રવેશપાત્રતા : સ્નાતક કક્ષાએ ૫૦ ટકા, કોઈપણ સ્નાતકની ઉપાધિ, અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓને નિયમોનુસાર છૂટછાટ.

સમયગાળો : ૪ સેમેસ્ટર

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : સામાજિક સંરચનાનો ગહનતાથી અભ્યાસ, કુશળ સમાજસેવક બનવાની તક, પ્રાયોગિક કાર્ય પર વધુ ભાર, NET/SETના અભ્યાસક્રમને ધ્યાનમાં રાખીને અભ્યાસક્રમની તૈયારી, બાળવિકાસ સાથે સંકળાયેલ NGO, પરિવાર અને સામુદાયિક સેવા સંસ્થા સાથે કામ કરવાની તક.

ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી,
સેક્ટર-૨૦, ગાંધીનગર.

CHILDREN'S UNIVERSITY

RESEARCH, EDUCATION, TRAINING & EXTENSION SERVICES

ઘરે બેઠાં અભ્યાસની તક આપે છે ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU)

- હેમંત પી. પટેલ

ઈગ્નોૌ અર્થાત્ ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી, જે ભારતભરના એવા લોકો જેઓએ પોતાનો અભ્યાસ અધૂરો છોડ્યો હોય, નોકરી કરતા હોય, અન્યત્ર વસતા હોય, અંતરિયાળ ગામડાંમાં વસતા હોય, મજબૂરી કે આર્થિક મુશ્કેલીને કારણે ન ભણી શક્યા હોય, પરણીને સાસરે ગયા હોય કે બઢતી-બઢલીના કિસ્સામાં સ્થળાંતર કર્યું હોય તેવી વ્યક્તિઓ માટે તેઓને ઘરે બેઠા અભ્યાસ કરવાની તક પૂરી પાડે છે. આ યુનિવર્સિટી કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ચલાવાય છે. જેના તમામ અભ્યાસક્રમો ભારત સરકાર દ્વારા માન્ય છે. જે સમગ્ર દેશમાં એકસરખા સિલેબસથી ચલાવવામાં આવે છે.

કોઈપણ વયમર્યાદાના બાધ વગર, કોઈપણ કોલેજમાં રેગ્યુલર લેક્ચર ભર્યા વગર ઘરે બેઠા જ અને તે પણ પોતાની ગતિ-મતિ મુજબ અભ્યાસ કરવાની તમામ સુવિધા પૂરી પાડતી આ યુનિવર્સિટી નીચે મુજબના ૧૪૬ જેટલાં સર્ટિફિકેટ, ડિપ્લોમા, બેચલર ડિગ્રી અને માસ્ટર્સ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે.

સર્ટિફિકેટ પ્રોગ્રામ્સ

(૧) એડવાન્સ સર્ટિ. ઈન પાવર ડિસ્ટ્રિબ્યૂશન મેનેજમેન્ટ (૨) એડવાન્સ સર્ટિ. ઈન ઈન્ફર્મેશન સિક્યોરિટી (૩) પી. જી. સર્ટિ. ઈન એક્સ્ટેન્શન એન્ડ ડેવલપમેન્ટ સ્ટડીઝ (૪) પી. જી. સર્ટિ. ઈન એડલ્ટ એજ્યુકેશન (૫) પી. જી. સર્ટિ. ઈન સાઈબર લો (૬) પી. જી. સર્ટિ. ઈન પેટન્ટ પ્રેક્ટિસ (૭) પી. જી. સર્ટિ. ઈન. બાંગ્લા-હિંદી ટ્રાન્સલેશન (૮) પી. જી. સર્ટિ. ઈન મલયાલમ-હિંદી ટ્રાન્સલેશન (૯) પી. જી. સર્ટિ. ઈન એગ્રિકલ્ચર પોલિસી (૧૦) પી. જી. સર્ટિ. ઈન ગાંધી એન્ડ પીસ સ્ટડીઝ (૧૧) પી. ડોક્ટરલ સર્ટિ. ઈન ડાયાલિસીસ મેડિસિન (૧૨) પી. જી. સર્ટિ. ઈન ઈન્ફર્મેશન એન્ડ ટેકનોલોજી (૧૩) પી. જી. સર્ટિ. ઈન જિયો ઈન્ફર્મેટિક્સ (૧૪) સર્ટિ. ઈન ઈન્ડિજિનિયસ આર્ટ પ્રેક્ટિસ (૧૫) સર્ટિ. ઈન વિઝ્યુઅલ આર્ટ-

પેઈન્ટિંગ (૧૬) સર્ટિ. ઈન વિઝ્યુઅલ આર્ટ-એપ્લાઈડ આર્ટ (૧૭) પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ- થિયેટર આર્ટ્સ (૧૮) પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ-હિંદુસ્તાની મ્યુઝિક (૧૯) પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ-કર્ણાટક મ્યુઝિક (૨૦) પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ-ભરતનાટ્યમ્ (૨૧) સર્ટિ. ઈન અરેબિક લેંગ્વેજ (૨૨) ફ્રેન્ચ લેંગ્વેજ (૨૩) ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ (૨૪) એન્વાયર્નમેન્ટલ સ્ટડીઝ (૨૫) એન.જી.ઓ. મેનેજમેન્ટ (૨૬) બિઝનેસ સ્કલ્સ (૨૭) ટિચિંગ ઓફ એન્ડ એ સેકન્ડ લેંગ્વેજ (૨૮) ફંક્શનલ ઈંગ્લિશ (૨૯) ઉર્દૂ લેંગ્વેજ (૩૦) એચઆઈવી એન્ડ ફેમિલી એજ્યુકેશન (૩૧) સોશિયલ વર્ક એન્ડ કિમિનલ જસ્ટિસ સિસ્ટમ (૩૨) હેલ્થકેર વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ (૩૩) ન્યૂ બોર્ન એન્ડ ઈન્ફન્ટ નર્સિંગ (૩૪) મેટર્નલ એન્ડ ચાઈલ્ડ હેલ્થ નર્સિંગ (૩૫) હોમ બેઝ્ડ હેલ્થકેર (૩૬) કોમ્યુનિટી રેડિયો (૩૭) ટુરિઝમ સ્ટડીઝ (૩૮) ફૂડ એન્ડ ન્યૂટ્રિશન (૩૯) ન્યૂટ્રિશન એન્ડ ચાઈલ્ડ કેર (૪૦) રૂરલ ડેવલપમેન્ટ (૪૧) શેરી કલ્ચર (૪૨) ઓર્ગેનિક ફાર્મિંગ (૪૩) વોટર હાર્વેસ્ટિંગ એન્ડ મેનેજમેન્ટ (૪૪) પોલ્ટ્રી ફાર્મિંગ (૪૫) બીકિપિંગ (૪૬) હ્યુમન રાઈટ્સ (૪૭) કન્ઝ્યુમર પ્રોટેક્શન (૪૮) કો-ઓપરેશન, કો-ઓપરેટિવ લો એન્ડ બિઝનેસ લોઝ (૪૯) એન્ટિ હ્યુમન ટ્રાફિકિંગ (૫૦) ઈન્ટરનેશનલ હ્યુમેનિટેરિયન લો (૫૧) ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી (૫૨) ગાઈડન્સ (૫૩) કોમ્યુનિકેશન એન્ડ આઈ.ટી. સ્કલ્સ (૫૪) લેબોરેટરી ટેકનિક્સ (૫૫) ટિચિંગ ઓફ પ્રાઈમરી સ્કૂલ મેથ્સ (૫૬) વેલ્યૂ એજ્યુકેશન (૫૭) એનર્જી ટેકનોલોજી એન્ડ મેનેજમેન્ટ (૫૮) કંપેટન્સી ઈન પાવર ડિસ્ટ્રિબ્યૂશન (૫૯) એપ્રિસિયેશન કોર્સ ઓન એન્વાયર્નમેન્ટ (૬૦) એપ્રિસિયેશન કોર્સ ઓન પોપ્યુલેશન એન્ડ સસ્ટેઈનેબલ ડેવલપમેન્ટ.

ડિપ્લોમા પ્રોગ્રામ્સ

(૬૧) પી.જી. ડિપ્લોમા ઈન લાઈબ્રેરી ઓટોમેશન એન્ડ નેટવર્કિંગ (૬૨) ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ (૬૩)

ગાંધી એન્ડ પીસ સ્ટડીઝ (૬૪) રૂરલ ડેવલપમેન્ટ (૬૫) કાઉન્સેલિંગ એન્ડ ફેમિલી થેરાપી (૬૬) ટ્રાન્સલેશન (૬૭) ઈન્ટરનેશનલ બિઝનેસ ઓપરેશન્સ (૬૮) એન્વાયર્નમેન્ટ એન્ડ સસ્ટેઈનેબલ ડેવલપમેન્ટ (૬૯) એનાલિટીકલ કેમિસ્ટ્રી (૭૦) એપ્લાઈડ સ્ટેટેસ્ટિક્સ (૭૧) જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કોમ્યુનિકેશન (૭૨) ઓડિયો પ્રોગ્રામ પ્રોડક્શન (૭૩) હાયર એજ્યુકેશન (૭૪) એજ્યુકેશનલ ટેકનોલોજી (૭૫) સ્કૂલ લીડરશિપ એન્ડ મેનેજમેન્ટ (૭૬) એજ્યુ. મેનેજમેન્ટ એન્ડ એડમિનિસ્ટ્રેશન (૭૭) પ્રિ-પ્રાઈમરી એજ્યુકેશન (૭૮) એડલ્ટ એજ્યુકેશન (૭૯) ફાર્માસ્યુટિકલ સેલ્સ મેનેજમેન્ટ (૮૦) ઈન્ફર્મેશન સિક્યોરિટી (૮૧) ઈન્ટેલેક્ચ્યુઅલ પ્રોપર્ટી રાઈટ્સ (૮૨) કિમિનલ જસ્ટિસ (૮૩) એક્સ્ટેન્શન એન્ડ ડેવલપમેન્ટ સ્ટડીઝ (૮૪) અર્બન પ્લાનિંગ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (૮૫) ફોકલર એન્ડ કલ્ચર સ્ટડીઝ (૮૬) હોસ્પિટલ એન્ડ હેલ્થ મેનેજમેન્ટ (૮૭) જેરિયાટ્રિક મેડિસિન (૮૮) મેટર્નલ એન્ડ ચાઈલ્ડ હેલ્થ (૮૯) એચઆઈવી મેડિસિન (૯૦) ફૂડ સેફ્ટી એન્ડ ક્વોલિટી મેનેજમેન્ટ (૯૧) પ્લાન્ટેશન મેનેજમેન્ટ (૯૨) બુક પબ્લિશિંગ (૯૩) વૂમન્સ એન્ડ જેન્ડર સ્ટડીઝ (૯૪) ડિપ્લોમા ઈન અર્લી ચાઈલ્ડ હૂડ કેર એન્ડ એજ્યુકેશન (૯૫) ડિપ્લોમા ઈન ન્યૂટ્રિશન એન્ડ હેલ્થ એજ્યુ. (૯૬) પંચાયત લેવલ એડમિનિ. એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (૯૭) ટૂરિઝમ સ્ટડીઝ (૯૮) એક્વા કલ્ચર (૯૯) ક્રિએટિવ રાઈટિંગ ઈન ઈન્ગ્લિશ (૧૦૦) ઉર્ફૂ (૧૦૧) એચઆઈવી એન્ડ ફેમિલી એજ્યુકેશન (૧૦૨) બિઝનેસ પ્રોસેસ આઉટ સોર્સિંગ-ફાઈનાન્સ એન્ડ એકાઉન્ટિંગ (૧૦૩) વૂમન્સ એમ્પાવર્મેન્ટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (૧૦૪) પેરાલીગલ પ્રેક્ટિસ (૧૦૫) નર્સિંગ એડમિનિસ્ટ્રેશન (૧૦૬) ક્રિટિકલ કેર નર્સિંગ (૧૦૭) વેલ્યૂ એડેડ પ્રોડક્ટ્સ ફોમ ફૂટ્સ એન્ડ વેજિટેબલ્સ (૧૦૮) ડેરી ટેકનોલોજી (૧૦૯) મિટ ટેકનોલોજી (૧૧૦) પ્રોડક્શન ઓફ વેલ્યૂ એડેડ પ્રોડક્ટ્સ ફોમ સિરિયલ્સ, પલ્સિસ એન્ડ ઓઈલ સીડ્સ (૧૧૧) ફિશ પ્રોડક્ટ્સ ટેકનોલોજી (૧૧૨) વોટરશેડ મેનેજમેન્ટ.

બેચલર્સ ડિગ્રી પ્રોગ્રામ્સ

(૧૧૩) બેચલર ઓફ આર્ટ્સ ઈન ટૂરિઝમ સ્ટડીઝ (૧૧૪) કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન (૧૧૫) સોશિયલ

વર્ક (૧૧૬) લાઈબ્રેરી એન્ડ ઈન્ફર્મેશન સાયન્સ (૧૧૭) બેચલર્સ ડિગ્રી પ્રોગ્રામ્સ-બી.એ./બી.કોમ./બી.એસસી. (૧૧૮) બેચલર્સ પ્રિપેરેટરી પ્રોગ્રામ્સ.

માસ્ટર્સ ડિગ્રી પ્રોગ્રામ્સ

(૧૧૯) માસ્ટર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન (૧૨૦) સાયન્સ ઈન ડાયેટેટિક્સ એન્ડ ફૂડ સર્વિસ મેનેજમેન્ટ (૧૨૧) આર્ટ્સ ઈન રૂરલ ડેવલપમેન્ટ (૧૨૨) સાયન્સ ઈન કાઉન્સેલિંગ એન્ડ ફેમિલી થેરાપી (૧૨૩) ટૂરિઝમ એન્ડ ટ્રાવેલ મેનેજમેન્ટ (૧૨૪) આર્ટ્સ ઈન ઈન્ગ્લિશ (૧૨૫) આર્ટ્સ ઈન હિંદી (૧૨૬) સોશિયલ વર્ક (૧૨૭) સોશિયલ વર્ક કાઉન્સેલિંગ (૧૨૮) આર્ટ્સ ઈન ફિલોસોફી (૧૨૯) આર્ટ્સ ઈન એજ્યુકેશન (૧૩૦) આર્ટ્સ ઈન ઈકોનોમિક્સ (૧૩૧) આર્ટ્સ ઈન હિસ્ટ્રી (૧૩૨) આર્ટ્સ ઈન પોલિટિકલ સાયન્સ (૧૩૩) પબ્લિક એડમિનિસ્ટ્રેશન (૧૩૪) સોશિયોલોજી (૧૩૫) ગાંધી એન્ડ પીસ સ્ટડીઝ (૧૩૬) સાઈકોલોજી (૧૩૭) લાઈબ્રેરી એન્ડ ઈન્ફર્મેશન સાયન્સ (૧૩૮) એન્થ્રોપોલોજી (૧૩૯) એક્સ્ટેન્શન એન્ડ ડેવલપમેન્ટ સ્ટડીઝ (૧૪૦) એડલ્ટ એજ્યુકેશન (૧૪૧) જેન્ડર એન્ડ ડેવલપમેન્ટ સ્ટડીઝ (૧૪૨) વૂમન્સ એન્ડ જેન્ડર સ્ટડીઝ (૧૪૩) ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન (૧૪૪) માસ્ટર ઓફ કોમર્સ (૧૪૫) એમ.એસસી. મેથ્સ વિથ એપ્લિકેશન્સ ઈન કોમ્પ્યુટર સાયન્સ (૧૪૬) ટ્રાન્સલેશન સ્ટડીઝ.

ઉપરોક્ત તમામ અભ્યાસક્રમોની જરૂરી વિગતો જેવી કે તેનું મિડિયમ (માધ્યમ), સમયગાળો ને પ્રવેશ માટે જરૂરી શૈક્ષણિક લાયકાત વગેરે નીચે મુજબ છે.

મીડિયમ (માધ્યમ)

અભ્યાસક્રમના નંબર મુજબ તે કયા માધ્યમ (મીડિયમ)થી ભણાવાય છે તે દર્શાવેલ છે.

- અંગ્રેજી : ૧-૨- ૩-૪-૫-૬-૯-૯-૧૦-૧૧-૧૨- ૧૩- ૧૪-૧૫-૧૬ ૧૭-૧૮-૧૯- ૨૦-૨૧- ૨૨-૨૩-૨૪- ૨૫-૨૬-૨૭-૨૮- ૩૦-૩૧- ૩૨-૩૩-૩૪- ૩૫-૩૬-૩૭-૩૮-૩૯- ૪૦- ૪૧-૪૨- ૪૩-૪૪-૪૫-૪૬- ૪૭-૪૮-૪૯- ૫૦-૫૧- ૫૨-૫૩-૫૪- ૫૫-૫૬-૫૭-૫૮- ૫૯-૬૦- ૬૧-૬૨-૬૩-૬૪-૬૫- ૬૭-૬૮- ૬૯- ૭૦-૭૧-૭૨- ૭૩-૭૪- ૭૫-૭૬-૭૭- ૭૮- ૭૯-૮૦-૮૧- ૮૨-૮૩- ૮૪-૮૫-૮૬-

૮૭-૮૮-૮૯- ૯૦-૯૧-૯૨-૯૩-૯૪- ૯૫-
૯૬-૯૭-૯૮-૯૯-૧૦૧-૧૦૨- ૧૦૩-૧૦૪-
૧૦૫- ૧૦૬-૧૦૭- ૧૦૮-૧૦૯-૧૧૦-
૧૧૧-૧૧૨-૧૧૩-૧૧૪-૧૧૫-૧૧૬-
૧૧૭- ૧૧૮-૧૧૯-૧૨૦-૧૨૧-૧૨૨-
૧૨૩-૧૨૪-૧૨૬- ૧૨૭-૧૨૮- ૧૨૯-
૧૩૦- ૧૩૧-૧૩૨-૧૩૩-૧૩૪- ૧૩૫-
૧૩૬-૧૩૭-૧૩૮-૧૩૯-૧૪૦- ૧૪૧-
૧૪૨- ૧૪૩-૧૪૪-૧૪૫.

- **હિન્દી :** ૭-૮-૧૦-૧૪-૨૨-૨૩- ૨૪-૨૯-
૩૦-૩૧-૩૨- ૩૫-૩૬-૩૭-૩૮-૩૯- ૪૦-
૪૧-૪૨- ૪૩-૪૪-૪૫-૪૬-૪૭-૪૮-૫૨-
૫૪-૫૫-૫૬-૫૯- ૬૨-૬૩-૬૪- ૬૬-૬૭-
૭૨-૭૫-૮૪-૮૫- ૮૭-૧૦૧-૧૦૩- ૧૦૪-
૧૦૭-૧૦૮- ૧૦૯-૧૧૦-૧૧૨-૧૧૩-
૧૧૫-૧૧૭-૧૧૮- ૧૨૧-૧૨૫-૧૨૬-
૧૩૦- ૧૩૧-૧૩૨-૧૩૩- ૧૩૪-૧૩૫-
૧૪૧- ૧૪૪-૧૪૬.

● ગુજરાતી : ૧૧૮, અરેબિક : ૨૧, ઉર્દૂ : ૨૯-
૩૦, મિઝો + તેલુગુ : ૪૪, તેલુગુ : ૧૦૮- ૧૧૮,
બંગાળી : ૧૧૮, ઓરિયા : ૫૨-૧૧૮, તામિલ : ૮૪-
૧૧૮, મરાઠી : ૧૧૮, મલયાલમ : ૧૧૮, આસામી,
ગુજરાતી, કન્નડ, મલયાલમ, મરાઠી, પંજાબી, તામિલ,
ઓરિયા : ૩૮.

સમયગાળો

અભ્યાસક્રમના નંબર મુજબ જે-તે અભ્યાસક્રમનો
સમયગાળો નીચે દર્શાવેલ છે. તેમાં લઘુત્તમની સાથે
મહત્તમ સમયગાળો પણ દર્શાવેલ છે. તે કોર્સ તમારે
નિયત લઘુત્તમ સમય મર્યાદામાં પૂરો કરવાનો હોય,
પરંતુ કોઈ કારણસર ન પૂરો કરી શકો તો તે અભ્યાસ
વધુમાં વધુ મહત્તમ સમયગાળામાં પૂરો કરી શકો છો.

- ૩ માસ-૧ વર્ષ : ૫૯-૬૦.
- ૬ માસ- ૨ વર્ષ : ૧-૨-૩-૪-૫-૬-૭- ૮-૯-
૧૦-૧૨-૧૩- ૨૧-૨૨-૨૩- ૨૪-૨૫-૨૬-
૨૭-૨૮-૨૯- ૩૦-૩૧-૩૨-૩૩- ૩૪-૩૫-
૩૬-૩૭-૩૮- ૩૯-૪૦-૪૧- ૪૨-૪૩-૪૪-
૪૫-૪૬-૪૭- ૪૮-૪૯-૫૦- ૫૧-૫૨-૫૩-
૫૪-૫૫-૫૬- ૫૭-૧૧૮.
- ૧ વર્ષ-૨ વર્ષ : ૧૧-૭૫.

- ૧ વર્ષ-૩ વર્ષ : ૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-
૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪- ૨૫-૨૬-૨૭- ૨૮-૨૯-૩૦-
૩૧-૩૨- ૩૩-૩૪-૩૫- ૩૬-૩૭-૩૮- ૩૯-૪૦-૪૧-
૪૨-૪૩-૪૪-૪૫-૪૬- ૪૭-૪૮-૪૯- ૫૦-૫૧-૫૨-
૫૩-૫૪-૫૫-૫૬- ૫૭-૫૮-૫૯- ૬૦-૬૧-૬૨-૬૩-
૬૪-૬૫-૬૬-૬૭-૬૮-૬૯- ૭૦-૭૧-૭૨- ૭૩-
૭૪-૭૫-૭૬-૭૭- ૭૮-૭૯-૮૦-૮૧-૮૨-૮૩-
૮૪-૮૫-૮૬-૮૭-૮૮- ૮૯-૯૦-૯૧-૯૨- ૯૩-
૯૪-૯૫-૯૬-૯૭-૯૮- ૯૯-૧૦૦-૧૦૧-૧૦૨-
૧૦૩-૧૦૪-૧૦૫-૧૦૬.
- ૧ વર્ષ- ૪ વર્ષ : ૬૧-૬૨-૬૪-૬૫-૬૬- ૭૧-
૭૨-૭૩- ૭૬-૭૭- ૭૮-૮૫- ૮૦-૮૧- ૮૨-
૮૪-૮૫- ૮૬-૮૭-૮૮- ૧૦૧-૧૦૩- ૧૦૭-
૧૦૮-૧૦૯- ૧૧૦-૧૧૧-૧૧૨- ૧૧૬-
૧૩૭.
- ૨ વર્ષ-૪ વર્ષ : ૧૨૩- ૧૪૫.
- ૨ વર્ષ-૫ વર્ષ : ૧૨૦-૧૨૧- ૧૨૨-૧૨૪-
૧૨૫-૧૨૬-૧૨૭-૧૨૮-૧૨૯-૧૩૦-૧૩૧-
૧૩૨-૧૩૩- ૧૩૪-૧૩૫-૧૩૬- ૧૩૮-
૧૩૯-૧૪૦- ૧૪૧-૧૪૨- ૧૪૪- ૧૪૬.
- ૨ વર્ષ- ૬ વર્ષ : ૧૪૩.
- ૩ વર્ષ- ૬ વર્ષ : ૧૧૩-૧૧૪-૧૧૫- ૧૧૭-
૧૧૯.

શૈક્ષણિક લાયકાત

જરૂરી શૈક્ષણિક લાયકાતની સામે તેના
અભ્યાસક્રમ નંબર દર્શાવેલ છે.

કોઈપણ શાખામાં સ્નાતક : અભ્યાસક્રમ નં.
૩-૭-૮-૯- ૧૦-૧૩-૨૭-૩૧-૫૯- ૬૨-૬૩-
૬૮-૭૦-૭૨- ૭૪-૭૭-૭૮-૭૯-૮૧- ૮૨-
૮૩-૮૪- ૮૫-૮૧-૮૩-૧૨૫- ૧૩૯-૧૪૩-
૧૪૫- ૧૪૬.

- ધો. ૧૦ + ૨ : અભ્યાસક્રમ નં. ૨૧-૨૨-૨૩-
૨૪-૨૫- ૨૬-૨૮-૩૦-૩૨- ૩૭-૩૯-૪૨-
૪૬- ૪૭-૪૮- ૪૯-૫૦-૫૩-૫૪-૫૬- ૬૪-
૬૫- ૬૬-૬૭-૬૮-૬૯- ૧૦૧-૧૦૨-૧૦૩-
૧૦૪-૧૦૭-૧૦૮-૧૦૯- ૧૧૦-૧૧૧-
૧૧૨- ૧૧૩-૧૧૪- ૧૧૫- ૧૧૭.
- ધો. ૧૦ કે તેની સમકક્ષ : અભ્યાસક્રમ નં.
૨-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮- ૧૯-૨૦-૩૫-૩૬-
૪૧-૪૩-૫૧- ૫૨-૫૫- ૫૭-૧૦૦.
- ધો. ૮ પાસ : અભ્યાસક્રમ નં. ૪૪-૪૫. (અન્ય
કેટલાક અભ્યાસક્રમો માટેની શૈક્ષણિક લાયકાત
આપે રૂબરૂમાં જ પૂછવી પડે તેમ હોઈ તે જણાવી
નથી).

અભ્યાસકેન્દ્ર સુવિધા

તમે તમારા નજીકના અભ્યાસકેન્દ્રમાં અભ્યાસ કરી શકો છો, પરંતુ કોઈ કારણસર કે બદલી-બદલી, લગ્ન જેવા કારણસર તમે અન્યત્ર રહેવા-વસવા ગયા હોવ તો ત્યાંના અભ્યાસ કેન્દ્રમાં અભ્યાસ કરી શકો છો. વર્ણી, પરીક્ષા પણ ભારતના કોઈ પણ સ્થળના અભ્યાસ કેન્દ્રમાં આપી શકો છો. અર્થાત્ કોઈ કારણસર તમારે ભારતભરમાં ક્યાંય પણ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલવું હોય તો તે બદલી શકો છો.

નોંધ : કોઈ પણ અભ્યાસક્રમની વિશેષ માહિતી જેવી કે શૈક્ષણિક લાયકાત, મીડિયમ, સમયગાળો, ફી, ઓનલાઈન એડમિશન વગેરેની જાણકારી મેળવવા નીચેના સરનામે સંપર્ક સાધવો :

સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ અને દીવના વિદ્યાર્થીઓ માટે સંપર્ક, ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (રિજિયોનલ સેન્ટર) સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, રાજકોટ-૩૬૦૦૦૫ (ગુજરાત).

ફોન નં. : (૦૨૮૧) ૨૫૭૨૮૮૮

ઈ-મેલ : rcrajkot@ignou.ac.in, વેબસાઈટ :
www.ignou.ac.in

સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ, દીવ સિવાયના ગુજરાતના તમામ વિદ્યાર્થીઓ માટે સંપર્ક, ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (રિજિયોનલ સેન્ટર) નિરમા યુનિવર્સિટીની સામે, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે , છારોડી, અમદાવાદ-૩૮૨૪૮૧ (ગુજરાત).

ફોન નં. : (૦૨૭૧૭) ૨૪૨૮૭૫, ૨૪૧૫૭૯,
૨૪૨૮૭૬.

ઈ-મેલ : rcamedabad@ignou.ac.in

વેબસાઈટ : www.ignou.ac.in

૧૮-એ, નૂતન શક્તિનગર-૧,
અંબાજી મંદિર પાસે, મણિનગર,
અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.

કરીયરના બે નવા ફંડા-કાઉડ ફંડિંગ અને રેફરલ માર્કેટિંગ

- રાજેશ શર્મા

વિશ્વમાં કરીયરની વ્યાખ્યા બદલાતી જાય છે અને પહેલાંની જેમ હવે લોકો જોબ માટે નથી ભણતા. બલ્કે વધુ ને વધુ લોકો બિઝનેસ તરફ વળી રહ્યા છે ને તેના માટેનો પાયો તૈયાર કરવા શિક્ષણ લેતા હોય છે. આ પરિવર્તન આવ્યું તેનું કારણ એ છે કે હવે દુનિયામાં બિઝનેસની વ્યાખ્યા બદલાતી જાય છે અને બિઝનેસના નવા નવા આઈડિયા અમલી બનતા જાય છે. આવા જ બે આઈડિયા વિશે આપણે વાત કરવી છે. અત્યારે જે લોકો ધોરણ ૧૨માં પાસ થઈને આવ્યા છે તેમને કદાચ આ આઈડિયા સીધા બહુ કામના ના લાગે પણ છતાં તેના વિશે જાણવું કેમ કે ભવિષ્યમાં આ આઈડિયા તમારા માટે બહુ મહત્વના બનશે. તમારા મગજના કોઈ ખૂણામાં તે પડેલા હશે તો ભવિષ્યમાં તમે બિઝનેસ કરવા જશો ત્યારે એ તમને કામ લાગશે.

એપલના સ્થાપક સ્ટીવ જોબ્સે પોતાની સફળતા માટે જે ત્રણ બાબતોને યશ આપ્યો છે તેમાં એક સિધ્ધાંત, કનેક્ટ ધ ડોટ્સ છે. મતલબ કે બિંદુઓને જોડતા જાઓ. પાછા વળીને જોતા રહો ને તેમાંથી જ તમને કશુંક કામનું મળશે. આ બંને આઈડિયાની વાત તમારા માટે ભવિષ્યમાં ડોટ્સ જોડવાનું કામ કરશે.

આ આઈડિયામાં એક કાઉડ સોર્સિંગનો છે અને બીજા રેફરલ માર્કેટિંગનો છે.

કાઉડ સોર્સિંગ એટલે ઘણા બધા લોકો પાસેથી કામ અથવા તો ફંડ મેળવવું. સામાન્ય રીતે આ કામ કે ફંડ ઓનલાઈન મળે છે. કાઉડ સોર્સિંગ ‘કાઉડ’ અને ‘આઉટસોર્સિંગ’ એ બે શબ્દોનો સમન્વય છે. તેનો અર્થ થાય છે કોઈપણ બહારના ઘણા બધા લોકોને કરવા માટે આપી દેવું.

‘કાઉડ સોર્સિંગ’ નું શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ વિકિપીડિયા છે. વિકિપીડિયાએ પોતાનો એનસાયક્લોપીડિયા બનાવવા માટે લેખકો તથા સંપાદકો રાખવાના બદલે તેમણે બહારના લોકોને પોતાની ક્ષમતા પ્રમાણે માહિતી આપવાની કામગીરી સોંપી. તેનું પરિણામ શું આવ્યું એ

કહેવાની જરૂર નથી. વિકિપીડિયાના રૂપમાં દુનિયાને સૌથી અદભૂત એનસાયક્લોપીડિયા મળ્યો.

‘કાઉડ ફંડિંગ’ એ કાઉડ સોર્સિંગનો જ એક ભાગ છે. કાઉડ ફંડિંગ એટલે ચોક્કસ કામ કે પ્રોજેક્ટ માટે ચોક્કસ રકમ મેળવવી અને તેના બદલામાં વિવિધ પ્રકારનું વળતર મેળવવું. સામાન્ય રીતે કાઉડ ફંડિંગને નીચેની ત્રણ કેટેગરીમાં વહેંચી શકાય.

ઈક્વિટી: બિઝનેસ કે પ્રોજેક્ટમાં યોગદાનના બદલામાં ઈક્વિટી (હિસ્સો) અપાય.

ડોનેશન: પ્રોજેક્ટમાં યોગદાનના બદલામાં ઈ-કાર્ડ, ટી શર્ટ, સીડી વગેરે પ્રતિકાત્મક ચીજો અપાય.

ડેબ્ટ: બિઝનેસ કે પ્રોજેક્ટમાં યોગદાનના બદલામાં ભવિષ્યમાં આર્થિક વળતર અપાય કે આર્થિક હિતો સચવાય.

ઉદાહરણ તરીકે તમને નવું મ્યુઝિક આલ્બમ બનાવવા માટે પાંચ લાખ રૂપિયાની જરૂર છે. તમે કાઉડ ફંડિંગ વડે આ રકમ એકઠી કરી શકો. તમે ૬૦ દિવસની મર્યાદા નક્કી કરો અને કઈ રીતે તમારે રકમ એકત્ર કરવી છે તે નક્કી કરો. બદલામાં તમે રકમ આપનારને શું આપશો એ નક્કી કરો. એ રીતે તમે ધારેલી રકમ મેળવી શકશો.

કાઉડ ફંડિંગ મોટા ભાગે ઓનલાઈન છે અને તેના માટે ત્રણ બેઝિક મોડલ છે.

ઓલ ઓર નથિંગ: નક્કી કરેલી રકમ ના મળે તો આવેલી બધી રકમ પરત કરવી

કીપ ઈટ ઓલ: નક્કી કરેલી રકમ ના મળે તો જે મળે તેનાથી ચલાવી લેવું

બાઉન્ટી: ચોક્કસ પ્રોડક્ટ કે સોલ્યુશન માટે રકમ એકઠી કરવી

કલાકારો, સમાજસેવી સંસ્થાઓ તથા સાહસિકો જુદા જુદા ઉદ્દેશ માટે કાઉડ ફંડિંગનો ઉપયોગ કરતા હોય છે.

કાઉડ ફંડિંગ સાહસિકો માટે સૌથી વધારે

ઉપયોગી છે અને તેના ૧૦ સૌથી મોટા ફાયદા નીચે પ્રમાણે છે.

૧. કાઉડ ફંડિંગના કારણે સરળતાથી નાણાં મળે છે. વેન્ચર કેપિટાલિસ્ટ્સ, બેંકો વગેરેના ધક્કા નથી ખાવા પડતા.
૨. કાઉડ ફંડિંગના કારણે જોખમ ઘટે છે. તેના કારણે સતત નાણાં મળ્યા કરે છે તેથી ખર્ચાની ચિંતા રહેતી નથી.
૩. કાઉડ ફંડિંગ કેમ્પેઈનનો ઉપયોગ અસરકારક માર્કેટિંગ ટૂલ તરીકે કરી શકાય છે.
૪. કાઉડ ફંડિંગના કારણે તમારો કન્સેપ્ટ લોકોને ગળે ઊતર્યો છે તે સરળતાથી સાબિત કરી શકાય છે.
૫. કાઉડ ફંડિંગના કારણે શરૂઆતના તબક્કે જ સાહસિકો ઊણપોને ઢાંકી શકે છે કેમ કે તેમને મોટા પ્રમાણમાં ફીડબેક મળે છે.
૬. કાઉડ ફંડિંગના કારણે સંભવિત વફાદાર ગ્રાહકો સાથે સંપર્ક થાય છે. સાહસિકોના કન્સેપ્ટમાં વિશ્વાસ હોય તેવા જ લોકો તેમાં જોડાય છે ને એ લોકો જોડાયેલા રહે છે.
૭. કાઉડ ફંડિંગ બેંકો કે બીજી નાણાકીય સંસ્થાઓના ધક્કા ખાવાની તકલીફોમાંથી મુક્તિ આપે છે.
૮. કાઉડ ફંડિંગમાં સફળતા મળે એટલે આપોઆપ જ પરંપરાગત રોકાણકારોને તેમાં રસ પડવા માંડે છે.
૯. કાઉડ ફંડિંગના કારણે તમારો પ્રોજેક્ટ કે કન્સેપ્ટ શરૂ થાય એ પહેલાં જ સારા દામે વેચાવાની શક્યતા ઊભી થાય છે.
૧૦. કાઉડ ફંડિંગ મફત છે ને તેના માટે પ્રયત્ન કરવા કોઈ ફી નથી ભરવી પડતી કે કોઈ ધક્કા ખાવા નથી પડતા.

અલબત્ત કાઉડ ફંડિંગના કેટલાક ગેરફાયદા પણ છે. જેમ કે,

- કાઉડ ફંડિંગ માટે પ્રયત્ન કરો એટલે તમારો પ્રોજેક્ટ ખુલ્લો પડી જાય ને કોઈ તેની નકલ કરી લે એ જોખમ છે જ.
- કાઉડ ફંડિંગના કારણે તમે ઈચ્છો એટલી રકમ ના મળે ને નાણાં સ્રોત મર્યાદિત બની જાય એવું બને.

— કાઉડ ફંડિંગનાં નિયંત્રણો તથા કરવેરાની ગૂંચવણો મુશ્કેલીઓ ઊભી કરી શકે.

અત્યારે સંખ્યાબંધ કાઉડ ફંડિંગ વેબસાઈટ ઉપલબ્ધ છે. આ વેબસાઈટની મદદથી સાહસિકો ફંડ એકઠું કરી શકે છે. તેના બદલામાં વેબસાઈટ ચોક્કસ ફી લે છે. ક્લીકસ્ટાર્ટર જાણીતી કાઉડ ફંડિંગ વેબસાઈટ છે. તે સામાન્ય રીતે મળેલા ફંડના ૫ ટકા રકમ ફી તરીકે લે છે. નક્કી કરેલી રકમ એકત્ર થાય એ સંજોગોમાં જ આ પ્રોસેસિંગ ફી આપવાની હોય છે. ભારતમાં પણ વિશબેરી, ઈગનાઈટ ઈન્ટેન્ટ તથા મિલાપ જેવી કાઉડ ફંડિંગ વેબસાઈટ્સ સર્જનાત્મક પ્રોજેક્ટ્સ, અંગત કે સામાજિક ઉદ્દેશો માટે ફંડ એકત્ર કરવામાં મદદ કરે જ છે. ભારતમાં આ વેબસાઈટ્સ ૧૦ ટકા જેટલી રકમ ફી તરીકે લે છે પણ તેમાં પણ નિયત કરેલી રકમ પૂરી મળે એ સંજોગોમાં જ ફી ચૂકવવાની હોય છે.

કાઉડ ફંડિંગમાં ઉપયોગી વેબસાઈટ્સ - વૈશ્વિક વેબસાઈટ્સ

1. Kickstarter
2. Indiegogo
3. Crowdfunder
4. RocketHub
5. Crowdrise
6. Somolend
7. Appbackr
8. AngelList
9. Invested.in
10. Quirky

ભારતીય વેબસાઈટ્સ

1. wishberry.in
2. Ignitintent.com
3. thehotstart.com
4. bitgiving.com
5. start51.com
6. ketto.org
7. fundmydream.in
8. milaap.org

બીજા આઈડિયા રેફરલ માર્કેટિંગના છે.

દુનિયામાં બિઝનેસ અંગેના કોન્સેપ્ટ બદલાઈ રહ્યા છે અને તેના કારણે કારકિર્દીની નવી નવી તકો

ઉપલબ્ધ થઈ રહી છે. આ તકોમાં એક તક રેફરલ માર્કેટિંગની છે. ભારતમાં રેફરલ માર્કેટિંગ હજુ નવોસવો શબ્દ છે અને બહુ પ્રચલિત નથી પણ જે દેશો ઝડપથી વિકાસ કરી રહ્યા છે ત્યાં રેફરલ માર્કેટિંગ ટ્રેન્ડિંગ ટોપિક છે. રેફરલ માર્કેટિંગ પ્લેટફોર્મ હાલમાં બહુ ઝડપથી લોકપ્રિય થઈ રહેલી અને અસરકારક સાબિત થઈ રહેલી માર્કેટિંગ સ્ટ્રેટેજી છે. કોઈ વ્યક્તિ, બીજી વ્યક્તિના બિઝનેસ અંગે ગ્રાહકને રેફરન્સ આપે તેને રેફરલ માર્કેટિંગ કહે છે. રેફરલ માર્કેટિંગ પ્લેટફોર્મમાં જુદા જુદા વ્યવસાયના લોકો એક થઈને એક ગ્રૂપ બનાવે છે અને એકબીજાનો રેફરન્સ આપીને પરસ્પર મદદ કરે છે.

રેફરલ માર્કેટિંગ વાસ્તવમાં તો બિઝનેસમેન દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી ટેકનિક છે પણ તમારામાં સ્માર્ટનેસ હોય તો તમે તેના આધાર પર સુંદર કારકિર્દી બનાવી શકો અને અઢળક કમાણી કરી શકો. વૈશ્વિક સ્તરે અત્યારે બિઝનેસ નેટવર્કિંગ ઈન્ટરનેશનલ (બીએનઆઈ) નામની આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા રેફરલ માર્કેટિંગના બેઝ પર કામ કરે જ છે. તેની સાથે સંકળાઈને ઘણાં લોકોએ સુંદર કારકિર્દી બનાવી છે અને તમારામાં પણ ધગશ હોય તો તમે પણ એ કરી જ શકો.

રેફરલ માર્કેટિંગ બિઝનેસમેન માટે પણ ફાયદાકારક છે અને જે લોકો પોતાની અલગ કારકિર્દી બનાવવા માગતા હો તેમના માટે પણ ફાયદાકારક છે. તમે બિઝનેસમેન હો તો તમે રેફરલ માર્કેટિંગના ગ્રૂપમાં જોડાઈને તમારા બિઝનેસને આગળ ધપાવી શકો. આ ગ્રૂપમાં જોડાવાથી તમને નવા સંપર્કો મળશે અને તેનો ઉપયોગ તમે બિઝનેસને વધારવા કરી શકો. રેફરલ માર્કેટિંગની મજા એ છે કે તમારી પાસે મોટી ટીમ ના હોય તો પણ તેની મદદથી તમે બિઝનેસ આગળ વધારી શકો. તમારું નેટવર્ક તમારા સેલ્સપર્સન તરીકે કામ કરે ને તેના માટે તમારે કોઈ ખર્ચ ના કરવો પડે.

તમે બિઝનેસમેન ના હો અને સારી કારકિર્દી બનાવવા માગતા હો તો રેફરલ માર્કેટિંગ ગ્રૂપ ઊભું કરીને અલગ જ પ્રકારની કારકિર્દી બનાવી શકો. કોઈપણ બિઝનેસ કે પ્રોફેશનમાં સફળ થવા પાંચ બાબતો જરૂરી મનાય છે: વિઝન-પેશન, ફાયનાન્સ, ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, પ્રોડક્ટ નોલેજ અને માર્કેટ. તમે રેફરલ માર્કેટિંગ ગ્રૂપ શરૂ કરીને જેની પાસે જે નથી તે

મેળવવામાં મદદ કરી શકો. જે લોકો પાસે આ પાંચેય ચીજ છે તેમને માર્કેટિંગની જરૂર હોય છે, તમે તેમને નવા નવા ક્લાયન્ટ શોધવામાં મદદ કરી શકો. આ બધું હોય પણ તમારી પાસે ટીમ ના હોય તો કશો અર્થ ના રહે. એ સંદર્ભમાં ટીમ સૌથી જરૂરી છે.

રેફરલ માર્કેટિંગનો પાયો બિઝનેસ નેટવર્કમાં છે. રેફરલ માર્કેટિંગની સરળ શબ્દોમાં વ્યાખ્યા આપવી હોય તો કહી શકાય કે, મારા સંપર્કો અને તમારા સંપર્કો એ બંનેનો ઉપયોગ કરવાની કળા એટલે રેફરલ માર્કેટિંગ. આ કળા આવડી જાય પછી બિઝનેસ વધારવાની કોઈ મર્યાદા નથી. હું તમને મદદ કરું અને તમે મને મદદ કરો ને એ રીતે એકબીજાની મદદથી જ આપણે આગળ વધતા હોઈએ છીએ ને એ જ રેફરલ માર્કેટિંગ છે. દરેક વ્યક્તિ પોતાના સંબંધો અને નેટવર્કના કારણે એકબીજાથી અલગ પડતી હોય છે અને આપણું નેટવર્કિંગ જ આપણો યુનિક સેલિંગ પોઈન્ટ (યુએસપી) હોય છે. મોટા ભાગનો બિઝનેસ રેફરન્સથી આવતો હોય છે પણ આપણે તેના વિશે સભાન નથી હોતા. રેફરલ માર્કેટિંગ આ સભાનતા ઊભી કરે છે અને સફળતા અપાવે છે.

આફ્રિકામાં કહેવાય છે કે ઓછું અંતર કાપવું હોય તો ઝડપથી ને એકલા દોડવું પડે પણ લાંબું દોડવું હોય તો બધાની સાથે જ દોડવું પડે. રેફરલ માર્કેટિંગનું હાર્દ આ વાતમાં આવી જાય છે ને મજા એ છે કે તમે એક વાર તેમાં જોડાઓ પછી તેનો પ્રવાહ જ તમને આગળ લઈ જશે. તમારે પોતાના ગોલ સેટ કરવા પડે ને જોડાઈ જવું પડે, પછી આપોઆપ આગળ વધાતું હોય છે.

રેફરલ માર્કેટિંગ દ્વારા સફળ થવા સતત એકબીજાને મળતા રહેવું પડે કેમ કે સતત મળવાથી જ પરસ્પર વિશ્વાસ વધે છે અને વિશ્વાસ વધે પછી રેફરન્સ આપવાનું પ્રમાણ વધે છે. રેફરલ માર્કેટિંગનો સિધ્ધાંત છે કે ગ્રૂપમાં જોડાઓ પછી સતત હાજર રહો, દરેક બેઠકમાં ભાગ લો અને તમારી સફળતાની પ્રક્રિયામાં સાતત્ય જાળવો.

તમે રેફરલ માર્કેટિંગમાં કારકિર્દી બનાવવા માગતા હો તો સૌથી પહેલાં તો એવા લોકોને શોધો કે જેમને પોતાનો બિઝનેસ વધારવામાં રસ છે. તમે શરૂઆતના તબક્કે પાંચેક સભ્યો એવા શોધી લેશો તો પણ ચાલશે. આ જૂથના સભ્યો એકબીજાનો રેફરન્સ

આપીને જૂથના અન્ય સભ્યોના બિઝનેસના વિકાસમાં મદદરૂપ થશે.

તમારી કામગીરી આ રેફરલ માર્કેટિંગ જૂથના કો-ઓર્ડિનેટર તરીકેની હશે. તમારે કો-ઓર્ડિનેટર તરીકે શું કરવાનું હોય તે કહેવાની જરૂર નથી. તમે બધા સભ્યોને એક તાંતણે જોડવાનું કામ કરતી કડી છો અને તમારી કામગીરી બધા સાથે બેસે તેની વ્યવસ્થા કરવાની હોય છે. રેફરલ માર્કેટિંગ ગ્રૂપના સભ્યોને મહત્તમ બિઝનેસ મળે તે જોવાની જવાબદારી તમારી છે. તમે કો-ઓર્ડિનેટર તરીકે સભ્યો વચ્ચે ગાઢ સંબંધો બંધાય અને એ લોકો પ્રામાણિકતાથી એકબીજાના રેફરન્સ આપતા થાય તેવો માહોલ પેદા કરવાનો હોય છે.

આ કામગીરી માટે કેટલાક પાયાના નિયમો છે તે સમજી લો.

રેફરલ માર્કેટિંગ ગ્રૂપના પાયાના નિયમો

- દર મહિને ઓછામાં ઓછી બે વાર ગ્રૂપની મિટિંગ બોલાવો. દર પખવાડિયે નક્કી કરેલી તારીખે અને સમયે બેઠક મળે જ તે જુઓ
- રેફરલ માર્કેટિંગ માટે બનાવાયેલા દરેક ગ્રૂપમાં એક વ્યવસાય કે બિઝનેસની એક જ વ્યક્તિને સમાવો
- દરેક સભ્ય પોતાના પાર્ટટાઈમ બિઝનેસને નહીં પણ મુખ્ય બિઝનેસને જ પ્રમોટ કરે તેવો નિયમ રાખો.
- દરેક સભ્યે દરેક બેઠકમાં હાજરી આપવી ફરજિયાત છે તેવો નિયમ બનાવો. કોઈ પોતાની જગાએ નોમિનીને બેઠકમાં મોકલી શકે પણ સંપૂર્ણ ગેરહાજર ના રહી શકે
- દરેક સભ્ય અગાઉથી નોંધણી કરાવીને તથા મિટિંગ ફી ચૂકવીને પોતાની સાથે કોઈ મહેમાનને લાવી શકે તેવી વ્યવસ્થા કરો

રેફરલ માર્કેટિંગના ફાયદા કયા કયા છે ?

- રેફરલ માર્કેટિંગના એકદમ અસરકારક અને ઝડપી માધ્યમનો ઉપયોગ કરીને તમારી પ્રોડક્ટ કે સર્વિસને પ્રમોટ કરી શકાય
- ઘણા બધા લોકો તથા કંપનીઓ સુધી તમારી પ્રોડક્ટ કે સર્વિસની વાત પહોંચાડી શકાય
- નેટવર્કને લગતી બાબતોનો અસરકારકતાથી

ઉપયોગ કરવાની સમજ કેળવાય

- રેફરન્સથી ચાલતો બિઝનેસ લાંબુ ટકે છે અને તેમાં વધારે વળતર મળે છે.
- તમારા સંપર્કો એટલા વ્યાપક બની જાય છે કે પછી માઉથ પબ્લિસિટીથી જ તમારું કામ આગળ ચાલ્યા કરે છે.

રેફરલ માર્કેટિંગમાં કેટલું વળતર મળે ?

રેફરલ માર્કેટિંગની મદદથી તમે કરોડો કમાઈ શકો છો. જે લોકો બિઝનેસમેન છે તેમનો બિઝનેસ રેફરલ માર્કેટિંગના કારણે વધે ને સરવાળે તેમની કમાણીમાં વધારો થશે.

રેફરલ માર્કેટિંગ ગ્રૂપ ઊભા કરનારા કો-ઓર્ડિનેટર શરૂઆતમાં દરેક સભ્ય પાસેથી ચોક્કસ ફી લઈ શકે. સામાન્ય રીતે આ ફી પ્રતિ માસ દસ હજાર રૂપિયાની આસપાસ હોય છે. તમારી પાસે કેટલા સભ્યો છે તેના આધારે તમારી કમાણી નક્કી થતી હોય છે.

તમારું રેફરલ માર્કેટિંગ ગ્રૂપ અસરકારક રીતે કામ કરતું થાય અને તેના કારણે સભ્યોનો બિઝનેસ વધે તો તેના કારણે તમારા ગ્રૂપમાં આવવા લોકો આગળ આવશે. એ વખતે તમે બધાંને એક ગ્રૂપમાં લેવાના બદલે નાનાં નાનાં ગ્રૂપ બનાવીને કામગીરી કરી શકો.

૩૮૭, વિભૂષા બંગ્લોઝ,
હોમિયોપથિ કોલેજ સામે,
બોપલ, અમદાવાદ-૫૮

સ્વાસ્થ્ય અને સંસ્કૃતિનો વારસો લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી

- ઓમ દવે

૧.૦ પરિચય

૧.૧ વર્ષ ૧૯૧૩માં પુનઃ શરૂ થયેલી લકુલીશ પરંપરાના શતાબ્દી વર્ષ એટલે કે વર્ષ ૨૦૧૩માં, ૨૩મી મે, ૨૦૧૩ના રોજ ગુજરાતના ભૂતપૂર્વ માનનીય મુખ્યમંત્રીશ્રી અને ભારતના પ્રવર્તમાન પ્રધાનમંત્રી માનનીય શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ અમદાવાદ મુકામે એસ.જી.હાઈવે પર લોટસ વ્યૂ નામના મકાનમાં આવેલ લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદનું ઉદ્ઘાટન કરતા મુલાકાતી નોંધમાં નિર્દેશ કર્યો છે કે, “ગુજરાતની ધરતી પર સમર્પણ થતી આ યોગ યુનિવર્સિટી સંતપ્ત અને ક્ષુબ્ધ વિશ્વ પરિવારને સંતોષ અને સુખનો માર્ગ બતાવવા સમર્થ બનશે એવો વિશ્વાસ છે. આ યોગ યુનિવર્સિટી કાયદાકીય વ્યવસ્થાથી નિર્માણ પામેલ કોઈ સંસ્થા નથી, પરંતુ પૂ. કૃપાલ્વાનંદજી મહારાજે વાવેલ બીજને યોગવૃક્ષમા પરિવર્તિત કરનાર પૂ. રાજર્ષિ મુનિના અખંડ અવિરત સાધનાનું અમૃત પુષ્પ છે.” આમ બ્રહ્મલીન યોગાચાર્ય પરમ પૂ. કૃપાલ્વાનંદજીનાં વચનો તેમના શિષ્ય પ.પૂ. રાજર્ષિ મુનિજીના પ્રયત્નોએ સાકાર કર્યા. આ યુનિવર્સિટી ગુજરાત પ્રાઈવેટ યુનિવર્સિટી એક્ટ, ૨૦૦૯ હેઠળ સ્થપાઈ છે.

૧.૨ ભગવાન શિવજીના અઠ્ઠાવીસમા અવતાર ભગવાન લકુલીશની પરંપરામાં બ્રહ્મલીન યોગાચાર્ય સ્વામીશ્રી કૃપાલ્વાનંદજીએ વર્ષ ૧૯૭૬માં લકુલીશ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ યોગનું વડોદરા જિલ્લાના કાયાવરોહણ સિદ્ધ ક્ષેત્રમાં ઉદ્ઘાટન કરતાં જણાવ્યું હતું કે “ખરેખર તો મેં ૬ વર્ષ પહેલા રાજર્ષિ મુનિને મારા સન્યાસી શિષ્ય બનાવીને સુક્ષ્મબીજ રૂપે આ સંસ્થાનું ઉદ્ઘાટન કર્યું છે. સંસ્થા સિમેન્ટના ચણતરવાળા ભવનોથી બનતી નથી, પરંતુ પવિત્ર સંન્યાસી અને સાક્ષાત્કારી યોગીઓની બને છે. હું એવી

અભિલાષા અને શુભકામના વ્યક્ત કરું છું કે લકુલીશ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ યોગ સર્વાંગી વિકાસ કરી ભવિષ્યમાં એક સમ્પૂર્ણ યોગિક યુનિવર્સિટી બને.”

૧.૩ યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન દ્વારા તેમના તા. ૩૦/૦૯/૨૦૧૬ના પત્રથી ભારતની માન્યતા પ્રાપ્ત યુનિવર્સિટીઓની યાદીમાં ગુજરાતની પ્રાઈવેટ યુનિવર્સિટીની યાદીમાં લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદને અનુ.નં. ૩૬ પર દર્શાવેલ છે.

૧.૪ યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશનના તા.૩૧/૦૧/૨૦૧૮ના પત્રથી લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદના વિદ્યાર્થીઓએ હવે પરીક્ષામાં બેસવાની પણ મંજૂરી મળી ગયેલ છે તથા યુ.જી.સી.ની તા.૦૬/૦૨/૨૦૧૮ના રોજની અદ્યતન યાદીમાં અનુ.નં. ૧૩૯ પર લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટીનું નામ દર્શાવેલ છે.

૨.૦ અભ્યાસક્રમો

૨.૧ લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ હેઠળ બે પ્રવાહો (અ) અષ્ટાંગ યોગ તથા (બ) કર્મ, જ્ઞાન, ભક્તિ યોગ દ્વારા સર્ટિફિકેટ, ડિપ્લોમા, ડિગ્રી, માસ્ટર ડિગ્રી, પીએચ.ડી.ના અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે; જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.:

સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો:

૧. યોગ ટીચર્સ ટ્રેનિંગ કોર્સ દિવસ-૪૫

લાયકાત-ધોરણ ૧૨ પાસ

૨. સર્ટિફિકેટ કોર્સ ઈન યોગ

કલાક-૧૬૦ લાયકાત-૧૦ પાસ (ફક્ત એમ.

ઓ.યુ. હેઠળ આવરી લેવાયેલ સંસ્થાઓમાં)

ડિપ્લોમા કક્ષાના અભ્યાસક્રમો:

૧. ડિપ્લોમા ઈન અષ્ટાંગયોગ

વર્ષ-૦૨ (૦૪ સેમેસ્ટર)

લાયકાત-ધોરણ ૧૦ પાસ

૨. ડિપ્લોમા ઈન કર્મ, જ્ઞાન, ભક્તિ યોગ
વર્ષ-૦૨ (૦૪ સેમેસ્ટર)
લાયકાત-ધોરણ ૧૦ પાસ
ગુજરાત સરકાર દ્વારા ઉપરના બંને અભ્યાસક્રમોને
ધોરણ-૧૨ સમકક્ષ માન્યતા મળેલ છે.

૩. પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન યોગ થેરાપી

મહિના-૧૮ (૦૩ સેમેસ્ટર) લાયકાત-
કોઈપણ પ્રવાહમાં ૫૦% સાથે સ્નાતક થયેલા
સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો:

૧. બી.એસ.સી. ઈન અષ્ટાંગયોગ, વર્ષ-૦૩
(૦૬ સેમેસ્ટર) લાયકાત-કોઈપણ પ્રવાહમાં
ધોરણ ૧૨ પાસ થયેલા

૨. બી.એ. ઈન કર્મ, જ્ઞાન, ભક્તિ યોગ, વર્ષ-
૦૩ (૦૬ સેમેસ્ટર) લાયકાત-કોઈ પણ પ્રવાહમાં
ધોરણ ૧૨ પાસ થયેલા

અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો:

૧. એમ.એસ.સી. ઈન અષ્ટાંગયોગ, વર્ષ-૦૨
(૦૪ સેમેસ્ટર) લાયકાત- કોઈ પણ પ્રવાહમાં
૫૦% સાથે સ્નાતક થયેલા, એક માસનો બ્રીજ
કોર્સ ૫૫% સાથે પાસ કરવો અનિવાર્ય છે.

૨. એમ.એ. ઈન કર્મ, જ્ઞાન, ભક્તિ યોગ,
વર્ષ-૦૨ (૦૪ સેમેસ્ટર) લાયકાત- કોઈપણ
પ્રવાહમાં ૫૦% સાથે સ્નાતક થયેલા એક માસનો
બ્રીજ કોર્સ ૫૫% સાથે પાસ કરવો અનિવાર્ય છે.

પીએચ.ડી. અભ્યાસક્રમો:

પીએચ.ડી. ઈન યોગ, વર્ષ-૦૩ લઘુત્તમ પ્રવેશ
યુ.જી.સી.ના નિયમ અનુસાર આપવામાં
આવશે.

લાયકાત- કોઈપણ પ્રવાહમાં ૫૫% સાથે
અનુસ્નાતક થયેલા અથવા લક્ષ્મીશ યોગ
યુનિવર્સિટીમાંથી એમ.ફીલ. પાસ કરેલ આગામી
શૈક્ષણિક સત્ર જુન ૨૦૧૮થી શરૂ થનાર
અભ્યાસક્રમ: એમ.ફીલ. ઈન યોગ એજ્યુકેશન
વર્ષ-૦૧ (કુલ ૦૨ સેમેસ્ટર) લાયકાત- કોઈ
પણ પ્રવાહમાં ૫૫% સાથે સ્નાતક થયેલા આ
શૈક્ષણિક સુવિધા યુનિવર્સિટીનાં નીચે દર્શાવેલ
ઘટક કેન્દ્રોમાં પણ ઉપલબ્ધ છે.

- લાઈફ મીશન, આર. બી. જી. કોમ્પ્લેક્સ,
કારેલીબાગ, બહુચરાજી મંદિર પાસે, વડોદરા
મો.-૦૮૪૨૬૮૪૭૨૮૮ ઈમેઈલ-

lifemission_brd@yahoo.co.in

- કાયાવરોહણ તીર્થ સેવા સમાજ, મુ.
કાયાવરોહણ, તા. ડભોઈ, જી.વડોદરા
મો.- ૦૮૮૨૫૮૮૩૮૮૮ ઈમેઈલ-
lakulishkaya@gmail.com
- કૃપાલુ આશ્રમ, મુ. મલાવ, તા. કાલોલ, જી.
પંચમહાલ.
મો.-૦૨૬૭૬૨૩૩૪૦૧ ઈમેઈલ-
lakulishyogauniversitymalav@gmail.
com
- સંયોગ, અઠવા લાઈન્સ, સુરત
મો.-૦૮૮૨૫૧૪૭૫૫૩ ઈમેઈલ-
lifemissionsurat@hotmail.com
- રાજરાજેશ્વર ધામ, લાઈફ મિશન, નેશનલ હાઈવે
નં. ૮અ, જાખણ, તા.-લીંબડી, જી.સુરેન્દ્રનગર
મો.-૦૨૭૫૩ ૨૬૧૮૬૩/૨૮૨૦૬૩
ઈમેઈલ- life_mission@hotmail.com

૩.૦ શિક્ષણ પદ્ધતિની વિશેષતાઓ:

- પ્રાયોગિક, નિદર્શન, સ્થળ દર્શન, સ્વાધ્યાય,
પાવરપોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન, પ્રોજેક્ટ વર્ક.
- થિયરીની સાથે વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગિક
વિકાસ માટે નિયમિત અભ્યાસ પર ખાસ ધ્યાન
આપવામાં આવે છે.
- ગુજરાતી, હિન્દી અને અંગ્રેજી માધ્યમ દ્વારા
શિક્ષણ.
- ભારતીય સંસ્કૃતિનાં મૂલ્યોની જાળવણી માટે
સંસ્કૃત ભાષાને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે.
- વેદોના અભ્યાસ સાથે વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી
સાબિત થયેલ યોગનો અભ્યાસ.
- ગ્રેડ/કેડિટ આધારિત પદ્ધતિ.

૪.૦ વ્યવસાયિક ક્ષેત્રે કારકિર્દી:

- કેન્દ્ર સરકારે યોગ વિદ્યાને પ્રાધાન્ય આપીને
આયુષ વિભાગ હેઠળ યોગના પ્રચાર માટે
અનેકવિધ યોજનાઓ અમલી બનાવેલ છે. જે
અંતર્ગત વ્યવસાય ક્ષેત્રે ઉત્તમ તકો ઉપલબ્ધ થઈ
શકે તેમ છે.
- યોગ ઈન્સ્ટ્રક્ટર તરીકે જીમ, સ્પા, આયુર્વેદિક
કેન્દ્રો, નિસર્ગોપચાર કેન્દ્રો, હોટલો, રિસોર્ટ
વગેરે.
- યોગ શિક્ષક તરીકે વિદ્યાલયો, મહાવિદ્યાલયો,

ગુરુકુળોમાં

- યોગના અધ્યાપક અને કો-ઓર્ડિનેટર તરીકે યુનિવર્સિટીઓમાં (લાયકાત:એમ.એસ.સી.) યોગ થેરાપિસ્ટ તરીકે હોસ્પિટલોમાં.
- રાજ્યસ્તરીય, આંતરરાજ્યસ્તરીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય રમતોની ટીમના યોગ શિક્ષક તરીકે.
- જાણીતા ઉદ્યોગપતિઓ અને હસ્તીઓના યોગ શિક્ષક તરીકે.
- કોર્પોરેટ અને સરકારી ક્ષેત્રે યોગ ઈન્સ્ટ્રક્ટર / થેરાપિસ્ટ તરીકે.
- વિદેશોમાં યોગ ઈન્સ્ટ્રક્ટર / થેરાપિસ્ટ / યોગ શિક્ષક તરીકે.
- સ્વતંત્ર યોગ શિક્ષક / થેરાપિસ્ટ બની પોતાનું યોગ કેન્દ્ર શરૂ કરી શકે.

૫.૦ અન્ય પ્રવૃત્તિઓ:

- ૫.૧ ઉપર જણાવેલ નિયત અભ્યાસક્રમો ઉપરાંત આ યુનિવર્સિટી દ્વારા નેશનલ સેમિનાર, યોગ શિક્ષણ આધારિત જુદા જુદા વિષયો પર વર્ક શોપ પણ યોજવામાં આવે છે.
- વિશ્વ યોગદિન નિમિત્તે વર્ષ ૨૦૧૬માં ગુજરાત રાજ્યના ત્રણ જિલ્લાઓ અમદાવાદ, સુરેન્દ્રનગર અને પંચમહાલમાં સળંગ એક માસ યોગાસનોની નિ:શુલ્ક તાલીમ આપી, જેમાં ૬૦૦ થી વધુ વ્યક્તિઓએ ભાગ લીધો.
 - તા.૨૪/૦૨/૨૦૧૭ (મહા શિવરાત્રી)થી તા.૨૬/૦૨/૨૦૧૭ દરમિયાન ભારતના આયુષ મંત્રાલય, દિલ્હી દ્વારા નિયત થયેલ ૧૦ રાજ્યો પૈકી ગુજરાત રાજ્યમાં ગુજરાત યોગ ઉત્સવનું આયોજન કર્યું.
 - તા.૦૫/૦૧/૨૦૧૮ થી તા.૦૭/૦૧/૨૦૧૮ દરમિયાન નેશનલ સેમિનાર ઉજવ્યો.
 - વિવિધ સંસ્થાઓ જેવીકે સોલા ભાગવત વિદ્યાપીઠ, નિરમા યુનિવર્સિટી, સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિદ્યાનગર સાથે એમ.ઓ. યુ. કરી લગભગ ૬૦૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓને ૧૬૦ કલાકની યોગ ટ્રેનિંગ આપી.
 - યોગ ટીચર્સ ટ્રેનિંગ કોર્સમાં ૪૫ દિવસના કોર્સનું સંચાલન કરી વિવિધ ક્ષેત્રોના ઈચ્છુકોને જેમ કે એન્જિનિયર, ડોક્ટર, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ, ગૃ

હિણીઓ વગેરે ૨૦૦ જેટલા વ્યક્તિઓને ઉત્તમ શિક્ષણ આપ્યું.

- તદુપરાંત, ભારતીય સંસ્કૃતિને અનુરૂપ નવરાત્રી, વસંતપંચમીને જેવા વિવિધ કાર્યક્રમોનું આયોજન કર્યું.
- જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮માં યુનિવર્સિટીના પ્રથમ પદવીદાન સમારંભનું ગુજરાત રાજ્યના માનનીય ગવર્નર શ્રી ઓ.પી. કોહલીના વરદ હસ્તે ૧૧૧ સ્નાતકોને (બે વિદેશી વિદ્યાર્થીઓ સહ) પદવી એનાયત કરી. સંક્ષિપ્તમાં, વ્યક્તિઓની શારીરિક, માનસિક તેમજ આધ્યાત્મિક ઉન્નતિના માર્ગ પર આગેકૂચ માટે ન્યુનતમ ફી રાખી અમૂલ્ય તક આપતી આ સંસ્થા છે.

૬.૦ લકુલીશ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ યોગ

જે વર્ષ ૧૯૭૬ થી સતત કાર્યરત રહીને બાળકો માટે શાળાઓમાં વેકેશન દરમિયાન (મે માસ દરમિયાન) નિ:શુલ્ક શિબિરોનું આયોજન કરતી હતી અને વિશ્વભરમાં આંતરરાષ્ટ્રીય તેમજ નેશનલ યોગાસન સ્પર્ધામાં વર્ષ ૨૦૦૦થી ૨૦૧૫ દરમિયાન ભાગ લઈ અનેક મેડલો મેળવેલ છે.

સિદ્ધિઓની ઝલક નીચે મુજબ છે:

યોગાસન સ્પર્ધાઓ

લકુલીશના સુવર્ણ ચંદ્રકો ૨૪૦ ચંદ્રકો કાંસ્ય ચંદ્રકો કુલ પ્રતિસ્પર્ધીઓ

ઇન્ટરનેશનલ યોગાસન	વિદેશોમાં	૮૩	૨૬	૨૫	૨૧	૭૨
ચેમ્પિયનશીપ	ભારતમાં	૩૦૦	૮૫	૬૬	૬૧	૨૧૨
	કુલ	૩૮૩	૧૧૧	૮૧	૮૨	૨૮૪
નેશનલ યોગાસન	ઓપન નેશનલ	૧૨૬૬	૧૮૬	૧૮૪	૧૬૩	૫૫૪
ચેમ્પિયનશીપ	શાળા કક્ષાએ નેશનલ	૪૫૦	૪૩	૨૩	૨૫	૮૧
ઓલ-ઇન્ડિયા ઇન્ટરયુનિવર્સિટી		૧૧૬	૨૨	૩૧	૧૪	૬૭
	કુલ	૨૨૧૫	૩૭૨	૩૩૮	૨૮૪	૮૮૬

લકુલીશ યોગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટની ઉપર જણાવેલ વિગતોમાં નીચે વિશેષતાઓ છે:

- ૨૦ વિદ્યાર્થીનીઓએ મિસ યોગિની ઓફ ઇન્ડિયાનું બિરુદ મેળવ્યું છે.
- ૦૩ વિદ્યાર્થીનીઓએ મિસ યોગિની ઓફ ઇન્ડિયાનું બિરુદ બે વખત મેળવ્યું છે.
- ૧૧ વિદ્યાર્થીઓએ મિસ્ટર યોગી ઓફ ઇન્ડિયાનું બિરુદ મેળવ્યું છે.
- ૮૩ વિદ્યાર્થીઓ વર્ષ ૨૦૦૦-૨૦૧૫ દરમિયાન વિદેશમાં યોજાયેલ યોગાસન સ્પર્ધામાં ભાગ લઈ તેમાના ૦૮ વિદ્યાર્થીઓએ બે વાર ચેમ્પિયનશીપ જીતી.
- ૧૩ વિદ્યાર્થીઓએ રાજ્ય સરકારની સ્પર્ધામાં સરદાર પટેલ એવોર્ડ મેળવ્યા.
- ૦૨ વિદ્યાર્થીઓએ રાજ્ય સરકારની સ્પર્ધામાં એકલવ્ય એવોર્ડ મેળવ્યા.
- ૦૨ લકુલીશ યોગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના બે શિક્ષકોને ભારત સરકારે વિદેશમાં અન્યને તાલીમ આપવા

મોકલ્યા.

આ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ દ્વારા ધો-૮ પાસ વિદ્યાર્થીઓ માટે ૦૧ અઠવાડિયાથી ૦૪ અઠવાડિયા સુધીની મુદતના અષ્ટાંગ યોગ તેમજ કર્મ-જ્ઞાન-ભક્તિ યોગના સર્ટિફિકેટ કોર્સ (યુનિવર્સિટી માન્ય) શરૂ કરવામાં આવ્યા છે, જેની વિસ્તૃત માહિતી શ્રી ધીરેન્દ્રભાઈ આચાર્ય (મો.-૮૨૬૫૨૮૮૯૧૫) પાસેથી ઉપલબ્ધ થશે.

૭.૦ લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદની વધુ માહિતી માટે નીચે જણાવેલ નંબરો પર સંપર્ક કરવા વિનંતી :

ફોન: ૦૨૭૧૭-૨૮૭૪૦૫/૬

મોબાઈલ- ૯૮૨૫૧૬૫૦૫૮

ઈ-મેઈલ- info@lyu.ac.in

વેબસાઈટ- www.lyu.ac.in

રજિસ્ટ્રાર,
લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી,
એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ-૩૮૨૪૮૧

ઝડપી રોજગાર આપતી સ્વરોજગાર માટેની યોજનાઓ

- બી. ડી. જોબનપુત્રા

વિદ્યાર્થીનો અભ્યાસ પૂરો થાય એટલે તુરત જ રોજગારીના ક્ષત્રોની શોધખોળ શરૂ થઈ જાય... સગા-સબંધી અને મિત્રો પણ પૂછવા માંડે કે હવે શું કરવું છે, અને ત્યારે ખરેખર અહેસાસ થાય કે હવે કાંઈક કરવાનો સમય આવી ગયો છે.

સ્વાભાવિક રીતે જ સમાજ જીવનનું કેન્દ્ર બિંદુ અર્થોપાર્જન તરફનું રહ્યું છે રોજગારીને આપણે બે પ્રકારમાં વહેંચી શકીએ. (૧) સવેતન રોજગારી અને (૨) સ્વ-રોજગારી. સવેતન રોજગારી એટલે વેતન સાથેની રોજગારી, કોઈ શ્રમ કરવાના બદલામાં નિયમિત રીતે, ચોક્કસ રકમનું વળતર મળે તેને સવેતન રોજગારી કરી શકાય. સરળ શબ્દોમાં મૂકીએ તો નોકરી એ સવેતન રોજગારી છે. જ્યારે વ્યક્તિ પોતાની સ્વતંત્ર ધંધાદારી પ્રવૃત્તિ દ્વારા નફાના સ્વરૂપમાં વળતર મેળવે તેને સ્વરોજગારી કહી શકાય. સવેતન રોજગારી અને સ્વરોજગારી વચ્ચે કેટલાક પાયાના એવા મૂળભૂત તફાવત રહેલા છે. વેતન રોજગારીમાં ઉમેદવારે કોઈ પણ જાતનું મૂડી રોકાણ કરવું પડતું નથી જ્યારે સ્વ-રોજગારીમાં રોકાણ કરવું આવશ્યક હોય છે, લોન મેળવેલ હોય તો પણ માર્જિન મની તરીકે અમુક રકમનું રોકાણ કરવું પડતું હોય છે. વેતન રોજગારીમાં કામના કલાકો નિશ્ચિત થયેલા હોય છે, જ્યારે સવેતન રોજગારીમાં કામના કલાકોનું કોઈ બંધનકે મર્યાદા હોતાં નથી માલિક ધારે તેટલો સમય કામ કરી શકે છે. વેતન રોજગારીમાં વેતનનો દર નિશ્ચિત હોય છે, જ્યારે સ્વરોજગારીમાં આવક માટે કોઈ મર્યાદા નથી. માલિક પોતાની મહેનત, કુશળતા, કામના કલાકો વગેરે મુજબ ઓછું કે વધારે વળતર મેળવી શકે છે. વેતન રોજગારી કરતા તમામ કર્મચારીઓ પોતાનાથી ઉપરી અધિકારીને જવાબદાર હોય છે, એટલે કે કામગીરીમાં સ્વતંત્રતા હોતી નથી જ્યારે સ્વરોજગાર કરતી વ્યક્તિ પોતે જ પોતાની માલિક હોય છે અને સીધા જ ગ્રાહકને જ જવાબદાર હોય છે. અહીં ઉલ્લેખનીય બાબત એ છે

કે સ્વરોજગાર કરતી વ્યક્તિ પોતાને ત્યાં એકથી વધારે સવેતન માણસો રોજગારી પર રાખી શકે છે અને બિઝનેસનો વિકાસ કરી શકે છે.

સ્વરોજગારી અપનાવવા અને સફળ થવા માટે કેટલાક ગુણો વિકસાવવા જરૂરી ગણાય છે સ્વરોજગારી અપનાવવા માટે વિચારપૂર્વકનો મક્કમ ઈરાદો હોવો જોઈએ જેટલો દૃઢ ઈરાદો હશે તેટલું વધારે સફળ થવાશે. રિલાયન્સના સ્થાપક શ્રી ધીરુભાઈ અંબાણી અને નિરમાના સ્થાપક શ્રી કરશનભાઈ પટેલ આના જવલંત ઉદાહરણો છે. સતત તાલીમ અને અભ્યાસ સફળતા મેળવવાના અમોઘ હથિયારો છે. ટેકનિકલ તાલીમ, મેનેજમેન્ટની તાલીમ, વિવિધ કાયદાઓ જેવા કે ઈન્કમેટેક્સ એક્ટ, ગુમાસ્તા ધારો, શોપ એક્ટ, એપ્રેન્ટિસશીપ એક્ટ, પ્રોવિડન્ટ ફંડ એક્ટ, જીએસટી વિવિધ લેબર એક્ટ વગેરે તમામ કાયદાઓનું જ્ઞાન, માર્કેટનો અભ્યાસ, ગ્રાહકના માનસનો અભ્યાસ, કોસ્ટીંગની જાણકારી, બજારમાં અને આંતર રાષ્ટ્રીય માર્કેટમાં થતા ફેરફારો વગેરેની જાણકારી, સરકારશ્રીની વિવિધ યોજનાઓ દ્વારા મળતા ટેક્સના ફાયદાઓ, લોન યોજનાઓની માહિતી--વગેરે સફળતા માટે મદદરૂપ બને છે. જાત મહેનત અને સહાયકોને પ્રોત્સાહિત કરવાની પદ્ધતિ આવકાર્ય ગણાય છે.

૧. કમિશનરશ્રી, કુટિર અને ગ્રામોદ્યોગ દ્વારા મળતી લોન યોજનાઓ :

(૧) વડાપ્રધાનનો રોજગાર નિર્માણ કાર્યક્રમ PMEGP

ભારત સરકારે તા. ૩૧/૩/૨૦૦૮ સુધી અમલમાં હતી તેવી બે યોજનાઓ (૧) વડાપ્રધાનની રોજગારલક્ષી યોજના PMRY અને ગ્રામીણ રોજગાર નિર્માણ કાર્યક્રમ REGP ને ભેગી કરીને વડાપ્રધાનના રોજગાર નિર્માણ કાર્યક્રમ PMEGP નામનો એક નવો ધિરાણ સંલગ્ન સહાયકી કાર્યક્રમ મંજૂર કરી તેનો અમલ શરૂ કર્યો. આ યોજના પુરસ્કૃત યોજના છે અને તેની

અમલવારી લઘુ, નાના અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોના મંત્રાલય હેઠળના ખાદી અને ગ્રામોદ્યોગ કમિશન દ્વારા કરવામાં આવે છે. રાજ્યસ્તરે આ યોજના રાજ્ય ખાદી અને ગ્રામોદ્યોગ બોર્ડ, ખાદી અને ગ્રામોદ્યોગ વિકાસ કમિશન હેઠળ કામ કરતી નિયામક કચેરીઓ અને જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્રો અને બેન્કો દ્વારા અમલમાં મૂકાયેલ છે.

યોજનાનો ઉદ્દેશ : (૧) સ્વરોજગાર માટેના ઉદ્યોગ સાહસો/ પરિયોજનાઓ/નાના ઉદ્યોગો શરૂ કરી રોજગારીની તકો ઊભી કરવી, (૨) છૂટાછવાયા પરંપરાગત કારીગરો/ગ્રામીણ અને શહેરી બેરોજગાર યુવાનોને સંગઠિત કરવા અને તેમને પોતાના સ્થળે શક્ય તેટલા પ્રમાણમાં સ્વરોજગાર પૂરો પાડવો, (૩) પરંપરાગત અને ક્ષમતા ધરાવતા કારીગરો તથા ગ્રામીણ/શહેરી બેરોજગાર યુવાનોને સતત ચાલુ રહે તેવો રોજગાર પૂરો પાડવો, જેથી શહેરો તરફનું સ્થળાંતર રોકી શકાય. (૪) કારીગરોની કમાણીની ક્ષમતામાં વધારો કરવો. અને રોજગારીના દરમાં વૃદ્ધિ કરવામાં ફાળો આપવો.

લાભાર્થીની પાત્રતા : (૧) ઓછામાં ઓછી વય મર્યાદા ૧૮ વર્ષ, (૨) ઓછામાં ઓછું ધો. ૮ પાસ (ઉત્પાદન ક્ષેત્ર ૧૦ લાખ અને સેવા/વ્યાપાર ક્ષેત્રે ૫ લાખ કે તેથી વધુની યોજના માટે), (૩) આવક મર્યાદા નથી, (૪) સોસાયટી રજી.એક્ટ ૧૮૬૦ હેઠળ નોંધાયેલ મંડળી, ઉત્પાદન સહકારી મંડળીઓ અને સખાવતી સંસ્થાઓ પાત્રતા ધરાવે છે. (૫) અગાઉ કોઈ યોજનાનો લાભ મેળવેલ ઈસમો પાત્રતા ધરાવતા નથી.

મળવાપાત્ર લોન : (૧) ઉત્પાદન ક્ષેત્ર માટે વધુમાં વધુ. રૂ. ૨૫ લાખ (માલિકનો ફાળો જનરલ ઉમેદવારો માટે ૧૦ ટકા અનુ.જાતિ/અનુ.આ.જાતિ/અન્ય પછાત વર્ગો/લઘુમતીઓ/સ્ત્રીઓ/માજી સૈનિકો/અપંગોના કેસમાં ૫ ટકા રહેશે, (૨) સેવાક્ષેત્ર અને માટે વધુમાં વધુ રૂ. ૧૦ લાખ. (માલિકનો ફાળો જનરલ ઉમેદવારો માટે ૧૦ ટકા અનુ.જાતિ/અનુ.આ.જાતિ/અન્ય પછાત વર્ગો/લઘુમતીઓ/સ્ત્રીઓ/માજી સૈનિકો/અપંગોના કેસમાં ૫ ટકા રહેશે)

નાણાકીય સહાયનું પ્રમાણ : (૧) સામાન્ય ઉમેદવારો માટે શહેરી વિસ્તારમાં ૧૫ ટકા અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં

૨૫ ટકા રહેશે (માલિકનો ફાળો ૧૦ ટકા રહેશે.) (૨) અનુ.જાતિ/અનુ.આ.જાતિ/અન્ય પછાત વર્ગો/લઘુમતીઓ/સ્ત્રીઓ/માજી સૈનિકો/અપંગોના કેસમાં શહેરી વિસ્તાર માટે ૨૫ ટકા અને ગામ્ય વિસ્તાર માટે ૩૫ ટકા રહેશે. (માલિકનો ફાળો ૫ ટકા રહેશે.)

વ્યાજનો દર અને પુનઃ ચુકવણી : બેન્કના નિયમોનુસાર વ્યાજનો દર રહેશે. તેમજ લોનની પરત ચુકવણી ત્રણ થી સાત વર્ષમાં કરવાની રહે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જનરલ મેનેજરશ્રી, જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર અથવા ગુજ.રાજ્ય ખાદી ગ્રામોદ્યોગ બોર્ડ, અમદાવાદ

વેબસાઈટ : 1. http://portal.gujarat.gov.in/inst_guvttschm/PMEGPFORMGujarati.htm, 2. <http://imd-gujarat.gov.in/schemes/01-003.htm>, 3. <http://www.pmegp.in>

(૨) જ્યોતિ ગ્રામોદ્યોગ વિકાસ યોજના (જેજીવીવાય)

આ યોજના જુન ૨૦૦૮ થી અમલમાં આવેલ છે, અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં સ્થપાતાં તમામ નવાં એકમોને લાગુ પડે છે.

યોજનાનો ઉદ્દેશ : ગ્રામીણ વિસ્તારમાં આવક અને ઉદ્યોગ સાહસિકતાનું સ્તર ઊંચું આવે ગ્રામીણ બેરોજગાર યુવાનો માટે રોજગારીના નવા માર્ગો વધુમાં વધુ નિર્માણ પામે તે માટે વ્યક્તિગત કારીગરો, ઉદ્યોગ સાહસિકો તથા સ્વસહાય જૂથોને પરિયોજના શરૂ કરી શકે તે માટે જ્યોતિ ગ્રામોદ્યોગ વિકાસ યોજના (જેજીવીવાય) અમલમાં મૂકવામાં આવેલ છે.

યોજનાની પાત્રતા : (૧) લાભાર્થી એસ.એસ.સી. પાસ હોવો જોઈએ, (૨) લાભાર્થીની ઉંમર ૨૫ થી ૫૦ વર્ષ વચ્ચેની હોવી જોઈએ, (૩) કોઈ આવક મર્યાદા નથી, (૪) ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં જ પ્રોજેક્ટ સ્થાપવો જરૂરી છે, (૫) લાભાર્થી વર્તમાનમાં ઘરે રહીને પ્રોજેક્ટમાં કામગીરી કરતા હોય, અથવા પ્રોજેક્ટ મુજબની કોઈ ફેક્ટરી કે યુનિટમાં કામ કરતા હોય અથવા પ્રોજેક્ટની પ્રવૃત્તિ માટે કોઈ માન્ય સંસ્થાની તાલીમ લીધેલ હોય તે જરૂરી છે, (૬) દર એક લાખના રોકાણ પર એક રોજગારીનું સર્જન થવું જરૂરી છે.

લાભાર્થીનો ફાળો : જનરલ કક્ષાના લાભાર્થીએ ૧૦ ટકા પોતાનો ફાળો કાઢવાનો રહે છે, જ્યારે અનુ.

જાતિ/અનુ.જનજાતિ અને મહિલા ઉમેદવારોએ ૫ ટકાનો પોતાનો ફાળો કાઢવાનો રહે છે.

મળવાપાત્ર ધિરાણ : ઉદ્યોગ પ્રકારના પ્રોજેક્ટ માટે ૫ લાખથી ૨૫ લાખ સુધી.

સહાયનું ધોરણ : (૧) ૧૦ લાખ સુધીના પ્રોજેક્ટ માટે જનરલ ઉમેદવારોને ૨૫ ટકા, તેમજ અનુ જાતિ/ અનુ.જનજાતિ/મહિલાઓ/માજી સૈનિકો અપંગો માટે ૩૦ ટકા, (૨) ૧૦ લાખથી વધુ પરંતુ ૨૫ લાખ સુધીના પ્રોજેક્ટ માટે જનરલ ઉમેદવારોને-પ્રથમ ૧૦ લાખ સુધી ૨૫ ટકા અને બાકીની રકમ ઉપર ૧૦ ટકા. (અનુ જાતિ/અનુ.જનજાતિ/મહિલાઓ/ માજી સૈનિકો અને અપંગો માટે પ્રથમ ૧૦ લાખ સુધી ૩૦ ટકા અને બાકીની રકમના ૧૦ ટકા

અમલીકરણ સંસ્થા : જનરલ મેનેજરશ્રી, જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર

વેબસાઈટ : 1. http://portal.gujarat.gov.inst_guvtschm/PMEGPFORMGujarati.htm,kp 2. <http://imd-gujarat.gov.in/schemes/01-002.htm>

(૩) શ્રી બાજપાઈ બેન્કેબલ યોજના :

ગુજરાત રાજ્યના શહેરી અને ગ્રામ્ય વિસ્તારના શિક્ષિત બેરોજગાર યુવક/યુવતીઓ અને કારીગરોને સ્વરોજગાર પૂરો પાડવાના આશયથી આ યોજના તા. ૧/૪/૨૦૦૧ થી અમલમાં મુકાયેલ છે. અંધ-અપંગ વ્યક્તિ પણ આ યોજનાનો લાભ લઈ શકે છે.

યોજનાની પાત્રતા : ૧. શૈક્ષણિક લાયકાત ઓછામાં ઓછી ધો. ૪ પાસ જરૂરી છે. તેમજ વ્યવસાયને અનુરૂપ ત્રણ માસની તાલીમ અથવા ૧ વર્ષનો ધંધાનો અનુભવ અથવા વારસાગત કારીગર હોય તે જરૂરી છે, ૨. આવક મર્યાદા નથી, ૩. વય મર્યાદા : ૧૮ થી ૬૫ વર્ષ.

ધિરાણની મર્યાદા : (૧) ઉદ્યોગો માટે રૂ. ૮ લાખ.(૨) સેવા પ્રકાર માટે રૂ. ૬ લાખ અને (૩) વેપાર પ્રકાર માટે રૂ.૩ લાખ. (વર્તમાનમાં ૩૯૫ પ્રકારની પ્રોફાઈલ્સ માટે ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે.)

સહાયનું ધોરણ : (૧) જનરલ કેટેગરીમાં ગ્રામ્ય કક્ષાએ ૨૫ ટકા અને શહેરી કક્ષાએ ૨૦ ટકા. (૨) અનામત કેટેગરી(અનુ.જાતિ/અનુ. જન જાતિ/માજી સૈનિકો/મહિલાઓ/ અને અપંગો)માં ગ્રામ્ય કક્ષાએ

૪૦ ટકા અને શહેરી કક્ષાએ ૩૦ ટકા.

સહાયની વધુમાં વધુ મર્યાદા : (૧) ઉદ્યોગો માટે રૂ. ૧,૨૫,૦૦૦, (૨) સેવા પ્રકાર માટે રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦. અને (૩) વેપાર માટે જનરલ કેટેગરી - રૂ. ૬૦,૦૦૦.-શહેરી વિસ્તાર માટે તથા રૂ. ૭૫,૦૦૦.-ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે અનામત કક્ષા - રૂ. ૮૦,૦૦૦.-શહેરી વિસ્તાર/ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે

વ્યાજનો દર : બેન્ક દ્વારા વખતો વખત નક્કી થાય તે રહેશે.

લોનની પરત ભરપાઈ : બેન્ક નક્કી કરે તે રીતે ત્રણ થી પાંચ વર્ષની મુદતમાં વ્યાજ સાથે ભરપાઈ કરવાના રહે છે.

લાભાર્થીનો ફાળો : લાભાર્થીનો ફાળો જનરલ કક્ષા માટે કુલ લોનના ૧૦ ટકા અને અનામત કક્ષા માટે કુલ લોનના ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ૧. જનરલ મેનેજરશ્રી, જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર, ૨. તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી ૩. પ્રોજેક્ટ ઓફિસરશ્રી

વેબસાઈટ : <http://www.cottage.gujarat.gov.in>

(૪) માનવ કલ્યાણ યોજના :

આ યોજના તા. ૧૧/૯/૧૯૯૫ થી અમલમાં મુકાયેલ છે. આર્થિક રીતે પછાત વર્ગના ઈસમોને સ્વ-રોજગારી દ્વારા આર્થિક પરિસ્થિતિમાં સુધારો થાય તે માટે ૭૯ ટ્રેડમાં નાના કદના વેપાર ધંધા કરવા ટૂલ કિટ્સ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : વય મર્યાદા ૧૬ વર્ષ થી ૬૦ વર્ષ વચ્ચે હોવી જોઈએ.

આવક મર્યાદા : (૧) ગ્રામ્ય વિસ્તારના લાભાર્થીનું નામ જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સીની ગરીબી રેખા નીચેની યાદીમાં હોવું જોઈએ. લાભાર્થીનો બીપીએલ સ્કોર ૦ થી ૧૬ હોય તો આવકનો દાખલો રજૂ કરવાનો રહેતો નથી. અથવા (૨) લાભાર્થીની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર ૪૭૦૦૦. અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૬૮૦૦૦. હોવી જોઈએ. શહેરી વિસ્તારના લાભાર્થીએ મામલતદારશ્રી અથવા નગરપાલિકાના ચીફ ઓફિસરશ્રી અથવા મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનના સક્ષમ સત્તાધિકારીનું આવકનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું જરૂરી છે.

મળવાપાત્ર સહાય : સ્વરોજગારી માટે રૂ. ૫૦૦૦. ની મર્યાદાવાળી ટૂલ કિટ્સ મળવાપાત્ર થાય છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જનરલ મેનેજરશ્રી, જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર

વેબસાઈટ : http://portal.gujarat.gov.in/st_guvtschm/manavkalyan.htm, 2. <http://imd-gujarat.gov.in/schemes/01-001.htm>

(૫) દત્તોપંત ઠેંગડી કારીગર વ્યાજ સહાય યોજના :

હેતુ : શહેરી અને ગ્રામ્ય વિસ્તારના હાથશાળ અને હસ્તકલા ક્ષેત્રના કુટિર ઉદ્યોગના કારીગરોને ધંધાના વિકાસ માટે કાર્યોમાલ ખરીદવા માટે નાણાકીય જરૂરીયાતને પહોંચી વળવા માટે ઓછા વ્યાજે લોન સહાય આપવા આ યોજના શરૂ કરવામાં આવેલ છે.

પાત્રતા : (૧) ઉંમર ૧૮ વર્ષ કે તેથી વધુ રહેશે. (૨) કારીગર વિકાસ કમિશનર, વિકાસ કમિશનર હેન્ડિકાફ્ટ, ઈન્ડેક્સ સી દ્વારા અપાયેલ આર્ટિઝન તરીકેનું ઓળખપત્ર ધરાવતા હોવા જોઈએ, (૩) કારીગર હાથશાળ કે હસ્તકલાની કારીગરીનો જાણકાર હોવો જોઈએ, (૪) ખોડખાંપણ ધરાવતા વિકલાંગ/ અંધ કારીગરો પણ આ યોજનાનો લાભ લઈ શકે છે, (૫) આવક મર્યાદા નથી.

લોનની મહત્તમ મર્યાદા : વાર્ષિક એક લાખની મર્યાદામાં મશીનરી અથવા વર્કિંગ કેપિટલ (કાર્યો માલ ખરીદવા) અથવા બંને માટે ધિરાણ મળી શકે છે.

માર્જિન મની : લાભાર્થીએ માર્જિન મની કાઢવાના રહેતા નથી. આમ છતાં બેંકો, રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા, નાબાર્ડની આ અંગેની માર્ગદર્શક સૂચનાઓનું પાલન કરવાનું રહેશે.

વ્યાજનો દર : રિઝર્વ બેન્ક દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે, તે રહેશે.

લોનની પરત ભરપાઈ : લોન વ્યાજ સહિત ૩૬ માસિક હપ્તામાં પરત ભરપાઈ કરવાની રહેશે.

સહાયનું ધોરણ : (૧) માર્જિન મની સહાય- જનરલ કેટેગરીના પુરૂષ ઉમેદવારોને મંજૂર થયેલ ધિરાણના ૨૦ ટકા અને અનામત કક્ષા(અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિ/મહિલા/અપંગો)ના ઉમેદવારોને ૨૫ ટકા માર્જિન મની સહાય મળવાપાત્ર થાય છે. (૨) વ્યાજ સહાય : આ યોજનામા ૭ ટકાના

દરે વ્યાજ સહાય મળવાપાત્ર થશે, જે દર છ મહિને બેંક તરફથી કલેઈમ મળ્યે, ખાતામાં જમા કરાવવામાં આવશે, જે ત્રણ વર્ષ સુધી મળવાપાત્ર થશે, પરંતુ નિયમિત બોરોઅરને બેન્કની ભલામણથી ફરી વખત આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર થશે, પરંતુ વધુમાં વધુ ત્રણ વખત લાભ મળી શકશે.

અમલીકરણ એજન્સી : જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર

વેબસાઈટ : <http://www.cottage.gujarat.gov.in>

૨. ગુજરાત રાજ્ય ખાદી ગ્રામોદ્યોગ બોર્ડ, અમદાવાદની યોજનાઓ :

(૧) સ્વ રોજગારી માટેની ટૂલ કિટ્સ :

પાત્રતા : ૧. ગ્રામીણ વિસ્તારના ગરીબી રેખા નીચે જીવતા ઈસમો, ૨. વય મર્યાદા ૧૮ થી ૫૦ વર્ષ સહાયનું ધોરણ : રૂ. ૫૦૦૦ ની મર્યાદામાં કુલ ૫૧ જેટલા ટ્રેડર્સ માટે ટૂલ કિટ્સ આપવામાં આવે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત રાજ્ય ખાદી ગ્રામોદ્યોગ બોર્ડ, ગ્રામ નિર્માણ ભવન, જૂના વાડજ, અમદાવાદ. ફોન નં. ૦૭૯ ૨૭૫૫૧૭૦૧

ઈ મેઈલ : khadiboard@gmail.com

વેબસાઈટ : www.khadigujarat.in

૩. ગુજરાત પછાત વર્ગ નિગમ, ગાંધીનગરની યોજનાઓ

(૧) ટર્મ લોન (મુદતી લોન) : સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના ઈસમો કૃષિ અને સંલગ્ન પ્રવૃત્તિઓ, લઘુ ઉદ્યોગ, કારીગર અને પરંપરાગત ધંધાઓ, સેવા સેક્ટર તેમજ પરિવહન સેક્ટર માટે લોન મેળવી શકે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧ . અરજદાર સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના હોવા જોઈએ, ૨. કુટુંબની વાર્ષિક આવક ૯૮૦૦૦ થી ઓછી (ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે) અને ૧૨૦૦૦૦. થી ઓછી (શહેરી વિસ્તાર માટે) હોવી જોઈએ. ૩. વય મર્યાદા અરજી કરવાની તારીખે ૨૧ વર્ષ થી ૪૫ વર્ષ. ૪. તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૫. વાહન યોજના માટે લાયસન્સ (પેસેન્જર વાહન માટે વાહનનો બેઈઝ) હોવાં જોઈએ.

લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૧૦ લાખ સુધી લોન મળવાપાત્ર છે, જે ૬૦ સરખા માસિક હપ્તામાં વ્યાજ

સાથે ભરપાઈ કરવાની રહે છે. આ યોજનામાં યુનિટ કોસ્ટના ૮૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જે પૈકી ૮૫ ટકા કેન્દ્રીય નિગમના, ૧૦ ટકા રાજ્ય સરકારના અને ૫ ટકા લાભાર્થીના ફાળાની રકમ રહે છે.

વ્યાજનો દર : લાખ સુધીની લોન માટે વાર્ષિક ૬ ટકા અને ૫ લાખ થી ૧૦ લાખ સુધીની લોન માટે વાર્ષિક ૮ ટકા વ્યાજનો દર રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ www.sje.gujarat.gov.in

(૨) **ન્યુ સ્વર્ણિમ યોજના :** ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતી પછાત વર્ગની મહિલાઓ સ્વરોજગારી દ્વારા આત્મનિર્ભર બને તે માટેની આ ખાસ યોજના છે. આ યોજના અંતર્ગત મહિલા લાભાર્થીએ પોતાની પસંદગીનો વ્યવસાય કરવાનો રહે છે

લોન મેળવવાની પાત્રતા :

૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના હોવા જોઈએ.

૨. લાભાર્થીની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૮૦૦૦થી ઓછી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧૨૦૦૦૦ થી ઓછી હોવી જોઈએ.

૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૨૧ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ.

૪. તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૧ લાખની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૮૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જેમાં ૮૫ ટકા કેન્દ્રીય નિગમના, ૫ ટકા રાજ્ય સરકાર/લાભાર્થીના ફાળાની રકમ રહેશે. તેમજ લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૬૦ હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

(૩) **મહિલા સમૃદ્ધિ યોજના :** પછાત વર્ગોની મહિલાઓ માટે સ્વરોજગારી દ્વારા આત્મનિર્ભર કરવા માટેની લક્ષ્યાંક જૂથની મહિલા ઉદ્યોગ સાહસિકોને લઘુ

સ્તરીય ધિરાણ આપવાનો ઉદ્દેશ છે. આ યોજના અંતર્ગત મહિલા લાભાર્થીએ પોતાની પસંદગીનો વ્યવસાય કરવાનો રહે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા :

૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના મહિલા લાભાર્થી હોવા જોઈએ.

૨. લાભાર્થીની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૮૦૦૦થી ઓછી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧૨૦૦૦૦ થી ઓછી હોવી જોઈએ.

૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૨૧ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ.

૪. તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૫૦,૦૦૦. ની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૮૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જેમાં ૮૫ ટકા કેન્દ્રીય નિગમના, ૫ ટકા રાજ્ય સરકાર/લાભાર્થીના ફાળાની રકમ રહેશે. તેમજ લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૪૮ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૪ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

(૪) **લઘુસ્તરીય ધિરાણ યોજના (માઈકો ફાઈનાન્સ યોજના) :** લક્ષ્યાંક જૂથના નાના ઉદ્યોગ સાહસિકોની લઘુ ધિરાણની જરૂરિયાતો પૂરી કરવા માટે સ્વસહાય જૂથો મારફત લોન આપવામાં આવે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૧ હજારથી ઓછી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૦૩,૦૦૦ થી ઓછી હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૨૧ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૫૦,૦૦૦ની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૮૫

ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જેમાં ૮૫ ટકા કેન્દ્રીય નિગમના, ૫ ટકા રાજ્ય સરકાર/લાભાર્થીના ફાળાની રકમ રહેશે. તેમજ લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૪૮ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

(૫) સ્વયં સક્ષમ યોજના : આ યોજના વ્યવસાયિક શિક્ષણ/પ્રશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરનાર પછાત વર્ગના યુવાનોમાં આત્મનિર્ભરતાની ભાવના કેળવવા માટે શરૂ કરવામાં આવી છે. આ યોજના હેઠળ નિગમ પાત્રતા ધરાવતા યુવાનોને રોજગાર ઊભો કરવા માટે ઓછા દરે લોન સહાય પૂરી પાડે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા :

૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના હોવા જોઈએ.

૨. લાભાર્થીની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૮૦૦૦થી ઓછી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧૨૦૦૦૦ થી ઓછી હોવી જોઈએ.

૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૧૮ વર્ષથી ૩૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ.

૪. અરજદારે વ્યવસાયિક શિક્ષણ/તાલીમ પ્રાપ્ત કરેલ હોવા જોઈએ.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ દસ લાખ સુધી લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં યુનિટ કોસ્ટના ૮૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જેમાં ૮૫ ટકા કેન્દ્રીય નિગમના, ૧૦ ટકા રાજ્ય સરકારના અને ૫ ટકા લાભાર્થીના ફાળાની રકમ રહેશે. તેમજ લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૧૨૦ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર ૫ લાખ સુધીની લોન માટે વાર્ષિક ૬ ટકા અને ૫ લાખથી ૧૦ લાખ સુધીની લોન માટે વાર્ષિક ૮ ટકા રહે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

(૬) શિલ્પ સંપદા યોજના : આ યોજના

વ્યવસાયિક શિક્ષણ/પ્રશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરનાર પછાત વર્ગના યુવાનોમાં આત્મ નિર્ભરતાની ભાવના કેળવવા માટે શરૂ કરવામાં આવી છે. આ યોજના હેઠળ નિગમ પાત્રતા ધરાવતા યુવાનોને સ્વરોજગાર ઊભો કરવા માટે ઓછા દરે લોન સહાય પૂરી પાડે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૮૦૦૦થી ઓછી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧૨૦૦૦૦ થી ઓછી હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૧૮ વર્ષથી ૩૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ દસ લાખ સુધી લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં યુનિટ કોસ્ટના ૮૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જેમાં ૮૫ ટકા કેન્દ્રીય નિગમના, ૧૦ ટકા રાજ્ય સરકારના અને ૫ ટકા લાભાર્થીના ફાળાની રકમ રહેશે. તેમજ લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૬૦ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર ૫ લાખ સુધીની લોન માટે વાર્ષિક ૬ ટકા અને ૫ લાખ થી ૧૦ લાખ સુધીની લોન માટે વાર્ષિક ૮ ટકા રહે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

(૭) માનવ ગરિમા યોજના : સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોના/લઘુમતિ વર્ગના/વિચરતી અને વિમુક્ત જાતિના ધંધા-વ્યવસાયનું જ્ઞાન ધરાવતા ઈસમોને ટૂલ કિટસ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોના/લઘુમતિ વર્ગના/વિચરતી અને વિમુક્ત જાતિના ધંધા-વ્યવસાયનું જ્ઞાન ધરાવતા ઈસમો, ૨. કુટુંબની વાર્ષિક આવક રૂ. ૧૧૦૦૦. પરંતુ અતિ પછાત/વિચરતી અને વિમુક્ત જાતિના ઈસમોને આવક મર્યાદા લાગુ પડતી નથી

મળવાપાત્ર સહાય : રૂ. ૩૦૦૦. ની મર્યાદામાં ટૂલ કિટસ/રોકડ સહાય.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

(૮) કાયદાના સ્નાતકો અથવા તબીબી સ્નાતકોને સહાય : સામાજિક અને શારીરિક રીતે પછાત વર્ગના ઇસમો અને વિચરતી અને વિમુક્ત જાતિના ઇસમોને સહાય આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : સામાજિક અને શારીરિક રીતે પછાત વર્ગના અને વિચરતી અને વિમુક્ત જાતિના કાયદાના સ્નાતક અથવા તબીબી સ્નાતક

આવક મર્યાદા : ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે રૂ. ૧૨૦૦૦૦. અને શહેરી વિસ્તાર માટે રૂ. ૧૫૦૦૦૦. વાર્ષિક આવક.

સહાયનું ધોરણ : કાયદાના સ્નાતકને રૂ. ૭૦૦૦. લોન અને રૂ. ૫૦૦૦. સબસીડી. તબીબી સ્નાતકને રૂ. ૪૦૦૦૦. લોન અને રૂ. ૨૫૦૦૦. સબસીડી મળવાપાત્ર થાય છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

(૯) ધંધાનું સ્થળ/દુકાન ખરીદવા નાણાકીય સહાય : રાજ્ય સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર હસ્તકના બોર્ડ/નિગમ, શહેરી વિસ્તાર સત્તામંડળ દ્વારા બંધાતી દુકાનો ખરીદવા માટે લોન સહાય આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : સામાજિક અને શારીરિક રીતે પછાત વર્ગના અથવા વિચરતી અને વિમુક્ત જાતિના ઇસમો

સહાયનું ધોરણ : ૬૦,૦૦૦. લોન અને રૂ. ૧૫,૦૦૦. સબસીડી.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

(૧૦) તાલીમ યોજના : લક્ષ્યાંક જૂથને પરંપરાગત ધંધાઓ અને ટેકનિકલ ધંધાઓ/ઉદ્યોગો-સાહસો માટે યોગ્ય તાલીમ પૂરી પાડી સક્ષમ અને આત્મ નિર્ભર બનાવવા માટે નાણાકીય સહાય અનુદાન સ્વરૂપે પૂરી પાડવામાં આવે છે.

સહાય મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૧ હજારથી ઓછી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૦૩,૦૦૦ થી ઓછી હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૧૮ વર્ષથી વધુ

હોવી જોઈએ. ૪. તાલીમનો સમયગાળો ૩ દિવસથી ૩ માસ સુધીનો રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ (વિ.જા.)ની કચેરી

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

(૧૧) પછાત વર્ગના કલાકારોને કલા કૌશલ્યના સાધનો ખરીદવા નાણાકીય સહાય :

પાત્રતા : લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના હોવા જોઈએ.

આવક મર્યાદા : ૧૨૦૦૦/ ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે અને રૂ. ૧૫૦૦૦૦ શહેરી વિસ્તાર માટે

સહાય : રૂ. ૫૦૦૦/-

(૧૨) કૃષિ સંપદા યોજના : ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા પછાત વર્ગના નાના ખેડૂતો માટેની માઈક્રો ફાઈનાન્સ ખાસ યોજના

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૮ હજારથી વધુ નહી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૨૧ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૫૦ હજાર સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં યુનિટ કોસ્ટના ૮૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જેમા ૮૫ ટકા કેન્દ્રીય નિગમના અને ૫ ટકા રાજ્ય સરકાર/લાભાર્થી ફાળાની રકમ રહેશે.

લોનની પરત ચુકવણી : લોન વ્યાજ સહિત ૪૮ સરખા માસિક હપ્તામાં ભરપાઈ કરવાની રહે છે

વ્યાજનો દર : આ યોજનામાં વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૪ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : પછાત વર્ગ વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગર વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in

૩. ગુજરાત ઠાકોર અને કોળી વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગરની યોજનાઓ :

(૧) મુદતી લોન (ટર્મ લોન) : કૃષિ અને તે અંગેની પ્રવૃત્તિઓ માટે લઘુ ઉદ્યોગ, કલાકારીગીરી અને વંશપરંપરાગત વ્યવસાય તેમજ એવા પ્રકારના

વ્યવસાય માટે ઠાકોર યા કોળી સમાજના ઇસમોને લોન આપવામાં આવે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી ઠાકોર યા કોળી તથા તે પૈકીની પેટા જાતિના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૨૧ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જમીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૧૦ લાખ સુધી લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૯૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, અને ૫ ટકા લાભાર્થીએ ફાળો આપવાનો રહે છે તેમજ લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૬૦ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૬ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત ઠાકોર અને કોળી વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૨) માઈકો ફાઈનાન્સ : નાના પાયા પર ધંધો વ્યવસાય શરૂ કરવા માટે સ્વસહાય જૂથો મારફતે લોન/સહાય આપવામાં આવે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી ઠાકોર યા કોળી તથા તે પૈકીની પેટા જાતિના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૨૧ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જમીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૫૦,૦૦૦. ની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૯૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, અને ૫ ટકા

લાભાર્થીએ ફાળો આપવાનો રહે છે તેમજ લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૬૦ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત ઠાકોર અને કોળી વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૩) ન્યુ સ્વર્ણિમા યોજના (માત્ર બહેનો માટે) : ગરીબી રેખા હેઠળ જીવન ગુજારતી ઠાકોર અને કોળી જાતિઓની મહિલાઓ માટે સ્વમાનભેર સ્વરોજગારી મેળવી આર્થિક ઉત્કર્ષ સાધવા અંગેની ખાસ યોજના છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી ઠાકોર યા કોળી તથા તે પૈકીની પેટા જાતિના મહિલા હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૨૧ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જમીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ એક લાખ સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૧૦૦ ટકા લોન આપવામાં આવે છે,

લોનની પરત ચુકવણી : લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૬૦ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત ઠાકોર અને કોળી વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગર.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૪) મહિલા સમૃદ્ધિ યોજના (મહિલાઓ માટે લઘુસ્તરીય યોજના) : ઠાકોર યા કોળી જાતિઓની મહિલાઓ માટે સ્વરોજગારી ઊભી કરવા માટે લક્ષ્યાંક જૂથની મહિલા ઉદ્યોગ સાહસિકોને ધિરાણ આપવામાં

આવે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી ઠાકોર યા કોળી તથા તે પૈકીની પેટા જાતિના મહિલા હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૨૧ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જમીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૫૦ હજાર સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૧૦૦ ટકા લોન આપવામાં આવે છે,

લોનની પરત ચુકવણી : લોનની પરત ચુકવણી વ્યાજ સહિત સરખા ૬૦ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૪ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત ઠાકોર અને કોળી વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૫) સ્વયં સક્ષમ યોજના : આ યોજના હેઠળ ઠાકોર યા કોળી જાતિના ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરેલ લાભાર્થીઓને ધંધો/વ્યવસાય શરૂ કરવા માટે લોન/ધિરાણ આપવામાં આવે છે. ડોક્ટરી, આર્કિટેક્ટ, હાર્ડવેર, ઓટોમોબાઈલ્સ, ઈજનેરી, વકીલ, ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્ટ, હોટલ મેનેજમેન્ટ, વગેરે જેવા ક્ષેત્રમાં ઉચ્ચ વ્યવસાયિક શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરેલ આ યોજના હેઠળ લોન મેળવી શકે છે

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી ઠાકોર યા કોળી તથા તે પૈકીની પેટા જાતિના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૧૮ વર્ષથી ૩૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. તાંત્રિક અને કુશળતા

માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જમીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ પાંચ લાખ સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૯૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જ્યારે લાભાર્થીએ ૫ ટકાનો ફાળો આપવાનો રહે છે.

લોનની પરત ચુકવણી : લોનની પરત ચુકવણીનો સમયગાળો યોજનાના પ્રકાર પર આધારિત રહે છે. આમ છતાં લોન વધુમાં વધુ ૫ વર્ષની અંદર ૬૦ માસિક હપ્તામાં પરત ચુકવણી કરવાની રહે છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત ઠાકોર અને કોળી વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૬) શિલ્પ સંપદા યોજના : આ યોજના વ્યાવસાયિક શિક્ષણ/પ્રશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરનાર ઠાકોર અથવા કોળી જાતિના યુવાનોમાં આત્મનિર્ભરતા કેળવવા માટે શરૂ કરવામાં આવી છે. આ યોજના હેઠળ નિગમ પ્રાપ્તતા ધરાવતા યુવાનોને સ્વરોજગારી ઊભી કરવા માટે ઓછા દરે લોન સહાય પૂરી પાડે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી ઠાકોર યા કોળી તથા તે પૈકીની પેટા જાતિના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૧૮ વર્ષથી ૩૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. અરજદારે વ્યવસાયિક શિક્ષણ/તાલીમ પ્રાપ્ત કરેલ હોવા જોઈએ. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જમીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ દસ લાખ સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં યુનિટ કોસ્ટના ૮૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, જેમાં ૮૫ ટકા કેન્દ્રીય નિગમના, ૧૦ ટકા રાજ્ય સરકારના અને ૫ ટકા રકમ લાભાર્થીએ ભરવાની રહે છે..

લોનની પરત ચુકવણી : લોન વ્યાજ સહિત ૬૦ સરખા માસિક હપ્તામાં ભરપાઈ કરવાની રહે છે

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર ૫ લાખ સુધીની લોન માટે ૬ ટકા અને ૫ લાખથી વધુ પરંતુ ૬૫ લાખ સુધી ૮ ટકાનો રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત ઠાકોર અને કોળી વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગર.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૬) કૃષિ સંપદા યોજના : આ યોજના હેઠળ ૧ લાખ સુધીની લોન માટે મેનેજિંગ ડિરેક્ટરના કન્વીનર પદે સમિતિ રચાયેલ છે, તેમજ એક લાખથી વધુની લોન માટે વિભાગના સચિવશ્રીના અધ્યક્ષસ્થાને સમિતિ રચાયેલ છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી ઠાકોર યા કોળી તથા તે પૈકીની પેટા જાતિના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ નહી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૧૮ વર્ષથી ૩૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. અરજદારે વ્યવસાયિક શિક્ષણ/તાલીમ પ્રાપ્ત કરેલ હોવા જોઈએ. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જામીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૫૦ હજાર સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં યુનિટ કોસ્ટના ૯૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, ૫ ટકા રકમ લાભાર્થીએ ભરવાની રહે છે..

લોનની પરત ચુકવણી : લોન વ્યાજ સહિત ૬૦ સરખા માસિક હપ્તામાં ભરપાઈ કરવાની રહે છે

વ્યાજનો દર : આ યોજનામાં વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત ઠાકોર અને કોળી વિકાસ નિગમ, ગાંધીનગર.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

૫. ગુજરાત ગોપાલક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગરની યોજનાઓ :

(૧) મુદતી લોન (ટર્મ લોન) : કૃષિ અને સંલગ્ન પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે ડેરી ઉદ્યોગ, ઘેટાં-બકરાં ઉછેર, પશુ

આહાર વેચાણ કેન્દ્ર વગેરે માટે અથવા લઘુ ઉદ્યોગ, કલાકારીગરી અને પરંપરાગત ધંધાઓ જેવા કે ઓટો રિપેરિંગ, ભરત-ગૂંથણ વગેરે અથવા સેવા સેક્ટર જેવા કે હોટલ, બ્યુટિપાર્લર, ઠંડા પીણાં વગેરે માટે અથવા પરિવહન જેવા કે માલવાહક છકડો, રિક્ષા વગેરે માટે આ યોજના હેઠળ લોન મળવાપાત્ર થાય છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી રબારી યા ભરવાડ જાતિના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૧ હજારથી વધુ નહી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૦૩,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૧૮ વર્ષથી ૪૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. ૪. અરજદારે વ્યવસાયિક શિક્ષણ/તાલીમ પ્રાપ્ત કરેલ હોવા જોઈએ. તેમજ તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જામીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૧૦ લાખ સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં યુનિટ કોસ્ટના ૯૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, ૫ ટકા રકમ લાભાર્થીએ ભરવાની રહે છે..

વ્યાજનો દર : આ યોજનામાં વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૬ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા મેનેજરશ્રી/ સમાજ કલ્યાણ કચેરી (વિ.જા.)

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૨) સ્વયં સક્ષમ યોજના : આ યોજના હેઠળ અનેક વ્યવસાયો જેવા કે ડોક્ટર, આર્કિટેક્ટ એકાઉન્ટન્ટ, હોટલ મેનેજમેન્ટ, સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટેના તાલીમ વર્ગો, પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ, કાજ કળા, પરંપરાગત કારીગરી વગેરેમાં મૂલ્યવર્ધન માટે લોન મળવાપાત્ર થાય છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી રબારી યા ભરવાડ જાતિના હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૧ હજારથી વધુ નહી અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૦૩,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારની ઉંમર અરજીની તારીખે ૧૮ વર્ષથી ૩૫ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ.

૪. અરજદારે વ્યવસાયિક શિક્ષણ/તાલીમ પ્રાપ્ત કરેલ હોવા જોઈએ. તેમજ તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૫. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જામીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૧૦ લાખ સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં યુનિટ કોસ્ટના ૯૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, ૫ ટકા રકમ લાભાર્થીએ ભરવાની રહે છે..

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા મેનેજરશ્રી/ સમાજ કલ્યાણ કચેરી (વિ.જા.)

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૩) નવી સ્વર્ણિમા યોજના (બહેનો માટે) : આ યોજના સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી રબારી યા ભરવાડ જાતિની મહિલા લાભાર્થીઓને લાગુ પડે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો પૈકી રબારી યા ભરવાડ જાતિના મહિલા સભ્ય હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારે વ્યવસાયિક શિક્ષણ/તાલીમ પ્રાપ્ત કરેલ હોવા જોઈએ. તેમજ તાંત્રિક અને કુશળતા માંગી લેતા ધંધા માટે અનુભવ જરૂરી છે. ૪. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જામીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ એક લાખ સુધીની લોન (વ્યકિત દીઠ) મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૧૦૦ ટકા લોન આપવામાં આવે છે,

વ્યાજનો દર : વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા મેનેજરશ્રી/ સમાજ કલ્યાણ કચેરી (વિ.જા.)

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૪) લઘુસ્તરીય ધિરાણ યોજના (માઈકો ફાઈનાન્સ સ્કીમ) : આ યોજના હેઠળ નાના ઉદ્યોગ ધંધાઓની જરૂરિયાત પૂરી કરવા માટે સ્વસહાય જૂથો મારફતે લોન આપવામાં આવે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોના હોવા જોઈએ. ૨. મહત્તમ ૨૦ વ્યકિતઓનું જૂથ બનાવવાનું

રહે છે, જેમાં ૨૫ ટકા એસ.સી.એસ.ટી. લઘુમતીઓ અને વિકલાંગો સહિતની નબળા વર્ગોની વ્યકિતઓ હોવી જોઈએ. ૩. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૪. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જામીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ પચાસ હજાર સુધીની લોન (વ્યકિત દીઠ) મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૯૫ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, અને ૫ ટકાનો ફાળો લાભાર્થીનો રહે છે.

વ્યાજનો દર : વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા મેનેજરશ્રી/ સમાજ કલ્યાણ કચેરી (વિ.જા.)

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૫) મહિલા સમૃદ્ધિ યોજના : આ યોજના હેઠળ નાના ઉદ્યોગ ધંધાઓની જરૂરિયાત પૂરી કરવા માટે મહિલા સ્વસહાય જૂથો મારફતે લોન આપવામાં આવે છે.

લોન મેળવવાની પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગ પૈકી ઠાકોર અથવા કોઈ તથા તે પૈકીની પેટા જાતિના મહિલા હોવા જોઈએ. મહિલા સભ્ય હોવા જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૯૮ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૨૦,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. અરજદારે લોન મેળવવા માટે યોગ્ય જામીન આપવાના રહેશે.

મળવાપાત્ર લોનની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૫૦૦૦૦ સુધીની લોન મળવાપાત્ર છે. આ યોજનામાં ૧૦૦ ટકા લોન આપવામાં આવે છે, તેમજ લોન ભરપાઈ કર્યા બાદ એન.બી.સી.એફ. ડી.સી.ની અન્ય યોજનાઓ હેઠળ બીજીવાર પણ ધિરાણ મેળવી શકાય છે.

વ્યાજનો દર : વાર્ષિક ૪ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા મેનેજરશ્રી/ સમાજ કલ્યાણ કચેરી (વિ.જા.)

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

૬. જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સીની યોજના :

સુવર્ણજયંતી ગ્રામ સ્વરોજગાર યોજના

(એસજીએસવાય) : આ પરિયોજનાનો હેતુ નિયત સમય મર્યાદામાં નિશ્ચિત ગરીબી રેખા નીચે જીવતા પરિવારોને સ્વરોજગારી કાર્યક્રમ દ્વારા ગરીબી રેખા ઉપર લાવવાનો છે. પરિયોજના અંતર્ગત સહાય, તાલીમ, ટેકનોલોજી, બજાર વ્યવસ્થાની સગવડ ઉપલબ્ધ કરાવવી, દરેક સભ્યને પ્રોજેક્ટની સમય મર્યાદામાં ગરીબી રેખા ઉપર લાવવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા પરિવારો.

લોન/સહાયનું ધોરણ : જનરલ ઉમેદવારો માટે પ્રોજેક્ટ ખર્ચના ૩૦ ટકા, પરંતુ ૭૫૦૦. ની મર્યાદામાં જયારે અનુ. જાતિ/અનુ.જન જાતિ તથા અપંગો માટે પ્રોજેક્ટ ખર્ચના ૫૦ ટકા પરંતુ ૧૦,૦૦૦. ની મર્યાદામાં. સ્વસહાય જૂથો માટે સહાયની મર્યાદા વધુમાં વધુ ૧,૨૫,૦૦૦.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સી.

૭. અનુસૂચિત જાતિ માટેની યોજનાઓ :

(૧) બેન્કેબલ યોજના : આ યોજના હેઠળ અનુ. જાતિના લાભાર્થીને કુટિર ઉદ્યોગ, અને નાના પાયાના વ્યવસાયો માટે લોન સહાય આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. અરજદાર અનુ.જાતિના સભ્ય અને ગુજરાત રાજ્યના વતની હોવા જોઈએ. ૨. અરજદારની ઉંમર ૧૮ વર્ષથી ઓછી અને ૬૦ વર્ષથી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૩. શહેરી વિસ્તારમાં ૬૮૦૦૦. અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં ૪૭૦૦૦. થી ઓછી આવક ધરાવતા હોવા જોઈએ. ૪. અરજદાર ધંધો કરવા શક્તિમાન હોવા જોઈએ અને સરકારી કે અન્ય કોઈ નાણાકીય સંસ્થાનો ડિફોલ્ટર ન હોવા જોઈએ. ૫. અરજદાર કે તેના કુટુંબના સભ્ય સરકારમાં અથવા રાજ્ય કે સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થામાં નોકરી કરતા ન હોવા જોઈએ.

ધિરાણની મર્યાદા : ધંધા/વેપાર માટે મહત્તમ રૂ. ૧ લાખ સુધી અને ઉદ્યોગ/સેવા માટે વધુમાં વધુ રૂ. ૨ લાખ સુધીનું ધિરાણ આપવામાં આવે છે. તેમજ ધિરાણના ૫૦ ટકા અથવા વધુમાં વધુ રૂ. ૧૦,૦૦૦. સબસીડી આપવામાં આવે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત અનુસૂચિત જાતિ વિકાસ કોર્પોરેશન, ગાંધીનગર/નિયામકશ્રી, અનુ. જાતિ કલ્યાણ, કચેરી.

(૨) માનવ ગરિમા યોજના : આ યોજના હેઠળ અનુ. જાતિના લાભાર્થીઓને સ્વ રોજગારી માટે ટૂલ કિટસ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. અરજદાર અનુ.જાતિના સભ્ય હોવા જોઈએ. ૨. શહેરી વિસ્તારમાં ૬૮૦૦૦ અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં ૪૭૦૦૦ થી ઓછી આવક ધરાવતા હોવા જોઈએ. ૩. અતિ પછાત જાતિ માટે કોઈ આવક મર્યાદા નથી.

સહાયનું ધોરણ : સ્વરોજગારી માટે ટૂલ કિટસ આપવામાં આવે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : નિયામકશ્રી, અનુ.જાતિ કલ્યાણની કચેરી.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૩) એન.એફ.ડી.સી. યોજના : રાષ્ટ્રીય અનુ. જાતિ નાણા અને વિકાસ નિગમ, નવી દિલ્હી ના સહયોગથી અમલીત સીધા ધિરાણની યોજના હેઠળ ધિરાણ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. ગરીબી રેખા કરતા બમણી આવક ધરાવતા-- શહેરી વિસ્તાર માટે રૂ. ૧૨૦૦૦૦. અને ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે રૂ. ૮૮,૦૦૦. થી ઓછી આવક ધરાવતી વ્યક્તિઓ. ૨. લાભાર્થી અનુસૂચિત જાતિના હોવા જોઈએ.

ધિરાણ : અનુ.જાતિના એકમોને પેસેન્જર રિક્ષા, ઓટો રિક્ષામાલવાહક રિક્ષા, ટ્રેક્ટર વગેરે માટે ધિરાણ આપવામાં આવે છે. આ અંગે વર્તમાનપત્રોમાં જાહેર ખબર પ્રસિદ્ધ થાય છે.

વ્યાજનો દર : ૪ ટકા થી ૬ ટકા.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત અનુસૂચિત જાતિ વિકાસ કોર્પોરેશન, ગાંધીનગર

(૪) ડીલરશીપ નાણાકીય સહાય યોજના : અનુ.જાતિના શિક્ષિત બેરોજગાર યુવાનોને પેટ્રોલ પંપ/ગેસ/કેરોસીન/ કૂડ વિતરણની એજન્સી માટે લોન આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. અરજદાર અનુસૂચિત જાતિના હોવા જોઈએ. ૨. અરજદારની ઉંમર ૧૮ વર્ષથી ઓછી નહીં અને ૬૦ વર્ષથી વધુ ન હોવી જોઈએ.

લોનનું ધોરણ : આ યોજના હેઠળ રૂ. ૫૦,૦૦૦. સુધીની માર્જિન મની પેટે લોન મળવાપાત્ર થાય છે.

વ્યાજનો દર : ૪ ટકા રહે છે. અને લોનની

પરત ભરપાઈ સાત વર્ષના સરખા હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : ગુજરાત અનુસૂચિત જાતિ વિકાસ કોર્પોરેશન, ગાંધીનગર

(પ) શ્રી. ડી. પી. જી. સોલંકી-વકીલોને નાણાકીય સહાય યોજના :

પાત્રતા : ૧૦ વર્ષનો સિનિયર વકીલનો અનુભવ. વધમાં વધુ બે જુનિયરને તાલીમ આપવાની રહેશે. આવક મર્યાદા નથી.

સહાયનું ધોરણ : કાયદાના સ્નાતકને પહેલા વર્ષે દર મહિને રૂ. ૧૦૦૦/-, બીજા વર્ષે દર મહિને રૂ. ૮૦૦/-, ત્રીજા વર્ષે દર મહિને રૂ. ૬૦૦/-, સિનિયર વકીલને તાલીમાર્થી દીઠ માસિક રૂ. ૫૦૦/-

અમલીકરણ સંસ્થા : નિયામકશ્રી, અનુ. જાતિ કલ્યાણની કચેરી.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvsn

(દ) શ્રી ડી. પી. જી. સોલંકી- કાયદા સ્નાતકોને લોન સહાય : કાયદાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય શરૂ કરવા માટે સહાય

પાત્રતા : અનુ. જાતિના કાયદાના સ્નાતકો.

આવક મર્યાદા : ૪૭૦૦૦/- વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે અને રૂ. ૬૮૦૦૦/- વાર્ષિક આવક શહેરી વિસ્તાર માટે

સહાય : રૂ. ૫૦૦૦/- સહાય તેમજ રૂ. ૭૦૦૦/- ની ૪ ટકાના વ્યાજથી લોન.

અમલીકરણ સંસ્થા : નિયામકશ્રી, અનુ. જાતિ કલ્યાણની કચેરી.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvsn

(૭) શ્રી ડી. પી. જી. સોલંકી- એમ. એસ. એમ. ડી. ડોક્ટરોને દવાખાનું શરૂ કરવા સહાય :

પાત્રતા : એસ. સી. જાતિના લાયકાત ધરાવતા ડોક્ટરો માટે આવક મર્યાદા નથી.

સહાયનું ધોરણ : ક્લિનિક/નસિંગ હોમ શરૂ કરવા માટે રૂ. ૩૦૦૦૦૦. ની લોન અને ૫૦૦૦૦. સહાય

વ્યાજનો દર : વાર્ષિક ૪ ટકા.

અમલીકરણ સંસ્થા : નિયામકશ્રી, અનુ. જાતિ કલ્યાણની કચેરી.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvsn

(૮) અનુ. જાતિના તબીબી સ્નાતકોને સહાય :

પાત્રતા : અનુસૂચિત જાતિના એમ. બી. બી. એસ./ બી. એસ. એ. એમ./ બી. એ. એમ. એસ./ ડી. બી. એસ./ હોમિયોપેથી ડોક્ટર

આવક મર્યાદા : ૫૦૦૦૦/-

સહાયનું ધોરણ : ૨૫૦૦૦/-

લોનની રકમ : ૨,૫૦,૦૦૦/-

વ્યાજનો દર : વાર્ષિક ૪ ટકા.

અમલીકરણ સંસ્થા : નિયામકશ્રી, અનુ. જાતિ કલ્યાણની કચેરી.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvsn

(૯) ધંધાનું સ્થળ ખરીદવા લોન સામે વ્યાજ સહાય : નાના ઉદ્યોગ સાહસિકોને ધંધા/વ્યવસાયનું સ્થળ ખરીદવા નાણાકીય લોન સામે વ્યાજ સહાય ચૂકવવામાં આવે છે.

પાત્રતા : અનુસૂચિત જાતિના ઉદ્યોગ સાહસિકો

આવક મર્યાદા : વાર્ષિક ૫૦૦૦૦/-

સહાયનું ધોરણ : લાભાર્થી બેન્કેબલ યોજના હેઠળ રૂ. ૧૦ લાખ સુધીની લોન મેળવે તો વાર્ષિક ૪ ટકા વ્યાજ લાભાર્થી પોતે ભોગવે અને તેથી ઉપરના વ્યાજની સહાય રૂ. ૧૫૦૦૦ ની મર્યાદામાં વધુમાં વધુ ૩ વર્ષ સુધી મળી શકે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : નિયામકશ્રી, અનુ. જાતિ કલ્યાણની કચેરી.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvsn

૮. અનુસૂચિત જનજાતિ માટેની યોજનાઓ :

(૧) સ્વરોજગારી માટે વ્યક્તિગત ધિરાણ :

અનુસૂચિત જન જાતિના લાભાર્થીઓને આયોજના હેઠળ વ્યક્તિગત ધોરણે વિવિધ હેતુઓ માટે લોન આપવામાં આવે છે. આશરે ૫૬ પ્રકારના નાના મોટા બિઝનેસ માટે લોન સહાય મળી શકે છે.

પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી આદિજાતિના સત્ય હોવા જોઈએ. ૨. જે હેતુ માટે ધિરાણ માંગે છે, તેનો અનુભવ હોવો જોઈએ. ૩. જામીનોની મિલકતના પુરાવા અને તેના સોગંદનામા રજૂ કરવા જરૂરી હોય છે. ૪. ઉંમર ૧૮ વર્ષથી ૫૫ વર્ષની વચ્ચે હોવી જોઈએ.

આવક મર્યાદા : વાર્ષિક રૂ. એક લાખ લોનનું ધોરણે રૂ. ૫ લાખ સુધી

વ્યાજનો દર : અને પરત ચુકવણી : બેન્ક દ્વારા

નક્કી થાય તે મુજબ.

અમલીકરણ સંસ્થા : આદિજાતિ વિકાસ કોર્પોરેશન ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૨) **માનવ ગરિમા યોજના :** અનુસૂચિત જનજાતિના લાભાર્થીઓને નાના પાયા પરના ધંધા માટે લોન અને સહાય આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : અનુસૂચિત જનજાતિના લાભાર્થી હોવા જોઈએ.

આવક મર્યાદા : ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે વાર્ષિક આવક રૂ. ૨૭૦૦૦ અને શહેરી વિસ્તાર માટે વાર્ષિક આવક રૂ. ૩૬૦૦૦ થી વધુ હોવી જોઈએ નહીં.

લોન સહાય : ધંધાને અનુરૂપ રૂ. ૨૦૦૦ ની લોન અને રૂ. ૨૦૦૦ ની સહાય મળવાપાત્ર થાય છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : આદિજાતિ વિકાસ કોર્પોરેશન ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૩) **ખેતીવાડી માટે નાણાકીય સહાય :** અનુસૂચિત જનજાતિના લાભાર્થીઓને ખેતીવાડી માટે એગ્રિકલ્ચર ટૂલ્સ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : અનુસૂચિત જનજાતિના લાભાર્થી ખેતીવાડી ક્ષેત્રે સંકળાયેલ ગરીબી રેખા હેઠળના મજૂરો

આર્થિક મદદ : ખેતીવાડી માટે જરૂરી ઓજારો આપવામાં આવે છે..

અમલીકરણ સંસ્થા : આદિજાતિ વિકાસ કોર્પોરેશન ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૪) **મહિલા સશક્તિકરણ યોજના :** આ યોજના પંચમહાલ ડેરી, બનાસ ડેરી, સાબર ડેરી, અને પીટીજી ગ્રૂપ હેઠળ સુમુલ ડેરી અને વાંસદા વસુધારા ડેરીની મંજૂર થયેલ યોજના હેઠળ જે તે વિસ્તારના કલસ્ટર વિસ્તારના ગામોના લાભાર્થીઓને લાગુ પડે છે.

પાત્રતા : ૧. અનુસૂચિત જનજાતિના મહિલા ઉમેદવાર હોવા જોઈએ. ૨. બી.પી.એલ. લાભાર્થી હોવા જોઈએ. ૩. દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીના સભાસદ હોવા જોઈએ. ૪. જે તે વિસ્તારના પ્રાયોજના અધિકારીશ્રીની સ્પષ્ટ ભલામણ હોવી જોઈએ.

ધિરાણની રકમ : રૂ. ૨૦૦૦૦/-

વ્યાજનો દર : વાર્ષિક ૪ ટકા. લોનની પરત

ભરપાઈ : ૨૪ સરખા ત્રિમાસિક હપ્તામા.

અમલીકરણ સંસ્થા : આદિજાતિ વિકાસ કોર્પોરેશન ગાંધીનગર

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૫) **ઈન્ટિગ્રેટેડ ડેરી ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ (આઈ.ડી.ડી.પી.) :** આ યોજના પંચમહાલ ડેરી, બનાસ ડેરી, સાબર ડેરી, અને પીટીજી ગ્રૂપ હેઠળ સુમુલ ડેરી અને વાંસદા વસુધારા ડેરીની મંજૂર થયેલ યોજના હેઠળ જે તે વિસ્તારના કલસ્ટર વિસ્તારના ગામોના લાભાર્થીઓને લાગુ પડે છે.

પાત્રતા : ૧. અનુસૂચિત જનજાતિના લાયક ઉમેદવાર હોવા જોઈએ. ૨. બી.પી.એલ. લાભાર્થી હોવા જોઈએ. ૩. દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીના સભાસદ હોવા જોઈએ. ૪. જે તે વિસ્તારના પ્રાયોજના અધિકારીશ્રીની સ્પષ્ટ ભલામણ હોવી જોઈએ.

ધિરાણની રકમ : રૂ. ૨૦૦૦૦/-

વ્યાજનો દર : વાર્ષિક ૬ ટકા.

લોનની પરત ભરપાઈ : ૩૦ સરખા ત્રિમાસિક હપ્તામા. (ધિરાણ બાદ ત્રણ મહિના પછી ભરપાઈ કરવાપાત્ર)

અમલીકરણ સંસ્થા : અનુસૂચિત જનજાતિ વિકાસ નિગમ.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૬) **નાના વ્યવસાયકારોને વ્યવસાયનું સ્થળ અથવા દુકાન ખરીદવા નાણાકીય સહાય :**

પાત્રતા : અનુસૂચિત જનજાતિના નાના વ્યવસાયકાર હોવા જોઈએ.

આવક મર્યાદા : વાર્ષિક આવક રૂ. ૨૪૦૦૦ થી વધુ હોવી જોઈએ નહીં.

લોનની રકમ : રૂ. ૬૦૦૦૦/- (એ-બી-સી ગ્રેડના શહેરો માટે પરંતુ ખરેખર ખર્ચના ૮૦ ટકાની મર્યાદામાં) રૂ. ૪૦૦૦૦/- (અન્ય વિસ્તારો માટે પરંતુ ખરેખર ખર્ચના ૮૦ ટકાની મર્યાદામાં)

સહાયનું ધોરણ : રૂ. ૧૫૦૦૦/(એ-બી-સી ગ્રેડના શહેરો માટે પરંતુ ખરેખર ખર્ચના ૨૦ ટકાની મર્યાદામાં) રૂ. ૧૦૦૦૦/- (અન્ય વિસ્તારો માટે પરંતુ ખરેખર ખર્ચના ૨૦ ટકાની મર્યાદામાં)

લોનની પરત ચુકવણી : માસિક રૂ. ૭૫૦/- ના એક એવા ૮૦ માસિક હપ્તામાં લોનની પરત ચુકવણી

એક વર્ષ પછી શરૂ થશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : અનુસૂચિત જનજાતિ વિકાસ નિગમ.

(૭) એમ.ડી./એમ.એસ. ડૉક્ટરોને સ્વતંત્ર વ્યવસાય શરૂ કરવા લોન/સહાય : મેડિકલ ડિગ્રી મેળવેલ ડૉક્ટરોને સ્વતંત્ર વ્યવસાય શરૂ કરવા લોન સહાય.

પાત્રતા : અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવાર હોવા જોઈએ. અનુસૂચિત જનજાતિના એમ.ડી. અથવા એમ.એસ.ની પદવી ધરાવતા હોવા જોઈએ. આવી કોઈ સરકારી યોજનાનો લાભ મેળવેલ ન હોવા જોઈએ. આદિજાતિના અંતરિયાળ ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં દવાખાનું ખોલનારને અગ્રતા મળવાપાત્ર છે.

આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- થી વધવી જોઈએ નહીં. આવકનો દાખલો સક્ષમ અધિકારીશ્રીનો રજૂ કરવો જરૂરી રહેશે.

સહાય : ૫૦ લાખ સુધીનું ધિરાણ મેળવનારને ૬ ટકાના દરે ચૂકવવા પડતા વ્યાજની રૂ. ૩ લાખ સુધીની ત્રણ વર્ષ સુધીની સબસીડી મળવાપાત્ર છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : અનુસૂચિત જનજાતિ વિકાસ નિગમ.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૮) શિક્ષિત બેરોજગાર યુવાનોને પેટ્રોલ પંપ/ ગેસ/કેરોસીન/કૂડ વિતરણની એજન્સી માટે માર્જિન મની લોન યોજના :

પાત્રતા : અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવાર હોવા જોઈએ.

આવક મર્યાદા : નથી.

ધિરાણની મર્યાદા : નાણાકીય ધિરાણના ૨૫ ટકા અને વધુમાં વધુ ૨૦૦૦૦૦/- સુધીની માર્જિન મની લોન મળવાપાત્ર છે.

વ્યાજનો દર : ૧૪ ટકા રહેશે.

લોનની પરત ચુકવણી : માર્જિન મની લોનની પરત ચુકવણી પ્રથમ બે વર્ષ કરવાની રહેતી નથી ત્યાર બાદ ૭ વર્ષના હપ્તામાં પરત ચુકવણી કરવાની થાય છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : અનુસૂચિતજનજાતિ વિકાસ નિગમ.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૯) અનુસૂચિત જનજાતિના કાયદાના સ્નાતકોને વકીલાતનો વ્યવસાય શરૂ કરવા લોન/સહાય :

પાત્રતા : ૧. અનુસૂચિત જનજાતિના લાયક ઉમેદવાર હોવા જોઈએ. ૨. કાયદાના સ્નાતક હોવા જોઈએ.

આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક રૂ. ૨૪૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ.

ધિરાણ મર્યાદા : રૂ. ૫૦૦૦/- (અને સહાયની રકમ રૂ. ૭૦૦૦/- મળી કુલ રૂ. ૧૨૦૦૦/-)

વ્યાજનો દર : લોન પર વાર્ષિક ૪ ટકા.

લોનની પરત ચુકવણી : લોનનો પ્રથમ હપ્તો ચુકવાય ત્યારથી પાંચ વર્ષના સમય બાદ વધુમાં વધુ ૧૦, છમાસિક હપ્તામાં

અમલીકરણ સંસ્થા : અનુસૂચિત જનજાતિ વિકાસ નિગમ.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૧૦) અનુસૂચિત જનજાતિના કાયદાના સ્નાતકોને સહાય :

પાત્રતા : ૧. અનુસૂચિત જનજાતિના લાયક ઉમેદવાર હોવા જોઈએ. ૨. કાયદાના સ્નાતક હોવા જોઈએ. ૩. સીનીયર વકીલના હાથ નીચે પ્રેક્ટિસ કરતા હોવા જોઈએ. અને સિનિયર વકીલને પ્રેક્ટિસનો ૭ વર્ષનો અનુભવ હોવો જોઈએ. ૪. સનદ મળ્યા બાદ બે વર્ષમા અરજી કરવી જરૂરી છે.

સહાયની મર્યાદા : પ્રથમ વર્ષે માસિક રૂો ૧૦૦૦/- લેખે, બીજા વર્ષે માસિક રૂ. ૮૦૦/- લેખે અને ત્રીજા વર્ષે માસિક રૂ. ૬૦૦/- લેખે મળવાપાત્ર છે. તેમજ સિનિયર વકીલને માસિક રૂ. ૫૦૦/- લેખે ત્રણ વર્ષ સુધી એલાઉન્સ મળવાપાત્ર છે. - સહાય છ માસિક ધોરણે ચૂકવવામાં આવે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : અનુસૂચિતજન જાતિ વિકાસ નિગમ.

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

૯. સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમની યોજનાઓ :

(૧) મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સના પુનઃ સ્થાપન માટે સ્વરોજગાર યોજના : બાકી રહેલ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ (મળ અને ગંદકી માથા પર ઉપાડવાના ઘૂણિત અને અમાનવીય કામોમા આંશિક કે પૂર્ણપણે લાગેલા છે) તેઓના પુનઃસ્થાપનનો ઉદ્દેશ રહેલો છે.

પાત્રતા : સર્વે કરાયેલા સ્કેવેન્જર્સ તથા તેમના આશ્રિતો

ધિરાણની મર્યાદા : લઘુ ધિરાણ રૂ. ૨૫૦૦૦. સુધી તથા મુદતી ધિરાણ રૂ. ૫ લાખ સુધી મળી શકે છે. લઘુ ધિરાણ પોષણ સ્વસહાયતા સમૂહ અને પ્રખ્યાત બિનસરકારી સંગઠનોના માધ્યમથી કરવામાં આવે છે.

વ્યાજનો દર : ૨૫૦૦૦. સુધીની પરિયોજના માટે મહિલાઓ માટે વાર્ષિક ૪ ટકા અને અન્યો માટે વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે.

લોનની પરત ચૂકવણી : ૨૫૦૦૦.ની લોન માટે ત્રણ વર્ષ અને વધારે માટે ૫ વર્ષનો સમય રહેશે.

અમલીકરણ એજન્સી : સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૨) **સેનેટરી માર્ટ યોજના :** સફાઈ કામદારો કે તેમના આશ્રિતોની સહકારી મંડળી ને સજળ જાણરૂના બાંધકામ અને સ્વચ્છતા વિષયક સાધનસામગ્રીના ઉત્પાદન માટે અને વેચાણની પ્રવૃત્તિ માટે સહાય ચૂકવવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. ૧૮ થી ૫૫ વર્ષની વય મર્યાદામાં આવતા સફાઈ કામદારો કે તેમના આશ્રિતો. ૨. મંડળીના મુખ્ય પ્રયોજકની લાયકાત ઓછામાં ઓછી ધો. ૭ પાસ હોવી જોઈએ. ૩. ઓછામાં ઓછા ૧૦ અને વધુમાં વધુ ૨૫ સભ્યોની મંડળી હોવી જોઈએ.

ધિરાણની મર્યાદા : ૫ લાખ સુધીનું ધિરાણ સહાય મળવાપાત્ર થાય છે. તેમજ ધિરાણ કરેલ રકમ સામે ૫૦ ટકા સબસીડી ચૂકવવામાં આવે છે.

અન્ય : ૧. નિગમ દ્વારા વર્તમાનપત્રમાં જાહેરાત આવ્યે અરજી કરવાની રહે છે. ૨. મંજૂરી મળ્યા બાદ જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્રમા નોંધણી કરાવવાની રહે છે તેમજ નગરપાલિકા દ્વારા દુકાન/ગોડાઉનની ફાળવણી બાદ ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે.

અમલીકરણ એજન્સી : સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૩) **સીધા ધિરાણ યોજના હેઠળ મુદતી લોન :** સફાઈ કામદાર કે તેમના આશ્રિતોને તેમના પુનઃસ્થાપન માટે આ યોજના હેઠળ ધિરાણ આપવામાં

આવે છે.

પાત્રતા : ૧. સફાઈ કામદાર અથવા તેમના આશ્રિતો. ૨. વય મર્યાદા ૧૮ વર્ષ થી ૫૦ વર્ષ ૩. આવક મર્યાદા નથી

ધિરાણની મર્યાદા : વિવિધ પ્રોજેક્ટ માટે રૂ. ૫. લાખ સુધીની લોન મળવાપાત્ર થાય છે. આમ છતાં સ્વચ્છતાલક્ષી પ્રવૃત્તિઓ માટે રૂ. ૧૫ લાખ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે. ૮૦ ટકા સુધીની લોન એન.એફ.ડી.સી. તરફથી આપવામાં આવે છે, અને ૧૦ ટકા લાભાર્થી ફાળાની રકમ રાજ્ય સરકાર દ્વારા આપવામાં આવે છે.

સબસીડી : વધુમાં વધુ ૭૫૦૦૦. સુધીની સબસીડી મળવાપાત્ર થાય છે.

અમલીકરણ એજન્સી : સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૪) **માઈક્રો ફાઈનાન્સ યોજના :** સફાઈ કામદાર કે તેમના આશ્રિતોએ નાના ધંધાઓ રૂપે આવક નિર્માણની પ્રવૃત્તિઓ વિકસાવવા ધિરાણ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. સફાઈ કામદાર અથવા તેમના આશ્રિતો. ૨. વય મર્યાદા ૧૮ વર્ષ થી ૫૦ વર્ષ ૩. આવક મર્યાદા નથી

ધિરાણની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૫૦,૦૦૦. સુધી.

વ્યાજનો દર : ૫ ટકા અને સ્ત્રીઓ માટે મહિલા સમૃદ્ધિ યોજના હેઠળ ૪ ટકા રહેશે.

અમલીકરણ એજન્સી : સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

(૫) **મહિલા સમૃદ્ધિ યોજના :** આ યોજના હેઠળ સફાઈ કામદાર બહેનોને લોન/સહાય મળવાપાત્ર થાય છે.

પાત્રતા : ૧. સફાઈ કામદાર અથવા તેમના આશ્રિતો. ૨. વય મર્યાદા ૧૮ વર્ષ થી ૫૦ વર્ષ ૩. આવક મર્યાદા નથી

ધિરાણની મર્યાદા : વધુમાં વધુ ૩૦,૦૦૦. સુધી. જેમા સબસીડી રૂ. ૧૨,૫૦૦ મળવાપાત્ર થાય છે.

વ્યાજનો દર : મહિલા સમૃદ્ધિ યોજના હેઠળ ૪

ટકા રહેશે.

અમલીકરણ એજન્સી : સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ

વેબસાઈટ : www.sje.gujarat.gov.in/gtkvn

૧૦. અલ્પ સંખ્યક નાણાં અને વિકાસ નિગમની યોજનાઓ:

(૧) મુદતી ધિરાણ યોજના : આ યોજના હેઠળ લઘુમતી સમુદાયના ધાર્મિક લઘુમતી વર્ગના (મુસ્લિમ, પારસી, શીખ અને બૌદ્ધ) ને સ્વરોજગારી માટે ધિરાણ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી લઘુમતી સમુદાય (મુસ્લિમ, પારસી, શીખ અને બૌદ્ધ)ના હોવા જોઈએ. ૨. વયમર્યાદા ૨૧ વર્ષ થી ૪૫ વર્ષની હોવી જોઈએ. ૩. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૧ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૦૩,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૪. અરજદારની તાંત્રિક અને અન્ય કુશળતા માંગી લેતા વ્યવસાય માટે અનુભવના પ્રમાણપત્ર જરૂરી છે.

ધિરાણની મર્યાદા : નાના ધંધા/વ્યવસાય/સ્વરોજગારીની પ્રવૃત્તિ માટે ૫ લાખ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર છે જે પૈકી ૮૫ ટકા લોન રાષ્ટ્રીય અલ્પ સંખ્યક વિકાસ અને નાણા નિગમ દિલ્હી દ્વારા અને ૧૦ ટકા લોન રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને ૫ ટકા લાભાર્થીના ફાળાનો સમાવેશ થાય છે.

વ્યાજનોદર : વાર્ષિક ૬ ટકા લેખે રહેશે. અને લોનની પરત ચૂકવણી ૬૦ માસિક હપ્તામાં કરવાની રહેશે

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી/ જિલ્લા નાયબ નિયામકશ્રી, (વિ.જા.)

(૨) માઈકો ધિરાણ યોજના : સ્વસહાય જૂથ અથવા તેના સભ્યોને ધિરાણ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. ધિરાણ સ્વસહાય જૂથ અથવા તેના સભ્યોને મળવાપાત્ર છે. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૧ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૦૩,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ.

ધિરાણની મર્યાદા : ૫૦,૦૦૦ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર છે. જે પૈકી ૮૦ ટકા લોન રાષ્ટ્રીય અલ્પ સંખ્યક વિકાસ અને નાણા નિગમ દિલ્હી દ્વારા અને

૧૦ ટકા લોન ફાળો સંસ્થાનો રહે છે.

વ્યાજનોદર : વાર્ષિક ૫ ટકા લેખે રહેશે. અને લોનની પરત ચૂકવણી ૧૨ સરખા ત્રિમાસિક હપ્તામાં, ત્રણ વર્ષમાં કરવાની રહેશે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી/ જિલ્લા નાયબ નિયામકશ્રી, (વિ.જા.)

(૩) મુદતી ધિરાણ યોજના : (અપંગો માટે) આ યોજનામાં અપંગ લાભાર્થીઓને લોન સહાય આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. લાભાર્થી ૪૦ ટકા કે તેથી વધુની અપંગતા ધરાવતા હોવા જોઈએ. ૨. વય મર્યાદા ૧૮ થી ૫૦ વર્ષની હોવી જોઈએ. ૩. લાભાર્થી ના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૧ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૦૩,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ. ૪. અરજદારની તાંત્રિક અને અન્ય કુશળતા માંગી લેતા વ્યવસાય માટે અનુભવના પ્રમાણપત્ર જરૂરી છે.

ધિરાણની મર્યાદા : નાના ધંધા/વ્યવસાય/સ્વરોજગારીની પ્રવૃત્તિ માટે ૧.૫ લાખ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૪ ટકાથી ૭ ટકા (મહિલાઓ માટે) અને ૫ થી ૮ ટકા પુરૂષો માટે રહે છે. તેમજ પરત ચૂકવણી ૬૦ સરખા માસિક હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી.

(૪) માઈકો ધિરાણ (અપંગો માટે) : વિકલાંગ સભ્યો ધરાવતા સ્વસહાય જૂથોને તથા સારી શાખ ધરાવતી સંસ્થાને ધિરાણ આપવામાં આવે છે.

પાત્રતા : ૧. ત્રણ વર્ષથી નોંધાયેલ રજીસ્ટર્ડ સંસ્થા હોવી જોઈએ. અને કામગીરી કરતી હોવી જોઈએ. ૨. લાભાર્થીના કુટુંબની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૮૧ હજારથી વધુ નહીં અને શહેરી વિસ્તાર માટે ૧,૦૩,૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ.

ધિરાણની મર્યાદા : નાના પાયા પરના વ્યવસાય માટે ૫૦,૦૦૦ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર છે.

વ્યાજનો દર : વ્યાજનો દર સ્વસહાય જૂથના સભ્યોને વાર્ષિક ૫ ટકા રહેશે. અને સંસ્થાને ૧.૫ ટકા રહેશે. મહિલા લાભાર્થીઓને વ્યાજમાં ૧ ટકો રિબેટ

આપવામાં આવશે. પરત ચુકવણી : ત્રિમાસિક ૧૨ સરખા હપ્તામાં કરવાની રહે છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી.

(૫) વિકલાંગ વ્યક્તિઓને સાધન સહાય આપવાની યોજના : વિકલાંગ સાધન સહાય યોજના વિકલાંગ વ્યક્તિઓને તેમની વિકલાંગતામાં કેટલેક અંશે હળવાશ ઊભી કરવા તથા રોજગારી પ્રાપ્ત કરવામાં સરળતા લાવવા તથા રોજગારલક્ષી સાધનો પુરાં પાડવાં આ યોજના અમલમાં મૂકવામાં આવેલી છે.

પાત્રતા : ૧. અરજદારની ઉંમર ૫ વર્ષથી ૫૦ વર્ષની હોવી જોઈએ. ૨. ૪૦ ટકા કે તેથી વધુની વિકલાંગતા હોવી જોઈએ અથવા દૃષ્ટિહિન વ્યક્તિ હોવી જોઈએ અથવા શ્રવણમંદ વ્યક્તિ હોવી જોઈએ. ૩. ગુજરાત રાજ્યના વતની હોવા જોઈએ. ૪. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ધરાવતા હોવા જોઈએ. ૫. કુટુંબની વાર્ષિક આવક શહેરી વિસ્તાર માટે રૂ. ૬૮૦૦૦ અને ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે રૂ. ૪૬૦૦૦ થી વધુ ન હોવી જોઈએ.

સાધન સહાય : રૂ. ૫૦૦૦. ની મર્યાદામાં કૃત્રિમ અવયવ, કેલિપર્સ, ત્રણ પૈડાવાળી સાયકલ, વ્હીલ ચેર, બે પૈડાવાળી સાયકલ, અથવા સ્વરોજગારી માટે હાથલારી, સિલાઈ મશીન, ભરત ગૂંથણ મશીન વગેરે દૃષ્ટિહિન માટે સંગીતના સાધનો અથવા શ્રવણમંદ વ્યક્તિ માટે હિયરિંગ એઈડ વગેરે મળવાપાત્ર થાય છે.

અમલીકરણ સંસ્થા : જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી

૧૧. મુદ્રા બેન્ક યોજના :

માનનીય પ્રધાનમંત્રીશ્રીએ તા. ૮/૪/૨૦૧૫ થી

પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના (PMMY)નો શુભારંભ કરાવેલ છે. મુદ્રા એ એબ્રિવેશન છે, જેનું પૂરું નામ Pradhan Mantri Mudra Loan Youja છે. મુદ્રા વાસ્તવમાં સ્વતંત્ર બેન્ક તરીકે કામ કરતી નથી, પરંતુ લાભાર્થીઓને લોન અપાવવાની પોલીસીનું નિર્ધારણ કરે છે. વાસ્તવિક રીતે લોન આપવાની જવાબદારી બેન્કો દ્વારા નિભાવવામાં આવે છે.

મુદ્રા બેન્ક યોજના હેતુ : નાના એકમોના વિકાસ અથવા ઉદ્યોગ સાહસિકતા માટે પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજનાની ગાઈડ લાઈન હેઠળ ફંડની જરૂરિયાત અને વિકાસને લક્ષમાં રાખીને ત્રણ પ્રકારની લોન આપવામાં આવે છે.

(૧) મુદ્રા શિશુ લોન - રૂ. ૫૦૦૦૦. સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે. જેમાં વ્યાજનો દર સામાન્ય રીતે ૧૦ થી ૧૨ ટકાનો રહે છે.

(૨) મુદ્રા કિશોર લોન- રૂ. ૫૦૦૦૦ થી ૫ લાખ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે, જેમાં વ્યાજનો દર સામાન્ય રીતે ૧૪ થી ૧૭ ટકા નો રહે છે.

(૩) મુદ્રા તરૂણ લોન- રૂ. ૫ લાખ થી ૧૦ લાખ સુધીનું ધિરાણ મળવાપાત્ર થાય છે, જેમાં વ્યાજનો દર સામાન્ય રીતે ૧૬ થી ૧૭ થાય છે આમ છતાં વ્યાજનો દર જોખમ અને કસ્ટમર પ્રોફાઈલ મુજબ અલગ અલગ હોઈ શકે છે. તેમજ નેશનલાઈઝ્ડ બેન્ક અને ખાનગી બેન્કો વચ્ચે પણ વ્યાજના દરમાં તફાવત હોઈ શકે છે.

મુદ્રા બેન્ક લોન મેળવવા માટેની પાત્રતા અને ક્ષેત્રો : ઉત્પાદન, પ્રોસેસીંગ, વેપાર કે સેવાક્ષેત્ર સાથે સંકળાયેલ અને ૧૦ લાખ સુધીના ધિરાણની જરૂરિયાત ધરાવતા કોઈ પણ ભારતીય નાગરિક મુદ્રા બેન્ક લોન

મેળવવા માટેની પાત્રતા ધરાવે છે. તેઓ પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના અન્વયે લોન મેળવવા માટે બેન્કો (નેશનલાઈઝ બેન્ક, રૂરલ બેન્ક, ડિસ્ટ્રીક્ટ બેન્ક, ખાનગી બેન્ક વગેરે), માઈક્રો ફાઈનાન્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, ફાઈનાન્સ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, એન.બી.ડી.સી. વગેરેનો સંપર્ક કરી શકે છે. પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના હેઠળ એગ્રિકલ્ચર માટે રિફાઈનાન્સ મળી શકતું નથી. આમ છતાં શાકભાજી અને ફળોના વેપાર માટે ધિરાણ મળી શકે છે. સામાન્ય રીતે નીચેની વિગતે ધિરાણ મળી શકે છે.

૧. નાના ઉત્પાદન કરતા ભાગીદારી એકમોને
૨. સર્વિસ સેક્ટર યુનિટ - જેવા કે સલુન, બ્યુટિ પાર્લર, ઝેરોક્સ કામની દુકાન, કુરિયર એજન્ટ વગેરે
૩. દુકાનદારોને
૪. ફૂટ અને શાકભાજી વેચનારાઓને
૫. ટ્રક ઓપરેટરોને-માલના વહન માટે ઓટોરિક્ષા, નાના માલવાહક વાહનો, ત્રણ પૈડાવાળાં વાહનો, ઈ-રિક્ષા, પેસેન્જર કાર, ટેક્સી વગેરે જેવા વાહનોની ખરીદી માટે.
૬. ફૂડ સર્વિસ યુનિટલ રિપેરિંગ યુનિટ, મશીન ઓપરેટર, કારીગરો વગેરેને
૭. નાના ઔદ્યોગિક એકમોને- જેવા હેન્ડલુમ, પાવરલુમ, ચીકન વર્ક, ઝરી અને ઝરદોશી વર્ક, ટ્રેડિશનલ એમ્બ્રોયડરી એન્ડ હેન્ડ વર્ક, ટ્રેડિશનલ ડાઈંગ અને પ્રિન્ટિંગ, એપેરલ ડિઝાઈન, નીટીંગ, કોટન જીનીંગ, વગેરે.
૮. ફૂડ પ્રોસેસર-પાપડ-અથાણાં-મસાલા-જામ-જેલી વગેરે બનાવવા, કૃષિ પ્રોડક્ટની ગ્રામ્ય કક્ષાએ સાચવણી, મીઠાઈની દુકાન, નાના ફૂટ સોલ્ટ અને રોજિંદી કેટરીંગ સર્વિસ, કેન્ટિન સર્વિસ, કોલ્ડ સ્ટોરેજ, બરફ બનાવવાના એકમ, આઈસક્રીમ બનાવવાના યુનિટ, બિસ્કીટ બ્રેડ બનાવવા વગેરેને.
૯. અન્ય ગ્રામ્ય અને શહેરી વિસ્તારની અનેક પ્રવૃત્તિઓને.

અરજીપત્રકો અને આધારો : મુદ્રા બેન્ક લોન મેળવવા માટે કોઈ પણ બેન્કનો સંપર્ક સાધી શકાય છે અને અરજીપત્રક મેળવી શકાય છે, તેમજ ઓન લાઈન પણ ફોર્મ ભરી શકાય છે, લોન ફોર્મ સાથે નીચેના આધારો સામેલ રાખવા જરૂરી છે.

૧. ઓળખનો આધાર - મતદાર ઓળખ

કાર્ડ, પાસપોર્ટ, ડ્રાયવિંગ લાયસન્સ, પાન કાર્ડ, પ્રોપાઈટર/ભાગીદાર/ડાયરેક્ટરના બેન્કમાંથી મેળવેલ સહીના નમુના (કંપનીના કેસમાં)

૨. રહેઠાણનો આધાર- તાજેતરનું ટેલિફોન બીલ, ઈલેક્ટ્રિક બીલ, પ્રોપર્ટી ટેક્સની રસીદ, પ્રોપાઈટર/ભાગીદાર/ડાયરેક્ટરના મતદાર ઓળખ કાર્ડ (કંપનીના કેસમાં)

૩. એકમના સરનામાનો આધાર

૪. અરજદાર બેન્ક અથવા નાણાકીય સંસ્થાના દેવાદાર ન હોવા જોઈએ.

૫. ઈન્કમ ટેક્સ/સેલ્સટેક્સના રિટર્ન સાથે એકમની છેલ્લા ત્રણ વર્ષની બેલેન્સશીટ (બે લાખથી વધુની અરજી માટે)

૬. કંપની માટે મેમોરેન્ડમ એન્ડ આર્ટિકલ ઓફ એસોસિએશન/પાર્ટનરશીપ માટે પાર્ટનરશીપ ડીડ

૭. પ્રમોટર અને ગેરંટરનું એસેટ એન્ડ લાયબીલીટી સ્ટેટમેન્ટ (છેલ્લા ઈન્કમેટેક્સ રિટર્ન સાથે)

૮. રેન્ટ એગ્રીમેન્ટ (જો એકમ ભાડા પર હોય તો) અને પોલ્યુશન કંટ્રોલ બોર્ડનું ક્લિયરન્સ સર્ટિ (લાગું પડતું હોય તો)

૯. એસએસઆઈ/એમએસએમઈનું રજિસ્ટ્રેશન (લાગું પડતું હોય તો)

૧૦. વર્કિંગ કેપિટલ લિમિટ માટે છેલ્લા બે વરસની પ્રોજેક્ટ બેલેન્સ શીટ અને લોનનો સમયગાળો.

૧૧. લીઝ ડીડની કોપી/ ટાઈટલ ડીડની કોપી.

ઉપર્યુક્ત તમામ માહિતી સંબંધિત કચેરીઓના માહિતીપત્રકો, વેબસાઈટસ વગેરે દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ સંકલન છે, અને માત્ર માર્ગદર્શન મળે તેવા ઉમદા હેતુથી તૈયાર કરેલ છે. સમયાંતરે યોજનાઓમાં સાહજિક રીતે જ ફેરફાર આવતા રહે છે, જેથી હકીકત દોષ અથવા સમજણ ફેરના પ્રસંગોમાં જે તે સંસ્થા/કચેરી તરફથી મળતી માહિતીને આખરી સમજવી જોઈએ.

જિલ્લા રોજગાર અધિકારી
મોરબી.

નવા પ્રકારની કારકિર્દીના ક્ષેત્રો અને અભ્યાસક્રમો

- રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય

આપણા ભારત દેશના ઝડપી આર્થિક વિકાસના પરિણામે અગામી ૫ વર્ષોમાં દેશમાં નોકરિયાત કર્મચારીઓની કુલ સંખ્યા ૬૦ કરોડ પર પહોંચવાની શક્યતા છે. પરંતુ આ ખુશખબરની સાથોસાથ નેસકોમ (IT ઉદ્યોગનું ટોચનું સંગઠન), ઈવાઈ (અગ્રગણ્ય મલ્ટિનેશનલ ફર્મ) અને એસોયમ (ઉદ્યોગ સંગઠન) ના રિપોર્ટ મુજબ આ ૬૦ કરોડ નોકરીઓમાં જૂના કર્મચારીઓ પૈકીના આશરે ૩૭% કર્મચારીઓ એટલે કે ૨૨.૨ કરોડ કર્મચારીઓ પોતાની નોકરી ગુમાવશે. જ્યારે અંદાજિત ૫.૪ કરોડ કર્મચારીઓ એવી નોકરી કરતાં હશે, કે જેનું હાલમાં અસ્તિત્વ જ નથી !

નવા કારકિર્દીના ક્ષેત્રો અને અભ્યાસક્રમો :

અગામી વર્ષોમાં કારકિર્દીના પરંપરાગત ક્ષેત્રો ઉપરાંત નવા ક્ષેત્રો જેવાં કે ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ, હોસ્પિટલ એડમિનિસ્ટ્રેશન, એથિકલ હેકીંગ, ઓનલાઈન ફોડ તેમજ સાયબર એટકસ, એક્યુરિઅલ સાયન્સ, ફૂડ ટેસ્ટીંગ, પોલિટિકલ એનાલિટિક્સ અને ક્રિટિક, કોર્પોરેટ સેક્ટર સ્ટ્રેટેજિસ્ટ, પર્સનલ હેલ્થ એડવાઈઝર, પર્સનલ વેલ્થ એડવાઈઝર, રેપ્યુટેશન મેનેજર, ક્લાઈમેન્ટ ચેન્જ એક્સપર્ટ્સ, ક્રિએટીવ એક્સપર્ટ્સ, સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન એક્સપર્ટ, એગ્રિકલ્ચર જર્નાલિસ્ટ વગેરેની ડિમાન્ડ રહેવાનો અંદાજ છે.

૧. એક્યુરિઅલ સાયન્સ :

એક્યુરિઅલ સાયન્સ એ પ્રમાણમાં કારકિર્દીનું નવું જ ક્ષેત્ર છે. સમગ્ર ભારતમાં એક્યુરિઅલ સાયન્સની ડિગ્રી કે પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા (P.G.D.)નું શિક્ષણ આપતી જૂજ કોલેજો, યુનિવર્સિટીઓ તેમજ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ છે. પરિણામે સમગ્ર ભારતમાં પ્રોફેશનલ એક્યુરિઅલ્સની સંખ્યા પૂરી ૧,૦૦૦ ની પણ નથી, પરિણામે એક્યુરિઅલ સાયન્સના ક્ષેત્રમાં પ્રોફેશનલ ડિગ્રી ધરાવનારાઓને ટૂંકા ભવિષ્યમાં રોજગારી માટે સ્પર્ધા કરવી નહીં પડે, તેવી સંભાવનાઓ છે.

એક્યુરિઅલ સાયન્સ એ ગણિતશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્રની મદદથી ધંધાના જોખમોની ગણતરી કરીને તેનો ઉકેલ આપતું શાસ્ત્ર છે. પ્રોફેશનલ એક્યુરિઅલ્સને બેન્કિંગ ક્ષેત્ર, ઈન્સ્યોરન્સ ક્ષેત્ર તેમજ ફાઈનાન્સ સેક્ટરમાં સારા પેકેજથી રોજગારી મળે છે.

ભારતભરમાં એક્યુરિઅલ સાયન્સનું ડિગ્રી કે પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા પ્રકારનું શિક્ષણ આપતી કોલેજોની સંખ્યા પૂરી ૧૦ પણ નથી. એવા સમયે ગુજરાતની મોટી

યુનિવર્સિટીઓ પૈકીની એક એવી ગુજરાત યુનિવર્સિટીએ ૧ વર્ષનો પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન એક્યુરિઅલ સાયન્સ (PGDAS) નો અભ્યાસક્રમ હજુ ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષથી જ શરૂ કર્યો છે. જેમાં પ્રવેશ મેળવવાની લઘુત્તમ લાયકાત કોઈપણ વિદ્યાશાખામાંથી ગ્રેજ્યુએશનની છે. વધુ માહિતી માટે ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદના ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મેથેમેટિક્સનો સંપર્ક કરવો.

૨. પબ્લિક હેલ્થ યુનિવર્સિટીનો MHA :

ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પબ્લિક હેલ્થની સ્થાપના વર્ષ ૨૦૦૮થી કરવામાં આવી છે. જેના દ્વારા ગુજરાત રાજ્ય સરકારના સહયોગથી સમગ્ર ભારતની પ્રથમ પબ્લિક હેલ્થ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ગાંધીનગર ખાતે કરવામાં આવી છે. જેમાં સામાન્ય ગ્રેજ્યુએશનથી માંડીને નામાંકિત ડોક્ટર્સને પણ ઉપયોગી થાય તેવો ૨ વર્ષનો ફુલ ટાઈમ માસ્ટર ઓફ હોસ્પિટલ એડમિનિસ્ટ્રેશન (MHA) નો અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૫ થી ચાલે છે. હોસ્પિટલ મેનેજમેન્ટનો અભ્યાસક્રમ M.B.A. કક્ષાએ ઘણી કોલેજો / ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ / યુનિવર્સિટીઓમાં ચાલે છે. પરંતુ આ MHAનો અભ્યાસક્રમ તેનાથી અલગ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ છે. ૨ વર્ષના માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમની સાથોસાથ આ યુનિવર્સિટીમાં પોસ્ટગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઈન પબ્લિક હેલ્થ મેનેજમેન્ટ (PGDPHM) નો ૧ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ તેમજ MBBS ડોક્ટરો માટે એસોશિયેટ ફેલો એફ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ હેલ્થ (AFIH) નો ૩ માસનો અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. વધુ માહિતી માટે www.phfi.org પર સંપર્ક કરવો. પબ્લિક હેલ્થ એન્ટોમોલોજીનો અભ્યાસક્રમ કરવા માટે સંપર્ક વેક્ટર કન્ટ્રોલ રિસર્ચ સેન્ટર (VCRC), પોંડિચેરી યુનિવર્સિટી તેમજ ગુરુ ગોવિંદસિંહ ઈન્દ્રપ્રસ્થ યુનિવર્સિટી, દિલ્હી.

૩. ફિલ્મ એનાલિસ્ટ / ફિલ્મ ક્રિટિક / ફિલ્મ એપ્રિશિએશન:

પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમો ઘણાં વર્ષો પહેલાં અસ્તિત્વમાં આવ્યાં હોવા છતાં તે અંગેની જાગૃતિ અને તેમાં રોજગારીની તકો હજુ છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી જ વિકસી છે. વિવિધ ભાષાઓની વિવિધ પ્રકારની ટીવી ચેનલો, રેડિયો ચેનલો, વિવિધ ભાષાઓમાં સમગ્ર દેશભરમાં પ્રકાશિત થતાં વર્તમાનપત્રો તેમજ મેગેઝિનોમાં ફિલ્મોનું રિવ્યૂ કરવા બદલ સારી ફી મળે છે. વળી, ફિલ્મોના ટ્રેન્ડને આધારે ફિલ્મને સફળ બનાવવા માટે જરૂરી સુધારા વધારાડૂપી સૂચનો કરવા

બદલ તો લાખો રૂપિયામાં ફી મળી શકે છે. ફિલ્મોના પ્રિ-પ્રોડક્શન વખતે અપાતી સલાહ આપવા બદલ, અન્ય ભાષાની હિટ ફિલ્મ પરથી બનતી ફિલ્મો, રિમેક ફિલ્મો, હિસ્ટોરિકલ ફિલ્મો, બાયોગ્રાફિક ફિલ્મોના રિવ્યૂ કરવા બદલ તો મોં માંગી ફી મળતી હોય છે.

ફિલ્મ એનાલિસ્ટ / ક્રિટિક / રિવ્યૂઅર બનવા માટે ફિલ્મ એન્ડ ટેલિવિઝન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ડિયા (FTII), પૂણે તેમજ સત્યજિત રે ફિલ્મ એન્ડ ટેલિવિઝન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ડિયા, કોલકત્તા ખાતે આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. આ બન્ને સંસ્થાઓ ભારત સરકારના સૂચના અને પ્રસારણ મંત્રાલય દ્વારા સંચાલિત હોવાથી આ અભ્યાસક્રમ અંગેની અધિકૃત અને પ્રિમિયર ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ગણી શકાય. ઉપરાંત ચેન્નાઈની એશિયન સ્કૂલ ઓફ જર્નાલિઝમ, દિલ્હી યુનિવર્સિટી (DU) - નવી દિલ્હી, સિમ્બાયોસીસ - પૂણે, સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટીઓ, કેટલીક સ્ટેટ તેમજ પ્રાઈવેટ યુનિવર્સિટીઓના માસ કમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમના અભ્યાસક્રમોમાં એક વિષય તરીકે ફિલ્મ એપ્રિશીએસન / ફિલ્મ રિવ્યૂ / ફિલ્મ એનાલિસીસ શીખવવામાં આવે છે.

૪. ફૂડ ક્રિટિક / રિવ્યૂઅર :

સૌ પ્રથમ B.A. (ઓનર્સ) - માસ કમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમ અથવા જર્નાલિઝમના ફિલ્ડનો ડિગ્રી કોર્સ કર્યા બાદ, ડિપ્લોમા ઈન ફૂડ પ્રિઝર્વેશન અથવા પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન ફૂડરી એન્ડ કેટરિંગ કરવો જોઈએ. આ અંગે નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર હોટલ મેનેજમેન્ટ એન્ડ કેટરિંગ ટેકનોલોજીની જોઈન્ટ એન્ટ્રન્સ એકઝામ આપી શકાય.

ફૂડ ક્રિટિક / રિવ્યૂઅર તરીકે વ્યવસાયિક રીતે કાર્ય કરનારાઓની સંખ્યા જૂજ છે. જર્નાલિઝમ તેમજ ફૂડ એન્ડ બેવેરેજ એમ બન્ને ક્ષેત્રોનું જ્ઞાન ધરાવનારાઓની સંખ્યા ઘણી જ ઓછી છે આથી ફૂડ ક્રિટિક / રિવ્યૂઅરની ડિમાન્ડ પ્રમાણમાં ઓછી હોવા છતાં સારું જ્ઞાન ધરાવતા અનુભવી ક્રિટિક તેમજ રિવ્યૂઅરની સતત તંગી અનુભવાય છે. ફૂડ ક્રિટિક / રિવ્યૂઅર બનવા માટે UGC દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત યુનિવર્સિટીની કોલેજ / ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાંથી માસ કમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમ તેમજ ફૂડ એન્ડ બેવેરેજનો ડિગ્રી / ડિપ્લોમા / સર્ટિફિકેટ કોર્સ કરવો જોઈએ.

૬. ટી ટેસ્ટર તેમજ PGDCQM :

‘ચ્હા’ ના શોખીન તેમજ વિવિધ પ્રકારની ચ્હાના સ્વાદ પારખુઓ માટે ટી ટેસ્ટર તરીકેની કારકિર્દી બનાવવાની સારી તક છે. પ્રસ્તુત કારકિર્દી જૂની હોવા છતાં છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં તેનો ખૂબ ઝડપી વિકાસ થવાથી વળતરનું પ્રમાણ વધ્યું છે. એક અંદાજ મુજબ સારી કોલેજો / ઈન્સ્ટિટ્યૂટમાંથી ટી ટેસ્ટિંગનો કોર્સ કરનારાઓને શરૂઆતમાં અંદાજિત રૂ.

૨૫,૦૦૦ થી રૂ. ૫૦,૦૦૦ સુધીનું વેતન મળે છે. ટી-ટેસ્ટર બનવા માટે બિરલા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ફ્ચૂયરીસ્ટિક સ્ટડીઝ, ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્લાન્ટેશન મેનેજમેન્ટ, આસામ યુનિવર્સિટી, દીપ્રાઝ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્રોફેશનલ સ્ટડીઝ, આસામ એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટી નો સંપર્ક કરવો.

‘ટી’ ટેસ્ટરની જેમજ ‘કોફી’ અંગેના અભ્યાસક્રમો પણ ઉપલબ્ધ છે. કોફી બોર્ડ, બેંગલુરુ દ્વારા પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન કોફી ક્વોલિટી મેનેજમેન્ટ (PGDCQM) નામનો ૧ વર્ષનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે. આ માટેની લઘુત્તમ લાયકાત બાયો-સાયન્સ, ફૂડ સાયન્સ, એન્વાયરમેન્ટ સાયન્સ, એગ્રિકલ્ચર સાયન્સ કે સંબંધિત વિષયો પૈકી કોઈ એક વિષયમાં ગ્રેજ્યુએશનની છે. આ અભ્યાસક્રમની ફી રૂ. ૭૫,૦૦૦ ની છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક હેડ (ક્વોલિટી કન્ટ્રોલ ડિવિઝન) કોફી બોર્ડ, ૧, બી.આર. આંબેડકરવિધિ, બેંગલુરુ - ૫૬૦૦૦૧ વેબસાઈટ [www.Indiacoffee\(dot\).rog](http://www.Indiacoffee(dot).rog).

૫. વિવિધ પ્રકારના એનાલિસ્ટ (વિશ્લેષક) તેમજ રિવ્યૂઅર :

આપણા દેશના ઝડપી આર્થિક વિકાસની સાથેસાથ બુદ્ધિશાળી તેમજ મહત્વાકાંક્ષી વિદ્યાર્થીઓ માટે દેશમાં જ રોજગારીની વધુ તકો મળી રહી છે, જેનાથી ટૂંક સમયમાં વિદેશોમાં ભણવા તેમજ કાયમી વસવાટ કરવા જવાનો કેઝ ઘટે અને દેશના બુદ્ધિ ધન અન્ય દેશોમાં જતું અટકે તેવી સુખદ શક્યતાઓ દેખાઈ રહી છે. આવા વિદ્યાર્થીઓ દેશમાં રહીને નીચે પ્રમાણેના એનાલિસ્ટ (વિશ્લેષક) તેમજ રિવ્યૂઅર બની શકે છે.

(૧) રાજકીય વિશ્લેષક : (પોલિટિકલ એનાલિસ્ટ) પોલિટિકલ સાયન્સ સાથે માસ્ટર ડિગ્રી ધરાવનારા કે પોલિટિક્સ એન્ડ ઈન્ટરનેશનલ રિલેશનશીપ કરનારાઓએ જો માસ કમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમ પણ કર્યું હોય, તો રેડિયો / ટીવી ચેનલો / વર્તમાનપત્રોમાં કામ મળી શકે છે.

(૨) લૉજ રિવ્યૂઅર : તેઓ ફૂડ ક્રિટિક કે ફૂડ રિવ્યૂઅરની લાયકાત ધરાવતા હોવા જોઈએ. તેઓ શહેરમાં શરૂ થયેલ નવી હોટેલ / રેસ્ટોરન્ટ, શોપીંગ મોલ, મલ્ટિપ્લેક્સ, સલૂન એન્ડ સ્પા વગેરેની રૂબરૂ મુલાકાત લઈને તે અંગેની જાણકારી પૂરી પાડતા હોય છે.

(૩) હેલ્થ એન્ડ ફિટનેસ રિવ્યૂઅર : તેઓ ડાયેટ પ્લાન, ન્યુટ્રિશિયન, બોડી, યોગા, એક્સરસાઈઝ વગેરે અંગેની જાગૃતિ ફેલાવે છે.

(૪) ટ્રાવેલ એન્ડ ટૂરિઝમ વિશ્લેષક : તેઓ નવા પ્રકારના ટ્રાવેલ સ્પોર્ટ, ઐતિહાસિક સ્થળોની માહિતી આપતા હોય છે.

૭. મ્યુઝયોલોજી / મ્યુઝિયમ સ્ટડીઝ :

મ્યુઝયોલોજી એટલે મ્યુઝિયમ અને તેની વસ્તુઓનો

સંગ્રહ, જાળવણી અને સંચાલનનું જ્ઞાન. મ્યુઝયોલોજીમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો આર્કિયોલોજી સાથે સંલગ્ન હોય તેમજ તેઓમાં ઇતિહાસ, સંસ્કૃતિનું જ્ઞાન હોય, તે આવશ્યક છે. મ્યુઝયોલોજીમાં M.A. તેમજ M.Sc.ની ડિગ્રી આપતા અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. આ માટે નેશનલ મ્યુઝયોલોજી, નવી દિલ્હી, યુનિવર્સિટી ઓફ કોલકત્તાનો સંપર્ક કરવો.

૮. હેબીટાટ પોલિસિ એન્ડ પ્રેક્ટિસ :

ઝડપથી વધતી જતી વસતીને કારણે વસાહતોના સંચાલનના પ્રશ્નો ઉપસ્થિત થયા છે. આથી ઘણી આર્કિટકેટ તેમજ ડિઝાઈનીંગ યુનિવર્સિટીઓ / કોલેજો તેમજ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ દ્વારા હેબીટાટ મેનેજમેન્ટના કોર્સિસ શરૂ કર્યા છે. એન્જિનિયરિંગ, આર્કિટકેટ, મેનેજમેન્ટ, ફિઝિક્સ, જોગ્રોફી, પ્લાનીંગ, લો અથવા સોશિયલ સાયન્સમાં ગ્રેજ્યુએશન કરનારાઓ હેબીટાટ પ્લાનીંગ પોલિસિ મેકીંગ અને પ્રેક્ટિસના કોર્સિસ કરવા માટેની લઘુત્તમ લાયકાત ધરાવે છે. આવા અભ્યાસક્રમોમાં જીવનધોરણની પ્રવૃત્તિઓ સામાજિક બંધારણ, વસાહતીઓના અધિકારો, સ્ત્રોત, આંતરમાળખું, સેવાની જરૂરિયાત જેવા વિષયોને આવરી લેવામાં આવે છે.

ટાટા ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સોશિયલ સાયન્સ (TISS) દ્વારા ૨ વર્ષનો M.A. / M.Sc. ઈન હેબીટાટ પોલીસી એન્ડ પ્રેક્ટિસનો કોર્સ ચલાવવામાં આવે છે.

૯. એકાઉન્ટિંગ ક્ષેત્રના આધુનિક અભ્યાસક્રમો :

અત્યારના ૨૧મી સદીના અત્યાધુનિક યુગમાં ટ્રેડિશનલ એકાઉન્ટિંગને સ્થાને કમ્પ્યુટરાઈઝડ એકાઉન્ટિંગ લખાય છે. એકાઉન્ટિંગ ફિલ્ડમાં ઓટોમેશન થવાથી ટેકનિકલ જ્ઞાન ધરાવનારાઓની માંગ વધતી જાય છે. ઉપરાંત એકાઉન્ટિંગનું જ્ઞાન ધરાવતા તેમજ 'ફોરેન્સિક્સ'માં રસ ધરાવનારાઓ માટે 'ફોરેન્સિક્સ એકાઉન્ટિંગ'નો ૧ વર્ષની મુદત ધરાવતો પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન અભ્યાસક્રમ તેમજ મેનેજમેન્ટમાં રસ ધરાવનારાઓ માટે ૨ વર્ષની મુદત ધરાવતો MBA ઈન ફોરેન્સિક્સ એકાઉન્ટિંગનો અભ્યાસક્રમ એક આદર્શ વિકલ્પ બની શકે છે. તેજ પ્રમાણે ફાઈનાન્સ (ફિન) અને ટેકનોલોજી (ટેક) શબ્દોના મિશ્રણથી બનેલ ફિન-ટેક એકાઉન્ટિંગ પણ આધુનિક જમાનાની કારકિર્દીનું ફિલ્ડ છે. બેન્કો, મ્યુચ્યુલ ફંડ કંપનીઓ, ઈન્સ્યોરન્સ કંપનીઓ, શેર ટ્રેડિંગ કંપનીઓ માટે ઈન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ (IS) ઓડિટ કરાવવું ફરજિયાત છે. ઈન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ (IS) ઓડિટમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકોએ વિશ્વના ૧૦૦ થી વધુ દેશોમાં માન્યતા પ્રાપ્ત IS ઓડિટ શીખવતો CISA (સિસા - સર્ટિફાઈડ ઈન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ ઓડિટર) નો આંતરરાષ્ટ્રીય કોર્સ કરવો જોઈએ. જેની રજિસ્ટ્રેશન ફી ૬૦૦ થી ૭૦૦ અમેરિકન ડોલરની છે. જે અંગેની પરીક્ષા વર્ષમાં બે વખત

(જૂન અને ડિસેમ્બર માસ) લેવાતી હોય છે.

૧૦. એકાઉન્ટિંગ ક્ષેત્રના વૈશ્વિક અભ્યાસક્રમો :

ભારતમાં રહીને એકાઉન્ટિંગના ફિલ્ડમાં ગ્લોબલ / વૈશ્વિક કક્ષાના અભ્યાસ કરવા શક્ય છે. જેમકે અમેરિકાની ચાર્ટડ ફાઈનાન્સ એનાલિસ્ટ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ દ્વારા ચલાવાતો CFA (ચાર્ટડ ફાઈનાન્સિયલ એનાલિસ્ટ) નો અભ્યાસક્રમ ભારતમાં રહીને કરી શકાય છે. જે માટે CFA ઈન્સ્ટિટ્યૂટ, અમેરિકાની વેબસાઈટ પર રજિસ્ટ્રેશન કરાવવાનું રહે છે. CFA ની પરીક્ષાનું વૈશ્વિક પરિણામ ૪૫% ની આસપાસ નોંધાયું છે. CFA થનારાઓને ઈન્વેસ્ટમેન્ટ કંપનીઓ સારા પેકેજની રોજગારી આપતી હોય છે. તેજ પ્રમાણે ફાઈનાન્સિયલ પ્લાનીંગ સ્ટાન્ડર્ડ બોર્ડ - FPSB અમેરિકાના CFP (ચાર્ટડ ફાઈનાન્સિયલ પ્લાનર) અભ્યાસક્રમને ભારતની SEBI (સિક્યોરિટી એક્સચેન્જ બોર્ડ ઓફ ઈન્ડિયા) તેમજ RIA (રજિસ્ટર્ડ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ એડવાઈઝર) એ માન્યતા આપી છે. આથી FPSB ભારત દ્વારા આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.

તેજ પ્રમાણે બ્રિટનનો ACCA (એસોશિએશન ઓફ ચાર્ટડ સર્ટિફાઈડ એકાઉન્ટસ) નો અભ્યાસક્રમ પણ ભારતમાંથી રજિસ્ટ્રેશન કરીને ભારતમાંથી જ પરીક્ષા આપીને કરી શકાય છે. જેમાં બે તબક્કા પાસ કર્યા બાદ એડવાન્સ ડિપ્લોમા / B.Sc. (ઓનર્સ) ઓક્સફર્ડ બ્રુક્સ યુનિવર્સિટીના સહયોગથી પ્રાપ્ત થાય છે. ACCA નો અંતિમ તબક્કો પાસ કરનારાઓને યુનિવર્સિટી ઓફ લંડનના સહયોગથી M.Sc. ઈન પ્રોફેશનલ એકાઉન્ટસીની ડિગ્રી પ્રાપ્ત થાય છે. આજ પ્રમાણે બ્રિટનની CIMA (ચાર્ટડ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટ્સ) નો પ્રોફેશનલ ડિગ્રી કોર્સ પણ ભારતમાં રહીને કરી શકાય છે. જોકે ઉપરોક્ત તમામ વૈશ્વિક ડિગ્રીઓનું મહત્ત્વ જે તે દેશોમાં વધુ જોવા મળે છે.

રોજગારી T20,

ઉપરોક્ત કોર્સિસ ઉપરાંત ખાનગી સ્પા એકેડેમીમાં ચાલતા સ્પા મેનેજમેન્ટના કોર્સિસ, ઈન્ડિયન સ્કૂલ ઓફ એથિકલ હેકીંગ તેમજ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ફોર્મેશન સિક્યોરિટી દ્વારા ચલાવાતા વિવિધ પ્રકારના એથિકલ હેકીંગ કોર્સિસ, સાયબર સિક્યોરિટીના કોર્સિસ, ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ, ડિજિટલ માર્કેટીંગ, મેનેજમેન્ટના એનાલિટિકલ કોર્સિસ, બીગ-ડેટા કોર્સિસ, ડેટા એનાલિસ્ટ કોર્સિસ, IOT (ઈન્ટરનેટ ઓફ થીંગ્સ) કોર્સિસ વગેરેનો નવા પ્રકારના અભ્યાસક્રમો ગણી શકાય !!!

૩-બી, જીવન સ્મૃતિ સોસાયટી, મીરામ્બિકા માર્ગ, નારણપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩

ભારતીય સંરક્ષણ દળોમાં બેસ્ટ કારકિર્દી

- જીગ્નેશ યુનારા

મા ભોમના સાર્વભૌમત્વની રક્ષાની જવાબદારી જેમના શિરે છે તેવા ભારતીય સંરક્ષણના જવાનોની શૌર્યગાથાઓ યશસ્વી છે. પાકિસ્તાન અને ચીન જેવાં દેશોની મેલી મુરદો કામિયાબ ન થાય તે માટે ભારતીય લશ્કરની ત્રણેય પાંખના જવાનો સદા સાબદા રહેતા હોય છે. સરહદો પર જવાનોની દિવસ-રાતની સતત રહેતી બાજ નજરને કારણે જ આપણે મીઠી નીંદર માણી શકીએ છીએ. ભારતીય સંરક્ષણ દળો વિશ્વમાં ચીન પછીનું સૌથી વિશાળ લશ્કર ધરાવે છે. આ સંરક્ષણ દળોમાં મોટી સંખ્યામાં તરવરીયા અને સાહસિકવૃત્તિ ધરાવતા યુવાનોની કાયમ માંગ રહેતી હોય છે. યુવાનો માટે તો દેશસેવાના કાર્યની સાથે પ્રતિષ્ઠિત અને માન સન્માનવાળી નોકરી એટલે કે એક પંથ દો કાજ જેવો લાભ છે. સંરક્ષણ દળોમાં ઉચ્ચ કક્ષાના પગારધોરણો આપવામાં આવે છે. અનેક પ્રકારના વિશેષ લાભ પણ આપવામાં આવે છે. તો આવો જાણીએ ભારતીય સંરક્ષણ દળોમાં કેવા પ્રકારની કારકિર્દીની ઉત્તમ તકો રહેલી છે.

ભારતીય હવાઇદળ :

નાનપણમાં તમે જોયેલું વિમાનના પાયલોટ બનવાનું સપનું સાકાર કરવાની તક ભારતીય હવાઈ દળ આપે છે. ભારતીય હવાઈ દળની ફ્લાઈંગ બ્રાંચમાં તમે નેશનલ ડિફેન્સ એકેડમી મારફતે, કમ્બાઈન્ડ ડિફેન્સ સર્વિસીસ એકઝામ દ્વારા, શોર્ટ સર્વિસ કમિશન થકી, એન.સી.સી.સ્પેશિયલ એન્ટ્રી મારફતે પાયલોટ બની ગર્વ સાથે આકાશને ચૂમી શકો છો. આપણે આ માર્ગો વિશે વિગતવાર જાણકારી મેળવીએ.

(૧) નેશનલ ડિફેન્સ એકેડમી (NDA) :

એનડીએમાં પ્રવેશ માટે તમારે સૌપ્રથમ યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન દ્વારા યોજવામાં આવતી લેખિત પરીક્ષા આપવાની રહે છે. આ પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર લેવામાં આવે છે. પરીક્ષામાં પાસ થયા બાદ એસએસબી ઈન્ટરવ્યૂમાં ઉપસ્થિત થવાનું રહે છે. જેઓ એસએસબીમાં

સફળ થાય છે તેમને પાયલોટ એપ્ટિટ્યૂડ બેટરી ટેસ્ટ (PABT) આપવાની રહે છે અને ત્યારબાદ તબીબી પરીક્ષણ યોજવામાં આવે છે. આ બધી કસોટીઓ બાદ તૈયાર થનારા મેરિટમાં જો તમારો સમાવેશ થાય તો તમે એનડીએમાં જોડાઈ શકો છો. એનડીએમાં પ્રવેશ માટેની યુ.પી.એસ.સી.ની પરીક્ષામાં બેસવા માટે તમે નીચે મુજબની લાયકાતો ધરાવતા હોવા જોઈએ.

- વય મર્યાદા : અભ્યાસક્રમ શરૂ થવાના સમયે ૧૬.૫ થી ૧૯.૫ વર્ષ.
- રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
- શૈક્ષણિક લાયકાત : મેથ્સ. અને ફિઝિક્સ સાથે ૧૦ + ૨ પાસ. અંતિમ પરીક્ષામાં બેઠાં હોય તેઓ પણ અરજી કરી શકે છે.
- પ્રવેશ માટેની જાહેરાત : સામાન્ય રીતે મે અને ડિસેમ્બરમાં (બદલાઈ પણ શકે છે)

(૨) કંબાઇન્ડ ડિફેન્સ સર્વિસીસ એકઝામિનેશન (CDSE) :

ભારતીય હવાઈ દળની ફ્લાઈંગ બ્રાંચમાં સ્નાતકો/ એન્જિનિયરો CDSE પરીક્ષા મારફતે પરમેનન્ટ કમિશન મેળવીને સીધા જ પાયલોટ બની શકે છે. આ પરીક્ષા માટેની યોગ્યતાના ધોરણો નીચે મુજબ છે,

- વય મર્યાદા : કોર્સ શરૂ થવાની તારીખે ૧૯ થી ૨૩ વર્ષ.
- રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
- અપરીક્ષિત હોવા જોઈએ.
- શૈક્ષણિક લાયકાત : કોઈપણ માન્ય યુનિવર્સિટીમાંથી કોઈપણ શાખામાં ત્રણ વર્ષનો સ્નાતક કોર્સ કરેલો હોવો જોઈએ તથા ધોરણ ૧૨માં ફિઝિક્સ અને મેથ્સ. વિષય હોવો જોઈએ. અથવા ચાર વર્ષનો બી. ઈ./બી.ટેક. કોર્સ કરેલો હોવો જોઈએ. અંતિમ વર્ષની પરીક્ષામાં બેઠા હોય તેઓ પણ હંગામી ધોરણે શરતોને આધીન અરજી કરી શકે છે.
- પ્રવેશ માટેની જાહેરાત ; સામાન્ય રીતે જૂન અને

ઓક્ટોબર માસમાં જાહેરાત આવે છે.(પરીક્ષાની જાહેરાતમાં ફેરફાર પણ થઈ શકે છે.)

(૩) શોર્ટ સર્વિસ કમિશન :

ભારતીય હવાઈ દળમાં તમે એરફોર્સ કોમન એડમિશન ટેસ્ટ (AFCAT) અને ત્યારબાદ એસ.એસ. બી.ઈન્ટરવ્યૂ, PABT અને તબીબી કસોટી આપીને શોર્ટ સર્વિસ કમિશન મેળવીને પણ પાયલોટ બની શકો છો. શોર્ટ સર્વિસ કમિશન માટે મહિલાઓ પણ અરજી કરી શકે છે.લાયકાતના ધોરણો નીચે મુજબ છે.

- વય મર્યાદા : ૧૯ થી ૨૩ વર્ષ.કોમર્શિયલ પાયલોટ લાયસન્સ ધરાવનાર માટે ૧૯ થી ૨૫ વર્ષ.
- રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
- શૈક્ષણિક લાયકાત : માન્ય યુનિવર્સિટીમાંથી કોઈપણ શાખામાં બધા વિષયો મળીને ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ સાથે સ્નાતક તથા ધોરણ ૧૨માં ફિઝિક્સ અને મેથ્સ. વિષયો હોવા જોઈએ.અથવા માન્ય યુનિ.માંથી બધા વિષયો મળીને ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ટકા સાથે બી.ઈ./બી.ટેક.માં ચાર વર્ષીય કોર્સ કરેલો હોવો જોઈએ.અંતિમ વર્ષની પરીક્ષામાં બેઠા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ પણ હંગામી ધોરણે શરતોને આધીન અરજી કરી શકે છે.
- પ્રવેશ માટેની જાહેરાત : સામાન્ય રીતે જૂન અને ડિસેમ્બરમાં જાહેરાત આવે છે.

(૪) એન.સી.સી. સ્પેશિયલ એન્ટ્રી :

નેશનલ કેડેટ કોર્પ્સની એર વીંગનું સિનિયર ડિવિઝનનું સી પ્રમાણપત્ર ધરાવનાર આ એન્ટ્રી હેઠળ પ્રવેશ મેળવીને તાલીમ પૂર્ણ કર્યા બાદ પરમેનન્ટ કમિશન મેળવીને પાયલોટ બની શકે છે.લાયકાતના માપદંડો નીચે મુજબ છે.

- વય મર્યાદા : કોર્સના પ્રારંભે ૧૯ થી ૨૩ વર્ષ.
- રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
- શૈક્ષણિક લાયકાત : માન્ય યુનિવર્સિટીમાંથી કોઈપણ શાખામાં બધા વિષયો મળીને ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ સાથે સ્નાતક તથા ધોરણ ૧૨માં ફિઝિક્સ અને મેથ્સ. વિષયો હોવા જોઈએ.અથવા માન્ય યુનિ.માંથી બધા વિષયો મળીને ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ટકા સાથે બી.ઈ./બી.ટેક.માં ચાર વર્ષીય કોર્સ કરેલો હોવો જોઈએ.એન.સી.સી. એર વીંગનું સિનિયર ડિવિઝનનું સી પ્રમાણપત્ર ધરાવતા હોવા

જોઈએ. અંતિમ વર્ષની પરીક્ષામાં બેઠાં હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ પણ હંગામી ધોરણે શરતોને આધીન અરજી કરી શકે છે.

- પ્રવેશ જાહેરાત : અહીં એન.સી.સી.કેડેટે તેઓના સંબંધિત સત્તાધીશને અરજી કરવાની હોય છે.
 - આ ઉપરાંત જરૂરી શારીરિક માપદંડો પૂરા કરતા હોવા જોઈએ.
- એરોનોટિકલ એન્જિનિયરિંગ શાખા :** ટેકનિકલ સ્નાતકો એટલે કે એન્જિનિયરો માટે ભારતીય હવાઈ દળમાં એરોનોટિકલ એન્જિનિયરિંગ કોર્સ હેઠળ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને મિકેનિકલ બ્રાંચમાં પ્રવેશ મળે છે. તેમાં મહિલા અને પુરુષ બંને અરજી કરી શકે છે. આમ છતાં મહિલાઓને શોર્ટ સર્વિસ કમિશન આપવામાં આવે છે.લાયકાતના ધોરણો નીચે મુજબ છે.
- વય મર્યાદા : ૨૦ થી ૨૬ વર્ષ
 - રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
 - ૨૫ વર્ષથી ઓછી ઉંમર હોય તો અપરીણિત
 - શૈક્ષણિક લાયકાત : એરોનોટિકલ એન્જિનિયરિંગ (ઇલેક્ટ્રિકલ) માટે : માન્ય યુનિ.માંથી બી.ઈ. અથવા એસોસિએટ મેમ્બરશીપ ઓફ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એન્જિનિયર્સ (ઇન્ડિયા)ની સેક્શન-એ અને બી પરીક્ષા પાસ કરી હોવી જોઈએ.અથવા એરોનોટિકલ સોસાયટી ઓફ ઇન્ડિયા ની સેક્શન-એ અને બી પરીક્ષા પાસ કરી હોવી જોઈએ.
 - શૈક્ષણિક લાયકાત : એરોનોટિકલ એન્જિનિયરિંગ (મિકેનિકલ) માટે : માન્ય યુનિ.માંથી બી.ઈ.અથવા એસોસિએટ મેમ્બરશીપ ઓફ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એન્જિનિયર્સ (ઇન્ડિયા)ની સેક્શન-એ અને બી પરીક્ષા પાસ કરી હોવી જોઈએ.અથવા એરોનોટિકલ સોસાયટી ઓફ ઇન્ડિયા ની સેક્શન-એ અને બી પરીક્ષા પાસકરી હોવી જોઈએ.અહીં એ ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે કે નિર્ધારિત કરવામાં આવેલા ૧૮ પૈકી ઓછામાં ઓછા ૮ વિષયોનો અભ્યાસક કરવો ફરજિયાત છે.
- યુ.ઈ.એસ.(યુનિવર્સિટી એન્ટ્રી સ્કીમ) :** હાલમાં બી.ઈ./બી.ટેક.ડિગ્રીના પ્રિ-ફાઇનલ વર્ષમાં અભ્યાસ કરતા હોવા જોઈએ.ડિગ્રી કોર્સ પૂર્ણ થાય ત્યારે ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ મેળવેલા હોવા જોઈએ.

ગ્રાઉન્ડ ડ્યૂટી બ્રાંચ : ભારતીય હવાઈદળમાં કાર્યરત માનવ બળ અને મટિરિયલ્સના વ્યવસ્થાપન સાથે ગ્રાઉન્ડ ડ્યૂટી ઓફિસર સંકળાયેલા હોય છે. તે હવાઈ દળની કરોડરજજુ સમાન છે. ફ્લાઈટ હવામાં ઉડાન ભરે તે પૂર્વે ગ્રાઉન્ડ કક્ષાએ ઘણી બધી કાર્યવાહી થતી હોય છે. તેથી ગ્રાઉન્ડ ડ્યૂટી ઓફિસર તરીકે તમે એ ટીમના સભ્ય બનો છો કે જે ભારતીય હવાઈ દળને આકાશને સ્પર્શવા સમર્થ બનાવે છે. યોગ્યતાના ધોરણો નીચે મુજબ છે.

- વય મર્યાદા : ૨૦ થી ૨૬ વર્ષ.
- રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
- મહિલા અને પુરુષ બંને માટે સમાન તક
- શૈક્ષણિક લાયકાત : એડમિનિસ્ટ્રેશન બ્રાંચ માટે : બધા વિષયો મળીને કોઈપણ શાખામાં ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ સાથે સ્નાતક. અથવા બધા વિષયો મળીને કોઈપણ શાખામાં ઓછામાં ઓછા ૫૦ ટકા સાથે અનુસ્નાતક/સમકક્ષ ડિપ્લોમા. એકાઉન્ટસ બ્રાંચ માટે : બધા વિષયો મળીને ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા સાથે બી.કોમ. ઓછામાં ઓછા ૫૦ ટકા સાથે એમ.કોમ./સી.એ./આઈસીડબલ્યુએ. લોજિસ્ટીક બ્રાંચ માટે : ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા સાથે કોઈપણ શાખામાં સ્નાતક. અથવા ઓછામાં ઓછા ૫૦ ટકા સાથે અનુસ્નાતક અથવા સમકક્ષ

ડિપ્લોમા. એજ્યુકેશન બ્રાંચ : કોઈપણ શાખામાં ઓછામાં ઓછા ૫૦ ટકા સાથે અનુસ્નાતક ડિગ્રી. મિટિયોરોલાજી બ્રાંચ : સાયન્સના કોઈ વિષયમાં ઓછામાં ઓછા ૫૫ ટકા સાથે અનુસ્નાતક તથા સ્નાતક કક્ષાએ મેથ્સ. અને ફિઝિક્સ વિષય ભણેલા હોવા જોઈએ તેમજ બંને વિષયમાં ઓછામાં ઓછા ૫૫ ટકા ગુણ હોવા જોઈએ.

ભારતિય ભૂમિ દળ :

હવે ભારતીય સંરક્ષણ દળની વધુ એક મહત્વની પાંખ એવી ભારતીય ભૂમિ દળ વિશે જાણી લઈએ.

ભારતીય ભૂમિ દળમાં વિવિધ શાખાઓમાં તરવરિયા અને જોશથી ભરપૂર યુવાનો માટે ઉત્કૃષ્ટ કારકિર્દીની તકો રહેલી છે. જે અહીં દર્શાવવામાં આવી છે.

- ૧૦ + ૨ TES (ટેકનિકલ એન્ટ્રી સ્કીમ) : આ સ્કીમ હેઠળ ધોરણ ૧૨ના આધારે તમે પ્રવેશ મેળવીને એન્જિનિયરિંગ કોર્સ કરીને સીધા જ આર્મીમાં લેફ્ટેનન્ટ ઓફિસર બની શકો છો. યોગ્યતાના ધોરણ : વય મર્યાદા : ૧૬.૫ થી ૧૮ વર્ષ. માત્ર પુરુષ ઉમેદવાર જ અરજી કરી શકે છે. શૈક્ષણિક લાયકાત : ૧૦ + ૨ પેટર્ન હેઠળ ધોરણ ૧૨ અથવા તેને સમકક્ષ પરીક્ષા ફિઝિક્સ, કેમિસ્ટ્રી અને મેથ્સ. માં ઓછામાં ઓછા ૭૦ ટકા ગુણ સાથે

પાસ.

- એન.ડી.એ.(નેશનલ ડિકેન્સ એકેડેમી) : એન. ડી.એ.પરીક્ષા દ્વારા આર્મીમાં ઓફિસર બની શકાય છે.પરીક્ષામાં ભાગ લેવા માટેની યોગ્યતાના ધોરણો નીચે મુજબ છે.
- વય મર્યાદા : કોર્સ શરૂ થવાના સમયે ૧૬.૫ થી ૧૮.૫,
- માત્ર પુરુષ ઉમેદવારો અરજી કરવાપાત્ર છે.
- શૈક્ષણિક લાયકાત : ૧૦+૨ પેટર્ન હેઠળ ધોરણ ૧૨ અથવા સમકક્ષ પરીક્ષા પાસ.
- કંબાઈન્ડ ડિકેન્સ સર્વિસીસ એકઝામિનેશન (CDSE) :
- વય મર્યાદા : કોર્સ શરૂ થવાના સમયે ૧૮ થી ૨૩ વર્ષ.
- પુરુષ અને મહિલા બંને માટે
- શૈક્ષણિક લાયકાત : કોઈપણ શાખામાં ત્રણ વર્ષનો ડિગ્રી કોર્સ તથા ધોરણ ૧૨માં ફિઝિક્સ અને મેથ્સ. વિષય હોવો જોઈએ.અથવા બી.ઈ./બી.ટેક.નો ચાર વર્ષનો કોર્સ કરેલો હોવો જોઈએ.અંતિમ વર્ષની પરીક્ષામાં બેઠાં હોય તેવા ઉમેદવારો પણ અરજી કરી શકે છે.પરંતુ તેઓએ જાહેરાતમાં દર્શાવવામાં આવેલી તારીખ સુધીમાં ડિગ્રી પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે અન્યથા પ્રવેશ રદ થઈ જશે.અહીં ટકાવારીની જરૂર નથી.

ટેકનિકલ ગ્રેજ્યુએટ કોર્સ (TGC) : વય મર્યાદા : ૨૦ થી ૨૭ વર્ષ.માત્ર પુરુષ માટે. શૈક્ષણિક લાયકાત : બી.ઈ./બી.ટેક.

શોર્ટ સર્વિસ કમિશન (SSC) : વય મર્યાદા : ૨૦ થી ૨૭ વર્ષ.પુરુષ અને મહિલા બંને માટે.શૈક્ષણિક લાયકાત : સંબંધિત શાખામાં એન્જિનિયરિંગ ડિગ્રી.

- યુનિવર્સિટી એન્ટ્રી સ્કીમ (UES) :
- વય મર્યાદા : ૧૮ થી ૨૫ વર્ષ.પુરુષો માટે.
- શૈક્ષણિક લાયકાત : એન્જિનિયરિંગ ડિગ્રી કોર્સના પ્રિ-ફાઈનલ વર્ષમાં અભ્યાસ કરતા હોવા જોઈએ.
- એન.સી.સી. સ્પેશિયલ એન્ટ્રી : વય મર્યાદા : ૧૮ થી ૨૫ વર્ષ. પુરુષ અને મહિલા બંને માટે.શૈક્ષણિક લાયકાત : ૫૦ ટકા સાથે સ્નાતક/અંતિમ વર્ષની પરીક્ષામાં બેઠાં હોય તેઓ પણ અરજી કરી શકે છે.એન.સી.સી.ના સિનિયર ડિવિઝનમાં બે વર્ષની

સેવા આપી હોવી જોઈએ તથા સી સર્ટિફિકેટમાં ઓછામાં ઓછો બી ગ્રેડ હોવો જોઈએ.

ભારતીય નૌકા દળ :

ભારતીય સંરક્ષણ દળની ત્રીજી અને મહત્વની પાંખ એટલે દરિયાઈ સીમાઓનું રખોપું કરતી નૌ સેના.ભારતીય નૌકાદળમાં પણ નવયુવાનો માટે કારકિર્દીની વિપુલ સંભાવનાઓ રહેલી છે.આવો જોઈએ.

● એન.ડી.એ.(નેશનલ ડિકેન્સ એકેડેમી) : એન.ડી.એ.ની પરીક્ષા દ્વારા નેવીમાં નેવલ ઓફિસર બની શકાય છે.વય મર્યાદા : કોર્સ શરૂ થવાના સમયે ૧૬.૫ થી ૧૮.૫ વર્ષ. માત્ર પુરુષો માટે.શૈક્ષણિક લાયકાત : મેથ્સ. અને ફિઝિક્સ સાથે ૧૦+૨ પેટર્ન હેઠળ ધોરણ ૧૨ પાસ.

● કંબાઈન્ડ ડિકેન્સ સર્વિસીસ એકઝામિનેશન (CDSE) : વય મર્યાદા : કોર્સ શરૂ થવાના સમયે ૧૮ થી ૨૩ વર્ષ.પુરુષ અને મહિલા બંને માટે.

શૈક્ષણિક લાયકાત : કોઈપણ શાખામાં ત્રણ વર્ષનો ડિગ્રી કોર્સ તથા ધોરણ ૧૨માં ફિઝિક્સ અને મેથ્સ.વિષય હોવો જોઈએ.અથવા બી.ઈ./બી.ટેક.નો ચાર વર્ષનો કોર્સ કરેલો હોવો જોઈએ.અંતિમ વર્ષની પરીક્ષામાં બેઠાં હોય તેવા ઉમેદવારો પણ અરજી કરી શકે છે.પરંતુ તેઓએ જાહેરાતમાં દર્શાવવામાં આવેલી તારીખ સુધીમાં ડિગ્રી પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે અન્યથા પ્રવેશ રદ થઈ જશે. અહીં ટકાવારીની જરૂર નથી.

શોર્ટ સર્વિસ કમિશન : ભારતીય નૌકા દળમાં જુદી જુદી બ્રાંચોમાં શોર્ટ સર્વિસ કમિશન ઓફિસરોની નિમણૂક કરવામાં આવે છે.જે નીચે મુજબ છે.

● ઓબ્ઝર્વર શાખા : ૧૮ થી ૨૩ વર્ષ, પુરુષ અને મહિલા બંને માટે. કોઈપણ શાખામાં ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ સાથે બી.ઈ./બી.ટેક. તથા ધોરણ ૧૨માં મેથ્સ. અને ફિઝિક્સ વિષય હોવો જોઈએ.

● નેવલ આર્મામેન્ટ ઈન્સ્પેક્શન સેન્ટર (NAIC): ૧૮.૫ થી ૨૫ વર્ષ.પુરુષો માટે. ઈલેક્ટ્રોનિક્સ / ઈલેક્ટ્રિકલ / મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગમાં બી.ઈ. / બી.ટેક. અથવા એમ.ઈ.ઈન ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અથવા ફિઝિક્સ.

● લોજિસ્ટિક કેડર : વય મર્યાદા : ૧૮.૫ થી ૨૫ વર્ષ. પુરુષો માટે. પ્રથમ વર્ગ સાથે બી.કોમ, એમ.કોમ., એમ.એ.(ઈકોનોમિક્સ), બી.એ.(ઈકોનોમિક્સ), એમ. બી.એ., બી.બી.એ., બી.બી.એમ., એમ.સી.એ.,

બી.સી.એ., બી.એસસી.(આઈ.ટી.), બી.ટેક., બી.એ.(સિવિલ એન્જિનિયરિંગ સહિત કોઈપણ શાખા), બી.આર્કિટેક્ચર, આઈ.સી.ડબલ્યુ.એ., સી.એ.અથવા સ્નાતક સાથે મટિરિયલ મેનેજમેન્ટમાં ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા ગુણ સાથે પી.જી.ડિગ્રી.

● **એર ટ્રાફિક કંટ્રોલ :** વય મર્યાદા : ૧૮.૫ થી ૨૫ વર્ષ.પુરુષ અને મહિલા બંને માટે.શૈક્ષણિક લાયકાત : ફિઝિક્સ, મેથ્સ. અને ઇલેક્ટ્રોનિક્સ વિષયમાં પ્રથમ વર્ગ સાથે બી.એસસી.અથવા ૫૫ ટકા સાથે એમ.એસસી.

● **પાયલોટ :** વય મર્યાદા : ૧૮ થી ૨૩ વર્ષ.પુરુષો માટે. શૈક્ષણિક લાયકાત : કોઈપણ શાખામાં ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા સાથે બી.ઈ./બી.ટેક.તથા ધોરણ ૧૨માં મેથ્સ. અને ફિઝિક્સ વિષય હોવો જોઈએ.

● **ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી :** વય મર્યાદા : ૧૮.૫ થી ૨૩ વર્ષ.પુરુષો માટે. શૈક્ષણિક લાયકાત : કોમ્પ્યુટર સાયન્સ / કોમ્પ્યુટર એન્જિનિયરિંગ / આઈ.ટી.માં બી.ઈ. / બી.ટેક. અથવા ઓછામાં ઓછા ૫૦ ટકા સાથે બી.એસસી.(આઈ.ટી.), બી.સી.એ., એમ.સી.એ., એમ.એસસી.(કોમ્પ્યુટર), એમ.ટેક.(કોમ્પ્યુટર સાયન્સ)

અહીં સંરક્ષણ દળોમાં અધિકારી કક્ષાની મહત્વની કેડરો માટેની જાણકારી આપવામાં આવી છે.પરંતુ લશ્કરની ત્રણેય પાંખમાં લોઅર કેડરની પણ વિવિધ ભરતી કરવામાં આવતી હોય છે. જેમ કે, આર્મીમાં સોલ્જર જનરલ ડ્યૂટી, જૂનિયર કમિશન ઓફિસર કે જેમાં ધર્મની જાણકારી

ધરાવનારની પાદરી, મોક, ગ્રંથી, મૌલવી, પંડિત તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવે છે. હેવીલદાર એજ્યુકેશનમાં પણ નિમણૂકો આપવામાં આવે છે. હવાઈ દળમાં પણ એરમેન સહિત વિવિધ સ્ટેશનો ખાતે લોઅર સંવર્ગની નિયમિત ભરતી કરવામાં આવે છે.તેવી જ રીતે નૌકા દળમાં પણ ખલાસી તરીકે તથા નેવલ ડોકયાર્ડમાં સ્કીલ્ડ ધરાવતા યુવાનોની ભરતી કરવામાં આવતી હોય છે.ટૂંકમાં એટલું જરૂર કહી શકાય કે, ભારતીય સંરક્ષણ દળોમાં માતૃભૂમી માટે મરી ફિટવાની તમન્ના સાથે ઉચ્ચ પ્રકારની કારકિર્દીની બનાવવા ઇચ્છતા જોશીલા યુવાનો માટે અઢળક તકો રહેલી છે.

સંરક્ષણ દળોની ભરતી માટે મહત્વની વેબસાઈટ : ઇન્ડિયન આર્મી : www.joinindianarmy.nic.in

in, www.indianarmy.nic.in

ભારતીય નૌકા દળ : www.joinindiannavy.gov.in

ભારતીય હવાઈ દળ : www.indianairforce.nic.in

એ/૧૪, સુવિધા પાર્ક, ઉપાસના સ્કૂલની સામે,
પાર્શ્વનાથ ટાઉનશીપ રોડ,
કૃષ્ણનગર, અમદાવાદ.

બોર્ડના પરિણામો બાદ પ્રવેશ માટે મહત્વની વેબસાઈટ્સ

<p>(૧) એન્જિનિયરિંગ (ડિગ્રી, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ, ડિપ્લોમા ટુ ડિગ્રી), આર્કિટેક્ચર હોટલ અને ટુરિઝમ મેનેજમેન્ટ, ફાર્મસી (ડિગ્રી ટુ ડિપ્લોમા), મેનેજમેન્ટ (MBA)માં પ્રવેશ માટે વેબસાઈટ :
http://www.jacpcldce.ac.in/</p> <p>(૨) ઉપર દર્શાવેલ કેટેગરી પૈકી કોઈમાં પણ પ્રવેશ માટે રજિસ્ટ્રેશન માટે નીચે દર્શાવેલ વેબ સાઈટની મુલાકાત લો.
http://gujacpc.nic.in/</p> <p>(૩) વિવિધ યુનિવર્સિટીની જાણકારી માટે યુનિવર્સિટી ગ્રાંટ કમિશનની વેબસાઈટ :
http://www.ugc.ac.in/</p> <p>(૪) દેશભરમાં આવેલી એન્જિનિયરીંગ ઈન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો માટે AICTE ની વેબસાઈટ :
http://www.aicte-india.org/</p> <p>(૫) દેશભરમાં આવેલી ફાર્મસી ઈન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો માટે ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયાની વેબસાઈટ :
http://www.pci.nic.in/</p> <p>(૬) દેશભરમાં આવેલી આર્કિટેક્ચર ઈન્સ્ટિટ્યૂટની વિગતો જાણવા માટે કાઉન્સિલ ઓફ આર્કિટેક્ચર ઓફ ઈન્ડિયાની વેબસાઈટ :
http://www.coa.gov.in/</p> <p>(૭) ટેકનિકલ એજ્યુકેશન માટેની ફી રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટીની માહિતી મેળવવા માટે :
http://www.frctech.ac.in/</p> | <p>(૮) ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગની વેબસાઈટ :
http://gujarat-education.gov.in/education/</p> <p>(૯) કમિશનર ઓફ ટેકનિકલ એજ્યુકેશન, શિક્ષણ વિભાગ, ગુજરાત રાજ્યની વેબસાઈટ :
http://dte.gswan.gov.in/</p> <p>(૧૦) ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ :
www.gtu.ac.in</p> <p>(૧૧) મેડિકલ, ડેન્ટલ, ફિઝિયોથેરાપી, નર્સિંગ, આયુર્વેદિક, હોમિયોપેથી, ઓપ્ટોમેટ્રી, ઓર્થોટિક્સ, ઓડિયોલોજી, નેચરોપથી વગેરે અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે :
http://www.medadmgujarat.org</p> <p>(૧૨) CEPT યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ :
http://www.cept.ac.in/</p> <p>(૧૩) ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગમાં પ્રવેશ સંબંધી માહિતી માટે વેબસાઈટ :
http://www.acpdc.in/</p> <p>(૧૪) એલ.ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરિંગની વેબસાઈટ :
http://ldceahd.org/</p> <p>(૧૫) ગુજરાત સેકન્ડરી બોર્ડની વેબસાઈટ :
http://www.gseb.org/</p> <p>(૧૬) સેન્ટ્રલ બોર્ડની વેબસાઈટ :
http://cbse.nic.in/</p> |
|---|---|

કટ ઓફ લિસ્ટ જાણવા માટે :

- ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ અને ડિગ્રી/ડિપ્લોમા ફાર્મસીના કટ્સ ઓફ માર્ક્સ જોવા માટે વેબસાઈટ :
<http://www.jacpcldce.ac.in/be.asp> અથવા નીચે દર્શાવેલ ફાઈલ ડાઉનલોડ કરવી.
- વિવિધ ડિપ્લોમા એન્જિનિયરીંગના કટ્સ ઓફ માર્ક્સ જોવા માટે નીચે દર્શાવેલ ફાઈલ ડાઉનલોડ કરવી.
http://www.acpdc.in/First_Year/Closure.pdf
- ધોરણ-૧૨ સાયન્સ પછી બી-ગ્રુપમાં ઉપલબ્ધ બધા મેડિકલ-પેરા મેડિકલ કોર્સનું કટ્સ ઓફ લિસ્ટ જોવા માટે વેબસાઈટ : **<http://www.medadmgujarat.org>**

અગત્યની વેબસાઈટ્સ

પ્રતિષ્ઠિત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ :

CEPT University
NIFT Gandhinagar
NID

Dhirubhai Ambani Institute - Gandhinagar
Dharmashi Desai University - Nadiad
NIRMA University
Institute of Teachers Education - Gandhinagar
National Law University - Gandhinagar
Ahmedabad Management Association
Indian Institute of Management
Physical Research Laboratory
PDPU Gandhinagar

Universities of Gujarat State

Bhavnagar University, Bhavnagar
Veer Narmad South Gujarat University, Surat
Nirma University, Ahmedabad
Saurashtra University, Rajkot
Ganpat University, Mehsana
Hemchandracharya North Gujarat University, Patan
Sardar Patel University, Vallabh Vidhyanagar
Maharaja Sayajirao University, Baroda
Gujarat University
Gujarat Vidyapith, Ahmedabad
Gujarat Agriculture University, Dantiwada
Gujarat Ayurved University, Janinagar
Anand Agriculture University, Anand
Junagadh Agriculture University, Junagadh
Navsari Agriculture University, Navsari
Sardar Vallabhbhai National Institute & Technology, Surat
Centre for Environmental Planning & Technology, Ahmedabad

Councils of India

University Grant Commission, New Delhi.
National Assessment & Accreditation Council, New Delhi
Dental Council of India, New Delhi
Medical Council of India, New Delhi
All India Council of Technical Education, New Delhi
National Council for Teacher Education, Bhopal
Bar Council of India, New Delhi
Bar Council of Gujarat, Gandhinagar
Pharmacy Council of India, New Delhi
Distance Education Council, New Delhi
Central Council for Indian Medicine, New Delhi
Indian Council for agricultural Research, New Delhi

www.cept.ac.in
www.nift.ac.in
www.nid.edu
www.daiict.ac.in
www.ddu.ac.in
www.nirmauni.ac.in
www.iite.ac.in
www.gnlu.ac.in
www.amaindia.org
www.iimahd.ernet.in
www.prl.res.in
www.pdpu.ac.in

www.mkbhavani.edu.in
www.sgu.emet.in
www.nirmauni.ac.in
www.saurashtrauniversity.edu
www.ganpatuniversity.ac.in
www.ngu.ac.in
www.spuvvn.edu
www.msubaroda.ac.in
www.gujaratuniversity.org.in
www.gujaratvidyapith.org
www.sday.edu.in
www.ayurveduniversity.com
www.aau.in
www.jau.in
www.nau.in
www.svnit.ac.in
www.cept.ac.in

www.ugc.ac.in
www.naacindia.org
www.dciindia.org
www.mciindia.org
www.aicte-india.org
www.ncte-in.org
www.barcouncilofindia.nic.in
www.barcouncilofgujarat.org
www.pci.nic.in
www.ugc.ac.in
www.ccindia.org
www.icar.org.in

ગુજરાત રોજગાર સમાચાર સાપ્તાહિક

- ❖ માહિતી ખાતા દ્વારા પ્રતિ બુધવારે પ્રસિધ્ધ થતું રોજગારલક્ષી માહિતી આપતું સાપ્તાહિક.
- ❖ શહેરી વિસ્તારો તેમજ રાજ્યના અંતરિયાળ ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં રોજગાર અને ભરતી વિષયક જાહેરાતોની અધિકૃત માહિતી પહોંચાડતું અસરકારક માધ્યમ.
- ❖ રાજ્યભરમાં રોજગાર વાંચ્છુઓ માટેનું વિશ્વસનીય સાપ્તાહિક.
- ❖ રોજગાર-સ્વરોજગાર વિષયક વિપુલ માહિતીનો ભંડાર.
- ❖ રાજ્ય સરકારના વિવિધ વિભાગો, સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓ, ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ, ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, પંચાયત સેવા પસંદગી બોર્ડ સહિત કેન્દ્ર સરકારના વિવિધ મંત્રાલયો, નિગમો, જાહેર સાહસો, બેંક, રેલવે રિફ્રુટમેન્ટ બોર્ડ, સંરક્ષણ દળોમાં ભરતી વિષયક જાહેરાતોનું સરળ ગુજરાતી ભાષામાં સંકલન.
- ❖ ભરતી ઉપરાંત સ્વરોજગાર વિષય લેખ, રોજગારની આસપાસ, કેરિયર ઓપ્શન તેમજ વિવિધ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ સંબંધી વિજ્ઞાપનો.
- ❖ વાર્ષિક લવાજમ માત્ર રૂ. 30/-
- ❖ લવાજમ : કોઇપણ કોમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ પોસ્ટ ઓફિસમાં અથવા જિલ્લા માહિતી કચેરીઓ ખાતે ભરી શકાશે.

